Název: Královna Margot
Autor: Alexandre Dumas
Nakladatelství: SVOBODA, 1976
Stav: scanováno, Mirek
* * *

]
PŘEDMLUVA

Přeložila Jarmila Fialová
Translalion c Jarmila Fialová, 1976
Román z doby občanských válek ve Francii18. století zvaiw Královna Margot vydal Alexandre Dumas st. roku 1846, dva roky poté, co začaly vycházetjiae dva "romány na pokračování" s historickGúlátkou: Tři .mušketýři a Hrabě Monte Cristo. Ve stínu těchto dvou úspěchů zůstal román o královně Marguerite de Valois zvané Margot 15531615 vždycky, i když se vracel do období, které Dumasovi poskytlo látku k jeho prvnímu literárnímu úspěchu, drámatu Jindřich lil. a jeho dvůr 1829. Drama o Jindřichovi III. popisovalo francouzskou společnost a královský dvůr roku 1578, Královna Margot popisuje události let 15721574. Mezi oběma pracemi leží ovšem sedmnáct let úspěchů, ale také sedmnáct let vývoje mladého autora, který roku 1829 napsal výmluvnou kritiku feudálního absolutismu, ve třicátých letech byl republikánem, ale který byl v polovině čtyřicátých let už jenom sám sebou uspokojeným autorem, píšícím pro buržoazní publikum napínavá a zajímavá vyprávění, která se do minulosti utíkala asi ze stejného důvodu, z jakého jiní autoři své romantické výtvory situovali do exotických, vzdálených zemí aby totiž měla jejich fantazie volnější pole.
Královně Margot, první manželce pozdějšího krále Jindřicha IV. Navarrského, provdané roku 1572 z politických důvodů a rozvedené roku 1599, je román íitulem připsán tak trochu z rozpaků. Ani Jindřichu Navarrskému, ani jeho mladé choti nebylo v letech 15721574, kdy jsou popisovány jejich osudy, hlavně pak milostné aféry, víc neždevatenáct dvacet let, a román nemohl a ani nechtěl být příspěvkem k jejich byť románové biografii. Hledá

meli v Dumasově textu opravdu nosnou postavu, pak to není Margot, nýbrž daleko spíš její matka, Kateřina Medicejská 15191589. Ta je jako negativní postava vylíčena daleko krevnatěji než Margot a její pošetilý mladý manžel a ve srovnání s jejími intrikami vypadají všechny zápletky mladých manželů s milenci a milenkami, hrdinsky umírajícími na popravišti nebo dýkou žárlivého manžela, tak trochu směšně. Zato Kateřina Medicejská je plnokrevná cizinka, italská intrikánka, která sí z Florencie přinesla vedle vyvinutého mateřského pudu neuhasitelnou touhu po moci, schopnost vražedných intrik a machinací. Skutečnost je ovšem, jako obyčejně, složitější i prostší zároveň. Především nebyla Kateřina Medicejská jenom dcerám toskánského velkovévody Lorenza II., nýbrž také jeho manželky, Madeleiiie , de la Tour ĎAuvergne, která, pocházela ze staré rodiny vládců Akvitánie, měla mezi svými: předky Ludvíka Svatého a byla spřízněna nejenom s rodem Valois, ale i se dvěma ze tří nejmocnějších velmožských rodin, totiž s rodem Bourbonů, Icrálů navarrských, a Guisů, pocházejících z rodu vévodů lotrinských. JCdyž se stala manželkou Jindřicha II., byla, bohatou nevěstou se spoustou ctitelů. Kupodivu snášela dobře existenci oficiální milenky Jindřicha II. Diany z Poitiers a svému manželovi dala čtyři syny a nejméně dvě významné dcery. Až do smrti , svého manžela roku 1559 se do politiky nepletla a na politickou činnost ani nebyla připravena. Nemohla proto zabránit tomu, aby za jejího syna . Františka II., manžela skotské Marie Stuarťovny, nevládli ve skutečnosti dva významní členové rodu Guise, František a jeho bratr,, kardinál lotrinský. Jejich všemocnost rázem skončila už roku 1S60, kdy František náhle zemřel a Kateřina se stala regent . kou vládnoucí na místě svého druhého syna Karla IX. 15601574.
OkqC který na sebe vzala, nebyl nijak lehký. Roku 1559 nezačala, jenom první z řady politických krizí, kekterým docházelo, když se nesnesitelně
6

přiostřily vnitřní protiklady uvnitř vládnoucí feudální třídy. Téhož roku se projevila také krize finanční, která odhalila hliněně nohy režimu, přispěr la ke zchudnutí drobné šlechty a která posílila pozici "střední třídy", tj. městského patriciátu a byrokracie měšťanského původu. Krize státního úvěru a poklesživotního standardu, početné drobné šlechty vedly k tomu, že se

zpolitizovala; na venkově se jí žilo stále hůře, a tak cesta nahoru šlajenom přes dvůr: nebo přes válku. A protože tři velmožské rody, Bburboni, Montmorencyové a Guiseové,se snažily využít mocenského vakua, které ve francouzské monarchii vzniklo úmrtím silného krále, nebylo o konflikty v následujících třech desítiletích nouze.
Na počátku své vlády se regentka Kateřina opravdu pokoušela s pomocí a radou Michela de lH6pital zabránit občanské válce. Neměla nakonec úspěch; její program posílení feudální absolutní monarchie, ijakou představovali Ludvík XI., Franti šek I. nebo Jindřich II., nebylo prostě možno usku tečnit bez silné opory, kterou by byla mohla tvořit jenom ona "buržoazie v talárech" i bez nich. Ta se však spokojila s tím, že ovládla soudní dvory, par lamenty, že prosadila instituci koupených úřadů a tím otevřela cestu korupci ve velkém a skupovala šlechtické tituly. Parlamenty úsilí regentky Kateřiny spíš mařily než podporovaly, a tak představa nějaké "koexistence" mezi soupeřícími stranami byla do předu odsouzena k porážce.
Výsledkem toho bylo, že od roku 1562 do roku 1589, kdy Kateřina zemřela, zažilá Francie osm občanských válek. V měšťáckých učebnicích se jim .říká války náboženské, protože náboženská ideologie byla vhodnou cestou, jak do boje zatáhnout široké "vrstvy obyvatelstva. Ve skutečnosti však jenom Guiseové stáli důsledně za programem katolické protireformace; Bouřboni a Montmorencyové měli své členy v obou táborech. Ale boj za "pravé evangelium", za "boží pravdu" se dal hlásat snadněji než boj o moc ve státě a o dobře placená místa. Mimoto mnohý drobný šlechtic, ať už byl katolík nebo hu.

genot, viděl ve střídavém obléhání krásných dam na tom kterém dvoře a nepřátelských pevností celkem snesitelný způsob života. Smysl dostávají tytoobčanské války, do kterýchXhugenoti zaplétali Anglii a Spojené Nizozemí a katolíci naopakŠpanělsko, jenom tehdy, když si uvědomíme, žVbyly vyjádřením řady krizí, tj. vyvrcholenmjzostrujících se protikladů v lůně západoevropské společnosti. Šlo o boj zoufale se udržujícího feudalismu ". nastupující buržoazií. Ani jedna, ani druhá strana si nevybíraly na prostředcích. A tak docházelo k řádě krizí, které jsou charakteristické pro většinuzemí Evropy ve století 15601660. V tomto století krizi jenom dvě země vyřešily krizovou situaci revoluční cestou, Nizozemí a Anglie. Ve Francii se to nepodařilo a řešení krizí v ní bylo krátkodobé, polovičaté a vedlo nakonec k vytvoření anachronického "starého řádu", který v 18. století odstranila teprve Velká francouzská revoluce.
Z tohoto hlediska měly události z let 15721574," včetně masakru hugenotů v tzv. bartolomějské noci, jenom epizodický význam. Kateřina Medicejská v něm hrála úlohu, která je dost vzdálená představě, již bychom si o ní udělali na základě Dumasova románu. Viděli jsme už, že jí o náboženství nešlo ani za mák, šlo jí o to, udržet moc francouzské šlechty proti pokusům Španělska o nadvládu nad celou Evropou. Francie byla obklíčena španělskými državami na jihu, od Bayonne až po Perpignan, na severu od Dunkerku až po Vogézy.. Španělé diktb váli v Lotrinsku i v Savojsku. Kateřina se proto pokusila působit na Filipa U. prostřednictvím jeho manželky, nejmilejší své dcery Isabely z Valois, Ale podezřívavý Filip II. poslal místo sebe na schůzku v Bayonne roku 1565 vévodu z Alby, který byl o rokpozději vyslán, aby v krvi utopil povstání nizozem ských stavů. Kateřina, která vyjednávala s Albout, se stala v očích hugenotů spojenkyní nenáviděnéhď představitele španělské monarchie. A přitom po smrti milované Jsabely 1569 ztratila na Filipově dvoře jakýkoli vliv.

Přestože za sebou neměla žádnou solidní podpo ru, pokusila se v letech 15701572 znovu o prosázení starého programu koexistence soupeřících stran. Výsledkem toho byl sňatek dcery Marguerity MargOt s Jindřichem Návarrským, který se po smrti starších příbuzných najednou §tl hlavou hugenotů. Ale Kateřina, provádějící jakousi rjťřlitiku rovnováhy sil, se bála vlivu admirála Colighyho na Karla IX..bálase, že se Francie zaplete do bojů v Nizozemí a do nové války se Španělskem, která vyplnila skoro celou první polovinu 16. století. Benátský vyslanec měl asi pravdu, když říkal, že Kateřina zesnovala atentát na Colignyho, ale že nepřipravovala žádnou bartolomějskou noc. Otok na hugenoty se však hodil Guiseům a jfcjich stoupencům a masakry dokázal zastavit málokdo. Od té doby byla ovšem i pouhá vzpomínka na Kateřinu spojena s masakrem bartolomějské nocí.

Současníci, ať už to byli hugenot J. A: de Thou Thouanusj, umírněný katolík, nebo Agrippa ĎAubigné hugenot, nebo Dávila Ital, ještě této legendě poplatní nebyli. Ti v Kateřině viděli tragickou postavu, která zemřela právě včas, aby se nestala svědkem násilné smrti svého posledního, nejmilejšího syna, Jindřicha III. 1589. Neboť v posledním desítiletí svého života byla svědkem tolío, že se rozešly i cesty jejích synů, vévody z Alenonu zemřel 1584 a Jindřicha III. Nakonec Kateřina Medicejská bojovala za existenci feudální monarchie v době její hluboké krize, a umožnila, ovšem aniž si toho byla věáoma, že dědictví jejího milovaného manžela Jindřicha II. převzal její nepříliš milovaný zeť a manžel nevděčné princezny Márgot, Jindřich IV.
Dumas, nebo pan Auguste Maquet, který mu opatřoval historickou dokumentaci, předběhl tedy notně historickou skutečnost, kclyž ubírajícího Karla IX. nechal jmenovat regentem Francie krále navarrského. Ve skutečnosti Kateřina trůn uchovávála pro Jindřicha III., zhýčkaného, nadaného a zkaženého synka, který po zprávě o bratrově smrti utekl z Polska, kde ho zvolili králem, a místo aby

spěchal do Paříže, bavil se vesele v Benátkách, které byly tehdy "Paříží", středem světáckého života. Kateřininy dopisy Karlovi IX., i Jindřichovf III. jednoznačně ukazují, že Kateřině nešlo o žňoc pro moc. Považovala se za ručitelku existence monarchie, kterou nechtěla,a ani nemoHlareormovat, ale kte. rou chtěla zachránit pro svoji dynastii. Nakonec nezůstal trůn uchráněn ani pro "královnu Margot", která přežila všechny svoje sourozence, všechny členy rodu Valois, ba l svého bývalého manžela Jindřicha IV., který se také stal roku 1610 obětí politického atentátu. Zemřela v době, kdy ve Francii vládla další regentka a zase z rodu Medici Marie Medicéjšká, která o pár let později dala svému synovi Ludvíkovi XIII. za prvního ministra kardinála Richelieua, nám dobře známého"ze Tří miišketýrů.
Josef Polišenský

I
LATINA VÉVOĎ YDEGUISE
Píše se. pondělí osmnáctého srpna roku tisíc pět set sedmdesát dva. .
V Louvrů začíná veliká slavnost. Okna starého královského paláce, obyčejně temná, září do noci. Náměstí a přilehlé ulice, ačkoli jindy zde nebylo vidět anrčlovíčka, jakmile na věži kostela SaintGermain1Auxerrois odbilo devět, jsou dnes ještě i po půlnoci přeplněny hustými řadami zvědavců.
V temnotě se podobal hrozivý a hlučící dav nepokojnému moři. každý jeho pohyb připomínal burácení vln. Neklidná hladina zaplavila nábřeží, dosáhla ulice FossésSaintGermaiň a ulice Astruce. Jako v přílivu bičovala základy Louvrů a s odlivem se tříštila o Boúřbonský palác, tyčící se hned naproti.
Slavnost v Louvrů bude trvat ještě několik dnů. Navzdory všem přípravám anebo právě kvůli nim panovalo v davu podivňea zlověstné napětí. Nikdo ze zvědavců nepochyboval, že okázalá podívaná, jíž se má možnost účastnit, je jenom předehrou k jiné, o týden odložené, na niž budou pozváni lidé ne již jako přihlížející diváci, ale kde se také budou moci jaksepatří pobavit.
Královský dvůr oslavoval svatbu Markéty de Valois, dcery zesnulého krále Jindřicha II. a sestry panujícího krále Karla IX., s Jindřichem Bourbonským, králem navarrským. Již dopoledne požehnal kardinál de Bourbon jejích sňatku u oltáře narychlo postaveného před portálem chrámu NotreDame.
11

Církevní obřad zachovalvšechnu pompu a staro dávný ceremoniál, obvyklý při svatbách franéouz ských královských dcer. ;
. Ani bychom tuto skutečnost nepřipomínali, avšak sňatek Markéty de Valois s Jindřichem Navarrským kdekoho ohromil a vzbudil zároveň velké obavy u těch, kdo viděli trochu dál. Nikdo nedovedl po chopit nečekané sblížení dvou tak znepřátelených stran, jakými v té době byli protestanti a katolíci. Nikdo nevěřil, že by mladý princ de Condé mohT odpustit královu bratru, "vévodovi ĎAnjbú, sinrt svého otce, který byl v Jarnacu zavražděn Montes quiouem, stoupencem strany katolíků. Nikdo také

nevěřil, že by mladý vévoda de Guise odpustil admirálovi de Coligny smrt svého otce, zabitého v Orleansu hugenotem Polrotem de Méré. To však zdaleka nebylo všechno. Jana Navarrská, statečná manželka slabého Antonína Bourbonského, která přivedla svého syna Jindřicha až k dnešní svatbě, zemřela sotva před dvěma měsíci a o její náhlé smrti kolovaly podivné pověsti, Vykládalo se, někde šeptem, jinde dokonce hlasitě, že prý se náhodou dozvěděla o jakémsi strašlivém tajemství a Kateřina Medicejská ji ze strachu před prozrazením otrávila napaříemovanými rukavicemi, které zhotovil René, florentský astrolog a alchymista pozvaný do Paříže Kateřinou Medicejskou. Dohady jenom vzrostly, když se přeslechlo, že po smrti navarrské královnymat ky požádal Jindřich Kateřinu, aby tělo zesnulé bylo prohlédnuto. Kateřina Medicejská souhlasila, ale s výhradou, že se nikdo nedotkne královniny hlavy. Dva lékaři, mezi .nimi slavný Ambroise Pare, pro . vedli pitvu. Pochopitelně že nic nenašli. Bylali královna navarpská otrávená jedovatým parfémem, byl právě její mozek jediným místem, které by . . mohlo hrozný zločin prozradit. Proč tedy nesměl být pitván i mozek? Ti, co až dosud pochybovali, měli. nyní jistotu. Vždyť se jménem Kateřiny Medicejiké bylo spojeno již tolik záhadných a náhlých úmrtí. A René z Florencie? O tom věděli všichni, že se přece ve svém řemesle vyzná!
12

Ale ani to nebylo ještě všechno. Král Karel IX. prosazoval sňatek své sestry s nezvyklou tvrdohlavostí a houževnatostí. Snad věřil, že se tak upevní mír v jeho království, snad proto pozval do Paříže i výkvět protestantské šlechty. Nezapomínejme, že Jindřich Návarrský byl nejvýznamnějším představitelem hugenoti, Markéta de Valois patřila zase ke katolíkům. Rozdílnost jejich náboženského vyznání předpokládala souhlas od římského papeže Rehoře.XIII. Dispens však dlouho nepřicházel a královna navarrská byla den ze dne neklidnější. Svěřila se Karlu IX. se svými obavami a ten jí odpověděl: "Děláte si zbytečné starosti, drahá tetičko. Mám vás rád víc než papeže a má láska k sestře je větší než moje obavy před ním. Vy víte, že nejsem hugenot. Nejsem však ani tak hloupý, abych čekal donekonečna. Postavili si náš papež hlavu, přivedu Markétu do protestantského kostela a tam ji s vaším synem sám oddám. To právo mně jako králi nemůže nikdo vzít!"
Panovníkova slova se rozlétla z Louvrů po celém městě. Strana hugenotů se z nich radovala, ale katolíkům způsobila nejednu těžkou noc beze spánku. Dohadovali se, zda je král zradil, nebo jen hraje komedii, která se jednoho krásného dne nečekaně vyjasní. Jedno však bylo obzvláště nevysvětlitelné. Králův důvěrný vztah k admirálovi de Coligny. Každý přece věděl, že ten starý admirál již dobrých pět šest let neustále připravuje intriky a úklady proti králi. Vždyť ještě přednedávnem vypsal Karel IX. na admirálovu hlavu sto padesát tisíc zlatých odměny. A co dělá dnes? Ve všem se s ním radí, spoléhá jen na admirála, a dokonce veřejně prohlašuje, že mu v případě války svěří velení nad celým francouzským vojskem. Králova změna znepokojila i Kateřinu Medicejskou, která až dosud svého syna ovládala ve všech jeho myšlenkách, přáních i skutcích. Královniny obavy, a to můžeme prozradit, nebyly zbytečné. Karel IX. byl v podstatě pokorným nástrojem v rukou své matky. V jedné ze slabších chvilek otevřel své srdce admirálovi a svěřil se mu:
13

"Otče,, tausínissi dátpozor hlavně na jedno. Moje matka se nesmrorrtcem dozvědět. Sám víte, že kra lovná .do všeho strká nos, a kdyby se doslechla o našich plánech, jistě by je překazila. Je nesnášenlivá a hf dá. Sotva" by přenesla přes srdce, že něco připravuji bez ní."
Zkušený a moudrý Goligny vpřišel do Paříže na plněn oprávněnou nedůvěrou a podezřením. Znal přece nenávist katolíků vůči hugenotům. A Paříž byla katolická od královského dvora až po prostý

lid na ulicích. Při odjezdu z Chgtillonu se vrhla admirálovi k nohám nějaká venkovanka, sepjala ru ce a prosila: "Pane náš dobrý, nechoď do Paříže Čeká tě tam smrt, tebe i ty, kdo půjdou s tebou!" Byla to jen prosba obyčejné ženy, nebo zlověstná vize neznámé věštkyně? ,

Admirál rychle zapomínal jak na své vlastní obavy, tak na varování neznámé venkovanky. Stejně tak mizely i obavy jeho zetě, vévody de Téligny, kterého král Karel IX. vyznamenával zvláštní přízní a nazýval ho svým bratrem, stejně jako ad,mirála otcem. Začal mu i tykat, a to bylo přece výsadou jen nejbližších králových přátel.

Hugenoti, až na několik zvlášť nedůvěřivých pánů, se dali celkem snadno uklidnit. Smrt královny navarrské přičítali zánětu pohrudnice a ve svatbě svého mladého vůdce viděli šťastnou změnu v politice královského dvora. Admirál de Coligny, Rochefoucault, princ dé Čondé mladší, Téligny a vůbec všichni protestantští šlechtici považovali dokonce svůj návrat do Louvrů za veliký triumf. Byli přece pozváni do Paříže, právě oni, pro něž ještě před třemi měsíci připravovali král i Kateřina si . benice mnohem vyšší než ty, na jaké se věšeli obyčejní vrazi. Nedostavil se pouze maršál de Montmorency. Nedal ani na nejslavnostnější ujištění a zůstal v bezpečí na svém zámku na IsleAdam. Vzkázal, že stále ještě drží smutek za svého otce, kterého, zastřelil Robert Stuart pistolí v bitvě u SaintDenis. Ovšem to vše se stalo již před třemi roky, a tak nebylo divu, že takovému smutku u zkušené

ho válečníka nikdo nevěřil a vykládal si maršálovy výmluvy po svém. .

Zároveň však všechna nasvědčovalo, tomu, že se maršál skutečně mýlí. Král, královnamatka, vévoda ďAnjou i vévoda ďAlengon dodávali svou pří tomností královské hostině jedinečný lesk. Jejich chování, jejich úsměvy odzbrojovaly i největší ška rohlídy. .

Byla to opravdu zvláštní podívaná.

Hugenoti mluvili s vévodou ďAnjou a nadšeně chválili jeho vítězství u Jarnacu a Montcontoure, kde vybojoval slavnou bitvu ani ne osmnáctiletý, tedy mladší než Gaius Julius Caesar nebo Alexandr Veliký. Královna Kateřina jen zářila radostí a las kavostí. Již poněkolikáté blahopřála princi Jindřichu de Condé k jeho nedávnému sňatku s Marií de Cléves. Dokonce i pan de Guise se synem se pří jemně usmívali na bývalé nepřátele svého rodu a vévoda de Mayenne rozmlouval s panem de Tavan nes a s admirálem o nastávající válce, kterou se chystali, plni sebevědomí a jistoty, vypovědět Fili povi II. . .

Mezi těmito skupinkami se volně procházel asi devatenáctiletý mladík. Hlavu držel lehce nakloněnou dopředu, v jiskřivých očích se odrážel klid. Jeho napjatému sluchu však nic neuniklo. Měl temně černé, krátce přistřižené vlasy, husté obočí, nos zakřivený jako orlí zobák aspoň částečně zakrýval potutelný úsměv. Na tvářt mu teprve nedávno začal růst řídký vous a pod nosem si pečlivě udržovlíl černý knírek. Až doposud byl znám spíše jako vítěz v boji u ArnayIeDuce. Prokázal tam mimořádnou statečnost a dnes mu v paláci kdekdo blahopřál. S úsměvem odmítal chválu a poukazoval na to, že je, jenom špatným žákem pana admirála de Coligny. Byl také uznávaným vůdcem hugenotů, ale o tom se v těchto dnech v Louvrů nemluvilo a nikdo to pro jistotu ani nepřipomínal. Před čtvrtrokem, když ještě žila Jieho matka, náležel mu titul prince de Béarn. Dnes však byl králem navarrským, a teprve

pozdějtse měl stát králem celé Francie pod jménem Jindřich IV.

Chvílemi mu přelétl po tváři sotva viditelný temný mráček. Nemohl zapomenout, že přednedávnem právě zde v Louvrů zemřela jeho matka. Stejně jako mnozí jiní byl i Jindřich Ňavarřský přesvědčen, že matka byla otrávena. Temný stín však rychle mizel, neboť právě ti, kteří s ním mluvili a přátelsky mu poklepávali na rameno, blahopřejíce mu s poklonami skoro až po pás, právě oni byli vrahy neohrožené Jany ďAlbert, bývalé královny ňavarrské.

Jindřich Navarrský se pohyboval mezi hosty většinou sám. Chválu, jak jsme již řekli, odmítal, do žádných řečí se nepouštěl, a tak budil dojem málomluvného a podivínsky zamyšleného mladíka. Byla to dobrá maska, jeho skutečnou tvář, zdá se, zatím nikdo neodhalil.
Jen kousek opodál hovořil mladý vévoda dě Guise s vévodou de Téligny. Stejně zamyšlený a stejně znepokojený jako Jindřich, předstíral však de Guise bezstarostnost a .veselí ještě s větším úspěchem, než se to dařilo Jindřichovi Navárrskému. Musíme přiznat, že mladý vévoda se mohl právem považovat za šťastného člověka. Ye svých dvaadvaceti letech byl již uznávaným vojevůdcem a dosáhl takřka věhlasu svého otce, slavného Frangoise de Guise. Byl to krásný mladý šlechtic uhlazeného chování. Jeho vysoká postava prozrazovala panovačností z očí mu hleděla jistota a pýcha. Byl nadán přirozenou vzne Seností a u dvora se často tvrdilo, že vedle mladého de Guise vypadají všichni ostatní šlechtici jako docela obyčejní sedláci. Ačkoli byl velmi mlád, katolíci v něm uznávali svého vůdce. De Guise nesl hrdý titul prince de Joinville. Vojenský křest si odbyl při obléhání Orleansu v tažení, kterému velel jeho otec. Tam mu také vévoda de Guise starší zemřel v náručí. Těsuě před smrtí měl otec ještě čas prozradit synovi jméno svého vraha. Byl jím admirál de Coligny. Mladý vévoda, podobně jak to kLysi učinil Hannibal, složil slavnou přísahu. Slíbil před bohem a lidmi, že pomstí smrt svého otce. Vykoupí ji smrtí

admirála a celé jeho rodiny. Neustane v pronásledování odpadlíků, nevzdá se pomsty, dokud zůstane v zemi jeden jediný protestant. Můžeme tedy snadno pochopit, jaké asi vzbudil de Guise překvapení, když tak klidně a přátelsky rozmlouval se zetěm muže, jehož smrt přísahal umírajícímu otci.
Řekli jsme již jednou, že noc byla plná překvapení.
Bylo to podivné, zvláštní divadlo. Nikdo, kdo se radoval z dneška, nemohl vědět, co přinese zítřek. Obyčejnému smrtelníku není naštěstí dána možnost nahlížet do budoucnosti. A i kdyby se již takový člověk našel, sotva by uvěřil, že všechno, co vidí, je jen dokonalá přetvářka, mající zakrýt příští tragické dny.
Lid, který nebyl vpuštěn do Louvrů.a pozoroval vše zpovzdáli, ten snad tušil, že se připravuje cosi strašného. Nevěřil, že se z nepřátel mohou stát přes noc upřímní přátelé, nevěřil falešným úsměvům a předstíraným gestům. Hudba, jíž se hugenoti opájeli, mohla oklamat zase jen pýchu hugenotů. Sem však, mezi lid, nedoléhala. Světla, jež hugenoty oslepovala, zdála se z ulice mnohem nejasnější, neklidnější. Tady se spíše podobala jiskrám nenávisti, která se Pařížanům odrážela v očích.
V Louvrů se ale všichni usmívali. Právě v tomto okamžiku zavládl v sálech němý údiv. Nevěsta, která se na chvíli vzdálila, aby mohla odložit svůj těžký slavnostní šat, vracela se nyní do tanečního sálu v doprovodu své nejlepší přítelkyně, krásné vévodkyně de Nevers, a ve společnosti krále Karla IX. Sotva sestoupili ze schodiště, začal ji král představovat nejvznešenějším hostům. Nevěsta, Markéta de Valois, byla dcerou Jindřicha II. Byla to skutečná perla francouzské královské koruny a Karel IX. ji ve svých šťastných chvílích nenazýval jinak než moje sestra Margot.
Musíme říci, že přijetí, jehož se Markétě dostalo, bylo více než zasloužené. Nové královně navarrské bylo necelých dvacet let a co do krásy se jí na královském dvoře nikdo nevyrovnal, přestože Kateřina

Medicejská, jak o ní bylo dobře známo, přivedla na švů dvůr ty největší krasavice, aby jí pomohly,
, ovládat city, a nejen city, předních francouzských šlechticů. Markéta byla ze všech nejkrásnější, není divu, že se tehdejší básnící předbíhali v oslavování jejího zjevu. Měla černé vlasy, průsvitnou pleť, pod závojem dlouhých řas zářily živé, smyslné QČL Její rty byly dokonale vymodelovány a ozdobeny nena podobitelnou červení. Dlouhá úzká šíje se zvedala nad půvabnou a křehkou postavou. Nožky, téměř dětské, ztrácely se" v saténových střevíčcích. Fran couzi byli hrdl na to, že.v jejich zemi vykvetl; tak čarokrásný květ. Gizinci byli její krásou okouzleni na první pohled. Pokud pak měli to štěstí a mohli s Markétou promluvit, nebyli prostě mocni slova. Krása se snoubila s inteligencí v neuvěřitelnou jed notu. Markéta nebyla jenom nejkrásnější, ale sou ,

časně i nejvzdělanější ženou ve své zemi. V této souvislosti se často vzpomínalo výroku kteréhosi italského učence, jemuž bylo dqvoleno nejen prin ceznu vidět, ale dokonce s ní i hovořit. S údivem zjistil, že Markéta mluví dokonale italsky, španěl sky, latinsky a řecky. Když se s princeznou loučil, řekl dojatě svým průvodcům: "Kdo viděl královský dvůr a neviděl Markétu de Valois,, neviděl ani Fran cii, ani franeouzský královský dvůr!"
Mladá královna navarrská a Karel IX., který ji doprovázel, stali se okamžitě středem pozornosti. Hugenoti rázem jako by zapomněli na minulost a předháněli se ve zdvořilých řečech nejen vůči králi, ale blahopřáli i své mladé královně. Nejeden závistivý pohled se otočil směrem k Jindřichu Navarrskému. Ten se však procházel klidně dál, spokojeně se usmíval a své ženy si ani moc nevšímal. Karel IX., trochu pobledlý, řekl s předstíranou srdečností: "Tím, že dávám svou sestru Margot Jindřichu Navarrskému, dávám současně svou sestru i všem protestantům ve svém království."
Jeho slova přijali někteří s uspokojením, jiní na ně reagovali sotva viditelným úsměvem. Byla to prostě noc plná překvapení. Jedni chápali králova

slova tak, jak je myslel, druzí v nich hledali skrytý smysl. Vždyť ú dvora se šeptalo .již dávno o skaňdálech Markéty de Valois. Její bělostný svatební šat byl ještě před sňatkem pošpiněn pomluvami a všelijakými narážkami.
Mladý vévoda de Guise stále ještě hovořil s vévo dou de Téligny. Poslouchal ho jen na půl ucha a čas od času upřel oči do středu dvorních dam, 4cde stála Markéta, královna navarrská. Kdykoli se po hled královny setkal s pohledem vévody, zvážněly jí oči a na čele její na okamžik objevil stín sta rostí. .
Princezna Claude, provdaná před několika lety za vévodu de Lorraine, všimla si snad jediná neklidu své mladší sestry a přiblížila se k Markétě, aby se jí zeptala, co se stalo. Ale dříve než jí mohla položit otázku, utichl celý sál. Vešla královnamatka zavěšená do mladého prince de Condé. Okamžitě se všechny skupinky přemístily a každý spěchal pozdravit Kateřinu Medicejskou. Toho rychle využil mladý vévoda de Guise, přešel ke své švagrové, .paní de Nevers, a zůstal stát v těsném sousedství Markéty. Byl přesvědčen, že ani je, ani mladou královnu navarrskou nikdo nepozoruje. Paní de Lorraine však nespouštěla z naší dvojice oči. Příliš dobře rozeznala lehký ruměnec, jenž na chvíli pokryl Markétinu tvář. Vévoda de Guise se uklonil a tlumeným hlasem zašeptal latinsky:
"Ipse attuli. Zde mne máte."
Markéta opětovala vévodovi pozdrav, potom vzpřímila hlavu a řekla mu:
"Noctu pro more. Dnes v noci "jako obvykle."
Těch několik slov mohl zaslechnout jenom ten, jemuž byla určena. I když byl rozhovor tak krátký, obsahoval zřej.mě vše, co si chtěli ti dva říci. V rychlosti se na sebe ještě podívali a hned potom se rozešli. Nyní byla zase Markéta zasněná, kdežto na tváři vévody de Guise se objevil radostný úsměv. Všechno to trvalo jen kratičký okamžik, a tak ten, jehož měl rozhovor zajímat nejvíc, totiž Jindřich Navarrský, nemohlS ani nic zpozorovat. Nebuďme

18
19

však nespravedliví. Béarňan ani nic vidět nechtěl, jeho oči hledaly jednu jedinou ženu, krásnou paní de Sauve. Zatím však marně.
Charlottá de BeauneSemblangay, vnučka ne, šťastného Semblangaye a manželka Simona de Fizes, barona ďe Sauve, patřila k dvorním dámám Kateřiny Medicejské. Současně byla její nejobávanější pomocnicí, nalévající svým nepřátelům kouzelný nápoj lásky, pokudse neodvažovala podávat jim ne bezpečný florentský jed Paní de Sauve, ne příliš vysoká, plarovlasá žena, hned sršící životem, hned zase melancholická, byla stále připravená milovat a intrikovat. To také byly dvě hlavní vášně ovládající francouzský královský dvůr již dobrých padesát let v průběhu panování posledních tří králů. Paní de Sauve byla výjimečným stvořením v pravém smyslu slova. Právě v posledním měsíci se o tom mohl přesvědčit mladičký král navarrský, jemuž pomáhala odhalovat nejen tajemství lásky, ale současně i základy politiky. Béarňan byl do baronky tak zamilován, že neviděl a snad ani nechtěl vidět přednosti a mimořádnou krásu své novomanželky Markéty de Valois.

Chování krále navarrského bylo nepochopitelné. Nerozuměla mu ani Kateřina Medicejská, ačkoli sňatek její dcery Markéty s Jindřichem sledoval vyloženě politické cíle a jeho pozadí, jak se později přesvědčíme, bylo motivováno temným a. strašným hněvem královnymatky, nesmlouvavé a bezohledné stoupenkyně strany katolíků. Současně však, a to je třeba poznamenat, Kateřina Medicejská byla v hloubl duše ráda, že Jindřich Navarrský miluje paní de Sauve a ne její dceru Margot. Baronka, a to stará královna také věděla, Jindřichovým milostným návrhům zatím odolávala. Tím větší vzplanul v králově srdci žár, tím větší byla jeho touha dobýt tuto krásnou a inteligentní ženu.
Paní de Sauve stále ještě nebyla v tanečním sále. Možná že jí opravdu nebylo dobře, možná že se, nechtěla stát svědkem princeznina triumfu, a tak poslala do Louvrů svého o pět Jet staršího manžela s prosbou, aby ji u královny omluvil. Kateřina

Medicejská barona vyslechla, a když se z jeho úst dozvěděla, že se nejedná o nic vážného, poslala své dvorní dámě dopis se vzkazem, aby se okamžitě dostavila db královského paláce. Rozkazbyl jednoznačný, paní de Sauve neměla na vybranou a musela poslechnout.
Jindřich Navarrský zatím těžce nesl její nepřítomnost. Proto se všem vyhýbal, proto zůstával sám, zamyšlený a zoufalý. Připadal si jako cizinec na záhadné slavnosti. Zpovzdáli pozoroval mladou krasavici, s níž před několika hodinami uzavřel sňatek. Markéta byla opravdu okouzlující. Jindřich si zhluboka povzdechl a zamířil k ženě, jejíž půvaby oslnily všechny v sále. Její srdce mu sice nepatřilo, to věděl, ale byla to přece jen jeho manželka. Ale král navarrský učinil jen několik kroků. Jako by ho přitahovalo mocné kouzlo, pohlédl na jeden z bočních vchodů. Dveře se pomalu otevřely a do sálu vešla paní de Sauve.
Jindřich se na okamžik zastavil. Zdálo se, že nevěří svým vlastním očím. Také baronka se zastavila. I ona se tvářila překvapeně, ale na jejích ústech se rozehrál úsměv. Král Jindřich Navarrský překonal své rozpaky a zaplaven dosud neznámým pocitem čehosi příjemného, šel vstříc nové návštěvnici.
"Ach, moje drahá," řekl tiše, "řekli mi, že jste nemocná. Již jsem ztrácel naději, že vás dnes večer uvidím."
"Vaše Veličenstvo, snad mi nechcete namluvit, že vás to nějak trápilo," podivila se baronka.
"Vy přece víte, co ztrácím, když nejsme spolu. Ve dne jste mým sluncem, v noci největší jasnou hvězdou. Než jste přišla, madame, připadal jsem si jako v hlubokých temnotách. Jen jste se objevila a hned se všechno rozjasnilo."
"V tom případě,Vaše Veličenstvo, jsem neudělala dobře, že jsem vešla právě sem."
"Jak to myslíte, má drahá?" zeptal SQ Jindřich.
"To je docela prosté. Stal jste sepánem nejkrásnější ženy ve Francii. Vaším přáním je jistě jediné:

aby zmizela všechna světla a uvolnila místo tmě, protože ve tmě vás čeká štěstí, Vaše Veličenstvo."
"Jak jste zlá, madame. Víte dobře, že moje štěstí leží v rukou ženy, která se nebohému Jindřichovi jenom vysmívá a pohrává si s ním."
"Já si zase myslím, Vaše Veličenstvo, že je tomu právě naopak. Ta žena je jen hračkou v rukou krále navarrského. To on se jí vysmívá."
Barončin nepřátelský tón Jindřicha překvapil.
"Madame, stále nechápu, co mi tu vyčítáte. Jak vůbec můžete být tak krutá? Je možné; že by vaše krásné rty říkaly to, .co jsem slyšel? Drahá Charlotto, snad si nemyslíte, že já jsem se ženil? Já jsem se, proboha, neženil!"
"Byla jsem to snad já?" odpověděla baronka s trpkostí, jakou dovede vyslovit jen milující žena, která vám zároveň vyčítá, že ji nemilujete.
"Madame, jste opravdu tak slepá? Cožpak vaše krásné oči nevidí, že se tu hraje veliké divadlo? Ne, má drahá, Jindřich Navarrský se,neoženil s Maíkétou de Valois!"
"Tak kdo se tedy ženil?"
"To přece církev protestantská uzavřela sňatek s římským papežem. Ano, tak je to." "Vaše Veličenstvo, snad si nemyslíte, že mne takovými řečmi oklamete? Milujete královnu Markétu, ale já vám nic nevyčítám. Je opravdu krásná a zaslouží si být milována."
Jindřich se na chvíli odmlčel a v koutcích úst mu ožil úsměv.
. "Baronko," řekl, "jsem přesvědčen, že se chcete za každou cenu přít. Vždyť k

tomu nemáte ani právo. Řekněte mi, co jste udělala pro to, abych se s Markétou neoženil? Nic. A nejen to, neustále jste mne nechávala v beznaději."
"A bylo to tak správné, Vaše Veličenstvo," odpověděla madame de Sauve.
"Proč?"
"Abyste se mohl oženit s jinou."
"Ano, ale pak jste mne nikdy nemilovala."
22

"Kdybych vás milovala, Sire, musela bych teď hned zemřít.1
"Proč byste umírala .?" .
"Žárlivostí, Vaše Veličenstvo. Ještě dnes propustí královna své dvorní dámy a vy své dvořany .."
"Ato vászáepokojuje, drahá Charlotto?"
"To .neříkám, ale kdybych vás milovala ."
"Výborně!" vykřikl radostně Jindřich, "a co když král navarrský své dvořany nepropustí?"
"Vaše Veličenstvo, to přece není možné," divila se baronka, "to by .bylo proti všem dvorním zvyklostem."
"Co mám tedy udělat, abyste mi konečně uvěřila?"
"Musel byste si ponechat dvůr tak, jak byl. Ale to vy neuděláte."
"Ale udělám to, madame, uvidíte," řekl král, "a udělám ještě mnohem víc. Co kdyby celou tuto noc trávil Jindřich Navarrský s vámi?"
"Celou noc .?"
"Chci vám dokázat, drahá Charlotto, že nebudu u jiné .ženy. Chci zůstat s vámi.",
"Sire, jak to chcete zařídit?"
"Udělám to. Máte moje šlechtické slovo."
Madame de Sauve pohlédla králi do očí. Její rty se chyěly pohnutím, v očích vzplanuly jiskřičky vzrušení.
"A co mi nyní odpovíte, má drahá?" zeptal se král pln naděje.
"Pak bych musela přiznat, že mne král navarrský skutečně miluje."
"Mám tedy již vaše přiznání,, madame, protože udělám vše, co jsem slíbil."
"Ale jak ., jak to uděláte?" šeptala baronka.
,,Madame, máte spolehlivou komornou? Nebo někoho, komu bych mohl věřit?"
."Ano, mám. Jmenuje se Darlola a je mi oddaná na život i na smrt."
"Řekněte jí, že se o ni postarám a že rychle zbohatne, až se stanu králem celé Francie. Astrologové mi to jlřepe předpověděli."
23

Paní de Sáuve se pousmála. O lehkomyslných a nesplnitelných slibech mladého, krále se toho u dvora hodně vyprávělo.
"Dobrá," řekla baronka. "Ale cb mám Dariole vyřídit, Vaše Veličenstvo?"
"Vaše pokoje, madame, jsou přesně nad mou ložnicí ."
"Ano," přerušila ho paní de Sauve.
"At tedy Dariola čeká u vašich dveří. Víc od ní nechci. Třikrát tiše zaklepu, ona mi otevře a vy" budete mít důkaz, že jsem dodržel své slovo.""
Baronka se na chvíli odmlčela. Opatrně se rozhlédla kolem sebe, aby se ujistila, že je nikdo neslyšel. Potom zabloudil její pohled po sále směrem, ke skupině kolem Kateřiny Medicejské. Jejich oči se" setkaly. Královnamatka neznatelně pokynula hlavou.
"Vaše Veličenstvo," usmála se párii de Sauve, "ani netušíte, jak ráda bych vás přistihla při planém slibu."
"Má drahá, zkuste to ."
"Přiznám se vám, Sire, že mám pokušení to zkusit. Stejně vím, že jen žertujete."
"Charlotto, zkuste to, nabízím vám důkaz. Čekejte, až zaklepu. Uvidíte, že mi křivdíte. I vy budete nejmocnější ženou v tomto království."
"Dobrá, Vaše Veličenstvo, vyřídím tedy váš vzkaz Dariole i s tím, co ji čeká, až budete francouzským králem."
Jindřichovi Navarrskému se vydral ze rtů radostný vzdech.
. Snad právě v témž okamžiku pronesla Markéta de Valois svoje:
"Noctu pro more. Dnes v noci jako obvykle."
Jindřich Navarrský opouštěl madame de Sauve se stejnou radostí, s jakou odcházel vévoda de Guise od Markéty de Valois.
Asi hodinu po těchto rozhovorech se vrátili král Karel IX. a Kateřina Medicejská do svých pokojů. Současně se začaly vyprazdňovat sály a galérie Louvrů. Vznešení

hosté se loučili. Admirál a princ
24

de Condé odcházeli v doprovodu asi čtyř set hugenotských šlechticů. Když míjeli husté řady zvědavců stojících stále ještě ..před palácem, zaslechli zlověstné reptání. Hned po .hugenptech vyšel mladý vévoda de Guise s družinou katolických šlechticů. Tentokrát se z ulice ozval potlesk a provolávání slávy.
Markéta de Valois, Jindřich Navarrský a baronka de Sauve zůstali. Novomanželé v Louvrů bydleli, paní de Sauve, přední dvorní dáma Kateřiny Medicejské, tam měla stale připravený pokoj.
II
KOMNATA KRÁLOVNY NAVARRSK.É
Vévoda de Guise doprovodil svou švagrovou, vévodkyni de Nevers, až do jejího paláce v rue du Chaume a potom se vrátil do svého bytu, aby se převlékl. Zahalil se do tmavého pláště a chtěl se ozbrojit malou dýkou. Když ukrýval zbraň pod kabát, všiml si, že v pochvě je zasunut malý lísteček. Rozložil jej a četl:
Doufám, že se pan vévoda de Guise dnes v noci do Louvrů nevrátí. Pokud by však nemohl uposlechnout této výzvy, radí se mu, aby si vzal ocelovou košili a dobrý ostrý meč.
"Ale!" vykřikl vévoda a obrátil se na komorníka: "Co je to za výstrahu, Robině? Kdo byl dnes. večer v mém pokoji?"
"Jediný host, pane vévodo. Chvíli na vás čekal, ale pak odešel."
"Kdo to byl?"
"Pan du Gast, pane vévodo."
"Víš to jistě, že zde byl jenom pan du GasJ? Vidil jsi ho?""
"Ano, pane vévodo. Mluvil jsem s ním."
"Dobrá, to je v pořádku. Zdá se mi, že je to jeho
25

písmo, jistě mi radí dobře. Podej mi ochrannouocelovou vestu a meč!"
Komorník, zvyklý na nečekané převlékání svého pána, měl již vše připraveno. Vévoda si navlékl vestu z jemné, ale hustě pletené ocelové sítě, přes ni si vzal šedý kabátec se zlatým ornamentem, vysoké boty sahající až do půli lýtek, na hlavu si nasadil černý velurový baret bez pera a bez ozdob. Potom si vzal svůj dlouhý, tmavý plášť,, k,terý zakryl dýku zastrčenou za pasem. Svůj kord podař pážetl.jedi němu průvodci na noční cestě do Louvrů.
Všechno bylo ponořeno do tmy. Ulice liduprázdné a v dáli se rýsovala černá silueta královského pa láce. Kolem Louvrů se táhl hluboký příkop. Vévoda uchopil kord a proběhl ke křídlu, kde byli ubytováni členové královské rodiny. Zastavil se až pod zamřížovanými okny Markéty de Valois. Mladá královna měla pokoje v prvním patře. Aniž dal jakékoli znamení, odsunula se jedna z mříží a bílá ženská ruka mu vyhodila hedvábný provaz.
"Gillonno, to jste vy?" zašeptal vévoda. , "Ano," odpověděl tichý dívčí hlas.
"A Markéta?"
"Očekává vás." !
"Výborně," odpověděl spíše pro sebe vévoda a otočil se k pážeti. Chlapec mu podal provazový žebřík, jejž měl až dosud ukrytý pod pláštěm. De Guise připevnil jeden konec žebříku na hedvábný provaz. Gillonna, královnina dvorní dáma, jej okamžitě vytáhla do okna a upevnila k pevné části mříže. Vévoda si připevnil kord a rychle vyšplhal vzhůru. Páže sledovalo pozorně cestu svého pánaj Když se ubezpečilo, že se vévoda dostal v pořádku dovnitř, lehlo si jako již tolikrát předtím do příkopu a zahalilo se pláštěm.
Noc byla temná a chladná. Z velikých černých mraků, nabitých elektřinou, spadlo několik velkých
Vévoda následoval svou průvodkyni. Byla to dcera maršála Jacquese de Matignon. Markéta de Valois Gillonně bezvýhradně důvěřovala a nic před
26

ní neskrývala. Říkalo se, že tato dvorní dáma zná všechna tajemství své velitelky. Byla prý mezi nimi i tajemství tak strašlivá, že Gillonně nezbývalo nic jiného než mlčet také o těch menších.
V Louvrů se již nesvítilo ani na chodbách, ani v komnatách. Jen tu a tam kmitlo z dálky mihotavé světlo a hned zase zaniklo. Gillonna se blížila ke kabinetu královny navarrské bez světla. Znala zde každé místo, každý kout. Zastavila se u těžkého závěsu a tlumeným hlasem se otázala vévody:
"Přinesl jste, oč vás královna žádala?"
"Přirozeně," odpověděl vévoda de Guise, "ale chci to píedat sám do rukou Jejího Veličenstva."

"Tak rychle, pojďte!" ozvalo se za dveřmi. Vévoda poznal Markétin hlas a zachvěl se radostí.
Závěs se rozhrnul a de Guise zahlédl blížící se královnu.
"Madame, přišel jsem," ozval se vévoda.
Markéta se zastavila a spustila závěs. Když osaměli, sama dala vévodovi znamení, aby ji následoval. Prošli nevelikou místností a ocitli se v královnině ložnici.
"Jste spokojen?" usmála se Markéta.
"Spokojen? S čím?" zeptal se nechápavě vévoda de Guise.
"Zde máte nezvratný důkaz o mé lásce. Dnes jsem se vdávala, a jak víte, můj manžel neprojevil o mne sebemenší zájem. Ani v tanečním sále, ani mi nepřišel poděkovat, že jsem mu prokázala tu čest a vybrala si ho za muže. Není zde ani nyní, ačkoli by to měla být jeho první svatební noc."
"Madame!" vykřikl trpce vévoda, "jistě přijde, zvláště když po tom tak toužíte.""
"Jak to mluvíte, vévodo? Kdybych po něm toužila, nezvala bych vás dnes v noci do Louvrů! Nezdá se vám, že mi křivdíte?"
"Ne, Madame, nekřivdím vám. Pozvala jste si mne do Louvrů, abyste mohla spálit všechny mosty k minulosti. Tato skříňka, kterou jsem měl přinést, je jediným1 svědkem toho, co mezi námi bylo. A moje srdce jste prostě odsoudila k mlčení."
27

"Vévodo, něco vám řeknu," Markéta se upřeně zadívala panu de Guise do očí, "vůbec mi nepřipadáte jako šlechtic, ale jako žáček. Jak bych mohla zapomenout, že jsem vás milovala? Cožpak bych mohla uhasit ten žár, který, i když třeba jednou dohoří", uchová si navždy světlou vzpomínku! Ne, můj milovaný. Nechtě si tedy dopisy i skříňku, kterou jsem vám dala. Vraťte mi jen jediný list. Je stejně nebezpečný pro mne jako pro vás. Aspoň to mi věřte."
"Madame, zde jsou všechny," odpověděl rychle de Guise, "vyberte si, který potřebujete, a zničte ho."
Markéta horečně hledala v otevřené skříňce a třesoucími se prsty probírala jeden dopis za druhým. Některé rychle obrátila, u jiných se na chvíli pozdržela, jako by si chtěla oživit v paměti dny, kdy. je psala. Když si prohlédla celý "obsah skříňky, obrátila se překvapeně k vévodovi:
"Pane, ten dopis tu není. Neztratil jste ho náhodou? To by bylo strašné neštěstí. Pokud jste list někomu dal.?"
"Madame, a který dopis hledáte?"
"Ten, kde jsem vám psala, že si vás chci vzít."
"Tak přece jenom," ozval se smutně de Guise, "chcete zničit důkaz vaší nevěry!"
Markéta pokrčila nechápavě rameny.
"Ne! Chci vám zachránit život. V jednom z dopisů Jsem vám napsala, že král, můi bratr, odhalil, že vás miluji a že právě proto se stavím proti vašemu sňatku se španělskou infantkou. Tenkrát si Karel IX. dal zavolat svého nevlastního bratra, vévodu ďAngouléme, ukázal mu dva meče a řekl: Dnes večer zabiješ tímto mečem vévodu de Guise, jinak tě zítra tím druhým zabijú já! Ten dopis hledám."
"Zde je!" zvolal vévoda a podal královně dopis ukťytý v kapsičce na hrudi těsně vedle srdce.
Markéta mu vytrhla list z rukou, rychle, ho otevřela, a když se přesvědčila, že je to právě onen hledaný list, oddechla si a přiložila papír nad plamen hořící svíčky a v okamžiku byl celý dopis
28

v plameni. Královna však, jako by se obávala, že i popel by mohl prozradit její tajemství, rozdrtila pro jistotu i poslední zbytky zuhelnatělého papíru.
Vévoda po celou dobu nespustil z královny oči.
"Nyní, Markéto," řekl potom, "jste již klidná?"
"Ano, vévodo. Nyní, když jste se oženil s princeznou de Porcian, nyní mi bratr naši lásku odpustí. Ale nikdy by mi neodpustil, kdyby se dozvěděl, že jsemvám jeho tajemství prozradila."
"Máte zřejmě pravdu," připustil vévoda de Guise, "ale: tenkrát jste mne ještě milovala."
"Miluji vás i nyní, dokonce víc než kdykoliv předtím."
"Vy?"
"Ano já, můj drahý. Ještě nikdy jsem tolik netou žila po upřímném a věrném příteli jako právě dnes. Jsem královnou, ale bez trůnu. Jsem manželkou, ale bez manžela!"

De Guise smutně kývl hlavou.
"Musíte mi věřit, drahý, když vám říkám, že mne manžel nemiluje. Nejen to, on mne nenávidí, opovrhuje mnou. Konečně cožpak není vaše, přítomnost v mé ložnici přesvědčivým důkazem? Právě dnes by zde měl být můj manžel. A kde je? To vám nestačí, vévodo? Stále ještě pochybujete o jeho nenávisti a opovržení?"
"Madame, není tak pozdě. Král navarrský ještě může přijít. Nejdříve musel vyprovodit své přátele, rozloučit se se svými šlechtici. Ještě může každou chvíli zaklepat na vaše dveře."
"Říkám vám," odsekla zlosíně Markéta, "říkám vám, že nepřijde!"
"Madame!" ozvalo se za závěsem a Gillonna vstoupila vyděšeně do ložnice, "Madame, král navarrský odchází ze svých pokojů .!"
"Věděl jsem to!" zvolal zoufale vévoda, "věděl jsem, že přijde!"
"Drahý," ozvala se královna a uchopila vévodu za ruku, "nyní vám dokáži, že umím držet slovo a že se na mé .sliby můžete spolehnout. Schovejte se zde vedle, v kabinetě."
29

"Ach ne, Madame, dovolte mi, abych odešel. Nechci být svědkem vaší lásky. Při prvních jeho slovech bych musel otevřít dveře a pak. to by byl jeho konec. A můj možná také."
"Vy můj blázínku. Proč? Jen jděte do kabinetu. Vezmu všechno na sebe, slibuji vám to."
Královna vystrčila marně se bránícího de Guise do kabinetu.
Byl nejvyšší čas. Sotva se za vévodou zavřely
dveře, vešeLdo ložnice rozesmátý král navarrský
v doprovodu dvou pážat, nesoucích veliké svíc
ny s osmi žlutými voskovými svícemi. i
Markéta se snažila přemoci svůj zmatek a hluboce se uklonila.
"Madame, vy ještě nejste na lože?" divil se Jindřich, "snad jste nečekala na mne?"
"Nečekala, Sire," odpověděla tiše Markéta, "vždyť, jste mi sám říkal, že náš sňatek je jen politickým spojenectvím a že mne nikdy nebudete obtěžovat."
"Ano, bylo to tak. Doufám však, že si budeme moci aspoň promluvit, v tom nám nic nebrání. Gillonno, zavřete dveře a nechtě nás o samotě!"
Markéta se napřímila a pokynula rukou, jako by chtěla naznačit oběma pážatům, aby,, zůstala. Jindřich Navarrský pochopil její gesto a usmál se:
"Mám zavolat vaše dámy, Madame?" zeptal se, "udělám, co budete chtít, i když se přiznávám, že bych s vámi nejraději mluvil mezi čtyřma očima. Ale bojíteli se být se mnou sama .," dodal a vykročil směrem ke kabinetu. ,
"Ne!" vykřikla Markéta a postavila se mu do cesty, "ne, to není třeba. Ráda vás vyslechnu."
Král si všiml jejího zděšení. Pohlédl zkoumavým
pohledem na kabinet, jako by chtěl zrakem pronik
nout jeho dveře. Potom se spokojeně usmál. Věděl.,
již, co vědět chtěl. Obrátil se k manželce, bledé
hrůzou, a klidným hlasem pokračoval:
"Madame, žádám vás o to. Chvíli si pohovoříme."
"Ano, Sire," odpověděla královna a s ulehčením doslova klesla flo křesla, které jí král nabídl. Jindřich Navarrský si přisunul k manželce, židli.
30

"Madame," začal opatrně, "nesmíme dát na řeči. Ta "jsem přesvědčen, že naše manželství je dobré. Vy se hodíte ke mně, já k vám. Půjdu ještě dál, jsem vás hoden a vy jste hodná mne ."
"Sire .," přerušila ho nic nechápající Markéta.
"Ano," pokračoval král a tvářil se, že nevidí krá
lovniny obavy, "naše manželství je skutečně jen
spojenectvím, ,musíme se tedy k sobě chovat jako
věrní spojenci. Vždyť právě dnes jste mi to spoje
nectví přisahala před oltářem, Nebo se snad mý
lím?"
"Ano, Sire, přísahala jsem."
"Madame, nejsem na tomto královském dvoře dlouho, ale vím dobře, kolik je zde nebezpečí, nástrah, léček a pastí. Já sám jsem nikomu na dvoře neublížil, a přece mám rávě tady v Louvrů spoustu nepřátel. Spoustu!" opakoval zamyšleně, "vy však máte na všechny obrovský vliv. Řekněte mi, Madame, do kterého tábora mám zařadit krásnou ženu,, která odedneška nosí moje jméno a která mi u oltáře přísahala věrnost?"

"Sire, snad si nemyslíte, že ." .
"Nic si nemyslím, Madame, chci se jen ubezpečit, jestli jsou moje představy správné. Podívejte se, nebudeme si nic namlouvat. Vím, že naše manželství je jen záminkou k čemusi jinéinu. Anebo je to obrovská past. Na mne, ne na vás."
Královna se zachvěla. I jí problesklа hlavou podobná myšlenka.
"Která z těch dvou možností platí?" pokračoval
Jindřich Navarrský, "král, váš bratr, mne nenávidí,
vévoda ďAlengon mne nenávidí. Kateřina Medicej
ská nenáviděla mou1 matku. Jaké jsou tedy její po
city vůči mně?" , .
"Ale Sire, o čem to mluvíte?"
"Mluvím pravdu, Madame. Mluvím o nenávisti celého královského dvora. Nechtěl bych, aby si o mně někdo myslel, že jsem hloupý a slepý. Vím, jak to bylo s vraždou pana de Mouy, nebo s otrávením mé matky. Věřte mi, Markéto, právě nyní bych byl
31

strašně rád, kdyby zde byl ještě někdo, kdo by slyšel moje slova."
"Sire," odpověděla Margot s tváří pokoušející se předstírat klid, "víte přece velice dobře, že jsem zde sama."
"Právě proto s vámi mluvím tak otevřeně. Mne neoklame ani laskavost královské rodiny, ani poklony domu de Lorraine."
"Sire, Sire!" vykřikla znovu královna.
"Co, má drahá?" zeptal se Jindřich Navarrský s úsměvem.
"Ne, nic, Sire. Ale takové řeči jsou velmi nebezpečné!"
"Jistě, zapomínáte však, že mluvíme mezi čtyřma očima, vždyť jsem vám řekl."
Mladá královna prožívala skutečná muka. Nejra.rtěji by králi znemožnila jelío věty ještě dříve, než je vůbec vysloví, ale Jindřich klidně pokračoval:
"Řekl jsem vám, že jsem ohrožen ze všech stran. Proti mně stojí král, vévoda ďAlengpn, královnamatka, vévoda de Guise, vévoda de Mayenne, kardinál de Lorraine a nevím, který ďábel se k nim ještě přidal. Ti všichni usilují o můj život. Vím to, takové věci člověk vycítí, Madame. Proti všem těmto hrozbám, které se již zítra mohou změnit v útoky, se mohu bránit jen s vaší pomocí. Vás mají rádi všichni, kteří mne nenávidí."
"Mne?" bránila se královna.
"Ano, vás, Madame. Vždyť král vás miluje, jeho bratři také, královna Kateřina a dokonce i vévoda de Guise vás milují."
"Sire," šeptala Markéta téměř na konci svých sil.
"Madame, já vám přece nevyčítám, že vás všichni
milují. Vždyť to jsou vaši sourozenci, příbuzní.
Milovat rodiče a sourozence, to je přece v pořád
Ttu."
 "Dobrá," řekla Markéta, "ale co tím chcete říci?
"To, co jsem již řekl. Když uděláte, oč jsem vás žádal, stanete se nejen mou přítelkyní, ale i spojencem. Jedině tak se mohu u dvora udržet. K se přidáte k mým nepřátelům i vy, jsem ztracen."
32

"Já a k vašim nepřátelům? To nikdy, Sire!"
"Chcete se stát mou přítelkyní?"
"Možná ., snad."
"A mým spojencem?"
"To jistě, Sire."
Markéta se obrátila ke králi a podala mu ruku. Jindřich ji přijal a jemně políbil. Možná že si ponechal "královninu dlaň trochu déle, než by udělal jindy. Ne, nebylo to z lásky, chtěl se jenom přesvědčit, jeli nabídka myšlena opravdu upřímně.
"Madame," ozval se po chvíli Jindřich Navarrský, "věřím vám. Chci vám věřit a přijímám vaše spojenectví. Oddali nás, aniž jsme se předtím znali nebo milovali. Ani mne, ani vás se nikdo na nic neptal. Jako manželé nejsme nikomu za nic zavázáni. Doufám, že mi rozumíte. Snad to není tak mnoho, chci si jen potvrdit, co jsem již jednou řekl. Jako manžel nebudu od vás nic vyžadovat. Ale na jedno nezapomínejme. Oba jsme řekli své ano. A řekli jsme je dobrovolně. Z tohoto závazku bychom měli vyvodit aspoň vzájemnou ochranu a spojenectví. Doufám, že mi rozumíte. Snad to nfmí tak mnoho, co po vás chci."
"Ano, Sire, rozumím vám a souhlasím."
"Nevím, jakými slovy bych vám poděkoval, Madame," řekl král a znovu pohlédl nenápadně na dveře kabinetu, "základním předpokladem upřímného spojenectví je

naprostá vzájemná důvěra. Chci se vám svěřit, Madame, a zároveň se s vámi poradit o svém tajném plánu, jak bych mohl obstát i proti tak početným nepřátelům na zdejším dvoře."
"Sire .," zašeptala Markéta a nechtě pohlédla na dveře kabinetu. Král pozoroval její pohled. Poznal, že se jeho plán povedl, a spokojeně se usmál.
"Prozradím vám, co chci udělat,1 pokračoval Jindřich a tvářil se, jako by nic nezpozoroval, "chci totiž."
"Sire!" vykřikla znovu královna a prudce se vymrštila z křesla. Chytila svého manžela za ruku a
33

šeptla: "Počkejte chvíli., je zde strašně dusno. chtěla bych se nadýchat čistého vzduchu!"
Jindřich přiskočil k oknu a otevřel je. Královna se postavila vedle krále navarrského a chvíli pohlížela na Seinu.
"Tiše, pane," řekla tlumeným hlasem. "Sire, proboha, mlčte!"
"Madame, nechápu proč," divil se král, "vždyť jste mne ujistila, že jsme zde sami."
"Ano,to jsem říkala. Ale vy. jste nikdy neslyšel o tom, že v celém Louvrů jsou zvláštní zařízení a že je všechno slyšet?"
"Ne, to jsem nevěděl," odpověděl tiše král, "děkuji vám. I když mne nemilujete, jste aspoň čestná a upřímná."
"Co tím chcete říci, Sire?"
"2e mne nechcete zradit. Jinak byste mlčela a já bych vlastně prozradil sám sebe. A vy jste mi v tom zabránila. Nyní už vím docela jistě, že se zde někdo skrývá. Jako manželka jste mi nevěrná, ale mám ve vás věrného spojence. A já přece potřebuji věrnost spíše v politice než v lásce ."
"Sire .," ozvala se překvapeně Markéta.
"Ne, nic vám nevyčítám," pokračoval král šeptem, "chápu vás. Budeteli chtít, promluvíme si o tom až někdy později, až se lip poznáme."
Jindřich Navarrský se na chvíli odmlčel a pohlédl na svou ženu. Chvěla se po celém těle, její oči neměly sílu opětovat králův přímý pohled.
"Madame," ozval se král nápadně hlasitě, "již je vám lip? Dýchá se vám dobře?"
"Ano, Sire, již to přešlo. Jsem v pořádku."
"Madame, nebudu vás již déle zdržovat. Jsem vám zavázán úctou a upřímným přátelstvím. Přijměte mé uznání a dík. Potřebujete si odpočinout. Přeji vám dobrou noc."
Královna zvedla oči. Její pohled byl plný obdivu a hlubokého dojetí. Beze slova podala králové ruku. A znovu se vážně zadívala na muže, jenž se stal jejím manželem.
"Na naše spojenectví, Sire," dodala tiše. ".
34

"Věrné, upřímné a bezvýhradné," podotkl Jindřich.
"Ano. Upřímné, věrné a bezvýhradné.
Jindřich Navarrský políbil Markétě ruku, uklonil se a zamířil k východu. Pohybem hlavy dal královně znamení, aby ho následovala. Poodhrnul závěs, počkval, až manželka projde, a potom těžkou tkaninu zatáhl.
"Děkuji vám, Markéto," řekl tiše, "děkuji vám. jste skutečně královskou dcerou Francie. Odcházím uklidněný. Nemám vaši lásku, získal jsem však vaše přátelství. Počítám s vámi a spoléhám na vás. Totéž můžete očekávat ode mne. Na shledanou, Madame, a dobrou noc."
Naposledy se uklonil a potom spěchal ke svým pokojům.
"Kdo to, u čerta, u ní je?" šeptal si cestou sám pro sebe, "král, vévoda ďAnjou, vévoda ďAlencon? Nebo snad vévoda de Guisé? Bratr, nebo milenec? Kdybych byl chvílí počkal, prozradila by se sama. Dal jsem si však schůzku a Dariola čeká. Škoda. Krásná Margot, jak ji nazývá král Karel Devátý, je opravdu kouzelná a hodná zbožňování."
Jindřich Navarrský již prošel kolem svých komnat a vstoupil na schodiště vedoucí k pokojům paní de Sauve.
Markéta ho sledovala, dokud jí nezmizel z dohledu, a rychle se vrátila do ložnice. Vévoda de Guise již vyšel z kabinetu. Když ho královna spatřila, pocítila něco, co až dosud neznala. Výčitky svědomí.
"Dnes jste, Markéto, spojencem," začal vévoda, "za týden budete naší nepřítelkyní."
"Vévodo!" vykřikla královna, "vy jste poslouchal!"
"A co jsem měl v kabinetě dělat?"
"Myslíte, že jsem se chovala jinak, než bych měla jako navarrská královna?"

"To ne. Ale nechovala jste se tak, jak by se měla chovat milenka vévody de Guise."
"Pane!" ohradila se královna, "mohu svého manžela nemilovat, ale nikdo ode mne nemůže chtít, abych ho zrazovala. Docela otevřeně, vévodo, vy
35

byste prozradil tajemství své manželky, princezny de Porcian?"
"Je to všechno zbytečné, Madame," řekl vévoda a na znamení nesouhlasu několikrát pohnul hlavou, "vždyť mne nemilujete, říkal jsem vám to. Tenkrát, když jste mi psala o plánu svého bratra, tenkrát jste mne ještě měla ráda."
"Tenkrát byl král mocný a vy jste byl slabý. Dnes je Jindřich slabý a vy jste mocní. Nezdá se vám, že hraji stále stejnou a spravedlivou úlohu?"
"Až na to, že přecházíte z jednoho tábora do druhého."
"Je to právo, pane, které jsem si získala tím, že jsem vám zachránila život."
"Jak myslíte, Madame. Mezi milenci je zvykem, že si při rozchodu vracejí vše, co si dali. Nyní je řada na mně. Zachráním vám život, jakmile k tomu budu mít příležitost. Potom budeme snad vyrovnáni."
Vévoda se uklonil a rychle odešel, Markéta se ho ani nepokoušela zadržet. Gillonna, která čekala na chodbě, zavedla mladého de Guise až do přízemí a otevřela dveře. Vévoda přeskočil příkop, vzbudil páže a vrátil se do svého paláce.
Královna stála zadumaně u okna a dívala se do tmy.
"Krásná svatební noc," šeptala si, "manžel se mi vyhýbá a milenec mne opouští."
Právě v tom okamžiku zaslechla jakýsi hlas. Od Tour de Bois směrem k la Monnaie přicházel neznámý student a bezstarostně si prozpěvoval:
Což jako jeptiška chceš snad před láskou se stále ukrývat a nepoznat, co to je mít rád? Proč bojíš se, když chci zulíbat tvé rety, korálové svědky krásy? A aspoň pohladit tvé hebké vlasy?
Před kým tajíš barvu očí svých,
svá ňadra bělostná jak sníh?
Až jednou opuštěná budeš umírat,
36

až smrt ti oblékne svůj hrubý šat, vejdeš do podsvětí jako stín. Já láskou k tobě potom zešílím.
Co zůstane z tvé bílé pleti,
zářící i v nocích po perleti.
Nic, jen slza, jež se chvěje.
A v srdci jizva beznaděje.
Tam mezi mrtvými i já se budu obávat
přiznání, že toužil jsem tě milovat.
Ještě je čas, přijdu k tobě v noci a políbím tvé rty vonící po ovoci. Nebraň se, přestaň být tvrdohlavá, vzdej se mi, jako se žena vzdává. Vzdej se mi, nechci, abys litovala, žes zázrak lásky nikdy nepoznala.
Královna se zaposlouchala do písně. Na tváři se jí objevil smutný úsměv. Když studentův hlas zmizel v dálce, zavřela okno, zavolala Gillonnu, aby jí připravila lože a pomohla při svlékání.
III
KRÁL BÁSNÍK
Příští den, stejně jako následující, byl ve znamení oslav, tance a turnajů. Mezi oběma nepřátelskými stranami pokračovalo usmiřování. Všichni se předháněli ve zdvořilostech a lichocení, takže i ti nejzatvrzelejší hugenoti ponenáhlu začínali důvěřovat katolíkům. Stařičký Cottori večeřel s baronem de Courtaumer, mladého vévodu de Guise bylo možné vidět s vévodou de Condé, jak jedou v člunu po Seině na výlet.
Dokonce i král Karel IX., dříve tak samotářský a zamýšlený, byl nyní neustále ve společnosti svého nového švagra Jindřicha Navarrského. A královna
37

matka? Byla tak zaměstnána oslavami, vyšíváním a vyhledáváním šperků, že skoro neměla čas na spánek.
Hugenoti, ukolébáni přátelskými projevy královského dvora, vyměnili vojenský oblek za hedvábné šaty a klidně se procházeli po Paříži. V čele .svých průvodů nosili slavnostní praporce a zastavovali se pod balkóny nejznámějších paláců, j.ako by byli příslušníky katolické šlechty. Skoro se již zdálo, že náboženské rozpory jsou překlenuty a že brzy celý dvůr přestoupí na protestantskou víru. Tehdy prý i zkušený admirál de Coligny zapomněl na svůj zvyk okusovat nervózně párátko a bezstarostně obědval i večeřel se svými nedávnými nepřáteli.

Ten večer, kdy admirál zapomněl na své párátko, pozval si Karel IX. Jindřicha Navarrského a vévodu de Guise k důvěrnému rozhovoru. Povečeři je zavedl do své pracovny, kde jim oběma s nadšením ukazoval důmyslný mechanismus pasti na vlky, kterou sám vymyslel. Uprostřed řeči se však zarazil a zeptal se:
"Pan admirál dnes večer nepřijde? Viděl jste ho někdo?"
"Já, Veličenstvo," odpověděl Jindřich Navarrský, "pokud máte starost o jeho zdraví,, mohu vás ujistit, že je jako rybička. Viděl jsem admirála dnes ráno asi v šest a večer v sedm znovu."
"Ale!" řekl významně král, "na novomanžela, milý Jindřichu, vstáváte nějak brzy."
"Snad, Vaše Veličenstvo, ale náš admirál ví o všem, a tak jsem hned ráno za ním zašel, abych zjistil, zda již přijeli šlechtici, které očekávám."
"Ještě další šlechtici," usmál se Karel IX., "na svatbě jste Jich měl osm set, každý den přichá2ejí další. Snad nás nechcete přepadnout, Jindřichu?"
Vévoda de Guise se zamračil.
"Přepadnout?" zasmál se král navarrský, "sám víte, Sire, co se mluví o Flámsku. Svolal jsem tedy své šlechtice ze svého i sousedních krajů. Věřím, že je budete potřebovat, Vaše Veličenstvo."
"Dobrá," odpověděl král Karel IX., "čím víc jich
38

přijede, tím lépe. Jen je pozvěte, Jindřichu. Doufám, že se dovedou bít?"
Nevím, zda se moji šlechtici vyrovnají šlechticům Vašeho Veličenstva, ale jedno je jisté. Nezklamou. Nenaučili se utíkat z bitvy."
"A kolik jich ještě čekáte?"
"Deset až dvanáct pánů, Vaše Veličenstvo."
‚A jejich jména, Jindřichu?"
"To vám neřeknu, Sire, víte přece, že si jména nepamatuji, to je moje stará nemoc. Ale na jednoho si přece jen vzpomínám. Doporučil ho pan de Téligiiy jako dobrého a udatného šlechtice. Je to hrabě de La Mole."
"Hrabě de La Mole? Z rodu Leraců de La Mole?" zeptal se Karel IX., hrdý na to, že se vyzná v jednotlivých větvích francouzských šlechtických rodů, "nepřichází z Provence?"
"Ano, Vaše Veličenstvo," přiznal se Jindřich Navarrský, "verbuji pro vás až v Provenci, jak vidíte."
"A já," ozval se de Guise ne bez ironie, "já jdu ještě dál než Jeho Veličenstvo král navarrský. Najímám všechny spolehlivé katolíky až v Piemontu."
"Katolíci nebo hugenoti," přerušil vévodu Karel IX., "to je jedno! Důležité je, aby byli skutečně udatní!"
Bylo to vlastně poprvé, co Karel IX. dal jasně najevo, že nedělá rozdíl mezi katolíky a hugenoty. Jindřich Navarrský přijal králova slova s potěšením, de Guise však nechápal změnu v Karlově chovám. A nejen to. Králův výrok ho doslova ohromil.
"Vaše Veličenstvo mluví o Flámech?" ozval se od dveří admirál, jemuž král udělil právě před několika dny výsadu přijít kdykoliv a bez ohlášení.
"Ach, zde jste, můj drahý admirále," řekl Karel IX. a objal nově příchozího, "mluvíme o válce, o statečných šlechticích a odvážných bojovnících. Vás to zřejmě přitahuje jako magnet železo. Můj navarrský švagr a bratranec de Guise očekávají posily pro vaši armádu. Ano, o tom jsme právě mluvili, admirále."
39

"Posily již přicházejí," konstatoval klidně de Coligny.
"Máte zřejmě čerstvé zprávy, pane?" ozval se Jindřich Navarrský.
"Ano, synu. Především o panu de La Mole. Včera byl v Orleansu, zítra, nejpozději pozítří přijede do Paříže."
"Hrome, pane admirále, vy musíte být kouzelníkem," poznamenal de Guise, "víte, co se děje třicet až čtyřicet mil od Paříže! Já bych také rád věděl, co se stane nebo co se stalo před Orleansem!"
Pan de Coligny nehnul ani brvou. Vycítil z řeči vévody zřetelnou narážku na smrt otce vévody de Guise, zabitého právě před Orleansem Polrotem de Méré. Tenkrát se v táboře katolíků tvrdilo, že vraha zaplatil admirál de Coligny.
"Pane," odpověděl admirál s ledovým klidem, "jsem kouzelníkem jenom tenkrát, když chci mít jasno ve svých nebo králových věcech. Můj posel přijel z Orleansu asi před hodinou. Ujel přesně dvaatřicet mil, to není pro rychlého posla, který může několikrát vyměnit koně, nic nemožného. Pan de La Mole nespěchá, nechce si uštvat koně. Předpokládám, že ujede denně takových deset mil a že bude v Paříži zítra, nejpozději pozítří. Vidíte, prozradil jsem vám svoje kouzla!"
"Bravo, otče! To byla odpověď!" zvolal nadšeně král Karel, "jen těm mladíkům

ukažte, že vám nezešedivěly vlasy věkem, ale moudrostí. Pošleme je oba pryč, ať si vykládají o turnajích a láskách, my si promluvíme o naší válce. Jenom tam, kde jsou dobří rádcové, může být dobrý i král. Odejděte, pánové, chceme se poradit s admirálem!"
Mladí muži se uklonili a vyšli. První šel Jindřich Navarrský a za ním vévoda Jindřich de Guise.Hned za dveřmi se však beze slova rozešli.
Admirál de Coligny je provázel neklidným pohledem. Věděl, že jejich vzájemná nenávist je nepřekonatelná, a obával se dalších rozbrojů. Karel IX.
40

vytušil, co znamená admirálův pohled, a přistoupil k němu:
"Nebojte se, otče. Já je udržím v mezích úcty a poslušnosti. Od té doby, co královna přestala být královnou, jsem konečně skutečným králem já. A moje matka není královnou od okamžiku, kdy se admirál de Coligny stal mým otcem."
"Sire," namítl admirál, "královna Kateřina ."
"Není královnou," přerušil ho Karel, "je hašteřivá"a nedá si nikdy pokoj. Ti italští katolíci jsou fanatici, kteří by nejraděii každého zničili. Já však chci vrátit nejen zemi mír, ale i moc lidem protestantského vyznání. Francouzští katolíci mají příliš uvolněné mravy. Pobuřují mne svými neustálými milostnými pletkami a nezřízeným životem. Abych byl docela upřímný, otče, já svému okolí nedůvěřuji. Do toho ovšem nepočítám své nové přátele. Podívejte se, pan de Tavannes je tak ctižádostivý, že je to až podezřelé. Vieilleville miluje jen nejlepší víno a za první sud z dobrého sklepa by zradil třeba i svého krále. Montmorency má v hlavě jenom hony a všechen čas tráví u svých psů a sokolů. Hrabě de Retz je Španěl, rod vévodů ds Guise je z Lotrinska. Ve Francii, a věřte, že se nerouhám, již nejsou skuteční Francouzi, kromě mne, mého nového švagra a vás, admirále. Ale já jsem připoután k trůnu a nemohu velet vojskům. Jsem rád, když si vyšetřím čas na nějaký ten hon v SaintGermain nebo v Rambouillet. Navarrský král je ještě příliš mladý a nezkušený. A potom, v jedné věci je po svém otci. Příliš ho .lákají krásné ženy. Zůstáváte jedině vy, otče. Ve vás se snoubí odvaha válečníka s moudrostí filozofa. Ale poraďte mi sám, co mám dělat. Když si vás nechám u dvora, abyste mi radil, nemám nikoho, kdo by velel mým vojskům. Když vám svěřím velení nad francouzskou armádou, kdo mi bude svými radami pomáhat vládnout?"
"Sire, nejdříve musíme zvítězit," odpověděl bez rozmýšlení Coligny, "teprve potom budu moci radit Vašemu Veličenstvu."
41

"To tedy navrhuješ, otěe! Dobrá, ať je po tvém. V pondělí vyrazíš do Flander a já do Amboise."1
"Vaše Veličenstvo chce opustit Paříž?"
"Ano, jsem unaven hlučnými slavnostmi. Miluji samotu a nejraději sním. Nenarodil jsem se králem, ale básníkem. Sestav královskou radu. Ať vládne, pokud ty budeš ve válce. Nebudeli má matka v radě, mohlo by vše jít docela dobře. Já odjedu, pozval jsem si Ronsarda2, aby přijel do Amboise za mnou. Tam, daleko od Udí, v hlubokých lesích, na březích řeky a bublajících potůčků, tam budeme v duchu rozjímat nad vším, co člověka povznáší nad každodenní trápení. QstatnS počkej, přečtu ti, jak ve verších zvu našeho básníka do Amboise. Tuto báseň jsem složil dnešního jitra a ty budeš první, kdo ji uslyší."
Admirál de Colígny se usmál. Karel IX. si položil ruku na čelo, hladké a nažloutlé jako slonovina, a zpěvavým hlasem začal recitovat:
Ronsarde, vím dobře, že mne neslyšíš, však brzy tvůj král ti bude blíž. Myslím na tvé rady stále, já nikdy poezii nedám válel Zde důkazem je pár ver§ů mých. O, kéž na ně génius tvůj dych.
Nemysli již na své starosti a přijď, král tvůj tě pohostí. Pospěš za mnou do oázy ticha, kde se snílkům dobře dýchá. Čekám, v Amboise budem sami, tam jenom verše budou s námi.
"Bravo, Vaše Veličenstvo, bravo!" tleskal admirál a tvářil se, že se mu báseň líbí, "ve vojenských zá
1 V té době bylo docela běžné, především pak u králi, střídání mezi vykáním a tykáním.
2 Pierre de Ronsard 15241585, Jeden ze zakladatelů fran
couzské poezie, dvorní básník Karla IX. a Jindřicha III. 5
42

ležitostech se vyznám rozhodně lépe než v uměni básnickém, ale řeknu vám poctivě, vaše verše se mi zdají lepší než Ronsardovy."
"Ale otče, to neříkej," odporoval naoko Karel IX. Ronsard je mým učitelem. Být

básníkem, to je moje největší přání. Titul básníka je rozhodně víc než titul krále."
"Sire," pokračoval Coligny, "věděl jsem, že Vaše Veličenstvo se stýká s múzami, ale věřte mi, netušil jsem, že jste si z nich vytvořil svou nejvyšší radu."
"Až po té tvé, otče, po tobě," namítal král, "nechci být vyrušován od svých básní. Proto ti svěřuji všechny státní záležitosti, proto jsem určil právě tebe do čela státní rady. Musím ještě odpovědět na madrigal svého velikého a drahého básníka, nemohu ti zatím poskytnout všechny materiály, z nichž bys plně pochopil spor mezi Filipem Druhým a ranou. Mám zde i válečný plán vypracovaný mými ministry. Vyhledám ti to všechno a připravím na zítřek."
"V.kolik hodin, Sire?"
"V deset. Kdybych zde náhodou nebyl, budu asi psát básně, klidně vejdi do mého kabinetu a vezmi si vše, co potřebuješ. Nechám ti to zde na tomto stole. Dám papíry do rudých desek. Barva je dost nápadná, nemůžeš se zmýlit. A já jdu nyní připravit odpověď Ronsardovi."
"Stíohem, Sire."
"Sbohem, otče."
"Nepodáte mi ruku, Vaše Veličenstvo?"
"Co ruku? V mém náručí, v mém srdci je tvoje místo. Pojď, můj starý příteli, můj slavný válečníku!"
Karel IX. objal sklánějícího se Colignyho a políbil jeho bílé vlasy. Admirál odcházel a po tváři mu stékaly slzy.
Král jej dlouze sledoval pohledem. Když pak zanikl i zvuk admirálových kroků, když už bylo všude ticho, poklesla jeho pobledlá hlava, jak to bylo u něho zvykem, k rameni, a Karel IX. zvolna přešel do kabinetu se zbraněmi.
43

Tuto místnost měl panovník v obzvláštní oblibě. Zde se cvičil v šermu s Pompéem, zde mu dával lekce ve veršovnictví Ronsard. Karel IX. nashromáždil velikou sbírku zbraní všeho druhu, nejkrásnější, jakou mohl v té době pořídit. Zdi byly ověšeny sekerami, štíty, kopími, halapartnami, pistolemi a mušketami. Právě dnes mu přinesl známý zbrojíř nádhernou pušku, na jejíž hlavni byly stříbrem vykládány čtyři verše, které králbásník sám složil:
Svému majiteli jsem krásná a věrná, královu nepříteli krutá a nebezpečná.
Karel IX. zavřel dveře a nadzvedl závěs zakrývající vchod do pokoje, v němž klečela na klekátku starší žena a modlila se. Králův krok byl tak tichý, že neznámá nic nezaslechla a pokračovala v modlitbách. Král u ní zůstal na okamžik stát a zadumaně ji pozoroval.
Prostá krása klečící ženy byla ještě zvyšována oblekem venkovanek z kraje kolem Caux. Zvláště nápadný byl vysoký čepec a červený živůtek protkávaný zlatem. Všechno to připomínalo starou módu ještě z dob panování Isabely Bavorské. Komnata, jíž obývala dobrých dvacet, let, sousedila s královou ložnicí a prozrazovala podivuhodnou, ale přece jen vkusnou směsici zařízení královské komnaty a prosté venkovské světnice.
"Madelon!" vyrušil ji král.
Žena poznala známý hlas a s úsměvem zvedla hlavu.
"Ani jsem tě neslyšela, můj synu," řekla bývalá králova chůva, "chceš něco?"
"Ano. Pojď ke mně a mluv tiše."
Kojná přistoupila k panovníkovi s onou důvěrností a něhou, jakou může mít jen žena chovající k muži téměř mateřsky čistou lásku. To však nevadilo, aby její upřímný vztah ke králi nebyl terčem častých pomluv.
44

"Je už tady ten chlap, kterého jsem pozval?"
"skoro půl hodiny," šeptala Madelon.
Karel se opatrně rozhlédl po komnatě, potom přešel po špičkách ke dveřím, aby se ujistil, že je nikdo neodposlouchává, a pohladil velikého chrta, který byl po celou dobu rozhovoru s Jindřichem Navarrským a později s Colignym u jeho nohou. Kdykoli král povstal a učinil několik kroků, pohnul se i pes a věrně následoval svého pána. Kdykoli král usedl, chrt se pokojně schoulil k jeho nohám.
"Dobrá. Přiveď ho, Madelon," zašeptal král.
Chůva odešla dveřmi, jimiž král vešel, a Karel mezitím přistoupil ke stolu, kde měl rozloženy různé druhy pušek a pistolí. Dříve než si některé z nich prohlédl, než je vzal do rukou, aby se s nimi potěšil, rozhrnul se závěs a objevil se člověk, jehož panovník očekával.
Návštěvníkova tvář nevzbuzovala příliš důvěry. Šedé, neupřímné oči, silně vyčnívající lícní kosti a ostrý nos dávaly tváři soví výraz. Neznámý se hluboce uklonil, pokusil se o úsměv, ale výsledkem byl jakýsi falešný úšklebek,

prozrazující spíše strach než úctu.
Karel IX. si mlčky prohlížel pistoli s novým vynálezem zapalování. Místo dosavadní hubky bylo zde použito jakéhosi křesadla jiskřícího při nárazu na ozubené ocelové kolečko.. Věděl o příchozím a koutkem oka ho pozoroval, ale zůstal stát u stolu a s pistolí v ruce si pískal melodii jedné ze svých oblíbených loveckých písniček.
Teprve po chvílil, když návštěvník byl již značně zneklidněn, se král otočil a pevným hlasem řekl:
"To jste vy? De LouviersMaurevel?"
"Ano, Vaše Veličenstvo."
"Velitel dělostřelců?"
"Ano, Vaše Veličenstvo."
"Chtěl jsem vás vidět."
Maurevel poklekl a ještě hlouběji se uklonil.
"Jistě víte, že mám rád všechny své poddané," pokračoval král s důrazem na každém slově.

"Ano, Sire," koktal Maurevel, "Vaše Veličenstv
je otcem národa." ;
"Ovšem, hugenotů i katolíků. Nedělám mezi nimi rozdíl."
Maurevel vzhlédl údivem ke králi. Nechápal, kam Karel míří. S námahou povstal. To vše trvalo jen okamžik, ale i to stačilo králi, aby rozpoznal, jak se velitel dělostřelců chvěje po celém těle.
"Vám se zřejmě nelíbí, cq jsem řekl. Vždyť právě vy jste bojoval proti hugenotům tak nelítostně."
Maurevel znovu klesl na kolena.
"Sire .," koktal, "věřte ml .".
"Snad se nemýlím," pokračoval Karel IX. a svým pohledem téměř pronikal do Maurevelových myšlenek, "ale v Montcontoure jste měl sto chutí zabít pana admirála. Vy jste ho však nezasáhl, chybil jste, a tak jste raději přeběhl k vojsku vévody. ĎAnjou. Potom jste ale znovu uprchl k princům a nastoupil do setniny pana de Mouy de SaintPhale ."
"Sire, nemučte mne."
"Byl to statečný důstojník a šlechtic. Pravý Pikarďan. Přijal vás jako vlastního syna, opatřil vám byt, oblékl vás, dal vám jídlo!"
Maurevel, překvapen královou řečí, nezmohl se ani na jediné slovo. Zoufalstvím vydralo se mu z prsou přerývané povzdechnutí.
"Nazýval jste ho svým otcem, myslím," pokračoval neúprosně král a hněv mu vehnal krev do tváří, "k jeho synovi, mladému hraběti de Mouy, vás poutalo důvěrné přátelství. Je to tak?"
Maurevel, stále na kolenou, krčil se čím dál víc. Králova slova mířila přesně, doslova ho tiskla k zemi. Karel IX. stál vztyčen před svou obětí. Podobal se bezcitné soše, jejíž pohybující se rty prozrazují, že je živá.
"Mimochodem," pokračoval král stále stejným tónem, "neměl jste dostat od vévody de Guise deset tisíc tolarů za zavraždění pana admirála de Coligny?"
Celý zmatený, zhroutil se Maurevel na podlahu.
"Pokud jde o pana de Mouy, vašeho starostlivého

otce, jednou jste s ním jel na průzkum až do Chevreux. Hrabě upustil svůj bičík a musel tenkrát sestoupit z koně. Když se shýbal pro bičík, vytáhl jste ze svého sedla pistoli a střelil jste ho do zad. Když jste poznal, že je mrtvý hned po prvním výstřelu, ujel jste na koni, kterého vám hrabě daroval. Bylo to tak nebo ne?"
Maurevel nebyl mocen slova. Všechna králova obvinění byla pravdivá. Karel IX. se trpce usmál a začal si znovu hvízdat melodii lovecké písničky.
"No tak, pane vrahu," ozval se znovu panovník, "víte, že mám sto chutí vás dát oběsit?"
"Veličenstvo," vydal ze sebe konečně Maurevel, ale pokračovat dál nemohl.
"Mladý de Mouy mne o to včera poprosil a já jsem nevěděl, co mu odpovědět, protože jeho žádost je oprávněná. Nezdá se vám?"
Maurevel jenom sepjal ruce.
"Ano, jeho žádost je odůvodněná. Sám jste přece řekl, že jsem otcem národa. Mými dětfii nejsou jen katolíci, ale i hugenoti."

"Sire, můj život je ve vašich rukou. Udělejte s ním, co budete chtít, Vaše Veličenstvo."
"Mluvíte pravdu, váš život je v mých rukou a já bych za něj nedal ani vindru," poznamenal král.
"Sire," šeptal Maurevel, "opravdu není možné nějak svůj zločin vykoupit?"
"Ne, není. Kdybych však já byl na vašem místě ., ale to naštěstí nejsem ."
"Sire, kdybyste vy. byl na mém místě?" chytal se Maurevel poslední naděje a jeho oči visely na královýchrtech.
"Snad bych věděl, jak se z toho dostat," odpověděl zamyšleně Karel IX.
Maurevel se opřel rukama o podlahu, zůstal klečet již jenom na jedné a všechnu svou pozornost soustředil na záhadný panovníkův pohled.
"Mám rád mladého hraběte de Mouy, ale mám rád také svého bratrance vévodu de Guise. Kdyby ode mne chtěl de Guise svobodu pro člověka, jehož smrt si žádal pan de Mouy, byl bych asi ve velkých
47

rozpacích. Postavení krále a moje příslušnost kO katolíkům by mne asi donutily vyhovět panu cfe Guise, i když ten de Mouy je udatný voják. Ovšem srovnávat se s mladým vévodou, to opravdu ještě nemůže."
Maurevel se pomalu zvedal. Králova slova mu vlévala do žil nový život.
"Máte tedy nezáviděníhodné postavení," pokračoval Karel, "ale kdyby se vám povedlo získat si přízeň vévody ., počkejte, vzpomínám si, včera mi o něčem vyprávěl."
Maurevel povstal a přiblížil se ke králi. Ten ho však stále ještě nepouštěl ke slovu.
"Říkal mi, že ulicí SaintGermainlAuxerroi3 chodí prý denně z Louvrů jeho největší nepřítel. Pravidelně v deset dopoledne jde kolem malého zamřížovaného okénka vévodova bývalého učitele kanovníka Pierra Pilese. Vidí tedy den co den člověka, kterého nenávidí. Vévoda je člověk jemných mravů, a tak se jen jnodlí, aby se pod jeho nepřítelem propadla zem. Modlitby přece nepomohou, viďte, Mau, reveli? Dovedu si představit vás na vévodově místě. Vy byste se jistě nemodlil, nevolal o pomoc ani boha, ani ďábla. Kdybyste vy byl za zamřížovaným okénkem toho Pilese,. jistě byste chtěl udělat de Guiseovi radost, ne?"
Maurevel byl již klidný. Ve tváři se mu zračil znovu jeho nepříjemný výraz a v očích se leskla nenávist.
"Sire, mám se tedy spojit s nebem, nebo s peklem?"
"Spojte se s tím, s kým jste zabíjel nebohého de Mouye. Ptal jste se tenkrát někoho, než jste vytáhl bambitku? A vůbec, schoval jste si ještě tu zbraň?"
"Vaše Veličenstvo, když dovolíte, střílím mnohem přesněji z pušky než z bambitky."
"To je vaše věc, Maureveli. Můj bratranec de Guise se jistě nebude hádat, jaké zbraně použít."
"Vaše Veličenstvo, máte pravdu, ale tentokrát bych potřeboval naprosto spolehlivou zbraň. Budu muset střílet zdálky."
48

"V tomto pokoji mám deset pušek," odpověděl klidně král, "každou z nich sestřelím na sto padesát kroků tolar. Chcete si některou vyzkoušet?"
"S největší radostí, Vaše Veličenstvo," ozval se Maurevel a sáhl po té, na níž bylo vyryto královo čtyřverší.
"Ne, tu ne!" namítl Karel IX., "tu si chci nechat pro sebe. Připravuji veliký hon a budu ji potřebovat. Prokáže mi jistě dobré služby. Vezměte si kteroukoli jinou."
Maurevel svěsil nejbližší pušku ze stěny.
"Sire, kdo je tím nepřítelem pana vévody de Guise?"
"Jak já to mohu vědět?"
"Dobrá, půjdu se zeptat pana vévody."
"Nikam nepůjdete! Pan de Guise by vám stejně neodpověděl. Je šlechtic. Nabídl jsem vám svobodu, uhodněte to sám, jinak vás čeká šibenice. To přece víte."
"Vaše Veličenstvo ..., já nechápu ., ale jak to rnohu uhodnout? Já .?"
"Vy jste mne neposlouchal, Maureveli!"
"Poslouchal, Vaše Veličenstvo ."
"Vždyť jsem vám řekl jasně ulici i čas, kdy a kde můžete najít vévodova nepřítele! To nestačí?"
"Stačí, Vaše Veličenstvo. Ale co když půjde kolem kanovníkova okna víc lidí a všichni půjdou právě v deset dopoledne? Co potom? Kdybyste mi, Sire, aspoň naznačil."
Král se na chvíli zamyslel.

"Dobrá, něco vám prozradím. Zítra ponese pod paží desky z jasně červeného safiánu."
"Sire, to mi úplně stačí.".
"Máte stále ještě toho rychlého koně od pana de Mouy?"zeptal se král.
"Myslím, že to je jeden z nejrychlejších berberských koní, Vaše Veličenstvo."
"O vás se nebojím, proto se neptám. Podle koříž by vás totiž mohli poznat. Chci vám ještě říci, že kanovníkův dům má naštěstí i zadní bránu." Král se znovu podíval na Maurevela. Panovníkova

měl
gi však zacokoli dojestliže po Louvrů je bez světla.
hluboce se oblíbenou
tvář byla opět bledá jako křída hlavu nakloněnou k rameni.
"Můžete jít, pane de Maurevel. Jedno pamatujte. Běda vám, jestliže se o vás slechnu ještě před desátou. A běda vám, desáté nic neuslyším o vašem činu. V podzemní vězení, hladomorna a kobky Na to nezapomínejte .!"
"Sbohem, Sire," řekl pan de Maurevel, uklonil a tise odešel.
Karel IX. si začal znovu pohvizdovat melodii.
IV
VEČER 2 4. SRPNA 1572
Čtenář snad nezapomněl, že v předcházející kapitole se mluvilo o šlechtici jménem de La Mole, jehož tak netrpělivě očekával Jindřich Navarrský. Šlechtic vjel do Paříže branou SaintMarcel k večeru 24. srpna 1572 přesně, jak to řekl pan admirál. S pohrdavými pohledy se vyhnul hostincům hned na kraji města. Pravda, jeho kůň měl za sebou dlouhou cestu, ale La Mole se chtěl ubytovat až v samé blízkosti Louvrů. Přejel proto náměstí Maubert, PetitPont, most NotreDame a podél nábřeží se dostal až do ulice de lArbrešec. Zastavil před hostincem U krásné hvězdy, na jehož vývěsním štítě byl namalován do zlatová vypečený kapoun s takovou věrností, že musel upoutat pozornost i toho nejunavenějšího poutníka. To je hospoda, jakou hledám, řekl si v duchu La Mole, její hostinský je asi chytrý chlapík, ví, jak přilákat návštěvníka. LArbreSec je, jak si vzpomínám, nedaleko Louvrů, to také není k zahození. Budeli jídlo a ubytování tak dokonalé, jako je malba na štítu, mohu zde klidně zůstat.
Mezitímco La Mole takto uvažoval, přijížděl z opačné strany ulice další jezdec. I on se zastavil

před štítem U krásné hvězdy a nadšeně si prohlížel obraz s pečeným kapounem. První z jezdců, kterého již známe aspoň podle jména, jel na běloušiš španělského chovu. Na sobě měl černý kabátec zdobený gagátem, plášť z tmavě fialového sametu a vysoké černé jezdecké boty. Meč s tepanou rukojetí byl stejně zdobený jako malá dýka. Mohlo mu být dvacet čtyři až dvacet pět let. V nápadně opáleném obličeji lemovaném černými vlasy a krátce přistřiženým vousem svítily jasně modré oči. Kdykoli pohnul jemnými rty, ukázaly se dvě řady bělostných zubů. Výraz jeho tváře naznačoval spíše mírnou a přemýšlivou povahu.
Druhý jezdec byl pravým opakem prvního. Jeho Kudrnaté vlasy byly spíše rusé než světlé, tmavě šedé, nepokojné oči ještě zdůrazňovala bílá barva pleti. Vysoká urostlá postava s širokými rameny, hrdé držení těla prozrazovaly hned na první pohled sebevědomého šlechtice.
Právě tento jezdec oslovil hraběte de La Mole: ,,Pane," řekl s jasným piemontským přízvukem, "kdyby měl člověk usuzovat podle vývěsního štítu, mohl by se lehce nechat svést. Konečně do Louvrů není daleko, vidím, že máte stejný vkus jako já."
"Ano, pane," odpověděl La Mole, aniž se snažil zakrýt svůj provensálský přizvuk, "hostinec je blízko Louvrů, ale ještě jsem se nerozhodl. Vy snad ano?"
"Přiznám se, že mne především zaujal ten pečený kapoun na štítě. Pokud mohu odhadnout odtud zvenčí, zdá se to být docela dobrý a čistý dům. Blízkost královského paláce a ten kapoun.," usmál se neznámý.
"Jistě, vy však zapomínáte, že Paříž se jen hemží podvodníky. Kdo mi zaručí, že jídlo bude tak dobře upravené, jak je to zde namalováno?"
"Já, pane. Jestliže mi kuchař předloží kapouna upečeného jen o něco hůř, než je ten na štítu, napíchnu hostinského na rozen a nepustím ho, dokud se sám neopeče do zlatová," smál se Piemonťan, "nuže, pane, pojďme dovnitř."

"Souhlasím. Běžte tedy první, přesvědčil jste mne."
"To nemohu, vy jste zde byl dřív. Jsem vám k službám. Dovolte, abych se

představil. Hrabě de Coconnas."
"Těší mne. Jsem hrabě Lerac de La Mole. I Já jsem k vašim službám, pane."
"Potom nezbývá nic jiného," odpověděl Coconnas, "než vzít se pod paží a společně vejít dovnitř."
Oba mladí muži seskočili z koní, podali uzdy pacholkovi, který se potloukal před hostincem, a jako staří známí přistoupili ke vchodu U krásné hvězdy. Ve dveřích stál hostinský zabrán do hovoru s vysokým chlapem ve špinavě hnědém kabátě. Když poznal, že vznešení hosté míří k němu, rychle se sklonil k muži a šeptal mu: "Na shledanou. Vraťte se ještě dnes večer a nezapomeňte mi oznámit tu hodinu!"
Pan de Coconnas, dotčený, že jim hostinský nevěnuje patřičnou pozornost, řekl: "Pane, nevidíte že jdeme k vám?"
"Odpusťte, pánové, ale neviděl jsem vás," omlouval se s přehnanou zdvořilostí hostinský a očima ještě stále sledoval muže v plášti podivné barvy.
"To vás neomlouvá," pokračoval nazlobený Coconnas, "a nyní, když has tedy vidíte, tak žádné pane, ale pane hrabě. A pěkně nám oběma, rozumíte?"
"Samozřejmě že rozumím, pane hrabě. Jaké máte přání?"
"Dobrá, to již zní lépe, viďte, pane hrabě?" řekl Coconnas a obrátil se na pana de La Mole, "přejeme si, pan hrabě a já, hezké pokoje a dobrou večeři. Doufáme, že váš vývěsní štít odpovídá skutečnosti a že se za vaší reklamou neskrývá docela obyčejný podvod."
"Musím vás upozornit, páni šlechtici," řekl rozpačitě hostinský, "že mám jen jeden jediný pokoj volný. To víte, svatba v královském paláci, Paříž je plná. Obávám se, že se vám můj pokoj nebude líbit. Zařízení Je celkem skromné."
52

"Dobrá," ozval se La Mole, "půjdeme tedy jinam. Co se dá dělat."
"Ani nápad," protestoval Coconnas, "já zůstanu, můj kůň je vysílen. Vezmu si tedy pokoj sám a vy, hrabě, chceteli, můžete hledat štěstí jinde."
"Pane, ale já nemohu ubytovat ani vás," oznámil lhostejně hostinský.
"Začínám se velice bavit!" vykřikl Coconnas, "nejdříve .jste se vymlouval, že je nás mnoho, nyní je vám jeden asi málb. Řekni hned, darebo, že nás odmítáš ubytovat!"
"Když začínáte tímto tónem, řeknu vám i já otevřeně, že opravdu nechci," odpověděl drze hostinský a postavil se do dveří.
"Mordie! A proč?" zařval Coconnas rudý hněvem.
Hostinský zachovával stále klidný a lhostejný tón: "To máte tak, pane, když vám pronajmu pokoj, zůstanou mi dvě světničky pro lokaje prázdné. Vidím, že s vámi nikdo nepřijel. Komu potom pronajmu ty dva malé pokoje? Obchod je obchod."
"Pane hrabě de La Mole," ozval se Coconnas, "nezdá se vám, že budeme nuceni dát tomu taškáři řádný výprask?"
"Souhlasím a rád vám pomohu," odpověděl La Mole a přiblížil se k hostinskému. Ten však, kupodivu, zůstával klidný. Zdálo se, že ho nemůže nic vyvést z míry. Jen o nepatrný krůček ustoupil do dveří, snad mu to připadalo jistější, rozhodně však nebudil dojem, že by mu oba horkokrevní mladíci naháněli strach.
"Hned je vidět," řekl výsměšně hostinský, "že páni přicházejí z venkova. V Paříži již vyšlo z módy bít hostinské, zde se bijí velcí páni. A hlavně zde moc nekřičte, nebo zavolám sousedy a výprask dostanete vy."
"Do toho, hrabě," ozval se Coconnas, "ten chlapík se nám ještě k tomu vysmívá."
"Mou mušketu!" křikl hostinský na pacholka, aniž se hnul ode dveří.
"Mordie, hrabě de La Mole!" zvolal Coconnas a tasil kord, "pojďte, udeříme na ně na oba!"
53

"Příteli, jen klidí Pan hostinský se trochu mýlí, to je vše. Zaplatíme za náš pokoj i za pokoje pro sluhy. Pokud ještě nemáme lokaje, tak si je již zítra najmeme," snažil se La Mole uklidnit zbytečnou hádku. Když to dořekl, odstrčil jemně hostinského a vešel s Coconnasem klidným krokem dovnitř.
Piemonťan se stále nemohl smířit s chováním ho
stinského a s velkým sebezapřením zasouval kord
do pochvy. "
"Trpělivost, drahý příteli," pokračoval La Mole šeptem, "ten mizera má asi pravdu. Všechny pařížské hospody jsou plny šlechticů. Jedni přijeli na svatbu, druzí se chystají na tažení do Flander. Buďme rádi, že zde máme aspoň jeden pokoj."
"Obdivuji se vašemu klidu, hrabě," odpověděl Coconnas, "ale stejně, ten hostinský mě urazil, ať si na mne dá pozor. Budeli jeho kuchyně špatná, postel tvrdá a víno mladé, pozná, že mém zvláště ostrý kord, to vám slibuji."
"Tak o toj se strachovat nemusíte, pane," poznamenal hostinský, který šel těsně

za Coconnasem a jeho slova dobře slyšel, "v mém podniku naleznete všechno v nejlepším pořádku." Potom si ještě sám pro sebe zabručel: "Bude to jistě nějaký hugenot. Ti zrádci jsou drzí až běda. Sotva si vzal ten jejich králíček naši krásnou Margot."
"Dostaneme už konečně jídlo?" křikl Coconnas.
"Jistě, pánové, jakmile vám bude libo."
"Libo nám je už teď, tak rychle noste na stůl!" dodal Coconnas a obrátil se na pana de La Mole, "poslyšte, hrabě, dnešní Paříž není zrovna nějak zvlášť veselé město. Nezdá se vám?"
"Ne, to jistě není. Ale já jsem si všiml hned od brány, že Pařížané jsou zaražení, nevypadají zvlášť spokojeně. Bůhví, čím to je. Snad jsou unaveni oslavami, nebo čekají změnu počasí. Skutečně, vzduch je těžký a nebe tak černé, že bych se ani nedivil, kdyby přišla zčistajasna prudká bouřka."
"Nevím, čím to je," řekl Coconnas, "to nechme na starost Pařížanům. Vy jste říkal, že hledáte Louvre, ne?"
54

"Vy také, hrabě, jste mluvil o Louvrů," odpověděl La Mole, "můžeme tam vyrazit společně hned po jídle."
"Já vlastně nejdu do Louvrů, ale jen naproti. Mám příkaz, hlásit se hned, jak přijedu, u pana vévody de Guise."
Při jméně vévody de Guise hostinský, jemuž neuniklo ani slovo z rozhovoru obou šlechticů, přistoupil k hostům ještě blíž.
"Ten chlap nás poslouchá," zašeptal La Mole, ale
hostinský to zřejmě slyšel.
"Ano, pánové, poslouchal jsem vás," řekl a radostně zvedl pravici ke své čapce, "jsem váš nejpokornější sluha. Proč jste neřekli hned, že hledáte našeho velikého vévodu? Nebyl bych se s vámi přel o pokoj,"
Hrabě de la Mole zneklidněl, Coconnas však okamžitě odpověděl: "Zdá se, že vévodovo jméno má kouzelnou moc. Z hrubiána a nezdvořáka jste se rázem stal pokorným a úslužným člověkem. Napřed mi řekněte, raordíe, jak se jmenujete?"
"La Huriěre, pane hrabě," odpověděl hostinský
s hlubokou úklonou.
"A to jste si myslel, La Huriěre, že jenom pan vévoda má právo trestat nezdvořilost?"
"Ne, pane hrabě, to ne. Ale pochopte, nemohl Jsem tušit, kdo jste. My zde v Paříži ho máme velice rádi. A všichni jeho přátelé jsou i našimi spojenci."
"Myslíte Jindřicha?" ptal se Lá Mole.
"Kterého Jindřicha?"řekl hostinský.
"Znám v Paříží jenom jednoho," pokračoval La Mole, "a to je Jindřich Navarrský. A právě k němu jsem zase pozván já. Radím vám tedy, abyste jeho jméno vyslovoval s úctou."
"Tak vy hledáte pana vévodu de Guise," naklonil se hostinský k hraběti de Coconnas, "jak jste šťastný. Závidím vám. To jistě přijíždíte na tu."
"Na co?" přerušil ho Coeonnas.
"No, na tu. slavnost," dokončil hostinský se zvláštním důrazem na slově slavnost.
"Snad slavnosti a ne slavnost," opravil ho Co
55

connas, "vždyť se prý v oslavách zrovna topíte. Plesy, rytířské turnaje, závody ., někteří lidé snad ani nemají čas na spaní. Je zde opravdu tolik zábavy, La Huriěre?"
"Není to tak strašné, pane hrabě. Ale doufám, žs se ještě dočkáte veliké slavnosti," poznamenal ho stinský.
"Cožpak může být ještě větší slavnost, než byl sňatek krále Jindřicha Navarrského s královnou Margot? Vždyť sem přijelo hodně cizinců, ne?" divil se La Mole.
"Hodně cizinců.? Snad hodně hugenotů! Pánové, doufám, že nejste protestanti?" řekl opatrně hostinský.
"Já a hugenot!" usmál se Coconnas, "to je, jako byste se zeptal v Římě papeže, jakého je vyznání. Jsem stejný katolík jako on!"
Při těch slovech se Coconnas obrátil na hraběte La Mole jakoby s otázkou, ke kterému vyznání se hlásí on, ale Provensálec se tvářil, že si ničeho nevšiml, a zeptal se hostinského přesně tam, kde předtím skončil:
"Říkáte, že neznáte Jeho Veličenstvo Jindřicha Navarrského. Snad tedy znáte aspoň pana admirála de Coligny? Řekli mi, že pan admirál je udvora velice oblíben, prý se s ním Karel Devátý o všem radí. Doufám, že vás to nebude tolik

obtěžovat a prozradíte mi, kde bydlí., Pan hrabě de Coconnas jede k vévodovi de Guise, já se zase mám ohlásit u admirála."
"Bydlil v ulici de Béťhisy, bydlil tam, pane. Je to jen nedaleko odtud. Ale říkám vám, bydlel tam . .."
"Jak to, bydlel?" přerušil hostinského La Mole, "copak opustil město?"
"Opustil? Málem že neopustil i tento svět," řekl hostinský a ani se nesnažil zakrýt zřetelný tón radosti či jakéhosi zadostiučinění.
"Co tím chcete říci?" zvolali tentokrát oba šlechtici společně, "pan admirál opustil tento svět?"
"To není možné! Jeden hledáte vévodu, druhý admirála a nic jste o tom neslyšeli? Právě přede
56

včírem byl admirál zasažen kulkou z pušky. Stalo se to, když šel z Louvrů. V deset dopoledne a zrovna před domem kanovníka Pierra Pilese."
"Byl zabit?" tázal se La Mole.
"To ne. Kulka mu roztříštila ruku. Přišel o dva prsty. Možná že kulka nebyla otrávená, takže ."
"Snad nepřejete smrt našemu slavnému vojevůdci?" rozkřikl se La Mole.
"Všechno dopadlo dobře," odpověděl hostinský a mrkl na hraběte de Coconnas, v němž okamžitě odhadl svého spojence.
"Budu muset okamžitě do Louvrů. Musím najít krále Jindřicha Navarrského. Ten mi snad také poví víc o stavu našeho admirála," řekl La Mole.
"Ano, váš král bydlí v Louvrů," dodal hostinský.
"Doprovodím vás," ozval se Coconnas, "půjdu do Louvrů s vámi. Jistě tam naleznu i vévodu."
"To je možné, pane hrabě," přiznal La Huriěre, "ten tam také je. Právě před chvílí šli kolem dva šlechtici z jeho družiny."
"Tak jdeme do Louvrů."
"Pánové, co bude s vaším jídlem, vždyť jste se ho ani nedotkli?"
"Já, doufám, povečeřím u krále navarrského," řekl La Mole.
"A já zase u vévody de Guise," dodal Coconnas.
A já, napadlo hostinského, půjdu vyčistit pušku a překontrolovat prach. Člověk nikdy neví, kdy to začne.
V
O LOUVRŮ TROCHU OBŠÍRNĚJI A O CTNOSTI JEN OBECNĚ
Oba šlechtici se vyptali hostinského na cestu a zamířili ulicí ďAveron přes SaintGermain1Auxerrois k Louvrů, jehož silueta se již začínala ztrácet v noční tmě.
"Co se děje, hrabě?" zeptal se Coconnas, když se
57

La Mole zaraženě zastavil a s údivem pozoroval padací most, příkopy a za nimi hradbu temných zdí a ostré hroty věžiček zařezávajících se do temného nebe.
"Sám nevím, co to se mnou je," přiznal se Provensálec, "nejsem žádný straśpytel, ale při pohledu na staré sídlo francouzských králů mám stísněný pocit. Vždyť se podívejte, je to zde všechno pochmurné, hrozivé.."
"Ale jděte, hrabě," přerušil ho Coconnas, "já se naopak cítím velice dobře. Pravda, nejsem zrovna vhodně oděn pro návštěvu v královském paláci, ale každý ví, že jsem byl na cestách. Příkaz zněl jasně. Ohlásit se u vévody. Jistě mne čeká, nemohu se přece zdržovat převlékáním. Jsem si jíst, že mne přivítá i v tomto jezdeckém obleku."
A oba mladí muži pokračovali v cestě.
V Louvrů byly silné stráže, vypadalo to, jako by je zdvojnásobili právě pro tuto noc. Naši šlechtici byli zprvu zaraženi, Coconnas si vzpomněl, že jméno vévody de Guise působí jako zaklínadlo, přistoupil proto k vojákům a oznámil jim, že jde navštívit vévodu.
Stalo se, jak předpokládal. Gardisté se okamžitě chovali přátelsky, přesto však chtěli, aby jim pan de Coconnas řekl heslo.
Hrabě se musel přiznat, že žádné heslo nezná, a znovu požádal, aby někdo ze strážných ohlásil vévodovi, že před bránou čeká hrabě de Coconnas.
Jeden z velitelů, podle řeči Němec nebo Švýcar, vyšel z vrátnice k hraběti.
"Copak chtít od pana de Gvíz?" řekl.
"Musím s panem vévodou mluvit, pozval si mne."
"To být hodné tešky. Pan féfoda chofořiti u Jeho Feličenstva."
"Ale já mám pro pana vévodu dopis. Zde je."
"Já, fy mít dopis, to něco iny. A jak fy se menujete?"
"Hrabě de Coconnas."

"Dáte mi ten psány a já ho být otefzdat na pan féfoda. Já se menovat Pesme."
58

Hrabě zaváhal. Průvodní list byl jeho poslední nadějí, jak se dostat do Louvrů. Toho si všiml jeden ze strážných a obrátil se ke Coconnasovi:
"Dejte mu ten list, pane. Za toho šlechtice ručím. Vás možná mýlí jeho výslovnost, ale jmenuje se de Běsme a patří k vévodovým nejvěrnějším přátelům."
"De Běsme, mordie, to jméno znám," zaradoval se Coconnas, "promiňte mi mé chování, pane de Běsme, dosud jsem vás neznal osobně. Zde je list pro pana vévodu."
"Néni tšeba omlufa, pane, je tobše míti opatrnost, ona néni nikdy dost."
Pan de Běsme si vzal list a chystal se vejít do paláce. La Mole, který stál až do té chvíle za zády hraběte de Coconnas, přistoupil ke katolickému šlechtici:
"Když už jste tak laskav, pane de Besmej mohl byste předat i můj list?"
"A jak fy se menofáte, pane?"
"Hrabě Lerac de La Mole."
"Chrápě Lamol? Jméno fás já neznat, pane."
"To je docela možné, pane de Běsme. Nepatřím k pánům vévody de Guise a kromě toho jsem přijel dnes večer až z Provence."
"To nyc, pan Lamol, být u fás taky psaný pro féfoda?"
"Ne, já mám list pro Jeho Veličenstvo krále navarrského."
Běsme se zamračil a rázem ochladí.
"Já nebýt od král nafarzský, pane, já nemůžu fsít fáše psány," odpověděl Běsme, "ten druchy pan pro féfoda de Gvíz, ten já profedu dófnitš Louvra."
Běsme pokynul Coconnasovi, aby ho následoval.
Hrabě de La Mole osaměl. Chvíli se ještě zamyšleně díval za mizejícím sousedem z hostince tt krásné hvězdy, potom se obrátil pevně rozhodnut zkusit štěstí u jiné brány. Neudělal ani pět kroků, když zaslechl hlasitý rozhovor dvou strážných Z; hlídky pana de Běsme:
"Ti hugenoti jsou tady jako doma. Podívej se, ve
59

dlejší bránou projíždí nejméně sto jezdců. Samí neznabozi!"
"To jim musel náš král Karel Devátý něco slíbit. Podívej se, jak jsou spokojeni. Jen září. Říká se, že prý král slíbil vydat admirálova vraha."
"Promiňte, pánové," přerušil je La Mole, "ti jezdci patří ke králi navarrskému?"
"Samozřejmě," odpověděl jeden ze strážných s výrazem opovržení, "vždyť jsme říkali, že jsou to neznabozi! Vede je pan de Mouy."
"Děkuji vám," ozval se La Mole, "to mi stačí," a rychle dohonil vůdce hugenotských šlechticů.
"Pane hrabě," La Mole se obrátil na prvního jezdce, "řekli mi, že jste pan de Mouy."
"Ano, jmenuji se tak," odpověděl vlídným hlasem tázaný.
"Pape, vaše jméno je mezi příslušníky naší víry dobře známo. Mám štěstí, že jsem před Louvrem potkal právě vás. Mohu vás poprosit o přátelskou službu?"
"Zajisté, pane, ale řekněte mi, s kým mám tu čest."
"Omlouvám se. Vidíte, samou radostí jsem se za
pomněl představit. Mé jméno je hrabě Lerac de La
Mole."
"Hrabě Lerac de La Mole? Vzpomínám si, před několika dny o vás mluvil náš pan admirál. Co si přejete, příteli?"
"Přijíždím z Aix, mám pro Jeho Veličenstvo Jindřicha Navarrského dopis od pana ďAuriac. Pan guvernér posílá králi velmi důležité a naléhavé zprávy. Potřeboval bych se dostat do Louvrů a předat Jeho Veličenstvu dopis."
"Obávám se, hrabě, že náš král Jindřich je dost zaneprázdněn, váš vzkaz však zřejmě spěchá; Pojďte, zavedu vás do Louvrů, ostatní si již budete muset zařídit sám."
Mouy seskočil z koně a prošel s panem de Lá
Mole bránou.
"To je zajímavé," poznamenal Provensálec, "první
bránou mne nechtěli vpustit, protože nejsem kato

lík, tady se zase nikdo na nic neptá, protože poznali, že jsem hugenot. Nezdá se vám to divné, hrabě?"
"Takový je dnes Louvre, páně de La Mole. Jedna brána je otevřená katolíkům, druhá zase nám. A uvnitř bydlí král Karel Devátý a král Jindřich Navarrský. Budete si muset zvyknout, příteli, že již hugenoty v Paříži nikdo nepronásleduje. Pojďte, zavedu vás až před komnaty krále Jindřicha a pak se budu

musevrátit."
Oba spojenci prošli jedním křídlem Louvrů. Mouy se zastavil.
"Jsme na místě, zde bydlí Jeho Veličenstvo král navarrský. Nyní mne již nebudete potřebovat."
Hrabě se přátelsky uklonil a vrátil se ke skupině jezdců.
Pan de La Mole otevřel dveře do předpokoje. Místnost byla prázdná. Přistoupil tedy k dalším dveřím a zaklepal. Uvnitř bylo ticho. Hrabě opatrně otočil klikou. Další komnata byla opět prázdná. La Mole znervózněl. Slyšel dosti často mluvit o přísných předpisech a mimořádných opatřeních, o celé té složité dvorní etiketě, která panovala v Louvrů. Zde se však setkal s něčím zcela opačným. Nikde nikdo, místnosti prázdné. Hrabě proto hlasitě vykřikl, nikdo však se neozýval.
"Není přece možné, že by mne pan de Mouy zavedl do nesprávného křídla. Vždyť se tady jistě vyzná."
La Mole otevřel další dveře, ale to se již ocitl na další chodbě. Zvolal tedy znovu, odpovědí mu však byla ozvěna jeho vlastního hlasu.
, No nic, řekl si v duchu, projdu chodbou, snad někde zahlédnu světlo nebo někoho potkám.
Tpměř na konci chodby se hrabě zastavil. Nečekaně se otevřely dveře, prošla dvě pážata se světlem a za nimi kráčela neobyčejně krásná žena. Pan de La Mole se uklonil a pozoroval neznámou dámu, která se zde náhle objevila jako nějaké nadpozemské pohádkové zjevení.

61
60

"Co si přejete, pane?" ozvala se dáma hlasem ne nepodobným líbezné hudbě..
"Madame," odpověděl La Mole se sklopenou hlavou, "odpusťte mi mou troufalost, ale jsem v Louvrů poprvé a asi jsem zabloudil. Hledám krále navarrského."
"Jeho Veličenstvo zde není, pane. Je pravděpodobně u svého švagra. Když zde není král navarrský, nechtěl byste říci královně navarrské, proč Jeho Veličenstvo hledáte?"
"Milerád, madame, kdyby mne k ní" někdo dovedl.
"Já jsem královna navarrská, panel"
Hrabě úžasem skoro oněměl. Uklonil se ještě hlouběji. Královna postřehla údiv neznámého návštěvníka a usmála se.
"Mluvte přece, pane. Spěchám, čekají mne u královny Kateřiny."
"Ach, Madame," ozval se konečně hrabě, "neodvažuji se zdržovat Vaše Veličenstvo. Když vás očekávají. .., věřte mi., nejsem schopen slova, Madame, jsem oslněn, nemohu ani myslet. Všechno mi pojednou vymizelo z hlavy. a zůstal mi jen obdiv.
Markéta přistoupila k mladíkovi. Jeho slova ji do jala. Ostatně i kdyby nepromluvil, jeho přiznání bylo vepsáno do tváře. Mladá královna, až doposud zvyklá na lichotky vypočítavých dvořanů, velmi rychle poznala, že před ní stojí muž, jenž se právě, a snad i nechtě, vyznal z upřímného citu, který ho rázem zachvátil.
"Mluvte, pane, přece. Tolik zase nespěchám. Počkají na mne," řekla laskavým hlasem.
"Odpusťte mi, Madame, jestliže jsem dříve nepozdravil Vaše Veličenstvo s úctou, jakou má právo očekávat od nejponíženějšího služebníka, ale."
"Ale?" přerušila ho Markéta, "pokládal jste mne za jednu z mých dvorních dam?"
"To ne, Madame. Myslil jsem, že sním, že jsem
zahlédl stín kKásné Diany de Poitiers. Říká se, že
sev Louvrů někdy zjevuje." "
62

"O vás se nebojím, pane," řekla Markéta, přijímajíc jeho lichotku s úsměvem, "vy se u dvora jistě neztratíte. Řekněte mi konečně, co chcete od krále."
"Mám pro Jeho Veličenstvo dopis, Madame," odpověděl La Mole, "zde je."
Královna vzala dopis a podívala se na písmo na obálce.
"Nejste snad náhodou pan de La Mole?"
"Vaše Veličenstvo, jsem nejšťastnějším člověkem pod sluncem. Vy znáte, Madame, i moje jméno?"
"Ano. Slyšela jsem je od svého královského chotě a od svého královského bratra. Vím také, že jste očekáván," řekla královna a zastrčila dopis za živůtek zdobený krajkou a diamanty.
La Mole sledoval každý královnin pohyb.
"A nyní, pane, počkejte na svého, krále v dolní galérii. Jedno z mých pážat vás tam zavede."

Markéta pohlédla do očí mladému hraběti, otočila se a zamířila ke komnatám královnymatky.
S hrabětem se začal .točit celý svět. Setkání s královnou ho okouzlilo. Musel se na chvíli opřít o stěnu, aby neupadl. .
"Půjdeme, pane?" ozvalo se páže.
"Ach ano, bože můj, ano," ozval se omámený hrabě a vykročil stejným směrem, jímž odešla královna. La Mole si připadal jako ve snách,. Jediné, co si uvědomoval, bylo přání, ještě aspoň na okamžik spatřit krásnou Markétu.
Když došli ke schodišti, kudy měl sestoupit, zahlédl královnu, stojící u dveří. Snad náhodou, snad to bylo záměrné, Markéta se otočila a vrhla na hraběte jeden ze svých okouzlujících pohledů.
"Ne, to není žena, to je bohyně," šeptal si mladík.
Páže kráčelo vpředu a svítilo hraběti na schody. Když sestoupili po schodišti, otevřel královnin průvodce jedny, potom druhé dveře a zastavil se.
"Zde v této chodbě počkejte, pane," řeklo páže a
zavřelo dveře. .
; La Mole byl rád, že je konečně sám. Pohádkové
zjevení královny Markéty měl stále před očima.
Nemohl myslet na nic jiného než na ztělesnění krá
63

sy, s nímž se tak nečekaně setkal. Královniny oči, tvář, celá její postava a vznešené držení těla, to všechno se mu v jednotlivostech i v celku míhalo před očima. Proto také pochopíme, že si La Mple ani nevšiml, že není v chodbě sám.
"Mordie, to jste vy, příteli?" ozval se náhle známý hlas, "ani ve snu mne nenapadlo, že se setkáme právě zde."
Hrabě jen s námahou zvedl oči. Před ním stál Coconnas.
"Vidíte," řek smutně La Mole, jako by se loučil s krásným snem, "pan de Běsme vás uvedl na stejné místo, jako mne pan de Mouy."
"Je to příjemný Němec, ten Běsme, člověk mu chvílemi nerozumí, ale o to víc je legrace. Vás sem tedy zavedl."
"Pan de Mouy," dodal rychle La Mole, aby nemusel prozradit, s kým se ve skutečnosti setkal, "již jste mluvil s vévodou de Guise?"
"Ne, stále ještě čekám. A co vy? Přijal vás král navarrský?"
"Také ještě ne. Ale poslali mne sem, abych zde na něho počkal. Prý to nebude dlouho trvat."
"Doufám, že se připravuje veliká večeře a že budeme mít štěstí sedět vedle sebe. Před dvěma hodinami jsme se setkali a nyní se potkáme znovu. Je to osud nebo náhoda, příteli? Ale co je vám, jste nějaký pobledlý a zamyšlený. Stalo se něco? Již vím, omdléváte hlady. Já aspoň mám hlad jako vlk."
"Já ne," namítl La Mole, "ale mohu vám posloužit citátem z Plutarcha, chceteli. Umíte řecky?"
"Ne, mému vychovateli se nepodařilo vtlouci mi do hlavy řecká slovíčka," přiznal se Coconnas.
"Nevadí, já vám tu větu řeknu. Ten veliký spisovatel a myslitel kdesi napsal: Je dobře zvykati duši na bolest a žaludek na hlad. A měl pravdu, nemyslíte?"
"Co mi pomůže váš filozof, když bych jedl, až nevidím!" bědoval pan de Coconnas.
"Můj filozof vám nebere příležitost prokázat jed
64

nu z lidských ctností. Máte příležitost překonat hlad."
"Být hladový a mluvit o ctnosti, to mi příliš připomíná mého učitele. Vám se to řeční! Věříte, že vám závidím?"
"Proč?" zeptal se nechápavě La Mole.
"Mluvíte řecky jako rozený řečtinář. Královna Markéta dovede také řecky. Vy asi budete jedním z mála šlechticů, s nimiž si Její Veličenstvo bude moci pohovořit. Mordie, snad nepíšete verše?"
"Verše? A proč?"
"To byste okamžitě padl do oka Karlu Devátému. Ten stejně nemluví o ničem jiném než o básnictví. Doslechl jsem se, že předal dokonce i správu království."
Hrabě de Coconnas již nedomluvil. Otevřely se dveře a do chodby vešel důstojník. Oba spolubydlící v něm poznali pana de Běsme.
Německý šlechtic dal Coconnasovi znamení, aby šel za ním. Bylo zřejmé, že Běsme chce mluvit s Coconnasem o samotě. Prošli až na druhý konec galérie, Němec se rozhlédl, neníli někdo nablízku, a teprve potom se naklonil k hraběti:
"Pán de Gogonáz, kde fy být ubytofán?"
"U Krásné hvězdy v ulici de lArbreSec."
"Tobrá, to pár kroky od tady. Běžte se frátyt do ten fáš Chvězda a tneš fnóci."

Pan de Běsme se znovu rozhlédl kolem sebe.
"Co dnes v noci?" opakoval po něm Coconnas.
"Tneš fnóci fy si dát pily kšíš na faše hrudník a rychle do Lúvr."
"Ale v .kolik hodin?" divil se Coconnas.
"Fy čekat na snameny a fědet heslo. Fy jenom na chlídka seknete Gvíz. A mlčet jako chrob."
"Ale stále jste mi ještě heřekl, na jaké znamení mám čekat, pane de Běsme," řekl Coconnas.
"No pšece na sfony, až budou sfónit na boblah."
"Vy myslíte zvony a na poplach?"
"Pšesne tak mysim, pšíteli. Fy se frátyt do
65

Chvězdu, já do féfodovi," řekl š úsměvem Běsme, vy znamně zamrkal očima a zmizel ve stínu galérie. Hrabě de Coconnas kroutil hlavou. Ničemu z toho nerozuměl: Co to, mordie, má znamenat? Jaký poř plach? A proti komu? A heslo! Bůhví, co to ten Němec pletl dohromady. Ale co, vévoda mne zřejmě nepřijme, vrátím se do hostince. Neměl bych raději počkat na pana de La Mole? A co když bude večeřet s králem? Zbytečně bych tu čekal a v hostinci se zatím mohu najíst.
Coconnas zamával na svého spolubydlícího a zamířil ke schodišti. Hrabě de La Mole, protože ne slyšel, o čem Coconnas s panem de Běsme mluvili, si pomyslel, že jeho nový známý odchází k vévodovi de Guise.
Znovu osaměl a soustředil se ve svých myšlenkách na obraz ženy, kterou před chvílí náhodou potkal.
Za chvíli se otevřely dveře jedné z komnat Jindři
cha Navarrského. "Pan hrabě de La Mole?" zeptal
se neznámý, patřící zřejmě k družině krále Jindři
cha. :
"Ano, čekám zde." ;
"A kde jste ubytován?"
"V hostinci U krásné hvězdy v ulici de PArbreSec."
"To je výborné, jste jen nedaleko od Louvrů. Jeho Veličenstvo vás zatím nemůže přijmout. Snad až později. Vzkáže vám ještě dnes v noci. Kdyby se však něco změnilo a král se neozval, hlaste se zde hned ráno."
"A co když mne stráž u brány nevpustí?"
"Ach ano, máte pravdu. Heslo zní Navarra. Stačí toto jediné slovo a otevřou se vám všechny dveře."
"Děkuji," ozval se La Mole a chystal se odejít.
"Počkejte, pane hrabě. Vyvedu vás až k bráně, aspoň nebudete bloudit po paláci."
Sestoupili po schodišti a nejkratší cestou dorazili k bráně. Dvořan se hraběti uklonil a vrátil se do neosvětleného Louvrů.
No nic, najím se v hostinci. Coconnas měl jistě

větší štěstí. Ono se to ani s tím Plutarchem nemá přehánět, pomyslil si La Mole cestou k hostinci.
Když vstoupil do jídelny U krásné hvězdy, seděl tam jediný muž. Hrabě de Coconnas právě soustředěně rozkrajoval omeletu na slanině.
,,Co to vidím?" zasmál se Coconnas, "z našich vévodských a královských večeří zřejmě sešlo. Nemáte hlad? Můžete pojíst se mnou."
"Hlad mám, nezapírám," přiznal se La Mole, "povečeřím s vámi."
"A co Plutarchós, příteli? Jeho krásný příklad o lidské ctnosti?"
La Mole se usmál.
"Plutarchós byl veliký myslitel. Kromě věty, kterou jsem vám již řekl, napsal také tuto: Kdo má, má se podělit s tím, kdo nemá. Tak vidíte, Plutarchovi se nezpronevěřím, když s vámi usednu ke stolu. Můžeme se podělit a ještě si při tom můžeme vyprávět o ctnosti. Nezdá se vám, hrabě?"
"Posaďte se a jezte. Mluvit o ctnosti a tady? To se mi zrovna moc nechce. V Louvrů, kde máte dojem, že vás každý špehuje, že za každými dveřmi někdo naslouchá., a ještě tam stojíte s prázdným žaludkem. Tam se asi o ničem jiném ani mluvit nedá. Tady můžeme mluvit, o čem chceme. Nechejme si téma ctnosti až najindy."
"Souhlasím s vaším návrhem," odpověděl La Mole, "pořádně se najíme. Stejně se mi zdá, že od chvíle našeho setkání jsme spojenineviditelným poutem. Budete tady nocovat?"
"Ještě nevím. A vy?" zeptal se Coconnas.
"Ani já toho nevím víc než vy," přiznal se La Mole.
"Abych byl docela upřímný," pokračoval Piemonťan, "vím, kde strávím noc."
"A kde?"

"Tam, kde ji strávíte vy, příteli. To je to naše neviditelné pouto."
Oba mladí šlechtici se dali do srdečného smíchu, nezapomínajíce ovšem na vonící omeletu z kuchyně nebojácného hostinského.

67
86

VI
SPLACENÝ DLUH
Čtenář se jistě právem táže, proč pan de La Mole nebyl přijat králem Jindřichem Navarrským a proč se pan de Coconnas nedostal k vévodovi de Guise? Proč naši dva šlechtici nevečeřeli v Louvrů bažanty, koroptve a srnčí, a místo toho se dělili o omeletu v hostinci U krásné hvězdy. Musíme se proto vrátit do Louvrů, neboť jedině tam nalezneme vysvětlení neobvyklých vzkazů a náznaků.
Opustili jsme královnu Markétu na jednom z mnoha schodišť, jež mohla cizímu návštěvníkovi proměnit královský palác v spletitý labyrint chodeb, galérií a schodišť s nepřehledným počtem dveří. Nejednou se stávalo i zkušeným obyvatelům Louvrů, že otočili klikou dveří a vstoupili, kam původně ani neměli v úmyslu vejít. Takový omyl byl docela běžný, někdy však, a na to je také třeba upozornit, byly cizí dveře otevírány záměrně, protože se předpokládalo, že zmýlená bude více než věrohodnou omluvou.
Novopečená královna navarrská prošla chodbou a zabočila ke komnatám Kateřiny Medicejské. Právě ve chvíli, kdy se za protějšími dveřmi radil král Karel IX. s vévodou de Guise. S vévodou jsme se naposledy setkali při známém rozhovoru v královnině ložnici. Od té doby se de Guise s Markétou neviděli. Vévoda byl do hloubi duše dotčen královniným slibem Jindřichu Navarrskému a navíc spatřoval v Markétě nespolehlivého spojence. Mladá královna, zraněná ve svých citech, se ani o setkání s vévodou nepokoušela. Ba co víc, vyhýbala se mu. Mluvili jsme o labyrintu chodeb a o nezvykle velkém počtu dveří. Musíme tedy čtenáře upozornit, že i z komnat krále Karla IX. vedly dveře do spojovací chodby k místnostem královnymatky.
Kateřina Medicejská seděla u stolu nad modlitební knížkou. Navzdory svému věku byla stále krásná. Šeptalo se, že za to vděčí různým mastičkám a ko

smetickým přípravkům, které pro ni připravoval Florenťan René, spojující v sobě funkci královského voňavkáře a traviče zároveň.
Vdova po Jindřichu II. nosila smutek. Od smrti svého manžela neodložila černý šat. Pokoje této dvaapadesáti či třiapadesátileté ženy byly až pochmurně prosté, střídmé. Nejen tedy podle oblečení, ale i podle zařízení bylo snadné uhodnout, že zde bydlí vdova.
Královna zamyšleně obracela stránky knihy, ale její myšlenky se rozhodně nehodily k modlitbám. Najednou zaslechla tiché zaklepání a zvedla hlavu.
"Nic se nám nedaří, Vaše Veličenstvo," ozval se vévoda de Guise.
"Co se nám nedaří? Mluvte přece, vévodo."
"Madame, král, váš syn, je čím dál tím víc zblázněn do hugenotů, budemeíi čekat na jeho souhlas k našemu plánu, budeme čekat ještě dlouho a kdoví, jestli se vůbec dočkáme."
"Řekněte mi již, co se vlastně stalo?" řekla Kateřina Medicejská s klidným, pro ni tak typickým výrazem tváře.
"Právě před chvílí jsem se ptal Jeho Veličenstva, a bylo to již aspoň podvacáté, Jak dlouho ještě máme snášet drzosti hugenotů. Od chvíle, kdy byl postřelen jejich admirál, chovají se velmi zpupně."
"A co vám můj syn odpověděl?" přerušila vévodu královnamatka.
"Madame, víte, co mi řekl? Prý jsem v podezření, že jsem původcem útoku na admirála. Jeho Veličenstvo o admirálovi mluví jako o svém druhém otci. Několikrát mi to důrazně opakoval. Dále mi řekl, že já jsem podezírán, já se tedy mám obhájit. A potom se ke mně král otočil zády a šel krmit své psy."
"A vy? Vy jste mlčel?"
"Ne, Madame. Chtěl Jsem mu vše vysvětlit, ale král mne odmítl vyslechnout. Jeho psi prý hladovějí a kvůli lidem je nenechá čekat. Proto jsem přišel k vám, Vaše Veličenstvo. Spoléhám na vaši vladařskou moudrost, Madame, a přišel jsem vás varovat."
"A udělal jste dobře," odpověděla Kateřina.

69

"Ale Jak dál, Vaše Veličenstvo?" zeptal se mladý vévoda.
"Musíme to zkusit ještě jednou."
"Mám obavy, že moje přesvědčování bude zbytečné, Madame."
"Promluvím s králem sama. Je u něho někdo?"
"Jenom pan de Tavannes, Madame."
"Pojďte tedy se mnou, ale u dveří počkejte. Nemusí vědět, že jsem s vámi mluvila."
Královna se rychle zvedla, prošla chodbou a otevřela dveře Karlovy komnaty. Tváře měla bledé:a v očích se jí hněvem leskly slzy.
Prošla chodbou a zastihla Karla IX., jenž právě krmil své oblíbené psy tvarohovými koláči.
"Synu," ozvala se královna a hlas se jí chvěl.
"Co je vám, Madame?" lekl se král.
"Přišla jsem vás, můj synu, požádat, abych mohla odejít do jednoho z našich zámků. Nezáleží mi na tom kam, chci však být hodně daleko od Paříže a od Louvrů."
"Madame, nechápu vaše rozhodnutí. Proč chcete odejít?"
"Den co den mne zde urážejí vaši hugenoti. A nejen mne, ale i vás. Právě dnes jsem zase musela vyslechnout jednu z jejich drzostí!"
"Matko, já vám nerozumím. Chtěli jim zavraždit admirála, jsou právem rozhořčeni. Jsem králem této země a chci, aby zde byl pořádek. Chci spravedlnost, nic víc."
"Buďte bez obav, synu. Oni se o spravedlnost nestrachují. Když ji nezjednáte vy, vymohou si Ji sami. Dnes budou chtít odstranit pana de Guise, zítra mne a pozítří vás."
"Madame," řekl Karel IX. a v hlase se mu objevil stín pochybnosti, "bojím se, že všechno zveličujete."
"A co tedy chcete dělat vy, král Francie?"
"Musíme čekat, matko. Ano, v tomto jediném slově je všechna lidská moudrost. Největší, nejsilnější a nejschopnější je ten král, který dovede čekat."
"Čekejte tedy, synu, já se na to divadlo nemohu dívat. A také ani nechci!"

při těchto slovech se Kateřina Medicejská uklonila a otočila se ke dveřím, jimiž vstoupila.
Karel IX. ji zastavil.
"Co bych tedy podle vás měl dělat, Madame? Nezapomínejte, chci být spravedlivým králem."
Královna popošla k vedlejší místnosti a zavolala hraběte de Tavannes, jenž stále ještě čekal na krále Karla.
"Pojďte, pane hrabě, a řekněte králi, co má dělat, když to sám neví a jediným jeho přáním je být spravedlivýl"
Hrabě de Tavannes přistoupil ke králi a tázavě mu pohlédl do obličeje.
"Jen mluv, Tavannesi, slyšels přání mé matky!"
"Vaše Veličenstvo," ozval se opatrně hrabě, "dovolíte mi nejdříve otázku? Co byste dělal, kdyby vás napadl na honě kanec?"
"Proč se ptáte na takovou samozřejmost? Zabil bych ho, to je přece jasné," odpověděl král.
"Zabil byste ho jenom proto, aby kanec neublížil vám?" dodala Kateřina Medicejská.
"To také, ovšem jako lovec cítím navíc určité uspokojení, když zabiji nebezpečné zvíře. Jenže hugenoti nejsou zvířata, ale poddaní krále, stejní poddaní jako katolíci," řekl král.
"Mýlíte se, Sire," poznamenala královna, "hugenoti se na vás vrhnou a rozsápou vás a s vámi i váš trůn."
"Myslíte, Madame?" zeptal se král a z Jeho otázky bylo zřejmé, že královniným slovům nevěří.
"Vy jste neviděl, synu, pana de Mouy a jeho družinu? Právě dnes?" pokračovala Kateřina.
"Ano, viděl jsem je. Před chvílí zde byli a mluvil Jsem s nimi. Chtěli, abych potrestal vraha svého druhého otce, vraha pana admirála. Nepotrestali jsme snad pana de Montmorency za smrt mého otce a vašeho manžela? A přitom jsme věděli, že to byla jenom nehoda," bránil se Karel IX.
"Dobrá, Sire," odpověděla královna, "nemluvme již o tom. Vás chrání královský majestát, já však jsem ubohá, opuštěná žena. Proto chci odejít."

71
70

Po těchto slovech se královna znovu uklonila a vrátila se do svých pokojů. Cestou však dala znamení vévodovi de Guise, aby zašel za králem a pokusil se ho ještě naposledy přesvědčit.
Karel IX. sledoval pohledem svou matku, zpátky ji však nezavolal. Když se za ní zavřely dveře, obrátil se král ke svým psům a začal si prozpěvovat známou melodii lovecké písně.
Pojednou prudce vstal a řekl:
"Moje matka je skutečná královna, nebojí se ničeho. Ale co chce? Zavraždit několik desítek hugei notu jenom proto, že žádají spravedlnost? Vždyť jsou, k čertu, v právu!"
"Několik desítek.?" ozval se de Guise ze dveřj
králova kabinetu. ,::
"Vy jste zde, pane?" divil se Karel IX. "Ano, slyšel jste dobře. Několik desítek! K čemu by mi to bylo? Kdyby někdo přišel a řekl mi, že se najednou zbavím všech nepřátel, že již zítra nebude nikdo z nich naživu, že nezůstane ani jeden a nikdo mne nebude moci obvinit ze smrti těch ostatních, potom možná ., neříkám ."
"Dobře, Sire. Kdybych vám oznámil, že zítra, budete zbaven všech nepřátel," pokračoval de Guise, "jak mi potom odpovíte?"
"Zeptal bych se vás, vévodo, který svatý by vám pomohl s takovým zázrakem," usmál se král. ,
"Vaše Veličenstvo, zítra je dvacátého čtvrtého
srpna. Naším patronem by byl tedy svatý Bartolo
měj," odpověděl vévoda de Guise.
"Pěkný svatý," poznamenal král, "vždyť si dal zaživa stáhnout kůži."
"Právě naopak, Sire. Čím víc trpěl, tím víc nenáviděl ty, kteří ho umučili."
"Pane bratrance," řekl výsměšně král, "vy byste dokázal vaším krátkým zlaceným mečíkem pobít ode dneška do zítřka deset tisíc hugenotů? Pane de Guise, netušil jsem, že máte takový dar humoru!"
Karel IX. se rozesmál nuceným smíchem. Jeho ozvěna se však odrážela hrozivě od stěn královských komnat.
72

"Sire, stačí jediné vaše slovo, jedno slovo," pokračoval vévoda chvěje se po celém těle při tak neJidském smíchu, "stačí jediné znamení. Vše je připraveno. Mám švýcarskou gardu, mám jedenáct set katolických šlechticů, získal jsem jízdu a prakticky všechny pařížské měšťany. Kdybych k tomu připočetl gardu Vašeho Veličenstva, vaše přátele, vaše šlechtice ., bylo by nás dvacet na jednoho."
"Když se cítíte tak silný, milý bratrance, proč mne o tom přesvědčujete? Jednejte beze mne., jednejte!" řekl král a začal si znovu hrát se svými chrty.
Ve chvíli, kdy se král otočil k vévodovi zády, nadzvedl se závěs a Kateřina Medicejská pošeptala panu de Guise:
"Výborně, teď již ustoupí. Jen mluvte dál!"
Pak zase spustila závěs, aby se před svým synem neprozradila.
"Jsem rozhodnut jednat, Vaše Veličenstvo," pokračoval de Guise, "chtěl bych však vědět, budeteli s mým plánem souhlasit."
"Dáváte mi nůž na krk, bratrance, jenže já se hned tak nevzdám, jsem přece král."
"Ne tak zcela, Sire," odpověděl rozhodným hlasem vévoda, "ale od zítřka byste jím mohl být."
"Vy si myslíte, že dám souhlas k tomu, abyste zabili Jindřicha Navarrského, vévodu de Condé a pana admirála zde u mne v Louvrů?" namítl Karel IX. a potom dodal skoro nesrozumitelným hlasem, "venku., to by bylo něco jiného ."
"Sire," vykřikl radostí vévoda, "dnes odejdou všichni hugenoti z Louvrů, pozval je vévoda dAlengon, váš bratr."
"Tavannesi!" ozval se Karel IX., jako by ani návrh pana de Guise neslyšel, "nevidíte, že toho psa zbytečně dráždíte?"
Po těch slovech se král vrátil do svého kabinetu, zanechávaje vévodu de Guise a hraběte de Tavannes ve stejné nejistotě jako předtím.
Kateřina Medicejská poznala, že věci se vyvíjejí
73

slibně, a vrátila se do své ložnice, kde již na ni čekaly její dvorní dámy, aby jí pomohly při svlékání.
Když vcházela do komnat Karla IX., byl její obličej poznamenán vráskami starostí a obav. Nyní se spokojeným a radostným úsměvem propustila postupně všechny dámy,

takže nakonec u ní zůstala jen královna Markéta, která seděla u otevřeného okna a zamyšleně pozorovala noční oblohu nad Paříží.
Královnamatka dvakrát třikrát otevřela ústa, aby prozradila, co se právě odehrálo u Karla IX., ale pokaždé jí v tom zabránil temný stín nedůvěry. Musíme říci, že Markéta byla tak ponořena do vlastních myšlenek, že si ničeho v chování královnymatky ani nevšimla. Kateřina Medicejská již několikrát pohlédla na svou dceru, nakonec se však rozhodla, že o rozhovoru vévody s králem pomlčí,
Ode dveří se ozvalo tiché zaklepání, odhrnul se závěs a do královniny ložnice vstoupil Jindřich Navarrský.
"Vy jste zde, synu?" zeptala se překvapeně královnamatka, "vy večeříte v Louvrů?"
"Ne, Madame, budu dnes ve městě s pány ďAlengon a de Condé. Myslel jsem, že jsou u vás."
"Nejsou zde, pane. Jen je vyhledejte, vím, že muži jsou nejšťastnější, když mohou být sami. Viď, že mám pravdu, Markéto?"
"Svatou pravdu," odpověděla mladá královna, "svoboda je tak krásná a opojná ."
"Chcete snad říci, Madame," přerušil ji Jindřich a uklonil se své manželce, "že nějak omezuji vaši svobodu?"
"Ne, Sire, nemyslela jsem na sebe, ale obecně ha všechny ženy."
"Uvidíte také pana admirála, můj synu?" zeptala se rychle Kateřina ve snaze obrátit rozhovor jiným směrem.
"Snad ano."
"Tak jděte a pozdravujte ho ode mne. Zítra mi povíte, jak se mu daří," pokračovala královnamatka, "jen jděte. A nezapomeňte na můj vzkaz."

"Když mi to doporučujete, Madame, určitě ho navštívím."
"Já? Nic vám nedoporučuji, ale. Tiše, někdo jde. Jděte již, Jindřichu, jděte!"
Král navarrský se hluboce uklonil a zamířil ke dveřím. Dříve než je stačil otevřít, odhrnul se závěs a za ním se objevila ženská hlava s krásnými světlými vlasy. Byla to paní de Sauve.
"Je tu voňavkář René," řekla, "řekl mi, že jste pro něho poslala. Vaše Veličenstvo."
Kateřina Medicejská vrhla po Jindřichu Navarrském pohled rychlý jako blesk. Mladému králi se nahrnula krev .do tváří při vstupu paní de Sauve. Když však uslyšel jméno vraha své matky, zesinal. Přistoupil proto rychle k oknu, aby ho vzrušení neprozradilo.
Malá fenka, sedící až doposud vedle Kateřiny, začala bázlivě kňučet, když do královnina pokoje vešly další dvě osoby.. První byl Florenťan René, hned za ním kráčela vévodkyně de Lorraine, sťarší sestra královny Markéty.
Alchymista, astrolog a "královnin osobní voňavkář", dokonalý vzor dvorních patolízalů, se hluboce uklonil a poklekl. V rukoudržel vzácnou skříňku z vykládaného dřeva. Když ji otevřel, zahlédla tam královnamatka lahvičky s parfémy, kelímky s mastmi a nejrůznějšími pudry. Vévodkyně de Lorraine, překvapena, že je u matky tolik návštěv, přešla pokojem a stoupla si mezi Margot a Jindřicha Navarrského.
"Markéto," řekla Kateřina Medicejská, "můžeš jít do svých pokojů, nepotřebuji tě již. A vy, Jindřichu, běžte se pobavit se svými přáteli."
Markéta chtěla odejít, ale její starší sestra ji zdržela a tiše jí pošeptala:
"Sestro, nechoďte odtud. Zachránila jste panu de Guise život, nyní chce on zachránit váš. Zůstaňte tady."
"Copak to šeptáte, Claude?" zeptala se Kateřina.
"Nic, matko," odpověděla vévodkyně de Lorraine.
„Něco jsi šeptala Markétě!"
"Jenom jsem jí přála dobrou noc, matko. A zá

roven jsem ji požádala, aby pozdravovala vévodkyni de Nevers."
"A kde je naše krásná vévodkyně?"
"U svého švagra, u pana de Guise."
Kateřina se podívala na své dcery podezíravým pohledem a svraštila obočí.
"Claude, pojď ke mně!"
Vévodkyně de Lorraine uposlechla. Když došla k matce, uchopila ji královna pevně za ruku.
"Tak co jsi jí šeptala? Vím, že musíš všechno vyzvonit," řekla Kateřina a tiskla dceři ruku takovou silou, že Claude málem vykřikla bolestí.
"Madame," ozval se Jindřich Navarrský, "doufám, že mi dopřejete té cti, abych

vám na rozloučenou směl políbit ruku."
Markéta mu podala Chvějící se ruku.
"Co vám řekla," zeptal se tiše Jindřich skláněje se k ruce své manželky.
"Abych odtud nevycházela, Sire. Zapřísahám váSj neodcházejte ani vy."
Markétina věta zapůsobila jako blesk z čistého nebe. Jindřich rázem uhodl celé spiknutí.
"Mám pro vás ještě dopis, předal mi ho šlechtic z Provence," dodala stejně tiše Markéta.
"Pan de La Mole?"
"Ano."
"Děkuji vám, Madame," šeptal Jindřich a schoval si list.
Navarrský král se uklonil své manželce, potom přistoupil k Florenťanovi a položil mu ruku na rameno. "Tak co, mistře René," řekl, "jakpak jdou obchody?"
"Ujde to, Vaše Veličenstvo, ujde to," odpověděl travič s falešným úsměvem.
"To rád věřím," řekl hodně hlasitě Jindřich, "vždyť jste jediným dodavatelem všech korunovaných hlav nejen ve Francii, ale i v cizině!"
"Kromě krále navarrského," namítl drzý Florenťan.
"U čerta, mistře, máte pravdu," vykřikl Jindřich, "vždyť i moje nebohá matka nakupovala od vása ještě před smrtí mi vás doporučila. Přijďte zítra ne
76

bo pozítří ke mně do Louvrů a přineste své nejlepší parfémy!"
"To není špatný nápad," řekla Kateřina Medicejská, "slyšela jsem, že ."
"Že mám zvlášť citlivou pleť," skočil jí do řeči Jindřich, "kdopak vám to říkal, matko? Že by snad Margot?"
"Ta ne, synu," odpověděla Kateřina, "ale paní de Sauve!"
Vévodkyně de Lorraine, která až dosud přemáhala bolest, se rozvzlykala. Kateřina jí při slovní po tyčce s Jindřichem ještě pevněji sevřela ruku. Navarrský král však na svou švagrovou ani nepohlédl.
"Claude, sestro!" vykřikla Markéta a vrhla se k ní, "co je vám?"
"Nic," odsekla Kateřina Medicejská a postavila se mezi obě dcery, "má teplotu. Mazille jí doporučil, aby používala mazání."
Královnamatka ještě silněji stiskla dceřinu ruku a skoro vykřikla na Markétu:
"Neslyšelas, Margot, že jsem tě již před chvílí propustila! Můžeš odejít. Nebudu to opakovat podruhé!"
"Madame, promiňte," odpověděla bledá a chvějící se Markéta, "přeji Vašemu Veličenstvu dobrou noc."
"Doufám, že tvé přání bude vyslyšeno. Dobrou noc."
Markéta odcházela s pocitem strachu. Chtěla se ještě aspoň pohledem dorozumět se svým mužem, jenž právě mluvil s mastičkářem a byl k ní otočen zády. Očima však bedlivě sledoval obraz své ženy v zrcadle.
"A vy, Jindřichu," ozvala se znovu královnamatka, "vy odcházíte do města?"
"Ano, pravda," řekl král navarrský, "vévoda ďAlengon á princ de Condé mne již očekávají. To ty báječné voňavky mne omámily, málem bych byl zapomněl na schůzku s přáteli. Na shledanou, Madame."
77

"Na shledanou, synu. Zítra mi povíte, co je s admirálem."
"Nezapomenu, Madame. Ale Phébé, co to děláš!"
"Phébé!" vykřikla netrpělivě Kateřina.
"Madame, budete muset zavolat svého psíka. Nechce mne pustit," usmál se Jindřich.
"Phébé, pojď sem, slyšíš!"
Malá hravá fenka se od krále nehnula. Královna matka vstala, vzala psa za obojek a zadržela ho, dokud se Jindřich nevzdálil. Teprve potom uvolnila Kateřina obojek a psa pustila.
Fenka se rozběhla po jeho stopě, když však narazila na zavřené dveře, zastavila se a dlouze zavyla.
"Charlotto!" poručila Kateřina paní de Sauve, "přiveď sem vévodu de Guise a pana de Tavannes. Budou muset dělat vévodkyni de Lorraine společnost, má již zas svůj obvyklý záchvat."
VII
NOC 24. SRPNA 1572
Pánové de La Mole a de Coconnas ukončili skromnou večeři, bylo již pozdě a vypečená drůbež zářila jen na vývěsním štítě. Coconnas se pohodlně natáhl v

židli a s rozkoší vychutnával sklenici vína.
"Tak co, příteli?" řekl, "půjdete si lehnout?"
"Jak rád," odpověděl La Mole, "ale bojím se, že
pro mne ještě v noci pošlou." !
"I já mám sto chutí jít si lehnout," přiznal se Coconnas, "ale budu muset také chvíli počkat. Víte co? Zahrajme si karty. Budeme vzhůru, a kdyby někdo přišel, nalezne náš připraveny."
"S největší radostí bych přijal váš návrh," řekl La Mole, "ale do karet nemám dost peněz. Mám dohromady sto zlatých."
"Mordie! Sto zlatých?" divil se Coconnas, "a to ještě naříkáte. Co bych měl říkat já, vždyť mám všehovšudy šest zlatých."

"Ale jděte, viděl jsem náhodou vaši peněženku. Zdálo se mi, že je plná na prasknutí a těžká bude jistě také."
"Musím zaplatit dluh jednomu starému příteli, který, aspoň si to myslím, je tak trochu hugenot. Když odečtu to, co dlužím starému Mercandonovi, zůstane mi opravdu jen šest zlaťáků."
"Dobrá. Ale s tím se nedá hrát," namítl La Mole.
"Dá. Nejdříve budeme hrát o peníze, které máme, a potom se můžeme zaručit přízní našich mocných ochránců u dvora. Já vévodou, vy králem navarrským. Nebo jménem našich milenek ."
"To není špatný nápad," ozval se La Mole, "já však nejsem tak vášnivý hráč, abych kvůli kartám nebo kostkám obětoval přízeň někoho ode dvora. Vždyť právě ona může ovlivnit celý náš další život."
"Dobrá, nechme tedy stranou sympatie mocných. Budeme hrát o peníze, a kdyby byla prohra veliká, fláme si čestnou záruku jménem svých milenek. Souhlasíte?"
"To má ovšem jeden háček," řekl La Mole.
"Jaký?"
"Nemám žádnou milenku."
"Já také ne, příteli, ale již brzy ji budu mít. Naštěstí se mi ženy nevyhýbají."
"Tomu rád věřím, pane de Coconnas, ale co já? Nemám ani vaše štěstí u žen, ani vaši jistotu. Připadal bych si před vámi jako falešný hráč, kdybych proti vaší šťastné hvězdě lásky postavil svou. Hřejme do výše šesti zlatých. Kdybyste náhodou prohrál, vaše slovo šlechtice bude platit jako ryzí zlato. Souhlasíte?"
"Výborně!" zvolal Coconnas, "tomu říkám chytrá řeč. Slovo šlechtice váží jako zlato, zvláště když ten šlechtic má důvěru královského dvora. Tak teď už jen karty a můžeme začít."
"Dobrá. S důvěrou moc hazardovat nebudeme," usmíval se La Mole, "vaše štěstí je u pana vévody de Guise, moje u Jindřicha Navarrského."
"To tedy znamená ." začal Coconnas.
"Co?" přerušil ho hrabě de La Mole.

79
78

"Že jste."
"Hugenot," dokončil La Mole, "máte něco proti tomu?"
"Ani ne. Ale vaši víru neuznávám. Nemusím vám přece vysvětlovat, že hugenoti nejsou zde příliš s lásce. A pak, je to trochu móda být proti hugenotům."
"Ano, to vím," odpověděl se smíchem La Mole, "o tom svědčí i výstřel na pana admirála."
Coconnas rozdal rychle karty a řekl:
"Hřejte bez obav, kdybych prohrál jakoukoli částku, zaručuji se, že do rána vám dluh zaplatím."
"Vy dostáváte peníze ve spánku?" zeptal se La Mole.
"Ne, půjdu si pro ně."
"A kam na ně chodíte? Kdybyste mi to prozradil, šel bych s vámi."
"Do Louvrů," odpověděl klidně Coconnas.
"Vy se budete ještě v noci vracet do Louvrů?"
"Ano. Mám zvláštní slyšení u vévody de Guise."
Od chvíle, kdy Coconnas začal mluvit o návštěvě Louvrů, hostinský, který až doposud lhostejně leštil vojenskou přílbu, přistoupil ke stolu obou hráčů. Aby mohl vidět panu de La Mole do karet, přitáhl si stoličku za jeho záda. Při každém výnosu dával panu de Coconnas znamení, ten však byl tak zabrán do hry a do hovoru, že gestikulování hostinského neviděl. Také La Mole neměl sebemenší podezření, že se za jeho zády děje něco nekalého.
"To jsou podivuhodné náhody," řekl La Mole, "snad jsou naše osudy opravdu

spojeny. Já musím také dnes v noci do Louvrů. Samozřejmě ne za panem vévodou, ale za králem Jindřichem."
"Znáte heslo?" zeptal se Coconnas.
"Ano."
"Máte připravené poznávací znamení?"
"Znamení? Znám heslo, ale o znamení nic nevím," odpověděl La Mole.
"Bez znamení se tam nedostanete," pokračoval Coconnas, "já mám na ."
Hrabě přestal uprostřed řeči. Hostinský stojící za
80

zády pana de La Mole udělal tak významný pohyb, že se upovídaný Coconnas ještě zavčas zarazil. S údivem pohlédl na hostinského, který si mohl vykroutit oči. Hrabě de La Mole si všiml náhlé změny spoluhráče a zeptal se:
"Co je vám, příteli?"
Současně se opatrně ohlédl a zahlédl v rukou hostinského vojenskou .přílbu. Coconnas neodpovídal. Hleděl ještě pořád na hostinského a po pravdě řečeno jeho posunkům nerozuměl. La Huriére na Coconnase znovu zamrkal a dal si prst před ústa. Coconnasovy zraky se svezly na hraběte, ale odpověď na jeho otázku stále nenacházel.
Hostinský poznal, že musí Coconnasovi pomoci.
"Pane hrabě, musíte mi prominout, ale strašně rád hraji karty. Poslední vaše hra stála tři tolary, nahnul jsem se, abych dobře viděl, jak ponesete. Pan de Coconnas asi zahlédl na mé hlavě vojenskou přílbu a překvapilo ho to. Možná že si mne spletl s tím pánem, kterého očekává."
"Přílba vám sluší znamenitě," odpověděl La Mole a rozesmál se.
"Ach, pane," řekl La Huriére nápadně úslužným a přívětivým hlasem, "my se nepočítáme mezi hrdiny a nemáme takovou výzbroj jako vy šlechtici. Nenosíme ani pozlacené přílby, ani tak ostré meče, í když chodíme také na stráž."
"Vy chodíte do stráže?" zeptal se pobaveně La Mole.
"Ano, pane hrabě. Jsem seržanetem oddílu městské gardy."
Pan de La Mole se naposledy podíval na hostinského, potom se otočil ke Coconnasovi a rozdal další hru. To již La .Huriére měl znovu prst na ústech a významně kývl na katolického šlechtice.
Coconnasův neklid se odrážel i ve hře, nemohl se soustředit, a tak hned v další partii prohrál zbývající tři zlaťáky.
"Pane, prohrál jste rovných šest zlatých. Chcete ještě pokračovat?" zeptal se La Mole.
81

"Milerád."
"Před chvílí jste, tuším, říkal, že musíte jít za panem vévodou de Guise?"
Pan de Coconnas pohlédl směrem ke kuchyni, kde se znovu setkal s varovným pohledem hostinského.
"Ještě mám čas, pokračujme. Ale proč neustále mluvíme jen o mně? Řekněte mi také něco o sobě."
"Nerad mluvím při hře o peníze. Člověk pak nemůže myslet. Podívejte se, příteli, vyhrál jsem šest zlaťáků a zdá se, že v této hře vyhraji dalších šest," řekl La Mole.
"Mordie, máte pravdu," přiznal se Coconnas, když si pozorně prohlédl karty, "vyhráváte . Vždycky mi říkali, že hugenoti mají ve hře štěstí. K čertu s takovou kartou! Mám sto chutí stát se hugenotem."
"Udělejte to, příteli," usmál se La Mole, "i když vaše rozhodnutí padlo za velmi neobvyklé situace, myslím, že vás rádi přijmou."
Coconnas se poškrabal na hlavě.
"Kdybych si byl jistý, že vaše štěstí v kartách je spojeno s vaší vírou, udělal bych to., stejně na všechny mše ani nechodím, zvláště od té doby, co i náš král."
"Je to skutečně čistá víra," přerušil ho La Mole, "krásná a prostá."
"Jistě. Kromě toho vaše víra přináší štěstí v kartách. Hrajeme již hezkou chvíli, a poctivě, vy však dostáváte stále lepší kartu než já. To bude tou vírou ."
"Nezapomeňte, že mi dlužíte dalších šest tolarů," odpověděl spokojeně La Mole.
"Vy mne pokoušíte, příteli," řekl Coconnas, "a co když dnes v noci nebudu mít štěstí u vévody?"
"Co pak?"
"Požádám vás, abyste mne představil Jindřichu Navarrskému. Stane se ze mne větší protestant než Luther, Kalvín a všichni reformátoři dohromady."
"Tiše," usmál se La Mole, "nebo rozzlobíte našeho hostinského."

"Pravda," řekl Coconnas a podíval se ke kuchyni, "neposlouchá, má dost práce."
"Co dělá?" otázal se La Mole, protože ze svého místa nemohl na hostinského vidět.
"S někým mluví.. Mordie, je to on!"
"Kdo?"
"Ten podezřelý chlap, co s ním mluvil, když jsme přišli. Ten s tím žlutým pláštěm. A jak se rozohňuje! Pane hostinský," zvolal Coconnas směrem ke kuchyni, "neplete se snad do politiky?"
La Huriére odpověděl tak rázným a panovačným posunkem, že Coconnas navzdory hráčské vášni položil karty na stůl a zamířil ke kuchyni.
"Co zas máte," divil se La Mole.
"Přejete si ještě víno," ozval se hostinský a stiskl významně Coconnasovu ruku, "hej, číšníku, dones pánům ještě láhev!"
Potom pošeptal hraběti de Coconnas:
"Pane, probůh, mlčte, jeli vám život milý. Pošlete svého přítele honem pryč!"
La Huriére zbledl a muž ve žlutém plášti vypadal hrozivě. Coconnas se obrátil a řekl příteli: "Milý pane de La Mole, prohrál jsem již skoro padesát zlatých. Mám dnes smůlu a sotva se to změní."
"Jak je libo. Necháme toho a já se půjdu na chvíli natáhnout na postel," odpověděl hugenotský šlechtic, "pane hostinský, kdyby snad náhodou přišli od krále navarrského, tak mne vzbuďte. Budu okamžitě dole, lehnu si jen tak, oblečený."
"Já půjdu také," připojil se Coconnas a potqm pokračoval šeptem, "hostinský, připravte mi nůžky a bílý papír!"
"Dobrou noc," řekl La Mole, "a vy hostinský, ukažte mi můj pokoj."
La Mole s La Huriérem zmizeli na schodišti. V tom okamžiku přistoupil ke Coconnasovi návštěvník ve žlutém plášti a řekl: "Pane, poslouchal jsem vás a trnul jsem hrůzou. Nejméně stokrát jste mohl prozradit tajemství, na němž závisí osud království. Ještě štěstí, že jste nikdy nedokončil svou větu. Kdybyste byl řekl jediné slovo, musel bych vás
83

zastřelit. Jsme konečně sami, konečně s vámi mohu, mluvit."
"Nejdříve, mi řekněte, kdo jste," ohradil se Coconnas, "a jakým právem se mnou mluvíte takovým tónem!"
"Neslyšel jste náhodou něco o panu de Maurevel?"
"O vrahu admirála?"
"A o vrahu kapitána de Mouy," dodal neznámý.
"Ano, slyšel jsem o něm," přiznal Coconnas.
"Tak nyní stojí před vámi, pane."
"Vy?" vykřikl Coconnas.
"A nyní poslouchejte."
Ve chvíli ticha bylo slyšet hostinského, jak zavírá dveře pokoje, potom zamkl chodbu a sešel po schodech k oběma hovořícím. Nabídl jednu židli Cocon nasovi, druhou Maurevelovi a sám se posadil mezi ně. "Všechno jsem zavřel," řekl, "pane de Maurevel, můžete mluvit."
"Pane," řekl Maurevel a obrátil se ke Coconnasovi, jenž tu stál zmatený a stále ještě nic nechápající, "jste dobrý katolík?"
"To si myslím, mordie," odpověděl Coconnas.
"Jste věrný králi?" pokračoval Maurevel.
"Tělem a duší. Urážíte mne, pane, když se mě na takové věci ptáte," řekl rozhodným hlasem Coconnas.
"Na dohadování nemáme čas," ozval se znovu Maurevel, "půjdete nyní s námi."
"Kam?"
"Na nic se neptejte, jde o vaše štěstí a možná že i o váš život."
"Pane de Maurevel, musím vás však upozornit, že o půlnoci mám schůzku v Louvrů s vévodou de Guise."
"Tam právě jdeme."
"Ale pan de Guise mne očekává."
"Nás také."
"Mám příkaz prokázat se heslem a zvláštním znamením," řekl Coconnas zklamán, že ho vévoda
84

chce přijmout s nějakým hostinským a docela obyčejným vrahem.
"My také," usmál se,Maurevel a vytáhl z pláště několik křížů z bílé látky. Jeden

podal La Huriérovi, jeden Coconnasovi a sám si znamení připevnil na svůj širák.
"Jak to?" divil se hrabě, "heslo a znamení je pro Kdekoho?"
"Ne pro každého, pane! Jen pro věrné katolíky," vysvětlil mu Maurevel.
"To se tedy v Louvrů připravuje nějaká slavnost a nechtějí tam ty bezbožné hugenoty. To je správné, stejně se tam moc roztahovali."
"Ano, máte pravdu," usmál se krutě Maurevel, "v Louvrů je slavnost a hugenoti na ni budou pozváni. Ta slavnost je dokonce pro ně, stanou se jejími hlavními osobami, ale hostinu zaplatí. Chceteli jít s námi, půjdeme pozvat jejich hlavního vůdce."
"Pana admirála?"
"Ano, toho starého šaška, kterého jsem, hlupák, chybil, ačkoli jsem měl pušku přímo od krále."
"Proto jsem, pane hrábě," připojil se hostinský, "cídil svou přílbu a naostřil meč."
Teprve nyní začínal ponenáhlu Coconnas tušit, o co jde. "Ta slavnost., hostina .. bude se tam. ?"
"Trvalo vám to dosti dlouho, pane, než jste pochopil," řekl Maurevel, "zřejmě vám drzost těch kacířů tolik nevadí jako nám."
"Vy sám chcete jít k admirálovi?"
Maurevel přistoupil k oknu, otevřel je a zavolal hraběte. "Podívejte se tam na náměstíčko. Vidíte ty vojáky?" ; "Ano."
"Ti všichni mají bílý kříž jako my. Je to setnina Švýcarů pod velením Toquenota. A nyní se podívejte na nábřeží. Vidíte ty jezdce? A víte, kdo jede v jejich čele?"
"Jak bych to mohl vědět, vždyť jsem v Paříži teprve několik hodin."
"S tím pánem máte přece dnes v noci schůzku."
85

"Vévoda de Guise?"
"Ano, on sám. Za ním jedou Marcel a Choron, vůdci kupeckého cechu. Budou velet setninám měšťanů. Vidíte je? A zde právě vstupuje do ulice kapitán. Podívejte se dobře, co dělá."
"Tluče do dveří," odpověděl Coconnas jako ve snách.
"Ano, jenže na těch vratech je bílý kříž. Stejný jako máte vy a já. A za vraty jsou naši spojenci, poctiví katolíci. Ušetřili jsme si čas na zdlouhavé otázky, kdo je katolík a kdo hugenot."
"Ale z každého domu vycházejí ozbrojení občané?"
"To je smluvené znamení, pane hrabě. Uvidíte, u nás zatluče kapitán také a my pak vyrazíme."
"To je strašné!" vykřikl Coconnas, "to všichni ti lidé půjdou zabít jednoho starého admirála? Na jednoho jediného hugenota? To je vražda a ne poctivý boj!"
"Mladíku," ozval se zlostně Maurevel, "můžete si vybrat jen ty mladé, když se bojíte o staré. Bude jich dost pro každého. Můžete si vybrat zbraň, jakou chcete. Dýku, meč, to je jedno. Hugenoti se nedají jen tak lehce pobít, znám je. Mají tuhý život."
"To znamená, že chcete pobít všechny hugenoty?"
"Všechny bez rozdílu."
"Je to králův rozkaz?" zeptal se Coconnas, protože s celým plánem hluboce nesouhlasil.
"Ano, králův rozkaz. A také rozkaz vévody de Guise."
"Kdy to ., kdy to začne?"
"Až uslyšíme zvon z věže kostela SaintGermainPAuxerrois."
"Mordie, tak o tom mluvil ten Němec, co je ve službách pana vévody."
"Myslíte pana de Běsme?"
"Ano, právě toho. Proto mi tedy říkal, abych přišel do Louvrů hned, jakmile uslyším zvon."
"Vy jste mluvil s panem de Běsme?" zeptal se
86

Maurevel snad poprvé bez nelidské lhostejnosti v hlase.
"Ano, mluvil jsem s ním dnes večer v Louvrů. On mi řekl heslo, prozradil mi zvláštní znamení, on mne také upozornil, jak poznám vyhlášení poplachu."
"Když jste mluvil s panem de Běsme, tak se ještě podívejte ven," řekl Maurevel, "tamhle jde. Chcete s ním mluvit?"
"Rád."
Maurevel otevřel okna. Hrabě de Běsme v doprovodu asi dvaceti ozbrojených mužů šel právě okolo.
Maurevel se vyklonil z okna a zvolal heslo: "Guise a Lotrinsko!"

Pan de Běsme se otočil. "Á, to být fy, pán Mórefel?"
"Ano, já. Hledáte zde někoho?"
"Já táty hledat chozpoda U krásny chfěsta, mám spráf a pro pán Gogonaz."
"Zde jsem!" zvolal radostně mladý šlechtic.
"To je topše. Sté pšiprafeny?" "Ano, a co mám dělat?"
"Ted nyc! Počkat na sfon, nebo co fám sekne pán Mórefel. On být moc tobry katolík."
"Slyšíte to, hrabě?" ozval se hrdě Maurevel.
"Pane de Běsme, kam jdete vy?" zeptal se Coconnas.
"Já?" zasmál se Němec, "já jdu na slofíško k panu admirál."
"Můžete mu říci dvě, budeli to třeba," pokusil se o žert Maurevel, "z toho prvního se nám vzpamatoval, doufejme, že tentokrát se neprobere!"
"Být klidný, pán Mórefel, postaráte si mi za ten mladý šlechtyc, co má pšijit k našemu féfodovi. Sbochem, panové."
Běsme se vzdálil a Maurevel zavřel okno.
"Slyšel jste, mladý muži," řekl, "co povídal pan de Běsme? Ale jedno vám ještě řeknu. Máteli nějakého osobního nepřítele, nemusí to být zrovna hugenot, napište mi rychle jeho jméno na tento seznam. Svezeme to s ostatními."
87

Hrabě, stále zmaten a hlavně zneklidněn tím, co viděl, neodpověděl. Maurevel vytáhl z kapsy listinu.
"Vidíte, mladý muži, to je můj seznam. A je jich tam tři sta. Kdyby každý poctivý katolík udělal jen desetinu toho, co provedu já, nebude zítra v našem království ani jeden kacíř."
"Tiše!" vykřikl La Huriére.
Z dálky bylo slyšet první údery zvonu na kostele SaintGermain1Auxerrois. Znamení poplachu se. rozlehlo zdánlivě spící Paříží.
"Znamení!" vydechl Maurevel, "začíná dřív, než bylo domluveno. Mělo to být přesně o půlnoci. Tím lépe. Když jde o slávu boží a slávu krále, jsou mi milejší hodiny, které se předbíhají, než takové, co by se zpožďpvaly." ;
Hned po úderech zvonu se ozvala rána prvního výstřelu a téměř současně světlo několika pochodní ozářilo celou ulici de lArbreSec.
Pan de Coconnas si otřel čelo zvlhlé potem.
"Tak, a nyní do toho, přátelé. Vpřed!" řekl Maurevel radostně.
"Ještě okamžik," zvolal La Huriére, "dříve než vyrazíme do boje, musíme se zabezpečit doma. Nechci, aby mi zabili ženu a děti, zatímco já budu venku. A potom, v domě je hugenot!"
"Mordie! Pan de La Mole!" řekl Coconnas vzrušeně.
"Ano, ten. Sám vlezl do pasti!"
"Vy chcete jít na svého hosta?" zeptal se sinalý Coconnas.
"Ovšem. Proč myslíte, že jsem si brousil meč! Zatím jsem zabíjel jenom králíky a kuřata, nevím, jak se zabíjí člověk. Aspoň si to tedy vyzkouším. Kdyby se mi to nepovedlo hned napoprvé, naštěstí zde není nikdo, kdo by se mi mohl vysmát," řekl hostinský.
"To je kruté, pane," protestoval Coconnas, "pan de La Mole je můj přítel, večeřeli jsme společně, hráli karty."
"Především je pan de La Mole kacíř, pane," pro
88

hlásil Maurevel, "je předem odsouzen. Nezabijemeli ho my, zabijí ho druzí."
"A připravil vás v kartách o padesát tolarů," dodal La Huriére.
"To je sice pravda, ale bylo to v poctivé hře."
"V poctivé nebo nepoctivé, stejně byste je musel zaplatit," řekl hostinský, "když ho zabijete, budete vyrovnáni."
"Zbytečně mluvíte, pánové," rozhodl Maurevel, "skončeme s tím hugenotem, jinak přijdeme pozdě za vévodou de Guise."
"Skočím nahoru, počkejte na mne," řekl hostinský a vyběhl po schodech.
Ještě ho bude mučit a třeba ho i okrade. Půjdu tam, aby se to odbylo rychle, a hlavně bez krádeže, napadlo Coconnase a spěchal na schodiště za hostinským.
Hrabě La Huriéra "předběhl a zastavil se u dveří. Na ulici zaznělo několik výstřelů, které zřejmě pana de La Mole probudily. Bylo slyšet, jak vyskočil z postele a jak pod ním vrže podlaha.
"K čertu," řekl zadýchaný hostinský, "že by se náš ptáček probudil?"
"Ano, vypadá to tak," šeptal Coconnas.
"Bude se bránit?" ptal se hostinský.

"O tom nepochybuji. A co když zabije vás, pane hostinský?"
La Huriére na okamžik zaváhal, pak si však uvědomil, že má dobrou pušku a že jsou s Coconnasem stejně v přesile. Dodal si odvahy a jediným kopnutím vyrazil dveře.
Spatřili hraběte de La Mole oblečeného a připraveného k obraně. Kryl se postelí, v zubech měl kord a v pravici bambitku.
"Přišel jsi mne zabít!" zařval de La Mole na hostinského, který se postavil do dveří. Teprve za ním se objevil Coconnas.
La Huriére zamířil a vypálil. La Mole měl ještě Čas rychle se skrčit, koule nu prolétla nad hlavou.
"Pane de Coconnas! Ke mněl" vykřikl La Mole . stále ještě netušící, proč vrazili do jeho pokoje.
89

"Maurevele, za mnou!" volal Lá Huriére.
"Pane," ozval se konečně Coconnas, "jediné, co pro vás mohu udělat, je, že se nepostavím proti vám. Dnes v noci budou pobiti všichni hugenoti. Můžeteli, utečte." " :
"Jste zrádci a vrahové!" vykřikl La Mole, "zde máte, co jste chtěli!" a vystřelil z bambitky.
Hostinský po celou dobu nespouštěl hugenota z očí a stačil bleskurychle uhnout, zato Coconnas nečekal šlechticův útok a kulka určená La Huriérovi ho zasáhla do ramene.
"Mordie!" zasténal bolestí, "budeme se tedy muset bít my dva."
Coconnas tasil a vrhl se na pana de La Mole. Ten však nečekal, až hostinský podruhé nabije a vběhl do vedlejšího pokoje. To již v místnosti stál i Maurevel s puškou připravenou k výstřelu.
Hostinský přeskočil postel a jediným úderem pažby vyrazil úzké dveře. Coconnas rychle vběhl dovnitř, ale místnost byla prázdná.
"Vyskočil z okna!" křikl hostinský a ukázal na otevřené okenice, "z té výšky se však musel zabít, vždyť je to čtvrté patro."
"Možná že skočil na sousední střechu," řekl Coconnas a vyklonil se z okna.
"Zbláznil jste se!" ozvali se současně La Huriére a Maure vel, "chcete se zabít?"
"Jen se nebojte, jsem z hor, dovedu lézt po střechách jako po ledovcích," odpověděl jim Coconnas a chystal se skočit na střechu, "půjdu za ním do nebe nebo do pekel, zranil mne a já, blázen, jsem ho ještě šetřil."
"Nechtě ho býti" řekl Maurevel, "bud1 Je mrtvý, nebo již dávno utekl po střechách. Co se budete honit za jedním, venku najdete tisíc jiných."
"Mordie, musím se pomstít," souhlasil šlechtic. "Smrt hugenotům!"
Všichni tři seběhli ze schodů jako lavina.
"K admirálovi," přikázal Maurevel. "K admirálovi," opakoval po něm hostinský.
"Tak k admirálovi, když chcete," řekl Coconnas
90

a naposledy se rozhlédl, neuvidlli někde na střeše svého spoluhráče.
Rozběhli se k ulici de Béthisy, odkud již hřměly salvy pušek. Nad admirálovým domem probleskovala rudá záře.
"Pozor, tady někdo utíká!" vykřikl Coconnas a ukázal na muže bez pláště a bez pásu, "máte pušku, střílejte!"
"To ne," odpověděl mu Maurevel, "já si nechám kuli na vzácnější kořist!"
"Střílejte vy, La Huriére!"
"Počkejte," ozval se hostinský a zamířil.
Panu de Coconnasovi se to však zdálo všechno příliš pomalé. "Než vy vystřelíte," křikl, "tak nám uteče." Vyrazil za nešťastníkem a brzo ho dohonil, neboť pronásledovaný byl zraněn. Coconnas tasil kord, a protože nechtěl neznámého napadnout zezadu, zvolal: "Obraťte se!"
V tom okamžiku zahřměla rána z pušky, koule jen zahvízdla Coconnasovi kolem uší, ale svůj cíl zasáhla. Pronásledovaný padl bez vlády k zemi.
Hrabě se obrátil a uviděl jásajícího La Huriéra, jemuž se ještě kouřilo z hlavně pušky. "Dostal jsem ho," konstatoval spokojeně hostinský, "můj první zásah!"
"Ano. Moc však nechybělo a býval bych to odnesl já," odpověděl mu Coconnas a vykročil zpět k La Huriérovi a Maurevelovi.
Raněný se nečekaně zvedl na jedno koleno a napřáhl dýku, aby ji vrazil Coconnasovi do zad.
"Pozor!" křikl hostinský.
"Zmije," zamumlal hrabě, obrátil se a bodl svým kordem neznámého třikrát do

prsou. Hugenotem otřásla smrtelná křeč.
"A nyní, přátelé," zvolal Coconnas, "vzhůru k admirálovi!"
"Zdá se, urozený pane," řekl s úsměvem Maurevel, "že jste při chuti."
"Na mou duši, máte pravdu," přiznal se Coconnas, "nevím, co mne tak vzrušuje. Pach střelného prachu nebo pohled na krev? Začíná se mi to líbit.
91

Zatím jsem lovil jenom medvědy a vlky, hon na lidi mi teď připadá přece jenom zábavnější."
Tři pronásledovatelé hugenotu potom pokračovali v cestě.
VIII MASAKR
Palác, který obýval admirál, stál v ulici de Béthi.sy. Byla to veliká, pevná stavba s nádvořím a dvěma křídly směřujícími do ulice. Do domu se vcházelo buď hlavním vchodem vedoucím také na nádvoří, nebo dvěma bočními dveřmi opatřenými pevnou mříží.
Když naši tři stoupenci vévody de Guise došli až na konec ulice, byly již všechny vchody vylomeny a admirálův dům obklíčen švýcarskou gardou a ozbrojenými měšťany. Téměř každý z útočníků kromě zbraně držel v ruce ještě pochodeň. Záblesky výstřelů a neustále se pohybující světelné jazyky mohly zdálky budit zdání, že je palác v plamenech.. Hrabě de Coconnas se svými druhy stanuli před strašlivou podívanou. Také z okolních ulic zaznívaly salvy z pušek, bylo slyšet zoufalé volání umírajících a občas se některý nešťastník, vyvlečený z postele, mihl polonahý v záři pochodní. Znovu se ozývaly výkřiky, rány z pušek, znovu se zaleskly meče a sekyry. Zkrvavené postavy se zmítaly v hrůzostrašném světle jako stíny démonů padající k zemi.
Coconnas, Maurevel a La HUriére, označeni bílými kříži, ocitli se rázem v samém středu vřavy. Chvílemi se skoro nemohli hnout, někteří z vojáků však poznali Maurevela a uvolňovali jim cestu na nádvoří.
Uprostřed nádvoří stať muž s taseným kordem a upřeně se díval vzhůru na balkón nad hlavním oknem budovy. Vojáci se od onoho muže drželi v uctivé vzdálenosti, bylo zřejmé, že je to nějaký vyšší důstojník. Netrpělivě přešlapoval z nohy na
92

nohu, bodal kordem do písku a potom křikl í balkónu: "Stále nic? Asi ho varovali a uprchl. Co říkáte, pane Du Gast?"
"To přece není možné, Vaše Výsosti," odpověděl mu hlas z okna.
"Proč by to nebylo možné? Vždyť jste mi sám říkal, že ve chvíli, kdy jste přicházeli, bušil na dveře nějaký ozbrojený chlap bez klobouku. Zřejmě ho přišel, sám pronásledovaný, varovat."
"Ano, Vaše Výsosti, ale hned potom přišel pan de Běsme se svými lidmi a vyrazili dveře. Ten chlap je uvnitř, utéct nemohl, protože dům byl obklíčen ze všech stran."
"Podívejte se," šeptal Coconnas La Huriérovi, "vždyť to je sám vévoda de Guise."
"Ano, je to náš veliký vévoda. Čeká na admirála, aby pomstil smrt svého otce. Na každého jednou dojde, mladíku. Bohudíky, dnes máme příležitost my."
"Haló, Běsme!" netrpělivě volal vévoda, "tak co je? Copak jste s tím ještě neskončili?"
Z domu se ozvalo dupání nohou, potom zazněly výstřely a vzápětí následovaly výkřiky. Třesk kordů ustal a celou budovou zavládlo ticho.
Vévoda vykročil směrem ke vchodu do paláce.
"Vaše Výsosti," zastoupil mu cestu právě vycházející Du Gast, "měl byste zůstat zde, Vaše urozenost ."
"Dobrá," řekl vévoda, "ale začínám mít všeho dost. Aby mi nakonec neutekl!"
Znovu se ozvaly v prvním patře kroky a světlo louče ozářilo okno. Tabulky se rozlétlý a na balkón vstoupil bledý a zakrvácený de Běsme.
"Konečně!" zvolal vévoda, "co je?"
"Tu je, tu," řekl Němec nevzrušeným hlasem a sMonil se pro cosi těžkého.
"A co je s ostatními?" ptal se vévoda, "kde jsou ostatní?"
"Ostatny? Ostatny torášet ostatny!" ."Co jsi dělal ty, Běsme?" netrpělivě vykřikl vévoda de Guise.
93

"Chnet ufidyte, co dělal sem. Fy muset trocha odejít."
De Guise ustoupil o několik kroků. Hned nato zvedl pan de Běsme tělo starce, opřel si je o zábradlí balkónu a potom je hodilvévodovi k nohám.
Následoval tupý zvuk a země, kam bezvládné tělo
dopadlo, se zbarvila krví. Vévoda otočil hlavu ubi
tého a pohlédl mu do tváře. ;

Spatřil známý bílý vous a jemnou tvář zkřivenou smrtelným zápasem.
"Admirál!" vykřikli ti, co stáli nejblíž.
"Ano, admirál. Je to on," řekl vévoda a se zadostiučiněním si prohlížel nepřítele.
"Admirál!" ozvalo se jako na povel z desítek hrdel. Vojáci se zvědavě tlačili vpřed k umírajícímu starci.
"Tak jsem tě dostal, dal jsi zavraždit mého otce, dnes ho pomstím," řekl vévoda a stoupl jezdeckou botou na hrudník jednoho z nejstatečnějších hugenotských válečníků.
Pojednou se otevřely admirálovy oči a s posledním vypětím sil spočinuly na vévodově tváři;
"Jindřichu de Guise," vydralo se admirálovi z prsou, "jednoho dne ucítíš i ty na svých prsou nor nu vraha. Já jsem tvého otce nezabil. Buď proklet."
Vévoda zbledl a zachvěl se. Položil si ruku na čelo, jako by chtěl zahnat strašnou vidinu. Ruka rtm však klesla bezvládně k tělu. Konečně po chvíli pohlédl admirálovi do tváře. Ale starcovy oči byly již zavřeny, ruce nehybné a z úst, která právě pronesla poslední kletbu, vytekla na bílý vous černá, sražená krev.
Admirál de Coligny byl mrtev.
Vévoda pozvedl kord, když však poznal, že tělo je již bez ducha, šlehl několikrát hrotem kordu o vydlážděné nádvoří tak prudce, že od kamenů vylétl proud jisker.
"No, pán féfoda, být spokojeny?" zeptal se de Běsme.
"Jsi udatný muž, pomstiljsl."
"Fašecho otca," přerušil vévodu Běsme.

,Ne. Naši víru," odpověděl de Guise a obrátil se k divákům tohoto strašného divadla, "přátelé, zde jsme skončili. Nyní do práce."
"Buďte pozdraven, pane de Běsme!" ozval se Coconnas a přistoupil k balkónu, kde stál Němec a otíral si kord zbrocený krví.
"Jak jste to dokázal, urozený pane?" zeptal se La Huriére.
"Tocéla jetnotuše. Fon slyšet ten krafál a otefšít tfeše a já mu frasit můj kord to téla. Ale to neny všecko. Tet ještě čekat na pan de Telygny, ten taky bude sabitý. Já cho fidet u admirála."
Z domu se znovu ozvalo volání, v jednom křídle se míhaly pochodně. I podle siluet bylo poznat, že místnostmi prchají dva muži. Doběhli k poslednímu oknu, když výstřel z pušky jednoho z nich srazil k zemi. Druhý prorazil okno a neohroženě seskočil do dvora mezi své pronásledovatele.
Nastal zmatek, nebylo možné střílet, všude stáli gardisté a Pařížané se zbraněmi.
"Bijte ho!" vykřiklo několik hlasů a muži s tasenými kordy se vrhli za uprchlíkem.
Muž s obnaženým mečem prorazil řadu překvapených vojáků. Dva tři porazil, jednoho proklál. Několik výstřelů z bambitek se minulo cíle, zasáhlo však muže označené bílým křížem. Řev a klení rostlo. Neznámý se jediným skokem dostal až k vratům, :kde na něj číhal Coconnas.
"Mordiel Pan de La Mole!" vykřikl a bodl ho dýkou do ramene.
"Zbabělce!" sykl hrabě a sekl Coconnase do obličeje.
"To je ten, co varoval admirála!" zvolalo několik vojáků stojících v blízkosti hlavní brány.
"Bijte ho!" ozvývalo se již i z ulice.
Coconnas, La Huriére a několik vojáků se pustili za panem de La Mole. Pronásledovaný, pokrytý krví a štvaný jako zvíře, viděl jedinou svou záchranu v útěku. Křik a kletby nepřátel jako by mu daly křídla. Tu a tam padla za jeho zády rána, ale svist kulek jako by ho popoháněl k ještě rychlejšímu bě

hu. Neutíkal, ale letěl, nedýchal, ale doslova chrčel. Tvář měl potřísněnou krví a v rameni se mu začala ozývat nesnesitelná bolest. Jeho nohy jako by ani nepatřily k raněnému a unavenému tělu. La Mole letěl jako vítr, hlasy za ním slábly. Po chvíli se mu zdálo, že jeho kabátec je příliš těsný, že mu překáží. Hrabě je v běhu odhodil. O něco později zahodil i meč. Z bočních ulic se přidávali noví pronásledovatelé. La Mole byl zoufalý, viděl, že neunikne, ale nevzdával se.

Před ním již byla Seina a most vedoucí k Louvrů, Všude stály stráže a jejich přílbice odrážely modravý lesk měsíčního nebe. Hrabě . si vzpomněl na Jindřicha Navarrského jako na poslední naději. Vrhl se po mostu, proběhl bránou, všude se ozývalo: "Bijte! Bijte!" La Mole ucítil další ránu dýkou v rameni, neohlížel se však, prolétl nádvořím a jako štvaný jelen vyběhl na schodiště, dostal se až do druhého poschodí a vysílen opřel se o první dveře.
"Kdo je tam?" zaslechl ženský hlas a vzápětí hluk na chodbě.
Již přicházejí, napadlo ho. Zaklepal na dveře a řekl: "Já ., to jsem já."
"Kdo je to já?"
Hrabě si vzpomněl na heslo a tlumeným hlasem odpověděl: "Navarra! Navarra!"
Dveře se ihned otevřely. Hrabě s očima oslepenýma krví vběhl do jakési úzké předsíně a zastavil se teprve před pokojem, kde na loži seděla žena a v slabém světle lampy s hrůzou hleděla na zkrvavenou postavu.
Pan de La Mole se k ní vrhl. "Madame, zabíjejí mé bratry, mne chtějí také zavraždit. Ach, vy, Vaše Veličenstvo . ? Zachraňte mne!" Hrabě se vrhl královně Markétě k nohám zanechávaje na koberci širokou stopu krve.
Královna se lekla zakrváceného muže a začala volat o pomoc.
"Madame," prosil La Mole a marně se snažil povstat, "mlčte, probůh, nevolejte o pomoc, uslyší vás a já budu ztracen. Již jdou, slyším je ."
96

K smrti vyděšená Markéta dosud nepoznala, s kým mluví, a volala dál o pomoc.
"Madame, zabíjíte mne, zabíjíte mne. Nikdy bych neuvěřil, že zemřu vaší krásnou rukou."
Do královniny ložnice vběhl Coconnas. Jeho tvář znetvořená čerstvou ránou vypadala hrozivě.
"Konečně tě mám!" vykřikl, aniž poznal královnu.
La Mole se marně pokoušel najít nějakou zbraň. Potom pohlédl na Markétu a z jejích očí vyčetl ne již hrůzu, ale hlubokou lítost. Téměř na pokraji šílenství objal královnu v zoufalé snaze krýt se jejím tělem.
Coconnas vyrazil vpřed a zasadil hraběti novou ránu do ramene. Kapky krve potřísnily bělostné, vonící pokrývky.
Markéta poznala, že La Mole znovu krvácí, a strhla ho do těsného prostoru mezi postelí a zdí. Byl nejvyšší čas. Hrabě se již nemohl ani bránit, ani utéci.
"Ach, Madame," zašeptal zmírajícím hlasem, "zachraňte mne."
Na víc již neměl sil. Oči mu zastřel závoj bezvědomí, hlava mu bezmocně klesla k rameni a tělo jako podťaté se zhroutilo na koberec a stáhlo s sebou i královnu.
. Coconnas, zpitý vítězstvím a omámený barvou krve, naklonil se přes lože a jižjiž napřahoval kord, aby proklál nepřítelovo srdce a s ním, s největší pravděpodobností, i Markétino.
Když spatřila obnažený meč a uvědomila si onu neslýchanou drzost, s jakou pronásledovatel vnikl až do její ložnice, královská dcera se vzpřímila a vykřikla tak rozzlobeným hlasem, že se Coconnas zděšením zastavil.
Právě v tom okamžiku se otevřely tajné dveře a do ložnice vběhl šestnáctiletý až sedmnáctiletý mladík, celý v černém. "Drž se, sestro! Drž se, zde jsem!" křičel.
"Pomoc, bratře!" zvolala Markéta.
"Vévoda ďAlengon," zamumlal La Huriére, stojící nyní vedle Coconnase.
97

"Mordie! Princ!" lekl se Coconnas a ustoupil o krok.
Vévoda se rozhlédl po ložnici. Viděl jenom zakrvácenou Markétu a kolem ní stojící muže s tasenými kordy a pistolemi.
"Darebáci!" vykřikl.
"Bratře, zachraň mne. Chtějí mne zabít!" šeptala vysílená královna navarrská.
Princova bledá tvář vzplanula hněvem. Nebyl ozbrojen, byl si však natolik vědom své příslušnosti ke královské rodině, že se sám, jen se zaťatými pěstmi, postavil proti dobré desítce nečekaných vetřelců. Z jeho očí sršela nenávist.
Coconnas, La Huriére a ostatní počali ustupovat.
"Přišli jste snad zabít i syna francouzského krále?" rozkřikl se vévoda ďÁlengon, "velitel stráže :ke mně! Všechny ty lotry okamžitě pověste!"
Coconnas zůstal stát ve dveřích. Pohled na neozbrojeného prince ho ohromil.
Ostatní se snažili dostat se z místnosti dřív, než tam dorazí královská stráž.
Mezitím přehodila Markéta přes zraněného damaškovou pokrývku a postavila se k druhé straně postele.
Když poslední vrah zmizel, vévoda se obrátil ke své sestře: "Markéto, sestro moje, jsi snad zraněna?"
"Ne, myslím, že ne. A když, tak jenom lehce."
"A co ta krev?" vévoda ukázal na její potřísněný oděv, "odkud je ta krev?"

"Nevím. Jeden z těch bídáků na mne vztáhl ruku. Možná že byl poraněn on."
"Vztáhnout ruku na mou sestru!" zvolal vévoda, "proč jsi mi neřekla, který z nich to udělal? Stačilo jen prstem ukázat a já bych si ho již našel!"
"Tiše, bratře!" řekla Markéta.
"Proč?"
"Kdyby vás někdo viděl tak pozdě v noci v mé ložnici."
"Odkdy nesmí bratr navštívit svou sestru?"
Margot upřela na vévodu ĎAlengon rozhodný

Dohled. Nebyla zvyklá dohadovat se s mladším bratrem. Vévoda ucouvl.
"Ano, sestro, máš pravdu, vrátím se," řekl, "ale ty "zde nemůžeš zůstat tak sama. Nemám ti zavolat Gillonnu?"
"Ne, nikoho nevolej, není třeba. A vrať se stejnými dveřmi, jimiž jsi přišel!"
Vévoda uposlechl. , Sotvaže zmizel, zaslechla Markéta hluboké povzdechnutí vycházející zpod damaškové přikrývky. Rychle vběhla do uličky, strhla damašek a s námahou se jí podařilo dostat bezvládné tělo na lože. Teprve nyní poznala královna v neznámém onoho mladého, hezkého šlechtice, s nímž mluvila večer, když hledal krále navarrského. Tehdy se ještě usmíval, plný života, a svým zvláštním, milým pohledem zaujal královnu, stejně jako byl on zaujat jí. Markéta, mnohem zkušenější, dovedla však před mladíkem svoje city zatajit.
Z jejích krásných úst unikl výkřik strachu. Rychle otřela zraněnému tvář a připravila čisté obvazy. Potom vzala se stolečku malou lahvičku s vonnou solí a dala mladému šlechtici několikrát přičichnout.
La Mole otevřel oči. "Och, kde to jsem?" zeptal se slabým hlasem.
"Uklidněte se, jste zachráněn," ujišťovala ho královna.
Hrabě s námahou upřel pohled na Markétu. "Jak jste krásná," šeptaly jeho rty, zatímco jeho oči se zavíraly oslněny zjevem mladé královny.
Mladý muž ještě o poznání zbledl a zhluboka vydechl. Markéta se v tu chvíli zalekla, že hrabě vydechl naposledy.
"Můj Bože, smiluj se nad ním," šeptala zoufalá královna.
Do ticha se ozvalo klepání na dveře z chodby. Markéta se napolo pozvedla, nepřestávajíc podpírat pana de La Mole v ramenou. "Kdo je tam?" zvolala.
"Madame, to jsem já," bylo slyšet ženský hlas, "vévodkyně de Nevers."
"Jindřiška," vykřikla radostně Markéta, "je to

moje přítelkyně, nehrozí vám žádné nebezpečí. Slyšíte?" Hrabě se s námahou nadzvedl na jedno koleno. "Musím jít otevřít. Vydržte to chvíli, pane."
La Mole se opřel jednou rukou o podlahu, aby mohl udržet rovnováhu. Královna chtěla přistoupit ke dveřím, ale okamžitě se zastavila. Na chodbě se rozléhaly kroky vojáků.
"Nejsi sama, Jindřiško?" .
"Ne. Vévoda de Guise mi dal doprovod dvanácti gardistů."
"De Guise. Ten vrah!" vykřikl de La Mole a pokoušel se postavit na obě nohy.
"Tiše! Buďte tiše!" okřikla ho Markéta a rozhlédla se po ložnici, kam by mohla nejlépe raněného ukrýt.
"Madame, dejte mi kord nebo aspoň dýku," prosil hrabě.
"Chcete se bránit? Bylo by to marné. Je jich dvanáct a vy jste sám a ještě k tomu raněn."
"Nebudu se bránit, ale rtechci, aby mne dostali živého."
"Zachráním vás, pane. Rychle, schovejte se do kabinetu." Královna zachytila hraběte a s vypětím f všech sil ho odvedla do kabinetu. "Musíte být tiše. Ani slovo. Podaříli se to, jste zachráněn," řekla Markéta a zamkla dveře kabinetu. Přehodila přes sebe plášť a šla otevřít přítelkyni, která se jí vrhla do náručí.
"Madame, nestalo se vám nic? Tolik jsem se o vás bála," řekla vévodkyně de Nevers.
,.Ne, nic," odpověděla jí královna a přitáhla si plášť, aby zakryla krvavé skvrny na svém nočním kabátku.
"Tím lépe, Madame," řekla vévodkyně, "pro každý případ se však musíte zajistit. Pan vévoda mi dal k dispozici dvanáct strážců, aby mne mohli doprovodit domů. Rozhodně jich tolik nepotřebuji. Ráda J vám, Vaše Veličenstvo, polovinu přenechám. Sama víte, že šest vévodových gardistů je víc než celá jedna setnina královské stráže."
Markéta nechtěla vzbudit podezření, a proto vé

vodkynin návrh neodmítla. Vyprovodila paní de Nevers na chodbu a tam také vojáky rozmístila. Ostatní doprovodili vévodkyni do paláce pana de Guise, kde bydlila v manželově nepřítomnosti.

IX VRAHOVÉ

Coconnas neutekl, ustoupil pouze rozkazu Jejího Veličenstva. Zato La Huriére vzal nohy na ramena a zastavil se teprve na náměstí SaintGermainFAuxerrois právě uprostřed výstřelů a mrtvol, jež padaly z oken, některé celé, jiné rozčtvrceny meči a sekyrami mužů označených bílým křížem. Hostinský, nyní již bez Maurevela a Coconnase, začal prožívat hrůzu a strach z krvavého běsnění, které viděl kolem sebe na každém kroku. Usoudil, že bude nejmoudřejší vrátit se domů. Sotvaže zabočil z uličky ďAveron do ulice de lArbreSec, padl na skupinku švýcarské gardy a lehké jízdy. La Huriéra polila znovu úzkost. Velitelem čety nebyl nikdo jiný než Maurevel.

"Tak co?" oslovil ho muž, který se sám nazval královským zabijákem, "už jste hotovi? Už se vracíš domů, hospodo? A kde jsi, hrome, nechal našeho piemontského šlechtice? Nestalo se mu nic? Bylo by ho škoda, držel se dobře."

"Pokud vím, tak se mu nic nestalo," odpověděl La Huriére, "doufá, že nás brzy dohoní."

"A odkud vůbec jdeš?"

"Z Louvrů. Ale přijali nás tam po čertech divně."

"Kdo?" zeptal se Maurevel.

"Pan princ. Vévoda ďAlengon," odpověděl La Huriére, "copak on k nám nepatří?"

"Vévoda ďAlengon? Ten patří sám sobě. Ale proč o něm mluvit? Půjdeš s námi?"

"Kaní?"

"Do ulice Montorgueil. Bydlí tam nějaký hugenotský kněz. Má ženu a šest dětí. Ti kacíři se straš

ně množí. Může to být pěkná podívaná. Já sám jdu někam jinam. Musím si vyřídit jistou osobní záležitost."

"Doufám, že mne vezmete s sebou," ozval se zvučný hlas, "vaše záležitosti mohou být také zajímavé!"

"Á, náš mladíček Coconnas," usmál se Maurevel.

"Myslel jsem, pane," připojil se hostinský, "že jdete hned za mnou."

"Utíkal jste příliš rychle, nestačil jsem vám. Cestou jsem nachytal jakéhosi kluka, který provolával slávu admirálovi a hugenotům, tak jsem se zdržel. Hodil jsem ho do vody. Bohužel ten uličník uměl asi plavat. Kdybychom chtěli utopit všechny neznabohy, museli bychom je naházet do vody jako koťata. Dřív než začnou vidět."

"Vy tedy jdete z Louvrů?", zeptal se Maurevel, "a co váš hugenot? Utekl?"

"Utekl. Na dvoře admirálova domu jsem mu dal ránu dýkou, ale on se hnal, jako by se nic nestalo," vysvětloval Coconnas. "Potom jsem ho v Louvrů sekl znovu. Viděl jsem, jak se skácel do náruče královny Markéty. Hezká ženská, mordie! Myslím, že je mrtev, ale odpřisáhnout to nemohu. Doufám, že ho potom sebrala královská stráž. Ten chlap vypadal, že se umí mstít. Nechtěl bych ho mít celý život v patách. Ale vy jste říkal, že někam jdete. Je to tak?"

"Ano, chcete jít se mnou?"

"Nechci rozhodně trčet na jednom místě. Zatím jsem zabil tři nebo čtyři. Zrovna hořím nedočkavostí a věřte mi, nerad bych vychladl. Jdu s vámi."

"Kapitáne," řekl Maurevel druhému veliteli čety, "dejte mi asi tři muže a s těmi dalšími můžete poslat do království nebeského toho hugenotského proroka!"

Tři Švýcaři se oddělili od čety a připojili se k Maurevelovi. Obě skupiny kráčely ještě chvíli vedle sebe, teprve v ulici Tirechappe se rozešly. Garda s lehkou jízdou pokračovala k ulici de la Tonnellerie. Maurevel, Coconnas, La Huriére a tři

vojáci šli po ulici de la Ferrónnerie do ulice SainteAvoye.

"Kam nás to, k čertu, vedete? zeptal se Coconnas, protože ho již dlouhá cesta začínala nudit.

"Na skvělou a současně velice užitečnou akci," odpověděl Maurevel, "po admirálovi a vévodovi de Téligny vám nemohu nabídnout nic lepšího. Jen trpělivost, v ulici du Chaume na nás čeká čistá práce. Hned tam budeme."

"Ulice du Chaume," přemýšlel nahlas Coconnas, "není to blízko Templu?"

"Je. Proč se ptáte?"

"Právě tam bydlí pan Lambert Mercandon. Něco jsme mu dlužili, a tak mi můj otec dal peníze, abych je Mercandonovi vrátil. Naštěstí tu částku .mám u sebe."
"Vidíte," poznamenal s úsměvem Maurevel, "budete mít příležitost se s ním vyrovnat."
"Jak to myslíte, pane?" zeptal se hrabě.
"Tak jak to říkám," pokračoval Maurevel ironicky, "právě dnes je nejvhodnější den na vyrovnání starých účtů. Není ten váš Mercandon náhodou hugenot?"
"Aha, již vám rozumím! Rozhodně nepatří ke katolíkům."
"Tiše, brzy budeme na místě," řekl Maurevel.
"Co je to za palác," zeptal se Coconnas a ukázal na velikou.budovu s přistavěným křídlem.
"Pana vévody de Guise."
"Mordie, to je on? Dřív nebo později bych sem stejně musel přijít, když sám mocný vévoda se stal mým ochráncem. Jenom nechápu, že je zde takový klid. Žádné výstřely z pušek, nic. Člověk by si myslel, že je někde na venkově. Sázím se, že zde všichni spokojeně spí."
Skutečně, v paláci vévodu de Guise panovalo naprosté ticho, jako by se ten večer v Paříži vůbec nic nestalo. Všechna okna byla uzavřena a jen jediné světlo na konci přistavěného křídla prozrazovalo, že je palác obydlen.

V těsném sousedství paláce na rohu ulice de PetitChantier a děs QuatreFils se Maurevel zastavil. "Zde je dům, který hledáme," řekl.
"Který hledáte," opravil ho La Huriére.
"Ne, protože jdete se mnou, hledáme ho my všichni."
"A co tady hledáme? Vždyť je zde ticho jak v kostele," ozval se znovu nespokojený hostinský.
"Nebojte se, je to v pořádku. Vy, La Huriére, využijete své dobrácké tváře, zaklepete na dveře a vstoupíte dovnitř. Budete předstírat, že jste hugenot a že jste přišel pana de Mouy varovat. Pušku dejte panu de Coconnas, stejně po ní pořád šilhá. Řeknete, co jste všechno dnes večer viděl. Pan de Mouy je odvážný chlap, jistě vyjde ven ."
"A potom?"
"Požádám ho, aby se mnou zkřížil svůj kord."
"Tak vy zde máte také věřitele?" poznamenal Coconnas.
"Ano, věřitele."
"To je správné," řekl ,Coconnas, "tak má jednat šlechtic. Až budu u Mercandona, požádám ho také o souboj. Kdyby byl moc starý a nemohl přijmout vyzvání, budu se bít s některým z jeho synů."
La Huriére podal hraběti pušku a zabušil na dveře. V okamžiku se otevřelo několik oken paláce vévody de Guise a za nimi se objevili po zuby ozbrojení vojáci. Zdánlivě tichý palác vůdce katolíků byl střežen jako nějaká důležitá pevnost.
"Bydlí zde opravdu pan de Mouy?" zeptal se Coconnas, když se po zabouchání hostinského nic nehýbalo.
"On ne, ale jeho milenka."
"Jak jste galantní, když mu umožňujete, aby tasil před očima své vyvolené krásky. Aspoň vám může l mé dělat svědky. Ale přiznám se, nejraději bych se bil sám. Za to zranění v rameni."
"Na tváři máte také pěkný šrám," dodal Maurevel.
La Huriére ještě stále tloukl na dveře. Konečně se ukázal za oknem prvního patra jakýsi muž

v nočním prádle. Byl beze zbraně. "Kdo je tam?"
vykřikl. Maurevel, Coconnas a vojáci rychle přiskočili ke zdi.
"Pan de Mouy?" ozval se hostinský zdvořilým hlasem, "jste to vy?"
"Ano. Co se děje?"
"Je to on," šeptal Maurevel a hlas se mu chvěl radostí.
"Pane," pokračoval La Huriére, "vy opravdu nevíte, co se děje? Zabili pana admirála, vraždí naše bratry. Pojďte nám na pomoc, pane de Mouy, rychle!"
"Och!" vykřikl de Mouy, "tušil jsem, že něco chystají. Proč jsem vůbec odcházel od svých přátel? Ale nic, počkejte, za okamžik jsem u vás."
De Mouy už okno ani nezavřel. Muži přitisknutí ke zdi zaslechli vyděšený ženský výkřik a hned nato něžné, horoucí prosby.
"Doufám, že ho nepřemluví, aby zůstal," šeptal Maurevel.
Brzy se ukázalo světlo na schodišti a La Huriére poodstoupil od dveří.

"Jde dolů," řekl spokojeně Maurevel, "La Huriére, vezmi si zase svou pušku."
"A hrome," ozval se Coconnas, "měsíc vystupuje z mraků, zřejmě i on chce být svědkem tohoto souboje. Nevím, co bych za to dal,, kdyby zde byl i můj Lambert Mercandon!"
"Jen nespěchejte," odpověděl mu Maurevel, "pan de Mouy není žádná třasořitka. Nás je šest a budeme s ním mít co dělat. Uvidíte. Hej, vy tam!" křikl na Švýcary, "ke dveřím!"
A já myslel, že to bude poctivý souboj, napadlo Coconnase.
Tichem proniklo skřípání závor. Pan de . Mouy uvolňoval vrata. Švýcaři se potichu přiblížili ke dveřím. Také Maurevel s hostinským přiskočili k vratům, aby mohli na hugenota okamžitě udeřit. Jenom Coconnas, šlechtic čekající stále ještě na čestný souboj, zůstal stát na svém místě.
Mladá žena, na niž v zápalu boje všichni zapo
105

mněli, se objevila nečekaně na balkóně. Zahlédla Maurevela, La Huriéra a Coconnase a pochopila, že je její dům obklíčen a pan de Mouy vlákán do pasti. Strach a úlek sevřely jí hrdlo, přesto však stačila ještě vykřiknout svoje varování.
De Mouy již mezitím otevíral dveře. Ženský výkřik ho však zastavil: "Vrať se nahoru! Pozor! Vrať se! Vidím vojáky se zbraněmi. Je to léčka. Vrať se!"
"Podívám se, co se vlastně děje!" zvolal de Mouy k balkónu a rychle zavřel vrata na závoru. Potom vyběhl na schodiště, aby se mohl na vlastní oči přesvědčit, že zoufalé varování jeho milenky je pravdivé. Maurevel poznal, že pan de Mouy již nevyjde, a okamžitě změnil svůj bitevní plán. Poslal Švýcary na druhou stranu ulice a La Huriéra s nabitou puškou postavil tak, aby mohl okamžitě vystřelit, jakmile se nepřítel ukáže u některého okna.
Pootevřeným oknem se vysunuly dvě bambitky s dlouhou hlavní. Za nimi se nejasně rýsovala postava pana de Mouy. La Huriére pomalu zvedal pušku a zamířil. Dvě tmavé hlavně bambitek se otočily směrem k La Huriérovi. Náš vyzbrojený pronásledovatel hugenotů, proč to nepřiznat, nebyl zrovna hrdina a strašlivě se vyděsil.
Hugenotovy kulky mají ke mně stejně tak daleko, napadlo ho, jako moje kulka k hugenotovi. Možná že se mi podaří šlechtice zastřelit, stejně tak může však zabít on mě. A tak, přece jenom víc hostinský než voják, sklonil hlaveň a ustoupil na bezpečnější místo v ulici de Braque, odkud mohl sám střílet, aniž byl vystaven nebezpečí, že bude protivníkem vůbec spatřen.
Pan de Mouy vyhlédl z okna, nikoho však nespatřil. Postavil se proto až na sám okraj okenního rámu a jako skutečný šlechtic, připraven na Čestný souboj se stejně odvážným nepřítelem, vykřikl do tmy: "Hej! Ať jste přítel nebo nepřítel, ukažte se! Nevidíte, že na vás čekám?"
La Huriére mlčel. Ani Maurevel, ani Švýcaři se nehýbali z místa.
je to opravdu odvážný muž, pomyslil si Coconnas.
106

Protože nikdo z pronásledovatelů ani nemukal, postoupil Coconnas o několik kroků dopředu, smekl obřadně klobouk a zvolal: "Pane, nepřišli jsme vraždit, jak byste se mohl domnívat, vyzýváme vás na řádný souboj. Doprovázím vašeho dlouholetého nepřítele, pane, chce se s vámi bít a čestně ukončit starý spor!"
Coconnas se ohlédl za Maurevelem, ale ten stál u zdi jako přikovaný.
"Mordie! Pane Maurevel! Nevidíte, že pán souboj přijímá?" pokračoval Coconnas.
"Á! Maurevel!" vykřikl pan de Mouy, "Maurevel, vrah mého otce, Maurevel, královský zabiják! To víte, že rád přijímám!"
Maurevel mezitím přeběhl k paláci vévody de Guise a křikem a bouchánim na dveře se dožadoval posil. Pan de Mouy okamžitě pochopil, že královský zabiják nepřišel na souboj, zamířil po něm svou dlouhou bambitku a vystřelil. Kule prostřelila pouze Maurevelův klobouk. Rána z druhé bambitky, namířená do skupinky vojáků, usmrtila jednoho ze Svýcarů.
Výkřiky a střelba na ulici prořízly ospalé ticho, palác vévody de Guise ožil. Z vrat vyběhli gardisté, kteří doprovázeli vévodkyni de Nevers, k nim se přidali tři čtyři šlechtici označení bílým křížem. Také z okolních domů vyšlo několik mužů. Dům milenky mladého pana de Mouy byl v okamžiku obstoupen.
"Ke mně! Ke mně, Mercandone!" vykřikl de Mouy na starce, který se právě objevil v okně domu sousedícího s palácem vévody de Guise, aby se přesvědčil, co se na ulici vlastně děje.
"Voláte mne, pane de Mouy?" ptal se Mercandon, "přepadli vás?"
"Ano, napadli mne, brzy půjdou po vás a po všech protestantech! Podívejte se, zde je důkaz!"

Skutečně. Pan de Mouy zahlédl La Huriéra s puškou mířící přesně na místo, odkud právě varoval Mercandona. Zahřměl výstřel, de Mouy se ještě sta
107

čil rychle přikrčit, takže kule roztříštila jen okenní tabulku nad jeho hlavou.
"Mordie, Mercandon!" zvolal Coconnas zpitý vřavou a nebezpečím, do něhož se dostal. Na svého věřitele již dávno zapomněl a nebýt pana de Mouy, sotva by si vzpomněl, proč sem vlastně přišel.
"Ano, je to tak," přemýšlel de Coconnas nahlas, "ulice du Chaume je zrovna zde. Pan Mercandon tedy bydlí tady, dobrá, budeme mít každý svého vlastního soupeře."
A zatímco muži z de Guisova paláce vyvraceli vrata domu, v němž byl de Mouy ukryt, zatímco Maurevel s pochodní v ruce se pokoušel tento dům zapálit, zatímco již byla vylomena vrata a nastal nelítostný zápas s jediným mužem, jenž každým úderem svého kordu zabíjel jednoho z pronásledovatelů, vytrhl Coponnas kámen z dlažby a pokoušel se jím rozbít zámek Mercandonova domu. Pan Mercandon nic neslyšel, byl to příliš malý a osamocený hluk proti tomu, co se dělo na ulici. Kromě toho byl sám plně zaujat bojem. Ze svého okna střílel po každém, kdo se přiblížil k domu milenky pana de Mouy. Pan Mercandon býval dobrým střelcem, také dnes mířil, jak nejlépe dovedl.
To již byla tmavá a spící čtvrť osvětlená jako za bílého dne a na ulicích se objevovaly vlny bojovníků s kříži i bez křížů. Asi osm hugenotských šlechticů se sluhy vyrazilo z paláce de Montmorency a chráněni střelbou z oken vytlačili útočníky z náměstíčka. Ne však nadlouho. Brzy museli ustoupit přesile a stáhli se zpět do paláce.
Coconnasovi se stále nedařilo vypáčit vrata Mercandonova domu. Vlny bojujících i ustupujících jím cloumaly hned taní, hned zase zpátky. Mladý šlechtic se vzdal svého úmyslu a v okamžiku, kdy katolíci zaútočili, se připojil k bojovníkům označeným bílým křížem. Opřel se o zeď a tasil meč. Nespokojil se jen s obranou proti hugenotům, ale sám je začal pronásledovat a vydával současně takový řev, že celkem snadno překřičel ostatní. Bodal mečem doprava i doleva, ve své zaslepenosti zasa
108

lioval vedle nepřátel i spojence, a tak nebylo divu, že se za chvíli ocitl sám v prázdném kruhu, odkud zděšeně prchaly oběti před jeho dobře mířenými údery. Spolu s ostatními katolickými šlechtici postupoval nyní pozvolna k obléhanému domu. Coconnas bojoval jako lev. S planoucíma očima a s tváří zbrocenou krví rozséval kolem sebe smrt.
Pan de Mouy, po urputném zápase vybojovaném nejdříve na schodišti a v chodbě, vyšel nakonec z hořícího domu jako pravý hrdina. Uprostřed vyčerpávajícího boje neustále volal na Maurevela, aby se s ním přišel bít. De Mouy již stál na ulici, jednou rukou podpíral svou polosvlečenou a omdlévající milenku, v druhé ruce třímal kord lesknoucí se krví. Maurevel zmizel. Pan de Mouy okamžitě napadl La Huriéra a zatlačil ho až ke Coconnasovi, Nešťastný hostinský stál nyní v dvojím ohni. Z jedné strany útočil de Mouy, z druhé Coconnas, jenž v zápalu boje La Huriéra ani nepoznal a bodl ho kordem. Právě v tomto okamžiku Marcendofi zahlédl na zádech hostinského bílý kříž. Z okna se ozval výstřel. La Huriére vykřikl a puška mu vypadla z rukou. Ještě se pokusil dosáhnout zdi, o niž by se zachytil, ale neprostupný závoj bezvědomí ho srazil tváří k zemi.
Pan de Mouy využil příhodného okamžiku, vběhl do ulice de Paradis a zmizel.
Hugenoti se nevzdávali. Srotili se k novému protiútoku a zahnali katolíky do domu vévody de Guise. Z obavy .před dalším útokem zatarasili bojovníci s bílými kříži spěšně všechna vrata.
Hrabě de Coconnas, opojen krví a vřavou bitky, podobný bojovníku, jehož odvaha se změnila v šílenství, hledal dalšího protivníka a ani nepostřehl, že zůstal sám. Teprve po chvíli zahlédl jakéhosi muže, ležícího na ulici v tratolišti krve, a teprve pak poznal, že boj již utichl. Některé z okolních domů byly v plamenech.
Přestávka v bitce byla však příliš krátká. Právě když Coconnas zamířil ke zkrvavenému muži, protože se mu zdálo, že je to La Huriére, otevřela se
109

vrata, která se ještě před chvílí marně snažil rozbít dlažební kostkou, a starý Mercandon, provázený svým synem a dvěma synovci, vyrazil proti němu.
"Zde! Zde je!" volali všichni najednou.
Coconnas si uvědomil nebezpečí napadení ze všech stran a jediným mocným skokem dosáhl zdi de Guiseova domu. Jakmile zjistil, že má krytá záda, postavil se do střehu.

"Mercandone! Nepoznáváte mě?" vykřikl s lhostejným úsměvem ve tváři.
"Darebáku!" odpověděl starý hugenot, "proč bych tě neměl poznat? Ty se chceš se mnou bít, ty, syn mého starého přítele?"
"Chci se bít s jeho věřitelem! Na to jste již zapomněl?"
"Ne, na dluh tvého otce jsem nezapomněl, když jej sám připomínáš!" vykřikl Mercandon.
"Právě proto jsem přišel," vysmíval se Coconnas, "chci vyrovnat starý dluh!"
"Jděte ho zajmout! Spoutejte ho!" přikázal Mercandon mladíkům, kteří ho provázeli.
"Moment, pánové," odpověděl se smíchem Coconnas, "máte snad na mne zatykač pro neplacení dluhů? Když ne, budeme se muset bít!"
Po těchto slovech napadl kordem prvního z Mercandonových spojenců, jenž mu byl nejblíž. Proklál mu kordem zápěstí. Nešťastník vykřikl bolestí a ustoupil.
"Tak, to bychom měli prvního," spokojeně řekl Coconnas. "
V témž okamžiku se nad ním se skřípotem otevřelo okno. Coconnas rychle uskočil, protože se obával útoku shora. Ke svému úžasu zjistil, že v okně se neobjevil ozbrojený hugenot, ale krásná ženská hlava. Namísto zbraně, proti níž byl připraven bojovat, spadlo mu k nohám několik květů.
"Ach, dáma!" zvolal Coconnas a pozdravil ji kordem. Potom zvedl květiny, aby si je zasunul za kabátec.
"Pozor, statečný katolíku! Pozor!" vykřikla neznámá krasavice.
110

Coconnas se bleskurychle vzpřímil, přece jenom ne tak rychle, aby se vyhnul dýce Mercandonova synovce, jejíž ostří mu vniklo do ramene.
Dáma znovu pronikavě vykřikla. Coconnas jí galantně poděkoval, teprve potom napadl protivníka. Učinil rychlý výpad, Mercandonův synovec se mu jen taktak vyhnul. Hned za ním následoval druhý, při němž mladík uklouzl na zakrváceném dláždění. Coconnas po něm skočil jako kočka a probodl mu hrud svýnrkordem.
"Výborně! Výborně, statečný rytíři," ozvala se neznámá v okně paláce de Guiseů, "vydržte, pošlu vám posilu."
"Madame, to opravdu není třeba, zbytečně byste se obtěžovala," odpověděl jí hrdě Coconnas, "raději se dívejte, chceteli, jak si hrabě de Coconnas vyrovnává účty s hugenoty."
Sotva to dořekl, namířil na Coconnase Mercandonův syn bambitku a vystřelil. Hrabě upadl na koleno. Dáma v okně znovu vykřikla, ale to již byl Coconnas na nohou. Svým pádem se vyhnul kulce, která vyrvala díru ve zdi jen necelé dvě stopy od okna vyděšené krasavice.
Téměř současně z okna Mercandonova domu zazněl vzteklý výkřik a jakási stařena, jež podle bílého kříže poznala v Coconnasovi nepřítele, hodila po něm těžkým květináčem. Naštěstí zasáhl hraběte jenom do stehna.
"Výborně," sinal se Coconnas, "jedna mi hází květy, druhá hned celý květináč. Ještě chvíli a bude zde květinářství."
"Díky, maminko," ozval se Mercandon syn.
"Díky, ženo," přidal se Mercandon otec.
"Pane de Coconnas!" ozvala se krasavice v okně domu vévody de Guise, "dala jsem příkaz střílet do oken."
To je mi pěkná situace, pomyslil si hrabě, úplná ženská válka. Jedna je na mé straně, druhá proti. Mordie, budu to muset skončit.
Situace na "bojišti" se mezitím značně změnila a zdálo se, že se již blíží k závěru. Coconnas byl sice
111

zraněn, ale jeho čtyřiadvacet let mu dodávalo síly a vytrvalosti. Nebyl žádným nováčkem a ta zranění ho spíše rozhněvala, než oslabila. Proti němu zůstal jen pětašedesátiletý Mercandon se synem ani ne osmnáctiletým. Světlovlasý slabý mladíček odhodil nepotřebnou bambitku a mával před sebou mečem jistě o polovinu kratším, než měl Coconnas. Starci zůstala v ruce jen dýka a nepotřebná puška. Otočil se směrem ke svému domu a volal o pomoc. Stařena, manželka a matka obou Mercandonů, držela v ruce kus mramorové desky a chtěla ji svrhnout na Coconnase. Hrabě, vybičovaný výhružkami hugenotů a povzbuzovaný krásnou katoličkou, hrdý na svá dvě vítězství, ozářený hořícími domy, vzrušený představou, že bojuje před zrakem ženy, jejíž krása se mu zdála aspoň tak vznešená jako rod těch, u nichž se nacházela, sebevědomý a mladicky statečný Coconnas cítil, že jeho síla se zdvojnásobuje. Přiskočil k mladému Mercandonovi a zkřížil s jeho krátkým mečíkem svůj zkrvavený kord. Stačily dva dobře vedené údery a mladíkovi vyletěl meč z rukou. Mercandon otec se pokusil zatlačit Coconnase zpět pod okno, kde číhala

manželka s kusem mramoru. Hrabě tento manévr prohlédl, uchopil mladého Mercandona kolem pasu a nastavoval ho jak proti výpadům Mercandona otce, tak i proti nebezpečí, které mu hrozilo z Mercandonova okna. Coconnas používal mladíka jako živého štítu a zároveň ho drtil ve svém ocelovém sevření.
"Pomoc! Pomoc!" naříkal mladík, "udusí mne!" a hlas se mu ztrácel v tlumeném chrapotu.
Otec Mercandon přestal hraběte ohrožovat a snažně ho prosil: "Milost, pane de Coconnas, je to můj jediný syn."
"Je to náš jediný syn," ozvala se z okna paní Mercandonova, "naděje našeho stáří. Zapřísahám vás, nezabíjejte ho, pane!"
"Nezabíjejte, nezabíjejte ho," opakoval Coconnas, "a on nechtěl zabíjet? Proti komu šel s mečem a bambitkou?"
"Pane," pokračoval Mercandon spínaje ruce,

mám dlužní úpis podepsaný vaším otcem. Vrátím vám jej. Doma mám tisíc tolarů ve zlatě, šperky a klenoty. Všechno vám dám, jen ho, proboha, nezabíjejte."
"A já," šeptala krásná žena z paláce de Guise, "slibuji vám svou lásku."
Coconnas se na chvíli zarazil. "Jsi hugenot?" zeptal se mladého Mercandona.
"Jsem hugenot, pane," zněla odpověď.
"Pak musíš zemřít," odpověděl hrabě a sklonil se s ostrou dýkou k mladíkovi.
"Zemřít!" vykřikli současně otec s matkou a v jejich hlase bylo tolik bolesti a zoufalství, že Coconnas zůstal otřeseně stát.
"Paní vévodkyně!" volal stařec k ženě v okně paláce de Guiseů, "přimluvte se za nás, paní vévodkyně. Celý život každé ráno i večer se za vás budeme modlit. Pomozte nám zachránit jediného syna."
"Ať se vzdá své víry a přestoupí ke katolíkům," odpověděla vévodkyně, jejíž skutečné jméno Coconnas stále ještě neznal.
"Zůstanu protestantem!" vykřikl mladík.
"Mordie, zemři tedy jako protestant," řekl hrabě, "zemři, když odmítáš milost, kterou ti nabízejí tato nejkrásnější ústa!"
"Oliviere, dítě moje ., přísahej!" prosila matka.
"Přísahej, synu," volal Mercandon a padl před Coconnasem na kolena, "přísahej, neopouštěj nás, nechceme zde zůstat bez tebe."
"Ne, přísahejte všichni tři," křikl hrabě, "tři duše za jedno tělo!"
"Přísahám," řekl mladík.
"Přísaháme," ozval se otec s matkou.
"Tak na kolena všichni tři a odříkejte po mně katolickou modlitbu," přikázal hrabě.
Otec Mercandon uposlechl první, stejně již byl na kolenou. Konečně poklekl i mladík. "Jsem připraven," řekl Mercandon syn.
Hrabě de Coconnas počal latinsky odříkávat slova Kréda. Možná že náhodou, možná úmyslně, poklekl mladý Olivier v blízkosti místa, kam odletěl jeho meč.

Tiše opakoval modlitbu a zároveň posunoval opatrně rukou k meči. Hrabě jeho pohyb postřehl, ale tvářil se, jako by nic neviděl. V okamžiku, kdy se mladík již dotýkal tenkými prsty rukojeti zbraně, vrhl se Coconnas na mladého Mercandona a povalil ho na záda. "Zrádce!" vykřikl a proklál mu hrud svým kordem.
Olivierovi se vydralo cosi nesrozumitelného z úst, zvedl se ještě v poslední křeči na kolena a potom klesl mrtev k zemi.
"Kate!" zvolal stařec, "zabíjíš, abys nemusel vracet dluh vlastního otce!"
"To bych nikdy neudělal," odpověděl mu hrabě a hodil starci k nohám váček s penězi, "tady je vše, co vám dlužím!"
"A tady je zase to, co my dlužíme tobě!" křičela stařena.
"Pozor, pane de Coconnas, pozor!" zaznělo z okna vévodkyně.
Ale dříve než se Coconnas stačil obrátit, těžký předmět zasvištěl vzduchem a dopadl mu na hlavu a hned poté přerazil hraběti meč. Užaslý a omráčený Coconnas klesl k zemi. Již ani neslyšel výkřik hrůzy z jednoho okna a výkřik radosti z okna druhého.
Současně se vyřítil Mercandon s dýkou v ruce proti nehybnému hraběti. Zdálo se, že osud pana de Coconnas je zpečetěn, když vtom se otevřela vrata guiseovského paláce. Stařec zahlédl lesk.halaparten a mečů a dal se okamžitě na útěk.
Žena, jíž Mercandon nazval vévodkyní, stála nyní na balkóně a v jejích špercích se odrážely záblesky požárů, jako by ještě chtěly zdůraznit mimořádnou krásu té, která byla šperky ozdobena. Vévodkyně se vyklonila a ukazovala rukou na ležícího Coconnase.

"Tam, tam leží ten statečný šlechtic, ano tam. Na červeném kabátci má znamení bílého kříže," volala a její hlas byl naplněn zoufalstvím.
114

SMRT, MŠENEBO VĚZENI
Královna Markéta, jak si ještě vzpomeneme, zavřela dveře na chodbu a vrátila se do své ložnice. Chvěla se po celém těle. Tím větší bylo její překvapení, když u svého lože našla Gillonnu, prohlížející si s hrůzou stopy krve na polštářích, koberci i na nábytku. "Proboha, Madame, ta krev. Stalo se vám něco?"
"Mlč! Všechno ti vysvětlím později," řekla královna hlasem, jenž vyloučil další otázky.
Gillonna zmlkla, sloužila u královny již dosti dlouho, aby nepochopila, že se stalo něco, o čem nesmí mluvit.
Markéta vzala z kapsičky drobný pozlacený klíček, otevřela dveře malého kabinetu a ukázala komorné na zraněného muže.
Hraběti de La Mole se poštěstilo vstát a opřel se o okno. Když zaslechl otáčení klíčkem, uchopil malou dýku, jednu z těch, jaké tenkrát nosívaly ženy.
"Buďte bez obav, pane," řekla mu Markéta, "jste v bezpečí, věřte mi."
La Mole klesl na kolena. "Madame, pro mne jste víc než královna, víc než bohyně záchrany ."
"Nesmíte se tolik namáhat," domlouvala mu krá: lovná, "vždyť ještě stále krvácíte. Gillonno, podívej se, jak je bledý., řekněte nám, pane, kde jste zraněn?"
"Madame," odpověděl hrabě, "myslím, že jsem první ránu dýkou dostal do ramene a druhou do prsou. To ostatní jsou jen lehká škrábnutí a nestojí za to, abyste jim věnovala svou pozornost."
"Uvidíme," řekla Markéta, "Gillonno, dones mi skříňku s hojivými mastmi."
Gillonna se za okamžik vrátila se skříňkou s balzámy a se džbánem čisté vody. Zároveň přinesla obvazy z jemného holandského plátna.
115

"Gillonno, pomoz mi ho nadzvednout, zdá se, že znovu omdlévá."
"Madame," bránil se La Mole, "vy přece . Opravdu, nemohu připustit."
"Mlčte, pane. Ošetřím vám rány, chci vás zachránit. Nesmíte zemřít."
"Raději zemru," šeptal hrabě, "než bych dovolil, abyste se vy, královna, pošpinila mou krví."
"Vaší krví?" ozvala se poprvé Gillonna, "vždyť lože Jejího Veličenstva je stejně plné krve. A nejen lože, ale celá ložnice."
"Mlč, Gillonno, mlč,7 napomenula ji královna a přitáhla si plášť, aby komorná neviděla skvrny krve i na nočním prádle. V onom pohybu nebyla jen opatrnost, ale zároveň i ženský stud. Hrabě de La Mole sledoval mlčky královnu, a teprve v tomto okamžiku si připomněl, že ještě před chvílí tuto jedinečnou ženu držel v náručí. Jeho vzpomínka byla tak silná, že i jeho pobledlou tváří přelétl na vteřinku ruměnec.
"Vaše Veličenstvo," ozval se znovu hrabě, "nebylo by snad lepší zavolat lékaře?"
"Lékaře? Katolického lékaře chcete?" zeptala se Markéta a La Mole vyčetl z královniných očí, co by se asi stalo.
"Vy nevíte," pokračovala Markéta, "že každá francouzská princezna rozumí léčivým bylinám a dovede připravovat hojivé balzámy? Odvěkou povinností žen, a tedy i královen, je zmírňovat bolest. Francouzské královny, tak to aspoň říkají naši podlézaví dvořané, se vyrovnají nejlepším lékařům na světě. Vy jste o tom nikdy neslyšel? Nevadí. Ale věřte, že rány ošetřit dovedu. Gillonno, začneme!"
Hrabě se ještě jednou pokusil o odpor, ale bez výsledku. Vyčerpal se natolik, že jeho hlava nakonec klesla bezvládně na polštář. La Mole znovu omdlel.
Markéta zvedla rychle dýku, která hraběti vypadla z ruky, a přeřízla mu šněrování na kabátci, zatímco Gillonna ostrým nožíkem rozřezávala rukávy šlechticovy košile.
Konečně mohla královnina komorná omýt čistou
116

vodou všechny ránya jemnými obvazy zastavit aspoň částečně krvácení. Královna ošetřila zranění zvláštní zlatou jehlou se zakulacenou špičkou s lehkostí a zručností, jakou by jí mohl záviděť sám slavný lékař a ranhojič Ambroise Pare. Zranění na rameni bylo hluboké, bodnutí do prsou se svezlo po žebrech a neproniklo nijak do hloubky. Ani plíce, ani krajina kolem srdce nebyly zasaženy.
"Je to bolestivé, ale ne smrtelné," šeptala krásná a učená Markéta, "acerrimum humeri vulnus, non autem lethale. Gillonno, podej mi balzám a připrav nové obvazy."

"Ubožák," řekla Gillonna a prohlížela si mladíkovu tvář rozhodně s větším zájmem než jeho rány, které ošetřovala.
"Viď, že je krásný?" zeptala se Markéta s otevřeností vpravdě královskou.
"Ano, Madame, je krásný. Ale neměly bychom ho nechávat na zemi. Jenom polštář nestačí. Zvedněme ho na pohovku."
"Máš pravdu, Gillonno," souhlasila královna. Obě ženy se sklonily a opatrně zvedly tělo pana de La Mole na širokou pohovku s umělecky zdobeným opěradlem. Potom posunuly pohovku pod okno a otevřely je, aby na raněného proudil čerstvý vzduch.
Hrabě se probral, několikrát hluboce nadechl a otevřel oči. Pocit, že je v bezpečí, a konečně i okamžitý účinek vzácných balzámů ovládly jeho vědomí. A nezapomínejme ani na pohled na dvě krásné ženy, z nichž jedna byla pro něho tou nejkrásnější na světě. Pokusil se promluvit, ale Markéta se mile usmála a dala si významně prst před korálová ústa.
Z chodby znovu někdo prudce zabušil na dveře.
"Kdo to asi může být?" zděsila se Gillonna.
"Podívám se sama," rozhodla královna, "ty zde zůstaň a ani na okamžik neopouštěj raněného."
Markéta vstoupila do ložnice a tiše zavřela dveře do kabinetu. Na chvíli se zastavila, a když zjistila, že nikde není nic podezřelého, zamířila ke dveřím chodby vedoucí ke králi a královněmatce. "Paní de

Sauve!" vykřikla překvapeně a ustoupila do pokoje.
Je pravda, v jejím hlase bylo nejen překvapení, ale i zloba a nenávist, protože žádná žena nikdy neodpustí té, která jí odloudila muže, i když, jak víme, Markéta svého manžela nemilovala.
"Madame," ozvala se Charlotta de Sauve a padla na kolena, "ano, to jsem já, Vaše Veličenstvo. Uvědomuji si, že jsem se vůči vám provinila, ale věřte mi, že to není moje vina, bylo to na výslovný rozkaz Jejího Veličenstva, vaší matky."
"Vstaňte," odpověděla jí Markéta, "vím, že jste se nepřišla jenom omluvit. Řekněte mi, ale bez vytáček, proč jste mne navštívila?"
"Madame," koktala paní de Sauve, "přišla jsem se zeptat, neníli náhodou zde?"
"Zde! Kdo? O kom to mluvíte? Nerozumím vám!"
"Madame, mluvím o Jeho Veličenstvu."
"O králi? A to máte ještě tu drzost hledat ho zde? U mne? Sama dobře víte, že zde v noci nebývá!"
"Ach, Madame," odpověděla zoufale dvorní dáma, "kéž by právě dnes byl u vás."
"Proč právě dnes?"
"Proboha, Madame, vždyť všude vraždí hugenoty a Jindřich Navarrský je jejich vůdce."
"Paní," řekla královna a podala dvorní dámě ruku, "ani mne nenapadlo, že by král mohl být vystaven stejnému nebezpečí jako ostatní jeho lidé."
"Madame," pokračovala paní de Sauve, "vašemu manželovi hrozí mnohem větší nebezpečí než těm druhým."
"Ano, vím. Paní de Lorraine mne varovala. Řekla jsem mu, aby neopouštěl Louvre. Odešel snad?"
"To nevím. Snad je v Louvrů, ale nemohu Jeho Veličenstvo najít. Když není u vás, Madame."
"Již jsem vám jednou řekla, že u mne není!"
"Potom," zvolala paní de Sauve hlasem plným bolesti, "potom je s ním konec. Královnamatka ho sama odsoudila k smrti."
"K smrti? Mého manžela? To není možné!"
"Madame," odpověděla jí paní de Sauve, "opakuji
     .

vám znovu, nikdo v Louvrů neví, kde je král navarrský."
"A kde je královnamatka?
"právě ona mne poslala do kaple pro vévodu de Guíse a pana de Tavannes. Když jsem se vrátila, byl již manžel Vašeho Veličenstva pryč, a já zůstala ještě chvíli s vévodkyní de Lorraine. Vždyť víte, že se jí udělalo nevolno. Potom mne královnamatka propustila a já jsem šla, jako obyčejně, do svých pokojů."
"Čekat na mého manžela?"
"Ano., Madame. Jeho Veličenstvo král navarrský však nepřišel. Hledala jsem ho po celém Louvrů. Jakýsi voják z jeho gardy mi řekl, že viděl krále Jindřicha naposledy ve společnosti hugenotů s tasenými kordy. Bylo to nějakou chvíli předtím, než začalo to strašné vraždění."
"Děkuji vám, paní de Sauve," odpověděla Markéta, "i když mne vaše city hluboce

urážejí, musím vám poděkovat. Půjdu za královnou Kateřinou a vy jděte domů. Král navarrský je pod mou ochranou, slíbila jsem mu spojenectví a svůj slib dodržím."
"Madame, a co když se ke královněmatce nedostanete?"
"Vyhledám tedy svého bratra, krále Karla. Stejně s ním musím mluvit."
"Jděte, Madame, jděte," skoro vykřikla Charlotta, "kéž Bůh provází kroky Vašeho Veličenstva."
Markéta vyšla na chodbu. Když se přesvědčila, že se paní de Sauve vrací do svého pokoje, spěchala ke komnatám královny Kateřiny.
V Louvrů se mezitím vše změnilo. Namísto úslužných dvořanů, kteří jí mlčky ustupovali z cesty, potkávala Markéta stráže s lesknoucími se zbraněmi, katolické šlechtice v rozedraných a krví potřísněných šatech, s tvářemi začernalými od střelného prachu. Chodbami pobíhali poslové s rozkazy a spěšnými zprávami, jedni vstupovali do paláce, druzí jej opouštěli. Křik hlasů a dunění spěchajících kroků svědčily o tom, že krvelačné a bratrovražedné běsnění ještě zdaleka neskončilo.
119

Markéta se prodírala celým tím zmatkem vpřed a konečně stanula před komnatami královny Kateřiny Medicejské. U vchodu stály dvě řady po zuby ozbrojených stráží a dovnitř vpouštěly jen na heslo, jež Markéta neznala. Několikrát se pokusila pro niknout onou živou hradbou těl, avšak bez úspěchu. Kdykoli se otevřely dveře, zahlédla Kateřinu jakoby omládlou o dvacet let. Královnamatka byla ve svém živlu, přijímala hlášení, vydávala a psala nové rozkazy, usmívala se jako vítěz po těžké bitvě. Nejvíce přívětivých pohledů a přízně, aspoň se to tak Markétě zdálo, věnovala těm, kteří byli nejzaprášenější a nejzakrvácenější.
Uprostřed nezvyklého ruchu a vřavy, která zachvívala Louvrem a naplňovala jej děsivou ozvěnou, bylo slyšet z blízkých ulic výstřely z pušek a pistolí. A všechno to vření a pekelný hlomoz neustále sílily.
K ní mne nepustí, pomyslela si Markéta po ně. kolikerých marných pokusech, půjdu za bratrem. Mladá královna neudělala ještě ani krok, když zahlédla, že z pokoje královnymatky vychází vévoda de Guise. Byl ohlásit Kateřině admirálovou smrt a nyní se vracel znovu k nelidskému vraždění.
"Ach, pane!" zvolala Markéta, "nevíte, kde je král navarrský?"
Vévoda se s úžasem podíval na mladou ženu, usmál se, a aniž jí odpověděl, zmizel v chodbě mezi strážnými.
Královna se za ním rozběhla, ale nedostihla ho. Cestou narazila na královského dodavatele parfémů Florenťana Reného.
"René, drahý René," Markéta neměla již sílu zastírat zoufalství, "byl jste u mé matky? Nevíte, kde je můj manžel? Co se s ním stalo?"
"Madame," začal dvorně voňavkář, "Jeho Veličenstvo král navarrský mi není přátelsky nakloněn, té snad víte. Prý mne dokonce obviňuje z vraždy, nebo aspoň z účasti na vraždě své matky."
"Tomu nevěřte, René," přerušila ho netrpělivě Markéta.
"Nyní už na tom nezáleží. Nebojím se ani krále,
120

ani jeho lidí. Po dnešku se už vašeho manžela bát nemusím." A obrátil se k Markétě zády.
"Pane de Tavannes! Pane de Tavannes, na slovíčko," volala královna na kolemjdoucího šlechtice, nevité snad, kde je Jindřich Navarrský?"
"Zdá se mi, Madame," odpověděl tázaný, "že šel někam do města s panem vévodou ĎAlengon a vévodou de Condé," potom se k ní naklonil a pošeptal: "Madame, chceteli vidět toho, kterého hledáte a za něhož bych i já nasadil svůj život, zaklepte na zbrojnici Jeho Veličenstva Karla Devátého."
"Děkuji vám, pane de Tavannes. Jdu tam."
Za okamžik zaklepala Markéta na dveře králova bytu, který byl zevnitř střežen dvěma oddíly gardistů. "Ke králi nikdo nesmí," řekl jí stroze důstojník, když otevřel dveře.
"Ani já?"
"Ne, nikdo. Rozkaz zní jasně!"
"Ale já jsem jeho sestra, královna navarrská!"
"Madame, omluvte mne, prosím, ale nemohu připustit výjimky," odpověděl velitel stráže a zavřel za sebou dveře.
"Je ztracen," tiše naříkala královna, "a to všechno kvůli mně. Již chápu, proč jsem se musela vdát. Použili mne jako vnadidlo a nyní zabíjejí všechny hugenoty, které s takovou slávou pozvali na mou svatbu. Ne, slíbila jsem mu pomoc, musím se dostat do bratrových pokojů. Půjdu tam, i kdyby mě měli zabít!"
Jako smyslů zbavená rozběhla se Markéta galérií k druhému vchodu. V opuštěné

části chodby si musela odpočinout. Ke svému překvapení zaslechla z jakýchsi dveří monotónní zpěv připomínající teskný protestantský žalm.
"Proboha, to je Madelon," šeptala si, "a zpívá hugenotskou modlitbu. Je u ní."
Navarrská královna, plná naděje, zaklepala tiše na dveře.
Opustili jsme Jindřicha Navarrského ve chvíli, kdy ho Markéta varovala a kdy se král, zadržovaný kňučící Henkou Phébé, rozloučil s Kateřinou Medi
121

cejskou. Mladý král potkal na chodbách několik katolických šlechticů. Pod záminkou pocty členu královské rodiny doprovodili Jindřicha až k jeho komnatám, kde již čekala dobrá dvacítka přátel z řad hugenotů, kteří se nechtěli od svého krále ani hnout. Všichni byli znepokojeni. V Louvrů panovalo již několik hodin zvláštní napětí, předzvěst blížící se tragické noci. Jindřich neprotestoval. Po prvním úderu zvonu na věži SaintGermainrAuxerrúis vstoupil za hrobového ticha pan de Tavannes do místnosti a oznámil Jindřichovi Navarrskému, že si s ním přeje mluvit král Karel IX.
Nikdo nepomýšlel na odpor. Chodby Louvrů duněly pod kroky vojáků, kteří se shromažďovali ve všech bytech královské rodiny a na nádvořích. Katolických šlechticů a vojáků mohlo být v té chvíli v paláci kolem dvou tisíc. Jindřich se rozloučil se svými druhy, které již víckrát neměl spatřit. Následoval pana de Tavannes do malé chodby vedoucí k bytu krále Karla. Pan de Tavannes ještě pokynul rukou směrem ke dveřím, v nichž byl Jindřich Navarrský očekáván, a tiše se vzdálil. Jindřich byl beze zbraně, hlavou mu probleskla zlá předtucha. Vstoupil do špatně osvětlené místnosti. Dveře vedoucí ke Karlovi IX. byly zavřeny. Když se vrátil a vyhlédl na chodbu, spatřil dvě řady královských gardistů střežících chodbu tak, aby se jí nemohl vrátit. Jindřich Navarrský se nezalekl. Jenom důvěrným přátelům bylo známo, že je nebojácný a odvážný. K jeho ctnostem však patřilo něco víc než jenom statečnost. Měl v sobě po otcích zděděnou a mimořádně vyvinutou mravní sílu. I když tušil nebezpečí, v němž se ocitl, usmál se na strážce a vrátil s"e lhostejně do šera poloprázdné místnosti. To jíž minutu po minutě zesiloval hluk z ulic, ozývaly se jednotlivé výstřely a výkřiky. Z nevelikého okna zahlédl pochodně a v dálce probleskující požáry domů, v nichž byli ubytováni jeho hugenoti. Ve svitu pochodní se před ním odvíjelo strašné divadlo. Již mohl rozeznat pronásledované a jejich vrahy, již slyšel zoufalé volání o pomoc a nelidské výkřiky
122

nelítostných vítězů. Ačkoli znal Karla IX., Kateřinu Medicejskou i vévodu de Guise, stále ještě netušil, jaké krvavé drama se v tomto okamžiku odehrává. Sám, beze zbraně a zřejmě obklíčen ze všech stran, mohl učinit jenom jediné. Čekat. Na krále Karla IX. nebo na svou vlastní smrt. Jindřich stál bezmocně u okna a v němém úžasu upíral oči do tmy. Smrtelné výkřiky, hrůza a jásot zpitých vítězů hýly čím dál zřetelnější. Konečně se začal domýšlet, co se vlastně děje. Neobviňujme krále ze slabosti či zbabělosti. Jeho šlechtická čest mu až do této chvíle bránila připustit, že všechno, co nyní viděl, je již dávno připravená léčka. Past začínající již jeho sňatkem s princeznou Margot, past dovedně upředená z falešných projevů přátelství krále Karla, Kateřiny, vévody de Guise a snad i samé Markéty. I jeho ženy, královny Markéty? Ne, tomu nechtěl a nemohl uvěřit. Ze by i ona byla schopna tak podlého činu? Proč mu tedy slibovala spojenectví? Jindřich se otřásl hnusem. Podezření vůči své vlastní manželce však přece jen odmítl. Hlavou se mu honily nejprotichůdnější myšlenky, neměl však sílu dovést ani jednu až do konce. Nyní již věděl, že celý ten masakr má jenom jeden jediný cíl. Povraždit všechny hugenoty.
Skoro celé dvě hodiny zůstal Jindřich Navarrský sám. Bezmocný, zoufalý a zrazený, téměř na pokraji šílenství.
Konečně přišel důstojník a oznámil, že je očekáván Jeho Veličenstvem Karlem IX. Jak procházeli místnostmi, dveře se samy nehlučně otevíraly a rychle zavíraly, jako by někdo neviditelný sledoval s kouzelným proutkem každý jejich krok. Tak došel Jindřich Navarrský až do královské zbrojnice.
Karel IX. seděl ve velikém křesle. Ruce mu ležely volně na opěradlech, hlava skloněná na prsa. Král zvedl pomalu svůj bledý obličej. Jindřich si všiml, že se mu na tváři lesknou krůpěje potu.
"Á, dobrý večer, Jindříšku," řekl Karel nezvykle surovým hlasem, "můžete odejít, La Ghastre. Nechtě nás o samotě!"
123

Důstojník se uklonil a odešel. Oba mladí králové se na sebe mlčky dívali. Karel se chtěl ujistit, že je Jindřich beze zbraně, zatímco král navarrský s

překvapením zjistil, že zůstal se švagrem sám. Byla to chvíle hrozivého mlčení. Karel IX. náhle prudce povstal. "K čertu!" křikl a rukou si upravil vlasy, aby si tak zároveň otřel pot z čela, "doufám, že jste spokojen, že jste nyní u mne."
"Zajisté, Sire," odpověděl mu Jindřich, "vždycky jsem rád v přítomnosti Vašeho Veličenstva."
"Je to jistější, než být tam dole na ulicích," odpověděl Karel zaujat více vlastní myšlenkou než tím, co řekl Jindřich.
"Sire, nerozumím vám."
"Tak se podívejte a porozumíte." Karel IX. přiskočil k oknu, přitáhl s sebou svého překvapeného švagra a ukázal mu rukou na Seinu. U břehu stál velký člun. Na jeho palubu byli přiváděni pochytaní hugenoti. Jedna poprava následovala za druhou, vždy nové a nové oběti byly dovlečeny před popravčí četu.
Jindřich zbledl. Člun byl osvětlen natolik, že navarrský král rozeznával i jednotlivé tváře. "Pro království boží, co se to vlastně dnes v noci děje?"
"Dnešní noci," odpověděl Karel, "mne zbavují všech hugenotů. Vidíte zde za Bourbonským palácem ten kouř a plameny? To hoří palác admirálův Podívejte se tam, moji věrní katolíci vlekou mrtvolu, je to nebožtík Téligny, admirálův zeť a váš přítel."
"Co to mé znamenat!" vykřikl Jindřich a marně hledal u pasu svou dýku. Král navarrský se třásl hanbou i hněvem. Všechno, co mu až dosud král Karel řekl, byl nejen výsměch, ale i vyhrožování.
"To znamená," vykřikl zlostně francouzský král, "že již nechci mít kolem sebe žádné hugenoty! Ani jediného! Slyšíte, Jindřichu? Já jsem král! Já jsem vládce!"
"Ale Vaše Veličenstvo."
"Moje Veličenstvo, Jindřichu, právě v této chvíli
124

zabíjí všechno, co nemá katolickou duši. Rdousím vše, co není katolické. A vy, Jindřichu, jste katoík?" zvolal Karel, jehož hněv stoupal jako mořský příliv.
"Sire," ozval se Jindřich, "připomenu vám vaše vlastní slova. Nezajímá mne náboženství, ptám se, jak mi kdo věrně slouží. Tak jste mi to řekl, není to tak dávno, Vaše Veličenstvo."
"Cha, cha," vybuchl Karel zlověstným smíchem, "připomínáš mi vlastní slova, Jindříšku? Verba volant, jak často říká moje sestra Margot. Jenom se podívej," a Karel se znovu vyklonil z okna, "ti tam dole také dobře sloužili. Byli odvážní v boji, moudří, a všichni byli věrní. Byli to však hugenoti a já chci jenoni katolíky!"
Navarrský král neodpovídal, nebyl schopen slova.
"Snad mi již rozumíte, Jindřichu?" zvolal Karel IX.
"Rozumím, Sire."
"No, a.?
"Sire, opravdu nevím, proč by právě král navarrský měl udělat to, co odmítlo tolik šlechticů, i prostých lidí. Snad se nemýlím, ale ti všichni dole umírají, protože odmítli totéž, co jste před chvílí nabízel mně. Ti všichni odmítli a já odmítám také."
Karel chytil Jindřicha za rameno. "Ty si myslíš," řekl, "že jsem těm ubožákům nabídl, aby přestoupili na katolickou víru?"
"Sire," odpověděl mu Jindřich, "zavrhl byste vy sám víru svých otců?"
"Ne, chci jednou zemřít jako řádný katolík! A ty?"
"I já jsem hrdý na víru svých otců," odpověděl král navarrský ve snaze zachovat co možná,největší klid.
Karel IX. vztekle vykřikl, skočil ke stolu a popadl jednu ze svých nejlepších pušek. Jindřich stál opřený o závěs na stěně a s pocitem bezmocného člověka pozoroval pohyby svého švagra. V jeho očích se však dík bezmezné odvaze zračil klid.
Král nabil rychle zbraň a namířil na Jindřicha.
125

"Tak co, půjdeš na mši?" křičel a dupal nohama.
Navarrský král neodpovídal. Připadal si jako omámený pták před uhrančivým pohledem jedovatého hada.
Karel byl vzteky bez sebe. Místnostmi Louvrů se ozývaly nejstrašnější nadávky, jaké kdy vyslovila královská ústa. "Smrt, mši nebo Bastilu!" křičel a puškou stále mířil na Jindřicha.
"Sire, vy byste dovedl zabít svého vlastního švagra, svého bratra?" odpověděl bledý, stále však klidný král navarrský.
"Musím! Musím někoho zabít!" křičel Karel IX., mnohem bledší než Jindřich. Potom přiskočil k oknu a zamířil na muže, kterému se podařilo utéci z člunu. Zazněl

výstřel a neznámý hugenot padl k zemi. Král, jakoby omámen zásahem na poměrně velkou vzdálenost, začal rychle nabíjet, oči mu planuly krví, a rána za ranou ozývaly se z královské komnaty výstřely. Po každém zásahu otřásl zbrojnicí takřka zvířecí řev posedlého krále.
To je konec, pomyslel si Jindřich, až nebude mít do koho střílet, obrátí ten šílenec zbraň proti mně.
"Zdá se, že je to již vyřízeno," ozval se nečekaně v místnosti třetí hlas. Byla to Kateřina Medicejská. Vešla do místnosti v okamžiku, kdy Karel vystřelil, její kroky přehlušila rána z královy pušky.
"Ne, k čertu., ne!" křičel Karel a odhodil pušku na zem, "ten tvrdohlavec nechce!"
Kateřina neodpovídala. Pomalu obracela svůj pohled k místu, kde byl Béarňan. Navarrský král stál nehnutě, podobný postavám vytkaným na goblénu. Potom se stará královna zahleděla znovu na svého syna. V jejích očích bylo možné číst nevyslovenou otázku, proč Jindřich ještě žije.
"Ano, žije., žije!" křičel Karel, jenž pochopil matčin pohled, "žije, protože je . můj příbuzný!"
Kateřina Medicejská se usmála. Jindřich postřehl její úsměv a pochopil, že je to především královnamatka, proti níž musí bojovat.
"Madame," řekl, "jak vidím, hlavou všeho jste vy a ne můj švagr Karel. To byl váš nápad vlákat mne

flo pasti, vy jste udělala ze své vlastní dcery vnaíiidlo, na něž jsme měli všichni zahynout. To vy jste mne odloučila od manželky, nechtěla jste, aby Markéta viděla, jak mne před ní zabíjejí."
"Ano, ale já tomu zabráním!" ozval se další hlas, plný odhodlání a vášně.
Jindřich okamžitě Margot poznal, Karel se zachvěl překvapením, královna Kateřina zlostí.
"Markéto!" vykřikl Jindřich.
"Margot!" zvolal Karel IX.
"Moje dcera," mumlala královnamatka.
"Sire," řekla Markéta Jindřichovi, "pronesl jste proti mně vážné obvinění. Řekl jste pravdu i nepravdu zároveň. Stala jsem se nástrojem vaší záhuby, ale nevěděla jsem o tom. Nevěděla js"ta, že můj sňatek s vámi je současně i vaší cestou ke zkáze. Já sama, pane, vděčím za svůj život jen náhodě. Možná také že zapomnětlivosti či malé chybě v plánu mé matky. Když jsem se dozvěděla, v jakém jste nebezpečí, okamžitě jsem vás vyhledala. Je to moje povinnost. Povinnost ženy sdílet osud svého manžela. Kdyby vás poslali do vyhnanství, Jindřichu, půjdu s vámi. Půjdeteli do vězení, nechám se uvěznit. Zabijíli vás, zemřu také!"
A podala svému manželovi ruku. Jindřich ji uchopil, když ne s láskou, tak alespoň s porozuměním a vděčností.
"Ubohá Margot," ozval se Karel, "udělala bys lépe, kdybys ho přemluvila, aby se stal katolíkem."
"Sire," odpověděla Markéta s vrozenou vznešeností královny, "víte vůbec, co žádáte? Podlost od prince vlastního královského dvora. Již kvůli sobě samému byste neměl něco podobného ani vyslovit! Zapomínáte, že jste prvním šlechticem své země!"
Kateřina vrhla na Karla IX. významný pohled.
"Bratře!" zvolala Markéta, protože stejně jako Karel i ona pochopila smysl matčina pohledu, "vždyť vy sám jste rozhodl, aby se Jindřich Navarrský stal mým manželem."
Karel IX. na chvíli zaváhal. Z jedné strany ho drtil velitelský pohled Kateřiny Medicejské, z druhé

prosebný pohled Markéty Navarrské. Bylo třeba rychle se rozhodnout.
"Skutečně, Madame," řekl konečně Karel a obrá til se ke své matce, "Margot má pravdu, Jindřich jej přece jenom můj vlastní švagr."
"Ano," odpověděla Kateřina a sklonila se k uchu svého syna, "ale kdyby jím nebyl. ..?"
XI
HLOH NA HŘBITOVĚ NEVIŇÁTEK
Markéta se vrátila do svých komnat. Marně seíj snažila uhodnout, co královna šeptala Karlovi. Co to bylo za slova, jež změnila rozsudek smrti a vrá tila Jindřichovi život?
Dopoledne trávila u zraněného hraběte de Laj Mole. V klidu a pečlivě mu prohlédla rány, znovu je namazala hojivým balzámem a znovu převinula všechna

zraněná místa čistými obvazy. Před očimaj měla však stále obraz matky skloněné ke Karlovi IX. Markéta se marně snažila rozluštit tajemstvíslov, jež Kateřina Medicejská šeptala svému synovii!
Jindřich Navarrský zůstal uvězněn v Louvrů. Pro; následování hugenotů neustávalo. Po strašné nociJ následoval ještě strašnější den. Zvony už nevyzváj něly na poplach, ale na Tedeum, a svědectví hro: i madného vraždění a požárů bylo ve slunečním světle mnohem děsivější a strašidelnější než před í několika hodinami. Jestliže noc byla pro nedůvěřivé; hugenoty nepopsatelným překvapením, stalo se i za dne cosi, co jedni nechápali, druzí, pověrčivější, připisovali zázraku. Hloh na hřbitově Neviňátek až dosud pravidelně rozkvétal na jaře a v červnu již ztrácel svou vonící korunu. Tentokrát rozkvetl znovu. Procesí katolíků se chodila klanět na hřbitov k zázračnému květu, jenž přímo omamoval svou nezvyklou vůní. Katolíci si to vysvětlovali jako dobré znamení, v kvetoucím hlohu spatřovali důkaz, že samo nebe je na jejich straně. A tak bílý a prudce
128

vonící květ jenom zdvojnásobil vražedné opojení. Paříž se změnila v obrovské popraviště. Na každé ulici, křižovatce, na každém náměstí bylo možné vidět stejný pohled. Ženy, děti, starci i muži byli pochytáni v uličkách i na tivorech a vyvlečeni z domů. Všechny bez rozdílu čekal krutý rozsudek. Běsnící vrazi dobíjeli nemilosrdně své oběti. Také v Louvrů očekával hugenotské šlechtice stejný osud. Hned po prvním zazvonění na poplach byli všichni do jednoho vyvražděni. Naživu zůstal jen Jindřich Navarrský, princ de Condé a hrabě de La Mole.
Královna Markéta se uklidnila. Zranění mladého šlechtice, jak předvídala, byla sice vážná, ale ne smrtelná. Toto uklidnění musela však vykoupit obavami mnohem většími. Byla znepokojena osudem svého manžela. Příliš dobře znala svou matku i bratra, aby nevěděla, že skutečnost, že Jindřiclr zatím žije, může být jen jakési nedopatření královny Kateřiny nebo obyčejná náhoda, chvilkový rozmar Karla IX. Musela tedy jednat, byla rozhodnuta dodržet slib, který svému manželovi dala. Vedle tohoto řekněme čistého citu vkradla se jí do srdce ještě jiná, méně vznešená úvaha.
Markéta byla žena chytrá a ctižádostivá. V manželství s Jindřichem Navarrským viděla splnění svého dávného přání. Chtěla být skutečnou královnou. Je pravda, Navarrsko, na jedné straně tísněno králem francouzským, na druhé králem španělským, ztratilo již hodně ze svého území. Jindřich byl však panovník, o jehož rozvaze nikdo nepochyboval. Dovedl užívat v pravou chvíli rozumu i meče. Naděje, že Navarrsko bude opět mocným královstvím hugenotů, byla pro Markétu víc než nadějí, byla téměř jistotou. Díky své předvídavosti a vzdělanosti královna počítala pro budoucnost i s touto možností. Kdyby byl Jindřich zabit, neztratila by v něm jen manžela, ale i trůn.
Až doposud si nechtěla podobné myšlenky ani připustit, nikdy je nevyslovila, protože se jich sama bála, ale nyní byly zde, vynořily se právě v situaci, již Margot nemohla předvídat.
129

Uprostřed Jejích nejskrytějších myšlenek někde tiše zaklepal na dveře vedoucí z tajné chodbyj Markéta se zachvěla. Těmito dveřmi přicházely je nom tři osoby: král, královnamatka a vévoda dA lengon. Margot pootevřela dveře do kabinetu a dav la Gillonně a hraběti znamení, aby mlčeli. Potom šla otevřít nečekanému návštěvníku.
Byl to vévoda ďAlengon.
Prince od včerejška nikdo neviděl. Královna hol chtěla v noci požádat o pomoc ve prospěch JindřiI cha, potom však svůj nápad zavrhla. Vdala se za Jindřicha proti vůli svého mladšího bratra a vévoda jejího manžela nenáviděl. Skutečný důvod vévodovy! nenávisti znala jen Margot. Mladý vévoda byl doj své sestry zamilován láskou, o níž rozhodně nelzel tvrdit, že to byla jen láska bratrská. Mladý vévoda! prostě na Jindřicha žárlil. Občas s Jindřichem pro1 mluvil a choval se k němu naoko přátelsky z je1 diného důvodu: byl přesvědčen, že Markéta aj Jindřich jsou si jako manželé neli cizí, tak aspúfi lhostejní. Jakýkoli zájem Margot o Jejího manžela mohl by tedy v očích vévody ne oddálit, ale přiblížit, k hrudi krále navarrského jednu ze tří vražedných dýk, jimiž byl v Louvrů neustále ohrožen.
Vévoda byl oblečen s vybranou elegancí a jeho? šat i prádlo byly navoněny silným parfémem, jak i měl, na rozdíl od Karla IX., ve zvyku. Jeho oblekrozhodně nenasvědčoval tomu, že by vévoda věděl,,! co se od včerejší noci a dnešního rána ve městě děj je. Jenom vycvičené oko Markéty poznalo, že vévoj dá s největším

vypětím sil přemáhá vlastní vzrušei ní. Mladý princ přistoupil k sestře a chtěl ji políbit.1 Ta se však rychle sklonila a nastavila mu své čelo." Vévoda ďAlengon smutně povzdechl a přitiskl své1 bledé rty na královnino čelo. Potom se posadil do křesla a tichým, bezbarvým.! hlasem začal vyprávět o krvavé noci. .Teprve nymí: se královna dozvěděla o hrozné smrti admirála,o ubití pana de Téligny, o posledních vteřinách hugenotských šlechticů. Vévoda se chvílemi odmlJ čel, potom, jako by si musel vybavovat neuspořá

dané vzpomínky, začal mluvit se zápalem o krvi, o událostech bartolomějské noci. Neustále se vracel, v tom si byli král Karel, vévoda ďAnjou a vévoda ďAlengon podobni, k nejkrvavějším scénám včerejšího masakru. Markéta pozorovala svého bratra, chvílemi poslouchala, chvílemi se chvěla odporem, ale mlčela.
Když dovyprávěl vše, o čem věděl, vévoda se odmlčel.
"Milý bratře," ozvala se Markéta, "nepřišel jste přece jenom proto, abyste mi tohle vše mohl povědět.?"
Vévoda se usmál.
"Jistě mi chcete říci ještě něco jiného," pokračovala Markéta.
"Ne. Ale čekám, co mi řeknete vy."
"Na co tedy čekáte?"
"Řekla jste mi přece, drahá Markéto," odpověděl vévoda a přisunul si křesio blíž k sestře, "že váš sňatek s Jindřichem Navarrským byl proti vaší vůli."
"Ano. Tenkrát jsem navarrského krále ještě ani neznala."
"Mně Jste ovšem. tvrdila, že ho nemilujete, a to jste ho již znala, Markéto."
"Ano, pravda, to: jsem říkala."
"Tvrdila jste, že ten sňatek Je vaším neštěstím."
"Drahý bratře, málokteré manželství je šťastné, téměř vždy se změní ve velikou bolest."
"Nuže, drahá Markéto, jak jsem vám již řekl, čekána," odpověděl jí spokojeně vévoda.
"Čekáte. Na co? Ptala jsem se vás již jednou."
"Myslel jsem, Že budete mít radost."
"Radost.? Z čeho.?"
"No přece. máte jedinečnou příležitost, abyste znovu získala svobodu."
"Svobodu?" divila se Markéta, aby tak prince přinutila povědět všechno, co si myslí.
"Vaši svobodu, drahá Markéto. Zbavíme vás vašeho manžela," přiznal se vévoda.
"Zbavíte mne manžela? A jak to chcete udělat?"
"Jindřich je přece hugenot," připomněl vévoda.

130
131

"To je. Ale to jste věděli všichni ještě před naším sňatkem. On své náboženství nezapíral."
"Ano, sestřičko. Víte, co Jindřich dělal ode dne vašeho sňatku?"
"Na to bych se měla ptát já vás. Vždyť většinu času byl s vámi na lovu, v míčovně!"
"Ano," řekl vévoda a začínal být nervózní, "já se však ptám, co dělal v noci?"
Markéta neodpovídala. Sklopila oči, tušila, co nyní vévoda řekne.
"Trávil je u paní de Sauve."
"Odkud to víte?"
"Vím to, protože jsem to chtěl vědět," odpověděl mladík, zbledl a začal si rozpačitě povytáhovat krajky na rukávech.
Markétě se znovu vybavil obraz Kateřiny Medicejské a krále Karla IX. Možná že tento rozhovor byl jedním z jejich tajných plánů.
"Proč mi to vše říkáte, bratře?" zeptala se královna s předstíraným smutkem a zoufalstvím, "chcete mi připomenout, co sama vím nejlépe. Že mne zde nikdo nemá rád.?"
"Jste nespravedlivá, milá sestro," protestoval vévoda, "já vás miluji a chci vás chránit!"
"Františku!" řekla Markéta nezvykle ledovým hlasem, "vy mi máte něco vyřídit od matky?"
"Já! Mýlíte se, sestro. Jak mne můžete z něčeho takového vůbec podezírat?"
"Mohu, bratře. Protože ničíte přátelství, jež vás poutalo k mému muži, porušujete causu krále Jindřicha!"
"Causu krále Jindřicha?" tvářil se nechápavě princ.
"Ano. Budeme hovořit otevřeně! Mluvili jsme

o tom přece několikrát. Vy víte, že vám štěstí na francouzském trůnu nepokvete. Jste slabý, nikdy na něj neusednete. Ano, neudržíte se ani v jeho blízkosti. Jedině spojenectví s králem navarrským, vzájemná podpora." .
"Je nemožná, sestro," přerušil ji vévoda ďAlengon.
132

"A proč?"
"Protože král má s vaším manželem jakési záměry. Ne, spletl jsem se, s králem navarrským a ne s vaším manželem. Naše matka věděla o všem. Pravda, spojil jsem se s hugenoty, když byli v královské přízni. Dnes jsou zabíjeni a do konce týdne jich zůstane naživu jen hrstka. Podal jsem přátelskou ruku králi navarrskému, protože . byl vaším manželem. Ale již jím není. Odpovězte mi, Markéto. Jste přece nejen nejkrásnější žena francouzského království, ale také nejvzdělanější, nejchytřejší."
"Odpovím vám. Znám našeho bratra Karla. Včera měl opět jeden ze svých záchvatů zuřivosti, které mu zkracují život o deset let. Jeho záchvaty se naneštěstí opakují příliš často. Obávám se, že francouzský král nezůstane dlouho naživu. V Pblsku zemřel král a požádali nás, aby si mohli zvolit za svého panovníka prince z francouzské královské rodiny. Odpovídám vám docela jasně a krátce. Ne, právě dnes není doba na ničení přátelských svazků mezi spojenci, kteří, dojdeli k boji, se jediní mohou opřít o pomoc jednoho národa, o pomoc jednoho království!"
"Markéto, vždyť se dopouštíte zrady!" zvolal zoufalý vévoda, .spojila jste se s cizincem proti vlastnímu bratrovi."
"Já jsem zradila!? A v čem?"
"Požádala jste včera Karla o život pro Jindřicha Navarrského?"
"Ano. Žádala jsem život pro svého manžela!"
Vévoda prudce povstal, několikrát prošel královninou komnatou a nakonec uchopil Markétu za ruku: "Sbohem, sestro. Tváříte se, jako byste nechápala, o čem mluvím. Stihneli neštěstí i vás, vzpomeňte si, že jsem vás varoval!"
Markéta zbledla. Se strachem pozorovala vévodu, jak vstupuje do tajných dveří. Princ se ještě otočil a řekl: "Ještě jsem na něco zapomněl, Markéto. Zítra v tuto dobu bude již váš manžel mrtev!"
"Vy tomu nezabráníte?" vykřikla Markéta, "nezachráníte svého nejlepšího a nejvěrnějšího přítele?"
133

"Jindřich Navarrský není od včerejška mým přítelem a spojencem," odpověděl vévoda a vrátil se k Markétě.
"A kdo tedy?"
"Pan de Guise. Smrt hugenotů ho postavila do če la katolíků!"
"To říkásyn Jindřicha Druhého? Vy uznáváte za svého krále vévodu de Lorraine.!"
"Máte dnes špatný den, Markéto, a nechcete mi rozumět."
"Snad. Marně se snažím pochopit vaše myšlenky, bratře."
"Není to tak těžké, sestro. Myslím na tři možnosti a všechny jsou víc než pravděpodobné. Představte si, že náš bratr bude zvolen polským králem. To je první řešení. Za druhé: budete mne mít ráda tak, jak miluji já vás. Za třetí: já se stanu králem Francie a vy . královnou katolíků."
Markéta si skryla tvář do dlaní. Ani ve snu jí nenapadlo, že by její bratr mohl počítat s podobným plánem.
"Bratře," odpověděla po chvíli, "snad mi nechce té namluvit, že byste na vévodu de Guise nežárlil? Žárlil jste i na mého manžela!"
"Co bylo, bylo. S Béarňanem je konec. A kdybych měl důvod, budu žárlit i na vévodu."
"S něčím jste však ve svých plánech nepočítal."
"Nevím, o čem mluvíte."
"Já již vévodu de Guise nemiluji."
"A koho tedy?"
"Nikoho!"
Vévoda ďAlengon se nechápavě podíval na se stru a s hlubokým povzdechem odešel z komnaty.
Markéta osaměla. Teď již věděla všechno. Král Karel IX. dal souhlas k bartolomějské noci, Kateřina Medlcejská a vévoda de Guise vraždění připravili a provedli. De Guise a ďAlegon uzavřeli spojenectví, protože bylo oběma prospěšné. Výsledkem jejich dohody měla být především smrt Jindřicha Navarrského. Jakmile by král byl mrtev, zmocnili by se jeho království a Markéta by zůstala vdovo

trůnu a bez moci. Zbyla by jí jediná vyhlídka. Klášter, kde by jen stěží mohla oplakávat manžela, který popravdě nikdy jejím skutečným manželem ani nebyl.
její úvahy přerušilo klepání na dveře. Kateřina Medicejská ji zvala, aby se s celým dvorem zúčastnila pouti ke kvetoucímu hlohu na hřbitově Neviňátek.
Nejdříve chtěla Markéta odmítnout, potom ji ale napadlo, že by se mohla cestou něco dozvědět o králi navarrském. Vzkázala.tedy, že se s největší radostí připojí k doprovodu královnymatky, a poručila, aby jí připravili koně. Asi za pět minut jí oznámilo páže, že průvod co nevidět vyrazí. Markéta dala Gillonně znamení, aby pečovala o raněného, a hned potom vyšla na nádvoří.
Král Karel IX., královnamatka, pan de Tavannes a přední katoličtí šlechtici již čekali. Markéta přelétla rychlým pohledem asi dvacetičlennou skupinku. Král navarrský mezi nimi nebyl. Mladá královna zahlédla paní de "Sauve. Když se jejich pohledy střetly, pochopila, že manželova milenka jí chce sdělit něco naléhavého.
Průvod vyjel z bran Louvrů. Cestu lemovali Pařížané a nadšeně zdravili svého krále a královnu. Odevšad zaznívaly výkřiky: "Ať žije král! Sláva katolíkům! Smrt hugenotům!"
Paříž jásala. Její obyvatelé radostně mávali zkrvavenými meči a puškami s rozpálenými hlavněmi, němými, ale výmluvnými svědky strašné události, v této chvíli již ztichlé a dokonané.
Uprostřed ulice děs Prouvelles se setkal královský průvod se skupinou lidí vlekoucích mrtvolu bez hlavy. Bylo to tělo admirála de Coligny, jež mělo být za nohy pověšeno na šibenici na Montfaucon.
Duchovenstvo, předem informované o návštěvě Jejich Veličenstev, očekávalo před hřbitovem královský průvod k slavnostnímu uvítání.
Paní de Sauve využila příhodného okamžiku, kdy královnamatka byla nucena naslouchat vítací řeči, přistoupila ke královně navarrské a požádala o čest

134
135

políbit jí ruku. Markéta jí nabídla ruku, paní de Sauve se sklonila k polibku a zároveň jí vsunula do rukávu lísteček.
Všechno to bylo dílem okamžiku a pohyb paní dě Sauve byl tak obratně maskován, že sotva kdo mohl vidět, co se mezi oběma mladými ženami dělo. Kateřinu Medicejskou však neoklamaly. Ohlédla se právě ve chvíli, kdy dvorní dáma podstrkávala lísteček královně navarrské.
Jako blesk šlehl po nich pohled královnymatky, Markéta a paní de Sauve se však tvářily, že nic nezpozorovaly. Chvíli ještě spolu rozmlouvaly, a když skončila uvítací řeč, vrátila se dvorní dáma ke královněmatce. Kateřina se znovu obrátila ke své dceři a pohledem ji vyzvala, aby k ní přistoupila.
"Zdá se mi, Markéto," řekla královnamatka, "že jste se s paní de Sauve "nějak nápadně spřátelila?"
Markéta se usmála, ale v jejím pohledu byla zatrpklost a bolest.
"Snad na mou dvorní dámu nejžárlíte, dcero?" pokračovala Kateřina.
"Mýlíte se, matko. Jak mohu žárlit na někoho, kdo mne nemiluje? Rozeznávám pouze svoje přátele od nepřátel, miluji toho, kdo miluje mne, a nenávidím toho, kdo mne nenávidí. Vždyť jsem vaší dcerou, Madame," řekla klidným hlasem královna navarrská.
Nyní se zase usmála Kateřina, Markétina odpověď byla tak bezprostřední, že matčino podezření rozptýlila. Konečně právě v tomto okamžiku zaujali pozornost vznešeného průvodu noví poutníci. Přijížděl vévoda de Guise s družinou katolických šlechticů. Na jejich oděvech a ve tvářích byly ještě stopy nočního i ranního krveprolití. Vévodův doprovod obklopoval bohatě zdobená nosítka, jež se právě zastavila před králem.
"Vévodkyně de Nevers!" zvolal Karel IX., "jen pojďte, krásná a bojovná vévodkyně, chtěl bych vám složit svůj hold. Vyprávěli mi, že jste sama z oken střílela po hugenotech a jednoho prý jste dokonce zabila kamenem?"
136

Vévodkyně se začervenala. "Sire," odpověděla šeptem a poklekla před panovníkem, "o tom nic nevím. Zachránila jsem jednoho raněného šlechtice, ale to je vše."
"Dobrá, znám vaši skromnost, sestřenko. Nezdá se "vám, že králi se dá sloužit dvěma způsoby? Jeden zabíjí královy nepřátele, druhý zachraňuje jeho přátele. Každý dělá, co může. Chovala jste se statečně a jistě byste vykonala víc, kdybyste k tomu měla příležitost."

Když Pařížané poznali, že spolu s královskou rodinou přijel i vévoda de Guise, vůdce katolíků, začali znovu provolávat slávu: "Ať žije král! Ať žije vévoda de Guise! Ať žije katolická církev!"
"Vrátíte se se mnou do Louvrů, Jindřiško?" zeptala se Kateřina krásné vévodkyně de Nevers.
Markéta dala znamení své přítelkyni, ta okamžitě pochopila a odpověděla: "Musíte mne omluvit, Vaše Veličenstvo, chystáme se do města s Jejím Veličenstvem královnou navarrskou."
"Copak spolu máte, vy tajnůstkářky?"
"Madame, u jakéhosi starého protestantského pastora prý našli velmi staré a vzácné řecké knihy. Chceme si je prohlédnout, odvezli je do věže SaintacqueslaBoucherie" pohotově odpověděla Markéta.
"Raději byste se měly jít podívat na most děs Meuniers, kde házejí poslední hugenoty do Seiny, to je místo pro pravé Francouze," poznamenal Karel IX.
"Když si to Vaše Veličenstvo přeje, půjdeme tam," odpověděla vévodkyně de Nevers.
Královnamatka si změřila nedůvěřivým pohledem obě. mladé ženy. Markéta znervózněla a začala se nejistě rozhlížet kolem sebe.
"Hledáte někoho?" zeptala se Kateřina.
"Hledala jsem., ale již zde, zdá se, není.," odpovídala Markéta.
"Koho jste hledala?" přerušila ji panovačně královnamatka.
"Paní de Sauve. Asi se vrátila do Louvrů."
"Vždyť jsem říkala, že žárlíš," pošeptala matka
137

Markétě a dodala hlasitě, "Jindřiško, můžete si královnu navarrskou odvést."
Ale rychle, než si to rozmyslí, prozrazovaly Markétiny oči.
Vévodkyně se hluboce poklonila Karlu IX. a Kateřině Medicejské. "Madame, mohu vám nabídnout místo v nosítkách," řekla Markétě.
"Děkuji, vévodkyně, pojedu s vámi. Ale musíme se nejdříve zastavit v Louvrů."
"Jsem vám k službám, Vaše Veličenstvo," odpověděla vévodkyně.
Markéta vstoupila do nosítek a pokynula vévodkyni,aby si přisedla. Paní de Nevers se znovu uklonila a zaujala místo vedle Markéty.
"Mám pro tebe velice důležitou zprávu," šeptala Markéta, když se nosítka dala do pohybu.
Kateřina se svým doprovodem vešli na hřbitov, prohlédli si kvetoucí hloh a rychle se vrátili do Louvrů. Po celou cestu zpět jel Karel IX. vedle své matky a něco si neustále šeptali.
Mezitím Markéta rychle rozložila lístek od paní de Sauve a četla:
"Dostala jsem příkaz odevzdat dnes večer Jindřichovi Navarrskému dva klíče. Jeden od místnosti, kde je uvězněn, a druhý od mě ložnice. Jakmile ke mně přijde, mám ho zdržet až do šesti do rána. At Vaše Veličenstvo všechno uváží a rozhodne. Můj život je ve vašich rukou, Madame"
Nyní již nemusím o ničem pochybovat, pomyslila si Markéta, ta nešťastná žena mi chce pomoci. Vybrali si ji, aby vlákali krále do pasti a nás všechny zničili. Ještě uvidíme, z královny Margot, jak říká můj bratr, tak snadno vdovu neudělají. To by se jim hodilo, zavřít mne do kláštera.
"Od koho je ten list?" přerušila královniny myšlenky paní de Nevers, když poznala, že Markéta jej čte již poněkolikáté a se stejnou pozorností.
"Všechno ti vysvětlím, mám toho hodně na srdci," odpověděla královna navarrská a roztrhala dopis.
138

XII
DOVĚRNÁ SDĚLENÍ
"Kam vlastně jedeme?" zeptala se Markéta, "na žádný most nejsem zvědavá, viděla jsem již dost zabíjení, Jindřiško. A do Louvrů také nechci, to jsem řekla jenom tak, před matkou."
"Dovolila jsem si, Vaše Veličenstvo, přikázat."
"Přikazuj si, co chceš," přerušila vévodkyni mladá královna, "ale zapomeň na to Veličenstvo! Kam nás tedy nesou?"
"Do paláce pánů de Guise. Rozhodneteli se jinam. .."
"Ne, ne, tvůj manžel ani vévoda de Guise tam přece nejsou, pojedeme k tobě."
"Jsem sama, a hlavně jsem svobodná. Volná jako vzduch, jako pták, jako mráček na nebi. Dovedete pochopit, královno, kolik štěstí se skrývá v jednom jediném slově? Volná! Odejdu, kam chci a kdy chci, vracím se, kdy chci., Vaše Veličenstvo se mi chtělo s něčím svěřit, ne?"
"Zase to Veličenstvo," napomenula ji se smíchem Markéta, "zapomněla jsi na naši

dohodu?"
"Nezapomněla. Před světem jsem dvorní dáma a mezi čtyřma očima jsem tvoje nejdůvěrnější přítelkyně."
"Tak se mi to líbí," souhlasila královna.
"Žádné spory našich rodů, žádné soupeření v lásce," pokračovala vévodkyně de Nevers, "slíbily jsme si otevřenost a upřímnost, vzájemnou ochranu i pomoc s jedním jediným cílem, potkat a aspoň na chvíli zachytit onen prchavý přelud, který se nazývá štěstím."
"Ano, vévodkyně. Naše smlouva tedy platí."
"Jistě, Markéto. Stalo se něco nového?" vyptávala se vévodkyně.
"Od včerejška se přece všechno změnilo, všechno je nové," odpověděla královna.
"Já mluvím o lásce a ne o včerejších událostech. Až budeme tak staré jako Kateřina, tvoje matka,

budeme se muset také zabývat již jenom dvorními intrikami, ale nám je dvacet, královno, ještě můžeme myslet obě na něco jiného. Pro co jsem uzavřely naši vzájemnou dohodu? Mluv, Markéto, máš nějaké problémy v manželství?"
"V manželství?" usmála se královna, "to jistě ne. Sama víš, jak to je. Jindřich mne nemiluje, já nemám ráda jeho. Nyní však bude třeba, aby se náš vztah aspoň na jeden den změnil. Dnes večer budeme muset být skutečnými manžely."
"Mordie, jak říká jeden můj známý, to je opravdu velice smutné," řekla vévodkyně.
"Ty znáš někoho, kdo říká mordie?" zeptala se Markéta.
"Ano, znám. Nejdříve však mluv ty, královno, potom budu já vyprávět o sobě," odpověděla paní de Nevers.
"Již jsem o tom mluvila. Já i můj manžel se budeme muset tvářit, jako kdybychom se do sebe zamilovali."
"Je to tak těžké předstírat, že někoho milujeme?" divila se vévodkyně.
"To jistě není," souhlasila Markéta, "ale mám. jakési zábrany."
"Jaké?"
"Náboženské. Řekni mi, vévodkyně, děláš rozdíl mezi hugenoty a katolíky?"
"Jak to myslíš?"
"V lásce," přiznala se nečekaně Markéta.
"V lásce? Myslím, že my ženy již tak jako takdost hřešíme. Vždyť vyznáváme hned několik bohů. Amor, Kupido."
"Máš podivné náboženství, vévodkyně. Uctíváš několik bohů, ale hugenotům házíš kameny na hlavu a král ti za to blahopřeje."
"Kdybych se zamilovala do hugenota, tak.. ."
"Tak!" naléhala královna.
"Již rozumím," usmála se vévodkyně, "jsi zamij lována. Jaký je ten tvůj hugenot? Koho sis vybrala? Mluv přece a nenapínej mou zvědavost."

"Nikoho jsem si nevybrala, Jindřiško. Ten mladík pro mne nic neznamená a ani znamenat nebude."
"Ale jaký je?"
"Krásný jako bůh, mladý a statečný. Byl těžce zraněn a ukryl se v mé komnatě."
"Sama jsi ho tam však nepozvala?"
"Nevysmívej se mi, drahá. Chtěli ho zabít, zachránila jsem ho. Kdybys viděla jeho zranění! A jak krvácel!"
"To je nebezpečné, zraněný hugenot a v králo? ních pokojích! Jenom mi neříkej, že ti na něm ani trochu nezáleží?"
"Cítím s ním, je mi ho líto."
"A on? Dal ti již nějak najevo svou vděčnost?"
"Dal. Snad až příliš. Je úplně bezbranný."
"Chápu tě, Markéto. Soucit a vděčnost, to na nás ženy platí nejvíc. V takové situaci jsme bezbranné."
"Jindřiško, pochop, leží v mém kabinetě. Kdykoli tam může vstoupit můj bratr král, vévoda ĎAlengon, moje matka, můj skutečný manžel! Víš, co by to znamenalo?"
"Vím, má královno. Chceš proto, abych se ujala tvého zamilovaného hugenota, abych ho ošetřovala, dokud bude nemocen, a to vše pod jedinou podmínkou. Abych ti ho vrátila, až se uzdraví."
"Vysmíváš se mi," bránila se Markéta, "přísahám ti, že s ním nemám žádné plány. Ale kdybys ho mohla ukrýt a zachránit mu život, byla bych ti vděčná. Mluvila jsi o volnosti v domě vévody de Guise. Nikdo tě nehlídá, nikdo tě nepronásleduje, nikdo nemá přístup do tvých pokojů. Jindřiško, vedle tvé ložnice je malý kabinet. Půjč mi ho pro mého hugenota. Budu ho ošetřovat sama. A až se uzdraví,

otevřeme klec a ptáček sám vyletí."
"Je tu však jedna potíž, královno. Můj kabinet je totiž obsazen."
"Co říkáš? Ty jsi také někoho zachránila?"
"Vždyť jsem to říkala tvému bratrovi Karlu Devátému."
"Neslyšela jsem tě, mluvila jsi šeptem," řekla znepokojeně Markéta.

141
140

"Poslechni mne, řeknu ti vše. Je to obdivuhodný příběh, stejně krásný a stejně dobrodružný jako ten tvůj. Jak víš, doprovázelo mne do, bratrova paláce šest vojáků. Nechala jsem je v průjezdu a vyšla jsem do svých pokojů. Otevřela jsem okno, abych viděla zapálené domy a pronásledování hugenotů. Právě před naším palácem se najednou strhla bitka. Zaslechla jsem výkřiky žen a dětí, klení mužů. Vyšla jsem tedy na balkón. Přesně pod sebou jsem zahlédla dlouhý meč, jenž, jak se mi zdálo, odrážel všechen požár okolních domů a zářil do noci. K meči však patří ruka, k ruce tělo. A tu pojednou jsem spatřila krásného mladíka, odvážného jako antického hrdinu. Bojoval sám proti přesile hugenotů. Byl přímo úžasný, Jak dokonale ovládal svou zbraň, jaké měl jisté a elegantní pohyby. Každá jeho rána znamenala přesný zásah. Dívala jsem se bez dechu na svého reka a pocítila jsem takové vzrušení jako nikdy předtím. Musela jsem na chvíli přivřít oči, bylo to tak zvláštní, že se to nedá ani vyjádřit slovy. Potom jsem se podívala znovu a můj statečný hrdina zmizel."
"Jak to?"
"Nějaká stařena ho srazila kamenem k zemi. Bojoval proti nepřátelům a netušil, že v okně číhá nebezpečí. Strašně jsem se vyděsila, kámen byl veliký a můj krasavec se ani nehýbal. Začala jsem volat o pomoc, sama nevím proč. Moje stráže vyběhly z brány, zvedly mladíka a odnesly mí ho do pokoje. Právě tam, kam jsi ty chtěla ukrýt svého chráněnce," přiznala se vévodkyně de Nevers.
"To je krásné, drahá Jindřiško. Chápu tě, já bych udělala totéž. Vždyť je to téměř stejné jako příběh můj."
"Jenom s tím rozdílem, Markéto, že já jsem zůstala věrná králi a svému náboženství. Svého hraběte de Coconnas nemusím před nikým ukrývat, je katolíkem."
"On se jmenuje Coconnas?" zeptala se Markéta.
"Viď, zní to trochu směšně? Hrabě tvrdí, že měl nějaké řecké předky. Ale své jméno nosí hrdě,
142

rrjordiel To mi věř, nedovolil by, aby se mu někdo smál. Vezmi si škrabošku, Markéto. Jsme na místě "řekla vévodkyně.
"Proč škrabošku?"
"Chci ti ukázat svého hrdinu."
"je opravdu tak krásný, jak jsi říkala?"
"Včera v noci jsem si myslela, že je to nejkrásnější muž na světě," odpověděla vévodkyně de Nevers, "dnes ráno, na světle a po utržených zraněních, to již nebylo takové, ale ujišťuji tě, že se ti bude líbit."
"Dobrá. Co však mám dělat já? Můj chráněnec byl odmítnut. A právě sem, do paláce vévodů de Guise, by ho jistě nikdo nepřišel hledat."
"Nic jsem neodmítla, královno. Zařídím, aby ho sem večer přenesli. Kabinet je dost velký, mohou tam ležet oba."
"Co když poznají, že jeden je protestant a jeden katolík? Vždyť se zabijí."
"Žádné strachy. Markéto. Můj Coconnas dostal ránu do obličeje a téměř nevidí, tvůj hugenot je také zraněn."
"Těžce a do prsou," dodala rychle Markéta.
"Tak vidíš, nemůže se tedy hýbat. Přikaž mu, aby o svém náboženství nemluvil, a vše bude v pořádku."
"Ano, poradím mu to," souhlasila královna.
"Jsme tedy dohodnuty. Pojď, půjdeme ke mně," dodala vévodkyně.
"Děkuji ti, drahá," šeptala Markéta a tiskla vévodkyni ruku.
"Zde, paní," usmála se Jindřiška, "se stáváte opět Veličenstvem, dovolte mi, abych vás uvítala v guiseovském domě s poctami příslušejícími královně navarrské."
Vévodkyně vystoupila z nosítek, uklonila se a jednou nohou poklekla na zem. Podala královně ruku a pomohla jí vystoupit. Vévodský palác byl střežen hlídkami. Když vojáci poznali královskou dceru, vzdali jí čest a obě ženy vešly do domu. Rychle vy

143

běhly po schodišti do prvního patra a otevřely dvpře bytu vévodkyně.
"Mico," zeptala se italsky paní de Nevers své kbmorné, "jak se vede panu hraběti?"
"Cítí se dobře, Vaše Výsosti."
"A co dělá?"
"Přinesla jsem mu právě oběd, Madame."
"Má chuť k jídlu," poznamenala Markéta, "to je dobré znamení."
"Vidíte, Vaše Veličenstvo, málem bych zapomněla, že jste žákyní slavného Ambroise Parého. Můžeš jít, Mico, podívám se na hraběte sama."
"Proč ji posíláš pryč?" zeptala se Markéta.
"Nejde daleko, bude nás hlídat, Vaše Veličenstvo."
Komorná vévodkyně de Nevers se uklonila a odešla.
"Vyber si, Markéto," šeptala Jindřiška, "půjdeme za ním, nebo ho mám zavolat jem?"
"Ani jedno, ani druhé. Chtěla bych ho vidět, ale tak, aby on mne neviděl," navrhla královna navarrská.
"Vždyť je to jedno, budeš mít přece škrabošku," divila se vévodkyně de Nevers.
"Ne, víš co? Mohl by mne poznat podle vlasů nebo šperků. Třeba mne někdy viděl v těchto šatech."
"Ale ., má krásná královna je opatrná. Není to náhodou od té doby, co tě provdali?"
Markéta se usmála.
"Náš palác není Louvre, budeš se muset dívat pouze klíčovou dírkou."
"Dobrá, veď mne."
Vévodkyně vzala královnu za ruku a zavedla ji ke dveřím, před nimiž visel těžký goblén. Poklekla a přiblížila oko k otvoru pro klíč, který nehlučně vysunula ze zámku.
"Máme štěstí," šeptala vévodkyně, "právě jí a obličejem je obrácen k nám. Podívej se."
Markéta se sklonila ke dveřím a podívala se klíčovou dírkou.
"Panebože!" ulekla se královna.
144

"Co se stalo?"
"To není možné," šeptala Markéta a znovu se zadívala otvorem, "ne, nemýlím se, proboha, je to on."
"Kdo? Ty ho znáš?" zeptala se vévodkyně.
"Tiše, mluvíš příliš hlasitě. Právě on pronásledoval mého hugenota až ke mně do ložnice a chtěl ho zabít. Bodl ho, když jsem již zraněného objímala a chránila před útočníky. Ach, Jindřiško, jaké štěstí, že mne zde neviděl!"
Markéta zbledla a chvěla se po celém těle.
"Tak ty ho tedy znáš. Viděla jsi ho ještě předtím, než byl zraněn do obličeje. Že byl krásný?"
"Nevím, dívala jsem se na toho, kterého pronásledoval," přiznala se mladá královna.
"Jak se jmenuje tvůj hugenot?"
"Lerac de La Mole. Slib mi, že jeho jméno před svým chráněncem nikdy nevyslovíš!"
"Slibuji. Řekni mi, jak se ti líbí nyní."
"Pan de La Mole?"
"Ne, pan de Coconnas."
"No, zdá se mi."
"Ty se zlobíš na mého chráněnce," řekla dotčeně vévodkyně, " protože zranil tvého hugenota?"
"Proč bych se zlobila? Můj chráněnec mu nezůstal nic dlužen. Tu ránu na obličeji utržil v mé ložnici," odpověděla se smíchem Markéta.
"Pak jsou tedy vyrovnáni a můžeme je usmířit. Pošli mi dnes večer svého hugenota," navrhla vévodkyně.
"Ne, dnes ještě ne."
"A kdy?"
"Až přestěhuješ svého raněného do jiného pokoje," odpověděla královna.
"To se ti řekne, ale do kterého?"
Markéta neodpovídala. Pohlédla své přítelkyni do očí. Chvíli se obě mladé ženy na sebe dívaly a potom, protože pochopily své myšlenky, se obě rozesmály.
"Dobrá. Bude to již brzy," řekla vévodkyně, "nyní e naše spojenectví ještě pevnější, máme společná tajemství."

145

]
"Spojenectví na život a na smrt," souhlasila krá
lovna. T
"A heslo, kdybychom je náhodou potřebovaly? zeptala se vévodkyně de Nevers.
"Dvě jména jediného boha," navrhla Markéta, "Erós a Kupido!"
XIII
O KLÍČÍC HO TEVlRAJÍClCH DVEŘE, K NIMŽ NEBYLY ZHOTOVENY
Když se královna navarrská vrátila do Louvrů, našla Gillonnu velmi vzrušenou. V nepřítomnosti Markéty přišla sem paní de Sauve a přinesla klíč, který jí dala královnamatka. Byl to klíč od místnosti, kde byl uvězněn král Jindřich. Kateřina Medicejská byla nápadně laskavá a i Gillonna poznala, že královnamatka si přeje, aby Jindřich trávil noc v pokojích paní de Sauve.
Markéta si vzala klíč a otáčela jím zamyšleně v rukou. Znovu si připomněla dopis paní de Sauve slovo od slova, sedla si k malému stolku, a když se jí zdálo, že přišla na kloub tajnému záměru své matky, napsala zběžně na malý papírek několik slov:
"Jindřichu,
dnes večer nechoďte k paní de Sauve, ale přijďte ke královně navarrské.
" "
Markéta
Potom svinula papírek, vsunula jej do otvoru v klíči a nařídila Gilonně, až se setmí, aby zanesla klíč ke králově místností a podstrčila mu jej pode dveře. Teprve nyní se mohla Markéta věnovat zraněnému šlechtici. Zavřela opatrně všechny dveře a vstoupila do kabinetu. S úžasem zjistila, že se pan de La Mole již oblékl do svých roztrhaných a krví potřísněných šatů.
146

Mladý hrabě spatřil královnu a chtěl rychle povstat a uklonit se. Byl však ještě příliš slab a při prvním pohybu ztratil rovnováhu a padl bezmocně na pohovku.
"Co se děje, pane?" zeptala se překvapená Markéta, "zdá se mi, že vůbec nezachováváte to, co vám nařídil váš lékař. Doporučila jsem vám, abyste odpočíval, vy mne však neposloucháte a děláte pravý opak toho, co jsem vám řekla."
"Ach, Madame," připojila se Gillonna, "věřte mi, já za to nemohu. Prosila jsem, zapřísahala jsem pana hraběte, on však stále trval na svém. Chce opustit Louvre."
"Opustit Louvre?" královna skoro vykřikla, "to není možné. Jste tak slabý, nemůžete chodit a ráno ještě vaše rána krvácela. Jen se podívejte, před chvílí jste chtěl vstát a jak to dopadlo."
"Madame," odpověděl mladý muž, "tak jako jsem vzdal díky Vašemu Veličenstvu, že jste mi včera v noci poskytla úkryt, tak vás nyní prosím, abyste mi dnes dovolila odejít."
"Nerada bych nazývala vaše rozhodnutí šílenstvím, ale je přinejmenším horší než nevděk."
"Ach, Madame!" zvolal La Mole a sepjal ruce, "věřte mi, že jsem dalek jakéhokoli nevděku, že v mém srdci je cit vděčnosti, jež potrvá po celý můj život."
"Pak tedy dlouho nepotrvá," rázně odpověděla Markéta, i když ji upřímný tón mladíkův dojímal, "vaše rány se venku znovu otevřou a vy zemřete vykrvácením nebo ve vás poznají hugenota a zabijí vás, dříve než dojdete z paláce k první ulici."
"Já musím opustit Louvre," šeptal La Mole.
"Musíte?" opakovala po něm královna a dívala se krásnýma očima na mladíkovu tvář. Pojednou, jakoby se sama přistihla při nepěkné myšlence, prudce zbledla a řekla, "ach ano, chápu. Odpusťte mi, pane. Nenapadlo mě, že někdo venku na vás čeká a že již musí být značně zneklidněn vaší nepřítomností. Ano, rozumím vám, pane de La Mole. Proč
147

jste mi to neřekl hned . .., ale ne ., já sama jsem to měla vědět. Poákytla jsem vám pohostinství, bylo mou povinností ošetřit vaše rány. Pečovala jsem o vaše zraněné tělo, zapomněla jsem však na vaše city, pane ."
"Madame," zvolal mladík, "kdybyste věděla, jak se mýlíte. Jsem na světě skoro sám a v Paříži úplně sám. Vždyť já zde nikoho ani neznám. První muž, s nímž jsem v Paříži mluvil, byl šlechtic, který se mne pokusil zabít, první žena, kterou jsem y Paříži oslovil, jste byla vy, Vaše Veličenstvo."
"Tak mi tedy vysvětlete, proč chcete odejít."

"Madame, včera v noci jste ani neulehla, ošetřovala jste mne. A dnes v noci."
Markéta se ohlédla kolem sebe a rychle mladíka přerušila:
"Gillonno, myslím, že je čas,.abys zanesla klíč!"
"Jste v Paříži sám," pokračovala královna, když komorná odešla, "co si počnete bez přátel?"
"Bez přátel? Snad jich budu mít brzy hodně. Vaše Veličenstvo, přiznám se, v noci jsem měl zvláštní sen. Moje matka byla katolička. A mně se zdálo, že přišla za mnou sem do Louvrů. V ruce držela křížek, já jsem před ní poklekl a slíbil jí, že přestoupím na její víru. Je to jistě vůle boží. Seslal mi matku, seslal mi jednoho ze svých andělů, jenž mi zachránil život. A nejen to, seslal mi anděla, aby mne naučil život milovat."
"Věřím vám, hrabě," šeptala dojatá královna, "ale co chcete dělat? Nemůžete ještě chodit. Nevydržíte to, omdlíte slabostí."
"Madame, zkoušel jsem chodit po kabinetu. Chůze mi činí potíže, všechno mne bolí, ale když půjdu pomalu, jistě se někam dostanu."
Markéta opřela hlavu o ruce a přemýšlela.
"A král navarrský?" řekla po chvíli, "proč již o něm nemluvíte? Chcete změnit víru, chcete změnit i své rozhodnutí vstoupit do jeho služeb?"
"Madame," odpověděl La Mole celý bledý, "dotkla jste se nechtě pravé příčiny mého odchodu. Vím, že král navarrský je ve velkém nebezpečí a že ani vů
148

le dcery francouzské královny nepostačí k tomu, aby byla jeho hlava zachráněna."
"Co tím chcete říci, pane? O jakém nebezpečí mluvíte?"
"Madame, v kabinetě, kam jste mne ukryla, je všechno slyšet."
Opravdu, napadlo Markétu, tvrdil to i vévoda de Guise, a pokračovala nahlas, "řekněte, co jste vlastně slyšel."
"Slyšel jsem rozmluvu Vašeho Veličenstva s vaším bratrem."
"S králem?"
"Ne, s vévodou ďAlengon. Po vašem odchodu, Madame, jsem musel vyslechnout rozhovor Gillonny s paní de Sauve."
"Proto chcete odejít?"
"Ano, Madame. Přijde sem král, přijde sem váš manžel. Jak lehce bych se mohl stát svědkem tajemství druhých. Věřte mi, Vaše Veličenstvo, já zde opravdu nemohu zůstat. Jsem šlechtic, mám svou čest."
Markéta pochopila. V mladíkově hlase bylo tolik vzrušení, tolik naléhání, ale to hlavní, čeho se obával, stále ještě neřekl. Bránil mu. v tom čistý cit, který k ní choval.
"Vy jste tedy slyšel z kabinetu vše, o čem se mluvilo v mém pokoji?" opakovala královna.
"Ano, Vaše Veličenstvo," odpověděl hrabě se zatajeným dechem.
"Chcete odejít dnes, dnes v noci, abyste neslyšel ještě víc?"
"Madame, chtěl bych odejít okamžitě, ráčíli mi to Vaše Veličenstvo dovolit."
"Ubohý hochu," řekla Markéta hlasem plným soucitu a něhy.
La Mole nebyl schopen odpovědi. Očekával rozhněvaný hlas, hlas plný zklamání a hořkosti, a namísto toho zaslechl slova, která jistě prozrazovala víc, než chtěla. Jakoby přikován zázračnou silou, pohlížel do krásné a čisté tváře mladé královny.
"Máte obavy, hrabě," pokračovala Markéta se
149

skloněnou hlavou, "že byste mohl zaslechnout ně
jaké tajemství a později je prozradit?" :
"Ne, to jistě ne, Vaše Veličenstvo. Toho se nebojím, ale nejsem ještě tak silný, abych unesl pohled na štěstí někoho jiného."
"Štěstí.? A čí.?" zeptala se královna s úsměvem, "ach ano, již vám rozumím. Myslíte, na štěstí krále navarrského. Ubohý Jindřich."
"Madame, vy přece musíte vědět, že král je šťastný."
"Šťastný?"
"Ano, šťastný, protože na něj myslíte, protože ho litujete."
"Jste již pevně rozhodnut se svým králem nepromluvit, pane?"
"Ano, Vaše Veličenstvo. V této chvíli bych byl Jeho Veličenstvu jenom na obtíž."
"Chcete tedy promluvit s mým bratrem?"
"Ne, Madame. Nechci mluvit s vévodou ďAlengon, nechci se s ním ani setkat. To bych mluvil raději s králem navarrským. Jsem špatný hugenot a Král navarrský by si nezasloužil tak špatného služebníka. Ale rozhodně ještě nejsem takovým katolíkem, abych se mohl přátelit s vévodou ďAlengon nebo s panem de Guise."
Královna sklopila znovu oči. Mladíkova odpověď ji přivedla do rozpaků. Nevěděla,

zda jí lichotí nebo ji zraňuje.
Dříve než mohla odpovědět, ozvalo se lehké zaklepání a do kabinetu vstoupila Gillonna. Pohybem očí vyrozuměla královnu, že klíč je na místě.
"Pan de La Mole je příliš hrdý," řekla Markéta, "chtěla bych mu něco navrhnout, ale obávám se, že mne odmítne."
Hrabě povstal a přistoupil ke královně, aby se jí uklonil a dal jí zároveň najevo, že je připraven splnit její přání. Ostrá, palčivá bolest vehnala mu slzy do očí a jen taktak se stačil zachytit závěsu, aby neupadl.
"Vidíte, hrabě," řekla Markéta, "ještě mne potřebujete jako lékaře."
150

"Ach ano," šeptal La Mole, "potřebuji vás, jako potřebuji vzduch, abych mohl dýchat, jako potřebuji světlo, abych viděl."
Vtom někdo zaklepal na dveře královnina bytu.
"Slyšíte, Madame?" šeptala Gillonna.
"Možná že je to již .," zachvěla se královna.
"Mám otevřít?" zeptala se komorná.
"Jenom králi navarrskému, nikomu jinému!"
"Madame," ozval se hrabě de La Mole, "prosím vás ještě jednou, nechtě mne odejít. Smilujte se nade mnou. Vy mlčíte. Budu tedy muset promluvit sám a potom mne jistě vyženete."
"Mlčte, mlčte přece," naléhala královna dojata slovy, jež zněla jako výčitky.
"Madame," pokračoval hrabě, "cožpak to nechápete, cožpak jste nepoznala, že vás miluji?"
"Mlčte," šeptala královna a zakryla mladíkova ústa něžným pohybem ruky.
Hrabě uchopil podávanou ruku oběma dlaněmi a začal ji líbat žhavými polibky.
"Mlčte," šeptala královna ponechávajíc svou ruku v mladíkových dlaních, "jaký jste to šlechtic, když nechcete poslouchat svou královnu?"
Potom vykročila spěšně z kabinetu a zavřela dveře. Musela se zastavit a opřít o závěs. Srdce jí bušilo a na tváři i na hrdle cítila silné záchvěvy prudce pulsujících žil.
"Gillonno, otevři!" řekla po chvíli.
Zanedlouho vešel do komnaty král Jindřich. Byl klidný, oči mu zářily úsměvem a zvědavostí.
"Vzkázala jste pro mne, Madame," řekl.
"Ano, Vaše Veličenstvo, poslala jsem vám vzkaz."
"Přiznám se, Madame, že mne váš dopis velmi překvapil," řekl Béarňan a opatrně se rozhlédl po pokoji. Potom spočinul pohledem na tváři své manželky a jeho počáteční obavy zmizely.
"A způsobil vám jisté .pochybnosti, Sire," usmála se Markéta.
"Nemohu říci, že ne, ale již jsou, naštěstízažehnány. Pochopte mne, Madame, Isem v Louvrů obklopen nenávistí nepřátel a ti, kteří předstírají,
151

že jsou přátelé, jsou mnohem nebezpečnější než skuteční a otevření nepřátelé. Ale vy jste mne uklidnila. Uzavřeli jsme přece společnou dohodu. Včera jsem vyčetl z vašich očí opravdovou odvahu, včera, v den, kdy jsem měl být zavražděn."
"Pokračujte, Sire," řekla Markéta.
"Když jsem četl váš list, napadlo mi, že jako vězni mi zbývá k tomu nejhoršímu jen jediné. Být zrazen vlastní manželkou. Rozhodl jsem se, že půjdu. Buď platí naše smlouva, nebo mne zradíte, jiné řešení nenalézám."
"Sire, budete mluvit jinak, až vám řeknu, že vše, co se nyní stane, je dílem osoby, která vás miluje . a kterou milujete i vy."
Jindřich na chvíli zaváhal a bezděky ustoupil o jeden krok ke dveřím. Jeho černé, pronikavé oči hleděly tázavě na Markétu.
"Uklidněte se, Sire," usmála se královna, "ne, nejsem tak domýšlivá, abych mluvila o sobě."
"Madame, to písmo bylo přece vaše."
"Ano, lístek jsem psala já, to přiznávám. Myslím však na něco jiného. Bude vám stačit, když řeknu, že klíč, který jste dostal, prošel rukama čtyř žen?"
"Čtyř žen?" divil se Jindřich.
"Ano, přesně tak," pokračovala Markéta, "měla jej královnamatka, paní de Sauve, Gillonna a já."
Jindřich se zamračil. Bylo to příliš mnoho záhad najednou.
"Nyní si promluvme vážně," řekla královna, "a především otevřeně. Říká se, že se chcete zříci své víry. Je to pravda?"
"Co se říká, není pravda. Zatím jsem nic podobného nikomu neslíbil," odpověděl

král navarrský.
"Zdá se mi, že jste se, Sire, k něčemu takovému rozhodl. Mýlím se snad?"
"Jste moudrá, má královno. Nerozhodl jsem se, jenom si kladu otázku, co dělat. Je mi teprve dvacet let a stále ještě jsem králem. Aspoň pokud žiji. Čeká na mne ještě tolik věcí, pro něžby stálo za to změnit víru, Madame."
"Mezi nimi je i vá" život, viďte?"
152

Jindřich nedovedl potlačit lehký úsměv.
"Neřekl jste mi všechno, Sire," naléhala Markéta.
"Ne, ale pochopte, naučil jsem se za poslední dny opatrnosti. I vůči spojencům. Jste mým spojencem, ale kdybyste byla i."
"Vaší ženou," skočila mu do řeči královna.
"Ano, mou ženou!" přiznal se Jindřich.
"Co by se změnilo, Sire?"
"Potom by se změnilo vše. Potom bych chtěl zůstat králem hugenotů, jak se o mně říká. Zatím však se musím spokojit pouhým životem."
"Jste si jist, Sire, že toho dosáhnete?"
"Doufám, Madame. Jist si nemůže být člověk ničím, vždyť to víte."
"Máte pravdu, Vaše Veličenstvo. Zdá se mi, že jste ochotný vzdát se koruny i víry. Obdivuji se vašemu klidu. Chcete se vzdát všeho, abyste zachránil život. Nechcete se nakonec vzdát i ženy, která vás spojuje s francouzskými králi?"
Jindřich se zachvěl. Markétina slova měla hluboký smysl a dotkla se místa, o němž jedině král navarrský věděl, jak je citlivé. Král se však rychle ovládl ana jeho tváři se znovu zračil naprostý klid.
"Zapomínáte, Madame," řekl, "že zde v Louvrů jsem zajatcem vašeho bratra a udělám to, co mi on přikáže. Nikdo se mne až doposud na nic neptal, a přece šlo o mou čest, o můj trůn i. o můj život. Co mne spojuje s královskou rodinou? Každý přece ví, že náš sňatek byl vynucený. Nevím, zda se ptali vás, mne se neptali. Mohu tedy mluvit o nějakém právu, spravedlnosti? Přišel jsem si do Paříže pro vás, a co se stalo? Zbavili mne trůnu, snaží se mne připravit i o život. Takové mi zůstalo právo člena královské rodiny!"
Markétu manželův postoj ohromil. Vzdává se všeho, rezignuje. Možná že se již Kateřina, Karel IX. a Jindřich domluvili o zrušení jejího sňatku, možná že bude v nebezpečí i ona. Je dcerou královny a sestrou krále, ale jaké jsou v tom právě dnes záruky? Proč by neobětovali také ji? V srdci mladé královny
153

byl neklid, ale mnohem silněji se počínala ozývat její ctižádost, odhodlání nevzdat se.
"Vaše Veličenstvo, ztratil jste důvěru ve hvězdu, která září nad hlavou každého krále .?"
"Madame, žádnou hvězdu nevidím, nenajdete ji ani vy. Je ukryta v mracích, které nade mnou rozpoutaly bouři," odpověděl klidně Jindřich.
"Sire, a co kdyby se našla žena, která oddálí tuto bouři a způsobí, že vaše hvězda bude jasnější než kdykoli předtím?"
"To je velmi těžké, Madame."
"Nevěříte, že existuje taková žena, Sire?"
"Nevěřím, že by mohla mít takovou moc."
"Chtěl jste snad říci, Sire, takovou vůli," opravila fio Markéta.
"Ne. Řekl jsem moc a znovu to opakuji. Moc, o níž jste mluvila, může mít jenom žena, u níž se snoubí láska se zájmem. Převažujeli však jenom jeden z obou citů, je stejně zranitelná jako Achilles. U ženy, o níž mluvíte, mohu počítat jenom se zájmem, rozhodně ne s láskou. Madame, poslyšte, něco vám řeknu. Když se rozezněl zvon na věži SaintGermainrAuxerrois, mohla jste pomýšlet na to, že dosáhnete znovu svobody, kterou dali v sázku, aby mohli zničit mé lidi. Mně zbylo jediné. Musel jsem myslet na záchranu holého života. Bylo to také v dané chvíli nejdůležitější. Ztrácíme Navarrsko, to vím. Ale co znamená moje malé království ;v porovnání se svobodou, která vám dává volnost mluvit hlasitě ve vlastní ložnici. Dřív jste se toho neodvažovala, mohl by vás slyšet ten, jehož jste skrývala ve svém kabinetě."
Markéta, plna starostí, se přece jen musela usmát. Jindřich vstal a chystal se k odchodu. Před chvílí odbíjelo jedenáct a v Louvrů vše spalo, anebo se tak aspoň mohlo zdát. Král se u dveří zarazil a ještě se vrátil k Markétě.
"Madame, nechtěla jste mí něco říci? Anebo jste mi dala jenom příležitost, abych vám mohl poděkO1vat za váš včerejší odvážný zákrok ve zbrojnici va
154

seno bratra? Přiznávám se, Madame, přišla jste v pravý čas, zachránila jste mi život."
"Cožpak ničemu nerozumíte!" vykřikla Markéta a uchopila manžela za ruku, "nevidíte, že není nic zachráněno? Ani vaše svoboda, ani váš trůn, ani váš život? Jste tak slepý nebo šílený? Vy jste si skutečně myslel, že v mém listu byl jen návrh na dostaveníčko? Myslel jste si, že vaše manželka je dotčena vaším chladem a nezájmem a že vás požádala o odškodnění?"
"Madame, přiznám se ."
Král již svou větu nedokončil. Z chodby se ozval zvláštní zvuk a hned nato někdo třikrát zaškrabal na dveře Markétiných pokojů.
"Slyšíte?" šeptala mladá královna.
"Královnamatka vychází ze své ložnice," ozval se hlas za závěsem s nepředstíraným výrazem hrůzy. Jindřich poznal, že to mluví paní de Sauve.
"A kam jde?" zeptala se Markéta.
"K vám, Madame," odpověděla paní de Sauve.
Nyní zaslechl Jindřich zcela zřetelný šustot hedvábných šatů. Paní de Sauve zřejmě prchala před Kateřinou Medicejskou.
Král navarrský zatajil dech.
"Tušila jsem to," ozvala se Markéta.
"I já jsem s tím počítal," řekl Jindřich a rozhalil svůj plášť, pod nímž se leskla ocelová vesta a dlouhá milánská dýka.
"Schovejte tu dýku, Sire," prosila ho Markéta, "vždyť je to královnamatka a je sama."
"Právě proto."
"Tiše, otevírá již dveře v předpokoji," řekla Markéta a rychle něco svému manželovi pošeptala.
Král naslouchal se zájmem, slovo od slova v něm sílilo překvapení, které nakonec vystřídal úsměv. Podíval se naposledy na Markétu a rychle se ukryl za záclonami jejího lože.
Královna zatím vběhla do kabinetu, jediným pohybem ruky dala hraběti znamení, aby mlčel, a pak se klidně vrátila zpátky do ložnice. Byl nejvyšší čas, v zámku se již otáčel klíč.
155

Královnamatka měla klíče od všech místností Louvrů.
"Je tu někdo?" zeptala se Markéta, mezitímco Kateřina dávala u dveří znamení čtyřem šlechticům, aby z chodby neodcházeli.
Královnamatka vešla do pokoje. Markéta překvapeně vyhlédla ze záclon svého lože. Rychle vstala, přehodila si lehký župan přes noční košili a běžela matce naproti, aby jí mohla políbit ruku. Tuto scénu sehrála tak mistrně, že se jí dala oklamat i Kateřina Medicejská.
XIV
DRUHÁ SVATEBNÍ NOC
Královnamatka přelétla celou místnost neuvěřitelně rychlým pohledem. Sametové pantoflíčky u nohou postele, Markétiny šaty rozházené po židlích, dceřiny oči, které si protírala, aby zahnala spánek, všechno nasvědčovalo tomu, že Markétu právě vzbudila.
Kateřina se spokojeně usmála jako žena, které se podařil její plán, a přitáhla si volné křeslo.
"Sedněme si, Markéto, a promluvme si."
"Poslouchám, Madame."
"Je čas," pokračovala Kateřina a přivřela oči jako lidé, kteří hodně přemýšlejí, "je načase, drahá dcero, abys pochopila, že já a tvůj bratr si přejeme jenom tvoje štěstí."
Tato zdánlivě laskavá slova vyvolala u Markéty hrůzu. Až příliš dobře znala svou matku.
"Když jsme tě vdávali, vedly nás k tomu určité politické důvody. Byl v torn vyšší zájem, jemuž se musí často královská rodina podrobit i proti své vůli. Ale s jedním, a to se přiznám, jsme nepočítali. Překvapil nás nezájem, ano, dokonce odpor Navarry k tobě, ženě tak krásné, půvabné a svůdné. Nedovedeme si vysvětlit, proč zůstal tak chladným, jak to, že jsi v něm neprobudila touhu."
156

Markéta povstala a přitáhla si župan.
"Teprve dnes večer jsem se dozvěděla," pokračovala Kateřina, "že tvůj manžel nemá ani ty nejnutnější ohledy, jimiž je povinen vůči krásné ženě a vůči královské dceři. Byla bych za tebou přišla již dříve, ale dozvěděla jsem se všechno teprve dnes."

Markéta si povzdychla, královnamatka její gesto považovala jako souhlas a pokračovala: "Král navarrský veřejně vydržuje jednu z mých dvorních dam, ta žena ho prý dokonce miluje. Co to však znamená? Pohrdá tebou, královskou dcerou. Na takové chování je jediná odpověď. Souboj, který by smyl hanebnou urážku. Každý poctivý katolický šlechtic by to jistě udělal. My vládcové, ať máme sebevětší moc, nemůžeme však do takových věcí zasahovat."
Markéta sklonila hlavu.
"Pozoruji tě již dlouho, drahá dcero, a vidím příliš často oči zarudlé od pláče. Z tvého chování vůči paní de Sauve lze vyčíst trpké a bolestivé poranění citů. Znám takové rány, nejčastěji krvácejí dovnitř."
Markéta se zachvěla. Záclona na jejím loži se mírně pohnula, Kateřina to však nezpozorovala.
"Zahojit takovou ránu," královnamatka zdvojnásobila laskavost a něžný mateřský tón, "takovou ránu, mé dítě, může vyléčit jen matka. Chtěla jsem tvé štěstí, když jsem se rozhodovala pro tvůj sňatek. Nyní vidím noc co noc, jak si Jindřich plete dveře a vstupuje do jiné komnaty, než je tvá. Nedovolím, aby takový králíček urážel ženu tvé krásy a tvé důstojnosti, nedovolím, aby se takový člověk postavil proti nám při první příležitosti, která se mu namane a o níž bude přesvědčen, že je příznivá pro jeho plány. Máme plné právo odloučit tě od tvého manžela. Chceme ti zabezpečit budoucnost mnohem lepší, mnohem důstojnější dcery francouzských králů!"
"A přece, Madame, navzdory vašim informacím a navzdory vašemu pozorování, vedenému jistě jen
157

mateřskou láskou, musím vám říci, že král navarrský je skutečně mým manželem."
Kateřina Medicejská zlostně povstala a přistoupila k Markétě.
"On a tvým manželem? Stačí ti, aby vašemu manželství požehnala jenom církev? Stačí ti jen slova, která pronesl kněz? On a tvým manželem! Ano, dceruško, to by mohla tvrdit paní de Sauve, té bych to věřila, ale tobě? Od samého začátku vašeho společného života je vším možným, jenom ne tvým manželem. Byla to pro Navarru velká čest, že jsi se stala jeho ženou, on však dává přednost jiné, jinou obšťastňuje svou přítomností! Nevěříš? Právě nyní, právě v tuto chvíli je u ní. Pojď se mnou, mám klíče od jejího bytu, můžeš se přesvědčit na vlastní oči. Uvidíš sama, kde je tvůj manžel!"
"Madame," ozvala se Markéta, "mluvte, prosím, tišeji. Strašně se mýlíte, Jindřich."
"Co Jindřich?" přerušila ji Kateřina.
"Probudíte ho, spí zde v mém loži."
Markéta lehce vstala, přešla pokojem k hořícím svíčkám a skoro po špičkách se přiblížila ke své postelí. Opatrně nadzvedla záclony a prstem ukázala na spícího krále. Krátké černé vlasy se odrážely od bělostných polštářů. Pootevřená ústa a pravidelný dech prozrazovaly, že mladý král spí hlubokým a klidným spánkem.
Královnamatka zprvu nevěřila svým očím. Naklonila se nad lože, aby se přesvědčila, že je to skutečně Jindřich Navarrský. Jako by měla hrůzostrašné vidění, vydral se jí z hrdla téměř nelidský, skřek.
"Vidíte, Madame," řekla tlumeným hlasem Markéta, "měla jste špatné zprávy. Můjmanžel je v mém svatebním loži a spí."
Kateřina zmateně vzhlédla na Markétu, pak se znovu otočila k Jindřichovi. Zbledla a zlostně si začala kousat rty.
Markéta nechala stále ještě záclony odhaleny, aby se matka mohla pokochat pohledem na spícího
158

Krále. Teprve po chvíli zaclonila své lože a vrátila se ke Kateřině.
"Říkala jste něco, Madame? Nerozuměla jsem vám," ozvala se hlasem prozrazujícím jistotu a vnitřní vyrovnanost mladé, milující ženy.
Královnamatka se naposledy pokusila odhalit v Markétině tváři aspoň stopu něčeho, co by ji prozradilo, bylo to však marné. Hleděly na ni oči zamilované ženy a poslušné dcery.
"Nic!" odsekla zlostně Kateřina Medicejská a vyšla rychlým krokem z ložnice.
Markéta ještě chvíli poslouchala u dveří. Když kroky staré královny zanikly na chodbě, vrátila se k loži. Skoro současně se rozhrnuly záclony a objevil se Jindřich. Jeho oči zářily, ale přerývaný dech a sotva znatelné chvění nasvědčovaly, že chvíle, kterou právě prožil, nepatřila mezi ty nejlehčí. Oblečený jenom v nabíraných nohavicích a v drátěné košili, poklekl před svou manželkou. Markéta mu radostně tiskla ruku, pohled na nezvyklý oděv vlastního manžela přinutil ji však k úsměvu.

"Madame, ach Madame," šeptal král, "jak se vám odměním?" A pokrýval její ruku polibky směřujícími po paži až k odhalenému rameni mladé a krásné ženy.
"Sire," řekla královna a mírně poodstoupila, "zapomněl jste, že právě v tuto chvíli na vás čeká že na, jíž děkujete za svůj život?"
"Paní de Sauve," pokračovala potom Markéta šeptem, "potlačila svou žárlivost a poslala vás do mého pokoje. Obětovala se, kdo ví, zda nebude muset obětovat i svůj život. Vy přece dobře víte, že hněv mé matky je strašný."
Jindřich se zachvěl, vstal a chtěl odejít.
"Já mohu zůstat celkem klidná, pokračovala Markéta, "dostal jste klíč, ale nikdo vám neřekl, kam máte jít. Mohou si zkrátka myslet, že jste dnes v noci dal přednost mně."
"Dávám ji vám, Markétko, i ve skutečnosti. Jenom zapomeňte ."
"Sire, mluvte, prosím, tišeji," řekla Markéta na

podobujíc slova, která před chvílí řekla své matce, "je vás slyšet až do kabinetu, nejsem zatím tak úplně sama, mluvte proto tišeji."
"Ach ano, Markétko," odpověděl Jindřich a pokusil se, celkem bez úspěchu, o úsměv, "mohlo mi hned napadnout, že poslední jednání vaší dnešní tak dokonalé hry nebude patřit mně! Ten kabinet ."
"Vstupte tam, Sire," řekla rychle Markéta, "považovala bych si za čest představit Vašemu Veličenstvu statečného a těžce zraněného šlechtice, který se vypravil do Paříže, aby vás mohl informovat, jaké vás čeká nebezpečí."
Královna otevřela dveře. Jindřich, překvapený jejím přiznáním, nahlédl do kabinetu. U okna stál hrabě de La Mole. Jeho překvapení nebylo o nič menší než královo.
"Sire, tohoto šlechtice pronásledovali až do Louvrů a chtěli ho zabít v mém pokoji. Jsem ráda, že ho nyní mohu odevzdat pod vaši královskou ochranu," prohlásila Markéta a střídavě pozorovala oba muže.
"Vaše Veličenstvo," ozval se konečně raněný, "jsem hrabě Lerac de La Mole. Očekával jste mne, byl jsem vám doporučen nebohým panem de Téligny, po jehož boku jsem stál ve chvíli, kdy byl zabit."
"Ano, vím. Královna mi odevzdala jeho list. Ale vy jste ještě měl mít dopis od guvernéra Languedocu, ne?" zeptal se král.
"Ano, Sire. Měl jsem rozkaz předat dopis Vašemu Veličenstvu hned po příjezdu do Paříže."
"Proč jste to neudělal?"
"Sire, šel jsem včera večer do Louvrů. Řekli mi, že jste, Vaše Veličenstvo, příliš zaneprázdněn a že mne nemůžete přijmout."
"Ano, to je pravda, ale dopis jste mi mohl přece předat!"
"Měl jsem výslovně rozkaz od pana ĎAuriac odevzdat list přímo do vašich rukou, Sire. Pan guvernér mne ubezpečil, že dopis obsahuje důležitou

zprávu a že jej nikdo jiný nesmí dostat do rukou," řekl hrabě de La Mole a podal svému králi dopis.
Jindřich roztrhl obálku a četl. "Máte pravdu," poznamenal a pokračoval ve čtení, "byla to, rada, abych okamžitě opustil dvůr a odjel do Béarnu. Pan ĎAuriac, i když je katolík, tušil zřejmě, co se zde připravuje. Pane, u sta hromů, kdybych znal obsah tohoto dopisu před třemi dny, mohlo všechno dopadnout jinak!"
"Sire, letěl jsem do Paříže jako vítr, ale dorazil jsem teprve včera večer."
"Ano, ano, rozumím. Stačil jen jeden dva dny a byli bychom dnes v bezpečí třeba v La Rochelle nebo kdekoli jinde v místě, kde by s námi stálo dva až tři tisíce jezdců."
"Sire," ozvala se královna, "je zbytečné vracet se do minulosti. Sám vidíte, že hrabě vám dřív dopis ani odevzdat nemohl, ničím se neprovinil. Neztrácejte .čas tím, co bylo nebo mohlo být, raději pomyslete na budoucnost."
"Madame, vy stále ještě věříte, že máme nějakou naději?" podivil se Jindřich.
"O tom ani na chvíli nepochybuji, Sire," odpověděla královna rozhodným hlasem, "jste přece dobrý hráč? Řekněme, že vám byl vzat jeden ze tří pěšců. To ještě neznamená prohru!"
"Madame," řekl král tichým hlasem, "kdybych si mohl být jist, že v této hře budete stát na mé straně ."
"Kdybych se chtěla přidat na stranu vašich protivníků, mohla jsem to udělat již dřív a nečekat až na dnešní noc, Sire!"
"Ano, uznávám, jsem nevděčný," odpověděl král, "věříte tedy, že nic není prohrané?"
"Vaše Veličenstvo," vmísil se do rozhovoru pan de La Mole, "přeji vám štěstí,

ale nezapomínejte, že již nemáme pana admirála."
Jindřich Navarrský se usmál svým zvláštním úsměvem. Jeho pravý smysl pochopili u dvora až o hodně let později, v době, kdy Jindřich sám zasedl na francouzský královský trůn.
16Í

"Madame," ozval se znovu Jindřich a zadíval se na hraběte, "tento šlechtic přece nemůže zůstat u vás, byl by vám na obtíž a kromě toho by byl vystaven dosti mrzutým překvapením. Co s ním zamýšlíte udělat?"
"Sire, souhlasím s vámi, že u mne nemůže zůstat. Ráda bych ho nějak dostala z Louvrů."
"To nebude tak snadné."
"Sire, vy byste nemohl pana de La Mole přijmout do své družiny?"
"Madame, jste snad již opravdu poslední, kdo se mnou v Louvrů jedná stále jako s králem hugenotů. Vždyť nemám ani trůn, ani dvůr. A váš bratr mne nutí, abych se zřekl víry. Počkejte, zde pan guvernér píše, že matka pana de La Mole byla katoličkou."
"Hrabě," Markéta téměř vykřikla, "říkal jste mi něco o změně náboženství, možná že by Jeho Veličenstvo v takovém případě mohlo ."
"Madame, mluvil jsem o tom, ale měl jsem dojem, že vy ."
"Ne, hrabě, mne se to přece netýká, to musíte vysvětlit zde svému králi," řekla Markéta.
"O čem jste tedy mluvil, hrabě?" zeptal se Jindřich.
"Sire, když jsem byl pronásledován, když se mi zdálo, že již musím zemřít, měl jsem pocit, že vidím podobu své zesnulé matky. To ona mne dovedla až sem do Louvrů. Tenkrát jsem se rozhodl, buduli zachráněn, že přestoupím na víru své matky. Nyní jsem pod ochranou sestry katolického krále a pod ochranou krále navarrského. Stal se skutečně zázrak a já jsem zachráněn. Je tedy na mně, abych splnil slib, který jsem dal památce své matky. Chci se stát katolíkem."
Jindřich se zamračil. Sám o něčem podobném také uvažoval, ale mladíkovo rozhodnutí se mu zdálo příliš unáhlené.
Zdá se, že mu král nechce pomoci, napadlo Markétu a potom hlasitě pokračovala, "Sire, zapo
162

mínáme, že náš pacient potřebuje klid. Já sama již také padám ospalostí."
"Jistě, Madame," odpověděl Jindřich, "necháme tedy nemocného odpočívat."
Hrabě pohlédl na královnu prosebným pohledem.
Markéta vycítila, kolik lásky je skryto v jeho očích, a rychle se obrátila ke králi. "Sire, hrabě nasadil život, aby vám mohl oznámit smrt pana admirála a pana de Téligny. Byl přitom nebezpečně zraněn. Měl byste mu, Vaše Veličenstvo, prokázat mimořádnou čest., za niž vám bude vděčen po celý život."
"Jistě, Madame," řekl král, "rozkazujte, já poslouchám."
"Pan de La Mole bude dnes spát u nohou Vašeho Veličenstva a vy, Sire, budete spát zde v kabinetě. Já, když dovolíte, zavolám Gillonnu, aby mi pomohla. Ubezpečuji vás, Vaše Veličenstvo, že z nás tří rozhodně nejsem ta, jež potřebuje spánek nejméně."
"Madame," odpověděl král, "kdyby pan de La Mole byl schopen přejít až do mé ložnice, nabídl bych mu vlastní lože."
"Vaše komnata, Sire, není dnes v noci bezpečná ani pro vás, ani pro pana de La Mole. Zůstaňte zde v mém kabinetě. Tak velí nejen rozum, ale i opatrnost."
Markéta nečekajíc, co jí manžel odpoví, vyzvala Gillonnu, aby připravila lože pro krále a hraběte. Potom se Jindřichovi. obřadně uklonila a vrátila se do své ložnice.
"Gillonno," řekla šeptem, "zítra ráno musím mluvit s vévodou ĎAlengon. Zařid to, pozvi ho sem ., vymysli si, co chceš ., jenom aby zde byl ještě před osmou hodinou."
Komorná pokynula souhlasně hlavou, zhasla svíce a beze slova odešla.
Musím mu najít ochránce i zde v Louvrů mezi katolíky, šeptala si mladá královna již v polospánku, ta Jindřiška je blázínek . Erós . a Kupido .
163

XV
CO ŽENA CHCE, BOH CHCE
Markéta se nemýlila. Hněv, který vzplanul v srdci Kateřiny Medicejské, se musel na někom vybít. Stará královna se nechtěla smířit se skutečností, že zůstala bezmocná a že se její plán nepovedl. Místo aby se vrátila do svých komnat, prošla chodbou a vystoupila do dalšího patra, kde bydlely její dvorní dámy.

Paní de Sauve čekala dvě návštěvy. Na tu první se těšila, doufala, že Jindřich přijde. Z druhé měla strach. Tušila, že se Kateřina Medicejská objeví hned po rozhovoru s Markétou.
Poloobléčená lehla si na postel a přikázala Dariole, aby zůstala v předpokoji. V paláci byl až nezvykle nápadný klid. Paní de Sauve naslouchala nočnímu tichu. Po chvíli zaslechla, jak někdo opatrně vsunuje klíč do zámku jejích dveří, jak se zámek otáčí. Brzy rozeznala i zvuk pomalých kroků tlumený těžkými koberci. Ne, Jindřich to nebyl, král navarrský měl mnohem rychlejší chůzi. A Dariola nepřicházela ohlásit tak pozdní návštěvu. Paní de Sauve věděla, kdo jediný v tom mohl její komorné zabránit. Pocit strachu zaplavil celé tělo. S očima plnýma hrůzy očekávala příští okamžiky.
Konečně se rozhrnuly záclony před jejím ložem. Paní de Sauve poznala bledou tvář Kateřiny Medicejské.
Zdálo se, že královnamatka je klidná. Dvorní dáma dovedla však příliš dobře číst v obličeji své velitelky. Věděla, že právě pod touto maskou se skrývají nejtemnější plány kruté pomsty.
Dvorní dáma chtěla seskočit z postele, ale Kateřina ji zadržela. "Zařídila jste, aby král navarrský dostal váš klíč?" zeptala se bezbarvým hlasem královnamatka.
"Ano, Madame .," odpověděla Charlotta.
"A přišel?"
"Kdo, Madame?"

"Král navarrský."
"Ne, Vaše Veličenstvo, ještě ne. Ale čekám ho. Před chvílí, když jsem zaslechla, jak se otáčí v zámku klíč, jsem myslela, že je to on."
Odpověď paní de Sauve zněla tak přirozeně a upřímně, že Kateřina zaťala zlostně ruce. "Věděla jsi dobře, že král dnes v noci k tobě nepřijde!" rozzlobeně křikla královnamatka.
"Já, Madame? Jak bych to mohla vědět?" divila se dvorní dáma.
"Mlč! Věděla jsi to!"
"Madame, kdyby král nepřišel," odpověděla paní de Sauve, "znamenalo by to jediné: že je mrtev."
Paní de Sauve jinak ani odpovídat nemohla. Nesměla před Kateřinou prozradit, co s klíčem udělala, čekala by ji okamžitá pomsta a možná i smrt.
Kateřina se odmlčela. "Tak ty jsi králi Jindřichovi nepsala?"
"Ne, Madame," odpověděla paní de Sauve, "nic podobného jste mi přece nepřikázala."
Kateřina se znovu odmlčela a upřeným pohledem pozorovala paní de Sauve.
"Ty si myslíš, že jsi krásná? A chytrá!"
"Ne, Vaše Veličenstvo. Vím jenom, že jste se ranou měla velmi často neskonalou trpělivost, pokud šlo o moji chytrost nebo krásu."
"Zmýlila jsem se v tobě," pokračovala královnamatka, "vedle Margot jsi ošklivá a hloupá!"
"Ani ve snu by mne nenapadlo, Madame, srovnávat se s vaší dcerou ."
"Král navarrský dává přednost Margot. To si jistě nepřeješ a na tom jsme se přece nedohodly?"
"Běda mi, Vaše Veličenstvo," řekla s pláčem paní de Sauve, "jeli to pravda, jsem velmi, velmi ne šťastná."
"Je to pravda, vždyť ti to říkám," zasmála se Kateřina.
"Vaše Veličenstvo, jak to víte?"
"Běž se podívat ke královně navarrské, blázne! Uvidíš tam svého milence!"
Paní de Sauve neodpovídala.

"Žárlíš?" zeptala se výsměšně královnamatka, "vy Francouzky neumíte ani žárlit!"
"Vaše Veličenstvo přece ví, že krále Jindřicha miluji právě tolik, kolik vyžadují moje služby vám, Madame."
Kateřina se na chvíli zamyslela. "Možná že mluvíš pravdu," řekla, "možná ."
"Vaše Veličenstvo čte v mém srdci."
"Tvoje srdce, Charlotto, je mi stále ještě věrné?"
"Madame, můžete mi přikázat cokoli a sama se přesvědčíte."
"Dobrá. Říkáš, že mi chceš sloužit. Přeji si, abys byla do krále zamilována, ale skutečně zamilována. A musíš být žárlivá. aspoň jako dovedeme být my, Italky!"
"Vaše Veličenstvo by mne muselo poučit, co to znamená, být žárlivá jako Italka."
"Však ti to vysvětlím .," odpověděla Kateřina se zvláštním přízvukem na každém slově.

Několikrát pokynula hlavou, jako by souhlasila se svými okamžitými nápady. Naposledy pohlédla pronikavým pohledem na dvorní dámu, rychle vstala a odešla stejně tichým a pomalým krokem, jakým před chvílí přišla.
Charlotta, zmatená královniným lstivým pohledem, nechala ji beze slova odejít. Oddechla si, teprve když se za Kateřinou zavřely dveře. Za chvíli přivolala Dariolu, aby se ujistila, že hrozná návštěva je již opravdu pryč.
"Dariolo, běž a přenes si křeslo sem k mému loži. Budeš spát vedle mne, bojím se zůstat sama. A nech svítit světlo."
Noční zjevení a rozhovor se starou královnou jí však dlouho nedovolovaly zavřít oči. Paní de Sauve usnula neklidným spánkem až pozdě k ránu.
Královnu Margot probudil štěkot loveckých psů. Rychle vstala, oblékla se do nádherných šatů a dala zavolat své dvorní dámy a šlechtice, kteří měli pravidelně službu v předpokoji krále navarrského. Potom odemkla kabinet, kde spali Jindřich a La Mole, a tiše vešla dovnitř.
166

"Vstávejte, Sire," řekla s rozkošným. pohledem platícím spíše hraběti, "včera jsme přesvědčili matku, dnes musíme zahrát stejnou komedii i před cejým královským dvorem. Buďte klidný," usmála se mladá královna, "je to již naposledy, nebudu vás vícekrát nutit do tak nepříjemné role."
Nyní se zase pousmál Jindřich. Rychle se oblékl a vstoupil do královniny ložnice. Když se přesvědčil, že dveře do kabinetu jsou dobře zavřeny, zavolal na své dvořany. Zatímco ho zdravili, rozhlížel se po ložnici a hledal svůj kabátec, který záměrně přehodil přes královninu postel. Omluvil se šlechticům, že je přijímá jen tak, a rychle si přehodil plášť přes rameno. Přítomným však neušlo, kde kabátec ležel a jak královna náhle zčervenala.
Markéta koutkem oka pozorovala mistrnou královu hru. Cíle bylo dosaženo, udivení dvořané nemohli zakrýt překvapení nad náhlou proměnou vztahu mezi králem a královnou. Jindřich Navarrský byl skutečně znamenitý herec. Hovořil s naprostým klidem, ptal se, co je nového ve městě a u dvora, a tvářil se, jako by bylo naprosto samozřejmé, že dvorní dámy a šlechtice přijímá právě zde v pokojích své manželky.
Královu bezstarostnou rozmluvu přerušil komorník oznamujícfpříchod vévody ďAlengon.
Gillonna splnila svůj úkol. Stačilo, aby oznámila, že král trávil noc u královny, a vévoda okamžitě spěchal za sestrou.
František ďAlengon vešel do ložnice. Nečekal, že místnosti budou zaplněny dvořany, a málem porazil ty, kteří stáli mezi dveřmi. Jeho pohled platil Jindřichovi, další věnoval Markétě. Třetí, nejdelší, bloudil po ložnici s rozesílanou postelí, rozházenými poduškami a s královým kloboukem odloženým na nočním stolku.
Vévoda zbledl, ale rychle se ovládl. "Bratře Jindřichu," řekl, "přijdete si dnes dopoledne zahrát s králem?"
"Prokazuje mi král takovou čest, že si mne vybral
167

za partnera," zeptal se král navarrský, "nebo je to pozornost z vaší strany, švagre?"
"Ne, král o tom nemluvil," odpovídal zmateně vévoda, "ale hrajete s ním přece každý den."
Jindřich se zamyšleně usmál. Od poslední partie s francouzským králem se tolik změnilo, že by nebylo divu, kdyby Karel IX. změnil své každodenní spoluhráče.
"Samozřejmě, švagre," řekl Jindřich, "půjdu."
"Pospěšte si tedy, můžeme jít společně," navrhl vévoda ďAlengon.
"Vy odcházíte?" podivila se Markéta.
"Ano, sestro."
"A nač takový spěch?" pokračovala královna, "chtěla jsem vás, bratře, požádat o kratičký rozhovor."
Copak mu asi chce? napadlo Jindřichovi, který nebyl o nic méně překvapen než vévoda ďAlengon.
Markéta zřejmě uhodla manželovu nevyslovenou otázku. "Sire," řekla a obrátila se k Jindřichovi, "jen jděte za Jeho Veličenstvem Karlem Devátým. Nemam před vámi žádná tajemství. Chci požádat svého bratra o totéž, o co jsem včera žádala vás. Nechci vás zbytečně okrádat o váš drahocenný čas, slyšel byste znovu mou včerejší prosbu."
"Ano, Madame," odpověděl Jindřich, "lituji, že nemám čas, abych mohl zůstat u vašeho rozhovoru. Snad postačí, když řeknu vašemu bratrovi, že i já vřele doporučuji osobu, o niž se zajímáte. Myslím si, že by snad bylo nejvhodnější,

kdybyste si mohla ponechat pana hraběte zde u vás. Doufám, že se můj návrh bude zdát vévodovi vhodný. Vy s tím, Madame, jistě souhlasíte?"
"Ano, Sire," odpověděla Markéta, překvapena Jindřichovým návrhem, a zamířila ke kabinetu, leště než otevřela dveře, obrátila se na svého manžela, "měl byste, Sire, vysvětlit mému bratrovi, proč se zajímáte o pana de La Mole."
Král navarrský se ocitl v pasti, kterou si sám nedobrovolně připravil. Rychle vysvětlil vévodovi, kdp
168

ie hrabě de La Mole, proč přišel do Paříže a jak a kde byl zraněn. DAlengon, jak známo, tak trochu sympatizoval s hugenoty a dal o sobě šířit, že je dokonce poloviční protestant, aby si tak naklonil aspoň část šlechty znepřátelené s francouzským královským dvorem.
Jindřich právě dokončil svůj výklad, v němž potlačil vše, co potřeboval zamlčet, a zeširoka vypověděl o všem, co mohlo vévodu zajímat.
Hrabě de La Mole, vedený Markétou, vstoupil do místnosti. DAlengon spatřil mladého, krásného šlechtice. Zranění a bledost mu dodávaly vzezření odvážného a rozhodného muže. Markétin chráněnec vzbudil u vévody pocity žárlivosti a zraněné samolibosti.
"Bratře," řekla Markéta s tím nejnevinnějším pohledem, "zde tento šlechtic může být velmi užitečný každému, kdo bude umět využít jeho schopností. Přijměte ho do své družiny, najde ve vás vlivného pána a vy v něm oddaného služebníka. Ručím za něj. Právě vy," dodala šeptem, aby ji slyšel jenom vévoda, "byste se měl obklopit spolehlivými lidmi. Jste přece ctižádostivý a naneštěstí v pořadí až třetí princ následník trůnu," a znovu pokračovala jasným hlasem, "doufám, že na rozdíl od mého manžela uznáte, že by nebylo vhodné, aby tak mladý šlechtic zůstal v blízkosti mého bytu."
"Markéto," ozval se jakoby bez rozmyšlení vévoda ĎAlengon, "budeli pan de La Mole chtít, mohu ho během půl hodiny ubytovat ve svých pokojích. U mne bude v bezpečí. Mám rád každého, kdo miluje mne a je mi věrný."
Vévoda nemluvil pravdu, protože v skrytu duše již nyní mladíka nenáviděl. Jindřich a Markéta to pochopili okamžitě, hrabě se o této skutečnosti mohl přesvědčit až později.
"Děkuji vám, bratře, věděla jsem, že se na vás moha spolehnout."
Jak vévoda slíbil, tak sa l stalo. Po půlhodině stoupal již hrabě, poučen Maťkétou, po schodech ke komnatám Františka ĎAlengon.
169

Uplynuly dva tři dny. Všem se zdálo, že dobrý vztah mezi královnou a králem navarrským se hodinu od hodiny upevňuje. Jindřich dosáhl aspoň toho, že se nemusel zříci své víry veřejně, stačil jen slib do rukou královského zpovědníka a účast na mši v Louvrů. Každý večer velmi okázale vstupoval do pokojů své manželky. Chvíli s ní rozprávěl a potom mizel tajnými dveřmi do bytu paní de Sauve. Obě ženy, manželka i milenka, ho neustále varovaly před královnoumatkou. Přátelský pohled, jímž Jindřicha provázela, vlídná slova, jež před Béarňanem pronášela, to vše zvětšovalo nedůvěru jak krásné Margot, tak i paní de Sauve. Po pravdě řečeno, mladého krále ani nebylo třeba varovat. Byl opatrný a Kateřině Medicejské nevěřil. Stávalo se třeba při obědě, když ho královnamatka obšťastnila mimořádně laskavým pohledem, že se Jindřich vymluvil na nevolnost a jídla se ani nedotkl. Raději si sám vařil čerstvá vejce a pil čistou vodu, vlastnoručně přinesenou od studny.
Pronásledování hugenotů stále ještě pokračovalo, ale krveprolití se přece jen zmírnilo. Téměř všichni hugenoti byli již pobiti a ti nemnozí, kteří zůstali naživu, buď opustili Paříž, nebo si nalezli bezpečný úkryt přímo v městě.
Občas se ozval křik a střelba ze čtvrti, kde se podařilo objevit některého ze skrývajících se "neznabohů". Byl chycen a popraven buď veřejně, anebo přímo v domě, bylli zahnán někam do pokojů, odkud nebylo možné prchnout. Bylo už skoro pravidlem, že podobná honička se stala pro celou čtvrť velikou událostí.
Hugenotů bylo čím dál méně a nenávist katolíků naopak vzrůstala. Štvané zvěře ubývalo, nelítostných a krvežíznivých lovců přibývalo.
Karel IX. se zájmem sledoval tento hon. Pokud se ho již sám nemohl zúčastnit, nechal si o všem do nejmenších podrobností vyprávět. Jednou, když se vracel z míčovny, vrazil nečekaně do pokojů své matky.
"Již jste slyšela tu radostnou novinu, matko? Měl jsem strach, že mrtvola pana admirála je navěkv
170

ztracena, ale můj lid je chytrý. Někde našli jeho tělo a pověsili je za hák na

šibenici v Montfaucon!"
"Nu a?" zeptala se Kateřina.
"Od té doby, co je chudinka pan admirál mrtev, musím na něho často myslet. Stýská se mi po něm. Chtěl bych ho vidět. Venku je krásně, nechcete se se mnou projet do Montfauconu?"
"Ráda bych šla s tebou, synu, ale domluvila jsem si již nějakou schůzku, kterou nemohu odvolat. Možná že by bylo lepší vzhledem k významu admirála, aby tam zajel celý dvůr. Bude "to pěkná podívaná. A my aspoň uvidíme, kdo pojede a kdo ne."
"Máte pravdu, matko. Odložíme to na zítřek. Oba pošleme své pozvánky .. ., anebo ne, oznámím pouze, že zítra jedeme. Ať se každý rozhodne sám, souhlasíte?"
Kateřina Medicejská místo odpovědi pokynula hlavou.
"A já se půjdu učit hrát na lesní roh, Madame," uklonil se Karel.
"Synu, nezdá se vám, že se zbytečně vysilujete? Ambroise Pare vás již tolikrát varoval. Poslechněte ho přece, je to pro vás příliš namáhavé."
"Zatroubím jenom dvě tři fanfáry. Chci potěšit své psy, nudí se k smrti. Škoda že je nemohu poslat na hugenoty. O mé zdraví se nestrachujte, matko. Cítím se velice dobře a zaručeně přežiji ještě mnoho ze svých šlechticů a poddaných. Jenom se nebojte, půjdu na pohřeb i našemu Jindříškovi, i když astrologové předpovídají, že má začas zasednout na francouzský trůn!"
Karel IX. vyšel se smíchem z komnaty a spěchal do své zbrojnice. Sundal ze stěny lesní roh a několikrát zatroubil s takovou silou, že by mu ji mohl závidět i legendární Roland. Stěží bychom nalezli vysvětlení, kde se v tom nemocném a slabém těle vzal tak mocný a dlouhý dech.
Kateřina skutečně čekala návštěvu. Sotva mladý král odešel, přistoupila k ní jedna z komorných a něco jí pošeptala. Královnamatka se spokojeně

usmála, rozloučila se s dvořany a přešla do druhé místnosti, kde ji pozdravil Florenťan René.
"To jste vy, René," prohlásila královnamatka, "poslala jsem pro vás."
Dvorní astrolog a voňavkář se hluboce uklonil.
"Dostal jste vzkaz, který jsem vám včera dopoledne poslala?"
"Vaše Veličenstvo, dostalo se mi veliké cti."
"Vzkázala jsem vám, abyste znovu prozkoumal horoskop sestavený Ruggierim. Zjistila jsem, že sepřesně shoduje s Nostradamovým proroctvím, které tvrdí, že všichni tři moji synové budou vládnout. V posledních dnech se hodně změnilo, René, chtěla jsem, abyste se znovu podíval na osudy mých synů. Napadlo mi, že nad jejich životy již nebude viset ta strašlivá hrozba!"
"Madame," řekl René, "Vaše Veličenstvo ví dobře,; že každodenní události nemají vliv na celkový osud. Právě naopak, osud řídí drobné události."
"Dobrá, dobrá, René," přerušila ho královna, "udělal jste pokus s beránkem?"
"Zajisté, Madame. Poslouchat rozkazy Vašeho Veličenstva je mou první povinností."
"Jaký byl výsledek?"
"Stejný jako předcházející, Vaše Veličenstvo."
"Černý beránek zase jen třikrát zabečel? To není možné!" divila se Kateřina.
"Madame, vydal ze sebe tytéž tři zvuky jako naposledy," odpověděl René.
"Znamení tří násilných smrtí v mé rodině," šeptala Kateřina.
"Madame, nemohl jsem."
"A co vnitřnosti, René?"
"Znovu jsem našel ono podivné uložení jater jako u dvou předcházejících pokusů. Všechno naopak, než má být!"
"Stále ta proklatá změna panujících rodů!" mumlala zoufalá královna, "musíme proti tomu bojovat, René."
Astrolog potřásl hlavou. "Vaše Veličenstvo, prútl osudu nelze bojovat, osud vládne ."

"To si myslíš ty!" vykřikla královna, "pamatuješ si ještě na proroctví pro královnu ĎAlbert?"
"Velice přesně, Vaše Veličenstvo."
"Tak mi je zopakuj!"
"Vives honorata," řekl René, "morieris reformirlata, regina amplificabere."
"Tak vidíš! To přece znamená za života budeš vážená. A kdo si jí tady vážil? A dál zemřeš obávaná. A my jsme se jí jenom smáli! A to poslední jako královna budeš větší! Jen si vzpomeň, René. Kdo na ni vzpomíná? Je v hrobě a neštěkne po ní ani pes! Na jejím náhrobku není ani nápis."

"Madame," odpověděl klidně Florenťan, "obávám se, že dáváte výkladu nesprávný smysl. Poslední část věty jste špatně přeložila."
"Tak mluv! Vysvětli mi to!"
"Vives honorata královna navarrská byla skutečně uctívaná, dokud žila. Její lid ji miloval, vážil si jí, i když nebyla bohatá."
"Dobrá, ale vysvětli mi tedy to morieris reformidata!"
"Vaše Veličenstvo, to je přece snadné. Zemřeš obávána," odpověděl René.
"Ona snad zemřela obávána?"
"Jistě, Madame. Byla tak obávána, že musela zemřít. Poslední část věty pak znamená budeš větší, než jsi byla jako královna. To je také pravda. Navarrská královna vyměnila svou chudičkou a pomíjivou korunu za korunu mučednickou. A ta je věčná, Vaše Veličenstvo. A konečně kdo ví, jaká budoucnost zde čeká na jejího syna. Možná že se stane zakladatelkou slavného panovnického rodu, potom by muselo platit i to, jak jste poslední část věty přeložila vy, Vaše Veličenstvo."
René věděl, že jedině on může mluvit s královnou tak otevřeně. Kateřina Medicejská byla pověrčivá, ano, víc než pověrčivá, neudělala ani jedno důležité rozhodnutí dříve, než se poradila se svým astrologem. Kromě toho se René vyznal v chemii. On to byl, kdo staré královně připravoval všechny druhy jedů, jedině on věděl o všech vraždách, které

měla na svědomí dcera slavné florentinské rodiny Medicejských.
"Došly již voňavky z Itálie?" zeptala se Kateřina, aby se vyhnula dalšímu hovoru o horoskopech a proroctvích.
"Ano, Madame."
"Pošli mi celou skříňku!"
"Jaký druh mám pro Vaše Veličenstvo vybrat?"
"Ty poslední."
"Ty, co měla ráda zesnulá královna navarrská?" doplnil ji René.
"Ano, právě ty."
"Myslím, že je ani nemusím připravovat, Vaše Veličenstvo se v nich vyzná dobře samo."
"Možná. Několikrát se mi povedly a byly účinné."
"Madame, další rozkazy již nemáte?"
"Zatím ne, René. Kdyby se objevilo něco nového při obětování beránků, řekni mi. Možná že bys to měl nyní zkusit na slepicích."
"Vaše Veličenstvo, udělám, jak si přejete. Ale tím, že změníme oběť, nezměníme výsledek proroctví."
"Udělej, co jsem ti řekla!"
Florenťan se hluboce uklonil a odešel.
Kateřina zůstala ještě chvíli sama. Slova osudné věštby padala na ni jako strašlivá tíha. Věděla, že je bezmocná, ale přece jen hledala způsob, jak přelstít i sám osud.
Potom se vrátila mezi své dvorní dámy a oznámila jim zítřejší výlet do Montf auconu.
Zpráva o cestě krále a královnymatky se rozlétla po Louvrů a po Paříži jako blesk. Dámy si daly připravit ty nejkrásnější šaty, šlechticům cídili zbraně a hřebelcovali nejvzácnější koně. Obchodníci zavírali krámy, řemeslníci dílny. Několik mladíků se spěšně vydalo za posledními hugenoty v městě. Chtěli, aby průvod k admirálově mrtvole byl důstojně lemován ještě dalšími oběťmi.
Tentokrát prožívala Paříž noc, která si svou hrůzou a běsněním v ničem nezadala s nocí na svatého Bartoloměje.
Hrabě de La Mole strávil nejsmutnější den ve

svém životě. Vévoda ďAlengon ho zaměstnával natolik, že neměl vůbec možnost vyhledat královnu Markétu. Když mu princ prozradil zítřejší cestu, požádal vévodu, aby ho mohl provážet. Byla to jediná Dříležitost, jak aspoň na chvíli spatřit milovanou ženu.
Vévoda okamžitě souhlasil, nenapadlo mu, že pro zraněného by mohla být taková cesta nebezpečná.
"Dobrá," řekl královnin bratr, "pojedete se mnou.Můžete si vybrat jednoho z mých koní."
Dvorní lékař Ambroise Pare přišel kvečeru vyměnit hraběti obvazy. La Mole mu vysvětlil, že je třeba obvazy přiložit tak, aby mu nebránily při jízdě na koni. Lékař jen zakroutil hlavou, ale jeho přání vyhověl. Obě rány se již skoro zacelily, jizva na rameni byla stále ještě bolestivá. Lékař převázal zranění pružným obvazem a ujistil pana de La Mole, že brzy bude vše v pořádku, zatím

však nesmí dělat žádné prudké pohyby. Také na projížďce by měl jet zvolna a opatrně.
Hrabě radostí doslova zářil. Byl by lékaři slíbil vše, co by od něho vyžadoval, jen když měl povoleno zúčastnit se zítřejší cesty. Cítil se ještě trochu slab, občas měl i lehkou závrať, způsobenou velikou ztrátou krve, ale naděje, že uvidí Markétu, působila jako nejzázračnější lék. Nyní bylo třeba doplnit garderobu, protože La Mole přijel do Paříže, jak víme, v jediných šatech a ty byly po nočním pronásledování k nepotřebě. Se souhlasem vévody ďAlengon navštívil dvorního krejčího. Vybral si dlouhý kabátec z bílého atlasu, vysoké jezdecké boty z měkké kůže, dvoje bohatě zdobené kalhoty. Téměř již na odchodu zahlédl v pootevřené skříni plášť třešňové barvy. Byl poněkud delší, než se tenkrát nosilo, ale nezvyklá barva ho tak zaujala, že bez rozmýšlení požádal krejčího, aby plášť upravil na jeho postavu. Vše muselo být hotovo do příštího rána. Krejčí slíbil a necelou hodinku před vyjížďkou do Montfauconu oblékal se již hrabě de La Mole do nových šatů.
Navlas stejná scéna, již jsme právě popsali, ode
175

hrála se nejen v Louvrů, ale i v paláci vévodů de Guise. Také hrabě de Coconnas netrpělivě čekal, až mu donesou nový oblek a plášť. Seděl před zrcadlem a vrstvou líčidla se snažil zakrýt zranění na obličeji. Celé předcházející odpoledne trávil na balkóně a nastavoval tvář paprskům slunce. Opálená pleť se pochopitelně zcela neslila s krvavou jizvou, rozdíl však byl podstatně menší a trďcha červenavého krému odstranila poslední viditelné stopy nedávného boje. Potom přinesli hraběti nové šaty se vzkazem, že na nádvoří má již osedlaného koně.
Pan de Coconnas dokončil toaletu a se zalíbením se prohlížel v zrcadle. Potom spokojeně sestoupil na nádvoří a vyšvihl se na vraníka. Několikrát sice zaznělo ono známé mordie, to když se kůň vzpíral a nechtěl poslechnout, hrabě však byl dobrý jezdec, a tak už za chvíli se nádvořím ozýval pravidelný klus zkroceného koně.
Vévodkyně de Nevers s radostným úsměvem pozorovala z okna mladého jezdce. Po chvíli zavolala svého správce. "Dostal pan hrabě de Coconnas vydatnou snídani?" zeptala se.
"Ano, Vaše Výsosti. Dnes ráno jedl s mnohem větší chutí než obvykle."
"Dobře, pane správce. Můžete jít," řekla vévodkyně a obrátila se k prvnímu šlechtici svého dvora, "pane ďArguzon, pojedeme do Louvrů. Pan de Coconnas utrpěl vážné zranění a není ještě zcela zdráv, dejte na hraběte trochu pozor. Nechci, aby se mu něco stalo. To by se hugenotům velice hodilo, víte přece, jak ho nenávidí od slavné svatobartolomějské noci!"
Vévodkyně nasedla na koně a vyrazila se svým doprovodem do Louvrů, kde se měli všichni sejít. Vidina jezdce krotícího před jejími zraky koně naplňovala ji hřejivým pocitem štěstí.
176

XVI
TĚLOMRTVÉHO NEPŘÍTELE VONÍ
Ve dvě hodiny odpoledne se vydal proud jezdců na cestu. Dámy zářily zlatem, šperky a nádhernými toaletami. Šlechtické klobouky s péry, zlacené spony na kabátcích a bohatě zdobené zbraně soupeřily s leskem drahokamů a vzácných látek. Stěží bychom rozhodli, která část průvodu byla bohatší, zářivější. Móda zachovaná ještě z doby Františka I. byla plná bohatých tvarů, nejjasnějších a kontrastních barev, šperky zdobily šíje a ramena krásných žen stejně jako kabátce a zbraně urozených jezdců.
Nepředbíhejme však událostem a vraťme se ještě do Louvrů do komnat Karla IX., kde se dopoledne sešli král, královnamatka, vévoda de Guise a král navarrský. Kateřina Medicejská byla ve střehu. Číhala na každý Jindřichův pohyb, na každé jeho slovo. Právě mu sdělili, že celý dvůr se chystá k šibenicím na Montfauconu, aby si prohlédli mrtvolu admirála de Coligny.
První Jindřichova myšlenka byla omluvit se, ale když zahlédl pohled Kateřiny, jejž si vyměnila s vévodou de Guise, změnil bleskurychle rozhodnutí.
"Vaše Veličenstvo," řekl obraceje se ke Karlu IX., "s největší radostí vás doprovodím, ať půjdete kamkoli."
Rychlým pohledem přehlédl všechny přítomné, aby se ujistil, jak na jeho souhlas reagují. Královnamatka a vévoda se zamračili, král se tvářil lhostejně, jako by se ho celá záležitost ani netýkala.
Nebylo tedy divu, že z celého královského průvodu byla pozornost upřena právě na Jindřicha, na syna bez matky, krále bez království, na hugenota, který se

konečně zřekl své víry a přestoupil na katolictví.
Průvod vyjel z Louvrů. Ulice byly přeplněny zvědavými diváky. Občas se ozývalo posměšně: "Na mši, Jindřichu, na mši!" A král navarrský jim s klid
177

ným úsměvem odpovídal: "Byl jsem na mši včera a zítra půjdu znovu. To snad stačí!"
Když projížděla Markéta s vévodkyní de Nevers, lidé zmíkli v němém obdivu nad krásou a půvabem , obou mladých dam.
"Jindřiško, je něco nového?" zepala se Margot
"Nic, Madame," odpověděla tázaná a dodala šeptem, "co se stalo s tvým hugenotem?"
"Našla jsem mu celkem bezpečný útulek. A co jsi udělala ty se svým pobíječem hugenotů?"
"Chtěl se mermomocí zúčastnit dnešní vyjížďky. Jede na válečném koni vévody de Nevers. Je to úžasný jezdec. Dovolila jsem mu to, předpokládala jsem, že tvůj hugenot bude tak moudrý a raději zůstane ve svém pokoji. Nemusíme mít aspoň obavy, že by se ti dva setkali."
"Máš pravdu, Jindřiško," usmála se královna Markéta, "doufám, že tu není. A i kdyby tu byl, nic by se asi nestalo. Je to sice hezký hoch, ale spíše holoubek než sokol. Vrká, ale nětočí. Možná že byl hugenot, já jsem přesvědčena, že patří k nějakému náboženství, kde se zakazuje prolévat krev. Možná že je bráhman, kdo ví."
"Kde je vévoda dAlengon?" zeptala se vévodkyně, "nevidím ho."
"Přijede později. Ráno si stěžoval, že ho bolí oči. Znáš ho, obdivoval se vždycky hugenotům, a proto nechtěl jet. Někdo mu musel prozradit, že by si král Karel mohl špatně vykládat jeho nepřítomnost, a tak se rozhodl až na poslední chvíli. Počkej, zdá se mi, že právě přijíždí Montmartreskou branou. Vyvolávají jeho jméno."
"Ano, poznávám ho," ozvala se Jindřiška, "je až na konci své družiny, asi se šetří. Není snad zamilován? Podívej se, Markéto, jak jede. Jako skutečný princ tím nejhustším davem. A všichni mu raději ustupují."
"Máš pravdu, Jindřiško," zasmála se Markéta, "vždyť porazí i nás. Rychle přikaž svým šlechticům, aby mu ustoupili z cesty, jinak to špatně dopadne. Podívej se, již se přiblížil k tvému doprovodu.
178

Málem že nevrazil tam do toho šlechtice. Kdo je to, ještě jsem ho u tebe neviděla?"
"To je můj chráněnec," šeptala radostně vévodkyně de Nevers, "jen si ho prohlédni. Vidíš, jak pevně sedí v sedle?"
Pan Coconnas zahlédl vévodkyni a rozjel se za ní, aby ji mohl pozdravit. Současně se srazil s prvním jezdcem družiny vévody ďAlengon. Náraz byl nečekaný a prudký. Coconnas na chvíli zakolísal, potom vyrovnal rovnováhu a vztekle se ohlédl na přijíždějícího jezdce.
"Proboha!" lekla se Markéta, "vždyť je to můj zraněný hugenot."
"Ten krásný bledý mladík?" ptala se vévodkyně, neschopna ovládat svůj upřímný obdiv.
"Ano, vždyť skoro porazil tvého katolíka."
"Bože, jestli se poznají," strachovala se paní de Nevers, "stane se něco hrozného."
Vévodkyně se nemýlila. Coconnas se obrátil a poznal svého spolunocležníka z hostince U krásné hvězdy. Překvapením pustil uzdu, ,byl přesvědčen, že svého protivníka zabil. Také La Mole poznal pronásledovatele. Oba mladí muži si chvíli hleděli upřeně do očí.
Královna s vévodkyní s obavami pozorovaly jejich nepřátelské pohledy.
Hrabě de La Mole se rozhlédl kolem sebe. Asi se mu toto místo nezdálo vhodné pro souboj, pobídl proto koně a zařadil se do družiny vévody ďAlengon. Coconnas ho sledoval ledovým pohledem. Když poznal, do které skupiny se nepřítel připojil, uklidnil se a pokračoval v cestě.
"To je konec," šeptala Markéta a kousala se do rtů, "to se nemělo stát, to je konec."
"Je opravdu krásný," řekla jí starostlivě vévodkyně s přízvukem soucitu v hlase.
Vévoda ďAlengon zaujal místo mezi králem Karlem IX. a královnoumatkou. Oba šlechtici museli tedy projet kolem Markéty a Jindřišky. La Mole obě princezny pozdravil smeknutím klobouku, Markéta však rychle odvrátila hlavu. Hrabě nevě
179

děl, jak si její gesto vysvětlit. Zdálo se mu, žg v královniných očích zahlédl výraz pohrdání. Zoufalstvím se mu zatočila hlava, síly ho opouštěly. V poslední chvíli se zachytil koně za hřívu.
"Markéto, jsi k němu krutá," zlobila se vévodkyně, "podívej se, vždyť omdlévá, ubožák!"
"To tak ještě scházelo," řekla královna zdrceně, "máš s sebou vonnou sůl?"
Pomoci vévodkyně de Nevers nebylo třeba. La Mole znovu nabyl sil, pevně se zapřel v sedle a dojel na své místo v družině vévody ĎAlengon.
Královský průvod postupoval pomalu kupředu. Z dálky se již vynořil strašlivý obrys šibenice, sestrojené a postavené Enguerrandem de Marigny. Ještě nikdy nebyla šibenice využita tak jako právě za pronásledování hugenotů.
Gardisté a členové královské stráže utvořili mezitím kolem ohrady široký a prázdný kruh. Havrani posedávající na dřevěné konstrukci šibenice odlétli s hlasitým krákoráním na vzdálené stromy.
Královský průvod se přiblížil k vyklizenému prostoru. Karel IX. a Kateřina Medicejská jeli v čele, za nimi královi bratři, vévoda Jindřich ĎAnjou a vévoda František ĎAlengon, potom král Jindřich Navarrský, vévoda Jindřich de Guise a jejich šlechtické družiny. Hned za královskou rodinou a šlechtici přijížděly královna Markéta Navarrská a vévodkyně Jindřiška de Nevers, doprovázené svými dvorními dámami. Početný průvod uzavírala pážata, štolbové, vojsko a pařížský lid. K planině dojelo celkem asi deset tisíc osob.
Na prostřední šibenici visela beztvará černá hmota, potřísněná zaschlou krví a blátem. Mrtvola byla bez hlavy, museli ji proto pověsit za nohy. Někdo přivázal k tělu kus slámy, který měl nahradit hlavu mrtvého admirála. Ale to ještě nestačilo. Někdo, kdo znal velmi dobře zvyky pana admirála, vsunul do míst, kde měla být ústa, dlouhé bílé párátko.
Byl to strašlivý a otřesný pohled. Elegantní šlechtici a krásné dámy projížděli těsně kolem zne
180

tvořených mrtvol jako nějaké procesí namalované slavným španělským malířem Franciskem Goyou. Někteří oběšenci měli maso sedrané nebo odpadaná až na kost, většinou v místech, kam dosahovaly zuby toulavých psů, které musely stráže od šibenic odhánět výstřely z pušek a bambitek.
Byl to obraz hrůzy. Šlechtici si ukazovali hned na toho, hned na onoho oběšence, vtipkovali, dámy si prohlížely mrtvoly se stejným zájmem jako muži. Nikdo se nepodivil, když v průvodu zahlédl i děti.
Těch, kteří jen s největším sebezapřením snášeli tak děsný pohled, bylo skutečně velmi málo. Byli to především násilím i dobrovolně pokatoličtěnl hugenoti a mezi nimi samozřejmě Jindřich Navarrský. Byl bledý jako křída, a i když se dovedl znamenitě ovládat, cítil, že další pohled již nesnese. Popojel se svým koněm ke Karlu IX., který stál se svou matkou v těsné blízkosti admirálova těla.
"Sire," řekl Jindřich, "nezdá se vám, že ta těla již zapáchají? Myslím, že bychom se zde neměli dlouho zdržovat."
"Myslíš, Jindříšku?" zeptal se Karel s krutým úsměvem.
"Ano, Vaše Veličenstvo."
"Ani bych neřekl, Jindřichu," usmíval se král, "mně zase tělo mrtvého nepřítele voní."
"Výborně, Vaše Veličenstvo," zasmál se pan de Tavannes, "škoda, že jsme nepozvali básníka Ronsarda, mohl složit tomuto starému kašparovi náhrobní nápis."
"Není třeba," odpověděl Karel IX., "složím jej sám. Pánové, co byste řekli třeba tomuto čtyřverší:
Zde odpočívá ne, to bych lhal, byla by to příliš velká sláva, zde visí bývalý pan admirál, vsak kdesi ztratila se hlava."
"Výborně, Vaše Veličenstvo!" volali nejblíže stojící šlechtici, zatímco jen nepatrný počet účastníků průvodu zachovával mlčení.
181

Jindřich rozmlouval s Markétou a vévodkyní de Nevers a tvářil se, že králova slova a nadšené výkřiky neslyší.
"Vrátíme se?" prohlásila nečekaně Kateřina Medicejská. Měla sice nos i ústa zakryté kapesníčkem napuštěným silným parfémem, ale mrtvolný zápach byl silnější a královně začínalo být nevolno, "i ta nejlepší společnost se nakonec musí rozejít. Rozloučíme se s panem admirálem a vrátíme se do Paříže."
Výsměšně pokynula hlavou, jako by se zdravila s nejlepším přítelem, potom pobídla koně a rychle vyjela vpřed. Po ní se otočili ostatní a celý průvod se vracel do Paříže.

Na obzoru právě zapadalo slunce.
Poslední jezdci objeli naposledy šibenici a připojili se ke konci družiny. Neuplynulo ani deset minut a kolem admirálovy zohavené mrtvoly nezůstala ani živá duše. Jenom večerní vánek si pohrával s bezduchými těly.
A přece. Ještě bylo možné zahlédnout osamoceného jezdce na černém koni. Snad se nemohl dost vynadívat na kruté divadlo, snad se v přítomnosti předních šlechticů nedostal do samé blízkosti mrtvých těl. Nyní stál pod šibenicí a se zájmem si prohlížel jednotlivá těla mrtvých hugenotů. Stejný zájem věnoval i dřevěné konstrukci spojované řetězy, skobami a obrovskými hřeby. Můžeme si celkem snadno domyslet, že jezdec viděl důmyslný vynález šibenice poprvé ve svém životě. Čtenář snad uhodl, že to byl hrabě de Coconnas.
Vévodkyně de Nevers se zmocnila podivná, tísnivá předtucha. Marně hledala svého chráněnce. S průvodem nejel. Stejně znepokojena byla i královna Markéta. Rovněž hrabě de La Mole nebyl v družině vévody ĎAlengon.
Co se vlastně stalo?
La Mole se chtěl přidat k vévodovi, poněkud se opozdil a ocitl se tak v cizí skupině jezdců. Postavil se do třmenů, rozhlédl se, ale vévodu ne a ne nalézt. Když se náhodou otočil dozadu, zahlédl pod šibenicí

jezdce, jehož silueta byla zalita červenými odlesky zapadajícího slunce. Hrabě de La Mole tušil, kdo to asi je. Okamžitě otočil koně a postranní pěšinkou se rozjel zpátky k šibenici.
Téměř současně změnila směr cesty i vévodkyně de Nevers a přiblížila se ke královně navarrské. "Markéto, obě jsme se přepočítaly," šeptala vzrušeně, "můj statečný hrdina zůstal u šibenice a ten tvůj se za ním právě rozjel."
"Mordie," odpověděla se smíchem Markéta, "ti dva kohouti., pojď, Jindřiško, pojedeme za nimi!"
Obě princezny opustily průvod. Bylo to na nejvhodnějším místě, právě projížděly okolo cesty lemované vysokým živým plotem, odkud vedla k pahorku se šibenicemi nenápadná zkratka. Vévodkyně de Nevers pošeptala něco kapitánovi své stráže, Markéta dala znamení Gillonně. Provázeny svými důstojníky, přiblížily se královna navarrská a její přítelkyně nepozorovaně až k popravišti. Asi třicet kroků od místa, kde stál hrabě de Coconnas, seskočili všichni z koní a ukryli se za hustým křoviskem. Odtud mohli celkem klidně pozorovat výjev, na nějž, jak se aspoň zdálo, byli všichni velmi zvědaví.
La Mole právě přijížděl obloukem ke Coconnasovi. Ten byl tak zabrán do svého pozorování, že ho musel La Mole poklepat na rameni, aby si ho vůbec všiml.
"Mordie!" vykřikl Piemonťan, "tak to nebyl sen. Vy ještě žijete?"
"Ano, pane," odpověděl La Mole, "dělal jste, co jste mohl, ale žiji."
"Poznávám vás,"" pokračoval Coconnas, "když jsem vás viděl naposledy, měl jste červenější barvu , ve tváři, pane."
"Vždyť já vás také poznávám, pane, i když máte na tváři barvy až moc. Nebyl jste tak červený, když jsem vás viděl naposledy," usmál se La Mole.
"Přiznejte se, pane, musí to být zvláštní pohled pro hugenota, vidět zde mrtvolu admirála pověšenou na háku!"

"Hrabě," odpověděl La Mole pevným hlasem a mírně se uklonil, "mám tu čest být také katolíkem." "Mordie!" smál se Coconnas, "tak vy jste přestoupil na katolickou víru? Netušil jsem, že jste tak mazaný."
"Hrabě," pokračoval stále ještě klidně La Mole, "přísahal jsem při památce své matky, že přestoupím na její víru, uniknuli krveprolití."
"Ale," odpovídal výsměšně Coconnas, "jak moudré rozhodnutí jste udělal! Blahopřeji vám. A neslíbil jste snad náhodou ještě něco jiného?"
"Ano, pane, učinil jsem ještě jeden slib," řekl La Mole a s klidem hladil hřívu svého koně. "Můžete mi prozradit, jaký?" "Slíbil jsem, že vás pověsím tam na ten volný hák hned vedle pana de Coligny," řekl La Mole. "Cože?"
"Ano, ale předtím vás ještě probodnu svým mečem!" vykřikl La Mole.
"Vy mne chcete pověsit?" posmíval se Coconnas, "podívejte se, je to dost vysoko, tam nedosáhnete!" "Vystoupím na vašeho koně! Myslel jste si, pane, že můžete beztrestně zabíjet? Bylo vás sto na jednoho, to vám dodávalo odvahy. Dnes stojíte muž proti muži. Nejraději bych vám vpálil kuli do vaší znetvořené hlavy, ale ještě se mi chvěje ruka od ran, které jste mi zasadil zezadu jako zbabělec!"
"Vy mluvíte o mé znetvořené hlavě? Pane, seskočte z koně a taste, máteli dost sil!" vykřikl Coconnas.
"Tvůj hugenot řekl cosi o znetvořené hlavě," šeptala vévodkyně, "nezdá se ti, že přehání?"

"Můj hrabě se zlobí, a proto je nespravedlivý. Ale pozor, teď se do sebe pustí."
Oba muži seskočili na zem. La Mole tasil, současně však vykřikl bolestí způsobenou prudkým pohybem. Totéž se opakovalo i u druhého. Coconnas napřáhl svůj kord a tělem mu projela ostrá bolest. Oba šlechtici, jak si ještě vzpomínáme, byli zraněni na pravém rameni
184

Z křoví se ozval špatně zadržovaný ženský smích, protivníci však v zápalu boje nic nepostřehli.
Souboj začal. Slovní potyčky a výkřiky byly ostřejší než rány kordem. Oba šermíři věděli, že nejsou dost silní, aby vydrželi řádný zápas až do konce, a tak šetřili své výpady a zásahy až na příhodnou chvíli. Při každém pohybu museli přemáhat bolest ještě ne zcela zahojených ran. Spíše taktizovali a vyčkávali na protivníkovu chybu. Aktivnější byl La Mole, neustále napadal soupeře a nutil ho ustupovat. Coconnas poznal, že má proti sobě vynikajícího šermíře, a při ústupu si vyhledával příhodné rovné místo, odkud by mohl zaútočit. Aniž o tom věděli, přiblížili se jen na pár kroků ke křovisku, kde se ukrývaly princezny a dva důstojníci jejich osobní stráže.
Hrabě de La Mole náhle zaútočil, nepřítel se dobře mířené ráně vyhnul a zasáhl královnina chráněnce zepředu do prsou. La Molův bělostný plášť se zbarvil krví.
"Odvahu!" vykřikla vévodkyně de Nevers přesvědčena, že Coconnas zvítězí.
"Ubohý La Mole," ozvala se zoufale Markéta.
Hrabě zaslechl hlas své dámy a s novou silou zaútočil. Tentokrát zasáhl. Na kabátci hraběte de Coconnas se objevila krvavá skvrna. Rána byla vedena s takovou prudkostí, že srazila vévodkynina chráněnce k zemi. Také La Mole ztratil po tvrdém výpadu rovnováhu, učinil ještě několik nejistých krůčků a padl těsně vedle těla svého protivníka. Ještě stačili vytáhnout dýky, ještě se jejich napřažené ruce setkaly proti potemnělé obloze.
Královna s vévodkyní vyběhly ze svého úkrytu. Jejich důstojníci byli však rychlejší a odtrhli od sebe oba zápasící. Místo, kde La Mole s Coconnasem leželi, bylo zalito krví.
"Můj statečný hrabě," naříkala Markéta, "odpusť mi, že jsem tě podceňovala. Odpusť mi." Její oči se zalily slzami.
"Běda, běda, můj statečný hrabě," šeptala vévodkyně, "bil jste se jako lev." A propukla v pláč.
185

"Hrome," ozval se jeden z důstojníků, když se marně pokoušel zastavit krvácení, "rány jsou hluboké. Pomozte mi, kapitáne, nebo vykrvácejí!"
To již oba důstojníci ošetřovali zraněné soky.
Kolem šibenic projížděl právě podivný povoz. Malou káru táhla vychrtlá kobyla a vedle kozlíku kráčel přihrblý muž.
"Hej! Vy tam!" křikl jeden z důstojníků, "rychle sem! Nevidíte, že tito šlechtici potřebují okamžitou pomoc?!"
Neznámý s vozíkem se přiblížil. Teprve z blízkosti bylo možné rozeznat jeho odpuzující zevnějšek a hrubou tvář. Přistoupil k oběma šlechticům, kteří zůstávali stále ještě v bezvědomí, a prohlédl si jejich zranění. "Pěkné rány," řekl, "ale já dávám ještě lepší."
"Kdo jste, pane?" zeptala se Markéta s výrazem hrůzy a odporu v očích.
"Říkají mi mistr Caboche, paní. Jsem pařížský kat a přivážím panu admirálovi nové sousedy."
"Já jsem Markéta, královna navarrská, a přikazuji vám, abyste okamžitě vyhodil své mrtvoly a opatrně naložil tyto dva umírající šlechtice. Zavezete je do Louvrů. Pojedete pomalu za námi!"
A nový průvod, tentokrát ne tak honosný, .dal se večerním tichem na cestu. Princezny si zahalily tváře závojem, aby je nikdo nepoznal. Když dojížděli k Louvrů, nebyla čtveřice jezdců nikomu nápadná. Vozík rachotil po hrbolatém dláždění, jezdci se co chvíli ohlíželi. Jenom Caboche, mistr popravčí, šel pěšky vedle kozlíku.
XVII
KOLEGA MISTRA AMBROISE PARÉHO
Průvod se zastavil před bočním vchodem do Louvrů. Caboche dostal bohatou odměnu, raněné přenesli do pokojů vévody ďAlengon a vzkázali pro Ambroise Parého.
186

Když se dvorní lékař dostavil, byli oba soupeři stále ještě v bezvědomí. Zranění hraběte de La Mole nebylo vážné. Rána kordem zasáhla pod paží a nenarušila ani sval, ani žádnou z důležitých cév. Coconnas měl probodený hrudník a hrot kordu

projel až do plic. Mistr Pare obvázal rány, Coconnasovo zranění označil za vážné a životu nebezpečné.
Vévodkyně de Nevers nevěděla zoufalstvím, co počít. Ona zabránila Markétě přerušit souboj. Spoléhala na sílu a odvahu svého chráněnce a věřila, že hrabě de Coconnas zvítězí. Nejraději by dala přenést svého hrdinu do paláce vévody de Guise, ale její manžel se měl každým dnem vrátit z Říma a těžko by mu vysvětlovala přítomnost neznámého šlechtice v jejich bytě. Obě ženy se potom dohodly, že raněné ponechají v pokojích vévody ĎAlengon. Hrabě de La Mole tam byl ubytován již před soubojem, nyní bylo třeba vymyslet nějakou věrohodnou příhodu, která by ospravedlnila i pobyt hraběte de Coconnas. Jediné, co je napadlo, bylo tvrzení, že oba šlechtici se srazili ve tmě a spadli z koně. Kapitán, který byl svědkem souboje, netušil nic o domluvě princezen a s obdivem vyprávěl o souboji dvou raněných soupeřů. Netrvalo tedy dlouho a pravda vyšla najevo. Královský dvůr znal skutečný důvod zranění a brzy si všichni šeptali o neohroženém činu dvou mladých šlechticů.
Pánové de La Mole a de Coconnas, ošetřovaní se stejnou péčí, překonávali kritický stav podle povahy a vážnosti svých zranění. První se probral z bezvědomí La Mole; Coconnas měl stále ještě vysokou horečku provázenou blouzněním. La Mole íežel bez hnutí, klidně, a zdálo se, že druhého nemocného ani nevnímá. Kdežto Coconnas, kdykoli se mu vrátilo aspoň na chvíli vědomí, pozoroval svého druha pohledem plným zášti a nenávisti. Dvakrát se pokoušel hraběte de La Mole zabít, nyní zde ležel bezmocný a nevěřil svým očím. Vždyť ho snad usmrtil již tenkrát v komnatě královny Markéty! A potom podruhé pod šibenicíl Nebo se mu to všechno jen zdálo? Coconnasův nepřítel ležel znovu v jeho blíz
187

kosti, dokonce se již několikrát zvedl z postele a pokoušel se udělat pár kroků. Jednou se mu zdálo, za La Mole došel až k jeho posteli. Skláněl se nad ním a usmíval se. Coconnas ztratil hrůzou vědomí. Vysoká horečka mu zastřela zrak a zakalila mysl. Byl to opravdu živý nepřítel, nebo jeho duch? Přízrak? A co když ho chce zabít?
Jen s námahou se soustřeďoval Coconnas k jediné myšlence. Opatřit si zbraň, aby mohl zabít buď tělo živého, nebo se zbavit stínu mrtvého. Pozvolna,, kdykoli vysoká vlna horečky na .chvíli opadla, dozrával v něm plán. Zakrvácené šaty mu odnesli, ale na židli u postele zůstala ještě malá dýka. Nikomu ani nenapadlo, že by jí mohl zraněný vůbec použít. Po tři noci, když hrabě de La Mole tvrdě spal, snažil se Coconnas natáhnout ruku po zbrani. Nedosáhl, vždycky ho opustily síly a ztratil vědomí. Teprve čtvrtou noc se zmocnil dýky a ukryl ji pod polštářem.
Ráno se stalo něco nečekaného. La Mole vstal, běkolikrát se prošel po místnosti, oblékl se, opásal se kordem a vyser ven.
Coconnas si oddechl. Konečně se zbavil strašidelného přízraku. Nyní, snad to způsobila nepřítomnost nenávidného protivníka, začala ustupovat i vysoká horečka a hrabě de Coconnas cítil, že se mu vracejí síly. Jediný den bez hraběte de La Mole by ho možná zbavil horeček, jediný týden by ho úplně vyléčil.
La Mole se naneštěstí po. dvou třech hodinách vrátil. Na Coconnase jeho příchod působil jako další rána kordem. Ačkoli se hrabě nevrátil sám, Piemonťanův nenávistný pohled o nového návštěvníka ani nezavadil.
Nezbývá, než abychom si ho prohlédli my.
Byl to asi čtyřicetiletý muž, spíše malý, zavalitý silák s černými vlasy, které mu padaly do obočí. Černý vous jako by zakrýval celou dolní část obličeje. Měl na sobě dlouhý kožený kabát hnědé barvy, krvavě červené nohavice a purpurové punčochy zastrčené do těžkých kožených bot sahajících jen ke
188

kotníkům. Kožený plášť, jehož barva se jen těžko dala rozeznat mezi tmavými skvrnami, byl stažen širokým řemenem, držícím na levé straně nůž v pouzdře. Neznámý beze slova odhodil plášť a přistoupil k loži hraběte de Coconnas. Černé pronikavé oči si prohlížely nemocného. "Pane," kroutil hlavou neznámý, "dal jste si načas."
"Nešlo to, sám jsem nemohl chodit," vysvětloval La Mole.
"K čertu! Měl jste pro mne poslat!" odsekl mu neznámý.
"Koho?"
"Pravda, zapomněl jsem, že jsme v Louvrů. Já jsem vaše dámy upozornil, že pán své rány sotva přežije, ale nevěřily mi. Dokonce jsem jim poradil, co mají dělat, ale ony uvěřily tomu trouboví a zařídily vše podle jeho pokynů. Vždyť je to korunovaný osel, ten jejich Ambroise Pare. Kdyby mne uposlechly, byli jste

oba v pořádku a mohli jste již dávno prohánět pařížské dámy. Nebo, když vám to dělá potěšení, mohli jste mít za sebou další souboje. No uvidíme. Je s vaším přítelem vůbec nějaká řeč?!"
"Zatím toho mnoho nenamluvil," odpověděl La Mole.
"Ukažte jazyk!"
Coconnas vyplázl jazyk, tvář se mu vzteky zkroutila v křečovitou grimasu.
"No," zahučel nový ranhojič, "pošlu vám ještě dnes večer hotový lék. Dáte mu ho třikrát po sobě. O půlnoci, potom v jednu a naposledy ve dvě. Ale dáte mu ho vy sám!"
"Dobrá."
"Dáte mi na to své slovo?"
"Slovo šlechtice," odpověděl La Mole.
"A kdyby sem náhodou přišel lékař a chtěl zjistit, z čeho je lék připravený .!"
"Vyliji všechno do poslední kapky."
"I na to dáváte šlechtické slovo?"
"Slibuji, že udělám, co si přejete."
189

"A po kom mám poslat lék?"
"Po komkoli."
"Ale to mi teda musíte prozradit, jak se můj posel dostane do Louvrů, pane."
"To jsem již zařídil," ujistil neznámého La Mole, "ponese přece lék. Stačí, když řekne, že ho posílá voňavkář René."
"To je ten Florenťan, co bydlí na mostě SaintMichel?"
"Ano. Má přístup do Louvrů ve dne i v noci."
"Skutečně," řekl neznámý a poprvé se usmál, "královna Kateřina je mu velice zavázána. Dobrá, jsme dohodnuti. Můj posel řekne, že ho posílá René. Pro jednou si mohu vypůjčit jeho jméno, když on si tak často vypůjčuje moji živnost a nemusí za ni platit daň jako já."
"Jsme tedy domluveni. Mohu se na vás spolehnout? Dostanu lék ještě dnes v noci?"
"Jistě, vznešený pane."
"A vaše odměna?" zeptal se ještě La Mole.
"To si vyrovnám zde s tímto pánem, až bude zdráv."
"Můžete být klidný, pane," řekl La Mole, "jistě vás štědře odmění."
"Věřím," usmál se neznámý podruhé, "ale nestává se mi často, aby mne někdo za mou práci odměnil. Většinou na mne rychle zapomenou. Až příliš rychle!"
"To chápu," souhlasil La Mole, "v tomto případě, je to však něco jiného. A potom, já bych už tomuto .šlechtici osvěžil paměť."
"Výborně, za dvě hodiny budete mít lék."
"Na shledanou, pane," řekl La Mole.
"Co jste to říkal, pane?" divil se neznámý.
"Na shledanou!"
Neznámý se na chvíli zarazil a potom se znovu usmál. "Já jsem se naučil říkat jenom sbohem, pane hrabě de La Mole. Proto opakuji i vám sbohem! Až dostanete lék, nezapomeňte . tři dávky . vždy po hodině!" Muž se uklonil, vzal si svůj kožený kabát a odešel.
190

Coconnas vyslechl celou rozmluvu, ale mnoho z ní nepochopil, v horečce se mu vše zdálo jaksi nejasné a jakoby zdálky.
Po dvou hodinách přinesl posel slíbený lék. La Mole připravil u krbu ohřívadlo a ulehl. Coconnas se částečně uklidnil a pokusil se usnout. Přízrak nepřítele opanoval všechny jeho horečnaté sny.
Odbíjela půlnoc. La Mole rychle vstal a připravoval u krbu lék. Také Coconnas procitl. Nepřítel se blížil k jeho loži. Coconnas vztáhl ruku po dýce a pevně sevřel její rukojeť. Hrabě již stál vedle něho.
"To jsi ty! Stále ty!" křičel Coconnas v horečce, "a usmíváš se, co? Jen to zkus se přiblížit! Probodnu tě!"
Piemonťan chtěl vytáhnout dýku, padl však bezvládně na polštář.
"Ubohý příteli," ozval se klidně La Mole, "mám pro vás lék, vypijte to, celý hoříte."
Coconnas uposlechl jako malé bezmocné dítě. Hltavě vyprázdnil celý šálek. Účinek byl okamžitý. Po celém těle se mu rozlil příjemný pocit, pohled se vyjasnil, slabost zmizela. La Mole ho držel v náručí a radostně se usmíval.
"Mordie!" zahučel Coconnas, "uniknuli smrti, stanete se, hrabě, mým nejlepším přítelem."
"Rozhodně se uzdravíte, ještě dva šálky a budete zase jako zápasník," odpověděl

La Mole.
Přesně po hodině dostal pacient druhou i třetí dávku. Horečka klesla, dech nemocného byl opět pravidelný. Krátce po druhé hodině hrabě de Coconnas usnul hlubokým a klidným spánkem.
La Mole mezitím pořádně vypláchl nádobku a ukryl ji do krbu. Ze zázračného léku nezůstala ani kapička.
Když druhý den ráno přišel Ambroise Pare, prohlédl raněného se spokojeným úsměvem.
"Od této chvíle," řekl sebevědomě, "ručím za život pana hraběte de Coconnas."
Oba přátelé mlčeli o záhadné návštěvě a dvorní
191

lékař mohl si tak s pýchou přivlastnit až neuvěřitelný výsledek svého ranhojičského umění.
La Mole musel krotit horkokrevnou mysl pana de Coconnas. Raněný se cítil zdráv a chtěl za každou cenu okamžitě vstát.
"Ještě jeden den si odpočiňte," napomínal ho La Mole, "a potom bude vše v pořádku."
"Dobrá," odpověděl Coconnas, "ale potom půjdeme do hostince U krásné hvězdy a pořádně moje zmrtvýchvstání oslavíme. A běda, kdyby se někdo odvážil zkřivit vám jeden jediný vlásek!"
La Mole se usmíval, sotva vyvázl Coconnas z jednoho zranění, již se mu stýská po další rvačce.. A jak již to bývá mezi mladými lidmi, kteří jsou dlouho spolu, z obou mladíků se stali nerozluční přátelé. Jedna a táž myšlenka je však" znepokojovala. Ani Markéta, ani vévodkyně nevstoupily do jejich pokoje. Pravda, kapitán stráže, jenž byl svědkem souboje, se občas přišel poptat na zdraví, někdy přiběhla i Gillonna, ale vždy jen na skok a bez sebemenšího vzkazu.
Srdce obou šlechticů se naplnila smutkem jejich dvaceti let. Museli být odloučeni od svých vyvolených, již to samo o sobě bylo bolestné, nyní však jim hrozilo něco horšího zapomnění. La Mole a Coconnas nenašli odvahu svěřit se jeden druhému se svými obavami, těžkými jako zoufalství nad ztrátou té nejmilovanější bytosti.
XVIII PŘÍZRAKY
Nějaký čas skrývali ještě oba přátelé úzkostlivě svoje tajemství v nejhlubším koutku srdce. Po několika dnech, kdy si tíživá myšlenka sama proklestila cestu mlčením a odhalila společné zoufalství, přiznali se ke svým láskám. Vzájemná důvěra a nyní i společné tajemství zpečetily jejich nový vztah nejpádnějším důkazem, bez něhož opravdové přá

telství ani neexistuje. Byli beznadějně zamilováni, jeden do královny, druhý do vévodkyně.
Hrabě de Coconnas se rychle uzdravoval. Konečně se dočkal nejšťastnější chvíle, konečně cítil, že může vyjít z paláce. S panem de La Mole se oblékli do nových šatů. Jaké bylo jejich překvapení, když každý z nich našel v kapse peněženku naplněnou zlaťáky. Vévoda, u něhož bydleli, sotva mohl být neznámým dárcem. Vždyť po celou dobu jejich nemoci do pokojů šlechticů ani nevstoupil. Neurčitá, ale hřejivá naděje jim našeptávala, že to byly jedině dámy, které milují.
Dlouho očekávaná společná vycházka měla být zasvěcena třem návštěvám. Neznámému lékaři, jehož nápoj tak zázračně Coconnase vyléčil a jemuž právem příslušela slíbená štědrá odměna. Hrabě de La Mole mluvil stále jen o znamenitém lékaři, kdo jím ve skutečnosti byl, to zatím svému příteli neřekl. Potom chtěli zajít do hostince nebožtíka La Huriéra, kde zůstala jejich zavazadla a koně, a jako poslední cíl své cesty si vyhlédli Florenťana, který, jak víme, nebyl jen královským dvorním dodavatelem voňavek, ale zároveň i astrologem a vyhledávaným věštcem, když pomineme jeho alchymistickou kuchyni, v níž mísil jak nápoje lásky, tak i prudké smrtící jedy.
Mladí šlechtici otevřeli dveře a vyšli na chodbu. Tam je však zastavila stráž. Bez povolení Ambroise Parého nesměli opustit Louvre. Konečně i učený dvorní lékař dospěl k názoru, že procházka v krásném slunečném dni nemůže mladíkům uškodit, a dal jim k ní souhlas.
La Mole v pověstném třešňovém plášti byl průvodcem. To on tenkrát přivedl neznámého muže, jehož zázračný nápoj vyléčil Coconnase za jeden jediný den, zatímco léky Ambroise Parého zdravotní stav pacientův spíše zhoršovaly. Váček naplněný zlaťáky nesl Coconnas s sebou.
Prošli uličkou de 1Astruce, širokou ulicí SaintHonoré až k náměstí děs Halles. Nedaleko staré kašny stála osmíhranná zděná stavba zastřešená

193

dřevěnou věžičkou s osmi otvory. Nad špičatou stříškou skřípala korouhvička. Budově se tenkrát říkalo "le pilori", pranýř. V těsné blízkosti stál neméně hrozivý a záhadný dům. Bylo to obydlí pařížského kata.
Na pranýři byl připoután muž v hadrech žebráka. Byl to jeden ze zlodějů, kteří na Montfaucon olupovali mrtvoly. Lidé se zvědavě tlačili kolem a s posměchem sledovali grimasy odsouzence. Kdykoli zloděj vykřikl nějakou nadávku, zasypali ho kamením. Hned nato se celá věž o něco pootočila, aby i na protější straně stojící Pařížané nepřišli o bezplatné představení.
Coconnas se zastavil a prohlížel si odsouzence. Byl přesvědčen, že diváci u pranýře byli cílem jejich cesty. La Mole ho však vzal za paži, protlačil se davem a zaklepal na okénko katova domu.
"Á, to jste vy," ozvalo se zevnitř, "vítám vás, urození pánové."
Muž v červeném šatě smekl čepici. Husté černé vlasy mu padaly do obočí.
"Kdo je to?" šeptal Coconnas a marně si lámal hlavu, kde již tuto tvář viděl.
"To je přece tvůj zachránce, to on připravil onen zázračný lék."
"Omlouvám se, příteli," odpověděl Coconnas a podával neznámému ruku, "rád bych ."
Muž v červeném ustoupil o krok a řekl: "Vznešený pane, děkuji vám za uznání a za laskavost. Vy mne však neznáte, pochybuji, že byste mi jinak podal ruku."
"Mordie," ozval se Coconnas, "i kdybyste byl třeba sám ďábel, jsem vaším dlužníkem. Bez vás bych byl již dávno mrtev."
"Nejsem ďábel," řekl neznámý s trpkým úsmě
vem, "ale mnoho lidí by se raději setkalo s ďáblem
než se mnou!" ,
"Kdo jste tedy?" zeptal se nic netušící Coconnas.
"Urozený pane, říkají mi mistr Caboche. Jsem pařížský kat."
"Kat?" opakoval Coconnas a bezděky stáhl ruku.
194

"Vždyť jsem vám to říkal, pane," odpověděl Caboche, když zpozoroval mladíkův pohyb.
"Ne! Ne, stisknu vám ruku!" vzpamatoval se
Coconnas.
"Skutečně mně ji chcete podat?" divil se Caboche.
"Chci! Pořádně ji nastavte!"
Kat na okamžik zaváhal a podal hraběti ruku. Coconnas vzal z kapsy připravené peníze a vysypal je z váčku na katovu dlaň.
"Byl bych raději, kdybyste mi podal ruku. A třeba
I prázdnou. Zlato mi neschází, poznal jsem však
málo těch, kdo by se chtěli dotknout mé ruky. Ale
co ., požehnej vám Bůh, urozený pane," řekl mistr
Caboche.
"Tak to jste byl tedy vy," pokračoval Coconnas a prohlížel si zvědavě svého zachránce, "to vy mučíte, vplétáte do kola, stínáte a drtíte kosti! Jsem na mou duši rád, že vás poznávám."
"Pane," vysvětloval kat, "sám to všechno neděJám, mám přece pomocníky, jako vy máte své lokaje. Tu nejhrubší práci dělají za mne, oni popravují obyčejné smrtelníky. Já mám tu čest trestat a popravovat vznešené příslušníky z řad šlechticů, jako jste vy, V takových případech obstarávám všechno sám. Od začátku až do konce."
Coconnas se zachvěl po celém těle. Zdálo se mu, že mu sevřela hrdlo neviditelná oprátka. Něco podobného pocítil i La Mole. Coconnas se rychle ovládl, styděl se za pocit strachu a chtěl vše zachránit žertem. "Dobrá, mistře," usmál se Coconnas, "beru vás za slovo. Vy jediný budete mít právo se mě dotknout, až přijde řada na mě a já budu muset vystoupit na šibenici."
"To vám mohu slíbit, urozený pane," odpověděl kat, protože pochopil, že mladý šlechtic žertuje.
"Zde je moje ruka," řekl Coconnas, "jako záruka, že svůj slib splníte."
Kat se jenom bojácně dotkl podávané ruky, i když bylo patrné, že by ji s největší radostí pevně sevřel.
195

Oba šlechtici se konečně rozloučili a opustili katův domek.
"Nezdá se ti," řekl La Mole, když jim zmizelo náměstí s pranýřem z dohledu, "že se zde nějak lépe dýchá?"

"Souhlasím," odpověděl Coconnas, "jsem však rád, že jsem mistra Caboche poznal. Není na škodu mít všude přátele."
"I u Krásné hvězdy?" zasmál se La Mole.
"Chudák starý La Huriére," řekl Coconnas, "je mrtev, nikdo mu již nepomůže. Viděl jsem záblesk výstřelu z pušky, slyšel jsem hvizd kulky. Zazvonila o jeho helmu, jako když uhodí do zvonu. Když jsem odcházel, ležel v kalužině krve. Máme tedy přítele i na onom světě."
Vešli do ulice de lArbreSec. Nápis i lákavý štít visely neporušeně nad vchodem do hostince. Coconnas i La Mole očekávali, že uvnitř najdou vdovu ve smutku, číšníka a kuchaře s černou páskou na rukávu. Ke svému údivu však zjistili, že hostinská se má čile k světu a číšník i kuchař jsou plni smíchu.
"Dlouho smutek po manželovi nenosila," šeptal La Mole, "jistě se už provdala," potom se obrátil na vládkyni u Krásné hvězdy a pokračoval, "paní, jsme šlechtici, znali jsme vašeho nebohého manžela. Nechali jsme si v pokojích zavazadla a ve stáji koně, přišli jsme si vše vyzvednout."
"Pánové," odpověděla hostinská, "nezlobte se, ale já vás neznám. Raději zavolám manžela," a obrátila se na číšníka, "skoč pro pána!"
"Mordie," šeptal Coconnas, "jsem z toho smutný, jak je zde veselo. Chudák La Huriére."
"Chtěl mě zabít," odpověděl stejně šeptem La Mole, "ale odpouštím mu z celého srdce." Sotva domluvil, objevil se ve dveřích muž. V ruce držel pánev se smaženou cibulí.
La Mole a Coconnas překvapeně vykřikli. Z úst
muže vydral se stejný výkřik. Zbledl a upustil pá
nev na zem. "In nomine Patris," žehnal se hostin
ský, "et Filii et Spiritus sancti."
196

"La Huriére!" vykřikli mladíci. "Pánové de Coconnas a de La Mole!" zvolal hostinský.
"Vy nejste mrtev?" divil se Coconnas. j,Vy také žijete? A oba?" mumlal hostinský. "Vždyť jsem vás viděl padnout, slyšel jsem výstřel, cinknutí kulky! Když jsem vás viděl naposledy, tekla vám krev proudem.," přiznal se Coconnas.
"Svatá pravda, pane hrabě, slyšel a viděl jste dobře. Kulka se naštěstí od mé přílby odrazila., ale zranění bylo velice vážné, jen se podívejte," řekl hostinský a sundal si čepici, "na hlavě mi nezůstal jediný vlásek."
Od úleku ke smíchu nebývá daleko. Když mladíci uviděli hlavu hostinského, lesknoucí se jako skleněná koule, vyprskli smíchem.
"Vy se smějete?" řekl hostinský uklidněným hlasem, "to tedy nepřicházíte ve zlém?"
"Proč ve zlém? My jenom doufáme, že jste již dokonale vyléčen ze svých válečných choutek."
"Na mou věru, páni šlechtici. Vyléčen? To je málo. Nyní už ."
"Co nyní?" přerušil ho La Mole. "Nyní už nechci vidět žádný oheň kromě plamenů ve sporáku mé vlastní kuchyně!"
"To je rozumný nápad," zasmál se Coconnas, "zanechte válčení a raději nám vraťte naše zavazadla a koně."
"A hrome!" lekl se La Huriére a poškrábal se rozpačitě za uchem.
"Copak? Co se divíte?" zeptal se Coconnas.
"Říkáte tlumoky a koně?" opakoval hostinský.
"Ano, v pokojích zůstala naše zavazadla a ve stáji dva koně."
"No ., jak bych vám to řekl., pánové ., vy jste si oba mysleli, že jsem mrtev, že?" "Ano, přiznáváme to."
"Přiznáváte, že jste se mýlili. A. stejně tak jsem se mohl zmýlit i já."
197

"Samozřejmě. I vy jste nás mohl oprávněně považovat za mrtvé."
"Tak vidíte! Myslel jsem, že jste mezi nebožtíky. Ve vašich věcech nebyl žádný vzkaz ani poslední vůle, a tak jsem si myslel."
"Co Jste si myslel, pane hostinský?" zeptal se netrpělivě Coconnas.
"Myslel jsem si., tečí ovšem vidím, že jsem se strašně spletl.," koktal La Huriére.
"Co jste si myslel? V čem jste se spletl?" naléhal Coconnas.
"Páni šlechtici, napadlo mi, že bych mohl po vás dědit."
"Dědit? A po nás?" vykřikli oba mladíci společně;
"Ujišťuji vás, páni šlechtici, že vás opravdu rád vidím oba živé a právě zde v mém domě."
"Vy jste zřejmě naše koně prodal?" otázal se Coconnas.

"Bohužel."
"A tlumoky?" dodal La Mole.
"Ne, tlumoky, to ne! Pouze to, co v nich bylo."
"Poslechni, příteli," obrátil se Coconnas na hraběte de La Mole, "to je ale mazaný podvodník, nezdá se ti? Co kdybychom mu rozpárali břicho?
Coconnasova hrozba měla okamžitý účinek. La Huriére si pospíšil s odpovědí:
"Páni šlechtici, můžeme se přece nějak domluvit, ne?"
"Poslyš," řekl La Mole, "já mám snad největší právo si na tebe stěžovat!"
"Jistě, pane hrabě," přiznal se hostinský, "vždyť jsem vás, já starý blázen, dokonce ohrožoval." "Ano. Tvoje kulka mi proletěla jen dva palce nad hlavou."
"Pane hrabě, byl jsem tenkrát asi šílený. Ode dneška jsem vaším nejpokornějším služebníkem."
"Dobrá," usmál se La Mole, "odpouštím ti. Nechci žádnou náhradu, aspoň ne pro sebe."
"Vzácný pane hrabě!" oddechl si hostinský.
"Chci jenom."
198
"Co si přejete, pane hrabě?" přerušil ho zděšeně La Huriére.

"Chci jenom jedno. Dobrý oběd pro mne a pro mé přátele, kdykoli budu právě v této čtvrti."
"K službám, urozený pane," oddechl si hostinský, 5do smrti budu vaším služebníkem."
"Souhlasíš tedy s mou podmínkou?" opakoval La Mole.
"Jak bych mohl nesouhlasit! A vy, pane hrabě de Coconnas, připojíte se k naší dohodě?"
"Souhlasím," odpověděl Coconnas, "mám však také jedno přání."
"A jaké?" zeptal se hostinský s obavami.
"Maličkost," uklidňoval ho Coconnas, "vrátíte mému příteli těch padesát tolarů, co jsem mu zůstal dlužen. Schoval jsem si je u vás!"
"U mne? A kdy?"
"Čtvrt hodiny předtím, než jsi prodal mého koně a obsah zavazadla."
La Huriére pokyvoval smutně hlavou. "Rozumím vám, pane hrabě." Hostinský přistoupil ke skříni, odpočítal po jednom určenou částku a podal peníze hraběti.
"Výborně," ozval se La Mole, "připravte nám dobrou omeletu a ty peníze dejte pacholkovi."
"Páni šlechtici," hostinskému se samou radostí třásl hlas, "máte vznešená srdce. Se mnou můžete počítat, slibuji to znovu, na život i na smrt."
"Dobrá," přerušil ho Coconnas, "dost řečí a sera s omeletou. A dej tam dost zpeku. Ne abys na nás šetřil!"
Hrabě de Coconnas se podíval na hodiny a spokojeně se obrátil k příteli. "Máme dost času, hrabě. K mostu SaintMichel to již není daleko. Místo čekání někde na ulicích se raději dobře najíme."
Za chvíli již oba přátelé seděli před kouřícími talíři s čerstvě připravenou omeletou na slanině. Přiznejme, že spokojený hostinský na slanině nešetřil. Konečně, a to je také třeba připomenout, oba šlechtici jedli u stejného stolu a ve stejné místnosti jako onoho osudného večera 24. srpna roku 1572, kdy Coconnas navrhl, aby si zahráli o první milenku, kterou v Paříži naleznou.
199

XIX
DÓM MISTRA RENÉHO, DVORNÍHO VOŇAVKÁŘE. KRÁLOVNYMATKY
V dobách, v nichž se odehrává tento příběh, bylo v Paříži jenom pět mostů, po nichž se dalo přejít z jedné části města do druhé. Některé byly postaveny z kamene, jiné byly dřevěné. Na několika místech Seiny byly vybudovány brody a převozy s prámy. Oněch pět mostů mělo ještě jednu zvláštnost. Po obou stranách byly lemovány domy, v nichž se bydlelo. Dnes můžeme podobný most vidět již jen ve Florencii. Jmenuje se Ponte V.ecchio.
Pařížské mosty měly svou vlastní historii, nás nyní zajímá především most SaintMichel.
Byl vystaven z kamene roku 1373. Zdálo se, že je velice pevný. 31. ledna 1408 jej však rozvodněná Seina na několika místech strhla a odplavila. Roku 1416 postavili most znovu, tentokrát ze dřeva. Nová povodeň, 16. prosince 1547, zničila i tuto stavbu. Někdy v roce 1550, tedy dvaadvacet let před svatbou Jindřicha Navarrského s Markétou de Valois, byl most SaintMichel vybudován znovu. A opět ze dřeva. Základy byly zdvojnásobeny, aby odolaly vzedmutým vlnám,

a před jednotlivé sloupy byly umístěny ostré pilíře, o něž se tříštily kusy ledu při jarní oblevě.
Obydleným domům na obou stranách nového mostu nehrozilo, aspoň se tak jejich obyvatelé domnívali, žádné nebezpečí. Asi uprostřed mostu stála veliká stavba, jejíž dlouhá členitá střecha nad vchodem připomínala zamhouřené lidské oko. Směrem od středu mostu byly umístěny dveře a nad nimi jediné okno, odkud neustále vyzařovalo červenavé světlo. Jinak bylo celé průčelí natřeno modrou barvou a jenom bohaté, zlatem zdobené římsy prozrazovaly, že majitel domu patří mezi zámožné pařížské měšťany. Každý, kdo procházel mostem SaintMichel, se před podivným domem aspoň na chvíli zastavil. Záhadné červené světlo a konečně

i vlys znázorňující zástup ďáblů v groteskních pohybech lákaly pozornost kolemjdoucích. Kolik pověstí kolovalo o tomto záhadném domě nesoucím nápis, před nímž se zachvěl i ten nejstatečnější!
RENÉ, FLORENTAN, VOŇAVKÁŘ JEJÍHO VELIČENSTVA KRÁLOVNYMATKY
Dveře tohoto domu byly chráněny masivními železnými závorami. Ale bezpečnější nad všechny závory bylo samo děsivé jméno obávaného dvorního dodavatele. Kdekdo totiž věděl, že kromě parfémů a vzácných krémů dodává staré královně ty nejstrašnější jedy, proti nimž ještě žádný lékař nenašel ochranný prostředek. Řekli jsme, že se před tímto domem lidé zastavovali. Rozhodně víc bylo těch, kteří se mu velikým obloukem vyhýbali. Jiní, a těch také nebylo málo, raději přes most SaintMichel ani nešli a přecházeli na druhý břeh města velikou oklikou.
Sotva si René pronajal na mostě dům a začal se zařizovat, sotva proskočily první zprávy o jeho umění, opouštěli sousedé z levé i pravé strany jeho domu svoje byty a brzy byly oba přilehlé domy opuštěny a uzavřeny. Po čase, jak tvrdili někteří opozdilí chodci, začalo se v sousedních domech objevovat podezřelé světlo a ještě podezřelejší zvuky, o nichž nikdo nemohl říci, zda je vydávají bytosti z tohoto či onoho světa. Tehdy nastala druhá etapa stěhování. Další nájemníci opouštěli své byty sousedící s dříve již opuštěnými domy.
V bytech na starém dřevěném mostě byl zákaz používat v noci otevřeného ohně. Ale která hlídka, která stráž by se odvážila zakazovat něco muži, o němž se vědělo, že Její Veličenstvo v něm ctí nejen svého krajana, ale i obávaného a všeho schopného služebníka.
Každé ráno se těžká vrata otevírala a vytvořila tak vchod do malého krámu, kde prodával René parfémy, krémy a nejrůznější krášlicí prostředky. Pomáhali mu dva pomocníci. Ti samozřejmě neby

dleli v domě, ale v blízké ulici de la Calandre. Brzy večer dveře zamykali a odcházeli, ale ráno ještě před rozedněním stáli před domem a čekali, až jim jejich mistr sám otevře.
Uvnitř krámu, nezvykle širokého a hlubokého, byly ještě v bočních stěnách dvoje dveře vedoucí na oddělená schodiště. Úzký pás schodů spojoval vnitřní část domu s hlavním pokojem v prvním patře, druhé schodiště obepínalo vnější části budovy obrácené směrem k nábřeží děs Orfèvres. Také tyto schody ústily do prvního patra, do stejné místnosti jako schodiště vnitřní.
Pokoj v prvním patře, zhruba stejné velikosti jako krám v přízemku, byl rozdělen těžkým závěsem na dvě části. Snad se bude zdát, že se příliš zdržujeme u popisu, ale naznačili jsme již, že Florenťanův dům svým vzezřením budil strach a hrůzu u náhodných chodců. O to záhadnější a tajemnější byl pochopitelně právě uvnitř.
Druhá část místnosti v prvním patře byla spojena ještě s tajným schodištěm, jehož vchod byl dokonale maskován těžkou vyřezávanou skříní, která se stisknutím skrytého péra odsouvala nebo zase zasunovala na původní místo. Tajemství tohoto zařízení znali jenom René a Kateřina Medicejská. Mezi vyřezávaným ornamentem skříně bylo několik dovedně upravených otvorů, jimiž bylo možné pozorovat a naslouchat, co se v místnosti děje. Právě tato skříň byla nejoblíbenějším místem staré královny. Odtud mohla, sama neviděna a neslyšena, vidět a slyšet, co nebylo určeno ani jejím očím, ani jejím uším.
Nahlédneme ještě do dalších dvou dveří, tentokrát docela obyčejných a viditelných. První vedly do malého pokojíku, osvětleného jen vikýřem ve stropě. Nábytek zde nebyl, zato však veliká pec, zkumavky, křivule, retorty, kelímky a prostě vše, co patřilo k tehdejší alchymistické dílně.
Druhé dveře se otevíraly do temné a neosvětlené místnosti. I v naprosté tmě bylo poznat, že v místnosti není zhola nic, jenom v zadní části jakýsi kamenný

podstavec podobající se oltáři.
202

Kamenná podlaha se svažovala v mírném sklonu
do nálevkovitého otvoru, kde pod mříží otevřeného odpadu bylo možné tušit vody Seiny. Po chvíli, když si oko zvyklo na temnotu, spatřili bychom na stěně dva háky a na nich neznámé nástroje vybroušené do lesknoucího se hrotu jehly nebo do nejjemnějšího ostří břitvy. V jednom koutě místnosti se bezmocně zmítají dvě černé slepice svázané za nohy. Zde René věštil podle zabitých zvířat.
Vrátíme se ještě do hlavní místností se závěsem, kam René vodí své obyčejné návštěvníky. Je zde vycpaný ibis, egyptská mumie s pozlacenými stužkami, na stropě visí krokodýl s otevřenou tlamou, na stoje mezi starými zaprášenými knihami leží lidská lebka. Na policích jsou umístěny fióly nejrůznějších tvarů a velikostí, kelímky, krabičky a amfory, všechno je ponořeno do tísnivého příšeří, osvětlovaného pouze dvěma stříbrnými lampičkami, ukradenými pravděpodobně z oltáře chrámů Santa Maria Novella anebo Santa Trinitá ve Florencii. Slabé žlutavé světlo vydává silnou, omamující vůni.
René je sám. Se založenýma rukama se prochází v druhé části místnosti. Jeho dlouhé kroky jsou téměř neslyšitelné. Florenťan usilovně přemýšlí a pokyvuje při tom hlavou. Konečně se zastavil před přesýpacími hodinami.
"Zapomněl jsem je obrátit," zamumlal, "kdo ví, jak dlouho je již všechen písek přesypán." Potom přešel k oknu a pozoroval měsíc prodírající se z těžkých mraků nad věžemi chrámu NotreDame.
Devět hodin, řekl si, mám ještě dost času, přijde jako obvykle až v deset nebo o půl jedenácté. Zatím všechno připravím.
René se obrátil ke dveřím a chtěl odejít. Zarazil ho však zvuk kroků od mostu SaintMichel.
Ne, to není ani ona, ani ony. Jsou to mužské kroíy, řekl si, ale co zde hledají? Jdou za mnou?
Ozvalo se trojí zaklepání na.dveře. René seběhl po schodišti a naslouchal. Rázné zaklepání se ozvalo znovu.
"Kdo je?" zeptal se Florenťan.
203

"Je opravdu nutné udat jméno?" ptal se hlas za dveřmi.
"Jistě. Jinak bych vás nemohl přijmout," odpověděl René.
"Jmenuji se hrabě de Coconnas," odpověděl týž
hlas zvenčí.
"A já jsem hrabě Lerac de La Mole," připojil druhý muž.
"Moment, pánové," odpověděl René. "Jsem vám k službám," a otevřel oběma šlechticům těžké, železnými pláty pobité dveře.
První vstoupil La Mole. Nemohl v sobě překonat strach a pro jistotu se tajně pod pláštěm pokřižoval. Coconnas vešel jistým krokem. Zvědavě si prohlížel krám a jižjiž sahal na nejbližší dveře.
"Promiňte, pane hrabě," ozval se René a uchopil kliku, "návštěvníky vodím sám a do prvního patra; Mám tam pro tak urozené pány zvláštní pokoj."
"Samozřejmě, pane," odpověděl Coconnas a vyběhl za voňavkářem po vnitřním schodišti.
"Mohu se posadit?" pokračoval lhostejně Coconnas, "jsem po dnešku dost unaven."
Hrabě nečekal na Florenťanův souhlas a pohodlně se uvelebil do prvního křesla, které bylo po ruce.
Nastala chvíle rozpačitého mlčení. René čekal, až někdo z mladíků sám vysvětlí důvod návštěvy. V tichu bylo slyšet jen sípavý dech hraběte de Coconnas, jehož zranění nebylo ještě zcela vyléčeno.
"Mistře," řekl konečně, "jste moudrý a zkušený člověk. Řekněte mi," jak dlouho ještě budu cítit následky zranění plic. Mám příliš krátký dech, nemohu pořádně šermovat, nemohu ani jezdit na koni. A konečně, vadí mi to i při jídle. Mistře René, prohlédněte mne, prosím."
Florenťan se sklonil k mladíkovu hrudníku a napjatě poslouchal jeho přerývaný a pískavý dech.
"Ne, pane hrabě," odpověděl dvorní voňavkář, "nemusíte mít obavy. Budete již brzy zcela zdráv." "Skutečně?" "Ujišťuji vás o tom, pane hrabě."

"Děkuji vám, mistře. Udělal jste mi obrovskou radost."
Nastalo znovu ticho.
"Pane hrabě, to je vše, co jste chtěl ode mne slyšet?" zeptal se René.
"Ne, to jistě ne," odpověděl Coconnas, "chci, abyste uhodí, jsemli skutečně zamilován."

"Jste," poznamenal La Mole.
"Jak to můžete tvrdit?" divil se Coconnas.
"Protože se na to ptáte, příteli."
"Mordie, máte pravdu. A můžete mi prozradit, do koho?"
"Do dámy, která při každé vhodné příležitosti opakuje po vás vaše oblíbené zaklení," ozval se konečně Florenťan.
"Mistře René," divil se Coconnas ohromen odpovědí, "vy jste jasnozřivý! Nyní je řada na tobě, příteli. Mluv."
"Nu, pane hrabě, co chcete vědět vy?" vybídl ho René.
"Já, mistře René, se neptám, jsemli zamilován. Vím to příliš dobře. Chci však vědět, budeli moje láska opětována. Všechno, co mi až dosavad dávalo naději, obrací se nyní proti mně."
"Udělal jste vše, co bylo ve vašich silách?" zeptal se Florenťan.
"Myslím, že ano. Prokazoval jsem své dámě všechnu úctu a oddanost. Musela určitě poznat, že jsem do ní upřímně zamilován," odpověděl La Mole.
"Stává se někdy, pane hrabě," řekl zamyšleně René, "že podobné projevy nemají takový význam, jaký jim sám přisuzujete."
"Co mohu ještě víc dělat, mistře?"
"Obraťte se o pomoc k vědě. Jsou jisté citové vztahy, které lze ovládat, jsou jisté zábrany, a ty lze přemoci. Můžeme si vynutit i určitou náklonnost. Podívejte se, lidská duše se podobá železu. Železo nic nepřitahuje, ale stačí je zmagnetizovat a ."
"Nenávidím všechny ty nápoje lásky, škapulíře a zaříkávání," protestoval hrabě de La Mole. "Chápu, pane hrabě. Ale potom mi dovolte otáz

ku. Proč jste vstupoval do mého domu?" zeptal se Florenťan.
"Ale, ale, příteli," vmísil se do hovoru Coconnas, "chováš se jako malé dítě! Bojíš se? A čeho? Snad ne ďábla!"
"Dobrá," ozval se; La Mole, "budu tedy mluvit otevřeně. Doslechl jsem se, že vyrábíte jakési drobné figurky s podobou milované osoby. Mistře René, pomáhá to?"
"Spolehlivě, pane hrabě."
"A nemůže to někomu ublížit? Myslím především na onu milovanou osobu," pokračoval La Mole.
"Je to naprosto neškodné," odpověděl přesvědčivě René.
"Dobrá. Chcete to tedy zkusit, mistře René?" zeptal se La Mole. . "Neměl bych začínat já?" poznamenal Coconnas.
"Ne, není třeba. Rozhodl jsem se již pevně. Pustíme se do toho."
"Pane hrabě," otázal se René, "jste skálopevně odhodlán dozvědět se, na čem jste?"
"Ano, doslova zmírám touhou nahlédnout do vlastní budoucnosti."
Právě v této chvíli zaslechl René tlumené kroky. Nenápadně se přiblížil ke stěně a sklonil hlavu k ukrytému odposlouchávacímu zařízení, odkud uslyšel zvonivé hlasy dvou mladých žen. René věděl, komu patřily, návštěvu obou dam očekával. Vrátil se k mladíkům a řekl: "Pane hrabě, vyslovte hlasitě své přání a vyvolejte jméno té, kterou milujete."
Hrabě de La Mole poklekl, jako by chtěl hovořit s nějakým božstvem. René rychle přešel do druhé části místnosti, seběhl po schodišti a otevřel návštěvnicím dveře. Za okamžik již vystupovaly vnějším schodištěm. Florenťan se vrátil k hraběti a v ruce držel voskovou figurku. Měla královský plášť a korunu. "Hrabě, chcete být milován svou královskou milenkou?" zeptal se.
"Ano. I kdyby mne to mělo stát život, i kdyby to znamenalo záhubu mé duše," odpověděl La Mole.

"Dobře." Florenťan namočil konečky prstů v jakési konvičce, pokropil sošku kapkami, které mu alpěly na prstech, a pronesl přitom několik latinských slov, jimž La Mole nerozuměl.
"Co to děláte?" zeptal se hrabě.
"Křtím tuto sošku jménem Markéta."
"Proč?"
"Chci tak vzbudit její náklonnost k vám."
La Mole již otevíral ústa, aby zabránil Renému v dalším obřadu, ale Coconnasův výsměšný pohled ho zarazil.

.;? Florenťan pozoroval hraběte a čekal. "Musíte se plně soustředit, myslet na to celou svou vůlí," řekl po chvíli.
"Pokračujte tedy," odpověděl La Mole.
René nakreslil na tenký proužek červeného papíru několik kabalistických znaků, opatrně smotal papír, vsunul jej do tenké duté jehly a zabodl ji do sošky v místě odpovídajícím poloze lidského srdce.
Stal se zázrak. V otvoru rány se objevila krůpěj krve. René potom zapálil koneček červeného papíru. Kolem jehly vosk okamžitě roztál a vysušil kapičku krve.
"Nyní vaše láska zasáhne a zažehne srdce ženy, kterou milujete," prohlásil Florenťan.
Coconnas se usmíval a myslel si své. Kouzlu nevěřil. Ale zamilovaný a pověrčivý La Mole cítil, jak se mu ledový pot perlí na čele.
"Musíte ještě políbit sošku," pokračoval René, "a zvolat: Markéto, miluji tě! Markéto, přijď!"
La Mole uposlechl.
Právě v tomto okamžiku se otevřely dveře ve vedlejší místnosti a bylo slyšet lehké kroky. Zvědavý a nedůvěřivý Coconnas vytáhl dýku a prorazil těžký závěs. Otvorem, který tak vznikl, pohlédl dovnitř a "ykřikl úžasem. Téměř současně se ozvaly dva ženské výkřiky.
"Co se děje?" lekl se La Mole a drobná soška mu málem vypadla z rukou, kdyby ji Florenťan pohotově nezachytil.

206
207

"Co se děje?" opakoval překvapeně Coconnas, "vévodkyně de Nevers a královna Markéta jsou vedle!"
"Vidíte, pánové," ozval se René, "doufám, že již věříte síle magického působení?"
Královna navarrská rozhrnula závěs a vešla do místnosti, kde byli René a oba mladíci.
Když hrabě de La Mole spatřil Markétu, zůstal jako zkamenělý. Věřil, že Florenťanovy čáry přivolaly přízrak mladé královny. Coconnas zářil radostí. Měl však ještě čas zahlédnout pootevřené dveře, jimiž obě dámy vešly do druhé části místnosti, aby si mohl jejich přítomnost vysvětlit zcela prostě bezj působení nadpozemských sil. Coconnas se rozhodl" jednat, poznal, že nastala příhodná chvíle, kdy jménem svého druha může říci to, co by se sám za sebe nikdy neodvážil. Učinil několik kroků ne k vévodkyni, ale ke královně, poklekl před ní na koleno a hlasem plným rozechvění řekl: "Vaše Veličenstvo, právě před několika minutami přivolal mistr René na přání mého přítele, hraběte de La Mole vaši podobu. K mému nesmírnému překvapení vyvolal s vaším duchem i skutečné, živé tělo ženy, která je mi nadevše drahá. Obracím se proto na vaše neuvěřitelné zjevení s jedinou prosbou. Může duch Vašeho Veličenstva požádat svou průvodkyni, aby i ona přešla na druhou stranu závěsu?"
Královna se pobaveně usmála a dala Jindřišce znamení, aby ji následovala.
"Hrabě, můj příteli," pokračoval Coconnas, "spoléhám na tvou výřečnost. Pamatuj, že jde o můj život, kdyby se ti nepodařilo přesvědčit paní vévodkyni de Nevers, že jsem jejím nejoddanějším, něj j poslušnějším a nejvěrnějším služebníkem!"
"Ale.," koktal La Mole.
"Udělej, co ti říkám," pokračoval Coconnas, "a vy, mistře René, dávejte pozor, aby nás nikdo nevyrušoval."
Florenťan poslechl.
"Mordie, pane," usmála se Markéta, "jste opravdu duchaplný člověk. Poslouchám, co mi chcete říci?"
"Chci vám říci, Madame," pokračoval Coconnas,
208

;že duch mého přítele, vidíte, že je to opravdu jen stín, vždyť nemůže ani promluvit, chci vám říci, že jeho duch mne uprosil, abych vám řekl toto: Pod krásným, ale přísným zrakem vašeho zjevení ztratil tento mladý šlechtic nejen tělo, ale i duši. Nikdy bych se neodvážil říci to, co říkám, kdybyste vy sama nebyla také jen přivolaným stínem. Kdyby přede mnou stála skutečná královna, sestra Karla Devátého a manželka krále navarrského, musel bych mlčet. Ale vykouzlená zjevení jsou oproštěna od pozemské pýchy, od hněvu, který by mohl přivolat slova o lásce. Kéž by duch krásné královny přiměl také své skutečné, hmotné tělo, aby i ono milovalo duši mého nešťastného a zarmouceného přítele,

duši stravovanou žárem vašich očí, žárem tisíckrát mocnějším, než jsou všechny plameny pekelné. Smilujte se nad jeho ubohou duší, milujte aspoň trochu toho, kdo ještě donedávna byl mladým a statečným hrabětem de La Mole. A protože ani váš duch není zřejmě schopen promluvit, stačí jediný náznak, jediný úsměv. Duch mého přítele je inteligentní, pochopí vše. Udělejte, mordie, oč vás prosím, nebo vrazím svůj meč do těla mistra Renéhо, aby silami, které ovládá, přemohl vaše zjevení a přinutil je, když už vás vyvolal, aby dělalo to, co by skutečné, zhmotnělé tělo ve vší počestnosti odmítlo."
Coconnas domluvil a povstal. Královna jen stěží potlačovala smích. Pochopila Coconnasovu hru a podala mu přátelsky ruku.
Hrabě ji něžně uchopil a zavolal na přítele: "Duchu mého přítele, slyšíš mne? Přistup blíž." La Mole, stále ještě zmatený, jako ve snách se postavil před královnu navarrskou.
"Skloň svůj rozpálený obličej zde k této bělostné ručce," nařídil Coconnas a přiblížil královninu ruku k chvějícím se rtům svého přítele.
Královna se nepřestávala usmívat. Vévodkyně de Nevers, ohromená nečekaným zjevením obou mladých šlechticů, zůstávala vážná. Její neklid byl nyní vystřídán pocitem žárlivosti, zdálo se jí, že se
209

Coconnas až příliš věnoval Markétě a svému příteli a na ni samotnou zapomíná. Hrabě de La Mole spatřil náznak rodícího se hněvu v jejích očích, poznal nebezpečí hrozící příteli a pochopil, že nyní je řada na něm, aby Coconnasovi pomohl. Rychle vstal, uklonil se královně, přistoupil k vévodkyni a poklekl.
"Vy nejkrásnější, největšího zbožňování hodná, chci k vám mluvit jako ke skutečné ženě a ne jako ke zjevení," řekl La Mole a usmál se tak, aby to Markéta zahlédla, "dovolte mé duši osvobozené z pozemské podoby, aby napravila, co bylo způsobeno tak vzácnou službou příteli. Před vámi stojí jenom duch, zjevení mého přítele, avšak ve své skutečné, pozemské podobě je pan de Coconnas oním statečným šlechticem, jenž vás ani na okamžik nepřestává opěvovat nejjímavějšími slovy. Viděla jste ho bojovat, rozdávat ty nejtvrdší rány, jaké kdy kdo ve Francii rozdával. Nedivte se, Vaše Výsosti, že právě tento hrdina nachází odvahu mluvit před stínem a že před skutečnou ženou zmlkne. Když domluvil s duchem královny, poprosil mne, abych zase já promluvil k vám, k vaší ztělesněné kráse, abych vám řekl, že klade k vašim nohám své srdce i duši, že prosí vaše božské oči aspoň o jediný soucitný pohled, vaše jemné prsty aby ho třeba jen náznakem pohybu zavolaly, aby mu váš krásný, vznešený hlas pošeptal jedno jediné slovo, na něž se do smrti nezapomíná. Poprosil mne ještě o jedno. Kdyby se mi nepovedlo aspoň trošičku vás přesvědčit, mám vám, Vaše Výsosti, podat svůj meč, jehož čepel je tak ostrá, že nevrhá ani stín. Prosil mne, abyste ho proklála mým mečem, neboť by nemohl žít, kdybyste mu nedovolila, aby žil jen a jen pro vás."
Vévodkyně naslouchala pozorně slovům pana de La Mole. Bylo v nich právě tolik upřímnosti a bezelstnosti, kolik bylo afektovanosti a vypočítavosti ve vyznání hraběte de Coconnas královně Markétě.
Pohled Jindřišky de Nevers se ponenáhlu odvrátil od pana de La Mole a spočinul zkoumavě na Coconnasovi, jako by se vévodkyně chtěla přesvědčit,
210

odpovídáli výraz mladíkovy tváře tomu, co právě od jeho přítele vyslechla. Byla zřejmě spokojena, protože její oči zazářily štěstím a na líčkách se mladé ženě rozlil vše prozrazující ruměnec.
"Je to pravda?" zeptala se vévodkyně hlasem plným něhy.
"Mordie!" zvolal Coconnas povzbuzen náhlou změnou, "je to pravda, Madame. Přísahám na váš život a na svou smrt!"
"Tak pojďte," vybídla ho vévodkyně a podala mu svou ruku.
Coconnas radostně odhodil svůj sametový baret a jediným skokem stál u své nejmilovanější, zatímco La Mole, přivolán gestem Markéty, vyhnul se svému příteli a přistoupil ke královně.
Dříve než se mohli milenci políbit, odhrnul René závěs a s prstem na ústech řekl: "Ticho! Prosím vás, buďte tiše!"
A za skříní bylo slyšet tlumené kroky a šustot ženských šatů. Cosi zaskřípělo a hned nato se ozval zvuk připomínající odsouvání těžkého kusu nábytku.
"Nikdo sem přece nemá právo vejít," řekla panovačně Markéta, "dokud jsme zde my!"
"Ani královnamatka?" pošeptal jí do ucha Florenťan.
Markéta stáhla s sebou hraběte de La Mole a bleskurychle zmizela ve dveřích vnějšího schodiště. Také vévodkyně, tisknoucí Coconnase v náručí, vyběhla i se svým milencem za Markétou. Jejich útěk podobal se letu čtyř krásných ptáků,

vyplašených nečekaným zaburácením hromu.
XX
ČERNÉ SLEPICE
Zamilované dvojice zmizely právě včas. Skříň se odsunula přesně v okamžiku, kdy vévodkyně de Nevers a hrabě de Coconnas zavírali dveře vnějšího schodiště. Kateřině Medicejské se zdálo, že zaslech
211

la zapadnutí kliky, ale místnost, jak jsme již řekli, byla rozdělena závěsem a královnamatka musela udělat několik kroků, aby se dostala do její přední části. Když rozhrnula závěs a přelétla místnost pátravým zrakem, spatřila jen Florenťana, který se před ní hluboce ukláněl.
"Kdo zde byl?" zeptala se podezřívavě královnamatka.
"Milenci. Spokojili se mým ujištěním, že se navzájem milují."
"Nu, dejme tomu. Nikdo jiný zde není?"
"Ne, Vaše Veličenstvo, jenom vy a já."
"Udělal jsi, co jsem ti přikázala?"
"Myslíte s černými slepicemi, Madame?"
"Ano."
"Jsou připraveny, Vaše Veličenstvo."
"Škoda že neovládáš věštění podle učení starých Hebrejů."
"Já a hebrejský způsob! A proč, Vaše Veličenstvo?"
"Uměl bys číst jejich písmo, rozuměl bys jejich řeči. Mám doma vzácnou starou hebrejskou knihu o obětování a pitvání ptáků. Dala jsem si jednu kapitolu přeložit a dozvěděla jsem se, že Hebrejové na rozdíl od Římanů nezkoumali ani srdce, árii játra. Tajemství osudu četli podle uspořádání mozku, podle rýh podobajících se hebrejskému písmu."
"Vaše Veličenstvo, slyšel jsem o takovém čtení osudu od jednoho starého rabína."
"Pak bys měl také vědět, že hebrejští učenci doporučují čtení z mozku, ovšem ne."
"Co doporučují?" přerušil starou královnu René.
"Čtení z lidského mozku. Je mnohem vyvinutější, čitelnější. Odpovědi jsou pak obsáhlejší," dodala Kateřina.
"Vaše Veličenstvo, dobře víte, že ve Francii to není možné," bránil se René.
"Není možné., není možné!" opakovala stará královna, "řekni raději, že je to nesnadné. Kdybychom to byli věděli například před svatým Bartolomějem! Dovedeš si představit, kolik lidských moz
212

ku by bylo k dispozici? Zařídím to jinak. První odsouzený k smrti. Musím na to pamatovat. Zatím se musíme spokojit s tím, co je. Pokoj k obětování je připraven?"
"Ano, Vaše Veličenstvo."
,Tak půjdeme!"
Královnamatka s Florenťanem vstoupili do temné místnosti. Zatímco René zapaloval svíčku, vybrala si Kateřina jeden z obětních nástrojů visících na háku. Byl to dlouhý ocelový nůž.
"Čím začneme?"
"Nejdříve prozkoumáme játra první slepice, potom si prohlédneme mozek té druhé," odpověděl René a přivázal jednu ze slepic ke kamennému podstavci.
Kateřina jí dovedným řezem otevřela hruď. Slepice třikrát bolestně zakvokala, chvíli se ještě chvěla a pak ztichla.
,,Zase ty tři výkřiky!" šeptala královnamatka, "tři znamení smrti."
Chvatnými, nervózními pohyby začala odhalovat vnitřnosti.
"Vidíš, René, játra nakloněná a posunutá na levou stranu. Vždycky doleva! To znamená trojnásobnou smrt a po ní pád. To je strašné!" zhrozila se Kateřina Medicejská.
"Madame,. musíme se přesvědčit i u druhé oběti, jestli se věštba potvrdí," poznamenal René.
Odvázal mrtvou slepici a hodil ji do kouta. Druhá slepice, snad vyděšena osudem stejnobarevné družky, pobíhala vyplašeně po místnosti. Florenťan se po ní několikrát shýbl, ale vždycky mu unikla. Když ji zahnal do kouta, slepice prudce vzlétla do výše a křídlem uhasila svíci, již držela Kateřina v ruce.
"René," šeptala zdrceně královna, "to je znamení. Stejně tak zhasne i náš rod. Zafouká smrt a on zmizí z povrchu zemského. A přece mám tři syny, tři syny. .."
René vzal královně svíci z rukou a šel ji zapálit do vedlejší místnosti. Vrátil se ve chvíli, kdy se na .smrt určený pták sám zapletl do mříže odpadového otvoru.

213

"Aspoň nebude třikrát křičet," poznamenala Kateřina, "uřízneme jí hlavu najednou."
Florenťan vzal slepici a přivázal ji ke kamennému oltáři. Kateřina jí jediným seknutím odřízla hlavu. Tělem proběhla kratičká křeč a bezhlavá černá hmota spadla na zem. Na obětním kameni zůstala jenom hlava. Několikrát sebou škubla, ptačí zobák se otevřel, potom ještě jednou a pak potřetí, naposledy. "Zase třikrát!" zoufale vykřikla královnamatka, "vždycky třikrát! Zemřou všichni tři."
Kateřina rozřízla opatrně hlavu a vyňala ptačí mozek. René posvítil a oba se sklonili k zvrásnělé šedobílé mozkové kůře.
Královna ustoupila překvapením stranou. "To je osud," šeptala, "stále stejné znamení. Tentokrát mnohem jasnější než dříve. Čti, René, jaká písmena tam vidíš!"
"Písmeno J," odpověděl věštec.
"A kolikrát se opakuje?"
René se sklonil ještě blíž a potom odpověděl:
"Čtyřikrát, Madame."
"Ano. To je jasné. Jindřich Čtvrtý. Jsem prokleta. Já i moji potomci!" mumlala Kateřina odhazujíc ostrý nůž.
Pohled na starou královnu byl strašný. Stála zde bledá jako smrt, ozářená přízračným světlem, a křečovitě svírala zakrvácené ruce.
"Bude vládnout, bude vládnout.," šeptala zničeně.
"Bude vládnout," opakoval zamyšleně René.
Jakýsi nový nápad, zrozený až někde v hloubi duše, ovládl královnu a její zoufalý výraz zmizel.
"René, nevzpomínáš si," královna uchopila Florenťana za ruku, "kdysi jsem slyšela strašný příběh o jakémsi lékaři z Perugie. Prý otrávil současně svou dceru i jejího milence. Nějakou pomádou nebo krémem na pleť .?"
"Vaše Veličenstvo, znám ten příběh."
"Kdo byl oním milencem, René?" pokračovala královna.
"Král Vladislav, Madame."
214

"Ach ano, již si vzpomínám. Víš o tom něco bližšího?"
"Všechno je dopodrobna popsáno ve staré knize. A já ji mám."
"Výborně. Vrátíme se do první místnosti, chci Knihu vidět!"
"Vaše Veličenstvo," poznamenal Florenťan, když vstoupili do komnaty se závěsem, "máte pro mne další příkazy k novým obětem?"
"Ne. Stačí, co jsem viděla. Počkáme, až budeš mít příležitost sehnat lidskou hlavu. Dohodni se s pařížským katem o prvním odsouzenci k smrti."
René se uklonil na znamení souhlasu a otevřel skříň s knihami. Vystoupil na židličku, jednu vytáhl a podal ji královně.
Kateřina se podívala na titulní stránku.
"Co mi to dáváš?" divila se, "vždyť to je návod, lak pěstovat krahulíky a sokoly, aby byli rychlí, bojovní a vždy připravení vzlétnout."
"Ach, promiňte, Vaše Veličenstvo, sáhl jsem asi vedle. Toto je velice učené pojednání od slavného Lucqoise. Je to velmi vzácná kniha, dnes existují již jen tři výtisky. Jeden je v benátské knihovně, jeden věnoval váš předek Piero de Medici králi Karlu Osmému a třetí je v mém majetku."
"Uznávám, že je to vzácná kniha," odpověděla Kateřina, "ale já jsem chtěla něco jiného."
René vrátil svazek na původní místo a přinesl nový. Cestou vyhledal kapitolu o lékaři z Perugie a otevřenou knihu podal královně.
Kateřina usedla ke stolu a Florenťan přenesl svíci, aby bylo lépe vidět. Královnu zřejmě četba zaujala, některá slova si polohlasně opakovala. Když přečetla celý příběh, zavřela knihu a podala ji Florenťanovi. "To mi stačí. Našla jsem vše, co jsem chtěla vědět."
Povstala a několikrát se zamyšleně prošla po místnosti, jako by porovnávala svůj nápad s tím, co 7e staré knihy vyčetla.
René stál bez hnutí a čekal, jak se Kateřina rozhodne. Bud! mu posunkem oznámí, že je připravena
215

k odchodu, nebo dostane ještě další rozkazy. Nestalo se však ani jedno, ani druhé. Královna se před nim zastavila a pohlédla mu upřeně do očí. "Přiznej se," řekla, "připravil jsi pro ni nápoj lásky?"
"Pro koho?"

"Pro paní de Sauve."
"Ne, nikdy, Vaše Veličenstvo, přísahám."
"A přece musí mít nějaké velice působivé kouzlo. Je do ní šíleně zamilován a každý přece ví, jak je v lásce nestálý!"
"Madame, nevím, o kom mluvíte."
"O tom prokletém Jindřichovi. Ano o něm, protože má jednou nastoupit na trůn po mých třech synech. O něm, protože se jednou bude jmenovat Jindřich Čtvrtý. A přitom je jenom synem mrtvé Jany ĎAlbret!"
Kateřina pronášela svá poslední slova se zvláštním důrazem, při němž se René zachvěl. Vzpomněl si na pověstné rukavice, které na příkaz Kateřiny připravil pro královnu navarrskou.
"Vaše Veličenstvo," ozval se Florenťan, "myslel jsem, že se Jindřich vrátil ke své manželce."
"To je všechno jenom přetvářka, René. Dokonce i má dcera se přetvařuje. Všichni mne klamou. Možná že Margot spoléhá na smrt svých bratrů a věří, že se potom stane francouzskou královnou."
"To je možné," souhlasil René, ale jeho myšlenky již dávno nesledovaly úvahy královnymatky.
"No, to ještě uvidíme," odpověděla Kateřina a chystala se otevřít dveře vnějšího schodiště.
Byla již tmavá noc a královnamatka nepovažovala za nutné vracet se tajným schodištěm za skříní. René ji však rychle předešel a zavedl ji do krámu v přízemí.
"Vidíš, málem bych zapomněla, že jsi mi slíbil nový přípravek na ruce a na rty. Zima je za dveřmi a já mám v mrazu tak choulostivou pleť."
"Vaše Veličenstvo, mám již krém připravený, zítra vám jej přinesu."
"Před devátou nebudu v paláci. Jdu na mši."

"Dobrá, Madame, přijdu do Louvrů až v devět."
Kateřina se ještě zastavila u dveří. "Paní de Sauve má velmi jemné ruce a krásné rty," řekla lhostejným hlasem, "jaký krém používá?"
"Mám pro ni zvláštní mast se slunečnicovým olejem. Ta je jenom na ruce. Na rty chce vyzkoušet něco úplně nového. Dám jí to zítra hned po návštěvě u Vašeho Veličenstva. Ovšem, kdybyste, Madame, chtěla můj nový přípravek vyzkoušet vy ."
"Je to krásná žena," řekla královna zamyšleně, "nedivím se, že se do ní Navarra tak zamiloval."
"Ale především je cele oddána vám, Vaše Veličenstvo," poznamenal René.
Kateřina se usmála a pokrčila rameny. "Může být zamilovaná žena oddána ještě někomu jinému než svému milenci? René, tys jí připravil nějaký čarovný lék!"
"Přísahám Vašemu Veličenstvu, nic jsem pro ni
nepřipravil."
"Tak mi aspoň ukaž ten nový krém, který má změnit její rty na ještě krásnější a svěžejší," odpověděla královnamatka.
René přistoupil k jedné z přihrádek a ,ukázal Kateřině na šest stejně velikých stříbrných kelímků. "Madame, to je to jediné, co jsem dělal speciálně pro paní de Sauve. Má opravdu tak jemné rty, že nesnášejí ani slunce, ani sebemenší vítr a hned jí rozpraskají."
Kateřina jeden kelímek otevřela. Obsahoval nachový, jemně vonící krém. "René," řekla, "dej mi můj krém na ruce hned. Odnesu si jej sama."
Florenťan vzal svíčku a přešel na druhou stranu krámu. Vzal porcelánovou dózu a vrátil se ke královně. Přinesl žádané okamžitě, takže ještě stačil zahlédnout, jak Kateřina rychlým pohybem sebrala stříbrný kelímek a schovala jej pod svým pláštěm. René nebyl nijak překvapen, stávalo se často, že mu královna odcizila některé z jeho výrobků. Mlčel a tvářil se, že nic nezpozoroval. Zabalil dózu s krémem na ruce do jemného papíru potištěného zlatými liliemi, neklamnou výsadou všech dvorních

dodavatelů, a podával balíček své vládkyni: "Madame, zde je váš krém na ruce."
"Děkuji ti, René," řekla Kateřina a po krátkém rozmýšlení dodala, "ten krém paní de Sauve zatím nedávej. Počkej s tím týden až deset dnů, chci jej vyzkoušet nejdříve sama."
Královna se chystala k odchodu.
"Vaše Veličenstvo, přejete si, abych vás doprovodil?"
"Ano. Stačí na konec mostu, tam již čekají moji šlechtici s nosítky."

Královna, následovaná dvorním voňavkářem, přešla po mostě až na roh ulice de la Barlllerie. I ve tmě rozpoznal René čtyři jezdce a nosítka bez erbu.
Když se Florenťan vrátil domů, spočítal stříbrné kelímky s nachovým krémem na rty.
Jeden z nich chyběl. René se zachvěl. Příliš dobře znal svou královskou zákaznici.

XXI
APARTMÁ PANI DE SAUVE

Kateřina Medicejská se ve svém podezření nemýlila, večer co večer chodil Jindřich Navarrský k paní de Sauve. Po bartolomějské noci své návštěvy prozíravě tajil, postupně však zapomínal na opatrnost a začal chodit do horního patra Louvrů, kde byly ubytovány dvorní dámy královnymatky, s dřívější bezstarostností. Nebylo tedy těžké, aby se Kateřina přesvědčila, že královnou navarrskou byla i nadále, ovšem jenom podle jména, Markéta, skutečnou ženou mladého krále byla však krásná paní de Sauve.
Apartmá královniny dvorní dámy bylo neveliké, ale půvabné. Malý předpokojík čalouněný hedvábným damaškem, přijímací pokoj potažený modrým sametem a ložnice s širokou postelí ukrytou za

atlasovými záclonami třešňové barvy. Kromě lože bylo v ložnici ještě veliké zrcadlo ve stříbrném rámu a po obou stranách visely obrazy s milostnými výjevy bohyně Venuše. Pod zrcadlem stál toaletní stoleček přeplněný nejrůznějšími kelímky, dózičkami a flakóny. I zde, nezapomínejme, že jsme v Louvrů, našli bychom po důkladné prohlídce tajný vchod, umístěný ve zdi přesně proti toaletnímu stolku. Vedl do malé místnosti, do jakési modlitebny s klekátkem na vyvýšeném stupínku. Byly zde čtyři obrazy svatých a na stěně zbraně, jaké tenkrát nosívaly ženy a dovedly jich často používat se stejnou obratností jako muži.
Onoho večera, právě den po příhodě u Florenťana, o níž jsme psali, seděla paní de Sauve v ložnici na pohovce a svěřovala se Jindřichovi se svými obavami vyplývajícími z jejich vztahu. Snažila se mu naznačit, co by se asi stalo, kdyby podle její rady nezůstal onu neblahou noc u Markéty. Jindřich pokyvoval hlavou, ale nemohl se na její slova cele soustředit. Byl příliš zamilován a paní de Sauve byla příliš krásná a příliš půvabná žena, než aby mu dovolila myslet na minulost.
Mladá žena uprostřed řeči zmlkla. Poznala, že ji král neposlouchá, že sní.
Dodejme ještě, že paní de Sauve, i když její původní sympatie byly jen předstírané, byla nyní do Jindřicha upřímně zamilována. Podívala se upřeně na krále navarrského a zeptala se: "Jindřichu, řekněte mi otevřeně, když jste spal v kabinetě Jejího Veličenstva královny navarrské s hrabětem de La Mole u nohou, nebylo vám líto, že tento mladý šlpchtic je mezi vámi a královninou ložnicí?"
"Jistě, bylo mi to líto, drahá. Musel bych totiž projít ložnicí své manželky, abych se dostal do té, kde je mi tak blaze a kde jsem právě nyní tak šťasten."
Paní de Sauve se usmála. "A nikdy jste se tam do té ložnice již nevrátil?"
"Jenom tenkrát, když jste o tom věděla."
"A budu to vědět i v budoucnu?"

"Vždycky."
"Můžete mi to odpřisáhnout, Sire?"
"Mohu, ale ."
"Jaké ale?"
"Články katolické víry učí, že se nemá přísahat. Kdybych zůstal hugenotem, mohl bych klidně složit přísahu, ale nyní? Vždyť víte, že jsem přestoupil na vaši víru."
"Třesky plesky," odpověděla paní de Sauve a usmála se.
"A vy, Charlotto," zeptal se Jindřich, "vy mi odpovíte na mé otázky?"
"Nemám, co bych před vámi tajila, Sire."
"Vysvětlete mi jenom jedno. Před mou svatbou jste se tak zoufale bránila mým návrhům a nyní jste ke mně tak laskavá. A přece jsem jenom neobratný, směšný venkovan, chudý král bez království. Čím to je, že nyní zářite jako klenot nad mou hlavou?"
"Jindřichu," odpověděla skoro šeptem paní de Sauve, "ptáte se mne na rozluštění záhady, nad níž si lámou hlavu mudrci všech zemí nejméně tři tisíce let. Nikdy se neptejte ženy, proč vás miluje. A když se již chcete ptát, tak jenom, zda vás

miluje."
"Dobrá, uposlechnu vás. Milujete mne?"
"Miluji vás," odpověděla paní de Sauve a s rozkošným úsměvem vložila svou ručku do dlaně milencovy.
"Ale pak," pokračoval král, jako by stále ještě hledal odpověď na svou první otázku, "co když jsem uhodl ono rozluštění, jež hledají mudrci po tři tisíce let? Aspoň ve vašem případě, Charlotto!"
Paní de Sauve se začervenala.
"Vy mne milujete," ozval se znovu Jindřich, "nemusím se vás tedy na nic ptát a jsem tím nejšťastnějším člověkem na světě. Ale do úplného štěstí vždycky něco chybí. Ani Adam uprostřed ráje nebyl úplně šťastný, proto se asi zakousl do onoho jablka, jež v nás vzbudilo nekonečnou zvídavost. Každý ve svém životě hledáme rozluštění nějaké záhady. Přiznejte se, moje nejdražší, a pomůžete mi vyřešit mou vlastní záhadu, nebyla to právě králov
220

na Kateřina, která vám poradila, abyste přijímala mou lásku?"
"Jindřichu," řekla paní de Sauve, "mluvte šeptem, když hovoříte o královněmatce."
"Ano," odpověděl Jindřich s bezstarostným pohledem, jimž Charlottu dokonale oklamal, "bylo to možná správné, že jsem dříve nedůvěřoval tak dobrotivé ženě, ale nyní, když jsem se stal manželem její dcery ."
"Manželem paní Markéty," přerušila ho Charlotta zachvácena žárlivostí.
"Teď zase mluvte šeptem vy, drahá," napomenul ji Jindřich, "nyní jsem manželem její dcery a jsme velmi dobrými přáteli. Co chtěli? Abych se stal katolíkem. Stal jsem se tedy katolíkem. Dnes žijeme v bratrském rodinném svazku jako dobří křesťané."
"A královna Markéta?"
"Královna Markéta je poutem, jež nás všechny spojuje," odpověděl přesvědčivě král.
"Sám jste mi přece řekl, Jindřichu, že královna navarrská respektuje mou lásku, mluvil jste o její vděčnosti za to, jak jsem vás zachránila. Vždyť jí jsem tím pomohla také. Potom ovšem pouto, o němž jste mluvil, není tak pevné a nikoho neoklamete předstíranou důvěrností."
"Vidíte, Charlotto, a já na to pouto věřím. Již třetí měsíc mi zaručuje klidný spánek."
"Potom, Sire, jste mne oklamal a královna Markéta je vaší skutečnou ženou!" zvolala paní de Sauve.
Jindřich se hlasitě zasmál.
"Pořád se jenom usmíváte. Nejraději bych vám vyškrábala oči, i když jste králem," pokračovala hněvivě dvorní dáma.
"Vidíte," Jindřich se nepřestával smát, "přece jenom ty předstírané důvěrnosti někoho oklamaly! Vy sama jste jim uvěřila, proto jste mi před chvílí chtěla vyškrabat oči."
"Jindřichu," odpověděla paní de Sauve, "ve vašich slovech se ani pánbůh nevyzná."
"Ale ano, dralíá. Vraťme se ještě k mé otázce.
221

Jsem přesvědčen, že vám Kateřina nařídila, abyste mne milovala. Vy jste uposlechla jejího příkazu, potom se však ozval hlas vašeho vlastního srdce. Nyní z obou hlasů slyšíte jen ten druhý, ten váš. I já vás miluji, a upřímně. Jsou však věci, které nemohu svěřit ani vám, rozumějte mi, nechci vám způsobit těžkosti. Přátelství královnymatky je vrtkavé. Je to přátelství vaší představené a mé tchyně. A na ně nelze opravdu spoléhat."
Rozhovor milenců dospěl do míst, kam paní de Sauve nesměřovala. Cítila, že mezi ní a Jindřichem vzniká den ode dne hustší závoj, neproniknutelná stěna zabraňující prozkoumat královo záhadné a kdesi až v hlubinách ležící srdce. Cosi je neustále rozdělovalo a oddalovalo. Charlotta to věděla, nebyla však schopna najít tu pravou příčinu. Byla bezmocná a do očí se jí draly slzy. Rychle se otočila a řekla: "Sire, slyšíte, bije deset. Měla bych si jít lehnout, zítra brzy ráno musím ke královněmatce."
"Vy mne vyháníte, má nejdražší?"
"Jindřichu, jsem smutná. Sestrou smutku je nuda a já vás nechci nudit, přestal byste mne milovat. Bude opravdu lépe, když odejdete."
"Odejdu, když si to přejete," odpověděl král, "ale dopřejte mi alespoň tu poslední radost. Chtěl bych vidět, jak ulétháte a jak usínáte."
"Sire, možná že na vás čeká královna Markéta, třeba se také chystá na lože a

kvůli mně bude muset čekat ještě déle."
"Charlotto," odpověděl vážně Jindřich, "dohodli jsme se, že my dva nebudeme nikdy mluvit o královně navarrské. A dnes jsme hovořili vlastně jenom o ní!"
Paní de Sauve vzdychla a šla si sednout k toaletnímu stolku. Král si přitáhl židli těsně vedle její.
"Charlotto, drahá, dovolte mi, abych se stal sved; kem kouzla, jak se krášlíte. Věřím, že mi to dovolíte, i když mne vyháníte. Obdivuji se vám, že se vůbec ve všech těch mističkách, lahvičkách, flakónech, ve všech těch parfémech, krémech a pudrech vyznáte."
222

"Sire, vám se to zdá být mnoho," odpověděla Charlotta a znovu hluboce povzdechla, "a přece to nestačí. Marně hledám na svém stolku nějaký prostředek, jímž bych plně ovládla srdce Vašeho Veličenstva."
"Drahá, mluvíte zase v narážkách a nesluší vám to. Raději mi řekněte, k čemu je tento malý rozkošný kelímek z tepaného stříbra?"
"To mi poslal René. Již dlouho hledal nový krém na mé rty, které se vám, Sire, zdají občas dostatečně hebké a sladké."
Jindřich, jakoby na znamení souhlasu toho, co půvabná žena právě řekla, objal Charlottu a dlouze ji políbil.
Paní de Sauve se jemně vymkla z jeho objetí a otevřela stříbrný kelímek, aby králi ukázala, jak se nového krému používá.
Milenci se zachvěli, na dveře předpokoje někdo energicky zaklepal.
"Madame, co mám dělat?" ozvala se Dariola a vstoupila do ložnice.
"Běž se podívat, ale neotvírej. Chci nejdříve vědět, kdo to je," přikázala paní de Sauve.
Jindřich s Charlottou na sebe úzkostlivě pohlédli. Dohodli se beze slova. Jenom jediná návštěva by donutila krále navarrského, aby se ukryl v tajné modlitebně.
"Paní," řekla Dariola, "je to mistr René."
Jindřichovi přelétl temný mrak po čele.
"Nemusím ho tak pozdě přijmout, Sire. Mám ho poslat pryč?" tázala se dvorní dáma.
"Ne, není třeba," odpověděl král, "mistr René neudělá nic, co by neměl předem dobře promyšleno. Jistě má vážný důvod, proč jde za vámi právě nyní."
"Nechcete se schovat, Vaše Veličenstvo?"
"To je zbytečné, ten ví stejně všechno. Jistě ví i to, že jsem u vás."
"A nemáte, Vaše Veličenstvo, důvod cítit se v jeho přítomnosti nepříjemně?"
"Já a důvod?" Jindřich se jen stěží přemáhal,
223

"proč? Nevycházeli jsme spolu příliš dobře, pravda, ale v poslední době jsme se smířili."
"Tak ho tedy uved1!" přikázala Dariole paní de Sauve.
Florenťan vstoupil a opatrně se rozhlédl kolem sebe. Charlotta seděla u osvětleného toaletního stolku, král navarrský se v přítmí opíral o pohovku.
"Paní," začal uctivě René, "přicházím za vámi, abych se omluvil."
"Omluvil? Za co?" divila se paní de Sauve.
"Již dlouho vám slibuji nový krém na vaše jemné rty, ale teprve ."
"Ale teprve dnes jste mi jej poslal, viďte, René?" doplnila ho dvorní dáma.
"Teprve dnes .," opakoval překvapeně Florenťan.
"Ano, mistře René, dnes večer mi někdo od váš přinesl stříbrný kelímek s nachovým krémem."
"Ano ., někdo ode mne jej přinesl," řekl spíše pro sebe René a prohlížel si překvapeně stříbrný kelímek, navlas stejný jako oněch pět, které zůstalý v jeho krámě. "Ano., ano," šeptal René, "a již jste ho použila?"
"Ještě ne. Chtěla jsem ho vyzkoušet právě ve chvíli, kdy jste vstoupil do mé komnaty." i
Výraz Florenťanovy tváře se změnil. Dvorní do davatel se zřejmě uklidnil, ale stín hrozného podezření přece jenom nezmizel tak rychle, aby .jej Jindřich nepostřehl.
"René, stalo se něco?" zeptal se král.
"Ne, nic se nestalo, Sire. Pokorně čekám, až mne Vaše Veličenstvo osloví, abych se mohl s paní de Sauve rozloučit."
"Překvapujete mne, mistře René," usmál se král, "čekáte snad, že vás budu znovu ubezpečovat o tom, jak vás rád vidím?"
Florenťan se podíval nejistě kolem sebe, prohlížel si pokoj, jako by zrakem i sluchem prohledával čalouněné stěny, a zastavil se právě uprostřed mezi dvorní dámou a králem.

"Ne, Vaše Veličenstvo, nemusíte mne o ničem ubezpečovat," řekl konečně.
Dík zázračnému instinktu, onomu šestému smyslu, který králi zatím pomohl překonat všechna nebezpečí a nástrahy, které ho obklopovaly, uhodl Tindřich, že se tu děje cosi zvláštního, jakýsi vnitřní boj ve Florenťanově duši. Obrátil se proto k dvornímu voňavkářoyi. Byl ve výhodě, sám zůstával ve stínu, zatímco obličej Renéhy byl ozářen odrazem světla ze zrcadla nad toaletním stolkem.
"Můžete mi vysvětlit, René, proč přicházíte k paní de Sauve v tak nezvyklou hodinu?" zeptal se král navarrský.
"Vaše Veličenstvo, jsem z toho všeho nešťastný. Tušil jsem, že mne zde nerad vidíte."
"Ne, René, tak to není. Neopověděl jste na mou otázku. Zeptám se tedy znovu."
"Na co, Sire?"
"Předpokládal jste, že mne zde naleznete?"
"Sire, byl jsem si tím jist."
"Mám tím rozumět, že jste hledal mne?"
"Vaše Veličenstvo, jsem rád, že jsem se s vámi setkal."
"Chcete mi něco říci?" naléhal Jindřich.
"Možná že ano, Sire," odpověděl René.
Charlotta zrudla. Obávala se, aby Florenťan neprozradil něco z jejího původního vztahu ke králi navarrskému. Předstírala, že je plně zabrána do své toalety a rozhovor neposlouchá. Uchopila znovu kelímsk s nachovým krémem a řekla:
"René, to je úplný zázrak. Jaká barva, jaká vůně! Vy jste tak pozorný. Na vaši počest vyzkouším váš nový výrobek," a nabralasi lehce na prst nepatrnou vrstvu krému, aby si jím potřela rty.
René se zachvěl.
Paní de Sauve se již skoro dotýkala svých rtů.
René zbledl.
Jindřich s očima upřenýma na Florenťana sledoval každou jeho proměnu. Povstal a chystal se přistoupit k Charlottě, ale René byl blíž a položil ruku na stříbrný kelímek. Král se znovu posadil.

224
225

"Paní," řekl Florenťan, "okamžik. Ke krému patří: ještě zvláštní návod. Bez toho zatím krému nepoužívejte."
"Od koho dostanu zvláštní návod?" zeptala se Charlotta a odložila kelímek na toaletní stolek.
"Samozřejmě že návod vám dám já, ale nejdříve bych si chtěl promluvit s Jeho Veličenstvem. Zatím si omyjte ručky zde tímto neapolským mýdlem, dovolil jsem si je přinést."
René vyňal ze stříbrného obalu mýdlo zelenavé barvy, vložil je do umývadla stojícího v přijímacím, pokoji, nalil na ně vodu a vše s obřadnou úklonou podal paní de Sauve.
"Mistře René, já vás nepoznávám," řekla Charlotta, "nikdy jste nebyl tak galantní."
Florenťan se jen usmál, zároveň však pozorněj dohlížel, zda si dvorní dáma opravdu namydlila j místo, kde byl ještě před chvílí nachový krém na rty. j Teprve potom se s klidným výrazem ve tváři obrátil ke králi: "Vaše Veličenstvo, jsem vám k službám." Jindřich Navarrský povstal, přešel k Charlottě, j políbil jí ruku a vrátil se na své místo na pohovce.

XXII
SIRE, BUDETE KRÁLEM

"Vaše Veličenstvo," ozval se René, "rád bych s vámi promluvil o věcech, jimiž se již delší čas zaj bývám."
"O voňavkách a krémech?" usmál se Jindřich. j
"Ano, Sire ., o voňavkách," odpověděl René výj
znamně. j
"Mluvte tedy, poslouchám, toto téma mne vždycj ky velmi zajímalo."
René pohlédl Jindřichovi do očí, aby z nich mohl vyčíst, co si král skutečně myslí. Okamžitě poznal, že jeho úsilí je marné, a pokračoval: "Sire, předl několika dny přišel z Florencie jeden z mých přátel. Zabývá se astrologií."
226

"Chápu," přerušil ho Jindřich, "ve Florencii je to zřejmě vášeň."
"Patří mezi přední světové vědce, Sire. Sestavuje horoskopy nejslavnějším

šlechtickým rodům," pokračoval Rejié.
"No a?"
"Bourbonský rod patří mezi nejstarší, Vaše Veli
čenstvo. Pochází od hraběte de Clermont, pátého
syna Ludvíka Svatého. Jistě tedy chápete, Sire, že
nevynechal ani osud váš." "
Jindřich zpozorněl.
"Pamatujete si, co se v horoskopu předpovídá, René?" zeptal se král navarrský s úsměvem, jímž chtěl naznačit své pochybnosti o astrologii.
"Sire," odpověděl René, "váš horoskop patří právě mezi ty, na něž se nezapomíná."
"Skutečně?" zeptal se lhostejně Jindřich.
"Ano. Vaše Veličenstvo, horoskop je pro vás neuvěřitelně příznivý, čeká vás skvělý osud."
V očích mladého krále vzplanula jiskra, okamžitě však uhasla pod maskou lhostejnosti. "Vždyť ty vaše italské horoskopy dovedou jenom lichotit," odpověděl Jindřich, "a kdo lichotí, nemluví pravdu. Netvrdí náhodou váš přítel, že budu velet vojskům, nebo snad celé armádě?"
Král se hlasitě rozesmál. Možná že v jiné situaci by René poznal, že smích je vynucený, nyní byl tak zaměstnán svými myšlenkami, že nic nezpozoroval.
"Sire," řekl Florenťan dotčeně, "horoskop dokazuje něco mnohem většího."
"Že v čele armády vybojuji vítězné bitvy?" pokračoval ironicky Jindřich Navarrský.
"Víc než to, Sire."
"Sám uvidíte, buduli dobyvatelem."
"Sire, budete králem!"
"Do čerta, copak nejsem králem?" smál se Jindřich a srdce mu prudce bušilo vzrušením.
"Sire, můj přítel ví, co říká. Budete králem a nejen to, budete i vládnout."
"Mistře René," usmíval se stále Jindřich, "váš přítel zřejmě potřebuje deset zlatých. Za takové
227

proroctví každý rád zaplatí, zvláště dnes. Já nejsem žádný boháč. Dám vám pět zlatých a zbytek, až se věštba splní."
"Sire," poznamenala paní de Sauve, "nezapomínejte, že jste již cosi slíbil Dariole. Neslibujte tedy příliš mnoho."
"Má krásná paní," usmál se Jindřich, "až se stanu králem, bude každý rád, když splním jen polovinu toho, co jsem slíbil."
?,Sire, mohu pokračovat?" přerušil je René.
"Cože? To tedy není všechno? Dobrá, když budu císařem, dám každému dvojnásob."
"Sire, můj přítel se zítra vrací do Florencie," pokračoval René, "horoskop vypočítal v Itálii, tady v Paříži jej sestavil znovu. Výsledek byl tentýž. Sám jsem to viděl. Kromě toho mi můj přítel svěřil jisté tajemství."
"Tajemství týkající se Jeho Veličenstva?" zeptala se se zájmem paní de Sauve.
"Ano, dalo by se to tak říci," odpověděl René.
Hledá asi vhodná slova, napadlo Jindřichovi, zřejmě to nebude tak jednoduché, co mi chce prozradit.
"Řekněte nám, mistře René," řekla Charlotta, "jaké tajemství vám vlastně svěřil?"
"Je to," Florenťan zápasil s každým slovem, "tajemství týkající se jistých pověstí o jedech. Mluvilo se o tom ještě donedávna u zdejšího dvora."
"Váš přítel z Florencie o jedech něco ví? Jak; to, René, že mi chcete svěřit tajemství, které není vaše a zároveň je tak důležité," zeptal se král nejpřívětivějším tónem, jakého vůbec byl schopen.
"Sire, můj přítel chce požádat Vaše Veličenstvo o radu."
"Mne? Krále bez trůnu, panovníka bez poddaných?"
"Sire, můj přítel sestavoval horoskop v době, kdy jste ještě byl hugenotem. Byl jste hlavou hnutí a pan vévoda de Condé byl vaším zástupcem."
"Dobrá, ale co z toho?"
"Sire, můj přítel doufá, že se přimluvíte u pana" ds Condé, aby se k němu nechoval nepřátelsky."
228

"René, já vám nerozumím. Musíte mluvit jasněji," řekl král navarrský.
"Hned všechno pochopíte, Sire. Můj přítel zná všechny podrobnosti o plánu otrávit pana prince de Condé," odpověděl Florenťan.
"Nikdy jsem neslyšel, že by někdo chtěl pana ďe Condé otrávit," divil se

Jindřich, "kdy to mělo podle vašeho přítele vlastně být?"
"Před týdnem, Vaše Veličenstvo."
"Nějaký nepřítel?"
"Ano, nepřítel, kterého Vaše Veličenstvo zná a on zná Vaše Veličenstvo."
"Moment, René, zdá se mi, že si na cosi vzpomínám. Nevím však nic určitějšího. Jen pokračujte, mistře René."
"Před týdnem někdo nabídl princi de Condé překrásné jablko. Lékař, který byl náhodou přítomen, k němu přivoněl. Muselo zřejmě vzbudit jeho podezření, protože jablko odložil. Za dva dny dostal. Jékař odměnou za věrnou službu hnisavý zánět plic, výron krve a v obličeji se mu otevřela rána, která postupně rozežírá celou tvář."
"To je hrozné, René," odpověděl král zamyšleně, "váš přítel nemá štěstí. Víte, jsem již napůl katolíkem a tím jsem zároveň ztratil vliv na pana de Condé."
"Vaše Veličenstvo má stále ještě vliv na pana de Condé. A také na prince de Porcian, jehož bratr byl rovněž otráven," trval na svém Florenťan.
"Snad neznáte také podrobnosti o smrti prince de Porcian?" zeptal se Jindřich Navarrský.
"Ano. Jeho nepřátelé věděli, že nechává každou
noc u svého lože rozžatou lampu. Otrávili jednoduše
olej a princ se udusil jeho vůní."
Jindřich začínal být netrpělivý. René se chtěl
zřejmě dostat k něčemu, o čem ještě nebyla řeč.
"A vy ., ach, promiňte, muž, o němž zde mluvíte jako o svém příteli, zná nejen podrobnosti o travičství, ale zná jistě i původce vražd."
"Ano, zná. Právě proto chtěl vědět, jaký je váš
229

vliv na prince de Porcian. Myslel si, že dokážete prince přesvědčit, aby odpustil vrahu svého bratra."
"René, již jednou jsem vám říkal, jsem méně než poloviční hugenot. Nemám vliv na prince de Porcian. Váš přítel se obrátil na špatnou adresu," prohlásil kategoricky Jindřich.
"Vaše Veličenstvo, co si myslíte, jaké mají plány pánové de Condé a de Porcian?"
"Jak bych mohl znát jejich plány. Nejsem jasnovidcem, René, a neumím číst v lidských srdcích."
"Vaše Veličenstvo, odpovědí můžete hledat sám u sebe," odpověděl René, "vy jste sám nezažil něco podobného jako princ de Condé a princ de Porcian? Vy jste nebyl v životě podroben zkoušce, v níž by se osvědčilo vaše milosrdenství?"
Reného slova byla pronesena s takovou naléhavostí, že se paní de Sauve zachvěla. Florenťanova narážka byla jasná a působila jako hozená rukavice. Jindřich se jen s námahou přinutil ke klidu.
"V mém životě?" odpověděl po chvíli král, "ne, René, na nic podobného si ze svého života nevzpomínám."
"Sire, kdybyste byl bratrem prince de Porcian nebo synem prince de Condé," pokračoval René, "kdyby vám otrávili bratra a zavraždili otce ."
Paní de Sauve zbledla. Opět se začínalo mluvit o vraždách, jejichž některé podrobnosti znala bezpochyby i ona. Aby zakryla své rozpaky, otevřela znovu stříbrný kelímek a nabrala si trochu krému na prsty.
Florenťan René to viděl. Ani pohybem, ani slovem ji nezarazil. Místo toho vykřikl drásajícím hlasem:
"Proboha, Sire, odpovězte! Co byste udělal na jejich místě?"
Ruka paní de Sauve strnula, nebyla schopna pohybu. Jindřichovi vyrazil na čele ledový pot a cosi neznámého mu svíralo hrdlo. V místnosti zavládlo ticho. Bylo slyšet jen Charlottin a králův dech.
"Kdybych byl na jejich místě," řekl konečně Jindřich, "kdybych si byl jist, že budu králem, jak je Bůh nade mnou, odpustil bychl"
230

"Madame!" zvolal René a vytrhl kelímek z rukou paní de Sauve, "vraťte mi krém, můj pomocník se zmýlil. Zítra vám pošlu jiný."
XXIII
NOVÝ KONVERTITA
Druhého dne se měla konat štvanice v lese a SaintGermain. Jindřich poručil, aby mu na osmou připravili osedlaného koně, béarnského hřebce. Měl to být dar pro paní de Sauve, nejdříve však chtěl koně sám vyzkoušet. Úderem osmé hodiny sestoupil král navarrský na nádvoří.
Hřebec, hrdý a ohnivý, i když menší, se pyšně vzpínal a hrabal mezi kameny. Bylo chladno a slabá vrstva náledí pokrývala kamennou dlažbu.

Jindřich se chystal projít dvorem ke stájím, kde pacholek držel jeho koně. Švýcarská stráž, kterou právě míjel, mu vzdala čest.
"Ať Bůh chrání Jeho Veličenstvo, krále navarrského!" ozvalo se.
Jindřich se zarazil. Hlas i béarnský přízvuk se zdál králi známý. Zastavil se, obrátil a pohlédl vojákovi do tváře.
,;De Mouy?" zašeptal.
"Ano, Sire, de Mouy."
"Co zde děláte?"
"Hledám vás, musím s vámi mluvit, Vaše Veličenstvo."
"Nešťastníce," řekl Jindřich a přistoupil těsně ke strážnému, "vždyť riskujete vlastní hlavu!"
"Vím, Sire," odpověděl de Mouy.
Jindřich zbledl. Domyslil si, že nebezpečí nehrozí jen statečnému mladíkovi, ale i jemu samotnému. Rozhlédl se opatrně po dvoře a pomalým krokem se chtěl vrátit ke schodišti. V okně zahlédl vévodu fTAlengon. Uchopil proto pušku strážného a tvářil se, že si ji prohlíží. Přitom, aniž vzhlédl od zbra
231

ně, pošeptal: "Rychle, příteli. Co vás sem přivedlo? Jistě něco vážného."
"Sire, čekám tu na vás již osmý den. Když jsem se dozvěděl, že budete zkoušet koně, postavil jsem se v Louvrů na stráž."
"V této uniformě?"
"Ano. Kapitán setniny je hugenot a můj dobrý přítel."
"Zde je vaše ručnice. Postavte se znovu do stráže, někdo nás pozoruje. Až půjdu znovu kolem, promluvím na vás. Kdyby se to nepovedlo, vy sám mne neoslovujte."
De Mouy se vrátil na své vykázané místo 3 Jindřich pokračoval ke stáji.
"Pěkné zvíře!" zvolal z okna vévoda ďAlengon.
"Hřebec z mého kraje. Chci ho vyzkoušet," odpověděl Jindřich.
"Nezdá se vám, že je pro muže trochu malý?"
"Však je také určen jako dar krásné dámě!"
"Jste nediskrétní, Jindřichu. Na lovu stejně koně uvidím. I s tou krásnou dámou. Nevím, komu sloužíte jako kavalír, ale poznám aspoň, komu sloužíte jako štolba," smál se vévoda.
"Vévodo, pro dnešek vás musím zklamat. Ona krásná dáma se štvanice neúčastní, necítí se dobře," odpověděl Jindřich a vyšvihl se do sedla.
"Ale, ale ubohá paní de Sauve."
"Vévodo, nediskrétní jste nyní vy!"
"A co je krásné Charlottě?" pokračoval klidně ďAlengon.
"Sám nevím," řekl, "Dariola něco říkala o bolestech hlavy a o nějaké celkové slabosti."
"To tedy s námi nepojedete?" vyzvídal vévoda.
"Já? A proč bych nejel. Vždyť víte, jak jsem zblázněn do štvanic. Nic mi nezabrání, abych některou vynechal."
Vévoda právě s někým hovořil ve svém pokoji. Potom se znovu vyklonil z okna a pokračoval: "Tuto asi vynecháte, Jindřichu. Karel Devátý mi právě vzkázal, že se štvanice nebude konat. Došly mimořádně důležité zprávy od pana de Nevers a král,
232

královnamatka a vévoda ďAnjou, můj bratr, mají poradu."
Hm, to přišly zprávy z Polska, pomyslil si Jindřich a dodal nahlas, "pak je ovšem zbytečné, abych jezdil po takovém náledí. Děkuji vám, bratře, a sbohem!"
Když vévoda zavřel za sebou okno, zastavil se král navarrský před strážným.
"Příteli, dejte se rychle vystřídat. Pomozte pacholkovi s koněm, vezměte sedlo a běžte k pasířovi. Má k sedlu zlaté vyšívání a včera ještě nebyl s prací hotov. Potom se vraťte do mého bytu."
De Mouy uposlechl a odešel do strážnice. Vévodovi se Navarrův rozhovor se strážným zdál podezřelý. Vyběhl rychle na nádvoří. De Mouy byl však ještě rychlejší. Na jeho nedávném místě stál opravdový Švýcar, skutečný příslušník švýcarské gardy.
DAlengon si vojáka prohlédl a potom přistoupil k Jindřichovi chystajícímu se odevzdat koně pacholkovi.
,,S tímto strážným jste přece nemluvil, Jindřichu?"
"Máte pravdu, pane švagre," odpověděl král navarrský, "byl to můj krajan, doporučil jsem ho nedávno ke Švýcarům. Poslal jsem ho, aby mi něco zařídil ve městě."
"Šel vám cosi zařídit.," opakoval vévoda. "A co moje drahá sestra Markéta? Jak se jí vede?"
"Budu se jí muset zeptat."

"Jakže? Vy jste se od včerejška neviděli?"
"Ne. Sel jsem ji navštívit dnes v noci kolem jeflenácté, ale Gillonna mi řekla, že byla unavena a že již spí."
"Já jsem ji zahlédl ráno," řekl vévoda, "vycházela právě z Louvrů.""
"Ano, vzpomínám si. Říkala, že se půjde podívat do kláštera Zvěstování Panny Marie."
Vévoda chtěl zřejmě v rozhovoru pokračovat, ale Jindřich mu k tomu nedával příležitost. Odpovídal jen na položené otázky. DAlengon se tedy rozloučil a spěchal do Louvrů, aby se dozvěděl nejčer
233

stvější novinky z porady u krále. Jindřich se vrátil do svého bytu, kde měl domluvenou schůzku s hugenotským šlechticem.
Nečekal dlouho. Asi po pěti minutách někdo zaklepal.
"Kdo je tam?"
"Já, Sire," uslyšel hlas hraběte de Mouy, "přináším vzkaz od vašeho pasíře."
Jindřich rychle otevřel. "Vy, příteli?" řekl, "my. slel jsem, že si to rozmyslíte."
"Sire, rozmýšlím se již tři měsíce. Teď je čas jednat."
Jindřich se nejistě rozhlédl po komnatě.
"Vaše Veličenstvo, jsme samotni a já pospíchám. Každý okamžik je drahý. Stačí jediné slovo, Sire, a vrátíte nám vše, oč naši protestantskou stranu oloupili. Budu mluvit krátce a naprosto otevřeně."
"Poslouchám, můj statečný de Mouy," odpověděl Jindřich, protože tušil, že se podobnému rozhovoru nevyhne.
"Je pravda, Vaše Veličenstvo, že jste přestoupil na víru katolickou?"
"Ano."
"Doufám, že jenom slovy. V srdci jste jistě zůstal protestantem."
"Člověk vždycky musí vděčit Bohu," odpověděl. Jindřich a vyhnul se přímé odpovědi, "mne Bůh zachránil, jsem mu tedy vděčný."
"Sire, jsem přesvědčen, že jste se zřekl víry z nutnosti a ne z přesvědčení. Stať jste se katolíkem, aby vám král zachoval život, a ne aby vás ochraňoval Bůh."
"Příteli, ať je vysvětlení jakékoli, nic nemění na tam, že jsem katolíkem."
"Ovšem, Vaše Veličenstvo. Ale jak dlouho jím zůstanete? Jakmile budete svobodný a budete tak svobodně rozhodovat o svém vyznání, vrátíte se ke své původní víře. A takovou možnost vám nabízíme, Sire. La Rochelle se vzbouřila, Roussillon a Béarn čekají jen na jediné vaše slovo. Všechno je při
234

praveno na válku. Stačí, když mi potvrdíte, že jste katolíkem z donucení, a ručím vám za budoucnost."
"Pane de Mouy, šlechtice mého rodu není možné přinutit k ničemu. Co jsem udělal, bylo na základě svobodného rozhodnutí."
"Sire," řekl de Mouy, "což nechápete, že svým jednáním nás necháváte na holičkách? Že nás zrazujete?"
Jindřich zůstával až překvapivě klidný.
"Ano, Sire, zrazujete nás," pokračoval de Mouy, "víte vy vůbec, kolik šlechticů nasazuje vlastní život, aby zachránili vaši čest a svobodu? Kolik vzácných mužů udělalo vše, aby vám vrátili trůn? Nejen svobodu, ale i moc! Trůn podle vaší volby. Do dvou měsíců budete moci volit mezi Navarrou a Francií."
"Drahý de Mouy," ozval se Jindřich s nepředstíranou vážností, "jsem katolíkem. Markéta je mou ženou, král Karel Devátý mým švagrem, královna Kateřina laskavou tchyní. Když jsem přijímal tyto závazky, rozmyslel jsem si dobře, co si tím na sebe beru."
"Sire, vy chcete, abych tomu uvěřil?" pokračoval rozhorleně de Mouy, "každý přece ví, že vaše manželství je jenom formální, že nenávist Kateřiny Medicejské ."
"Lež! Všechno je lež, hrabě," přerušil ho energicky král, "hanebně vás oklamali, příteli! Markéta je skutečně mou ženou a královna Kateřina mi dokonce nahradila matku. Karel Devátý je nejen mým králem, je věrným přítelem a bratrem."
Hrabě de Mouy se zachvěl. S opovržením pozoroval svého bývalého pána. "Sire, mám vyřídit tato vaše slova svým druhům? Mám jim říci, že král navarrský se přátelí s těmi, kdo nás hubili, vraždili? Jak si přejete. Řeknu jim, že jste se stal oddaným služebníkem královnymatky a snad i přítelem Maurevelovým."
"Hrabě," přerušil ho Jindřich, "za chvíli skončí královská rada. Musím jít za králem, aby mi vysvětlil, proč odložil tak důležitou věc, jakou byla dneš
235

ní štvanice. Radím vám jedno, zanechte politiky, staňte se katolíkem a služte věrně králi. Sbohem, hrabě." A Jindřich vyvedl, anebo přesněji, vytlačil šlechtice ze svého pokoje.
De Mouy, sotva zůstal sám, strhl si baret z hlavy, praštil jím o zem a začal po něm v bezmocném vzteku dupat. "Zrádce!" křičel, "takový zrádce! Nejraději bych se nechal na místě zabít, aby aspoň moje krev ulpěla na jeho jméně!"
"Tiše, pane de Mouy," ozval se hlas vycházející ze dveří zakrytých závěsem, "tiše! Mohl by vás slyšet ještě někdo jiný než já."
De Mouy se překvapeně otočil a spatřil vévodu ďAlengon.
"Pan vévoda!" vykřikl hugenot, "jsem ztracen!"
"Naopak," šeptal králův bratr, "možná, že jste právě u mne nalezl to, co jste hledal u jiného. Rozhodně nechci, aby vás zde zabili. Nevěříte mi? Bylo by škoda, aby se krev tak statečného šlechtice třeba jen dotkla prahu krále Jindřicha Navarrského!"
Vévoda uchopil zděšeného hraběte za paži a vtáhl ho do nejbližší místnosti. Potom se ještě rozhlédl po chodbě a nehlučně zamkl dveře. "Tento pokoj patří mým šlechticům," řekl králův nejmladší bratr, "nikdo nás zde nebude rušit. Chci si s vámi otevřeně promluvit, hrabě."
"Vaše Výsosti.," koktal de Mouy, "vy se mnou chcete mluvit?"
"Ano, pane de Mouy. Poznal jsem vás ve vašem přestrojení již na dvoře. Slyšel jsem, jak vzdáváte čest mému švagru. Buďte klidný, de Mouy, a raději mi řekněte, proč nejste spokojen s králem navarrským."
"Vaše Výsosti, já ne ."
"Hrabě, jsem vaším přítelem, věřte mi," přerušil ho vévoda, "možná že to ani netušíte, ale jsem skutečně vaším přítelem."
"Vy, Vaše Výsosti?"
"Ano, já! Ale mluvte přece, čekám."
"Nevím, co ode mne chcete slyšet, Vaše Výsosti.
23F

Přišel jsem za králem navarrským v naprosto bezvýznamné záležitosti. Byla to maličkost."
"Maličkost? A pro takovou maličkost jste riskoval svůj život, hrabě? Víte, že v Louvrů by vyvážili vaši hlavu zlatem? Každý přece ví, že jste vedle Jindřicha Navarrského a pana de Condé jedním z nejvyšších vůdců hugenotů."
"Vaše Výsos,ti, pak se mnou jednejte jako bratr krále Karla Devátého, jako syn královny Kateřiny Medicejské."
"Proč bych to dělal? Opakuji vám znovu, že jsem vaším přítelem. Řekněte mi pravdu, hrabě."
"Vaše Výsosti, přísahám vám ."
"Nepřísahejte, hrabě. Reformované náboženství zakazuje přísahy. A stejně, přísahal byste křivě," zarazil ho vévoda.
De Mouy se zamračil.
"Hrábě, věřte mi, vím vše."
De Mouy neodpovídal.
"Příteli, vy o tom pochybujete?" pokračoval vévoda, "budu vás muset přesvědčit. Sám uvidíte, že se nemýlím. Právě před chvílí jste Jindřichovi nabídl pomoc svou i svých přátel. Slíbil jste mu, že ho znovu dosadíte na trůn navarrského království."
De Mouy zůstal ohromen úžasem.
"Připomínal jste mu stará přátelství," pokračoval klidným a laskavým hlasem vévoda ďAlengon, "vzpomínal jste na společnou víru! Chtěl jste krále zlákat k mnohem mocnějšímu a většímu trůnu, než jaký je ten váš. Dal jste mu naději, že by mohl dosáhnout i koruny Francie. Řekněte, hrabě, jsou moje informace nepřesné? To všechno jste mu před chvílí nabízel!"
"Vaše Výsosti," odpověděl zdrceně de Mouy, "je to pravda, ale mně nezbývá, než abych prohlásil, že lžete. Vy mne vyzvete na souboj a smrtí jednoho z nás bude navždy zahlazeno toto strašné tajemství."
"Pomalu, hrabě," ozval se vévoda, "vážím si vaší statečnosti, ale zde jí není třeba. Rozhodně bude rozumnější, xkdyž zůstaneme naživu a o tajemství
237

budeme vědět oba. Věřte mi a přestaňte již konečně sahat na svůj kord. Říkám vám potřetí, že jsem a chci být vaším přítelem. Proč se pořád bráníte mi uvěřit? Vždyť Jindřich vaše nabídky odmítl!"
"Ano, Vaše Výsosti, to přiznávám. Ale vina padá jenom na mou hlavu."
"Neříkal jste, že vás, Jindřich zradil? Nedupal jste vzteky po svém baretu?"

"Ano, Vaše Výsosti."
"Jste stále ještě přesvědčen, že vás král navarrský zradil?" naléhal vévoda.
"Víc než kdy předtím, Vaše Výsosti," odpověděl de Mouy.
"Hrabě, proč bych nemohl já, syn Jindřicha Druhého, třetí syn francouzského krále, přední šlechtic a rodem princ, proč bych já nemohl velet vašim vojskům? Myslíte, že nejsem dost urozený, abyste mohl věřit mým slovům?"
"Vy, Vaše Výsosti? Vy a hlavou hugenotů?"
"A proč ne, hrabě? Jindřich Navarrský se stal katolíkem, proč bych se zase já nemohl stát protestantem?"
"Jistě, Vaše Výsosti, ale pochopte, musel byste mi vysvětlit."
"Není nic jednoduššího," usmál se vévoda, "mohu vám říci vše naprosto otevřeně. Můj bratr Karel Devátý vraždí hugenoty, aby mohl bez odporu vládnout nad celou Francií. Můj bratr vévoda ĎAnjou zabíjí hugenoty, protože má být následníkem po Karlovi. Ví stejně jako já, že Karel bývá velmi často vážně nemocen. A já.? Kdy budu vládnout? Nikdy! Aspoň ne ve Francii. Nejsem druhorozený, jsem v řadě až třetí, rozumíte mi? Mám před sebou dva starší bratry, to oni mne oddělují od trůnu. Matka mne nenávidí, nepoznal jsem, co je to mateřská nebo bratrská láska. Dokonce nesmím dělat nic, čím bych se snad mohl proslavit. Je mi zapovězeno prostě všechno. A přece mám stejné královské srdce jako moji bratři, jsem ze stejně vznešeného rodu. Ano, drahý de Mouy, chtěl bych si s mečem v ruce vydobýt trůn, který oni pokrývají krví! Proto
238

chci být navarrským králem, ne rodem, ale svobodnou volbou. Proti tomu by nikdo, uznejte sám, nemohl nic namítat, protože Jindřich vaše nabídky odmítl a zvolil raději pohodlný život zde v Louvrů. Co byste získali s Jindřichem? S Jindřichem de Béarn! Nic. A se mnou! František ĎAlengon je synem královské rodiny Francie. Já bych již dovedl ochránit všechny vaše druhy nebo spoluviníky. Pane de Mouy, co říkáte mé nabídce?"
"Jenom tolik, Vaše Výsosti, že jsem ohromen."
"Hrabě, budou nás čekat obtížné překážky, neměl byste být zpočátku tak uzavřený k synovi i bratrovi francouzského krále!"
"Vaše Výsosti, mohl bych vám odpovědět, ale jistě chápete, že nerozhoduji sám. Máme vlastní radu, a ať je vaše nabídka jakkoli lákavá, anebo právě proto, vůdcové hugenotů budou jistě chtít nějaké záruky."
"To je přece samozřejmé," řekl vévoda, "ale přineste odpověď přímou a uváženou. Já jsem s vámi jednal, drahý de Mouy, naprosto otevřeně, věřím, že stejně tak bude o mně jednat i vaše rada. Řekněte mi aspoň jedno, mám vůbec nějakou naději?"
"Vaše Výsosti, od chvíle, kdy jsem se přesvědčil, že se nemůžeme spoléhat na Jindřicha Navarrského, máte, aspoň podle mého soudu, větší naději, než si sám představujete. Bez rozhodnutí naší rady vám však nemohu dát odpověď, to jistě chápete?"
"Poraďte se tedy, hrabě, a rychle. Kdy mi můžete dát odpověď?"
De Mouy se na prince zkoumavě podíval. Chvíli přemýšlel a hleděl vévodovi upřeně do očí.
"Podejte mi ruku, Vaše Výsosti! Věřím, že ruka francouzského královského syna bude dostatečnou zárukou."
"K čemu ještě potřebujete záruky?" divil se vévoda.
"Vaše Výsosti, zeptal jste se mne, kdy vám přinesu odpověď. Když řeknu, že dnes večer, poznáte, že vůdcové hugenotů jsou v Paříži," odpověděl hrabě de Mouy.
239

"Stále a stále mi nevěříte," povzdechl si vévoda, "ještě o mně pochybujete! Já jsem vám uvěřil od prvního okamžiku a nechtěl jsem od vás žádné záruky. Doufám, že později budete mít příležitost dobře mne poznat. Budeme spojeni společnými zájmy a to nás zbaví všech podezření. Říkáte, že mi dnes večer odpovíte, hrabě? Budu na vás čekat."
"Ano, Vaše Výsosti, věc spěchá. Dnes večer. Kde vás mám vyhledat!"
"Zde v Louvrů, v tomto pokoji."
"Kdo zde bydlí?" zeptal se de Mouy.
"Dva šlechtici z mé družiny," odpověděl vévoda.
"Není to neopatrné, dávat si schůzku v Louvrů?"
"Nezdá se mi, hrabě."
"Vy jste mne poznal, Vaše Výsosti. Mohu právem předpokládat, že by mne mohl poznat i někdo druhý. Dáteli mi však průvodní list, přijdu i sem."
"Hrabě, kdyby kdokoli nalezl u vás průvodní list podepsaný mnou, byl bych nadobro zničen a vy také. Počkejte ., šlo by to udělat. Museli bychom vystupovat

tak, jako kdybychom se nikdy neviděli. Jakýkoli důkaz o mém spojení s vámi by mne stál u mých bratří život. Vidíte, v okamžiku, kdy vám podepíši glejt, budu s vámi nerozlučně zapleten do spiknutí. Není to další důkaz o mém upřímném postoji vůči vám a vašim přátelům? Já od vás nechci nic, ani čestné slovo šlechtice. Věřím vám," vévoda ďAlengon se sklonil nad stolkem a rychle napsal několik slov, "zde je průvodní list, příteli."
"Vaše Výsosti, ještě jeden dotaz," ozval se de Mouy, "v uniformě švýcarské gardy se k vám třeba podruhé nedostanu. Je určena pro službu na nádvoří a nanejvýš na hlavním schodišti. V mém vlastním obleku sem přijít nemohu, v Louvrů jej znali příliš dobře. Co mi doporučíte?"
"Počkejte, hrabě," odpověděl vévoda, "máte pravdu ., na to jsem nepomyslel. Ano ., už to mám," a ukázal rukou na postel, kde ležel třešňově červený, zlatem vyšívaný plášť a baret s bílým perem.
"Pan de La Mole, jeden z mých šlechticů, zde zanechal plášť a baret. Barva jeho pláště vzbudila
240

u dvora rozruáh, každý jej zdálky pozná. Dám vám adresu krejčího, u něhož pan de La Mole šije. Když mu dvojnásobně zaplatíte, budete mít do večera navlas stejný pláš. Zapamatujte si dobře jméno majitele třešňovéh pláště. Je to hrabě de La Mole."
Vévoda chtěl ještě něco dodat, ale zvenčí se ozvaly kroky a někdo netrpělivě zaklepal na dveře.
"Kdo je to?" zeptal se vévoda ďAlengon a rychle pojistil dveřeještě zástrčkou.
"To bych se ápíše měl ptát já," ozvalo se za dveřmi, "chci jít do svého pokoje a někdo se uvnitř zamkl."
"To jste vy, pane de La Mole?" zeptal se vévoda.
"Samozřejmě! Kdo jiný? Rád bych však věděl, kdo je uvnitř."
Vévoda se obrátil k hraběti.
"Znáte pana de La Mole?"
"Ne."
"A on vás?"
"Také ne."
"To se hodí. Stoupněte si k oknu, hrabě, a dělejte, že se díváte ven."
La Mole netrpělivě tloukl do dveří.
Vévoda se ještě jednou rozhlédl po místnosti a šel otevřít.
"Jeho Výsost! Pan vévoda!" křikl La Mole překvapením a ustoupil do chodby.
"To nic, pane, jen vstupte. Potřeboval jsem si s někým promluvit a váš pokoj byl volný."
"Vaše Výsosti," řekl La Mole, "prosím tisíckrát za prominutí, netušil jsem, že jste uvnitř právě vy. Přišel jsem si pouze pro plášť, dnes v noci mne přepadli nějací zloději a starý mi sebrali."
"Skutečně, pane," usmál se vévoda, "ale že vás zřídili! Musela jich být jistě veliká přesila, viďte?" Vévoda ani nečekal na odpověď a sám podal hraběti tle La Mole plášť a baret. Šlechtic se uklonil a ode šel do předpokoje, kde se rychle převlékl. Vévoda a de Mouy čekali, až mladík dokončí svou toaletu a odejde.
241

La Mole, již v třešňovém plášti, nahlédl ještě do pokoje a zeptal se: "Promiňte mi, Vpše Výsosti, neviděl jste náhodou pana hraběte de Coconnas?"
"Ne, ačkoli ráno měl mít službu."
"To ho jistě někde zabili," šeptal si La Mole sám
pro sebe a vyšel z pokoje.
Vévoda ještě chvíli naslouchal vzdalujícím se
krokům a potom se obrátil k panu de Mouy. "Hrabě,
zůstaňte u okna a všimněte si, jak jde. Má tak
zvláštní pohyby, zapamatujte si je. Tak chodí jenom
hrabě de La Mole."
Pokusím se o to, Vaše Výsosti, ale jsem voják a ne herec."
"Budu vás, příteli, očekávat těsně před půlnoci zde na chodbě. Doufám, že tento pokoj bude prázdný. Když ne, přijmu vás v jiném," řekl vévoda dAlengon.
"Dobrá, Vaše Výsosti. Dnes večer před půlnocí."
"Ještě něco, hrabě. Pan de La Mole trhá při chůzi pravým ramenem. Snažte se ho napodobit."
XXIV
ULICE TIZON A ULICE CLOCHEPERCÉE
Hrabě de La Mole vyběhl z Louvrů s jedinou myšlenkou, najít svého přítele Coconnase. Napadlo ho,, že by mohl být v ulici de lArbreSec, a protože první

nápad, jak známo, bývá nejlepší, zamířil k La Huriérovi. Tam však kromě hostinského a personálu nebylo živé duše. Jedinou památkou na jejich poslední společnou návštěvu byl slib bezplatného pohoštění.
La Huriére bez řeči přinesl jídlo a hrabě se s chudí pustil do díla. Po včerejší noci plné překvapení měl již pořádný hlad.
Rozloučil se a pospíchal podél Seiny až na nábřeží de Grěve, k místu, kde, jak řekl vévodovi, byl zrána přepaden čtveřicí neznámých mužů. O taková dobrodružství nebylo v těch dobách v Paříži nouze.
242

Hrabě se rozhlédl po udupaném místě zápasu. Na zemi ležel kousek zlomeného péra z jeho klobouku, La Mole je zvedl jako žalostný zbytek překrásného baretu. Pečlivě si prohlížel nejasné stopy, jako by z nich chtěl vyčíst, kdo byli oni ničemové, kteří ho tak hanebně obrali.
Hrabě neslyšel těžké kroky. Teprve když ho čísi drsný hlas vyzval, aby ustoupil, ohlédl se a spatřil nosítka provázená dvěma pážaty a jezdcem. Rychle uskočil stranou, protože se mu zdálo, že nosítka patří královně Markétě.
"Pan hrabě de La Mole," ozval se z nosítek něžný ženský hlas a bělostná ručka odhrnula záclonu.
"Ano, Madame, to jsem já," odpověděl hrabě.
"Pan de La Mole a s pérem v ruce," pokračoval hlas z nosítek, "nejste snad zamilován, drahý pane? Nehledáte zde nějaké ztracené stopy?"
"Madame, máte pravdu, jsem velice zamilován. Uhodla jste také, že hledám ztracené stopy. Našel jsem bohužel jenom svoje, ale po těch nepátrám. Když Vaše Veličenstvo dovolí, rád bych se zeptal na vaše zdraví."
"Cítím se výtečně, pane. Zdá se mi, že mi ještě nikdy nebylo tak dobře. Strávila jsem tuto noc v nábožném ústraní, tím to asi je."
"Ach, v nábožném ústraní!" divil se La Mole a pohlédl Markétě do očí.
"Vám se to snad zdá podivné?" zeptala se královna, "byla jsem v klášteře Zvěstování Panny Marie. Raději mi prozraďte, co vy tu děláte, pane?"
"Vaše Veličenstvo, já jsem také trávil noc v ústraní, a dokonce v blízkosti téhož kláštera. Teď právě hledám svého přítele. Zmizel mi beze stopy, místo něho jsem našel toto péro."
"Z jeho klobouku, viďte?" pokračovala Markéta, "chápu vás, o tomto místě kolují strašidelné pq,věsti."
"Vaše Veličenstvo, péro je moje. Přepadli mne zde čtyři lupiči a chtěli mne zabít," vysvětlil Markétě La Mole. Královna zbledla a jen s velkým úsilím se ovlád
243

la, aby nevykřikla. "Ach, pane, Vypravujte nV
o tom!" řekla zděšeně. v
"Vaše Veličenstvo, obávám se, že vás budu nudit."
"Ne, ne, jen mluvte!"
"Když jsem se vracel asi v pět ráno.. ."
"Vy jste byl již v pět ráno z domova?" přerušila ho královna.
"Madame, teprve jsem se vracel domů."
"Tak pozdě! Víte, že byste zasloužil potrestat, pane?" řekla Markéta se škádlivým úsměvem.
"Vaše Veličenstvo, já si nestěžuji," odpověděl! hrabě a obřadně se uklonil, "kdyby mne zranili,! kdyby mne zabili, neřekl bych ani slovo. Byl to nejšťastnější den v mém životě. Vracel jsem sel z onoho blahoslaveného domu, kde jsem trávili v ústraní noc. Pojednou na mne vyrazili z ulice dej la Mortellerie čtyři chlapi s noži v rukou. Byl jsemj beze zbraně, v noci jsem někde zapomněl svůj kord, a tak nezbývalo než se dát na útěk."
"A nyní hledáte svůj kord?" usmála se Markéta,J
"Madame, velice rád bych se pro kord vrátil, jej, neobyčejně ostrý a pružný, ale nemohu nalézt onen dům."
"Pane, tomu nerozumím, vy nevíte, kde jste byl v noci? Co se vlastně stale?"
"Vaše Veličenstvo, můj příběh je zdlouhavý."
"Vypravujte, pane!"
"Madame, přikazujete mi to?" zeptal se La Mole,
"Ano, když jinak odmítáte mluvit."
"Včera večer jsme se rozloučili s dvěma nejroz košnějšími ženami. Bylo to na mostě SaintMichel, Potom jsem šel se svým přítelem k La Huriěrovi naj večeři."
"Mohl byste mi prozradit, kdo je ten váš La Huriěj
"Majitel hostince U krásné hvězdy v ulici dej lArbreSec."

"Byl jste na večeři s panem de Coconnas, viďte?" "Ano, je to můj nejlepší přítel. Seděli jsme právej
u jídla, když do hostince vstoupil neznámý muž aj
244

oběma nám odevzdal dopis. Oba dopisy byly navlas stejné."
"To zní skoro neuvěřitelně, pane. A co v nich
bylo?"
"Jediná věta. Někdo nás očekával v ulici SaintAntoine přesně naproti ulice de Jouy."
"A podpisy? Byla tam snad nějaká jména?"
"Ne, jenom dvě slova: Erós a Kupido. A na obou dopisech."
"Erós a Kupido?" opakovala si královna, "řekněte mi, splnili bohové to, co jste očekával?"
"Splnili? Stokrát víc než splnili!" zvolal La Mole nadšeně. .
"Pokračujte, drahý pane. Hořím zvědavostí, co vás očekávalo v ulici SaintAntoine."
"Čekaly na nás dvě zřejmě vznešené dámy s šátkem v ruce. Řekly nám, že jsme očekáváni, ale že je třeba projít ulicí do domu se zavázanýma očima, abychom nepoznali, kde se nalézáme. Pochopitelně jsme souhlasili, já jsem odešel doleva a můj přítel doprava."
"A potom?" naléhala Markéta rozhodnuta vyslechnout mladíkův příběh až do konce.
"Nevím, kam byl odveden můj přítel. Snad do pekla, protože od té chvíle se mi ztratil. Já však šel přímo do ráje, Vaše Veličenstvo."
"Odkud vás bezpochyby vyhnala vaše zvědavost?" usmála se královna.
"Madame, mluvíte jako věštkyně. Netrpělivě jsem očekával denní světlo, abych poznal, kde jsem. Namísto toho přišla zase ona vznešená dáma, dala mi šátek na oči a vyvedla mne ven. Musel jsem se zavázat slovem šlechtice, že pásku přes oči nenadzvednu. Po chvíli se moje průvodkyně zastavila. Uchopila mne za ramena, natočila určitým směrem a řekla mi, abych šel sám a odpočítával kroky. Při padesátém jsem mohl sejmout šátek. A víte, kde jsem byl? V ulici SaintAntoine, přesně proti ulici de Jouy!"
"A co bylo potom?"
"Vaše Veličenstvo, vracel jsem se ze svého poby
245

tu v ústraní omámen nesmírným štěstím. Šel jsem a na nic jiného jsem nepomyslel než na to, co bylo. Usmíval jsem se a chtělo se mi zpívat. A v takovém stavu jsem padl oněm čtyřem darebákům do rukou a jen taktak, že jsem vyvázl se zdravou kůží," pokračoval La Mole, "a když jsem před chvílí nalezl kousek tohoto péra, Madame, jásal jsem radostí. Uschovám si je jako vzpomínku na nejšťastnější noc, jakou jsem kdy prožil. Zároveň, Vaše Veličenstvo, jsem velice znepokojen tím, co se stalo s mým přítelem."
"On se do Louvrů nevrátil?"
"Ne, Madame. Hledal jsem ho všude, ale marně, vysvětloval hrabě a prudkým pohybem rozhalil maně svůj plášť.
Královna teprve nyní zahlédla roztrhaný kabátec, odpáranou podšívku a urvané krajky košile.
"Pane, vždyť jste samá díra!" řekla královna. "Proč jste se nepřevlékl, když jste byl v Louvrů?" ,.
"Vaše Veličenstvo, někdo byl v mém pokoji, vzal jsem si jenom plášť a baret."
"Co říkáte? Kdo byl ve vašem pokoji?"
"Jeho Výsost pan vévoda."
"Tiše," přerušila ho Markéta a pokračovala latinsky, "qui ad lecticam meam stant?"
"Duo pueri et unus eques," odpověděl La Mole,
"Optime, barbaři! Die, Moles, quem inveneris in biculo tuo?"
"Franciscum, ducem."
"Agentem?" pokračovala královna.
"Nescio quid," ujistil ji hrabě.
"Quoscum?"
"Cum ignoto."1
1 "Kdo stojí u mých dvířek?" "Dvě pážata a štolba."
"Výborně, jsou nevzdělaní. Řekni, La Mole, koho jsi našel ve svém příbytku?"
"Vévodu Františka. "Co dělal?" "Nevím." "S kým byl?" "S neznámým člověkem.
246

"Zvláštní, svého přítele jste tedy nenašel," poznamenala Markéta zcela zaujata

zmínkou o návštěvě vévody ĎAlengon.
"Madame, nedivte se, že mám vážné obavy o osud hraběte de Coconnas."
"Jistě, pane. Nebudu vás již dále zdržovat ve vašem pátrání. Cosi mi říká, že se pan de Coconnas objeví a sám. Ale vy jděte a hledejte ho," řekla královna a pokynula mu roztomile na rozloučenou.
Průvod s nosítky se dal znovu na pochod. La Mole se ještě naposledy podíval za dámou svého srdce a potom pokračoval po nábřeží směrem k ulici SaintAntotae. Zastavil se v místech, kde ústila ulička de Jouy a kde jim neznámé ženy zavázaly oči. Zde se oba viděli naposled. Hrabě se obrátil doleva a začal odpočítávat padesát kroků. Došel až k veliké zdi, za níž se zvedal dům. Těžké okované dveře ve zdi byly chráněny stříškou a v křídle, které se otevíralo do zahrady, bylo umístěno kukátko.
Bylo to v ulici ClochePercée, která spojovala ulice SaintAntoine a du RoideSicile.
"Hrome!" řekl si La Mole, "přísahal bych, že je to tady. Zdálo se mi, když jsem vycházel, že jsem se dotkl kování na těchto dřevěných vratech ., ano, potom jsem musel sestoupit po dvou schodech. Od vrat do domu bylo také několik kroků."
Hrabě si byl jist, že je na správné adrese, a zaklepal.
Otevřel mu starší muž s černým knírem.
"Was ist das?"1 zeptal se.
Bydlí zde nějaký Švýcar, řekl si La Mole, a já ně
mecky neumím. t
Hrabě pozdravil a pomalu, jasně vyslovovanými slovy se snažil vysvětlit Švýcarovi, co hledá.
"Příteli, rozumíte, chci svůj kord. Meč. Včera jsem jej zde zapomněl."
"Ieh verstehe nicht,"2 odpověděl domovník.
1 "Co je?"
2 "Nerozumím."

"Kord ., můj meč," opakoval hrabě.
Domovník se díval nechápavě a kategoricky prohlásil:
"Ieh verstehe nicht!"
"V tomto domě ., v noci., můj meč, kord!" La Mole spíše ukazoval, než mluvil.
"Gehe zumTeufel!"1 zaklel domovník a prudce přibouchl dveře hraběti před nosem.
"Máš štěstí!" vykřikl zlostně La Mole, "kdybych měl svůj kord, připíchl bych tě na vrata, darebáku No, necháme to na jindy, snad se ještě potkáme."
Hrabě pokrčil bezmocně rameny a pokračoval v cestě. Šel bez cíle, až se náhodou ocitl v ulici Tizón, souběžné s ulicí ClochePercée. Jedna se podof bála druhé jako vejce vejci. A nejen to. Byla tu tážzeď s těžkými okovanými vraty, dům v zahradě a dva, schody. Člověk by málem uvěřil, že se ulice Percée otočila naopak.
"Zkusím štěstí tady," řekl si mladík a zabušil na, dveře.
Nikdo neodpovídal. Hrabě zatloukl podruhé, potře; ti, ale v domě bylo ticho.
"Jsem to blázen!" ozval se La Mole osvícen spás" ným nápadem. Vrátil se rychle do ulice ClochePer cée, prohlédl si znovu dům a spěchal zpět do ulioeí Tizon.
Samozřejmě, byl to týž dům, jehož vchojjyj vedly do obou ulic.
Hrabě sice rozluštil záhadu tajemného domu, aiel svým objevem nezískal ani meč, ani ztraceného pří tele.
V prvním návalu hněvu mu napadlo, že si koupí nový kord a potrestá drzého domovníka, ale zavčas tuto myšlenku zavrhl. Co když právě onen muž, tát" zatvrzele mluvící německy, je ve službách královny Markéty a jednal přesně tak, jak mu ona nařídila! Jistě měla důvod, proč si vybrala právě jeho, jistě to byl královnin věrný služebník.
Nemusíme snad našemu čtenáři objasňovat, zej Markétin pobyt v nábožném ústraní a pobyt pana
1 "Táhni k čertu!"

La Mole souvisel se záhadným domem mezi ulicemi ClochePeřcée a Tizon.
Hrabě naposledy obešel tajemný dům a vrátil se do Louvrů. Jeho pokoj byl volný a La Mole se v klidu převlékl. Bylo to opravdu nutné, kabátec i košile, jak si ostatně všimla i královna, byly na několika místech roztrhány. Přistoupil k posteli, aby si vzal svůj nový, perlově šedý kabátec. Hrabě zvedl neporušenou součást svého oděvu a ztuhl. Nevěřil svým očím. Pod kabátcem ležel jeho oblíbený kord, zapomenutý v ulici ClochePercée.
La Mole ho obracel v rukou, pečlivě si prohlížel jílec, ostří i pochvu. Nemohlo být pochyb, byla to jeho hledaná zbraň.
Že by v tom bylo kouzlo? napadlo ho, kéž bych tak našel i svého nebohého

Coconnase!
Do pařížských domů se zatím vkrádala tma. Asi čtyři hodiny po rozhovoru hraběte de La Mole se švýcarským domovníkem otevřely se dveře v ulici Tizon. Žena, zahalená v dlouhý, kožešinami zdobený plášť, doprovázená společnicí, vyšla ven a rychlými kroky prošla až do ulice du RoideSicile. O něco později zaklepala na zadní vchod domu v ulici ĎArgenson. Znovu čísi neznámá ruka otevřela a zahalená dáma přešla k hlavním vratům vedoucím do ulice VieilleruedуTemple. Hned naproti stál palác vévodů de Guise. Dáma v plášti se několikrát opatrně rozhlédla, vytáhla klíček, otevřela malou boční branku do paláce a zmizela uvnitř.
Asi o půl hodiny později vystoupil z domu v ulici Tizon raladý muž s očima převázanýma šátkem. Po jeho boku kráčela žena, táž, která již včera zavazovala hraběti de Coconnas oči. Průvodkyně odvedla mladíka až do ulice de la Mortellerie, kde ho vyzvala, aby šel přímo a odpočítával padesát kroků. Teprve potom si smí sejmout pásku z očí. Šlechtic, neboť oblek prozrazoval jeho původ, udělal přesně padesát kroků a rychle si strhl šátek.
Mordie! řekl si rozhlížeje se kolem, ať visím, jestli poznám, kde jsem byl! Právě bije šest, musím do paláce, snad se dozvím, co je s La Molem.

248
249

Coconnas se rozběhl ulicí de la Mortellerie a zastavil se až před branami Louvrů. Běžel tak rychle, že by mu nestačil ani dobrý jezdec. Od strážného se dozvěděl, že hrabě de La Mole byl opravdu dopoledne v paláci, ale nikdo ho neviděl odcházet. Stráž byla teprve před půlhodinou vystřídána a nic určitějšího nemohla prozradit.
Coconnas vyběhl do svého pokoje a otevřel prudce dveře. Uvnitř však našel jen přítelovy roztrhané šaty. ,
Coconnasovy obavy vzrostly. Jeho přítel je určitě v nebezpečí.
Coconnas se doslova vyřítil z paláce a spěchal do hostince U krásné hvězdy. Konečně první stopa. La Huriěre s hrabětem mluvil, pan de La Mole zde dokonce s chutí pojedl. Coconnas se částečně uklidnil, a protože od posledního jídla uběhla již pěkná řádka, hodin, požádal také o večeři. Měl hlad jako vlk, jíd ; lo se protáhlo až do osmé hodiny. Posilněn navíc dvěma lahvemi lehkého růžového vína z Anjou vydal se za přítelem. Podél nábřeží de la Grěve až k ulici ClochePercée a ulici Tizon. La Mole jako by se propadl do země, všechno pátrání bylo marné.
Co nyní, napadlo Coconnase, vrátit se do Louvrů?, Jeli přítel živ a zdráv, musí přece projít hlavní bn nou.
Hrabě znovu vyrazil rychlým klusem. Byla již tma; a Coconnas neměl příliš mnoho času rozhlížet se kolem. Klení a nadávky provázely jeho zběsilý běh. Coconnas porazil několik lidí, větší hloučky dokonce rozrážel pěstí a jednou skoro již tasil kord, když s mu manžel povalené ženy postavil do cesty. Vrozenýj sklon k rytířství přece jen zvítězil a hrabě se s úklol nou sehnul a vyděšené ženě pomohl na nohy. Právej v tom okamžiku se mu zdálo, že zahlédl plášť třeš3 nové barvy, jak mizí za stráží u hlavního vchodu áojf Louvrů.
"Mordie!" vykřikl, "to je on! Vrací se domů! Hej,1
La Mole, příteli! Hrome, copak neslyšíš? Ne, jde dál.!
Dobrá, dohoním tě!" :
Coconnas proběhl branou, ale třešňový plášť jižl zmizel na schodišti.
250

"Hej! La Mole!" vykřikl znovu Coconnas a doběhl K paláci, "neslyšíš mne?" ozývalo se nyní Louvrem, "honí tě snad někdo?"
Skutečně, před chvílí třešňový plášť spěchal, nyní se rozlétl jako na křídlech do dalšího patra.
"Nechceš mě slyšet? Zlobíš se na mne, příteli?" vyKřikoval Coconnas a jeho dech slábl, "počkej přece, já už .nemohu!"
Nic nepomáhalo. Třešňový plášť se ztrácel hraběti z dohledu. Bylo to právě v křídle, kde bydlela královna Markéta. Dveře královnina předpokoje se otevřely a ženská ruka vtáhla dovnitř toho, jehož Coconnas pronásledoval.
To snad byla královna Markéta, řekl si Coconnas, ted! už vím, proč mi neodpovídal. Jsou chvíle, kdy je nevhodné mluvit i s nejlepším přítelem. Šťastný La Mole nyní prožívá právě takovou chvíli, šeptal si Coconnas a vysílen opřel se o zábradlí. Možná že bych zde měl počkat. Ale u královny . ? To by mohlo po čertech dlouho trvat. Co tady? Je zde zima a já jsem celý zpocený, jak jsem se za ním štval. Raději půjdu do svého pokoje, jednou se tam musí stejně vrátit.

Coconnas nabral dech a chtěl pokračovat do dalšího patra. Nad svou hlavou zaslechl známé kroky a nápěv písničky, kterou si jeho přítel často prozpěvoval. Podíval se překvapeně na schody. La Mole, zářící štěstím, odcházel z jejich společného pokoje. Když poznal Coconnase, rozjasnil se jeho obličej ještě víc a přes čtyři schody najednou seběhl k příteli, aby ho samou radostí objal.
"Mordie!" řekl Coconnas a vyprostil se ze sevření přítelových paží, "odkud jsi, k čertu, vyšel?"
"Z ulice ClochePercée," odpověděl La Mole.
"Nemyslím na dnešní ráno! Odkud jdeš nyní? Od královny?"
"Od královny?" divil se La Mole.
"Ano, od královny navarrské,"
"Nebyl jsem tam, příteli."
"Neříkej!"
"Můj drahý Coconnasi," usmál se La Mole, "nepil

jsi náhodou? Jdu z našeho potoje, čekal jsem na tebe dobré dvě hodiny."
"Ty že vycházíš z našeho pokoje?" opakoval nedůvěřivě Coconnas.
"Ano."
"Tys mne neslyšel před Louvrem, jak jsem na tebe volal? Tys neviděl, jak za tebou letím?"
"A kdy, prosím tě?" podivil se tentokrát La Mole.,
"Právě před chvilkou, před minutkou."
"Ne. Vždyť jsem ti říkal, že jsem byl v našem pokoji."
"Nešel jsi branou asi tak před pěti, šesti minutami?" dotazoval se Coconnas.
"Již jednou jsem ti říkal, že ne!"
"Neběžel jsi schodištěm do prvního patra?"
"Ne, byl jsem v našem pokoji," ujišťoval ho znovu La Mole.
"Mordie!" vykřikl Coconnas, "vždyť to růžové víno nebylo nijak zvlášť silněl Ne, nemohl jsem se mýlit. Povím ti, že jsem zahlédl tvůj plášť třešňové barvy I baret s bílými péry! Běžel jsem za tebou až do brá:; ny a sem na schodiště. Potom se objevila ženská ru ka a tys mi zmizel v komnatách královny Markéty.j Viděl jsem to na vlastní oči!" j
"To není možné," odpověděl La Mole a pobledl,!
"v tom musí být nějaká zrada. Královnu jsem dnesf v Louvrů ještě neviděl." l
"Dobře, dobře," usmál se Coconnas, "chápu, ne1 chceš být indiskrétní. Jenom mi neříkej, že jsem pií a že jsi na mne čekal."
Hrabě de La Mole na okamžik zaváhal. Pocity úctyj a dvorní etikety přemohlo podezření a žárlivost. Přij blížil se ke dveřím královniných komnat a začal dr nich bušit se zarputilostí podvedeného milence.
"Ještě nás zatknou," poznamenal Coconnas, "ali nevadí. Musíme tomu přijít na kloub. Těžko věřit, že by v Louvrů byla strašidla."
"Nevím, čemu věřit," odpověděl La Mole bělejš než péro na jeho baretu, "vždycky jsem si přál nějaké strašidlo spatřit a nyní máme konečně příležitost,!

Udělám vše, abych se takovému strašidlu podíval tváří v tvář. A zvláště zde, v tomto patře!"
"Dobrá, nejsem proti," chlácholil ho Coconnas, "je opravdu nutné, abys tak silně tloukl do dveří? ještě to strašidlo vyplašíš."
Hrabě de La Mole, zneklidněný a téměř na pokraji zoufalství, uposlechl. Jeho údery na dveře byly nyní mnohem slabší, mírnější.

XXV
PLÁŠŤ TŘEŠŇOVÉ BARVY

Coconnas mluvil pravdu. Dáma, která zastavila kavalíra v plášti třešňové barvy, byla vskutku královna navarrská. V plášti však nebyl hrabě de La Mole, jak jistě čtenář uhodl, ale statečný hrabě de Mouy, jednající přesně podle pokynů vévody ĎAlengon.
Mladý hugenot královnu okamžitě poznal a pochopil, že se jedná o omyl. Co mu však zbývalo? Musel mlčet, obával se, že by Markéta mohla "jediným výkřikem vyzradit jeho přítomnost v Louvrů. Bez protestu následoval královnu do jejích pokojů. Teprve potom jí nějak vysvětlí, proč je v tomto patře.
Markéta ho vedla za ruku pološerem do přijímacího salónu. Byla přesvědčena, že

drží hraběte de La Mole, a něžně mu pošeptala latinsky: "Sóla sum. Introito, carissime."1
De Mouy neodpovídal. Právě vstoupili do osvětlené místnosti. Královna mu pohlédla do tváře a lehce vykřikla: "Pan de Mouy!" a okamžitě pustila šlechticovu paži, "zmýlila jsem se. To je hrozné!"
"Ano, Vaše Veličenstvo, jsem to já," odpověděl hugenot, "propusťte mne a já se vám zaručuji slovem šlechtice, že o našem setkání neřeknu nikomu ani slovo. Chápu, Madame, že jste si mne spletla s králem navarrským, mám skoro tutéž postavu, skoro to
"Jsem sama. Vejdi, nejdražší.

též bílé péro na baretu, jaké nosí Jeho Veličenstvo. Nejsem domýšlivý a nedám nic na lichotky, ale mnozí tvrdí, že máme i podobnou chůzi."
Markéta se podívala upřeně na hraběte. "Pane de , Mouy," řekla, "umíte latinsky?"
"Nebyl jsem zrovna nejpozornějším žákem, Vaše Veličenstvo. To, čemu mne kdysi s námahou naučili, jsem zase bez námahy zapomněl."
Markéta se usmála. "Pane de Mouy, já dovedu mlčet, tím si můžete být jist. Myslím, že vím, kohoJ zde v Louvrů hledáte. Mohu vás bezpečně dovést do, jeho pokojů."
"Omluvte mne, Vaše Veličenstvo," bránil se hrabě, J "jsem přesvědčen, že se mýlíte a neznáte osobu.. ."
"Pane," přerušila ho Markéta, "hledáte přece krále navarského?"
"Ne, Vaše Veličenstvo. Musím vás poprosit, Mada. mé, abyste právě před svým královským manželem pomlčela o mé přítomnosti v Louvrů."
"Pane de Mouy," ozvala se překvapeně Markéta, "pokládala jsem vás za jednoho z nejodvážnějších a, nejvyšších vůdců hugenotů, za nejvěrnějšího spojen ce krále Jindřicha. Chcete mi tedy říci, že jsem se poj celou tu dobu mýlila?"
"Ne, Madame, až do dnešního dopoledne jsem byl vším, co jste uvedla."
"Co se stalo dnes dopoledne? Proč jste změnil své názory?"
"Vaše Veličenstvo," odpověděl de Mouy a hluboce"! se uklonil, "dovolte mi, abych nemusel odpovídat, do4f volte mi, abych vám složil své nejoddanější poklony a mohl svobodně odejít." Hrabě se znovu uklonil a chystal se vyjít.
"Ne, pane de Mouy!" zastavila ho Markéta, "žádám vysvětlení. Máte mé slovo. Stačí vám?"
"Madame, musím mlčet, věřte ml. Nevysvětlujte si, prosím, moje odmítnutí jako projev neúcty ke královí ně, jíž si hluboce a upřímně vážím."
"Jak si je mám tedy vysvětlit, pane . ?"
"Vaše Veličenstvo, můžete mne zničit, nechtějte; však, abych zradil své nové přátele."

"Co vaši staří přátelé, pane? Oni nemají právo požádat vás o něco?"
"Ti, co zůstali věrni, ti ano. Ale ti, co nás nejen opustili, ale dokonce zradili, ti ne, Vaše Veličenstvo," odpověděl rozhodně hrabě de Mouy.
Markéta, zamyšlená a znepokojená, chtěla ještě pokračovat v rozhovoru, ale do místnosti vběhla Gillonna: "Madame, král navarrský!"
"Odkud jde?" zeptala se Markéta.
"Tajným schodištěm, Madame," odpověděla komorná.
"Vyveďte tohoto šlechtice druhými dveřmi, Gillonno!"
"Vaše Veličenstvo," ozvala se komorná, "to není možné. Neslyšíte? Někdo klepe na dveře."
"Tak rychle jdi a zjisti, kdo to je," nařídila královna.
"Madame," řekl pan de Mouy, "nikdo mne zde nesmí vidět. Jsem ztracen, uvidíli mne král navarrský v tuto hodinu v tomto obleku v Louvrů."
Markéta otevřela dveře svého kabinetu a naznačila hraběti, aby vstoupil:
"Vejděte zatím sem, pane. Budete zde stejně bezpečný, jako kdybyste byl ve vlastním domě. Dávám vám své slovo."
Sotva zavřel hrabě dveře, objevil se před královnou Jindřich Navarrský. Opatrně vešel do salónu a nedůvěřivě se rozhlédl kolem. Jeho oči se na chvíli zastavily na dveřích tajného kabinetu. Potom pohlédl do tváře své manželky a podle téměř neznatelného neklidu uhodl, že Markéta před ním něco tají.
"Madame, zdá se mi," řekl, "že jste o něčem usilovně přemýšlela."
"Ano, Sire, snila jsem."
"Madame, jak vidím, snění vám velice sluší. Ale i já jsem snil, přemýšlel, a zatímco vy vyhledáváte v takové situaci samotu, já jsem se naopak rozhodl, že se vám se svými myšlenkami svěřím."

Markéta ukázala králi na křeslo a sama se posadila na židli z vyřezávaného, černého ebenu, jemného a tvrdého jako ocel.
"Madame," začal Jindřich po chvíli mlčení, "vzpo
255

mněl jsem si, že moje sny o budoucnosti měly cosi j společného s vašimi. Jestli se nemýlím, chceme nášj osud spojit, i když jsme jako manželé rozdvojeni."
"To je pravda, Sire."
"Slíbila jste mi, Madame, že budete nejen věrnýmj spojencem, ale že jste také ochotna sama aktivně za sáhnout, budeli to nutné."
"Přesně tak, Sire. Přeji si jenom jedno. Přiložte! rychle ruku k dílu, tím dáte příležitost i mně," odj pověděla Markéta.
"Madame, vaše rozhodnutí mne těší. Ani na oka mžik jsem nepřestal myslet na svůj plán."
"Věřím, Sire. Jsem si dobře vědoma, že vaše lhoI stejnost je jen dokonalou maskou. Věřím slovůntf věštby a co víc, věřím i ve vaše mimořádné schop nosti."
Jindřich se spokojeně usmál. "Madame, co byste řekla, kdyby se nám někdo třetí postavil do cesty zhatil naše plány? Kdyby ohrožoval vás i mne? A kdyby cílem všeho jeho snažení byl záměr.odsuíj nout nás na druhořadou kolej, nedůstojnou našeho postavení?"
"Odpověděla bych vám, Sire, že jsem připravení jíti s vámi, potají nebo veřejně, ať je naším protivní kem kdokoli!"
"Dobrá, řeknu vám, o co mi jde," pokračoval Jindřich, "vím, že vévoda ďAlengon vám důvěřuje že si vás váží. Vy jediná můžete k němu v kteroukolj denní i noční hodinu. Mohu vás požádat, abystezjisti la, nemáli právě nyní s někým tajnou poradu?"
Královna se zachvěla. "S kým myslíte, že se m? můj bratr sejít?"
"S panem de Mouy," odpověděl Jindřich.
"Nechápu, Sire."
"Madame, pochopíte brzy. Máli pan vévoda schůz ku s hrabětem de Mouy, znamená to konec našicl plánů. Nebo aspoň mých!"
"Sire, mluvte tiše," upozornila ho Markéta a ukáza la s prstem na ústech ke dveřím kabinetu.
"Zase tam někoho máte?" šeptal král, "váš kabfi
256

net je tak často obydlen, že vaše komnata se tím vlastně stává neoibyvatelná."
Markéta se usmála vtipné slovní hříčce.
"je tam hrabě de La Mole?" pokračoval šeptem Jindřich.
"Ne, Sire. De Mouy."
"ún?" divil se král, ale na jeho tváři, k velikému překvapení Markéty, se objevil spokojený výraz, "paK tedy není u vévody. Přiveďte ho, musím s ním mlu
., u
vit.
Královna nezaváhala ani na okamžik, přistoupila ke kabinetu, otevřela dveře a pokynula hraběti, aby se vrátil do komnaty.
"Madame, dala jste mi slovo, a přece jste mne zradila," řekl de Mouy, "co kdybych se chtěl pomstít."
"Nepomstíte se, de Mouy," ozval se Jindřich, "až mne vyslechnete, nic takového vás ani nenapadne. Madame," řekl král a obrátil se ke své manželce, "zařiďte laskavě, aby nás nikdo nemohl poslouchat."
Sotva to král dořekl, vběhla do pokoje Gillonna a celá zděšená šeptala cosi Markétě. Královna okamžitě opustila komnatu.
Jindřich Navarrský mezitím zkoumal uličku mezí postelí a rukou přejížděl čalounění a zdi královniny ložnice. Bylo jasné, že ho náhlý odchod královny zajímá mnohem méně než místnost, v níž si chtěl s hugenotským šlechticem pohovořit. De Mouy, zděšen slovy, která zaslechl v kabinetu, a překvapen královým chováním, si bezděky sáhl na kord, aby se přesvědčil, že zbraň sedí v pochvě dostatečně volně.
Královna vyšla na chodbu. U dveří do jejích pokojů stál hrabě de La Mole, odhodlaný vejít dovnitř přes všechny Gillonniny protesty.
"Ach to jste vy, pane? Co je vám? Jste bledý a celý se chvějete!"
"Madame," řekla Gillonna, "pan hrabě strašně tloukl na dveře a za každou cenu chtěl dovnitř."
"Slyším dobře, pane de La Mole? Vy odmítáte uposlechnout mých příkazů?" zeptala se udiveně královna Markéta.
"Madame," odpověděl mladík, "spěchal jsem vám
257

oznámit, že někdo cizí, zřejmě zloděj přestrojený do, mých šatů, vnikl do vašich komnat."
"Pane, vy blouzníte! Vždyť máte svůj plášť i kabátec, vidím dokonce i váš baret s bílým pérem na hlav ve, ačkoli mluvíte s královnou!"
"Promiňte, Madame!" vykřikl nešťastný La Mole a rychle smekl, "ale ten muž ."
"Jaký muž?" zeptala se Markéta.
"Ten, co se k vám vetřel v mém plášti, Vaše Veličenstvo."
"Muž?" opakovala si Markéta a něžně stiskla ruku zamilovaného mladíka, "ne muž, ale muži! Jak jste1, skromný, pane .! Podívejte se tímto otvorem v za věsu a řekněte mi, co vidíte."
La Mole se přiblížil k otvoru a spatřil krále Jindřicha rozmlouvajícího s mužem v plášti třešňové bar; vy. Coconnas, který již mezitím přiběhl, neodolal své zvědavosti a také pohlédl dovnitř. Poznal králeí i hraběte de Mouy.
"A nyní, když jste uklidněn, jak aspoň doufám,"i řekla Markéta, "postavte se ke dveřím mého bytu a; nikoho nepouštějte. Kdyby se někdo objevil na chodj bě, oznamte mi to," dokončila královna a vrátila sej s komornou do svých pokojů.
Pánové de La Mole a de Coconnas byli úžasem bez; sebe.
"De Mouy," šeptal si Coconnas.
"Jindřich," řekl zoufale La Mole.
"De Mouy s tvým třešňovým pláštěm!" pokračovali Coconnas.
"Mně se to nelíbí," odpověděl La Mole, "nezdá se ti to divné? Tady se připravuje jistě nějaké spiknutí."!
"Mordie," Coconnas se uhodil do Čela, "nyní jsme:; v tom i my dva. Ještě že paní de Nevers o ničem ne; ví!"
Markéta se vrátila do ložnice.
"Madame, opravdu nás nemůže nikdo poslouJ chat?" zeptal se král.
"Sire, ubezpečuji vás, že pokoj je obložen dvojí vrstvou tapet. Odtud nepronikne ani slovíčko," ujis1 tila ho Markéta.
258

"Spoléhám na vás, Madame," řekl Jindřich a obrátil se k hraběti de Mouy, "vysvětlete mi konečně, jak jste se sem dostal."
"Sem?" opakoval nechápavě hrabě de Mouy.
"Ano, sem! Do ložnice královny navarrské!"
"To já jsem ho sem zatáhla, Sire," přiznala se Mařkéta.
"Věděla jste tedy . ?"
"Ano. Uhodla jsem všechno, Sire."
"Tak vidíte, pane de Mouy," usmál se Jindřich, "jak je snadné uhodnout vaše ."
"Pan de Mouy," pokračovala rychle Markéta, "byl dnes dopoledne u vévody ďAlengon, v pokoji jeho dvou šlechticů."
"Chápete, pane de Mouy," řekl Jindřich s důrazem na každém slově, ,,ví se všechno!"
"To je pravda," přiznal hrabě.
"Tušil jsem, že vás vévoda tam na dvoře poznal a žs vás získá na svou stranu."
"To je vaše vina, Sire," odpověděl hrabě, "proč jste tak tvrdošíjně odmítal mé návrhy?"
"Vy jste odmítl?" divila se Markéta, "přece jenom jsem se nemýlila. Je to skutečně pravda, že jste odmítl, Sire?"
"Madame," ozval se Jindřich s úsměvem, "i vy, můj odvážný příteli, všechny vaše výkřiky, všechen váš údiv je mi k smíchu. Co si vlastně myslíte, co chcete? Přijdete za mnou, mluvíte o královském trůnu, o vzpouře, a neuvědomujete si, že mluvíte s Jindřichem, králem bez trůnu. Jenom náhoda a odvaha ženy mne zachránila před smrtí. Jsem zde trpěným chudým příbuzným, jsem zde vězněn. A vy přijdete za mnou do Louvrů, do místnosti bez dvojitého čalounění! Jste dítě, příteli, nebo šílíte?"
"Sire, kdybyste mi alespoň slovíčkem dal najevo naději, stačil váš jediný pohyb ."
"A co můj švagr?" pokračoval ostrým hlasem Jindřich.
"Vaše Veličenstvo, není to moje tajemství. "
"Proboha, neptám se vás," řekl Jindřich rozhořčen, že de Mouy mu tak špatně porozuměl, "neptám se
259

vás, co jste vévodovi nabídl a co vám ďAlengon odpověděl. Chci jenom vědět, jestli vám naslouchal a mluvilli i on."
"Ano, Vaše Veličenstvo. Naslouchal mi a potom sám mluvil," odpověděl de Mouy.
"Naslouchal a mluvil," opakoval Jindřich, "jaký jste to spiklenec? Kdybych vám

byl dnes ráno cokoli odpověděl, byl bych ztracen. Nevěděl jsem nic určitého, ale tušil Jsem, že někdo naslouchá. Kdo? Vévoda ďAlengon, král Karel nebo královna Kateřina. Znáte vůbec Louvre, příteli? Kde myslíte, že se zrodilo rčení, že i stěny mají uši? Právě zde v Louvrů. A vy jste čekal, že vám odpovím? Ze budu mluvit? Nebo si myslíte o svém navarrském králi, že ztratil soudnost, opatrnost? Špatně znáte svého krále, špatnou čest prokazujete svému panovníkovi!"
"Sire," ozval se de Mouy, "uznávám, co jste řekl, ale proč jste mi nedal nějaké znamení? Byl jsem z vašeho odmítnutí zoufalý."
"K čertu, teď o tom mluvím. Připusťme, že někdo poslouchal. Potom musíme připustit, že ten někdo mohl i vidět. Věřte mi, de Mouy, jsme zde jenom tři, a kdybych vás nyní vyzval, abyste opakoval své.návrhy, bude se o tom vědět ještě dříve, než opustíme tuto místnost!"
"Je tedy pozdě!" vykřikla zlostně Markéta.
"Sire, nemohu vám již nic navrhnout," řekl smutně de Mouy, "přislíbil jsem vévodovi."
"Ne, není pozdě," ubezpečoval ji Jindřich, "je v tom osud, dokonce šťastná ruka osudu. Zůstaňte s vévodou ve spojení, hrabě, to je naše záchrana. Co vám mohu zaručit já? Čím vás mohu ochránit? Při sebemenším podezření byste byli až do posledního pobiti. Ale syn francouzského krále, to je jiné. Buďte opatrný, příteli. Požadujte důkazy a jasné záruky. A jedno vám radím, jste ještě mladý a nezkušený, nedejte nic na hezké řeči a plané sliby."
"Ach, Sire, jenom zoufalství a pocit beznaděje mne přinutily jednat s vévodou ďAlengon. A také trochu obava, aby mne neprozradil, protože znal naše tajemství."

"Dobrá, nyní je na vás, drahý de Mouy, abyste í vy poznal jeho tajemství. Co chce? Navarrskou korunu? Slibte mu ji. Chce opustit dvůr? Zajistěte mu peníze k útěku a bezpečné místo. Pracujte pro vévodu, jako byste pracoval pro mne a pochopte, že právě vévoda může být štítem proti úderům namířeným na nás. Až bude nutné utéci, prchneme ve dvou, až bude třeba bojovat a vládnout, budu vládnout sám!"
"Sire," ozvala se překvapeně Markéta, "mějte se na pozoru před mým bratrem. Je stále připraven jednat se svými přáteli, jako by byli nepřátelé, a s nepřáteli, jako .by byli přátelé, šíří kolem sebe nešváry a rozklad, ale je chytrý."
Jindřich pokynul hlavou, v jeho tváři se mihl záblesk spokojeného úsměvu.
"Vévoda na vás čeká?" zeptal se král hraběte.
"Ano, Sire."
"Kde?"
"V pokoji svých dvou šlechticů, Vaše Veličen
stvo."
"A na kdy si vás pozval?"
"Neurčil mi přesnou hodinu, Sire, řekl, že bude čekat až do půlnoci."
"Je jedenáct, máte ještě čas, de Mouy. Jděte za ním," rozhodl Jindřich Navarrský.
"Můžeme se na vás spolehnout? Dáte nám slovo?" zeptala se Markéta mladého šlechtice.
"Není třeba, aby pan de Mouy dával své slovo," vysvětlil jí Jindřich s onou důvěrou, již dovedl dávat najevo svým blízkým přátelům, "pan de Mouy ví, kdy má mlčet!"
"Sire, dovolte mi jedinou otázku," zeptal se hrabě, "vy se tedy nevzdáváte navarrského království?"
"Nevzdávám se žádného království, de Mouy," odpověděl klidně král, "vyhrazuji si toliko právo, abych si mohl zvolit to nejlepší, to znamená takové, které se bude líbit mně i vám."
"Sire, řekl jste mi, že zdejší stěny mají uši. Může se stát třeba něco nepředvídaného. Co kdyby vás

třeba zatkli? Neprozradíte mne a mé spojence? Mohou vás mučit, mohou pošpinit váš královský majestát."
"Přísahám, de Mouy," přerušil ho Jindřich, "nikdo ode mne neuslyší ani slovo."
"Sire, a kdyby bylo nutné s vámi znovu promluvit?"
"Zítra dostanete klíč od mé komnaty. Můžete přijít kdykoli. Za vaši přítomnost v Louvrů nese nyní odpovědnost vévoda ďAlengon. Pojďte, vyvedu vás nahoru malým schodištěm. A královna sem mezitím uvede červený plášť, tak nápadně podobný tomu vašemu. Nebylo by moudré, kdyby se někdo dozvěděl, že jde o dva různé pláště. V této situaci je velice výhodné mít dvojníka, o němž nikdo neví. Nezdá se vám, de

Mouy? Viďte, Madame, že mám pravdu?" zeptal se Jindřich a se smíchem upřel svůj pohled do Markétiných očí.
"Jistě, Sire," odpověděla klidně královna. "Pan de La Mole je koneckonců příslušníkem vévodovy družiny."
"Kdyby se vám podařilo, Madame, získat i jeho," pokračoval král s vážným výrazem, "nešetřte ani zlata, ani slibů. Nabízím mu všechny své poklady."
"Sire," odpověděla královna s okouzlujícím úsměvem, "jeli to vaše přání, udělám, co bude v mých silách."
"Dobrá, Madame. A vy, de Mouy, jděte k vévodovi a získejte ho pro svůj plán! Zatím vám budu platný jako průvodce."
XXVI
MARKÉTA
Během celé rozmluvy v královnině ložnici zůstali La Mole s Coconnasem na stráži. La Mole byl mrzutý, Coconnas znepokojený.
"Zaručeně jsou v tom nějaké dvorní intriky," poznamenal Coconnas.

"A kdyby to byla pravda, příteli, jsi ochoten se zúčastnit?" zeptal se La Mole.
"Poslechni, příteli," odpověděl Coconnas, "něco ti povím, a ty si to dobře zapamatuj. Jednou provždy, při všech těch kličkách princů a tazích králů musíme my dva zůstat v pozadí. Ať se děje cokoli. Je to příliš vysoká hra. Tam, kde král Jindřich ztratí třeba jen péro a vévoda nějakou ozdobu z pláště, tam bychom my ztratili život. Královna je ti nakloněna. Možná že z rozmaru, ale drž se toho. Člověk může ztratit hlavu v lásce, ale v dvorních intrikách může o hlavu přijít."
"To není rozmar, co cítím ke královně, příteli," hájil se La Mole, "miluji Markétu z celé duše. Možná že mne budeš podezírat ze šílenství. Jeli láska šílenstvím, pak se rád přiznám, že jsem zešílel. Můj vztah ke královně mi velí udělat vše, co mi přikáže. Snad to pro mne bude znamenat neštěstí a bolest, ale já si již nemohu poručit, mé srdce patří jí. Ty jsi jiný, dovedeš být opatrný, klidný, spoléháš na svůj rozum. Chcešli, vrať se k vévodovi. Já zde zůstanu."
"Můj drahý," odpověděl Coconnas, "nemluvil jsem o tvém vztahu, ale o rozmaru královny. Chápu tě. Jsi zamilovaný až po uši. Dobrá, buď a jednej podle toho. Já nejsem ani klidný, ani opatrný, to není přesné. Jsem ctižádostivý a chci to někam dotáhnout. Jak vidíš, nijak se tím netajím. Pro mne má život a můj vlastní úspěch rozhodně větší cenu než jeden polibek třeba i od nejkrásnější ženy Francie. I já jsem odhodlán riskovat, nasadit život, ale musím vědět, proč a pro koho. Samozřejmě, nejdříve stanovím svoje vlastní podmínky. Nebudu ti do ničeho mluvit, ale pokus se aspoň o jedno. I ty si nejdřív urči podmínky."
Po těchto slovech podal Coconnas příteli ruku, pohlédl mu upřeně do očí a odešel.
La Mole zůstal ještě chvíli sám. Potom se tiše otevřely dveře a Markéta beze slova vtáhla mladíka do nejodlehlejšího koutu svého bytu. Podle toho, s jakou opatrností a důkladností zavírala dveře, vy

tušil; hrabě, že mu královna oznámí něco mimořádně důležitého.
Královna si sedla na ebenovou židli, přitáhla hraběte za obě ruce k sobě a řekla: "Chtěla bych si s vámi vážně promluvit, drahý příteli."
"Vážně, Madame?" opakoval udiveně hrabě.
"Vážně nebo milostně, vím, co byste raději. Ale i v lásce může být mnoho.vážného, zvláště v lásce Královny."
"Dobře, mluvte tedy o vážných věcech, Vaše Veličenstvo, ale dovolte mi, abych já přitom myslel na Jašku. Nebudete se na mne za to hněvat?"
"Budu se hněvat, protože mne pořád nazýváte Veličenstvem. Pro vás jsem, můj milovaný, docela prostě Markétou!"
"Ach, Markéto! Má nejdražší, nejkrásnější perlo jasných dnů mého života," povzdechl si La Mole.
Královna pochopila. "Můj krásný šlechtici, snad nejste žárlivý?"
"Ano, jsem. Bojím se, že zešílím."
"Žárlíte? A na koho?"
"Na každého, kdo vás vidí, kdo s vámi hovoří."
"A na koho žárlíte nejvíc?"
"Na krále!"
"Netušila jsem, že vás může znepokojovat právě on. Vždyť jste několikrát vyslechl naše rozmluvy, slyšel jste, o čem s ním mluvím!"

"Markéto, žárlivost je jako vlastní stín. Nikdo před ním neuteče. Ano, žárlím, žárlím i na pana hraběte de Mouy. Objevil se u dvora teprve dnes dopoledne a již večer s ním cosi důvěrného projednáváte."
"Můj milý blázínku, žárlit na pana de Mouy!"
"Markéto, viděl jsem dnes dopoledne pana de Mouy u vévody, jsem si tím jist."
"A co to má společného se mnou, drahý?"
"Vévoda je vaším bratrem, sama říkáte, že ho máte velmi ráda. Třeba ho za vámi poslal pan vévoda, co já vím. Přiznám se, je to přece zvláštní, byl jsem rád, že je u vás současně s králem. Vidíte, Madame, ztrácím hlavu a vy to víte. Buďte ke mně
264

upřímná. Hle, klečím před vámi na kolenou a prosím vás o jediné. Má láska k vám je tak veliká, že si opravdu zaslouží upřímnost. Možná že mne již nemilujete, možná to byl pro vás jen chvilkový rozmar a vy ve své šlechetnosti mne nechcete zranit pravdou. Prosím vás znovu, řekněte mi docela otevřeně, co se změnilo. Jsem připraven na vše. Nikdy nikdo ode mne neuslyší jediné slovo, poděkuji vám za vaši laskavou pomoc, poděkuji panu vévodovi za jeho přízeň, vzdám se místa u dvora a raději půjdu pomoci při obléhání La Rochelle. Třeba bude ke mně osud milostivý a nepřátelská střela mne zabije dřív, než by mne zabila nešťastná láska."
Markéta naslouchala s dojetím slovům tak bezelstného vyznání. Tváře jí planuly a rychle si zakryla dlaněmi obličej.
"Milujete mne?" řekla po chvíli.
"Miluji, miluji vás víc než svůj vlastní život, Madame ., ale vy mne nemilujete."
"Ubohý blázínku," šeptala královna.
"Ano, blázním, řekl jsem vám to. Miluji vás, proto blázním."
"Hlavní ve vašem životě, pane de La Mole, je tedy láska ke mně?"
"Hlavní a jediná."
"Dobrá. Milujete mne. Chcete tedy zůstat v mé blízkosti?"
"Nic jiného si nepřeji."
"I já vás miluji, můj nejdražší. Budete mi stále nablízku, potřebuji vás."
"Vy mne potřebujete?"
"Ano. Spoléhám, že mi zůstanete naprosto oddán."
"Cožpak jsem až dosud nebyl? Proč mi tak ubližujete?"
"Protože pochybujete o mé lásce, o mé upřímnosti. Sám jste to řekl. Žárlíte, zahrnul jste mne výčitkami," odpovídala Markéta, "a zapomínáte, že jsem vám dala důkaz o své lásce!"
"Madame, vím, jsem nevděčný, jsem šílený, protože má láska je šílená. Křivdím vám, ale pochopte, to všechno ze mne udělala láska. Nedivte se, že
265

se vás táži, proč zde byl pan de Mouy a proč jsem ho dnes dopoledne viděl vévody. Proč onen plášť třešňově červené barvy, proč ten baret s bílými péry, proč se snaží napodobit i mou chůzi? Madame, nepodezírám vás, ale vašeho bratra."
"Nešťastníce! Vy ještě vévodu neznáte. Kdyby se dozvěděl, že jste byl u mne, zabil by vás. Právě on nesmí na vás nic poznat, žádné žárlení, žádné vzdychání. Opakuji vám znovu, zabil by vás! A já, místo abych vás vyhnala, vás žádám, abyste zůstal, protože vás miluji. Slyšíte, miluji vás!"
"Proboha," vydechl La Mole a s úžasem pozoroval královnu, "je to vůbec možné? Váš bratr by mne chtěl zabít?"
"Můj drahý, v tomto paláci a v této době je možné vše. A pan de Mouy? Ve svém přestrojení nepřišel do Louvrů za mnou, ale za vévodou. Já jsem ho sem zavedla omylem, myslela jsem, že jste to vy. Jsem přesvědčena, že odhalil naše tajemství. Musíme být před ním opatrní."
"Nejraději bych ho zabil, je to rychlejší a spolehlivé," odpověděl La Mole.
"Já, můj statečný rytíři," řekla Markéta, "si přeji pravý opak. Musí zůstat naživu, pan de Mouy může být pro nás velice užitečný. Všechno vám vysvětlím. Poslouchejte mne pozorně, a teprve potom mi můžete odpovědět. Ale dobře uvažte, co odpovíte. Říkáte, že mne milujete. Předpokládám, že byste měl radost, kdybych se stala skutečnou královnou, vládkyní skutečného království."
"Madame, vaše tužba je i mým přáním, pro mne to však bude znamenat neštěstí."
"Chcete mi tedy pomoci v mém plánu, jenž pro vás bude znamenat štěstí?"
"Madame, tím vás ale ztratím," odpověděl La Mole skrývaje tvář ve svých rukou.
"Ne, právě naopak. Z prvního služebníka královny bez trůnu stal byste se prvním poddaným mocné královny. To je vše."

"Nejsem ctižádostivý, Madame. Nespojujte mé city k vám s myšlenkou na postavení., miluji vás a

jsem vám oddán. I kdybyste byla mocnou královnou, nikdy bych nedokázal zneužít našeho vztahu."
"Jsi šlechetný, to tě ctí, můj drahý. Přijímám tvou oddanost a nezapomenu ji odměnit."
A podala mu obě ruce, které La Mole pokryl polibky.
"Nuže, můj milovaný?" zeptala se.
"Ano, ano, Markéto," odpověděl La Mole jako ve snách, "pomalu již začínám rozumět odvážnému plánu. Šeptalo se o něm mezi hugenoty ještě před bartolomějskou nocí. Proto přišlo do Paříže tolik našich šlechticů. Toužíte po skutečném království v Navarrsku, je to také přání krále Jindřicha. Proto přišel de Mouy ke dvoru, proto ta důvěrná jednání s vámi a králem Jindřichem. Ale proč s vévodou ďAlengon? Nevím o žádném volném trůnu. Proč jste ho zasvětili do plánu? Důvěřujete mu? Je skutečně tak dobrým přítelem? Chce vám nezištně pomoci i za cenu tak velikého nebezpečí?"
"Vévoda, můj milý, konspiruje sám na vlastní pěst. Jen ať se do toho zaplete! Svým životem ručí za naše."
"Co chcete ode mne? Jsem ve vévodových službách. Mám ho zradit?"
"Proč mluvit o zradě? Nebyl to právě on, kdo tě zradil? Zasvětil tě do svých plánů, řekl ti něco? Proč doporučil panu de Mouy tvůj plášť a baret? Aby se k němu dostal, kdykoli bude chtít. V případě nutnosti, a o tom nepochybuji, tě zradí, aby mohl zachránit pana de Mouy. Jsi ve službách vévody. Jenom proto, že není možné, abys byl ve službách mých. Kdo tě zachránil? On, nebo já? Dal ti snad ďAlengon větší důkaz přátelství, než byl můj důkaz lásky?"
Hrabě de La Mole povstal. Byl bledý, že by se v něm krve nedořezal. Coconnas měl pravdu, pomyslel si, již na mne padá tíha intrik jako černý plášť, pod nímž se zadusím.
"Co mi odpovíš, nejdražší?" naléhala Markéta.
"Co odpovím? O vaší kráse, Madame, se mluvilo

267
266

i u nás v Navarršku. Říkalo se také, že jste byla několikrát zamilována, ale vaše láska byla vždy osudná pro ty, jimž jste ji darovala. Tak osudná, že sama smrt žárlila na vaše milence, a proto vám je všechny vyrvala z náruče."
"Pane de La Mole .!"
"Nepřerušujte mne, milovaná Markéto. Říká se, že si uschováváte srdce těch věrných mužů ve zvláštní zlaté krabičce a že někdy věnujete těm smutným ostatkům tichou vzpomínku. Jste rozrušená, královno, vidím ve vašich očích hněv, je to tedy pravda. Ano, Markéto, udělejte mne nejmilovanějším a nejšťastnějším ze svých milenců, ale přísahejte mi, že si ponecháte mou hlavu, kdyby ji kat oddělil od mého těla. Přísahejte, že si uschováte mou hlavu, abyste na ni mohla namísto smutného pohledu aspoň někdy přitisknout své rty. Udělám pro vás všechno, ale zavažte se přísahou, zde je kříž," řekl de La Mole rozechvělým hlasem. :
"Co je to za hrozný nápad, miláčku .?"
"Markéto, přísahejte!"
"Ale to přece."
"Ne, Markéto, přísahejte."
Královna byla zmatena, příčilo se jí něco podobného vůbec vyslovit, ale když poznala milencovo odhodlání, zvedla ruku k přísaze: "Přísahám, že splním všechno, o co jsi mne žádal."
"Má lásko," oddechl si hrabě, "nyní se už smrti nebojím, uklidnila jste mne. Ale co se stane, když se uskuteční vaše plány? Jindřich bude králem a vy královnou. Odjedete z Paříže. Slib, že budete jenom spojenci a ne manželi, může král kdykoli zrušit."
"Ne, můj milovaný, buď klidný. Kdyby tě král odmítl vzít s sebou, neodejdu ani já."
"Vy se odvážíte odporovat králi?"
"Neznáš Jindřicha, drahý. Nemyslí na nic jiného než na trůn a je ochoten obětovat vše, co má. Proč by tedy neobětoval i to, co nemá! Sbohem, můj jediný," řekla Markéta a políbila hraběte na rozloučenou.
"Vy mne vyháníte?"
268

"Je pozdě," odpověděla tlumeným hlasem královna.
"A kam mám jít? Vévoda je v mém pokoji s hrabětem de Mouy .!" .
"Ach ano, zapomněla jsem," přiznala se Markéta s půvabným úsměvem, "konečně, budeme si muset probrat ještě nějaké detaily našeho plánu."
Od této noci nebyl již La Mole obyčejným milencem. Mohl chodit s hrdě vztyčenou hlavou, která, ať živá nebo mrtvá, měla navždycky zůsat v blízkosti milované Markéty.

XXVII RUKA BOŽI

Vraťme se nyní v našem vyprávění o několik hodin zpátky. Než odešel k Markétě, kde se setkal s hrabětem de Mouy, řekl Jindřich paní de Sauve:
"Ulehněte, Charlotto, a tvařte se, jako byste byla vážně nemocná. Zítra po celý den nikoho nepřijímejte."
Paní de Sauve uposlechla, aniž tušila, proč jí to král přikazuje. Začala si už zvykat na Jindřichovy ztřeštěné nápady či spíše na jeho rozmary, což zní vznešeněji a odpovídá to slovníku tehdejší doby. Věděla že král navarrský má svá tajemství, o něž se s nikým nepodělil, věděla, že má své plány, které by ani ze sna nikomu neodhalil. A tak se podřizovala jeho vůli i přáním. Již dávno pochopila, že Jindřich, ať dělá cokoli, vždycky sleduje svůj cíl.
Řekla Dariole, že ji nečekaně rozbolela hlava a že má pocity závratě. Ráno se její stav nezlepšil, a tak krásná dvorní dáma zůstala na loži.
To konečně také, jak víme, oznámil Jindřich vévodovi ĎAlengon. Tutéž zprávu přinesla Kateřině Medicejské i paní de Lorraine.
"Nemocná," divila se královnamatka. Ve tváři se jí nepohnul jediný sval, takže nikdo nemohl poznat,

co si stará královna doopravdy myslí. "Asi onemocněla z lenošení?" dodala potom zamyšleně Kateřina Medicejská.
"Ne, Vaše Veličenstvo," namítla princezna de Lorraine, "zahlédla jsem ji jenom pootevřenými dveřmi. Byla bledá jako stěna a nemluvila. Její komorná mi svěřila, že má prudké bolení hlavy a takové závratě, že nemůže chodit."
Kateřina neodpověděla. Aby zakryla svou radost, obrátila se k oknu a zahlédla Jindřicha právě v okamžiku, kdy po rozhovoru s panem de Mouy přecházel nádvořím zpátky do Louvrů.
"Nezdá se vám," zeptala se kapitána svých stráží, "že můj syn Jindřich je také nějaký pobledlý?"
Kapitán jí nemohl nic bližšího odpovědět, od rána ještě krále zblízka neviděl.
Královna již dokončovala svou ranní toaletu a postupně propustila všechny dvorní dámy. Chtěla zůstat sama. Potom rychle zavřela dveře, přistoupila ke stěně obložené dřevěným táflováním a z tajné přihrádky vzala starou knihu. Její pokroucené listy a odřená vazba prozrazovaly, jak často bere královna právě tuto knihu do rukou.
Kateřina se posadila ke stolku a otevřela knihu v místě založeném kouskem čistého papíru. "Ano, je to tak," šeptala vzrušeně, "bolení hlavy, všeobecná slabost a závratě, pálení očí, zduření horní dutiny ústní. zatím jenom bolesti hlavy a závratě ., to ostatní se jistě brzy dostaví také. Zánět postupně zachvátí hrdlo, žaludek, oslabí srdce a ochromí mozek."
Královna vzhlédla. Zdálo se jí, že něco zaslechla, ale potom se znovu ponořila do čtení: "Horečka bude trvat asi šest hodin, potom do dvanácti hodin nastane celková otrava, za dalších dvanáct hodin sněť, potom bezvědomí ., celkem asi třicet šest hodin. Jed byl na rtech, to může trvat o něco déle, než kdyby byl v jídle nebo v nápoji. Ale co Jindřich? Jak je to možné, že se ještě drží na no, hou? Třeba si rychle otřel rty, když si chtěl vypít pohár vína ., nebo jed působí pomaleji."

Královnamatka netrpělivě očekávala hodinu oběda, protože Jindřich pravidelně jedl u rodinného královského stolu.
V poledne se dostavil navarrský král ke společné tabuli, ale omluvil se, že nebude jíst. Necítil se dobře, stěžoval si, že ho něco píchá v hlavě. Potom se Jindřich rozloučil s poznámkou, že na dnešek špatně spal a že se pokusí aspoň na chvíli usnout.
Na chvíli? pomyslela si Kateřina a pozorně naslouchala jeho vzdalujícím se krokům.
Zanedlouho přinesli královněmatce zprávu, že Jindřich odešel do pokojů paní de Sauve.
"Jde si pro smrt," napadlo Kateřině, "dokončí to, co snad nešťastná náhoda

oddálila."
Král navarrský šel skutečně za paní de Sauve. Chtěl jí doporučit, aby pokračovala ve své hře na nemocnou.
Následujícího dne už Jindřich ze svých komnat nevyšel. Neobjevil se ani u společného oběda.
Paní de Sauve se prý dařilo čím dál hůř a zprávy o onemocnění Jindřicha, rozšířené samotnou Kateřinou, vzbuzovaly nejfantastičtější dohady.
Kateřina byla spokojena. Vzkázala dvornímu lékaři Paréovi, aby okamžitě odjel do SaintGermainu ošetřit jednoho z jejích oblíbených dvořanů. Kdyby k paní de Sauve nebo k Jindřichovi povolali lékaře, Pare nebude k dosažení. Každou minutu očekávala Kateřina Medicejská tuto zprávu: Vaše Veličenstvo, král navarrský umírá a paní de Sauve je mrtva.
Byly již čtyři hodiny odpoledne a stále nic. Královnamatka zneklidněla. Konečně se otevřely dveře a velitel stráže oznámil:
"Vaše Veličenstvo, král navarrský je ."
"Nemocen!" přerušila ho Kateřina.
"Bohudíky ne," odpověděl důstojník, "zdá se, že se mu daří znamenitě. Prosí o přijetí u Vašeho Veličenstva. Přinesl vám, Madame, velice vzácný druh malé opičky."
Jindřich vstoupil do královnina přijímacího pokoje. V ruce držel košíček, z něhož zvědavě vykukovala opičí hlavička. Béarňan se usmíval, oči mu zá
271

řily. Zdálo se, že je nadmíru spokojen s půvabným dárkem, jejž právě přinášel. Zmatený a vyděšený pohled Kateřiny mu však neunikl.
Královnamatka se vzpamatovala. Vstala a podala mu ruku pohybem hodným starostlivé matky. "Jsem ráda, synu, že vás vidím v plné síle a zdraví. Včera jste říkal, že se necítíte dobře, a potom se mi do, neslo, že jste opravdu neopustil své komnaty."
"Madame, byl jsem skutečně velmi nemocen, ale zvláštní lék, používaný v našem kraji, mne uzdravil Měl jsem štěstí, že jsem si na lék vzpomněl. Dala mi ho moje matka," řekl Jindřich a upřeně hleděl do očí Kateřiny Medicejské.
"Dáte mi ten recept?" odpověděla královna, "víte přece, že se o takové věci zajímám."
"To vím příliš dobře, Madame. Recept vám samo
zřejmě dám, musím jej opsat. Zatím, Vaše Veličen
stvo, dovolte, abych vám odevzdal tento malý dá
rek," odpověděl Jindřich, uklonil se a s úsměvem ve
tváři se rozloučil. .
Asi nějaký protijed, řekla si po jeho odchodu Kateřina, paní de Sauve je nemocná, náš králíček byl tedy opatrnější. To je neuvěřitelné, zřejmě ho chrání ruka boží.
Večer se Kateřina znovu zeptala na zdraví paní de Sauve. Odpověděli jí, že baroncin stav se zhoršil. Po večeři to již královna nevydržela. Když propustila dvorní dámy, vydala se sama za paní de Sauve; Královnamatka otevřela opatrně dveře. Dariola spala v křesle vedle své paní. Lože dvorní dámy bylo zakryto záclonami.
Královna rozhrnula záclonu. Dech mladé ženy byl téměř neslyšitelný. Kateřina se podívala zblízka a vykřikla. Tam, kde hledala bledou, sinalou tvář, tam našla zdravé, zarůžovělé líce. Místo smrtelné křeče, spatřila spokojený, šťastný úsměv spící krásky. Zdr cena královna odstoupila od lože a pohlédla na toaletní stolek. Z malého stříbrného kelímku byla použita nejméně třetina krému. Nabrala si část krému na špičku zlaté jehly a tiše odešla. Cestou ještě zahlédla prostřený stůl se španělským vínem, ovocem a cu
272

křovím. Jindřich; tedy s paní de Sauve večeřel a obě
má se nic nestalo.
Královna matka se vrátila do své ložnice, vytáhla zlatou jehlu s krémem a přistrčila ji k opičce. Zvířátko zlákané zvláštní vůní olízlo jehlu a spokojeně se uvelebilo v košíčku. Za chvíli klidně usnulo.
"Všechno se proti mně spiklo! Mému psovi stačila méně než polovina a okamžitě pošel. Horoskop má pravdu. Jindřich bude vládnout, proto nezemřel."
Před spaním napsala ještě Kateřina dopis. Byl adresován panu de Louviers de Maurevel, kapitánovi královských dělostřelců. Ulice de La Cerisaie nedaleko Arsenalu.
XXVIII DOPISZŘIMA
Jednou ráno, jenom několik dnů po událostech, o nichž jsme vyprávěli, zastavila

před hlavním vchodem do Louvrů nosítka provázená dvěma šlechtici s erbem vévodů de Guise. Poslové vyhledali Markétu Navarrskou a oznámili jí, že paní vévodkyně de Nevers by si pokládala za čest složit mladé královně poklonu.
Markéta právě rozmlouvala s paní de Sauve. Bylo to hned poté, co baronka na pokyn Jindřichův skončila s předstíráním nemoci a vyšla ze svých pokojů. U dvora se celý týden nemluvilo o ničem jiném než o chorobě paní de Sauve. Také královna Markéta, jak Charlottě prozradil Jindřich, byla velice znepokojena jejím náhlým onemocněním. Dvorní dáma se proto rozhodla, že první návštěvu vykoná u Markéty, aby jí mohla za nevšední zájem poděkovat.
Královna blahopřála paní de Sauve k uzdravení a ke štěstí, že unikla prudkým záchvatům oné podivné nemoci.
"Doufám, paní," zeptala se Markéta, "že se zúčastníte zítřejšího velikého honu? Můj bratr Karel jej musel přednedávnem odložit, ale tentokrát je
273

připraven celý dvůr. Zima je velice mírná, půda doposud měkká, a tak všichni lovci očekávají, že hon bude velice úspěšný."
"Vaše Veličenstvo, ráda bych, ale byla jsem přece Jen dost dlouho vážně nemocná a nevím, neníli pro mne jízda na koni ještě příliš namáhavá."
"Měla byste jet. Do zítřka se může váš stav podstatně zlepšit a pak, měla byste se trochu vzchopit. Moc mi na tom záleží. Sama pojedu s lovci, požádala jsem proto krále, aby vám dal mého béarnského koníka. Na tomto hřebci jsem původně měla jet já, uvidíte, kůň se vám bude líbit, má dobrý výcvik. Král vám o koni nic neříkal?"
"Říkal, Vaše Veličenstvo. Nevěděla jsem, že byl původně připraven a cvičen pro vás. Nebyla bych koně přijala."
"Z hrdosti, baronko?"
"Ne, Madame. Naopak, z pokory."
"Doufám, že se tedy uvidíme," řekla Markéta.
"Vaše Veličenstvo, zahrnujete mne poctami. Přijdu, když to poroučíte," odpověděla paní de Sauve.;
"Baronko," pokračovala Markéta, "ještě něco. Na veřejnosti vás nenávidím. Lidé si myslí, že na vás strašně žárlím."
"A ve skutečnosti?" zeptala se paní de Sauve.
"Ve skutečnosti vám nejenom odpouštím, jsem vám dokonce vděčná."
"Pak tedy Vaše Veličenstvo dovolí," řekla Charlotta, poklekla před královnou a políbila jí ruku.
Sotva paní de Sauve odešla, otevřely se dveře a ke královně vstoupila vévodkyně de Nevers.
Obě přítelkyně prohodily spolu několik formálních pozdravů a čekaly, až šlechtici provázející vévodkyni odejdou. Když konečně zmizeli průvodci za závěsem, rozkázala Markéta:
"Gillonno! Jdi a dávej pozor, aby nás nikdo nerušil."
"Ano," doplnila královnu vévodkyně, "chceme mluvit o opravdu vážných záležitostech," a sedla si pohodlně do křesla s jistotou, že je nikdo nepřistihne při této předem domluvené důvěrné schůzce.
274

"Nuže," řekla Markéta se spikleneckým úsměvem, "copak dělá náš pověstný zabiják?"
"Moje drahá královno," odpověděla vévodkyně, "někdy si myslím, že je to přímo mytologická bytost. Je velice duchaplný, jeho výroky by rozesmály i ostatky svatých v relikviáři. Jinak je to ovšem nejzuřivější pohan, jakého kdy navlékli do kůže katolíka. Jsem do něho zblázněná. A co ty? Co děláš se svým Apollónem?"
Markéta si místo odpovědi povzdechla.
"Tvoje vzdychání mne děsí, drahá královno. Je snad tvůj šlechetný pán de La Mole příliš zdvořilý, příliš sentimentální? Potom, přiznám se, je pravým opakem svého přítele Coconnase!"
"Ale ne, drahá, i když má, pravda, své chvilky. Povzdechla jsem si sama nad sebou."
"Můžeš mi to vysvětlit?"
"Mám prostě strach. Bojím se ho milovat."
"Tím lépe!" zvolala vévodkyně, "mým snem bylo milovat aspoň trochu. Tvým. milovat mnoho. Markéto, mám takové tušení, že prožijeme krásný rok."
"Myslíš? Já ne!" odpověděla Markéta, "nevím proč, ale zdá se mi, že všecko vidím jako přes smuteční závoj. Jsem strašně unavená, politika našeho dvora mne vyčerpává. Abych nezapomněla, zjisti mi, jeli pan de Coconnas opravdu bezmezně oddán mému bratrovi. Ověř mi to, je to velice důležité."

"On a někomu oddán! Málo ho znáš, drahá královno. Je oddaný jediné věci, své vlastní ctižádosti. Když mu ďAlengon hodně slíbí, bude mu hodně oddaný. Ovšem musí své sliby dodržet. Jinak by bylo s věrností mého hrdiny konec, ať je tvůj bratr synem francouzského krále nebo ne!"
"Skutečně?"
"Vždyť ti to říkám. Věř mi, Markéto, jsou chvíle, kdy mi ten tygr, kterého jsem sama ochočila, nahání strach. Nedávno jsem ho varovala, aby se měl na pozoru, kdyby mi chtěl být nevěrný, kdyby mne chtěl klamat."
"A co ti odpověděl?" přerušila ji Markéta.
275

"To je právě ono. Místo aby se zapřísahal, že m bude nadosmrti věrný, obrátil mou otázku a řekl mi, abych se.měla na pozoru já, kdybych mu byla někdy nevěrná. Řekl, že se nezastaví před ničím, i když jsem manželkou vévody de Nevers. A zároveň se na mne podíval tak hrozivě, že jsem se zachvěla strachem. Ty přece víš, Markéto, že já se hned tak něčeho nezaleknu."
"Tak on ti vyhrožoval, Jindřiško?"
"Napřed jsem mu pořádně pohrozila já, on však, mordié, zvítězil," odpověděla se zatrpklým úsměvem vévodkyně, "jak vidíš, dovede být oddaný až po určitou hranici, nebo ještě přesněji až po neurčitelnou hranici."
"Uvidíme," poznamenala zamyšleně Markéta, "promluvím o tom s La Molem. Ale ty jsi mi přišla svěřit nějakou novinku, ne?"
"Ano. Dostala jsem dopis."
"Z Říma?"
"Píše mi manžel, věci s Polskem se vyvíjejí znamenitě. V nejbližších dnech budeš zbavena svého bratra vévody ďAnjou," odpověděla vévodkyně de Nevers.
"Papež tedy souhlasí s jeho. volbou? Znáš nějaké podrobnosti?"
"Jedině to, co je v dopise. Počkej, dám ti jej," řekla vévodkyně a vytáhla složený papír, "ne, to není on, to je dopis od Coconnase, pro La Mola ., to jsou zase jeho verše, strašně špatné., tady. konečně! Zde je list mého manžela."
Vévodkyně de Nevers podala Markétě dopis.
Královna si rychle přečetla psaní. Nedozvěděla se nic víc, než co již slyšela od přítelkyně. "Kdo ti dopis doručil?" zeptala se zklamaně.
"Posel mého muže. Měl rozkaz zastavit se v našem paláci a předat mi dopis dřív, než odevzdá podobný list králi Karlovi Devátému. Věděla jsem, jak velice ti na té zprávě záleží, a proto jsem napsala vévodovi, aby napřed informoval mne. Jak vidíš, můj rnuž poslouchá. A jak! Ne jako ten ohavný Coconnas. V celé Paříži není teď kromě krále, tebe a mne
276

nikoho, kdo by znal tuto novinu. Počkej.., snad ještě muž, který našeho posla sledoval."
"Jaký muž?" Markéta skoro vykřikla.
"Náš posel přijel úplně vyčerpaný. Byl vyhublý,
strašně zaprášený a zablácený. Jel sedm dní a sedm
nocí a ani na chvíli se nezastavil," řekla vévodkyně
de Nevers. ,
"Dobrá, ale ten muž, o němž jsi mluvila?"
"Počkej přece, všechno ti vysvětlím. Za naším poslem jel neustále muž velice podezřelého vzhledu. A představ si, i on měl na každé stanici připraveného koně a neustále jel v patách našemu kurýrovi. Ten si chudák myslel, že každou chvilku po něm vystřelí zezadu bambitkou. Oba přijeli k saintmarcelským hradbám současně, oba vyrazili ulicí Mouffetard, společně dojeli až do středu města. Teprve na konci mostu NotreDame odbočil náš kurýr doprava a ten druhý letěl jako šíp nalevo přes náměstí du Châtelet směrem k Louvrů."
"Děkuji ti, Jindřiško," řekla Markéta, "jsou to opravdu zajímavé zprávy. Snad se dozvím, pro koho jel druhý posel. Ale nyní už jdi. Večer se stejně uvidíme v ulici Tizon a zítra na honu. Vezmi si nějakého divokého koně. Až se ti to bude hodit, tvař se, že se zvíře splašilo, a já vyrazím za tebou, abychom mohly být chvíli samotné. Dnes večer ti ještě řeknu, co bys měla vyzvědět od Coconnase."
"A předej, prosím, psaní pro La Mola," odpověděla se smíchem vévodkyně.
"Buď klidná, dostane je včas."
Paní de Nevers odešla a Markéta si dala zavolat Jindřicha. Král musel být nedaleko, protože přišel téměř okamžitě. Markéta mu beze slova podala dopis vévody de Nevers.
"Ale, ale," prohodil král a vrátil Markétě dopis.
Ta mu vypověděla o kurýru vévody de Nevers a o jeho záhadném pronásledovateli.
"To je možné," řekl král, "viděl jsem někoho takového vjíždět do Louvrů."

"Snad to byl zvěd královnymatky?" dohadovala se Markéta.
277

"To sotva. Byl jsem náhodou v jejím patře a nikoho jsem neviděl vejít."
Markéta pohlédla upřeně na svého manžela. "Potom to musel být člověk patřící."
"Vašemu bratrovi, vévodovi ďAlengon?" doplnil ji Jindřich.
"Asi. Chtěla bych to vědět jistě."
"Co kdybychom poslali jednoho z těch dvou nových šlechticů k vévodovi," navrhl král, "ten by snad mohl zjistit, kdo je u ďAlengona."
"Máte pravdu, Sire," souhlasila Markéta, "pošlu Gillonnu pro pana de La Mole . Gillonno! Gillonno!"
Jindřich usedl ke stolu a prohlížel si německou knihu s rytinami Albrechta Diirera. Zdálo se, že si ji prohlíží s takovým zájmem, že ani neslyšel vejít mladého šlechtice do komnaty.
Hrabě, když uviděl v blízkosti Markéty jejího manžela, rozčilením zbledl.
"Pane de La Mole," oslovila ho královna, "mohl byste mi říci, kdo má dnes stráž u vévody ďAlengon?"
"Můj přítel Coconnas, Vaše Veličenstvo," odpověděl mladík.
"Běžte za ním a nenápadně se ho vyptejte, jestli náhodou neuvedl k mému bratrovi muže, jenž zřejmě přijel zdaleka a měl velice naspěch. Je pokryt blátem a prachem od hlavy až k patě a výraz jeho tváře je prý neuvěřitelně divoký."
"Madame, mám obavy, že mi přítel nic neřekne. Poslední dobou je velice uzavřený."
"Skutečně?" usmála se Markéta, "dejte mu tento lístek a na oplátku vám poví, co budete chtít," a podala hraběti dopis, jenž jí před chvílí předala vévodkyně de Nevers.
"Od vévodkyně.!" zajásal mladík, "s tímto dopisem se to snad podaří."
"Řekněte mu ještě," dodala Markéta, "že tento list mu otevře dnes večer dveře, které zná."
"A já, Madame?" šeptal zklamaně La Mole, "čím se však prokážu já?"
278

"Stačí, když řeknete své jméno," odpověděla stejně tiše Markéta.
"Madame, nyní již ručím za všechno," řekl hrabě a marně se snažil překonat vzrušení. Potom se hluboce uklonil a odešel.
"Zítra budeme vědět, jeli ďAlengon zpraven o polských záležitostech," prohlásila klidně Markéta a obrátila se k Jindřichovi.
"Ten hrabě de La Mole je skutečně věrný služebník," řekl král se svým typickým úsměvem, "slibuji, že se postarám o jeho štěstí."
XXIX ODJEZD
Na druhý den, sotva vyšlo krásné a rudé slunce nad pařížské střechy, nastal na nádvoří v Louvrů čilý ruch. Na krále Karla IX. čekal netrpělivě nádherný berberský kůň, štíhlý, ale silný, a lesklý jako blesk. Bylo to zvíře nebývalé krásy a čisté rasy. Na nepokojném, vzepjatém postoji hrála každičká žilka, každý sval. Ještě netrpělivější byl však jeho majitel. Král Karel právě sestupoval na nádvoří, když ho zastavil posel se vzkazem, že královnamatka s ním chce mluvit v důležité záležitosti.
Kateřina Medicejská stála se svým synem v zasklené galérii. Byla bledá, odměřená a jako vždy ledově chladná. Král byl nervózní, nemohl se již dočkat začátku honu. Švihal bičíkem své dva oblíbené psy navlečené do drátěné kukly, aby se mohli bez nebezpečí postavit i proti hrozivým tesákům divokého kance.
"Buďte opatrný, Karle," bylo slyšet hlas Kateřiny Medicejské, "o příchodu Poláků jste zpraven jenom vy a já. A přece se mi zdá, že to ten Navarra ví také. Nedovedu si vysvětlit, jak je to možné, ale chová se, jako by o vzkazu z Říma něco slyšel. Nevěřím mu. Vzdal se sice víry, ale moc bych za
279

to nedala, že je stále ještě spolčen s hugenoty. Všiml jste si, synu, že poslední dobou nějak často vychází z paláce? Kupuje koně a zbraně. Odkud bere peníze? Vždyť žádné neměl! Když prší, cvičí se ód rána do večera v šermu."
"Proboha, matko," odpověděl jí Karel, "snad si nemyslíte, že mne chce zabít! Nebo vévodu dAnjou? To by se musel ještě hodně dlouho učit. Nedávno dostal ode mne jedenáct zásahů a nevrátil mi ani jediný. A vévoda ďAnjou je také dobrý šermíř. Dokonce lepší než já, aspoň to sám o sobě roztrušuje."
"Karle, berete příliš na lehkou váhu vše, co vám říká vaše vlastní matka. Polští vyslanci mohou přijet do Paříže každou chvíli a Jindřich udělá všechno, aby na sebe upoutal jejich pozornost. Je neobyčejně chytrý a potměšilý. A Margot? Ta mu ještě; pomáhá. Bude s nimi mluvit řecky, latinsky . Varuji, vás, Karle. Nikdy

se nemýlím, říkám vám, tady se něco chystá."
Právě začaly bít hodiny. Karel přestal poslouchat matku a v duchů odpočítával jednotlivé údery. "K čertu! Už je sedm!" vykřikl, "potřebujeme hodinu na cestu. Potom ještě další hodinu na místo srázu, než vypustíme psy., před desátou rozhodně nezačneme. Matko, ztrácím zbytečně čas!"
"Karle, mysli na blaho své a na blaho Francie! Hon, hon, pořád jenom hon. Nejdříve dokonči své královské povinnosti a zbude ti ještě dost času i na hony i na zábavu."
"Matko," odpověděl jí Karel a prudce se švihl do jezdecké boty, "řekněte mi, co vlastně chcete! Já vám dnes nerozumím!"
"Mám důkazy, že pan de Mouy je v Paříži. Viděl ho někdo, koho i ty dobře znáš. Pan de Maurevel! To nestačí? De Mouy je v Paříži jistě kvůli hugenotům a Jindřichovi."
"Matko, stále ještě vás straší ten nebohý král bez trůnu. Mám snad Jindřicha zabít?"
"To ne."
"Tak co? Mám ho poslat do vyhnanství? Tady

v Louvrů je rozhodně méně nebezpečný než někde venku. Aspoň víme o každém jeho kroku."
"Neřekla jsem nic o vyhnanství."
"Tak co chcete? Ale proboha, vyjádřete se rychle!"
"Po celou dobu polské návštěvy měl by být pod dohledem, pod mnohem důkladnějším a bezpečnějším dozorem, než jaký poskytuje Louvre. Vsadte ho do Baštily!"
"Ne, to neudělám!" rozkřikl se Karel IX., "honíme dnes dopoledne kance a Jindřich je jedním z mých nejlepších lovců. Bez něho mohu lov odložit. Matko, pochopte, stále mne jen zdržujete!"
"Neřekla jsem přece, můj synu, aby byl zatčen hned. Polští vyslanci přijedou zítra nebo pozítří. Zatkněme ho tedy až po honu, třeba dnes večer o půlnoci."
"To je něco jiného, matko!; Můžeme si o tom po honu promluvit, ale nyní již opravdu musím na koně. Sbohem."
"Karle," zadržela ho ještě Kateřina, "zatkneme ho v noci, ale zatykač bys měl podepsat teď hned."
"Zatykač? Hledat listinu, zdržovat se psaním, pečetěním.? Ne. Venku již čekají a já, jak známo, na sebe nikdy nedávám čekat. Co jste si to zase vymyslela?" od pověděl Karel téměř již na samém pokraji výbuchu hněvu.
"Ale ne, příliš vás miluji, synu," odpověděla Kateřina s neobvyklou živostí a pohotově otevřela nejbližší dveře, "vše jsem již připravila, abych vás nemusela zdržovat. Zde je pergamen, pero i pečeť. I svíčku již máte zapálenou."
Král vzal pergamen a rychle jej přelétl zrakem. "Rozkaz zatknout.," četl polohlasem, "Jindřicha Navarrského . a dopravit ho do Baštily ." Král Karel IX. vzal pero a rychle podepsal. "Hotovo, Madame," řekl a vyšel z místnosti pln radostného uspokojení, že se tak snadno zbavil matky.
Zatímco šlechtici čekali na nádvoří, přišel Jindřich pozdravit svou manželku. Královna se roztomile uklonila a pošeptala Jindřichovi: "Posel

z Říma byl uveden panem de Coconnas k vévodovi ĎAlengon přesně čtvrt hodiny předtím, než posla vévody de Nevers přijal král." Při těchto slovech se Markéta tvářila tak koketně, že leckerý z přítomných pánů musel Jindřichovi záviděť jeho milostný rozhovor.
"Pak tedy ví o všem," odpověděl král se stejným úsměvem.
"Jistě. Jen si ho pořádně prohlédněte, ani se nesnaží přetvařovat, oči mu září spokojeností a štěstím," řekla Markéta.
"Podivný lovec," pobroukával si Jindřich, "chce uštvat trojí kořist najednou. Francii, Polsko a Navarru. Kance ani nepočítám."
Král Jindřich se potom srdečně rozloučil s Markétou a vrátil se do řady mezi lovce. Odtud zavolal svého věrného a spolehlivého sluhu, který mu občas pomáhal i při galantních dobrodružstvích.
"Orthone," řekl mu Jindřich, "zde je klíč od mého bytu. Zanes ho bratranci paní baronky de Sauve a vyřiď mu, že jeho sestřenice s ním chce dnes večer mluvit. Musí jít přímo do mých pokojů. Kdybych ještě nebyl z lovu zpátky, tak ať počká. Kdybych se musel vrátit později, ať si klidně lehne do mé postele. Já ho potom vzbudím."
"Mám Čekat na odpověď, Sire?"
"Ne. Až mu odevzdáš klíč, vrať se za mnou. Musím vědět, že jsi klíč předal. Ale jen do jeho rukou, nikomu jinému, rozumíš?"

"Jistě, Sire," odpověděl králův sluha a chystal se splnit rozkaz.
"K čertu! Kam tak spěcháš? Ted nemůžeš odejít, bylo by to nápadné. Než vyjedeme z Paříže, zavolám tě, abys mi upravil sedlo. Potom zůstaneš nenápadně pozadu a odjedeš s klíčem. A v Bondy se k nám zase přidáš."
Sluha poslušně pokynul hlavou a odjel do zadní řady. Orthonovi nebylo ještě ani sedmnáct, nikomu tedy nenapadlo, že Ijy ho Jindřich mohl pověřovat zvlášť složitými úkoly, přičemž král navarrský mě
282

již několikrát možnost ocenit Orthonovu mimořádnou obratnost.
Na nádvoří byli již všichni dávno připraveni a čekali jenom na krále. Karlova dochvilnost při honu byla všeobecně známá a většina šlechticů si lámala hlavu, co se asi mohlo stát.
Konečně vyšel Karel IX. na nádvoří. Lovci ho přijali mohutným provoláváním slávy, ozvaly se fanfáry trubačů a do toho všeho se přidalo rzáni koní a nedočkavý štěkot psů. Hluk a vidina úspěšného lovu zbarvily Karlovu bledou tvář jasným mladistvým ruměncem, srdce se mu radostně rozbušilo a král, aspoň na chvíli, se těšil pocitům mladého šťastného muže. Rychle pozdravil shromážděnou .společnost lovců, šlechticů a dam, které si nechtěly nechat uniknout tak zábavnou podívanou. Král odmítl předepsanou pomoc vrchního štolby a sám se vyšvihl do sedla. Prudkým pohybem vášnivého lovce dal znamení k odjezdu.
Znovu se ozvaly fanfáry a lovecká družina vyjela z nádvoří Louvrů. V čele byl král, za ním vévoda ĎAlengon, Jindřich Navarrský, Markéta Navarrská, vévodkyně de Nevers, paní de Sauve, pan de Tavannes a další přední šlechtici francouzského dvora. Rozumí se samo sebou, že součástí vznešeného průvodu byli i pánové de La Mole a de Coconnas.
Chyběl jenom vévoda ĎAnjou. Byl již třetí měsíc v táboře francouzského vojska, které ještě stále bez úspěchu obléhalo pevnost La Rochelle.
Družina se dala ulicí SaintHonoré k ulici SaintDenis, odtud projížděli předměstím až k ulici SaintLaurent, kde se Jindřichovi uvolnil u sedla řemen. Orthon přispěchal na pomoc a vše se odehrálo tak, jak bylo předtím domluveno. Konečně byla úprava sedla v pořádku a král navarrský dohonil jezdce.
Předjel až ke Karlovi. Ten byl tak zabrán do rozhovoru s vévodou ĎAlengon, že si ani nevšiml, nebo se tak aspoň tvářil, že se Jindřich Navarrský na chvíli opozdil. Oba bratři si právě domlouvali postup při honu na samotářského kance.
283

Markéta ze svých bratrů nespustila ani na okamžik oči. Zdálo se jí, že je Karel v rozpacích a že se jí vyhýbá pohledem. Paní de Nevers se spokojeně usmívala. Coconnas předváděl své jezdecké umění a prováděl nejrůznější komické obraty, jimiž se mu chvílemi podařilo rozesmát všechny dvorní dámy. Hraběti de La Mole se dvakrát poštěstilo políbit bílou šerpu Markéty Navarrské. Provedl to ovšem s takovou šikovností, že nikdo třetí nemohl nic postřehnout.
Konečně dojeli k Bondy. Bylo čtvrt na deset.
První starostí krále Karla IX. bylo zjistit, jeli divočák stálé ještě v revíru. Myslivci, kteří kance vystopovali, se zaručili, že divočák je na svém obvyklém místě.
Pro lovce byla připravena malá snídaně. Král vypil sklenici uherského vína, vyzval dámy, aby sfl posadily ke stolku, a sám si šel prohlédnout psince. Koně na panovníkův příkaz nechali osedlaného. Karel IX. naslouchal netrpělivě hlášení myslivců a vrchního lovčího. Nemohl se již dočkat zahájení honu, byl si jist, že právě on bude tím šťastným střelcem, který skolí nebezpečného kance.
Mezitímco král kontroloval lovecké psy, přijel I vévoda de Guise. Byl vyzbrojen s takovou okázar lostí, že se právem mohlo zdát, že vévoda táhne do války a ne na pronásledování divokého kňoura. Vévodu doprovázela dobrá dvacítka stejně vyzbrojených šlechticů. Okamžitě se zeptal, kde je král, a vydal se za ním. Po chvíli se oba vrátili v družném rozhovoru.
Přesně o deváté zatroubil král nástup k honu. Všichni nasedli na koně a vyrazili na předem určená místa.
Jindřich Navarrský se ještě na okamžik zastavil u své manželky. "Je něco nového, Madame?" zeptal se mladé královny.
"Ne, Sire," odpověděla Markéta,, "ale zdá se mi, že můj bratr Karel vás nějak podezřele pozoruje."
"Také jsem si toho všiml."
"Sire, buďte opatrný. Zabezpečil jste se nějak?"
284

"Ano. Mám pletenou ocelovou vestu a španělský lovecký nůž. Je ostrý jako břitva

a jeho hrotem prorazím i dvojtolar."
"Hodně štěstí, Sire . bůh vás chraň a opatruj." Trubač v čele průvodu dal znamení. Lovci se přiblížili k místu, kde se ukrýval divočák.
XXX
MAUREVEL
Zatímco naše veselá a bezstarostná společnost mířila jako zlatý proud k Bondy, Kateřina srolovala drahocenný pergamen s Karlovým podpisem a dala uvést do svého kabinetu muže, jemuž před několika dny odnesl velitel stráže dopis do ulice de la Cerisaie nedaleko Arsenalu.
Jedno oko měl zakryté širokou páskou, druhé, krví podlité, skoro splývalo s červenými tvářemi, mezi nimiž čněl supí nos, stejně ostrý jako jeho lícní kosti. Pod úzkými rty se ježil prošedivělý vous zakrývající skoro celou spodní část obličeje. Muž byl zahalen do dlouhého pláště, .pod nímž se jistě ukrývala celá sbírka zbraní. Byl opásán dlouhým širokým mečem, i když do královského paláce nebylo zvykem nosit takové zbraně. Pravá ruka, ukrytá pod pláštěm, svírala pevně jílec dlouhé dýky.
"Konečně jste zde, pane," řekla spokojeně Kateřina a usedla do křesla, "vzpomínáte si, po bartolomějské noci, v níž jste prokázal našemu dvoru tak znamenité služby, jsem vám slíbila, že vás nenechám příliš dlouho zahálet. Nyní se naskytá příležitost. .., ano, připravila jsem tuto příležitost. Doufám, že mi poděkujete, pane?"
"Vaše Veličenstvo, dovolte, abych vám vyslovil svůj vřelý dík," odpověděl muž s černou páskou a uklonil se. V jeho hlase i pohybu bylo" však cosi zdrženlivého, co by možná jiný nestranný pozorovatel bez váhání označil jako druh jisté drzosti.
285

"Tak nádherná příležitost se vám již podruhé nenaskytne," pokračovala královnamatka, "musíte ji využít."
"Vaše Veličenstvo, čekám na vaše příkazy. Ale podle vašeho úvodu, Madame, mám obavy, že."
"Bude úkol krvavý?" doplnila ho Kateřina, "myslím, že právě takové úkoly lákají lidi, kteří touží po úspěchu. Mohu vás ubezpečit, že vaši práci by vám záviděl nejen pan de Tavannes, ale dokonce i sám vévoda de Guise!"
"Vaše Veličenstvo, ať je to cokoli, jsem vám k službám."
"Tak si přečtěte tento list," řekla Kateřina a podala mu svitek popsaného pergamenu.
Muž v plášti jej rychle přečetl a zbledl. "Cože? Zatykač na krále navarrského!" vykřikl.
"Ano. Je na tom snad něco zvláštního?"
"Vaše Veličenstvo, já mám zatknout krále? Na to nejsem dost urozeným šlechticem, Madame."
"Moje důvěra vás povýšila na prvního šlechtice u dvora, pane de Maurevel," řekla důrazně Kateřina Medicejská.
"Tisíceré díky, Vaše Veličenstvo," odpověděl najatý vrah.
Královněmatce se zdálo, že pan de Maurevel nevěří, že váhá.
"Jaká je vaše odpověď, pane?" řekla, "přijímáte?"
"Mou povinností je poslouchat rozkazy Vašeho Veličenstva."
"Ano, poroučím to."
"A já samozřejmě poslechnu," odpověděl Maurevel. "Vaše Veličenstvo, jistě už máte nějakou představu, jak to provést?"
"Ano. Pokud možno ve vší tichosti. Vezměte si dvanáct spolehlivých mužů a zatkněte ho."
"Děkuji, Vaše Veličenstvo. Poskytujete mi všechny výhody přesily. Kde mám tedy krále zatknout?"
"Řekněte sám, pane, kde by se vám to nejlépe hodilo."
"Někde, kde bych byl pod ochranou majestátu Vašeho Veličenstva. Nejlépe zde v Louvrů. Byl by
286

to od vás, Madame, projev té největší přízně, kdybyste s mým návrhem souhlasila."
"Dobrá, zatkněte ho přímo v Louvrů v jeho ložnici. Dnes večer. Anebo ještě lépe.. . dnes v noci."
"Děkuji, Vaše Veličenstvo," odpověděl Maurevel, "ale ještě bych se chtěl na něco zeptat. Co když Jindřich neuzná pravoplatnost tohoto rozkazu. Není to sice pravděpodobné, ale co kdyby.?"
"O čem to mluvíte, pane? Odkdy je povinen francouzský král dokazovat platnost

svých zatykačů?"
"Vaše Veličenstvo neporozumělo zcela mé otázce. Je možné, že Jindřich, vždyť je sám králem, odmítne zatykač a bude se bránit!"
"Pane de Maurevel, zapomínáte, že zastupujete krále. Co byste dělal v případě, že by se vám někdo postavil na odpor?"
"Vaše Veličenstvo, kdyby to byl obyčejný šlechtic, tak bych ho docela jednoduše zabil."
"Ve francouzském království je jenom jeden král,pane! Všichni ostatní jsou obyčejní šlechtici."
"Mám tedy krále navarrského zabít?"
"To jsem přece neřekla. Francouzský král vám přikazuje, abyste Jindřicha zavezl do Baštily. Zatykač zní jasně. Jsem přesvědčena, že Jindřich neuposlechne, sáhne po meči a bude se bránit. Bude ohrožovat i váš život."
Maurevel zbledl.
"Budete se také bránit," pokračovala Kateřina, "přece od vás nikdo nemůže chtít, abyste se dal zabít. Nu a v sebeobraně se může stát cokoliv. Rozumíte mi, pane?"
"Ano, Vaše Veličenstvo, ale."
"Vida! Vy zřejmě chcete, abych ke slovu zatkněte připsala ještě další dvě slova: živého nebo mrtvého?"
"Přiznám se, Vaše Veličenstvo, že by mi to usnadnilo práci."
"Myslíte si, že jinak je zatykač neproveditelný?"
Maurevel neodpověděl. Královnamatka pokrčila rameny, vzala pero a na zatykač vepsala ona dvě slova: živého nebo mrtvého.
287

"Stačí vám to?" řekla Kateřina a podala Maurevelovi zatykač.
"Ano, Vaše Veličenstvo. K zatčení potřebuji na; prosto volnou ruku. Souhlasíte, Madame?"
"Vždyť jsem vás v ničem neomezila, pane?"
"Řekla jste mi, Madame, abych si vzal dvanácti mužů. Myslím, že jich bude stačit šest."
"Proč jen šest?" divila se královnamatka.
"Může se stát, Madame, že se Jindřichovi přihodíj
neštěstí a že bude zabit. Šest gardistů není mnohoyj
ti mohou ztratit hlavu v souboji se statečným slech1
ticem. Ale dvanáct? To bych jich musel dát nejménf f
polovinu pozabíjet, aby mi někdo uvěřil, že mělt
odvahu vztáhnout ruku na královský majestát."
"Královský majestát!" usmála se Kateřina, "pěkný majestát běž království!"
"Vaše Veličenstvo, ne království dělá krále krá.J
lem, ale jeho vznešený rod," odpověděl klidně MauW
revel.
"Dobrá, dobrá," odsekla královnamatka, "dělejte,; jak myslíte. Ale upozorňuji vás, že od této chvíle již nesmíte opustit Louvre!"
"Vaše Veličenstvo, musím si ještě vybrat šest spolehlivých lidí."
"Jistě někoho máte, kdo by byl schopen vyřídit vaše rozkazy, pane," řekla Kateřina a :pohlédla zlostně na Maurevela.
"Jistě, Madame. Mám lokaje, již několikrát mi po dobné věci zařizoval," odpověděl Maurevel.
"Tak se s ním domluvte, ať vám přivede lidi. Vy zatím zůstanete v králově zbrojnici. Znáte ji přece.! Tam vám přinesou jídlo, tam budete instruovat svél lidi. Je to vhodná místnost. Kdyby se snad můj syn Karel vrátil z honu předčasně, přejdete do mé dlitebny a počkáte tam na mne."
"Jak se dostanu do pokojů krále Jindřicha, VašeJ Veličenstvo? Král je opatrný a jistě se zamyká."
"Mám klíče od všech pokojů v Louvrů, pane. KroJ mě toho z Jindřichových dveří byly odstraněny záJ vory. Nyní půjdete do zbrojnice. A nezapomeňte,1; pane de Maurevel, králův rozkaz musíte splnit
288

každou cenu. Nepřijmu žádnou výmluvu! Prohra či neúspěch by poškodlily vážnost králova jména. Je to velmi důležité."
Kateřina Medicejská nečekala na odpověď, zavolala kapitána královských gardistů a požádala ho, aby doprovodil pana de Maurevel do královy zbrojnice.
Hrome, myslel si Maurevel, člověk může povýšit i při vraždění. Nejdříve to byl obyčejný šlechtic, potom kapitán, po něm následoval admirál a dnes mám zavraždit dokonce krále bez koruny. Kdo ví, jednou to třeba dotáhnu až ke korunované hlavě .

XXXI

NAHANKA

Myslivec, který ohlásil králi, že kňour neopustil své místo, se nemýlil. Pes nasazený na stopu okamžitě zmizel v hustém trnitém křovisku a vyšíval zvíře z pelechu. Kanec vyrazil dopředu a přeběhl lesní cestu necelých padesát kroků od Karla IX. Hned nato vypustili psovodi první smečku asi dvaceti honících psů. Král byl vášnivým lovcem. Zahlédl statného kance a vyrazil za ním. Také vévoda ďAlengon a Jindřich Navarrský pobídli své koně. Jindřich ještě zahlédl Markétu, jak mu pohledem dává znamení, aby se od krále Karla ani na chvíli nevzdálil. Nyní se rozjela již celá družina lovců.

Královské revíry podobaly se tentokrát spíše divokému pralesu než ošetřovaným a pěstovaným lesům, jak je známe dnes. Zaručovaly ideální úkryt pro černou zvěř, vlky, jeleny, srnce a dravce nejrůznějšího druhu. Jezdci museli objíždět na zemi ležící lesní velikány i jiné přírodní překážky a pronásledovaná zvěř získávala často veliký náskok.

Asi po čtvrthodině ztratil král stopu a psi se ozývali odněkud z dálky z neproniknutelné houštiny. Král se zlostně zastavil a vykřikl: "Co je s vámi,

ďAlengone? Kde jste, Jindřichu? Procházíte se tady jako jeptišky s abatyší, nebo co? Tomu říkáte hon? Vévodo, vystrojil jste se na výlet? Vypadáte, jako byste vyšel právě z obchodu s voňavkami. Kdybyste se, chraň bůh, dostal mezi divočáka a psy, zničil byste jim stopu. A vy, Jindřichu, kde máte kopí a pušku?"

"Sire," odpověděl mu Jindřich, "předpokládal jsem, že chcete kance zastřelit sám, proto jsem si raději nebral pušku. S kopím neumím zacházet, to víte, u nás v horách se chodí i na medvěda jenom s loveckou dýkou."

"Nejsme v Pyrenejích, Jindřichu. Až tam budete, dělejte si, co budete chtít, můžete mi poslat třeba plný nákladní vůz medvědích kozí. Ticho! Zdá se mi, že slyším psy.! Ne, nic, asi jsem se zmýlil," řekl zlostně Karel.

Na cestě se objevil vrchní lovci a dával králi znamení, že psi jsou znovu na stopě.

"Našli kance, našli kance!" křičel radostně Karel a vyrazil tryskem vpřed, následován dalšími lovci.

Skutečně, štěkot psů byl čím dál zřetelnější. Nyní již byli vypuštěni všichni psi a kanec se dostal do obklíčení. Král zahlédl kňoura a rozjel se za ním s takovou rychlostí, že mu stačili jen ďAlengon a Jindřich. Ostatní předevSím ženy, ale také vévoda cle Guise a pan de Tavannes se rozestavili do kruhu a čekali, co se bude dít. Po chvíli se musel zastavit i vévoda s Jindřichem.

"Nezdá se vám, pane bratře," řekl vévoda ďAlengon Jindřichovi a ukázal na doprovod vévody de Guise, "že se na nás tito mužové nějak zlobí? Nepoctili nás ani pohledem."

"Dělají, co mají nařízeno," odpověděl lhostejně král navarrský, "hlídají nás. Oba jsme živí rukojmí v táboře katolíků, nic víc."

"Jak to myslíte, Jindřichu?" tvářil se překvapeně vévoda. ;

"Chci říci, že tito po zuby ozbrojení jezdci mi při pomínají stráže, které mají zabránit útěku dvou podezřelých osob." .

"Útěku? A proč?" ptal se vévoda ďAlengon předstíraje, že ničemu nerozumí.

"Máte dobrého koně," pokračoval Jindřich, "jistě by uběhl nejméně sedm mil za hodinu. Do poledne by to bylo dobrých dvacet mil. Počasí se vydařilo, zde je dosti široká cesta a jsme sami. Nenapadlo vás popustit koni uzdu? Mne přímo pálí ostruhy."

Vévoda neodpověděl. Chvíli rozpačitě pozoroval Jindřicha a postupně rudl a bledl.

Vida, pomyslel si Jindřich, zpráva z Polska působí. Můj drahý švagr má plán. Byl by nejraději, kdybych uprchl já, jenže tuto radost mu neudělám.

Sotva dokončil své úvahy, přijelo asi třicet jezdců. Byli to do jednoho bývali hugenoti, kteří před dvěma třemi měsíci přestoupili na? katolickou víru. Přátelsky pozdravili vévodu a Jindřicha a postavili se tak, aby mezi oběma princi a doprovodem vévody de Guise vytvořili bezpečnou hradbu z vlastních těl. Stačil jediný pokyn vévody ďAlengon a třicet jezdců by napadlo ozbrojence vévody de Guise. Jediné slova ;a vévoda s Jindřichem měli zabezpečenou volnou cestu.

Mezi stromy se objevil znenadání jezdec, kterého Jindřich až dosud neviděl. Byl to vikomt de Turenne, jeden z protestantských vůdců.

"Pojedeme?" zeptal se a pokynul hlavou směrem k nestřežené cestě.

Jindřich se podíval po očku na vévodu. Jeho bezcitná tvář byla zrudlá hněvem. Král navarrský několikrát otočil hlavou, jako by ho tísnil límec jeho loveckého kabátu.
Vikomt pochopil zápornou odpověď a nehlučně zmizel mezi stromy.
Znovu se ozvala smečka psů. Jindřich zahlédl kance a hned za ním pádícího Karla IX.
"Králi" vykřikl vévoda ďAlengon a pustil se za bratrem.
Jindřich, uklidněn přítomností svých věrných přátel, dal jim znamení, aby se nevzdalovali, a sám popojel k dámám.
291

"Tak co je nového?" zeptala se Markéta, když mu vyjela vstříc.
"Jak vidíte, Madame, naháníme kance," usmál se král.
"To je všechno, Sire?"
"Ano. Vítr se obrátil, jak jsem vám, myslím, předpovídal."
"Taková změna větru není honu příznivá, viďte, Sire?"
"Ano," odpověděl Jindřich, "někdy zničí všechny přípravy, takže je třeba udělat nová opatření a celý plán přepracovat."
Znovu bylo slyšet blížící se psy a všichni lovci napjali zrak i sluch. A v aleji se objevil kanec. Neodbočil do lesa, ale běžel přímo proti dámám a skupince lovců. Hned za zvířetem letělo asi třicet psů a za nimi král Karel, potom projeli tři myslivci a těsně za nimi vévoda ďAlengon.
Kanec teprve nyní uviděl stojící jezdce a odbočil mezi stromy. Bylo jasné, že zvíře již dlouho nevydrží a že se bude muset zastavit. Štvanice vrcholila.
Unavený divočák doběhl na mýtinu a postavil se hrozivě proti psům.
Lovci se seřadili do kruhu, vpředu zůstal jenom Karel, myslivec s královými cvičenými psy a vévoda ďAlengon s Jindřichem Navarrským.
"Pusťte mé dogy!" vykřikl Karel.
Myslivec přeřízl řemen u obojku a královy dogy chráněné drátěnými krunýři se vrhly na divočáka. Téměř současně se mu zahryzly do uší.
"Výborně! Výborně! Podejte mi kopí!" křičel král.
"Sire, nechcete mou pušku?" zeptal se vévoda ďAlengon.
"Ne. Pušku ne, chci ho zabít kopím!"
Myslivec podal králi kopí se zakaleným hrotem.
"Bratře, buďte opatrný!" křikla Markéta na Karla.
"Sire, skolte ho prvním zásahem!" volala nadšeně paní de Nevers.
"Buďte bez starosti, vévodkyně," odpověděl jí král a s napřaženým kopím vyrazil proti kanci.
Dogy držely pevně, kňour se nemohl ani hnout.
292

Kopí prolétlo vzduchem. Kanec jako zázrakem přece jen v posledním okamžiku uhnul a ostří narazilo na kámen.
"U všech ďáblů!" křičel král, "chybil jsem .! Podejte mi další kopí. Kopí!"
Myslivec na koni popojel, aby mohl podat králi nové kopí.
Ale v témž okamžiku se stalo něco zcela nečekaného. Kanec jako by tušil, že jeho hodiny jsou spočteny, sebral všechny své síly, vyprostil se ze sevření psů a s hlavou k zemi vrhl se proti královi a jeho koni.
Karel IX. byl dobrým lovcem a byl připraven i na tento útok. Strhl svého koně, aby se vyhnul nebezpečnému útoku. Zvíře se však příliš prudce obrátilo a kůň, sám k smrti vyděšen, převrátil se i s jezdcem na hřbet.
Všichni přítomní vykřikli hrůzou. Králova noha zůstala ve třmeni a Karel se nemohl ani hnout.
"Ruku, Sire, uvolněte si ruku!" zvolal Jindřich.
Král se snažil volnou rukou vytáhnout svůj lovecký nůž, aíe váha ležícího hřebce mu v tom zabránila.
"Pomoc! Pomoc!" křičel král.
Kůň jako by sám poznal nebezpečí, do něhož se dostal jeho pán, opřel se předními kopyty o zem a podařilo se mu postavit se na tři nohy. Vtom se ozvala rána.
Vévoda ďAlengon, smrtelně bledý, vystřelil. Jeho kule však nezasáhla kance, ale roztříštila koni koleno. Raněný hřebec znovu klesl bezmocně k zemi. To již kanec trhal svými tesáky královu jezdeckou botu.
Vévoda ďAlengon se třásl po celém těle. Jeho bezkrevné rty tiše šeptaly:
"Tak, a vévoda ďAnjou je králem Francie, já králem Polska."
Divočák se chystal zarýt své ostré tesáky do králova stehna.
Pojednou Karel IX. pocítil, že mu kdosi zvedá ruku, potom zahlédl záblesk ostré čepele, která vnikla až po rukojeť kanci do boku. Zároveň druhá ru
293

ka, chráněná železnou rukavicí, rvala kanci rypák od jeho nohy.
Konečně si král uvolnil nohu a s námahou vstal. Když viděl, že mu po celém těle teče krev, .smrtelně zbledl.
"Sire," uklidňoval ho Jindřich, stále ještě klečící a svírající divočáka zasaženého přímo do srdce, "to nic není. Nejste zraněn, máte na sobě krev zabitého kance."
Navarrský král povstal a nechal loveckou dýku v ráně. Kanec byl mrtev, z rypáku se mu vyhrnul proud tmavé krve.
Král Karel, obklopen celou družinou, ještě ochromený hrůzou smrtelného nebezpečí, stál chvíli jako duchem nepřítomný. Znovu se ho zmocnila slabost a jen taktak, že nepadl na mrtvého kance. Vzchopil. se, přistoupil k Jindřichovi Navarrskému a stiskl mu upřímně ruku. V jeho očích zazářil odlesk skutečného dojetí a hlubokého citu, jaký snad za svůj život doposud nepoznal.
"Díky, Jindřichu," řekl král.
"Ubohý bratře," ozval se vévoda ďAlengon a přistoupil ke Karlovi.
"To jsi ty, ďAlengone," divil se Karel, "tak co, slavný střelče, co Je s tvou kulkou?"
"Asi se zploštila o kance," odpověděl klidně králův bratr.
"Ach můj Bože," řekl Jindřich s mistrovsky předstíraným překvapením, "vaše kulka, vévodo, roztříštila koleno koně Jeho Veličenstva. Nezdá se vám to divné?"
"Cože?" vykřikl král Karel, "je to pravda?"
"Dost. možná," připustil vévoda zmateně, "třásla se mi ruka."
"Na tak zkušeného střelce je to opravdu podivný zásah," řekl král a svraštil obočí, "ještě jednou díky, Jindřichu. Pánové, vraťme se do Paříže, mám toho pro dnešek dost."
Jindřicha obklopili přátelé a blahopřáli mu. Také Markéta přijela a s nefalšovanou radostí mu děkovala za záchranu Karla IX.
294

"Správně, Margot," poznamenal král, "vzdej mu co nejupřímnější hold, nebýt tvého manžela, francouzský král by se dnes jmenoval Jindřich Třetí!"
"Běda, Madame," řekl Jindřich Navarrský Markétě, "po dnešku mám zase o jednoho nepřítele víc. Vévoda ďAnjou mne tak jako tak neměl v lásce a nyní mne bude do krve nenávidět. Co se dá dělat? Každý dělá, co umí. Zeptejte se na to vévody ďAlengon, snad vám to potvrdí."
Jindřich Navarrský se sklonil k divočákovi, vytáhl mu ze srdce lovecký nůž a dvakrát třikrát jím prudce bodl do země, aby z čepele odstranil krev.
XXXII BRATRSTVÍ
Jindřich Karla IX. zachránil. Bylo to však víc než jenom záchrana lidského života. Svým skutkem zabránil, aby laned tři království změnila vládce. Kdyby byl Karel IX. při lovu usmrcen, stal by se francouzským králem vévoda ďAnjou a vévoda ďAlengon by bezpochyby usedl na polský trůn. Co však s Navarrskem. Vévoda ďAnjou byl milencem paní de Condé, navarskou korunou by s největší pravděpodobností zaplatil podváděnému manželovi za milostný poměr jeho ženy.
A co vlastně mohl získat Jindřich? Změnil by pána, to je jisté. Zatím poslouchal Karla IX., a jak víme, i přes podivné výkyvy byl mu Karel koneckonců nakloněn a chránil ho. Vévoda ďAnjou Jindřicha nenáviděl. Přísahal navarrskému králi pomstu a jistě by svou přísahu dodržel. Ne Karel IX., ale vévoda ďAnjou byl miláčkem Kateřiny Medicejské. Měl její povahu, byl bezcitný, dovedl nenávidět a mstít se jako ona.
Možná že to všechno prolétlo Jindřichovi hlavou, když se vrhl na pomoc Karlovi proti útočícímu kanci. Navarrský král neměl času nazbyt, jeho rozhod
295

nutí muselo být rychlé jako blesk protínající oblohu. Usoudil, že s životem Karla IX. je nerozlučně spjat i jeho vlastní život. Oddanost, s níž zachránil Karlovi život, nemohl pochopit ani sám francouzský panovník, Markéta však chápala vše a obdivovala se Jindřichově odvaze a bleskurychlému vyřešení složité situace. Ovšem, uchránit francouzský trůn před vévodou ďAnjou, to nestačilo. Jindřich se musí sám stát skutečným králem, musí si zajistit Navarrsko proti vévodovi ďAlengon i proti vévodovi de Condé. K tomu je třeba, aby opustil Louvre, kde žil neustále mezi dvěma propastmi. Nejjistější by bylo, kdyby se mu podařilo odejít pod záštitou královského prince.
Cestou z Bondy uvažoval Jindřich o své situaci. Když dojeli do Louvrů, měl již plán dokonale připraven. Nesvlékl si zaprášené jezdecké boty, ani nevyměnil kabátec potřísněný krví a hned spěchal do pokojů vévody ďAlengon. František chodil nervózně po pokoji.

Vévoda spatřil Jindřicha a zarazil se.
"Chápu vás, drahý bratře," řekl král navarrský a podával vévodovi ruku, "hněváte se na mne. Byl jsem to já, kdo první upozornil krále na vaši střelu, která nezasáhla kance, jak jste jistě chtěl, ale přední nohu Karlova koně. Věřte mi, nemohl jsem potlačit výkřik překvapení. Král by si toho stejně všiml, nezdá se vám?"
"Jistě, jistě," mumlal vévoda ďAlengon, "ale přesto si nemohu váš výkřik vysvětlit jinak než jako zlomyslnost. Sám jste viděl, jak na to můj bratr reagoval. Karel mne od té doby podezírá a mezi naším bratrským vztahem je temný, hrozivý mrak."
"Přišel jsem za vámi, vévodo, abychom si o všem pohovořili. Chci, abyste sám posoudil, jestli šlo o dobrý nebo zlý úmysl."
"Dobrá," řekl vévoda se svou obvyklou zdrženlivostí, "mluvte, Jindřichu, poslouchám vás."
"Až vám všechno vypovím, poznáte, jaké byly moje skutečné záměry. Budu mluvit naprosto otevřeně, důvěřuji vám a chci se vám svěřit, i když se tak
296

vystavuji nebezpečí, že postačí jediné vaše slovo a můžete mne úplně zničit."
"Co mi chcete prozradit?" zeptal se nejistě vévoda.
"Dost dlouho jsem váhal, mámli s vámi promluvit právě po dopoledním honu, kde jste se tvářil jako slepý a hluchý."
"Já? Nevím, na co narážíte, Jindřichu," řekl vévoda a nápadně zbledl.
"Bratře, ctím vaše plány a záměry, proto vám chci říci, že hugenoti učinili jisté kroky i u mne ."
"Kroky?" přerušil ho vévoda, "jaké kroky?"
"Jeden z nich, pan de Mouy de SaintPhale, syn statečného otce zavražděného Maurevelem, jak jistě víte ."
"Ano," povzdechl si vévoda.
"Pan de Mouy za mnou přišel s nasazením vlastního života do Louvrů, aby mi dokázal, že jsem zde vlastně zajatcem."
"Hleďmel A co jste mu odpověděl?"
"Vévodo, vy víte, že mám rád Karla, protože mi zachránil život. Královna Kateřina mi nahradila matku. Proto jsem odmítl všechny nabídky, s nimiž se na mne obrátil."
"Co vám vůbec nabízel, Jindřichu?"
"Hugenoti chtějí obnovit v Navarrsku trůn, který mi podle dědického práva náleží."
"Ano. Pan de Mouy váš souhlas nedostal? Vy jste trůn odmítl?"
"Samozřejmě. Dal jsem mu to dokonce písemně! Ale potom ."
"Potom jste litoval," doplnil ho vévoda ďAlen
"Ne. Ale napadlo mi, když pan de Mouy u mne nepochodil, že se jistě obrátil na někoho jiného," odpověděl Jindřich.
"Na koho?" zeptal se se zájmem ďAlengon.
"Nevím. Snad na prince de Condé .",
"Ano, to je pravděpodobné," souhlasil vévoda.
297

"Víte," pokračoval Jindřich, "celkem brzy mohu bezpečně zjistit, koho si vyvolili."
Vévoda zesinal.
"Hugenoti jsou mezi sebou rozděleni do dvou táborů," pokračoval Jindřich, "pan de Mouy je jistě velice statečný a věrný stoupenec, ale reprezentuje jenom jednu polovinu. Druhá, a s tou je také třeba počítat, ještě neztratila naději, že trůn připadne mně. Vědí, že jsem zaváhal, ale věří, že si to časem rozmyslím."
"Myslíte?"
"Jistě. Každý den mi přináší nové důkazy. Všiml jste si skupiny jezdců, která se k nám připojila na honě?"
"Ano, "byli to šlechtici, kteří přednedávnem přestoupili na katolickou víru. Konvertiti."
"Poznal jste vůdce skupiny? Přijel až skoro ke mně a dával mi znamení."
"Byl to vikomt de Turenne."
"Dobrá. Když jste ho poznal, pochopil jste také, co mi chtěl?"
"Jistě. Navrhoval vám, abyste uprchl."
"Věříte tedy, že mezi hugenoty jsou dva tábory? Ten druhý chce něco jiného než pan de Mouy."
"Dva tábory hugenotů?" divil se vévoda.
"Ano, dva. Řekl bych dokonce, že ten druhý je mnohem mocnější. Kdyby se podařilo

spojit stranu de Turennovu se stranou pana de Mouy, byl by dobrý výsledek zaručen. Přípravy ke spiknutí pokračují, vojsko čeká jen na povel. V této nanejvýš napjaté situaci, vyžadující ode mne rychlé a jasné rozhodnutí, kolísám mezi dvojí volbou. Proto se chci s vámi poradit jako s dobrým přítelem."
"Řekněte raději, Jindřichu, jako s bratrem," navrhl vévoda.
"Ano, jako s bratrem."
"Tak již mluvte a nenapínejte mne."
"Nejdříve bych vám chtěl vysvětlit svůj dnešní stav, drahý bratře. Po ničem netoužím, nejsem ctižádostivý, myslím si, že ani nemám k vládnutí vlohy. Jsem docela prostý venkovský šlechtic, chudý,
298

přecitlivělý a bázlivý. Nejsem zrozen pro spiknutí, děsím se toho, i když mi v budoucnu slibují královskou korunu."
"Bratře," přerušil ho vévoda, "podceňujete se. Vaše postavení zde je nedůstojné prince královského rodu, to přiznávám, ale křivdíte sám sobě. Říkáte mi něco, čemu nemohu uvěřit."
"A přece je to pravda, bratře," pokračoval Jindřich, "kdybych měl vlivného přítele, ale skutečného přítele, bez rozmýšlení bych se vzdal trůnu v jeho prospěch. Nabídl bych mu, co mi nabízí ta mocnější strana mých krajanů ., ale co naplat., takového přítele nemám,"
"Nemýlíte se, Jindřichu?"
"Rozhodně ne. Mimo vás, bratře, nemám nikoho, Komu bych důvěřoval a kdo by věřil mně. Právě proto si myslím, že bude nejlepší, když oznámím králi Karlovi vše, co se tu připravovalo a připravuje. Samozřejmě neprozradím žádná jména, neuvedu ani místo, ani čas, ale zabráním katastrofě. Kdo by mohl vyjít jako vítěz z třenic v táboře hugenotů? Nťhodně zvolený šlechtic, člověk nehodný královského majestátu."
"Proboha!" vykřikl vévoda ďAlengon, který nemohl potlačit hrůzu ve svých očích, "co to říkáte.? Vždyť od smrti admirála jste jedinou nadějí hugenotů. Vy byste vydal své spojence katovi? Každý o vás přece ví, že jste konvertoval jen naoko a v srdci jste zůstal hugenotem! Chcete vyvolat novou bartolomějskou noc? Cožpak nevíte, že Kateřina čeká na první příležitost, aby mohla definitivně vyvraždit ty, co přežili ony strašné dny?"
A králův bratr, chvěje se po celém těle, tiskl Jindřichovi ruku, jako by ho prosil, aby se vzdal hrozného rozhodnutí, jež by zahubilo nakonec i vévodu ďAlengon.
"Jakže?" zvolal Jindřich s výrazem dokonalého překvapení, "vy si myslíte, že by to vyvolalo nové krveprolití? Věřím, že královo slovo by pomohlo zachránit všechny."
"Slovo Karla Devátého!" vykřikl vévoda, "pan
299

admirál neměl jeho slovo? A co pan de Téligny? Neměl jste královo slovo i vy sám, Jindřichu? Věřte mi. Zničíte všechny! A také ty, kteří s nimi byli v přímém nebo nepřímém spojení!" Jindřich se tvářil, že usilovně přemýšlí.
"Kdybych byl význačným princem u dvora," řekl po chvíli, "udělal bych něco jiného. Kdybych byl na vašem místě, na místě francouzského prince a pravděpodobného dědice koruny ."
"Co byste dělal na mém místě?" zeptal se vévoda s ironickým úsměvem.
"Na vašem místě, bratře," odpověděl Jindřich, "bych se postavil do čela hnutí a řídil je. Vaše jméno a urozený rod by ručily za život povstalců. Spiknutí, které by normálně znamenalo pro Francii krveprolití, jak jste sám říkal, mohlo by mít naději na úspěch."
Vévoda poslouchal Jindřichova slova s radostí, která se mu rozlévala po celém těle. "Myslíte, Jindřichu, že by to bylo možné?" zeptal se, "myslíte si, že bychom se mohli vyhnout pohromám?"
"Jsem o tom přesvědčen," ujistil ho Jindřich, "hugenoti vás milují. Cení si vašeho skromného vystupování a vznešeného postavení, i když jste právě v tuto chvíli odsouzen hrát posledního z trojice dědiců trůnu. Jsou známy konečně i vaše sympatie k lidem protestantské víry. To všechno mluví pro vás, bratře!"
"Co však rozkol mejzi hugenoty, Jindřichu? Byli by pro mne i ti, kteří jsou nyní pro vás?"
"Nemějte obavy. Smířím oba tábory."
"Jak to chcete udělat?"
"Využiji těch, co mi důvěřují, a zároveň jim pohrozím, co by je čekalo, kdybyste, Vaše Výsosti, znal jejich jména," odpověděl Jindřich.

"A kdo mi ta jména řekne?"
"Přece já! Kdo jiný?"
"Vy byste to udělal, drahý Jindřichu?"
"Již jednou jsem vám říkal, že důvěřuji jenom vám. Snad je to tím, že jsme oba stejně pronásle
300

dováni. A potom, moje žena vás miluje a věří vám víc než komukoli jinému ."
Vévoda zrudl radostí.
"Věřte mi, bratře," pokračoval Jindřich, "vezměte věci do svých rukou a vládněte v Navarrsku. Když mi zaručíte místo u svého stolu a dáte mi pěkný les, kde bych mohl lovit, budu dokonale šťasten."
"Vládnout v Navarrsku?" řekl vévoda, "ale co když."
"Vévoda ďAnjou se stane polským králem?" doplnil ho Jindřich.
Vévoda ďAlengon zděšeně pohlédl na Jindřicha.
"Poslyšte, bratře," pokračoval král navarrský, "počítal jsem i s touto možností. Může se stát, že váš prostřední bratr bude korunován na polského krále, může se stát, že by váš nejstarší bratr Karel, přeji mu jen to nejlepší, náhodou zemřel. Z Pau, hlavního města navarrského království, je asi dvě stě mil do Paříže, z Krakova je to však více než čtyři sta. Vrátíte se a převezmete francouzský trůn v okamžiku, kdy se polský král teprve dozví, že francouzské království je bez panovníka. V nejlepším případě bude vévoda teprve v polovině cesty do Louvrů. Teprve potom, budeteli se mnou spokojen, dáte mi navarrské království. Ujišťuji vás, že by se Navarrsko stalo zářícím klenotem vaší mocné koruny. Jenom od vás a za takových podmínek bych mohl přijmout trůn . To je, řekl bych, ta lepší stránka věci. V nejhorším zůstanete u nás na jihu a založíte tam královský rod a já bych, když dovolíte, žil se svou rodinou vedle vás . Co však zde, čím jste? Ubohým pronásledovaným princem, třetím synem francouzského krále, otrokem svých dvou starších bratří, kteří vás mohou kdykoli vsadit do Baštily."
"Ano, vím to," řekl vévoda ďAlengon, "cítím to až příliš dobře. Řekněte mi však, Jindřichu, vy opravdu netoužíte vrátit se na královský trůn v Pau?"
"Některá břemena jsou příliš těžká pro jedince," odpověděl Jindřich s úsměvem, "netroufám si na to.
301

Jenom pomyšlení na tak velikou zodpovědnost mi nahání strach."
"Jindřichu, vy se opravdu zříkáte svých nároků?"
"Řekl jsem to již panu de Mouy a vám to opakuji znovu."
"Bratře," ozval se vévoda, "to jsou všechno choulostivé záležitosti, zde nestačí jenom slova. Jaké mi dáte záruky?"
"Dnes večer po deváté vám předám seznam hugenotských vůdců, dostanete také podrobný plán všech příprav. Nároku na navarrský trůn jsem se již zřekl písemně, listinu má pan de Mouy."
Vévoda ďAlengon uchopil Jindřichovu ruku a pevně ji stiskl právě ve chvíli, kdy do pokojů vstoupila Kateřina Medicejská. Jako obvykle nedala se ani ohlásit. "Vy jste spolu?" řekla s falešným úsměvem, "vypadáte opravdu jako dva rodní bratři."
"Doufám, Madame," odpověděl chladnokrevně vždy pohotový Jindřich, zatímco vévoda zbledl jako stěna.
Král navarrský se uklonil a ustoupil o několik kroků, aby si královnamatka mohla promluvit se svým synem.
Kateřina držela v ruce překrásný šperk. "Dostala jsem z Florencie vzácnou sponu, daruji vám ji. Připevněte si ji na opasek k meči," a šeptem pokračovala, "kdybyste dnes večer náhodou zaslechl nějaký hluk z ložnice vašeho bratra Jindřicha, ať vám ani nenapadne vycházet z komnat!"
Vévoda ďAlengon stiskl matce vděčně ruku a řekl: "Dovolíte mi, Madame, abych ukázal Jindřichovi váš drahocenný dar?"
"Můžete učinit něco mnohem lepšího. Věnujte mu šperk svým i mým jménem, objednala jsem navlas týž i pro Jindřicha."
"Slyšel jste to, Jindřichu?" zeptal se vévoda, "moje dobrá matka mi přinesla tuto sponu. Je vzácná, její cena je však zdvojnásobena svolením, že vám ji smím darovat."
302

Jindřich byl nadšen krásou šperku a rozplýval se v dících.
"Můj synu," řekla po chvíli Kateřina, "necítím se dobře a půjdu si lehnout. Také š bratr Karel je po pádu z koně velmi unavený a chystá se na lože. Dnes večer nebude společná rodinná večeře, každý dostane jídlo do svých pokojů. Vidíte, Jindřichu, málem jsem zapomněla vám blahopřát k činu vyžadujícímu nejen odvahu,

ale i hbitost. Zachránil jste svého krále a bratra, odměna vás nemine."
"Jsem již odměněn, Vaše Veličenstvo," řekl Jindřich a ukázal na zlatou sponu vykládanou drahokamy.
"Ne, na to nemyslím," odpověděla Kateřina Medicejská, "zasloužíte si mnohem víc. Král i já již vymýšlíme způsob, jak se vám náležitě odvděčit."
"S hrdostí přijmu vše, Vaše Veličenstvo," odpověděl Jindřich a hluboce se uklonil, "co pochází od vás a od mého laskavého bratra." Jindřich Navarský se znovu uklonil a opustil komnatu.
"DAlengone, ĎAlengone," šeptal si cestou, "jsem si jistý, že z Paříže neodejdu sám. Spiknutí mělo zatím jenom tělo, nyní má i hlavu a srdce. Ale pozor! Kateřina mi věnovala dar a slibuje ještě další odměnu. Za tím jistě vězí čertovo kopýtko, musím ještě dnes večer zajít za Markétou a promluvit si s ní o všem, co jsem se dozvěděl."

XXXIII
VDĚČNOST KRÁLE KARLA DEVÁTÉHO

Maurevel se ukrýval v královské zbrojnici. Když Kateřina zjistila, že se blíží chvíle návratu z lovu, převedla najatého vraha do své modlitebny spolu s ostatními vojáky, které si Maurevel přivedl s sebou.
Karel IX. se dozvěděl od své chůvy, že jakýsi neznámý muž trávil několik hodin v jeho kabinetě, a strašně se rozhněval. Když mu ale cizince popsali

a Madelon potvrdila, že je to týž muž, kterého k němu přednedávnem přivedla, domyslel si, že je to Maurevel. Potom se mu vybavila dopolední scéna s matkou, vynucený podpis na zatykači a rázem vše pochopil.
"Vybrala si špatnou dobu," šeptal Karel IX., "právě když mi zachránil život."
Rozhodl se, že půjde k matce, učinil několik kroků ke dveřím, ale nakonec se zastavil. Je to zbytečné, řekl si, zase jen další nekonečný rozhovor, zase další hádka! Raději to zařídím sám .
Král zavolal chůvu. "Zavři dobře všechny dveře, Madelon," přikázal jí, "a řekni královně Alžbětě,1 že mi není po pádu dobře. Chci být dnes v noci sám."
Chůva odešla. Protože Karel měl ještě k uskutečnění svého plánu dost času, sedl si za stůl a začal skládat verše. Plně soustředěn, nevšímal si ani, kolik je hodin. Ve ztichlém Louvrů odbíjela devátá. Král zvedl hlavu a naslouchal hlasu zvonu.
"K čertu!" vykřikl, "myslel jsem, že je teprve sedm. Nejvyšší čas!"
Vzal si rychle plášť, klobouk a vyšel tajnými dveřmi, jež dal prorazit mezi dřevěným obkládáním stěny. O existenci tajného východu nevěděla dokonce ani Kateřina Medicejská.
Když se Jindřich Navarrský rozloučil s královnoumatkou a s vévodou ĎAlengon, spěchal do svých pokojů. Rychle se převlékl a šel navštívit Markétu.
Mladá královna si mezitím pozvala vévodkyni de Nevers, pány de Coconnas a de La Mole, aby jim f nabídla sladkosti, zavařené ovoce a nejrůznější džemy.
Také Karel IX. se vydal stejnou cestou jako Jindřich. Všiml si, že oba manželé spolu na honu často rozmlouvali, viděl jejich vzájemné úsměvy, a tak usoudil, že Jindřich bude bezpochyby večeřet u své manželky.
1 Alžběta Rakouská, dcera Maxmiliána, byla manželkou Karla IX.

Karel rázně zaklepal na dveře Markétina bytu. Otevřela mu Gillonna. Když poznala krále, byla tak zděšena, že zapomněla i na předepsanou poklonu patřící královskému majestátu. Místo aby upozornila svou paní na vznešenou návštěvu, nechala dveře dokořán a Markétin bratr vešel dovnitř. Slabý výkřik, který se Gillonně hrůzou vydral z úst, nemohla její velitelka slyšet.
Král došel až do předpokoje. Za dveřmi jídelny bylo slyšet veselý a rozpustilý smích.
Ubohý Jindřich, pomyslel si Karel, raduje se a ani netuší, ,co na něho přichystali.. . Potom nadzvedl závěs a s úsměvem řekl: "To jsem já."
"Jeho Veličenstvo!" vykřikla zděšeně Markéta.
Těžko lze popsat, co po jejím výkřiku následovalo. Oba šlechtici byli otočeni ke dveřím zády a krále neviděli. Vévodkyně de Nevers hleděla zmateně na Karla a nebyla schopna slova. Hraběti de Coconnas bleskl hlavou spásný nápad. Prudce vyskočil od stolu, svrhl stolní desku s jídlem a nápoji a zároveň povalil oba svícny osvětlující nevelikou jídelnu.
Nastala tma a hrobové ticho.
"Uteč!" pošeptal Coconnas příteli, "rychle pryč!"

Hrabě de La Mole se nedal dvakrát pobízet, přiskočil ke stěně a poslepu hledal dveře k ložnici, aby se odtud dostal do kabinetu, který dobře znal. Ve dveřích ložnice nečekaně narazil na postavu muže, jenž měl namířeno do jídelny stejně jako král.
"Co to má znamenat?" netrpělivě vykřikl Karel ze tmy, "vyrušil jsem vás snad od nějakého tajného obřadu, že je z toho takový zmatek .? Jindřichu, Jindřichu, ozvi se již, kčertu!"
"Jsme zachráněni," šeptala Markéta a uchopila nejbližší mužskou ruku, o níž byla přesvědčena, že patří hraběti de La Mole, "král si myslí, že je zde můj manžel."
"Upokojte se, Madame, necháme ho v jeho omylu," odpověděl Jindřich také šeptem.
"Proboha!" vykřikla znovu Markéta a okamžitě pustila ruku Jindřicha Navarrského.
"Tiše!" napomínal ji Jindřich.
305

"Co si to tam šeptáte?" zlobil se Karel, "řekněte mi již konečně, kde jste, Jindřichu?"
"Zde, Sire," ozval se král navárrský.
Mordie, myslel si Coconnas skrčený v rohu místnosti s vévodkyní de Nevers, nějak se to začíná zaplétat.
"Jsme ztraceni," šeptala vévodkyně.
Coconnas, jindy ztřeštěný a nesmyslně lehkomyslný, pochopil, že čím spíš zapálí svíce, tím lépe pro všechny, kteří se ocitli v tak nezáviděníhodné situaci. Nahmatal na podlaze ležící svícen, přiložil knot k žhavému uhlíku a několikrát mocně zafou kal. Okamžitě vyskočilplamen, mladík zapálil další svíce a v jídelně se objevilo světlo.
Karel IX. přelétl místnost zkoumavým pohledem.
Jindřich stál vedle své ženy, vévodkyně de Nevers byla sama v rohu jídelny a Coconnas, stojící uprostřed místnosti se svícnem v ruce, osvětloval celé jeviště.
"Omluvte nás, bratře," řekla pohotově Markéta, "nečekali jsme vás."
"Proto jste nám nahnal takový strach, Sire," dodala vévodkyně de Nevers s nevinným úsměvem.
"Ano, i já jsem se lekl," dodal Jindřich, "jinak bych přece nemohl převrhnout tak těžký stůl."
Coconnas vzhlédl s obdivem k Jindřichovi, jako by chtěl říci: Hle, pravý vzor manžela. Stačí mu jen nepatrný náznak a dovede zachránit celou situaci.
"Je to tady jako po bitvě," řekl král Karel, "tvoje večeře, Jindřichu, je na zemi. Pojď se mnou, pojíš, jinde. Pro dnešek mi bude muset tvoje manželky prominout."
"Sire, vy byste mi prokázal tu čest.,.?"
"Ano, Jindřichu, chci, abys mne doprovodil z Louvrů. Margot, půjč ini svého manžela, ráno ti ho zase v pořádku vrátím."
"Bratře, můj souhlas nepotřebujete," odpověděla Markéta, "jste přece jeho i mým pánem."
"Sire," řekl Jindřich, "zajdu si jenom do svého bytu pro jiný plášť a okamžitě se vrátím."
306

"Není třeba, Jindřichu, vždyť ten, co máš, je dobBý a sluší ti."
"Sire, já .," namítal Jindřich.
"Řekl jsem ti, aby ses nevracel do svého bytu. Hrome, neslyšel jsi, co jsem říkal?" téměř vykřikl Karel.
"Ano, jděte," souhlasila nečekaně Markéta a tiskla Jindřichovu ruku. Z bratrova podivného pohledu uhodla, že Karel ví, proč brání Jindřichovi, aby se vracel pro plášť.
"Tak půjdeme, Sire," rozhodl se Jindřich.
Teprve nyní si všiml Karel hraběte de Coconnas, jenž právě zapaloval další svícen. "Kdo je tento šlechtic?" zeptal se, "není to náhodou pan de La .Mole?"
Co mu asi řekli o La Molovi? ptala se v duchu Markéta.
"Ne, Sire," ozval se Jindřich, "pan de La Mole zde k mé veliké lítosti není. Považoval bych si za čest, kdybych ho mohl Vašemu Veličenstvu představit s jeho přítelem panem de Coconnas. Jsou nerozluční jako dvě dvojčata a oba jsou ve službách vévody ďAlengon."
"Našeho čarostřelce?" odpověděl král, "nu budiž ."
Karel IX. se zamyslel, svraštil obočí a pokračoval:
"Pan de La Mole . není hugenotem?"
"Přešel ke katolíkům," vysvětlil mu Jindřich, "ručím za něj, Sire."
"Vaše záruka, Jindřichu, po tom, co jste dnes pro mne vykonal, mne zbavuje

jakýchkoli pochyb. Ale přiznám se, rád bych toho pána poznal. Snad až příště."
Karel IX. se naposledy rozhlédl po komnatě, políbil Markétu, zavěsil se do krále navarrského a odešel.
U brány Louvrů chtěl Jindřich ještě s .kýmsi promluvit.
"Jenom pojďme a rychle," napomínal ho Karel, "nechápeš, že dnes večer není pro tebe v Louvrů dobrý vzduch? Věř mi už konečně!"
307

Co asi bude s panem de Mouy? uvažoval mlčky Jindřich, zůstane sám v mé ložnici.? Co není dobré pro mne, může být mnohem horší pro něho.
"Jindřichu," řekl Karel, když přešli po padacím mostě, "opravdu ti nevadí, že se lidé od vévody ĎAlengon dvoří tvé ženě?"
"Na co narážíte, Sire?" zeptal se Jindřich.
"Ten Ooconnas hází zamilovaným okem po Margot," řekl Karel IX.
"Kdo vám to namluvil, Sire."
"Ať už to byl kdokoli, řekli mi to!"
"Informovali vás falešně, Sire. Pan de Coconnas vrhá zamilované pohledy, to je pravda, ale na někoho jiného. Na paní de Nevers."
"Cože?"
"Je to tak, Vaše Veličenstvo, jsem si tím jist."
Karel se dal do hlasitého smíchu. "Vévoda de Guise může opět přijít a vyprávět mi klepy, tentokrát odejde s dlouhým nosem. Řeknu mu, že tou šťastně milovanou ženou je jeho vlastní švagrová .! Vidíš, ted však nevím, jestli mluvil o Coconnasovi nebo o La Molovi," přiznal se Karel.
"Nemohl mluvit ani o jednom, ani o druhém, Sire. Ručím za lásku své ženy," řekl Jindřich přesvědčivým hlasem.
"Dobrá, již mlčím. Na mou čest, jsem rád, že to říkáš. Jsi starý poctivec, vidím, že bych se bez tebe neobešel."
Král domluvil a tlumeně zapískal. Z rohu ulice de Beauvais se vynořili čtyři šlechtici a přidali se ke králi. Potom celá naše skupinka pokračovala do středu města a my se s čtenářem na chvíli vrátíme do Louvrů, do jídelny s převrženým stolem a vyděšenými spolustolovníky.
"Tak, a můžeme aspoň dokončit večeři," navrhla Markéta.
"Ne," odmítla vévodkyně de Nevers, "bojím se, že by nás někdo znovu vyrušil. Není nad domek v ClochePercée! Tam se za námi nikdo nedostane, ledaže by přepadl dům. Tam také, na rozdíl od Louvrů, mohou naši galantní průvodci použít kordu," usmá
308

l a se vévodkyně a obrátila se ke Coconnasovi. "Co to pořád hledáte pod stolem a.za skříněmi, můj statečný hrdino?"
"Svého přítele přece," odpověděl mladík.
"Toho naleznete za mou ložnicí," zasmála se Markéta, "je tam vchod do malého kabinetu."
"Děkuji vám, Madame," řekl Coconnas a zmizel v ložnici.
Po chvíli se ozval jeho hlas tlumený dvěma závěsy: "Hrdino, kde jsi?"
Stejně tlumeně a jakoby zdálky zněla i odpověď: "Zde .. . Jak to pokračuje?"
"Jsme teprve u zákusků," odpověděl Coconnas.
"Nevtipkuj, to jsem nemyslel. Co král Jindřich?"
"Vůbec nic neviděl. Je to vzor dokonalého manžela. Takového bych přál své budoucí ženě."
"A co Karel?"
"Král? To je již jiné. Odešel a, odvedl si i manžela tvé Markéty."
"Jistě?"
"Vždyť to říkám. Dlouho si mne prohlížel, a když se dozvěděl, že jsem tvým přítelem a oba patříme k družině vévody ĎAlengon, ohrnul nos."
"Myslíš, že mu o mně něco napovídali?"
"Jistě. A nebylo to zřejmě nic dobrého .., o to však nyní nejde. Zdá se, že naše dámy chějí vykonat pouť směrem k ulici du RoideSicile a doufají, že jim budeme dělat čestný doprovod."
"To je vyloučeno ., víš to přece."
"Nic nevím. Mluv!"
"Dnes večer máme službu u vévody," odpověděl smutně La Mole.
"Mordie! Zapomněl jsem," zlobil se Coconnas.
Oba přátelé se vrátili ke královně a k vévodkyni, aby jim vysvětlili, že je povinnost nutí zůstat v paláci u dveří vévody ĎAlengon.
"Když jste ve službě, nedá se nic dělat," odpověděla paní de Nevers, ,,my však půjdeme! Viďte, Markéto?"

"A kam půjdete?" zeptal se Coconnas.
309

"Jste příliš zvědavý, příteli," řekla posměšně vévodkyně, "quero et invenies."1
Mladí šlechtici se hluboce uklonili a vyšli do chodby vedoucí k pokojům vévody ĎAlengon,
Vévoda je již očekával. "Jdete vskutku pozdě, pánové," řekl.
"Ještě není deset, Vaše Výsosti," bránil se Coconnas.
Vévoda se podíval na hodinky. "Máte pravdu, pánové. Ale v Louvrů již všechno spí."
"Přejete si, Vaše Výsosti, abychom zavolali dvořany k malému slyšení před ulehnutím?" zeptal se La Mole.
"Ne, právě naopak! Zajděte za nimi a všechny je propusťte. Vy pak, pánové, máte volno až do zítřejšího rána."
Mladíci uposlechli. Rozkaz nikoho nepřekvapil, za dobu služby poznali vévodovy vrtkavé nálady.
"Vida," šeptal Coconnas La Molovi, "zdá se, že dnes v noci nebude nikdo z Louvrů spát doma. Mordie, noc bude krásná, využijeme toho i my."
Přátelé vběhli do svého pokoje, vzali si pláště a meče a spěchali z paláce, jak nejrychleji dovedli.
Na konci ulice du CoqSaintHonoré dohonili nosítka. Z okénka se na ně usmívaly královna Markéta a vévodkyně de Nevers.
XXXIV
A OSUD MĚNl
Vévoda měl pravdu jenom částečně. V Louvrů panovalo skutečně hluboké ticho. Mýlil se, když řekl, že všichni již dávno spí.
Markéta s vévodkyní de Nevers odešly do ulice Tizon v doprovodu pánů de Coconnas a de La Mole, král Karel IX. s Jindřichem Navarrským právě procházeli pařížskými uličkami. František ĎAlengon
1 Hlede a nalezneš. 310

zůstal v paláci, ale nespal. Úzkostlivě očekával události, jež mu naznačila královnamatka, avšak hluk z Jindřichovy ložnice se zatím neozýval. Kateřina Medicejská ulehla konečně na lože a přikázala paní de Sauvé", aby jí předčítala staré italské příběhy, které ji vždy dokázaly rozesmát.
Královnamatka neměla už dlouho tak dobrou náladu jako tentokrát. S chutí povečeřela v kruhu dvorních dani, potom vyslechla osobního lékaře, překontrolovala každodenní účty svého domu a nakonec nařídila společnou modlitbu za úspěch jakéhosi plánu slibujícího zajistit veliké štěstí jejím synům. Byl to Kateřinin dávný zvyk pocházející ještě z Florencie. Často se u ní odříkávaly modlitby, někdy dokonce dávala sloužit mše, jejichž pravý účel znala jenom ona sama.
Královna přijala ještě Reného a vybrala si jednu z jeho nově připravených voňavek.
Dvorní dámy očekávaly, že nyní se již královna odebere na lože. Místo toho přikázala pážeti, aby k ní přivedli Markétu.
Po chvíli předstoupila před královnu Gillonna.
"Poslala jsem pro paní a ne pro komornou!" rozkřikla se královna.
"Madame," ozvala se Gillonna, "pokládala jsem za svou povinnost říci Vašemu Veličenstvu sama, že královna Markéta odešla se svou přítelkyní, paní vévodkyní de Nevers ,.."
"Teď večer! Tak pozdě?" zlobila se královnamatka, "víte, kam šla?"
"Na večírek do paláce vévodů de Guise. Je tam nějaký nový astrolog nebo věštec ."
.
"Kdy se Markéta vrátí?" přerušila komornou královnamatka.
"Sezení se protáhne dlouho do noci, je pravděpodobné, že Její Veličenstvo zůstane u paní vévodkyně až do rána," vysvětlila Gillonna.
"Není doma," odsekla Kateřina, "co se dá dělat."
Gillonna se uklonila a odešla.
"Charlotto, pokračujte v četbě!" přikázala Kateřina Medicejská.
311

Paní de Sauve rozevřela knihu italských povídek a hlasitě předčítala. Asi po desíti minutách ji královna přerušila: "Málem jsem zapomněla ., z chodby již mohou odvolat stráže!"
Bylo to smluvené znamení, na něž Maurevel netrpělivě čekal.
Paní de Sauve vyřídila královnin rozkaz a znovu usedla k četbě. Tentokrát četla téměř půl hodiny. Příběh byl zřejmě zajímavý, protože Kateřina napjatě

naslouchala. Pojednou pronikl až do královniny ložnice dlouhý, pronikavý výkřik. Paní de Sauve zděšeně vzhlédla na Kateřinu. V okamžiku ticha zazněl výstřel z pistole.
"Co je, Charlotto?" řekla královna, "proč nečtete?"
"Madame, nic jste neslyšela?" zeptala se na smrt bledá dvorní dáma.
"Co bych měla slyšet?" tvářila se nechápavě Kateřina.
"Ten výkřik ."
"A výstřel," dodal Nancey, kapitán královniny gardy, který jako jediný, když byly odvolány stráže, měl za povinnost zůstat u královny.
"Výkřik a výstřel? Ne, nic jsem neslyšela! A i kdyby, ještě jste nikdy neslyšeli v Louvrů křik a výstřely? Ctěte, čtěte, Charlotto!"
"Vaše Veličenstvo, poslouchejte .. je slyšet kroky . a klení," řekla paní de Sauve, zatímco pan de Nancey s rukou na meči čekal, jak se královna rozhodne. Bez jejího výslovného rozkazu nesměl opustit místnost.
"Mám zjistit, co se děje?" zeptal se kapitán.
"Ne, jen zůstaňte zde," odpověděla Kateřina, "kdo by mne chránil, kdyby sejloopravdy něco strhlo? To se jistě zase bijí ti opilí Švýcaři!"
Královnin klid ostře kontrastoval s pocity hrůzy, které se zmocnily dvorní dámy a které, přiznejme, znepokojovaly i kapitána gard. Paní de Sauve upřela na Kateřinu Medicejskou tázavý pohled.
"Vaše Veličenstvo!" vykřikla Charlotta, protože

zaslechla další zvuky, "vypadá to, jako by tam někoho vraždili!"
"Koho by zde v Louvrů vraždili?" rozkřikla se Kateřina.
"Navarrského krále! Hluk vychází z jeho bytu."
Husa, šeptala si královna, všude vidí jenom toho svého zbožňovaného králická.
"Proboha! To je strašné!" sténala paní de Sauve a klesla bezmocně do svého křesla.
"Už je po všem, vždyť je ticho," řekla Kateřina a obrátila se na velitele gard, "kapitáne, zítra ráno zjistíte, co se vlastně stalo. Jestliže došlo k nějaké rvačce, doufám, že viníky řádně potrestáte. A vy, Charlotto, čtěte!"
Kateřina Medicejská si znovu položila hlavu na měkké polštáře. Ovládala se téměř dokonale, jenom paní de Sauve, protože seděla těsně vedle ní, postřehla, že královněmatce vyvstaly na čele veliké krůpěje potu.
Dvorní dáma začala číst. Oči i hlas uposlechly královnina rozkazu, její mysl však bloudila jinde. Představovala si hrozné nebezpečí ohrožující život milovaného muže. Ne, nemohla se mýlit, křik i výstřel vycházely z Jindřichova bytu. A královnin předstíraný klid ji jenom utvrzoval v strašlivém podezření. Po několika minutách vnitřního boje, kdy jí povinnost velela zůstat a číst, zatímco srdce i cit ji přenášely jinam, byl její hlas čím dál nesrozumitelnější. Kniha jí vypadla z rukou a paní de Sauve omdlela.
Znovu se ozval hluk, tentokrát mnohem silnější, a těžké prchající kroky duněly chodbou. Třeskly dva výstřely z takové blízkosti, že řinčely i okenní tabulky. Kateřina zbledla. Předpokládala, že zápas bude krátký a že se obejde bez výstřelů. Vymrštila se z lože právě v okamžiku, kdy se de Nancey, s obnaženým mečem chystal vyjít na chodbu.
"Vy zůstanete zde, kapitáne! Půjdu se podívat samá!"
Opustíme na chvíli královnumatku a vrátíme se

s čtenářem k Orthonovi, jemuž Jindřich svěřil důležité poslání.
Králův sluha, jak si jistě vzpomínáme, opustil družinu lovců a jel na určené místo, aby vyřídil králův vzkaz a předal klíč od Jindřichovy ložnice. Mužem, jehož Orthon vyhledal, byl hrabě de Moúy.
Hrabě si prohlédl klíček a v jeho duté části nalezl tenký svinutý proužek papíru. Bylo na něm napsáno heslo umožňující v noci vstup do Louvrů.
V půl desáté večer si hrabě de Mouy oblékl brnění, jehož zázračnou pevnost si už několikrát vyzkoušel, přes brnění si vzal hedvábný kabátec, připjal kord a za pas zastrčil dvě bambitky. A to vše ukryl pod pověstným pláštěm třešňové barvy, ušitým přesně podle vzoru pana de La Mole.
U hlavního vchodu se de Mouy prokázal heslem a nikým nepoznán dostal se do paláce. Bez dlouhého rozmýšlení vstoupil do pokojů krále navarrského krátce poté, co Jindřich odešel tajnými dveřmi za Markétou. V předpokoji už pana de Mouy očekával Orthon.
"Pane de Mouy, král musel odejít a přikázal mi, abych vás uvedl do jeho bytu. Kdyby se jeho návštěva protáhla, vzkazuje vám, jak jistě víte, abyste si klidně lehl na jeho lože."

De Mouy pokývl hlavou a vstoupil. Aby inu nebyla dlouhá chvíle, vzal si pero a inkoust, přistoupil k podrobné mapě Francie a začal si zapisovat všechna města a jejich vzdálenosti na úseku Paříž Pau. Byl však se soupisem brzy hotov a marně si vymýšlel, jak zkrátit dobu čekání na Jindřicha Navarrského.
Dvakrát třikrát prošel pokojem, vyhlédl oknem na noční město, ale neprůhledná tma nijak neupoutala jeho pozornost. Na chvíli si sedl, potěžkal kord, prohlédl obě bambitky, potom vstal a znovu bez cíle procházel pokojem. Jeho oči se zastavily u lože. Proč nevyužít královy nabídky? Nebylo to ostatně nic mimořádného. Jindřichův důvěrný vztah k jeho šlechticům byl dobře znám. Navíc se hrabě v ložnici cítil v bezpečí, v předpokojl hlídal sluha, a kdyby
314

snad de Mouy náhodou usnul, král by ho vzbudil. Hrabě přenesl lampu na noční stolek, vytáhl obě bambitky a umístil je na dosah ruky. Vedle sebe položil meč, který předtím vytáhl z pochvy.
Za chvíli v pohodlném loži s nebesy usnul tvrdým spánkem. Chrápal tak hlasitě, že s ním mohl soupeřit opravdu jenom sám Jindřich.
Sotva hrabě usnul, vyšlo šest mužů ozbrojených meči a dýkami z královniny kaple. Tajná dvířka je zavedla přímo na chodbu vedoucí k pokojům krále navarrského. V čele šel Maurevel s taseným mečem a dýkou, širokou jako lovecký nůž. Za pasem měl na stříbrných sponkách zavěšeny své dvě oblíbené bambitky. U dveří bytu krále navarrského se zastavil.
"Přesvědčili jste se, že hlídky byly z chodby skutečně odvolány?" zeptal se zabiják jednoho z vojáků.
"Na chodbě není živá duše," odpověděl poručík, jenž, jak se zdálo, byl velitelem najatých gardistů.
"V pořádku," přikývl Maurevel, "nyní si musíme zjistit, jeli náš vězeň doma."
"Kapitáne," ozval se poručík, když poznal, že Maurevel chytá za kliku Jindřichových dveří, "zde je přece byt krále navarrského!"
"Tvrdí někdo, že ne?" podivil se najatý vrah.
Gardisté se na sebe nechápavě podívali. "Snad nechcete zatknout někoho. v bytě navarrského krále? Teď v noci a v královském paláci?" namítal poručík.
"Co byste mi odpověděl," usmál se Maurevel, "kdybych vám oznámil, že máme zatknout samotného Jindřicha Navarrského?"
"Odpověděl bych vám, kapitáne, že je to zatraceně vážná věc a bez rozkazu vlastnoručně podepsaného krále Karlem Devátým ."
"Tak Ctěte!" přerušil ho Maurevel a podal mu zatykač.
"To je něco jiného," odpověděl poručík, když přečetl zatykač slovo od slova, "teď už nemám námitek," a vrátil kapitánovi listinu.
315

"Jste tedy připraven?"
"Ano."
"A vy?" zeptal se Maurevel zbývajících pěti gardistů.
Ti se jen uctivě uklonili.
"Pánové, poslouchejte," řekl kapitán, "budeme postupovat podle plánu. Dva z vás zůstanou zde u dveří, dva u dveří ložnice a zbývající dva půjdou se mnou."
"A potom .?" otázal se poručík.
"Mám.přísný rozkaz zabránit vězni, aby křičel o pomoc, nebo aby se nám postavil na odpor. Neuposlechnutí rozkazu má být potrestáno smrtí."
"Rozumímli dobře?" zeptal se poručík, "máme volnou ruku?"
"Úplně volnou," souhlasil Maurevel.
Poručík rozdělil gardisty na dvojice. Nejstatečnějšímu z nich rozkázal: "Vy půjdete s kapitánem a se mnou do královy ložnice."
"Chudák král navarrský," poznamenal jeden z gardistů, "zřejmě to má tam nahoře spočítáno."
"A tady na zemi také," ušklíbl se Maurevel a vytáhl z kapsy klíček, který mu dala Kateřina Medicejská, a tiše otevřel dveře.
Na chodbě zůstali dva gardisté, ostatní tři s poručíkem, jak bylo ujednáno, vešli do králova bytu.
"Slyšíte?" zeptal se Maurevel v předpokoji, když zaslechl hlasité chrápání, "zdá se, že náš ptáček je v postýlce!"
Orthon zaslechl kroky. Napadlo ho, že král se vrací, a šel ho pozdravit. Proti němu stálo pět ozbrojených mužů. Orthon zahlédl Maurevela a poznal v něm toho, jemuž říkali "královský zabiják". Věrný sluha se zarazil a postavil se odvážně před dveře vedoucí do ložnice.
"Kdo jste? Co tu chcete?" zeptal se Orthon.
"Jménem krále," odpověděl mu Maurevel, "kde je tvůj pán?"

"Můj pán?"
"Ano. Král navarrský!" pokračoval Maurevel.
316

"Navarrský král zde není," řekl Orthon a postavil se ještě těsněji ke dveřím, "nesmíte vstoupit."
"Lžeš," křikl zabiják, "okamžitě ustup ode dveří!" Orthon se ani nehnul. Jako všichni Béarňané byl i on tvrdohlavý a navzdory svému mládí nepoznal, co je to strach.
"Nepustím vás dovnitř, ,král tam není!"
Maurevel pokynul rukou a čtyři ozbrojenci se vrhli na sluhu. Odtrhli ho ode dveří a Maurevel, aby Orthon nemohl křičet, mu chtěl vecpat do úst roubík. Statečný sluha se vší silou bránil a v nestřeženém okamžiku se zuřivě zakousl Maurevelovi do ruky. Kapitán sykl bolestí a omráčil mladičkého Orthona rukojetí meče.
Orthon ztratil rovnováhu a klesaje k zemi vykřikl: "Pomoc! Pomoc!" Potom ztratil vědomí.
Vrahové překročili jeho tělo, dva zůstali v předpokoji a zbývající vtrhli pod vedením Maurevela do ložnice. Ve slabém světle lampy, stojící na nočním stolku, spatřili královo lože se spuštěnými záclonami.
"Pozor," poznamenal poručík, "už nechrápe!"
"Tak na něho!" rozkázal Maurevel.
Po těchto slovech se ozval za záclonami výkřik podobající se spíše zvířecímu řevu. Zavlnily se záclony a v loži se vztyčil muž v pancíři a s helmou naraženou až na oči. V levé i pravé ruce držel bambitky s nataženými kohoutky, po boku mu ležel obnažený meč.
Maurevel okamžitě poznal mladého hraběte de Mouy. Cítil, jak mu hrůzou vstávají vlasy na hlavě, zbledl a v ústech mu zděšením vyschlo. Ustoupil překvapeně o krok zpátky, jako by spatřil přízrak z jiného světa.
"To jsi ty, vrahu!" zařval hrabě de Mouy, "přišel jsi mne zabít, jako jsi zabil mého otce!"
Jenom dva ozbrojenci, poručík a gardista, kteří vešli s Maurevelem do královy ložnice, zaslechli tato hrozná slova. Ale to již íde Mouy mířil pistolí na Maurevelovo čelo a vystřelil. Maurevel však zavčas
317

uhnul a střela zasáhla do srdce jednoho z gardistů. Současně vystřelil i Maurevel, ale jeho kule se svezla o de Mouyův pancíř. Hrabě se vymrštil z postlele a jedinou ranou meče rozpoltil poručíkovi lebku. De Mouy okamžitě napadl Maurevela, který mezitím povstal, aby s hrabětem zkřížil zbraň.
Zápas byl krátký, ale hrozný. Již při čtvrtém výpadu ucítil Maurevel v hrdle soupeřův kord. Přidu. seně vykřikl a svalil se na podlahu. Při pádu strhl s sebou i lampu, která okamžitě zhasla.
Hrabě využil tmy a vyrazil do předpokoje. Jednoho z gardistů porazil, druhého odmrštil stranou a jako blesk prolétl dveřmi na chodbu. Gardisté hlídající vchod do Jindřichova bytu vystřelili po prchajícím stínu z bambitek, jejich střely se však zaryly do uhlazené zdi. De Mouy byl zachráněn. Zůstala mu ještě jedna nevypálená pistole a v ruce meč, s nímž se dovedl ohánět jako hrdina antických bájí.
Hraběti napadlo, že by se mohl ukrýt v pokojích vévody ĎAlengon. Zdálo se mu, že dveře vévodova bytu jsou pootevřeny. Zároveň mu však něco říkalo, že by měl z Louvrů uprchnout, a to co nejrychleji. Rozhodl se pro útěk a již se hnal chodbou ke schodišti. Dlouhými skoky bral hned několik schodů najednou, vyběhl k hlavní bráně a ohlásil dvě slova smluveného hesla.
Když se dostal bezpečně před mříž královského paláce, vykřikl na strážné: "Běžte honem nahoru! Vraždí se tam z rozkazu krále!"
Gardisté zůstali ohromeni. Slyšeli hluk i výstřely z paláce, slova neznámého šlechtice jenom potvrdila jejich podezření. De Mouy využil překvapení, jež způsobila jeho výzva, a zmizel v ulici du Coq. Z nočního přepadení, tak důkladně připraveného, vyvázl jakoby zázrakem bez jediného škrábnutí.
Právě v této chvíli zaslechla Kateřina Medicejská pana de Nancey a hlasem zvyklým nařizovat mu řekla:
"Vy zůstanete zde, kapitáne. Půjdu sama."
"Vaše Veličenstvo," odpověděl de Nancey, "mohlo
318

by to být pro vás nebezpečné. Mou povinností je doprovázet vás."
"Zůstaňte, pane!" řekla Kateřina ještě rozhodnějším hlasem než předtím, "králové

mají mnohem mocnější ochranu, než je meč obyčejného smrtelníka, byť by patřil kapitánovi mé osobní gardy!"
Pandě Nancey uposlechl a zůstal.
Kateřina si vzala lampu, vešla na chodbu ipáchnoucí ještě střelným prachem a ledově klidná a bezcitná zamířila přímo k bytu Jindřicha Navarrského. Všude panovalo naprosté ticho. Královnamaťka otevřela dveře a v předpokoji našla ležícího Orthona.
Tady je sluha, řekla si, v ložnici bude jeho pán. A překročila práh dalších dveří.
Její noha narazila na mrtvé tělo. Sklonila lampu a podívala se zblízka. Byl to mladý důstojník s rozpolcenou lebkou. O několik kroků dál ležel gardista se střelnou ranou v srdci. U Jindřichova lože se zmítal těžce zraněný muž. Tvář měl mrtvolně bledou. Krvácel z obou stran proťatého hrdla a marně se pokoušel vstát. Byl to Maurevel.
Kateřina se hrůzou otřásla, mráz jí proběhl po celém těle. Jindřichova postel byla prázdná. Marně se rozhlížela po ložnici, neníli mezi třemi těly ještě i to čtvrté, které tak toužebně hledala.
Maurevel poznal královnu. Jeho oči se rozšířily hrůzou a rukou se pokusil o jakýsi nesrozumitelný posunek.
"Kde je?" zeptala se Kateřina, "co se staro? Snad vám neuprchl?"
Maurevel chtěl odpovědět, ale z úst mu vyšel sípavý, chrčivý zvuk, udušený v krvavé pěně. Ukázal proto na .krvácející ránu na hrdle a slabostí ztratil vědomí.
"Mluv!" naléhala královnamatka, "třeba jen jediné slovo,..!"
Maurevel již neodpovídal. Byl v hlubokém bezvědomí a Kateřinu neslyšel.
Královnamatka se znovu rozhlédla. Spatřila jenom mrtvoly vojáků a umírajícího Maurevela.

Jindřichova ložnice byla plná krve a nad strašlivým dramatem, které si nedovedla vysvětlit, se vznášelo hrobové ticho.
Ještě jednou promluvila na Maurevela, pokoušela se ho přivést k vědomí, ale všechno bylo marné. Královský zabiják se ani nepohnul. Pod kabátcem rnu vyčníval kousíček papíru. Zatykač podepsaný Karlem IX. Kateřina jej vytáhla a ukryla.
Její mysl ovládl pocit zlosti a zoufalé bezmoci. Nevěděla, co má dělat. Z nejasného polovědomí jí vyrušily cizí kroky. Ohlédla se. Ve dveřích ložnice stál vévoda ĎAlengon. I on, vyděšen hlukem a výstřely, omámený pohledem na tratoliště ikrve, díval se na matku nepřítomným zrakem.
"Vy zde?" zeptala se Kateřina.
"Ano, Madame. Proboha, co se to tu stalo?"
"Vraťte se okamžitě do svých komnat, synu! Brzy se všechno dozvíte!" nařídila mu matka nezvykle tvrdým tónem.
Nejmladší královský princ beze slova odešel. Dokonce se matce ani nepoklonil.
Vévoda nebyl tak zcela neinformován, jak si Kateřina myslela. Jakmile se ozvaly na chodbě první kroky, pootevřel dveře a zahlédl šest ozbrojenců. Vzpomněl si na matčina slova a pochopil, oo se asi bude dít. S neskrývanou radostí si pomyslil, že ruka mnohem mocnější než jeho mu odstraní z cesty nejnebezpečnějšího nepřítele. Potom zaslechl výstřely a ozvěnu prchajících kroků. Znovu pootevřel dveře. Z pokojů Jindřicha Navarrského vyrazil muž v dobře mu známém třešňově červeném plášti.
De Mouy, napadlo ho, de Mouy u mého švagra? To není možné, musel to být pan de La Mole.
Vévody se zmocnil neklid stejně silný jako zvědavost. Vzpomněl si, že sama Markéta mu doporučila právě tohoto mladého šlechtice. Rychle vyběhl do pokojů obou mladíků, aby se přesvědčil, koho vlastně na chodbě viděl. Místnost byla prázdná, pouze v rohu byl přehozený přes židli plášť. Měl třešňově červenou barvu.

"Tak to přece jenom nebyl La Mole," šeptal si vévoda ĎAlengon a rychle se vrátil do svého bytu.
Znovu se ho zmocnila úzkost. Budeli pan de Mouy chycen, prozradí celé spiknutí. Otevřel okno vedoucí k hlavní bráně. Strážní právě propouštěli muže v červeném plášti. DAlengon si oddechl. A hned nato zaslechl výkřik pana de Mouy.
"Zmýlil se," usmál se vévoda, "vraždí se z rozkazu královny!"
František ĎAlengon šel ke dveřím a opatrně je pootevřel. Do Jindřichova bytu právě vcházela Kateřina. Chvíli počkal a potom šel za ní. Nalezl královnumatku bloudící jako hyena mezi mršinami.
Ostatní známe. Vévoda uposlechl rozkazu a vrátil se do svého bytu. Při rozhovoru

s matkou předstíral klid a překvapení, v jeho mysli však vířily znepokojující myšlenky.
Kateřina Medicejská chtěla být sama. Poznám, že další pokus odstranit Jindřicha ztroskotal, vyrylo jí do tváře rysy zoufalství. Potom se vzchopila a zavolala kapitána de Nancey. Přikázala odnést mrtvoly a Maurevela, protože byl jenom raněný, dala odnést do jeho bytu. Zároveň nařídila, aby krále nikdo zbytečně nebudil, ráno mu sama vysvětlí, co se stalo.
Teprve potom se vrátila do své ložnice. Rychle si přetřela zpocené čelo a na tváři vykouzlila svůj obvyklý úsměv.
"Madame, co se stalo?" zeptaly se dvorní dámy, které se mezitím znovu shromáždily v královniných pokojích.
Jenom paní de Sauve mlčela. K smrti vyděšena nebyla schopna vypravit ze sebe jediné slovo.
"Nic," řekla jim Kateřina, "trochu povyku pro nic."
"Madame," vykřikla konečně paní de Sauve a ukázala rukou na stopy, které po královně zůstávaly, "říkáte, že se nic nestalo, a po každém vašem kroku zůstává na koberci krvavá skvrna!"

321
320

XXXV
NOC KRÁLŮ
Mezitím Karel IX., zavěšený do Jindřicha, bezstarostně procházel noční Paříží. Vpředu drželi dva nosiči pochodně, za dvojicí králů šli čtyři šlechtici z Karlovy družiny.
"Kdykoli se dostanu z Louvrů," řekl Karel IX., "mám stejně radostný pocit, jako kdybyh vstoupil do krásného lesa. Dýchám, žiji a cítím se volný. Rázem je ze mne jiný člověk."
Jindřich se usmál. "Vám by se asi líbilo, bratře, v horách mého kraje," řekl, "tam byste byl opravdu šťastný."
"Ano, možná. Chápu, Jindřichu, že se tam chceš vrátit, ale dej si pozor a nech si podobné chutě pěkně zajít," řekl Karel se smíchem. "Bud opatrný, radím ti dobře, moje matka si tě tak zamilovala, že se bez tebe nemůže ani obejít."
"Vaše Veličenstvo, co budete dělat dnes večer?" zeptal se Jindřich, aby obrátil téma nepříjemného rozhovoru.
"Chci tě s někým seznámit, Jindřichu. Potom mi řekneš svůj názor."
"S největší radostí, Vaše Veličenstvo."
Oba králové nyní procházeli ulicí de la Savonnerie. V místech, kde byl palác rodiny de Condé, zahlédl Karel IX. dva muže zahalené do tmavých plášťů. Vyšli právě ze zadních, málo používaných vrátek, a jeden z nich je nehlučně zamkl.
"Viděl jsi?" zeptal se král Jindřicha, který sa i;l mozřejmě oba muže spatřil, ale ze zvyku mlčel, "to si zaslouží naší pozornosti."
"Proč, Sire?"
"Tebe se to, bratře, netýká, patříš mezi ty šťastlivce, co si jsou jisti láskou své manželky," zasmál se znovu Karel, "náš bratranec de Condé mezi ně jistě nepatří. Možná že tvrdí něco podobného jako ty, ale ať se na místě propadnu, mluvíli pravdu."

"Jak víte, Sire, že tito pánové navštívili paní de Condé?" zeptal se Jindřich Navarrský.
"Mám občas tušení, bratře. Jenom se podívej, sotva nás ti dva uviděli, strnuli jako kamenné sloupy. A potom . plášť toho menšího ., hrome, to je zvláštní!"
"Co vás tak zaujalo, Sire?"
"Nic, jenom mne něco napadlo. Poj dme blíž."
Král zamířil k mužům v tmavých pláštích. Když poznali jeho záměr, pokusili se uniknout.
"Hej, pánové!" křikl Karel, "stůjte přece!"
"Voláte nás?" zeptal se neznámý a Karel i Jindřich se při jeho hlasu zachvěli.
"Tak co, Jindřichu," řekl král, "poznáváš ho?"
"Sire, kdyby váš bratr, vévoda ďAnjou, nebyl u La Rochelle, vsadil bych se, že "to promluvil on."
"A neprohrál bys," odpověděl mu Karel, "můj bratr není u La Rochelle, to je celá ta záhada."
"Ale kdo je s ním?"
"Ty ho neznáš? Jen počkej," řekl král a znovu křikl na neznámé, "pánové, neslyšeli jste?"

"Proč nás zastavujete? Jste snad noční hlídka?" ozval se nyní ten větší a vytáhl ruku zpod pláště.
"Možná že jsme hlídka," odpověděl mu král, "stůjte, nařizuji vám to!"
Karel se naklonil k Jindřichovi. "Hned uvidíš," řekl mu šeptem, "co nevidět vybuchne jako sopka a bude chrlit plameny."
"Vás je sice osm," pokračoval větší z obou a kromě ruky odhalil tentokrát i svou tvář, "ale kdyby vás bylo třeba i sto, ustupte. Chceme volnou cestu."
"Vždyť je to vévoda de Guise," řekl udiveně Béarňan.
"Ano, náš bratranec de Lorraine!" dodal Karel, "máte štěstí, že jsem vás poznal."
"Král!" vykřikl vévoda.
Druhý muž se ještě těsněji zahalil do pláště, z úcty ke královi však smekl svůj klobouk.
"Sire," koktal vévoda Jindřich de Guise, "byl jsem . právě navštívit. svou švagrovou ., paní de Condé."

322
323

"A potřeboval jste k tomu doprovod," usmál se Karel. "Nepředstavíte nám svého přítele?"
Karel pokynul nosiči pochodně a přiblížil se k druhému šlechtici.
"Bratře, promiňte," ozval se vévoda Jindřich ĎÁnjou se špatně utajovanou zlostí a hluboce se" uklonil.
"Nikdy bych nevěřil, že by můj bratr vykonal:; v Paříži návštěvu, aniž šel nejdříve pozdravit svéhoj královského bratra," odpověděl mu Karel, "ví přece; velmi dobře, že pro královské prince je v Paříži otevřena jenom jediná brána, ale ta vede ke mně do Louvrů!"
"Ještě jednou se omlouvám, Sire. Promiňte ml mou neuváženost."
"Uvidíme," řekl Karel posměšně, "vysvětlíte n oo jste dělal v paláci vévodů de Condé?"
"Proč se ptáte, Sire," šeptal mu do ucha Jindřich, "sám jste mi to před chvílí vysvětloval," a hlasitě se rozesmál.
"Co to má znamenat?" zeptal se vévoda de Guise,! jenž jako ostatní příslušníci královského dvora za cházel s navarrským králem hrubě a panovačně, "jej na tom něco divného, že jsem šel navštívit svc švagrovou? Nenavštěvuje snad vévoda ĎAlengonl také svou švagrovou?"
Jindřicha se urážka hluboce dotkla, ale mlčel.
"O které švagrové mluvíte?" bránil ho Karel IX.,, "znám jenom jednu. Královnu Alžbětu!"
"Promiňte, Sire," odpověděl vévoda de Guise, "měl jsem říci, že František navštěvuje svou sestru, l Jsou to ale náhody, paní Markétu jsme zahlédli asi! před půlhodinou v nosítkách. Pe jejím boku klusali, dva šviháci, každý u jedněch dvířek."
"Opravdu," podivil se Karel, "co tomu říkáte,.J Jindřichu?"
"Královna navarrská si může chodit svobodně, kam se jí zachce. Ale pochybuji, že dnes opustila: Louvre."
"Já vás ujišťuji, že jsme ji před chvílí viděli,1 trval na svém vévoda de Guise.

"Já také," dodal vévoda ď Anjou, "viděl jsem, jak její nosítka zastavují v ulici ClochePercée."
"Potom s ní musela být vaše švagrová," odpověděl klidně Jindřich, "ne ta zde," a ukázal na palác vévodů de Condé, "ale tam ta," s rukou mířící směreni k paláci vévodů de Guise, "když jsme obě dámy s Jeho Veličenstvem opouštěli, byly spolu. Kdekdo přece ví, že jsounerozlučné přítelkyně."
"Nechápu, co tím chcete říci!" odsekl vévoda de Guise.
"Já ano," poznamenal Karel, "proč by u každé strany dvířek klusal jeden švihák, jak jste nám tvrdil?"
"Dobrá," řekl vévoda de Guise, "možná že opravdu dělají něco, co by neměly. Pak by ale král měl zjednat pořádek."
"Pánové, nechtě na pokoji jak vévodkyni de Condé, tak i vévodkyni de Nevers. Zbytečně ztrácíte čas starostmi o Markétu Navarrskou," křikl Jindřich, "král nemusí mít obavy o svou sestru. Já se také o svou manželku neobávám."
"Ne, nesouhlasím," namítal Karel, "chci mít v celé věci jasno! Přesvědčíme se, kdo měl pravdu. Nosítka zastavila v ulici ClochePercée, viďte, bratře?"
"Ano, Sire."
"Poznal byste ono místo?"

"Jistě, Vaše Veličenstvo," odpověděl vévoda ďAnjou.
"Půjdeme tam, a i kdyby bylo nutné dům zapálit, abychom zjistili, kdo je uvnitř, tak dům zapálíme," prohlásil Karel IX.
Na královo přání vykročili tedy čtyři nejmocnější šlechtici Francie ulicí SaintAntoine. Když došli k ulici ClochePercée, král Karel, protože chtěl celou noční procházku utajit, propustil čtyři šlechtice svého doprovodu. Doporučil jim, aby naložili se zbytkem noci podle své chuti, ale ráno v šest aby stáli s připravenými koni u bran Baštily. Světlonoši pokračovali v cestě dodržujíce před králem a jeho přáteli uctivou vzdálenost.

325
324

V ulici ClouchePercée byly všehovšudy tři domy. Hledáni nebylo nesnadné. Dva byly otevřeny a princové se rychle přesvědčili, že kromě majitelů není nikdo nivnitř. Zbýval tedy třetí a ten byl, jak víme, střežen domovníkem, o jehož vlídnosti a sdílnosti měl přednedávnem vážné pochyby již hrabě de La Mole. Vévoda de Guise oslovil domovníka nejčistší němčinou, jakou uměl, vévoda ďAnjou mu nabízel váček plný zlatých dukátů, král Karel IX. se dokonce vydával za důstojníka noční hlídky, tvrdohlavý Němec se nedal zlákat ani zlatem, ani zastrašit hrozbami. Když poznal, že čtveřice šlechticů neustoupí, vsunul mezi železnou mříž hlaveň starodávné muškety. Jeho "vojenský manévr" vyvolal u všech hlučný smích, jenom Jindřich Navarrský stál stranou a tvářil se, jako by se ho celá ,ta záležitost ani netýkala. Naše čtveřice brzy poznala, že po dobrém s domovníkem nic nesvede. Rozhodli se změnit plán. Vévoda de Guise naoko prohlásil, že zde zbytečně ztrácejí čas, a navrhl vrátit se domů. Daleko však nedošli. Na rohu ulice SaintAntoine se zastavili. De Guise zvedl veliký balvan a pokynul ostatním, aby se vrátili před tajemný dvůr. Domovník právě zamykal železná vrata a chystal se odejít. Vévoda .de Guise se rozmáchl a vší silou mrštil balvanem do dveří. Zámek odletěl a s ním i kus kamenného zdiva. Vyvrácená vrata povalila domovníka. Němec ještě stačil hlasitě vykřiknout, aby upozornil návštěvníky domu na nebezpečí.
Když zaslechli výkřik, překládal právě pan de La Mole Markétě latinský text z Theocrita, zatímco hrabě de Coconnas, odvolávaje se na své řecké předky, popíjel s vévodkyní de Nevers staré syrakuské víno.
Rázem milostná idyla skončila.
Oba mladíci sfoukli svíčky a vyběhli na balkón. Ve tmě zahlédli siluety čtyř mužů a začali je bombardovat vším, co jim přišlo pod ruku. Zároveň tloukli plochou stranou mečů do zdi, aby se zdálo, že v domě, je plno lidí.
326

Krále Karla, jenž se dostal nejblíž k domu, zasáhla těžká stříbrná konvice, na vévodu ďAnjou dopadla plná mísa lepkavého džemu z pomerančů a vévoda de Guise neměl čas vyhnout se letící pečené kýtě z divočáka. Jindřich zasažen nebyl, stál u vrátek a tiše se domlouval s domovníkem.
Ten však odpovídal do omrzení stejnou větou: "Ieh verstehe nicht."
Do boje se zapojily již i královna s vévodkyní. Podávaly oběma mladíkům nejrůznější předměty, které nyní dopadaly na obléhatele doslova jako krupobití. Krále brzy přestal boj s neviditelným nepřítelem bavit. Další zásah, tentokrát dřevěnou stoličkou do hlavy, ho rozzuřil. Obrátil se k domu a zvolal: "U sta hromů! Přestaňte a okamžitě otevřte dům, nebd vás dám všechny pověsit!"
"Král," šeptala Markéta La Molovi.
"Král," řekla vévodkyně de "Nevers Coconnasovi, jenž právě vlekl těžkou truhlici, aby jí definitivně zneškodnil vévodu de Guise.
Coconnas upustil truhlu a vytřeštil oči.
"Musíme uprchnout," řekla mu vévodkyně, "Markéta s vaším přítelem již zmizeli."
"Ale kudy?"
"Pojďte a uvidíte."
Vévodkyně táhla mladíka za ruku k tajnému průchodu do sousedního domu. Dohonili Markétu s La Molem a všichni čtyři bezpečně prošli na ulici Tizon.
V opuštěném domě se nehnul ani lísteček.
"Posádka se asi vzdala," řekl Karet.
"Anebo připravují nějakou léčku," namítl vévoda de Guise.
"Možná že poznali bratrův hlas. a utekli," poznamenal jízlivě vévoda d Anjou.
"To by . museli projít kolem nás," namítl král Karel.
"Jistě, neníli v domě druhý východ," odpověděl vévoda ďAnjou.
327

"Bratrance," řekl král vévodovi de Guise, "vezměte kámen a vyrazte druhé dveře."
Vévoda se přiblížil ke dveřím. Byly mnohem slabší než ty první. Prudce do nich kopl a obě křídla se rozlétla.
"Světlo! Světlo!" vykřikl král.
Sluhové přiběhli a zapálili pochodně. Jednu si vzal Karel IX. a druhou podal vévodovi ďAnjou.
Vévoda de Guise s mečem v ruce kráčel první. Jindřich Navarrský čtyřčlenný průvod uzavíral, byl, beze zbraně.
Vystoupili do prvního patra. V jídelně nalezli zbytky večeře, na stole zůstalo jenom to, co nebylo vyhozeno oknem. Svícny byly převrhnuty, nábytek .převrácen a na zemi mezi stříbrným příborem se válely střepy z talířů a mís. Ani ložnice neprozra dila nic o tajemných návštěvnících. U stropu hořelo v alabastrové kouli slabé světlo, ale jinak se zdálo, že do této místnosti nikdo vůbec nevstoupil.
"Musí zde být ještě druhý východ," řekl král.
"To jistě. Ale kde?" dodal vévoda ďAnjou.
"Kde je domovník?" zeptal se král Karel.
"Přivázal jsem ho u dveří k mřížím," vysvětlil vévoda de Guise.
"Tak jděíe rychle za ním a donuťte ho, bratrance, aby promluvil."
"Co když nebude chtít mluvit?"
"Zapálíte mu pěkně ohníček pod nohama," zasmál se Karel, "a zaručeně promluví. To by tak ještě scházelo."
Vévoda de Guise se za okamžik vrátil. "Je pryč!" oznámil, "to nání možné, vždyť jsem ho přivázal pevně! Neodvázal ho někdo?"
"Aby to kat spral," zlobil se král, "takhle se nedozvíme zhola nic!"
"Pánové," ozval se konečně Jindřich Navarrský, "jak ráčíte vidět, nemáme žádné důkazy, že by má žena a švagrová pana de Guise byly v tomto domě."
"Máš pravdu, Jindřichu," souhlasil král, "jsou tři věci, které nezanechají žádné stopy. Pták ve vzdu
328

chu, ryba ve vodě a žena ., no, znáš to sám velice dobře. Je to staré přísloví."
"Nejrozumnější by bylo," přerušil ho Jindřich, "abychom."
"Odešli," dokončil Karel IX., "nejdříve si musím ovázat ránu na hlavě. Vy, vévodo ďAnjou, omyjte si" ten džem a vy, vévodo de Guise, si odstraňte mastné skvrny od kanci kýty z obleku."
Po chvíli vyšli Karel a tři Jindřichové z domu. Dveře od pokojů a železná vrata nechali otevřeny.
V ulici SaintAntoine se král Karel zeptal vévody ďAnjou: "Kam vlastně jdete, pánové?"
"K Nantouilletovi, Sire. Čeká nás s večeří. Nepůjdete s námi, Vaše Veličenstvo?"
"Ne. Máme namířeno právě opačným směrem. Ale mohu vám půjčit jednoho ze svých světlonošů."
"Děkujeme, Sire, jste velmi laskav," odpověděl bez rozmýšlení vévoda ďAnjou.
"Dobrá," odpověděl král Karel a zavěsil se přátelsky do Béarňana, "má strach, že ho chci špehovat," šeptal mu do ucha.
"Pojďme, Jindřichu," pokračoval hlasitě Karel IX., "dnes povečeříš se mnou."
"Do Louvrů se nevrátíme?" divil se král navarrský.
"Ne. Říkal jsem ti to dnes již jednou. Ty máš ale tvrdou hlavu! Co stojíš? Jdeme!" A odváděl Jindřicha ulicí Geoffřoy1Asnier.

XXXVI
TAJEMSTVÍ KRÁLE KARLA DEVÁTÉHO

Došli až do ulice děs Barres před malý domek stojící uprostřed zahrady. Vysoká zeď a jediný vchod nenaznačovaly nic nápadného.
Král vytáhl z kapsy klíč a otevřel dřevěná vrata. Dal znamení Jindřichovi a světlonošovi, aby vešli, a okamžitě za nimi vrata uzamkl.
329

V domku bylo ticho. Král Karel se spokojeně usmál a ukázal Jindřichovi na jediné osvětlené okno.
"Sire, ničemu nerozumím," přiznal se Jindřich.
"Však pochopíš," usmíval se Karel.
Navarrský král s údivem vzhlédl na krále Francie, jenž se změnil k nepoznání. Jeho hlas byl laskavý, ve tváři se objevil výraz něhy.
"Už jsem ti řekl, Jindřichu, jak ,mi je, když se dostanu z Louvrů. Jako bych vyšel z pekla. Když přicházím sem, jako bych vcházel do ráje."
"Je mi velikou ctí, Vaše Veličenstvo," ozval se Jindřich, "že jste mne uznal za hodná doprovodit vás do ráje."

"Cesta do ráje, jak vidíš, je úzká," řekl Karel, když vystupovali těsným schodištěm.
"A který, z andělů hlídá tato posvátná místa?" zeptal se Jindřich.
"Hned uvidíš."
Král pokynul Jindřichovi, aby ho tiše následoval. Otevřel první, potom druhé dveře a na prahu se zastavil. "Podívej se," řekl Karel IX.
Jindřich vstoupil na práh a spatřil nejkrásnější, nejlíbeznější obraz, jaký ještě žádný malíř nenamaloval. U dětské postýlky dřímala asi osmnáctiaž devatenáctiletá dívka, na bělostné peřince spalo malé dítě. Dívka je držela za ručičku a její hlava se skláněla nad děťátkem tak těsně, Je se zdálo, jako by je matka i ve spaní líbala. Dlouhé světlé vlasy, lehce zvlněné, padaly dívce na zem jako zlatý vodopád prosvětlený sluncem.
"Sire," šeptal Jindřich přemožen zjevením krásy, "kdo je to nádherné stvoření?"
"Anděl mého ráje, bratře," odpovídal šeptem Karel, "jediná žena, která mne nezištně miluje."
Jindřich se nedůvěřivě usmál.
"Skutečně! Milovala mne a ani nevěděla, že jsem králem."
"A nyní, když to ví?"
"Miluje mne stejně," odpověděl Karel, "poznáš to sám." Král opatrně přistoupil ke spící krásce a leh
330

ce ji políbil. Mladá žena se probudila. "Karle," řekla ještě v polospánku.
"Vidíš, říká mi Karle," radoval se francouzský král, "královnamatka i moje manželka Alžběta mi neřeknou jinak než Sire."
"Ach!" vykřikla žena zděšeně, "vy nejste sám?"
"Ne, moje drahá Marie. Chtěl jsem ti přivést ještě jiného krále, šťastnějšího, než jsem já, protože nemá korunu a nemusí vládnout. Ale zároveň také nešťastnějšího než já, protože nemá Marii Touchetovou. V tomto je osud spravedlivý," přiznal se Karel IX.
"Není to Jindřich Navarrský?" zeptala se Marie.
"Je to on, má drahá. Pojd blíž, Jindřichu!"
Navarrský král přistoupil ke Karlovi, jenž ho uchopil za pravici a zvedl mu ji.
"Podívej se dobře na tuto ruku, Marie," prohlásil francouzský král, "patří vzácnému bratru a věrnému příteli. Věř, nebýt této ruky ."
"Co by se stalo?" úzkostně vykřikla Marie.
"Bez této ruky, Marie, by naše dítě dnes už nemělo otce," vysvětlil jí Karel IX.
Marie vykřikla, padla na kolena a uchopila Jindřicha za ruku, aby mu ji políbila.
Karel spokojeně pokyvoval hlavou.
"A jak jste se mu odvděčil vy, můj pane?" zeptala se mladá žena.
"Udělal jsem totéž co on," řekl Karel.
Jindřich se králi nechápavě podíval do očí.
"Jednoho dne pochopíš, co jsem říkal., bratře," usmál se Karel, "ale .. . nechme hádanek a pojd se podívat."
Přistoupili k postýlce. Dítě spalo tvrdě, hovor je nevzbudil.
"Kdyby tento chlapec spal v Louvrů a ne v ulici děs Barres," řekl zamyšleně Karel, "mnohé by se jistě změnilo. Dnes i v budoucnu."1
1 Karlův nemanželský syn, pozdější pověstný vévoda dAngoulême, zemřel roku 1650. Kdyby byl uznán pravoplatným dědicem, znemožnil by Jindřichovi III. i Jindřichovi IV. nastoupit na francouzský trůn.
331

"Nehněvejte se, Karle," ozvala se Marie, "já jsem šťastnější, když spí zde. Je mu zde líp."
"Máš pravdu, Marie. Jen ať spí, nerušme ho. Je to tak vzácné spát a nemít ani sny, ani starosti."
Marie otevřela dveře jídelny a pozvala oba muže dál. "Drahý Karle, omluvte mne u svého královského bratra," řekla, "nečekala jsem dnes hosty."
"Co mám omlouvat? Pozval jsem Jindřicha na večeři."
"Dala jsem služebnictvu na dnešní večer volno,"; vysvětlila Marie a obrátila se k Jindřichovi. "Karel nechce, aby ho obsluhoval někdo jiný než já."
"Madame, to chápu," usmál se Jindřich.
Marie na okamžik odešla. Šla přikrýt svého synka a potom zmizela v kuchyni.
Karel s Jindřichem zasedli ke stolu.
"Není to krásné, Jindřichu?" zeptal se Karel, když
osaměli, "mít svůj kout, kde člověk může jíst a pít,
aniž to někdo musí předem ochutnávat?" f

"Sire, dovedu ocenit vaše štěstí lépe než kdokoli jiný," přiznal se Jindřich. "Pokud se Marie nebude míchat do politiky našeho dvora, pokud nepozná mou matku, do té doby se budu cítit šťasten. Do té doby budeme šťastni já i ona. A náš syn samozřejmě také. Měl bys jí to, Jindřichu, připomenout. Nikdy se o to nepokoušela, ale bude dobré, když jí to řekne ještě někdo jiný kromě mne."
"Ano, královna Kateřina vás, bratře, miluje tak vášnivě, že by jistě velice žárlila na každou vaši lásku," odpověděl Jindřich, aby se vyhnul žádosti Karla IX.
Hostitelka mezitím prostřela stůl a donesla večeři.
"Marie, sedni si mezi nás a povečeříme společně," řekl Karel, "nepřivedl jsem ti jenom navarrského krále, ale zároveň nejchytřejšího, nejduchaplnějšího muže, jakého znám. U královského dvora, a to není maličkost, překonal všechny. Jenom já vidím do jeho mysli. Neříkám, že do srdce, to je něco jiného."
"Sire bránil se Jindřich, "na jedné straně mne

přeceňujete, na druhé mi nedůvěřujete. Zarmucujete mne."
"Nikoho nepřeceňuji," trval na svém Karel, "jednoho dne, a bude to již brzy, to poznají i ostatní."
Večeře se v příjemném rozhovoru chýlila ke konci. Z věže NotreDame odbíjela druhá.
Karel vstal od stolu první. "Marie, dej mu křeslo, kde by se mohl pohodlně vyspat. Postav je ale hodně daleko od naší ložnice, náš host chrápe až hrůza," řekl a obrátil se k Jindřichovi, "probudíšli se dřív než já, zaklepej na mne. V šest ráno máme být před Bastilou. Dobrou noc, Jindřichu, udělej si pohodlí," Karel přistoupil nyní těsně k navarrskému králi, "ale jedno ti radím a to mi věř, ne aby ti napadlo odejít beze mne, a hlavně se nevracej do Louvrů!"
Jindřichovi se zdály události dnešního dne přinejmenším podivné a rozhodně neměl chuť učinit cokoli proti Karlově radě.
Příštího jitra ho vzbudil sám král. Okamžitě se připravil k odchodu a čekal na Karlovy rozkazy. Král zářil štěstím, usmíval se a jeho klid mu vtiskl zcela jinou podobu, než jakou znal Jindřich z Louvrů. Hodiny v ulici děs Barres byly v jeho životě nejsvětlejšími chvílemi. Král ještě ukázal Jindřichovi spící matku s chlapečkem, potom tiše zavřel dveře a oba vyšli z domku.
"Jindřichu, brzy se dozvíš, jakou službu jsem ti dnes v noci prokázal," řekl Karel. "Kdyby mne snad někdy stihlo neštěstí, vzpomeň si na moje dítě tam nahoře v postýlce."
Jindřich, zamyšlený a překvapený, šel mlčky vedle Karla.
U Baštily se setkali s čtyřmi šlechtici z včerejšího nočního doprovodu. Karel s Jindřichem se vyšvihli na koně a projeli parkem de 1Arbaléte.
"Kam jedeme?" zeptal se král navarrský.
"Pojedeme se podívat na vévodu ďAnjou. Možná že se vrátil do Paříže jenom za paní de Condé, možná že vedle veliké lásky ho sem přivedla i stejně veliká ctižádost. Já věřím spíše na tu druhou mož

nost," odpověděl Karel již zase se starostlivým výrazem ve tváři.
Jindřich tomuto vysvětlení, po pravdě řečeno, neporozuměl a beze slova následoval krále.
Brzy dojeli do Marais. Karel upozornil Jindřicha na siluety dvou mužů. Byli částečně zahaleni ranní mlhou, ale jejich podivné, dlouhé pláště a kožešinové čepice byly dosti jasně viditelné. Za oběma muži jel plně naložený nákladní vůz. Průvod se postupně vynořoval z mlhy a nabýval ostřejší kresby. Již bylo vidět i dalšího jezdce. Jeho kabát i klobouk byly ušity podle francouzské módy.
"Eh," zasmál se Karel IX., "tušil jsem to!"
"Sire," ozval se Jindřich, "ten třetí je, zdá se, vévoda ďAnjou."
"Je to on," souhlasil Karel, "ustupme trochu stranou, nechci, aby nás viděl."
"Ty první dva v kožešinových čapkách neznám," pokračoval Jindřich.
"Jsou to polští vyslanci," vysvětlil mu Karel, "a ve voze mají korunu polského království. Pojedeme, Jindřichu, to mi stačí, viděl jsem všechno, co jsem chtěl vidět!"
Karel IX. otočil koně a prudce jej bodl ostruhami do slabin. Vyrazil tryskem směrem k bráně du Temple.
Jindřich Navarrský si domyslil, co Karel hledal, popohnal koně a brzy krále dostihl.

XXXVII
NAVRAŤ DO LOUVRŮ

Kateřina Medicejská vyčkala, až bude v ložnici Jindřicha Navarrského vše hotovo.

Mrtví strážní odneseni, Maurevel převezen do svého bytu, koberce a stěny omyty od krve. Teprve potom propustila své dvorní dámy a ulehla na lože. Ale otřes, který zažila, byl příliš veliký a zklamání ještě větší. Osvobozující spánek nepřicházel. Před očima se jí znovu

334

a znovu vybavovala noční scéna. Jindřich Navarrský opět unikl jejím nástrahám. To, co pro ostatní znamenalo téměř jistou smrt, nebylo pro nenáviděného Jindřicha ničím. Zdálo se jí, že je chráněn neznámým kouzlem. Zpráva o novém, nezdařeném pokusu se brzy rozletí nejen po Louvrů, ale i po celé zemi. Jindřich bude ještě opatrnější, podezřívavější a s ním i skupina hugenotů, která přežila krvavou bartolomějskou noc. Kromě toho bude král navarrský považovat celou událost za vlastní vítězství a ještě víc se utvrdí ve víře v šťastnou budoucnost. Tato myšlenka trápila královnumatku ze všeho nejvíc. Kdyby se nyní, právě v tuto chvíli objevil Jindřich náhodou někde nablízku, Kateřina by ani na okamžik nezaváhala a sama by krátkou florentskou dýkou, kterou neustále nosila u sebe, navždy zmařila plány nenáviděného krále navarrského, na jehož straně stály osud i náhoda.
Noční hodiny, tak bolestně dlouhé pro toho, kdo nemůže usnout, se tíživě vlekly. Královnamatka ležela s očima dokořán a přemýšlela. V její mysli se rodily desítky nových, ještě odvážnějších plánů, jak se nadobro zbavit prokletého Béarňana. Konečně přišlo ráno. Kateřina se sama oblékla a zamířila do bytu Karla IX.
Stráže, zvyklé na její neohlášené návštěvy u krále v kteroukoli denní i noční hodinu, nechaly Kateřinu projít.
Královnamatka prošla dvěma pokoji a setkala se jenom se starou královou chůvou.
"Kde je můj syn?" zeptala se Kateřina.
"Vaše Veličenstvo, přikázal mi, abych vešla do jeho ložnice až po osmé hodině. Dřív ne."
"Takový zákaz pro mne neplatí!"
"Madame, platí pro každého. Jeho Veličenstvo Karel Devátý mi to výslovně přikázal," odpověděla Madelon.
Kateřina se pohrdavě usmála.
"Vím dobře, že nemám právo postavit se do cesty Vašemu Veličenstvu," pokračovala chůva, "vyslyšte, Madame, prosbu ubohé ženy a nevstupujte tam."
335

"Musím se synem mluvit!" křikla netrpělivě královnamatka.
"Otevřu jenom na váš výslovný rozkaz, Vaše Veličenstvo."
"Tak otevři," nařídila ji Kateřina, "přeji si to!"
Chůva podala královně klíč od Karlovy ložnice, Kateřina jej s úsměvem odmítla. Vytáhla z kapsy vlastní svazek klíčů a bez dlouhého hledání jeden vybrala a vsunula ho do zámku. Dveře se nehlučně otevřely.
Ložnice byla prázdná, Karlovo lože netknuto. Králův oblíbený chrt Akteon vyskočil z medvědí kůže rozprostřené před ložem, přiběhl ke Kateřině a olízl jí ruku.
"Odešel," řekla si rozmrzele královnamatka, "nevadí. Počkám zde."
Přešla místností a posadila se do křesla umístěného přímo u okna. Karel tu měl svou oblíbenou vyhlídku na dvoranu Louvrů, končící hlavním vchodem do paláce. Dobré dvě hodiny seděla zde královna v hlubokém zamyšlení, bledá a nehybná jako socha z mramoru. Konečně ji vyrušil hluk jezdců blížících se k hlavní bráně. Královna se vyklonila z okna. V čele jezdecké skupinky jel její syn Karel a Jindřich Navarrský.
Královnamatka rázem pochopila, co se stalo. Proto se tedy Karel nijak nebránil zatčení svého švagra, proto jí celkem bez protestu podepsal zatykač! Nakonec ho raději odvedl z Louvrů a zachránil mu život. "Slepec! Slepec!" mumlala Kateřina. A čekala.
Za chvíli se ozvaly kroky v Karlově zbrojnici.
"Sire, jsme už v Louvrů," Kateřina poznala Jindřichův hlas, "řekněte mi konečně, proč jste mne včera odtud odvedl? Jakou službu jste mi prokázal?"
"Ne, nic ti neřeknu," odpověděl Karel se smíchem, "zatím je to tajemství. Stejně se to později dozvíš. Jedno ti mohu říci již nyní. Pravděpodobně budu mít kvůli tobě co nejdřív ostrou hádku s matkou."
Při těchto slovech nadzvedl Karel závěs do své
338

ložnice. Proti němu stála Kateřina Medicejská. Její nenávistný pohled zahlédl za

Karlovými zády bledou a znepokojenou tvář Jindřicha Navarrského.
"Vy zde, Madame?" řekl Karel IX. a zamračil se.
"Ano, synu, a chci si s vámi pohovořit!"
"Se mnou?"
"Ano, s vámi a mezi čtyřma očima."
"Aspoň vidíš, že jsem se nemýlil," řekl Karel Jindřichovi, "odbude se to hned."
"Nechám vás o samotě, Sire," odpověděl Jindřich a uklonil se.
"Ano," souhlasil Karel a pokusil se o úsměv, "jsi přece katolík, běž tedy na mši. Já zde zůstanu na kázání."
Jindřich se znovu uklonil a odešel.
První promluvil Karel. Chtěl předejít matčiným výčitkám: "Madame, přišla jste mi vyhubovat, viďte? Jsem hříšník, zkazil jsem vám plán. Pochopte, proboha, nemohl jsem poslat do Baštily člověka, který mi právě zachránil život. A zároveň jsem se s vámi jako hodný a poslušný syn nechtěl přít. Vždyť vyšší spravedlnost, než je ta naše, lidská, potrestá sama ty, kdo toho zasluhují. Věřte mi, Madame, nemohl jsem jednak jinak. Odpusťte mi a berte vše jako malý a podařený žertík."
"Sire, jste na omylu. Kdyby šlo o pouhý žert, zasmála bych se s vámi, ale vaší vinou padl plán, jehož výsledkem mělo být vážné odhalení."
"Já vás nepoznávám, matinko. Vy že byste si dělala tolik starostí kvůli jednomu nepodařenému plánu? Jistě si vymyslíte nejméně dvacet nových a já vám slibuji, že budu při nich pomáhat."
"Ted mi chcete pomáhat? Teď, když je na vše pozdě! Po tom, co se stalo, si bude dávat dvojnásob pozor."
"Tak dobře," ozval se Karel, "mluvte otevřeně, matko. Co máte proti Jindřichovi?"
"Připravuje spiknutí."
"Ano, to od vás slyším věčně. Cožpak v tomto paláci je vůbec někdo, kdo nepřipravuje spiknutí?
337

Cožpak zde v Louvrů nechystá vzpouru každý proti každému a všichni proti všem?"
"Snad. Jeden z nich je však nejnebezpečnější a nikdo to netuší," odpověděla Kateřina, "jen se zeptejte Jindřicha, kdo dnes v noci spal v jeho posteli."
"V jeho posteli..". dnes v noci?"
"Ano. Když vám to prozradí, jsem ochotna uznat, že jsem se mýlila."
"Co když v jeho ložnici byla žena?" namítal Karel, "pochopte, že nemohu chtít, aby mi odpověděl."
"Žena? Pěkná žena! Zabila dva muže z vaší stráže a smrtelně zranila pana de Maurevel," odsekla Kateřina.
"To je ovšem vážné. Říkáte, Madame, že byla prolita krev?"
"Ano. Dva mrtví a jeden těžce raněný. Neměl ani sílu se zvednout z podlahy. Musela jsem ho dát odnést do jeho bytu."
"A ten, kdo J9 tak vyřídil?"
"Uprchl. Zdráv a bez jediného škrábnutí."
"Musel to být statečný chlap. Máte pravdu, matko, je třeba za každou cenu zjistit, kdo to byl."
"Je pozdě, synu, nedozvíte se to. Jindřich vám to jistě neřekne."
"Ale vy sama, vy mi jistě řeknete víc. Někdo přece toho chlapa musel vidět, musela po něm zůstat nějaká stopa!"
"Jistě. Zahlédli jeho třešňově červený plášť. To je jediná stopa."
"Třešňově červený plášť! Jeden takový je přece u našeho dvora. Je tak nápadný, že by si ho musel všimnout i slepý!"
"Ano, přesně tak," přikývla Kateřina.
"Co chcete dělat, matko?"
"Počkejte zde, synu. Půjdu se přesvědčit, jak splnili mé rozkazy."
Kateřina odešla. Král chodil dlouhými kroky po místnosti a pískal si oblíbenou melodii. Chrt Akteon ho věrně následoval, a kdykoli se naskytla příležitost, otřel se o Karlovu ruku.
338

Jindřich Navarrský odešel od krále velmi znepokojený. Vyhnul se hlavní chodbě a dal se malým skrytým schodištěm do druhého patra. Sotva udělal čtyři kroky, zahlédl v "ohu stín. Zastavil se a připravil si malou ostrou dýku. Ihned však poznal, že se před ním ukrývá žena.
"Sire," ozval se dobře známý hlas, "chválabohu, že jste živ a zdráv. Měla jsem o vás hrozný strach," přiznala se paní de Sauve.
"Co se stalo?" zeptal se Jindřich.

"To uvidíte sám, až se vrátíte do svého bytu. O Orthona nemusíte mít obavy, ujala jsem se ho."
Dvorní dáma rychle seběhla ze schodů, aby ji nikdo nepodezíral, že zde na Jindřicha čekala.
Navarrský král nechápavě vrtěl hlavou a marně si kladl otázku, co se asi stalo s Orthonem. Na konci schodiště zahlédl nový. stín, tentokrát mužský.
"Tiše," ozval se vévoda ďAlencon a vystoupil ze svého úkrytu.
"To jste vy, Františku?"
"Proboha, nejmenujte jménem."
"Co se stalo?"
"Běžte dp svých pokojů a uvidíte. Potom se vraťte ke mně, ale ať vás nikdo nevidí," šeptal vévoda a zmizel v chodbě.
Jindřich došel až ke dveřím svého bytu. Opatrně se zastavil a naslouchal. Uvnitř bylo ticho. Charlotta i ďAlengon mu řekli, aby se vrátil, zde mu tedy již žádné nebezpečí nehrozí. Prudce otevřel dveře. Předsíň byla prázdná. Nic nenaznačovalo, že by se zde něco stalo.
Kde je Orthon? napadlo krále a otevřel další dveře.
Stačil jediný pohled, aby vše pochopil. Ani celé proudy vody nemohly vyčistit krvavé skvrny na kobercích a na podlaze. Nábytek byl polámaný, pokrývka na posteli roztrhaná. Jedno z benátských zrcadel bylo roztříštěno kulí z bambitky a na zdi zůstala zřetelná stopa krvavě ruky, jíž někdo v okamžiku smrti marně hledal oporu. Král navarrský zůstal bez hnutí a se zatajeným dechem si pro
339

hlížel svou ložnici, němé jeviště smrtelného zápasu.
"Nyní již vím, jakou službu mi král prokázal," šeptal si Jindřich a otřel si zapocené čelo, "přišli mne zabít. Ale. co se stalo s hrabětem de Mouy .? Asi ho zavraždili, bídáci."
Chtěl se rychle dozvědět všechny podrobnosti, naposledy se rozhlédl po tiché místnosti a vyběhl k pokojům vévody ďAlengon. Vzpomněl si na jeho radu a ohlédl se. Chodba byla prázdná.
Vévoda očekával Jindřicha hned v prvním pokoji. Uchopil ho za ruku a táhl ho dovnitř do malého kabinetu. Současně si položil prst přes ústa, aby tak Jindřichovi naznačil, že zatím nesmí mluvit. Konečně došli až k místu, kde se nejmladší ze synů francouzského krále cítil v bezpečí.
"Bratře," řekl ďAlengon, "ani nevíte, jaká to byla strašná noc!"
"A co se vlastně stalo?"
"Chtěli vás zatknout, Jindřichu."
"Mne? A proč?"
"To nevím. Kde jste vlastně včera v noci byl, Jindřichu?"
"Král Karel mne večer pozval do města..
"Pak ovšem tušil, co se chystá," poznamenal vévoda ďAlengon, "ale kdo to jen, probůh, mohl být ve vaší posteli?"
"Někdo byl u mne a v mé posteli?" zeptal se Jindřich, jako by o ničem nevěděl.
"Nějaký muž," přiznal se vévoda, "když jsem zaslechl hluk z vašeho pokoje, spěchal jsem vám na pomoc, ale bylo již pozdě."
"Toho muže zatkli?" zeptal se Jindřich s úzkostí.
"Ne. Zabil dva strážné, těžce zranil Maurevela a nakonec uprchl."
"Výborně, statečný de Mouy!" vykřikl radostně Jindřich.
"Byl to pan de Mouy?" zeptal se vévoda.
Jindřich si uvědomil, že se dopustil chyby. Vyslovené již nemohl vzít zpět, nyní musel svoje podřeknutí aspoň oslabit.
"Předpokládám, že to byl on. Pozval jsem ho na
340

večer k sobě, abychom dohodli náš útěk z Louvrů a zároveň abych mu znovu opakoval, že jsem vám dobrovolně postoupil všechna svá práva na navarrský trůn."
"Vyjdeli to najevo, jsme ztraceni," řekl zděšeně vévoda.
"To je pravděpodobné. Maurevel jistě řekne, koho u mne našel," dodal Jindřich.
"Maurevel má mečem probodnuté hrdlo, ptal jsem se lékaře, dřív než za týden zaručeně nepromluví."
"Za týden," řekl spokojeně Jindřich, "to je dost dlouhá doba, aby se pan de Mouy mohl dostat do bezpečí."
"Co když to byl někdo jiný? Nemusel to přece být de Mouy?" namítl vévoda.
"Myslíte?"
"Neznámý muž zmizel tak rychle, že stačili zahlédnout jenom třešňově červený plášť," vysvětloval ďAlengon.
"Máte pravdu, bratře. Takovou barvu může nosit jenom nějaký dvorní hejsek a ne

statečný de Mouy. Počkejte!" zvolal Jindřich a uhodil se do čela, "takový plášť přece má pan de La Mole!"
"To mne také napadlo, Jindřichu. Nejsem si jist, kdo z těch dvou to byl. Ale muž, který prchal chodbami Louvrů, se zde dobře vyzná. Pan de La Mole slouží u dvora. Myslíte, že ví o naší dohodě?" uvažoval nahlas vévoda.
"Ne. Aspoň nic důležitého."
"Potom to musel být on," řekl vévoda ďAlengon.
"A hrome, to bude mít královna Markéta starosti. Víte přece, že se o něho velice zajímá."
"Zajímá.?" zeptal se zaraženě vévoda.
"Ano. Vždyť vám ho sama doporučila."
"Ano, pravda," přiznal se vévoda, "proto také, abych ochránil vlastní sestru a aby červený plášť nepřivedl La Mola do nesnází, zašel jsem do jeho pokoje a schoval plášť u sebe."
"Moudré rozhodnutí, bratře," prohlásil Jindřich,
341

"jsem přesvědčen, že to byl on. Skoro bych to odpřišáhl."
"I před soudcem?" zeptal se vévoda.
"Proč ne? Řekl bych, že mi nesl vzkaz od Marké
ty."
"Kdybych si byl jist, že potvrdíte, co jste říkal, sám bych pana de La Mole obvinil."
"Když to uděláte," odpověděl Jindřich, "rozhodně
bych vaše udání nevyvracel." . .
"Co však královna? Co udělá?" ptal se vévoda.
"Tu si vezmu na starost já. Nějak to už zařídím."
Jindřich se rozloučil, vyhlédl na chodbu a potom rychle proklouzl do tajné chodby vedoucí ke královně navarrské.
Markéta seděla ve svém pokoji přinejmenším stejně znepokojena jako její manžel. Noční přepadení domku ji děsilo. Nikdo ji sice neviděl, nikdo neměl žádný důkaz, ale čtveřice dobyvatelů, mezi nimiž byl král Karel, vlastní manžel, králův bratr a vévoda de Guise, jak je poznala po hlase, tato čtveřice byla příliš nebezpečná jak pro ni samu, tak pro vévodkyni de Nevers. Domovník, když ho La Mole a Coconnas odvázali od mříže, se dušoval, že neřekl ani slovíčko. Proč však se právě tito čtyři velmoži chtěli dostat do domku v ulici ClochePercée? Šli jen tak na procházku, anebo věděli, koho v domku mají hledat?
Zbytek noci trávila Markéta u vévodkyně de Nevers; teprve za svítání se vrátila do Louvrů a okamžitě ulehla. Spát nemohla, každý sebemenší zvuk ji děsil.
Navarrská královna byla stále ještě na loži, když jí Gillonna přišla oznámit, že král Jindřich prosí, aby ho uvedla.
Markétin manžel vstoupil do ložnice. Byl klidný, usmíval se. Nic neprozrazovalo, že ji z něčeho podezírá. Nic také neprozrazovalo ono veliké vzrušení, jež král právě prožil. Jeho oči spočinuly na Markétě. Zdálo se, že se ptá pohledem, můželi s ní zůstat o samotě. Markéta dala Gillonně znamení, aby odešla.
342

"Madame," řekl Jindřich, "vím, jak lpíte na svých přátelích. Obávám se, že vám přináším nepříjemnou zprávu."
"Jakou, Sire?"
"Pověst jednoho z vašich oblíbených přátel je velmi ohrožena."
"Kterého? O kom mluvíte, Sire?"
"Myslím na milého pana de La Mole."
"Jeho pověst že je ohrožena? A čím?"
"Příhodou z dnešní noci."
"Příhodou z dnešní noci?"
Královna se zachvěla a zrudla. Dovedla se však ovládat, její klid a jistota se jí vzápětí vrátily.
"Co se stalo dnes v noci?" zeptala se.
"Vy jste nic neslyšela? Dnes v noci bylo v Louvrů slyšet hrozný křik a výstřely," oznámil jí Jindřich.
"Ne, Sire," odpověděla Markéta a jen stěží potlačovala radost z toho, že Jindřich zřejmě netuší, koho v ulici ClochePercée pomáhal obléhat.
"Opravdu vám, Madame, závidím váš vzácný spánek," řekl Jindřich.
"Co se stalo v Louvrů? Mluvte, Sire."
"Naše dobrá matka dala panu de Maurevel ia šesti gardistům rozkaz, aby mne zatkli."
"Vás .? A proč?"

"Cožpak si dovedu vysvětlit rozhodnutí tak vzácného ducha, jako je duch naší matky?"
"A vy jste nebyl doma?"
"Uhodla jste, Madame. Byla to opravdu náhoda. Sám král, jak víte, mne včera večer pozval, abych ho doprovodil do města. Nebyl jsem proto ve své ložnici, ale byl tam, jak se ukázalo, někdo jiný."
"Někdo jiný? Kdo to byl?"
"Je podezření, že to byl právě hrabě de La Mole."
"Hrabě de La Mole!" vzkřikla udiveně Markéta.
"Ano. Musí to být statečný chlapík. Zranil Maurevela a zabil dva gardisty."
"To není možné," namítla Markéta.
"Madame, vy pochybujete o odvaze toho mladíka?" divil se Jindřich.
343

"To ne. Ale říkám vám, že pan de La Mole nemohl být u vás!"
"Proč by nemohl být v mé ložnici?"
"Protože.," odpovídala Markéta rozpačitě, "protože . byl někde jinde ."
"To je něco jiného," usmál se Jindřich. "Vysvětlí, kde byl, a všechna podezření padnou."
"Vysvětlí, kde byl!" znovu vykřikla Markéta.
"Jistě. Myslím, že ještě dnes bude zatčen a vyslýchán. Má proti sobě důkazy."
"Důkazy.?"
"Z mé ložnice uprohl muž zahalený do třešňově červeného nláště. Zahlčili ho. Obáváni se, že o tom něco ví i vévoda ďAlencjon a ten rozhodně nebudemlčet."
"Třešňově červený plášť," opakovala Markéta bledší než bělostné krajky na její košilce, "takový plášť nenosí jenom pan de La Mole . Znám ještě někoho jiného . v plášti téže barvy."
"Znám ho také, Madame," řekl vážně Jindřich, "ale uvažte, co se stane, až se prokáže, že.u mne nebyl pan de La Mole, ale někdo jiný. Muž, jehož jméno znáte."
"Nebesa!" vykřikla zoufale královna.
"V tom spočívá ono skutečné nebezpečí, Madame. Pochopila jste je správně. Mluvme nyní otevřeně, jako dva spojenci. V sázce je náš trůn. Budeli hrabě de Mouy zatčen, jsme ztraceni."
"Rozumím vám, Sire."
"Pan de La Mole neohrožuje nikoho. Pokud si ovšem nevymyslí nějakou historku na záchranu. Třeba že byl na výletě s dámami nebo něco podobného, co já vím?"
"Sire, nehrozíli nám žádné jiné nebezpečí," odpověděla královna, "buďte klidný. Neřekne nic."
"Cože? Bude mlčet, i kdyby to měl zaplatit třeba i vlastní hlavou?"
"Ano, Sire, bude mlčet."
"Jste si tím opravdu jista, Madame?" v
"Ručím za jeho mlčení," odpověděla rozhodně královna.

"Potom je všechno v nejlepším pořádku," prohlásH Jindřich a chtěl se rozloučit.
"Sire, vy odcházíte?" zeptala se rychle Markéta.
"Ano. To je všechno, co jsem vám chtěl říci."
"Kam jdete?"
"Musím se přece pokusit dostat nás dva z kaše, do níž nás namočil onen ďábelský muž v červeném plášti."
"Proboha! Ubohý mladík," zvolala zoufale Markéta a sepjala ruce.
"Skutečně," odpověděl jí Jindřich již ze dveří, "je to velice roztomilý a šlechetný služebník, ten hrabě de La Mole"."
XXXVIII
ŠŇOŘ A KRÁLOVNYM AT KY
Karel se vrátil do Louvrů usměvavý a plný veselí. Po desetiminutovém rozhovoru s královnoumatkou vypadal tak, jako by matka přenesla na něho svou bledost a hněv, zatímco Kateřina přejala synovu růžovou barvu a radostnou náladu.
"Pan de La Mole, pan de La Mole," opakoval si Karel IX., "musím zavolat Jindřicha, protože ten mladík byl hugenot. A pozvu také vévodu dAlengon, pan de La Mole je přece v jeho službách."
"Zavolejte je oba, synu," řekla Kateřina, "bojím se, že vám ze strachu nic neřeknou. Jsou spřáteleni mnohem víc, než by se navenek zdálo. Jakmile je začnete vyslýchat, vzbudíte jejich ostražitost. Myslím si, že by bylo mnohem moudřejší popřát jim oběma několik dnů. Budou si myslet, že jsou mimo podezření, a přestanou být opatrní! Vy tím nic neztratíte, naopak, sami vám poskytnou vhodnou příležitost, abyste proti nim mohl zakročit."
Karel nerozhodně přecházel pokojem a zlostně trhal hlavou. Strašlivé podezření mu doslova svíralo srdce.

345
344

"Ne, ne!" řekl konečně, "nebudu čekat. Nechápete, matko, co je to čekat a být neustále obklopen jakýmisi neviditelnými přízraky, jako jsem jimi obklíčen já. Ti lidé jsou den ode dne drzejší. Právě včera v noci se proti nám postavili dva neznámí hejskové, a dokonce nás ohrožovali. Jeli La Mole nevinen, dobrá. Ale chci vědět, kde byl na dnešek v noci a právě v době, kdy pobíjeli mé gardisty v Louvrů a kdy mne v ulici ClochePercée někdo uhodil stříbrnou konvicí. Ano, odvážili se již tak daleko, že beztrestně zasáhli i francouzského krále! Jen ať při vedou vévodu ďAlengon a potom Jindřicha. Vyslechnu je každého zvlášť. A vy, matko, můžete zůstat."
Kateřina se posadila pohodlně do křesla.
Po chvíli vstoupil vévoda ďAlengon. Očekával, že ho Karel povolá, a tak se na rozmluvu s bratrem dobře připravil.
Jeho odpovědi byly přesné. Matka mu poradila,, aby v noci nevycházel z bytu, o tom, co se chystá, nevěděl. Nemohl dlouho usnout. Potom zaslechl jakési neurčité zvuky vycházející pravděpodobně z Jindřichova bytu. Hluk zesílil, krátce poté zaslechl křik a výstřely. Pootevřel dveře, aby zjistil, co se děje. Zahlédl prchajícího muže v červeném plášti.
"V třešňově červeném plášti?" zeptal se Karel a významně pohlédl na Kateřinu Medicejskou.
"Ano, v třešňově červeném plášti," opakoval vevoda.
"A nebylo na něm, bratře, nic podezřelého? Co vás v tu chvíli napadlo?" pokračoval Karel IX. ve výslechu.
Vévoda ďAlengon musel sebrat všechny síly, aby jeho lež vypadala co možná nejpřirozeněji.
"Napadlo mi, Sire," řekl, "že plášť podobné barvy nosí jistý šlechtic z mé družiny."
"Jak se jmenuje?"
"Hrabě de La Mole."
"Jak to,vže pan de La Mole nebyl večer u vás, jak přikazují předpisy?"
"Vaše Veličenstvo, dal jsem mu volno."
"Dobrá, můžete jít," řekl Karel.
346

Vévoda se uklonil a chtěl vyjít dveřmi, kterými před chvílí přišel.
"Ne, těmi dveřmi ne," rozkázal Karel, "můžete jít druhým východem."
Karel nechce, abych se setkal s Jindřichem, pomyslil si ďAlengon a odešel místností, kde přebývala králova chůva.
Nyní byl předvolán Jindřich Navarrský.
Jindřich ani načekal, až mu Karel položí první otázku, a sám začal: "Vaše Veličenstvo, udělal jste dobře, že jste pro mne poslal. Právě jsem se chystal za vámi zajít a požádat vás o spravedlnost."
Karel IX. se zamračil.
"Ano, o spravedlnost," pokračoval Jindřich, "dříve však vám musím poděkovat, Vaše Veličenstvo, že jste mine včera večer vzal s sebou. Nyní již vím, že jste mi zachránil život. Na jedno však marně hledám odpověď. Čeho jsem se dopustil, že mne chtěli zavraždit?"
"Nešlo o vraždu," řekla rychle Kateřina, "měl jste toýt zatčen."
"Zatčen? Budiž. Za jaký zločin jsem měl být zatčen? Jsemli vinen, je moje vina dnes ráno stejná, jako byla včera večer. Řekněte mi, Sire, čím jsem se provinil?"
Karel se podíval na matku. Jindřichova otázka ho přivedla do rozpaků.
"Synu," odpověděla místo krále Kateřina, "přijímáte podezřelé lidi."
"Již chápu," odpověděl klidně Jindřich, "a oni podezřelí lidé svalují podezření i na mne. Je to tak, Madame?"
"Ano," souhlasila Kateřina.
"Madame, ale potom mi je jmenujte. Řekněte, kdo to je, konfrontujte mne s mimi."
"Správně, máti," poznamenal Karel, "Jindřich má právo žádat vysvětlení."
"A já je také požaduji," pokračoval Jindřich. Cítil, že má převahu, a chtěl své výhody využít, "žádám o ně svého dobrého a laskavého bratra, žádám o ně svou vzácnou matku. Od svého sňatku s Markétou
347

jsem se vždy choval jako rádný manžel. Může vám to sama dosvědčit. Vzdal jsem se

své víry a stal se dobrým katolíkem. Můj zpovědník je vám k dispozici. Nechovám se snad dobře ke svým příbuzným? Švagrům? Zeptejte se kohokoli, kdo byl včera na honě ."
"To je všechno pravda, Jindřichu," přerušil ho král, "ale říkají, že osnuješ spiknutí."
"Spiknutí?" usmál se Jindřich, "a proti komu?"
"Proti mně," řekl Karel.
"Sire, kdybych proti vám něco připravoval, stačilo, abych byl včera jen o měco pomalejší. Váš kůň ; měl roztříštěné koleno, znemožnil vám pohyb a divoký kanec se již na vás vrhal. Sire, tvrdíte, že proti vám chystám spiknutí. Myslíte si, že bych vám v takovém případě přispěchal na pomoc a vystavil se skoro stejnému .nebezpečí, v jakém jste byl vy
sám?"
"Hrome, matko!" křikl podrážděně Karel, "nevidíte, že má pravdu?"
"A kdo byl u vás včera v noci?" zeptala se nečekaně Kateřina.
"Madame," odpověděl Jindřich, "v době, kdy tak málo lidí ručí za sebe, nemohu já ručit za někoho jiného. Odešel jsem ze svého bytu asi v sedm večer. Před desátou mne můj bratr Karel pozval na procházku. Byl ke mně tak laskavý, že jsem s ním směl zůstat celou noc. Věřte mi, nemohl jsem doprovázet Jeho Veličenstvo a zároveň vědět, co se děje v mém bytě."
"Ovšem," ušklíbla se Kateřina, "ale ještě jste nevyvrátil obvinění, že muž ve vaší ložnici zabil dva gardisty a těžce poranil pana de Maurevel."
"Muž v mé ložnici! Kdo to byl, jmenujte mi ho," naléhal Jindřich.
"Podezřelý je pan de La Mole."
"Pan de La Mole nemá se mnou nic společného.
Náleží do družiny pana vévody ďAlengon ,a jemu ho doporučila vaše vlastní dcera, Madame."
"Tak řekni, Jindřichu, byl u tebe La Mole?" ozval se Karel.
348

"Sire, jak to mohu vědět? Netvrdím, že tam byl, netvrdím ani, že tam nebyl. Pan de La Mole je velice ochotný a milý služebník královny navarrské a často mi přináší od Markéty vzkazy. Snad z vděčnosti, že ho doporučila vévodovi ďAlengon. A vévoda, pochopitelně, ho pověřuje týmiž úkoly. Proto nechci tvrdit, že to nemohl být pan de La Mole," dokončil své vysvětlení Jindřich.
"Byl to on," prohlásila Kateřina, "poznali ho podle třešňově červeného pláště."
"Pan de La Mole nosí třešňový plášť?" zeptal se Jindřich a tvářil se překvapeně.
"Ano," řekla Kateřina, "muž, který zabil dva gardisty a zranil pana de Maurevel."
"Měl červený plášť," doplnil ji Jindřich.
"Přesně tak," souhlasil Karel IX.
"Potom nemám, co bych k tomu dodal,! řekl Jindřich, "zdá se mi však, že zde došlo k určité záměně. Proč jste zavolali mne, ačkoli je známo, že jsem nebyl doma, když jste mohli zavolat pana de La Mole, který, jak tvrdíte, byl v mém bytě? Přesto však dovolte, Vaše Veličenstvo, abych něco k tomu poznamenal."
"Mluv."
"Kdybych se vzepřel královu rozkazu," pokračoval Jindřich, "byl bych vinen a zasloužil bych si přísný trest. Ale nebyl jsem tam já, nýbrž někdo jiný, a toho se králův rozkaz netýkal. Chtěli ho neprávem zatknout a on se bránil. Až příliš dobře se bránil, pochopte ovšem, ten muž byl v právu."
"V právu?" divila se Kateřina.
"Ano, Madame, zatykač zněl přece na mé jméno."
"Samozřejmě, vždyť ho podepsal sám král Karel Devátý," dodala zmateně královnamatka.
"Bylo v zatykači napsáno, kdyby nenalezli, mne, aby zatkli toho, kdo bude v mé posteli?" zeptal se Jindřich.
"Nic takového tam nebylo," přiznala se Kateřina.
"Ten člověk je tedy nevinný. Jestli se ovšem nedokáže, že připravoval se mnou spiknutí," konstatoval Jindřich a obrátil se ke králi. "Sire, slibuji, že
349

nevyjdu z Louvrů. Stačí jediné vaše slovo a dobrovolně půjdu do státního vězení, které mi určíte. Avšak dokud se proti mně nenaleznou závažné důkazy, budu se i nadále nazývat nejvěrnějším sluhou, poddaným a bratrem Vašeho Veličenstva." A s důstojností, na jakou nebyl u Jindřicha nikdo zvyklý, pozdravil Karla IX. a se vzpřímenou hlavou odešel.
"Výborně, Jindřichu!" zvolal král, když se za švagrem zavřely dveře.
"Ano, výborně," zlobila se Kateřina, "protože nás porazil."

"Proč bych ho nepochválil? Při šermu, kdykoli se mu podaří dobrý zásah, také ho chválím. Matko, není to správné, že jím tak pohrdáte," prohlásil král Karel.
"Synu," odpověděla Kateřina a stiskla Karlovi ruku, "já jím nepohrdám, bojím se ho!"
"Ani v tom nemáte pravdu, máti," odpověděl jí Karel, "Jindřich je můj přítel. Kdyby proti mně něco chystal, mohl přece, v tom měl pravdu, klidně přihlížet, jak mě trhá divoký kanec."
"Jistě. Aby se stal králem vévoda ďAnjou, jeho největší nepřítel."
"Máte na všechno vlastní teorii, matko. Ale já už, u všech rohatých, nechci, aby se mu dělaly nepříjemnosti. A pokud se týká La Mola, půjdu se domluvit s vévodou ďAlengon, je to přece jeho člověk."
Karel IX. dal matce jasně na srozuměnou, že nehodlá dál pokračovat v hovoru o Jindřichovi. Kateřina pokrčila rameny a odešla. Výslech ji neuspokojil, La Mole byl příliš nepatrným šlechticem á rozhodně nemohl sehrát ve včerejší události nějakou vážnější úlohu. Královnamatka se vrátila do svého bytu, kde ji očekávala Markéta Navarrská.
"Teprve nyní, dcero?" zeptala se Kateřina, "po slala jsem pro vás již včera."
"Vím, Madame, ale nebyla jsem v Louvrů."
"Proč tedy přicházíte nyní?"
"Chci oznámit Vašemu Veličenstvu, že by se mělo předejít veliké nespravedlnosti," odpověděla Marké
350

ta, "doslechla jsem se, že prý chcete zatknout pana de La Mole."
"Mýlíte se. Příkazy k zatčení dává král a ne já." "Nebudeme si přece hrát se slovy, Madame. Situace je vážná. Pan de La Mole bude zatčen?" "S největší pravděpodobností, Markéto." "To jemu kladou za vinu, že, v ložnici krále navarrského zabil dva gardisty a zranil pana de Maurevel?"
"Ano. Jsou dúkonce jisté důkazy," odpověděla Kateřina.
"Vždyť je to křivé obvinění, Madame. Pan de La Mole je nevinen!"
"Nevinen?"
Kateřina Medicejská samou radostí vyskočila z křesla. Konečně svitla jiskřička naděje, že se dozví něco nového o včerejší události.
"Ano, je nevinen," pokračovala Markéta, "a nemůže být ani v podezření, pan de La Mole večer u krále vůbec nebyl."
"A kde byl?"
"U mne, Madame," řekla Markéta a sklopila oči. Očekávala, že podobné přiznání dcery francouzského krále vzbudí u matky oprávněný hněv. Nic takového se však nestalo. Kateřina ztlumila hlas a zeptala se: "To znamená, budeli La Mole zatčen a budeli vyslýchán ."
"Řekne po pravdě, kde byl," doplnila ji Markéta, ačkoli byla přesvědčena o pravém opaku.
"Tomu musíme, dcero moje, zabránit. Pan de La Mole nesmí být zatčen," řekla královnamatka.
Markéta se zachvěla. Zdálo se jí, že v matčině větě znělo cosi tajemného a hrozného. Bála se pokračovat v rozhovoru, vždyť dosáhla toho, o co prosila.
"Pan de La Mole to tedy nebyl," řekla po chvíli zamyšleně Kateřina, "musel tam být někdo jiný. Víte, ko spal včeca večerv Jindřichově posteli?"
"Ne, to nevím," odpověděla Markéta ne právě přesvědčivým hlasem.
"Dítě moje, proč mi nedůvěřujete?" ozvala se
351

matka laskavým tónem, který Markéta tak "dobřel znala, a právě proto ji děsil.
"Opravdu to neviní, Madame," opakovala Markéta.!
"Dobrá, dobrá," řekla Kateřina lhostejně, "však sej dozvím, kdo to byl. A vy jděte, dcero, a uklidněte se, neboť vaše matka bdí nad čistotou vašeho jména a ochraňuje vaši pověst."
Markéta odešla.
"Spolčili se," šeptala si Kateřina, "domluvili se. Manželka je němá a manžel hraje slepého! Myslítej si, děti, že jste dost chytré? Jste silní, pokud jsteá jednotní. Však já vás brzy rozdělím a postavím jed noho proti druhému. A potom, Maurevel již brzy bude moci mluvit nebo aspoň psát. Stačí, když řek; ne či napíše těch několik písmenek, a budu vědět;, vgechno. Do té doby bude viník v bezpečí.. .1 Nejlepší bude, když ty dva slepé a němé manžele l rozeštvu hned!" "

Kateřina se spokojeně usmála novému nápadu a; akamžitě se odebrala do pokojů krále Karla: Našlap ho v rozhovoru s vévodou ďAlengon.
"To jste vy, matko?" řekl !král a zamračil se.
"Proč jste neřekl zase vy? Myslel jste si to,Karle?"
"Madame, co si myslím, fe jenom moje věc,"1 odpověděl Karel oním drsným přízvukem, jakým.J někdy mluvíval dokonce i se svou matkou, "co mlj chcete? Mluvte rychle, spěchám!"
"Přišla jsem vám oznámit, že pan de La Mole i u Jindřicha nebyl. Zřejmě jste se mýlil, Františku.:
A vy, Karle, jste měl pravdu." ;
Vévoda ďAlengon nápadně zbledl.
"Kdo tam tedy byl?" zeptal se Karel.
"To ještě nevím, ale Maurevel již brzy promluví.! Vraťme se však k panu de La Mole."
"Proč se k němu vracet, když tvrdíte, že u JindřH cha nebyl?" divil se Karel.
"Nebyl u Jindřicha," pokračovala klidně Kateřina, "nemohl tam být., byl totiž u Markéty!"
"U mé Margot?" řekl Karel a hlasitě se rozesmálý

"U Markéty?" šeptal vévoda ďAlengon.
"To není možné," smál se Karel, "de Guise mi včera venku řekl, že zahlédl Markétina nosítka."
"Ano, to souhlasí," nyní se zase usmívala Kateřina, "Markéta má ve městě dům."
"V ulici ClochePercée?" vykřikl Karel IX.
"To je příliš," zuřil vévoda, "sama mi toho mladíka doporučila."
"Moment," přerušil oba Karel, "tak to byl on, kdo ,se včera v noci postavil proti mně a mým přátelům a kdo mi hodil ina hlavu stříbrnou konvici. Takový drzý ničema!"
"Ano, ano, ničema," opakoval vzrušeně vévoda.
"Máte pravdu, děti moje," uklidňovala je Kateřina, ačkoliv vůbec nechápala skutečné důvody jejich hněvu, "máte pravdu. Jediné nerozvážné slovo, jediná indiskrétnost tohoto mladíčka by mohla vyvolat veliký skandál. Svést francouzskou královskou dceru! Stačí, aby se někde opil."
"Nebo aby se pochlubil svým úspěchem," dodal vévoda ďAlengon.
"Jeho případ . nemůžeme rozhodně předat soudci," kroutil hlavou Karel, "to by s tím musel souhlasit . .. Jindřich."
"Synu můj," řekla Kateřina a významně položila Karlovi ruku na rameno, "poslouchejte dobře, co vám řeknu. Je to zločin a může vzbudit pohoršení. Ale provinění proti královskému majestátu netrestají ani soudci, ani kat. Kdybyste byli prostými šlechtici, nemusela bych vás o ničem poučovat. Vy jste princové z královské krve, nemůžete přece vyzvat na souboj obyčejného hrabě.te. Vymyslete si tedy pomstu hodnou vznešených princů!"
"Hrome, máte pravdu, matko," přiznal se Karel, "budu o tom přemýšlet."
"A já vám pomohu," přidal se vévoda ďAlengon.
"A já," řekla Kateřina a odvázala černou šňůru, kterou měla omotanou kolem pasu, "já nyní odejdu a nechám vám zde místo sebe toto."
A hodila šňůru k nohám obou princů.

"Rozumím vám, matko," prohlásil Karel.
"Ta Šňůra .," ozal se vévoda a zvedl ji.
"Znamemá trest l mlčení," řekla Kateřina vítězně, "myslím,, že bude dobré informovat o všem také Jindřicha!"
Královna se Již neohlédla na své syny a vyšla z komnaty.
"Až se Jindřich dozví, že ho jeho žena klame .," ozval se ďAlengon, ale okamžitě se zarazil, "vy věříte tomu, co nám matka prozradila?" zeptal se Karla IX. .
"Samozřejmě," odpověděl král bez nejmenšího tušení, že svými slovy vrazil vévodovi do srdce na tisíc ostrých dýk, "vím, Markéta se bude hněvat, ale Jindřichato jistě potěší."
"Tak ho zavolejme," navrhl vévoda.
"Ne, půjdu k němu sám a řekněte o tom pánům ďAnjou a de Guise." A vyšel ze svého bytu po točitém schodišti k pokojům Jindřicha Navarrského.

XXXIX
PLÁN POMSTY

Jindřich využil chvíle po výslechu u Karla, kde : podle svého přesvědčení dobře obstál, a rozběhl se k paní de Sauve. Našel u ní Orthona, který se zatím probral z hluboké mdloby. Na pánovy otázky však mohl odpovědět jenom tolik, že k němu

vrazili neznámí muži a jejich vůdce ho omráčil rukojetí meče.. Nikdo s ním o ničem nemluvil. Královna Kateřina ho viděla v bezvědomí a byla asi přesvědčena, že je mrtev. Když se probral z omráčení, pojala ho hrůza, že bude vyslýchán, rychle utekl k paní de Sauve. Proto, když vyklízeli a omývali ložnici, ho kapitán gard nenašel ani mezi mrtvými, ani mezi zraněnými. Zřejmě na něho zapomněli.
Jindřich požádal Charlottu, aby ještě na nějaký čas ponechala Orthona u sebe. Předpokládal, že se de Mouy ze svého úkrytu ozve, a Orthon byl jediný,

kdo mohl Jindřichovu odpověď předat hraběti. Potom se spěšně rozloučil a vrátil se do svého bytu.
Chtěl si pořádně rozmyslet "události dnešního dne, ale vyrušilo ho klepání na dveře. Jediný muž mající v Louvrů právo nečekat na vyzvání, si otevřel a vešel. Byl to král Karel IX.
"Vaše Veličenstvo!" vykřikl Jindřich a šel králi vstříc.
"Ano, já .," usmál se Karel, "jsi chlapík, Jindřichu, vvěř mi. Mám tě ičím dál raději."
"Sire, zahrnujete mne laskavostí."
"Máš jenom jednu chybu, Jindřichu!"
"Jakou? To, že dávám přednost štvanici před lovem se sokoly?"
"Ne, o tom nemluvím. Máš sice jako lovec velmi bystré oči, ale stejně všechno nevidíš."
"Snad jsem krátkozraký, Sire, a ani o tom nevím."1
"Krátkozraký? Je to mnohem horší, jsi slepý, Jindřichu. Včera de Guise tvrdil, že viděl tvou ženu, a ty jsi tomu nevěřil."
"Jak bych mohl věřit, že sestra Vašeho Veličenstva by se dopustila takového nerozumu?" namítl Jindřich.
"Když ti řekl, že tvá ižena šla do ulice ClochePercée, také jsi tomu nevěřil."
"Mám uvěřit, že by dcera francouzského krále riskovala svou pověst?"
"Když jsme obléhali dům v ulici ClochePercée, když jsem dostal stříbrnou konvicí do hlavy, zahlédli jsme dvě ženy a dva muže."
"Vaše Veličenstvo, nemohl jsem nic vidět, vždyť víte, že jsem vyslýchal domovníka," bránil se Jindřich.
"Ty jsi neviděl, ale já, u všech rohatých, já ano!" vykřikl král Karel IX.
"Jestliže jste je viděl vy, Sire, to je ovšem něco jiného."
"Viděl jsem je a vím, že jednou z žen byla Margot a jedním z obou mužů pan de La Mole." "Potom však, Sire," ozval se klidně Jindřich, "pan
355

de La Mole nemohl být v Louvrů, když byl podle vás v ulici ClochePercée."
"Nebyl zde, pravda," řekl Karel, "ale nyní nejde o muže z tvé ložnice. Maurevel nám řekne již brzy jeho jméno. Cožpak nechápeš, že tě Margot podvádí, tvrdohlavče?"
"Vaše Veličenstvo by nemělo věřit pomluvám," pokračoval Jindřich, jehož, jak se zdá, nic nemohlo vyvést z rovnováhy.
"Proboha! S tebou se nedá mluvit. Ty nejsi ,krátkozraký, úplně jsi oslepl. Opakuji ti znovu, že tě Margot klame, a dnes večer uškrtíme jejího milence! Jde o tvou čest, bratře!"
Jindřich s úžasem pohlédl na svého švagra.
"Jen se přiznej, Jindřichu," pokračoval král, "v hloubi duše jsi docela rád. Margot bude sice křičet, ale tím hůř pro ni. Nechci, abys byl kvůli ní nešťastný. Že Condé je klamán vévodou ďAnjou, to mne nezajímá, Condé je můj nepřítel. Ale nestrpím, aby klamali tebe, mého bratra a mého nejlepšího přítele!"
"Ale Sire ."
"Nestrpím, aby si z tebe někdo dělal posměšky. A zvláště ne takový hejsek z venkova. Sbírá drobty z našeho stolu a zároveň se dvoří našim ženám. Podváděli tě, Jindřichu, to se může stát každému. Ale přísahám ti, dostaneš skvělou satisfakci a již zítra se bude u dvora říkat, že král Karel má rád svého bratra Jindřicha. To Karel Devátý donutil dnes v noci pana de La Mole, aby naposledy vyplázl nestydatý jazyk!"
"Sire," řekl udiveně Jindřich, "mám dojem, že vše je již rozhodnuto?"
"Hotovo, rozhodnuto a hlavně dohodnuto. Ten hejsek se dlouho vyvyšovat nebude. Podnikneme malou rodinnou výpravu. Já, vévoda ďAnjou, vévoda ďAlengon a vévoda de Guise. Jeden král, dva královští princové a jeden princ, když nepočítám: tebe."
"Jak to myslíte, Sire?"
"Půjdeš přece s námi, ne?"

"Já? Já mám jít s vámi, Vaše Veličenstvo?" "Jistě. Přidržíš mi toho mládence dýkou, zatímco my ostatní ho budeme škrtit."
"Sire," řekl Jindřich, "vaše dobrota mne uvádí do zmatku. Řekněte mi, odkud víte .. .?"
"Hrome! Ten hejsek se tím zřejmě chlubil. Chodí za ní do Louvrů i do domku v ulici ClochePercée, prý si předčítají latinské texty. Rád bych ty texty viděl, to mi věř, Jindřichu."
"Vaše Veličenstvo, jistě pochopíte, že se výpravy nemohu účastnit. Bylo by nedůstojné, abych byl u toho a aby mne někdo obviňoval, že jsem vraždil ze žárlivosti. Vy jdete pomstít čest své sestry, to je jiné. Ten mladík se vychloubal a pomlouval Markétu. Jsem přesvědčen, že je nevinná. Když půjdu s vámi, změní se spravedlnost v pomstu. Nebyl by to trest, ale vražda. A. Markétu by nejen pomlouvali, ale i obviňovali," vysvětlil Karlovi Béarňan.
"Hrome, Jindřichu, tvá slova by se dala vyvážit zlatem. Řekl jsem to právě před chvílí matce, jsi duchaplný jako ďábel," usmál se Karel.
Král se zálibně podíval na svého švagra. Jindřich se uklonil, oplácel poklonu poklonou.
"Doufám, že jsi spokojen, že tě zbavíme toho mládenečka?" zeptal se Karel.
"Vše, co dělá Vaše Veličenstvo, dělá dobře," odpověděl král navarrský.
"Jsme tedy dohodnuti. Buď klidný, budu jednat za tebe a udělám svou práci dobře," slíbil Karel IX.
"Sire, spoléhám na vás," odpověděl Jindřich.
"Ještě něco., kdy tak asi chodívá k tvé ženě?"
"Kolem deváté večer."
"A kdy odchází?"
"Odejde vždy předtím, než k ní přijdu já, proto jsem se s ním nikdy nesetkal. Chodím k Markétě zpravidla v jedenáct."
"Dobrá. Přijď dolů dnes o půlnoci. To již bude vše odbyto."
Karel stiskl Jindřichovi srdečně ruku, znovu ho ujistil o svém přátelství a odešel, pohvizduje si oblíbenou loveckou písničku.
357

To jistě všechno vymyslela královnamaťka, řekl si v duchu Jindřich, chce nás rozdvojit. Mne a Markétu, kteří jsme tak vzornými manžely, a upřímně se svému podezření rozesmál.
Okolo sedmé večer vyšel jistý pohledný mladý muž z lázně, upravil si vlasy a se zálibou si prohlížel svou tvář v zrcadle, jimiž byly vyzdobeny pokoje šlechticů v Louvrů. V téže místnosti spal či spíše odpočíval další mladý muž.
První z nich byl náš dobrý známý La Mole. Po celý den se jím zabývaly nejmocnější osobností v Louvrů, aniž se k němu samotnému cokoli z jejich starostí doneslo. Druhý mladík, což opravdu není těžké uhodnout, byl statečný Coconnas.
Vrátili se do Louvrů teprve ve tři ráno a rychle se vrhli na lože, aby dohonili zameškaný spánek. La Mole stačil ještě zaskočit k .La Huriérovi něco pojíst, zajít na hodinu do lázní, což bylo tenkrát velice v módě, a nyní se právě chystal na svou obvyklou návštěvu u královny Markéty.
"Ty jsi tedy už jedl?" zeptal se Coconnas zívaje nepokrytě na celá ústa.
"Ano, dokonce s velikou chutí," odpověděl La Mole.
"Proč jsi mne nevzal s sebou? Mámu starého La Huriěra také otevřený účet, sobce!"
"Spal jsi a nechtěl jsem tě budit. Zajdi si tam nyní, má vynikající růžové z Anjou. Řekni si o ně, nezapomeň," upozornil ho La Mole.
"Ty odcházíš? A kam?" zeptal se Coconnas.
"Kam bych šel?" řekl mladík překvapen, že se: přítel vůbec ptá, "jdu složit poklonu královně navarrské."
"Raději bych zašel do našeho domku v ClochePercée. Víš, co tam zbylo jídla? A alicantského vína?" prohlásil Coconnas.
"Příteli, po tom, co se stalo včera v noci?" divil J se La Mole, "jak ti může vůbec něco takového na padnout? Zapomněl .jsi již, že jsme dali slovo, že se tam nevrátíme? Buď tak laskav a podej mi plášť, budu muset jít." ;
358

Coconnas chvíli hledal plášť.

"Ten černý ne," upozornil ho La Mole, "královna mne raději vidí v červeném."
"Najdi si ho sám, tady nikde není," řekl Coconnas, když marně pátral po pověstném plášti.
"Kde jen může být?" divil se La Mole a prohlížel znovu celou místnost, "nemohu jej najít."
"Možná že jsi ho prodal."
"Proč ? Mám ještě šest tolarů."
"Tak si vezmi můj a neztrácej čas," radil Coconnas. .
"Dobrý nápad," zasmál se La Mole, "žlutý plášť přes zelený kabátec, vypadal bych jako papoušek."
Hrabě začal systematicky prohledávat každý kout, ale plášť nenašel. "To musel být nějaký zloděj, vždyť do Louvrů se může vloudit každý," zlobil se.
Na dveře zaklepalo páže vévody ďAlengon, Chlapec nesl přes ruku třešňově červený plášť.
"Tady je!" vykřikl radostně La Mole.
"Jeho Výsost pan vévoda ďAlengon vám posílá váš plášť, pane. Půjčil si ho, aby si mohl ověřit jeho přesnou barvu. Uzavřel totiž s někým sázku o barvě vašeho pláště."
"Právě jsem ho hledal, ale kdyby ho pan vévoda ještě potřeboval."
"Ne, pane," odpověděl chlapec, "již není třeba."
Páže se uklonilo a odešlo.
La Mole si oblékl plášť a obrátil se na Coconnase: "Co budeš dnes dělat? Až se vrátím, najdu tě zde?"
"Nevím, co mi přikáže," odpověděl Coconnas.
"Vévodkyně de Nevers ?"
"Ne, vévoda ďAlengon."
"Všiml jsem si," řekl La Mole, "že se vévoda k tobě chová poslední dobou nějak zvlášť laskavě. Čeká tě zřejmě úspěch."
"Co já vím? Je to přece jen nejmladší syn francouzského krále."
"Ale jak ho znám, chtěl by se strašně rád stát tím nejstarším. Tak ty tedy vážně nevíš, kde budeš dnes večer?" zeptal se znovu La Mole.
"Ne," odpověděl popravdě Coconnas a lehl si
359

znovu na lože, "ten La Mole je hrozný. Pořád se jen vyptává a já bych nejraději ze všeho šel spát."
La Mole vyšel na chodbu. Po několika .krocích ho zastavil vévoda ďAlengon.
"Odcházíte z Louvrů?" zeptal se.
"Ne, Vaše Výsosti, jdu složit poklonu Jejímu Veličenstvu královně navarrské."
"Kdy se vrátíte od mé sestry?"
"Vaše Výsost mi chce dát nějaké rozkazy?" zeptal se hrabě.
"Teď hned ne, až později, chci si s vámi dnes ve čeř promluvit."
"Kdy se mám u vás ohlásit, Vaše Výsosti?"
"Mezi devátou a desátou. Počítám s vámi," řekl vévoda ďAlengon.
Hrabě se uklonil a pokračoval ve své cestě k pokojům královny Markéty. Zvláštní, pomyslel si, náš pan vévoda je chvílemi bledší než mrtvola. Když zaklepal na královniny dveře, Gillonna, jako by ho již očekávala, okamžitě otevřela a zavedla ho k Markétě.
Královna seděla u stolu a pracovala. Před ní ležel popsaný a na několika místech přeškrtaný papír a kniha od Isokrata. Dala hraběti znamení, aby počkal, jen co dopíše větu. Po chvíli odložila pero a nabídla mladíkovi uprázdněme křeslo vedle svého.
"Řečtina?" řekl La Mole, když zahlédl knihu Isokratova promluva. "To, co píšete, je ale latina, viďte? Vy je budete vítat latinsky?"
"Jak jinak," usmála se Markéta, "vždyť francouzsky nedovedou."
"Polští vyslanci přijedou brzy?" "Jsou zde již od rána," vysvětlila královna.
"Vždyť jsem o tom nic neslyšel," divil se hrabě, "Přišli inkognito. Slavnostní příjezd bude až pozítří. Však je uvidíte sám. Raději mi řekněte, co se vám stalo." "Mně?" "Zbytečně ze sebe děláte hrdinu, stejně jste celý pobledlý." 360

"To bude nejspíš tím, že jsem hodně spal. Velice se Vašemu Veličenstvu omlouvám."
"Nevytáčejte se a řekněte mi upřímně, co od vás chtěla královnamatka?"
"Královnamatka? Chtěla snad se mnou mluvit?" řekl hrabě a bylo na něm vidět, že nechápe, nač se Markéta ptá.
"Vy jste mou matku neviděl?"
"Ne, Madame."

"A krále Karla nebo Jindřicha?" pokračovala Markéta.
"Také ne. Jenom vévodu ďAlengon. Potkal mne na chodbě, když jsem šel právě k vám."
"Co vám řekl?"
"Chce si se mnou promluvit dnes mezi devátou a desátou."
"To je divné! Víc vám opravdu neřekl?"
"Ne, Madame. Proč se ptáte, stalo se něco?"
"Váš život visel dnes celý den na vlásku a vy nic nevíte," odpověděla Markéta. "Dnes v noci chtěli zatknout krále Jindřicha. V jeho ložnici byl jenom pan de Mouy. Zabil tři muže a unikl. Někdo zahlédl jeho třešňově červený plášť."
La Mole mlčel. Zdálo se, že stále ještě nechápe, o co vlastně jde.
"Ten plášť popletl jednou dokonce i mne," pokračovala Markéta, "vy. nosíte také takový. Proto vás podezírali. Ještě dnes ráno vás chtěli zatknout pro trojnásobnou vraždu. Jistě by vás soudili a odsoudili. Mohlo by vás zachránit jenom přiznání, kde jste byl na dnešek v noci, a to vy byste přece nikdy neřekl, že?"
"Přiznat se, kde jsem byl, a tím vám způsobit nepříjemnosti! Ne. Nikdy! Raději bych zemřel, než abych viděl jediný stín starostí ve vašich krásných očích."
"Jistě, můj milý," řekla Markéta, "mé oči by pro vás velice plakaly."
"A jak se vše s pláštěm urovnalo, Madame?"
"Dokázala jsem, že jste u krále navarrského nebyl."

"Probůh!A jak?"
"Řekla jsem, kde jste skutečně byl."
"Komu?"
"Své matce. Nyní již ví, že jste mým milencem."
"Madame, nikdy se vám nebudu moci odvděčit za vše, co jste pro mne vykonala. Můj život patří jen vám, moje drahá, milovaná Markéto."
"Naštěstí je váš život zachráněn," usmála se královna, "vyrvala jsem vás z rukou těm, kdo vás chtěli zahubit." .
Hrabě se uklonil a políbil Markétě ruku. V komnatě se ozyal .podivný hluk a krátce nato se roztříštila jedna okenní tabulka. Oba milenci strnuli hrůzou. Po podlaze se kutálel oblázek.
"Kdo se to jen odvážil!" vzpamatoval se hrabě a přiskočil k rozbitému oknu.
"Tiše," napomenula ho Markéta, "ke kameni je přivázán lísteček."
Královna rozbalila papír a četla:
"Čekají na pana de La Mola na chodbě u vévody ďAlengon. Mají dlouhé a ostré meče. Hrabě by měl uprchnout oknem a vyhledat pana de Mouy v Mantes."
"Myslíte, že jejich meče jsou delší než můj?" zeptal se La Mole, když Markéta dočetla.
"To snad ne, ale je jich jistě nejméně deset."
"Který dobrý přítel nám poslal tento list?"
Markéta si teprve nyní prohlédla písmo. "To je rukopis navarrského krále," zděsila se, "nebezpečí musí být hrozné, když to napsal. Prchněte, drahý, prchněte, prosím vás o to."
"Ale jak? Poručte a já vyskočím, i kdybych si měl zlámat vaz."
"Počkejte ., Jindřich píše o okně," zamyslela se Markéta a přešla k rozbité tabulce, "zde se zachytil motouz, podívejte se!"
Hrabě přiskočil ke královně a pomohl jí vytáhnout šňůru. Na jejím konci byl připevněn provazový žebřík.
"Jste zachráněn!" zvolala radostně královna. "To je zázrak boží!" radoval se hrabě.

"Ne, to je dobrodiní krále navarrského," opravila ho Markéta.
"A co když je to léčka? Co když se žebřík pode mnou utrhne? Madame, cožpak jste se dnes nepřiznala, že mne milujete?" zeptal se hrabě.
Markéta, zrůžovělá radostí, znovu zbledla. "Počkejte," řekla a zamířila ke dveřím, "přesvědčím se, jeli pravda, že na vás v chodbě čekají."
Hrabě de La Mole přiskočil ke dveřím.
"Ne, to nedovolím. Jejich hněv padne na vás, drahá."
"Jsem královna a žena, jsem chráněna dvakrát," odpověděla Markéta a vyšla ze dveří. Prošla hlavní chodbou přímo do postranního vchodu do komnat vévody ďAlengon. Tvářila se klidně, jenom její křečovitě sevřené prsty prozrazovaly napětí. Na konci úzkého průchodu svítilo slabé světlo. Markétě se zdálo, že jeho zář je tlumená lidskou rukou. Nyní již nepochybovala o pravdivosti Jindřichova vzkazu a pokračovala vstříc nebezpečnému setkání.

Proti ní vystoupil nečekaně muž se svícnem v ruce. "Zde ho máme!" vykřikl.
Markéta se dívala do tváře králi Karlovi. Za ním stál vévoda ďAlengon s černou hedvábnou šňůrou v ruce. V zšeřelé chodbě zahlédla ještě dvě další mužské postavy s obnaženými meči.
"Sire, chtěl jste snad říci: zde ji máme?" zeptala se Markéta překvapeně.
Karel ustoupil o krok, ostatní zůstali stát. "To jsi ty, Margot?" řekl, "kam jdeš tak pozdě v noci?"
"Pozdě v noci?" opakovala po něm Markéta, "vždyť není ještě ani devět."
"Ptám se tě, kam jdeš?" opakoval Karel.
"Hledám knihu Ciceronových projevů, nechala jsem ji asi u matky."
"A to jdeš jen tak, bez světla?"
"V této době přece bývají chodby osvětleny."
"Jdeš ze svého bytu, Margot?"
"Samozřejmě."
"K čemu potřebuješ Cicerona?"
363
"Připravuji si projev k polským vyslancům. Zítra

ráno má být královská rada, kde měl každý z nás předložit svůj projev Vašemu Veličenstvu."
"Pomáhá ti někdo při sestavování proslovu?" zeptal se Karel.
Markéta se usmála, její bratr prozradil víc, než chtěl., "Jistě, Sire," řekla, "pan de La Mole. Je velmi vzdělaný."
"Tak vzdělaný," ozval se ďAlengon, "že jsem ho požádal, až bude hotov u vás, sestro, aby pomohl také mně."
"Cekáte ho, bratře?"zeptala se Markéta.
"Ano," přiznal se vévoda.
"Potom se tedy vrátím a pošlu hraběte k vám."
"A co tvoje kniha, Margot?" zeptal se Karel.
"Pošlu pro ni Gillonnu. Nemohu přece nechat svého bratra čekat, pan de La Mole náleží k jeho družině."
"Tak jdi, Margot," řekl Karel a významně pohlédl na vévodu ďAlengon, "my budeme pokračovat v obchůzce."
"V obchůzce?" podivila se Markéta, "hledáte někoho?"
"Malého červeného mužíčka, prý se občas zjevuje v Louvrů. Můj bratr ďAlengon tvrdí, že ho viděl, a tak tu číháme."
"Přeji vám šťastný lov," řekla Markéta a odešla.
Za okamžik již otevírala dveře svého bytu. Proběhla předpokojem a spatřila La Mola. Klidně ji očekával.
"Prchněte! Prchněte!" řekla královna, "neztrácejte ani minutu. Čekají na chodbě, aby vás zavraždili."
"Je to váš rozkaz, Madame?"
"Ano, je. A rychle!" přikázala Markéta a políbila hraběte na tvář.
"Sbohem, Madame. Kdyby se mi něco stalo, nezapomeňte na svůj slib, Markéto."
"To není slib, ale přísaha," odpověděla královna a přistoupila k oknu.
Hrabě de La Mole se naposledy pohledem rozloučil s královnou, vyklonil se z okna, opřel se
364

o provazový žebřík a zmizel ve tmě. Současně někdo prudce zaklepal na dveře.
"Madame," přiběhla Gillonna, "váš bratr, král."
Markéta vyhlédla z okna, přesvědčila se, že provazový žebřík je již volný, a teprve potom dovolila komorné, aby otevřela dveře. Spatřila Karla a za ním tři prince, kteří již bezpochyby ztratili trpělivost hlídat na chodbě.
Král vešel do jejího bytu. Markéta mu šla s úsměvem vstříc. "Hledáte něco, Sire?" zeptala se, když zpozorovala, že Karel se rozhlíží po komnatách.
"Ano . hledám . hrome! Kde je pan hrabě de La Mole?"
Markéta vzala svého bratra za ruku a odvedla ho k oknu. Bylo slyšet dusot dvou koní. Jeden z jezdců se otočil a zamával bílou šerpou na pozdrav. Byli to hrabě de La Mole a Jindřichův sluha Orthon. Král nikoho z nich pro tmu a značnou vzdálenost nepoznal.
"Co to má znamenat?" rozkřikl se Karel IX.
"Sire," odpověděla klidným a jasným hlasem Markéta, "vévoda ďAlengon si již může schovat černou šňůru do kapsy a pánové ďAnjou a de G.uise by si měli zasunout meče do pochvy. Zapomínají, že jsou v pokojích ženy a k tomu ještě královny. A pan de La Mole? Ten se dnes již nevrátí!"
XL

DVA BRATŘI

Od svého návratu do Paříže neměl ještě vévoda Jindřich ďAnjou příležitost promluvit s matkou o samotě, ačkoli, jak každý věděl, právě on byl jejím miláčkem a nejoblíbenějším synem.

Kateřina mu skutečně dávala přednost před ostatními, snad pro jeho odvahu, snad pro jeho mužnou krásu. Královna nebyla jenom matkou, ale také ženou. Možná že si ho oblíbila také pro jeho nespočetná milostná dobrodružství. Vévoda ďAnjou

365

připomínal Florenťance nejšťastnější období jejích tajných lásek.

Ona jediná věděla o jeho návratu do Paříže. Měl zůstat před králem utajen. Kdyby nešel vévoda ďAnjou navštívit krásnou Marii de Clèves, vévodkyni de Condé, kdyby náhoda nezavedla královy kroky před palác jedné z nejkrásnějších žen Francie, nebyl by se Karel o bratrově předčasném návratu vůbec dozvěděl.

Král tušil skutečný důvod bratrova návratu a právem předpokládal, že vévoda bude hledat spojenectví především u své matky, královny Kateřiny Medicejské.

Když se konečně tak dlouho očekávaný Jindřich ďAnjou ohlásil u matky, Kateřina, jindy tak chladná a odměřená, otevřela nejmilovanějšímu synu náruč a radostně ho políbila s tak upřímnou mateřskou něhou, že by se každý, kdo znal Kateřinu, musel podivit jejímu hlubokému citu.

Potom od něho poodstoupila, prohlédla si ho od hlavy až k patě a znovu ho políbila.

"Madame," začal vévoda ďAnjou, "konečně, když se mi poštěstilo obejmout beze svědků svou vlastní matku, věřím, že zároveň utěšíte nejnešťastnějšího člověka na světě."

"Můj Bože, drahý synu, co se vám stalo?"

"Nic, co byste nevěděla, máti. Miluji a jsem milován. Právě tato láska mi přináší neštěstí."

Kateřina pohnula nechápavě hlavou.

"Ach, matko . vyslanci. a můj odjezd," řekl vévoda nesouvisle.

"Ano, vyslanci již přijeli a váš odjezd se blíží, můj synu."

"Neblíží se, matko, ale můj bratr udělá vše, aby ho uspíšil. Chce mne vzdálit od vévodkyně. Nenávidí mne, závidí mi, chce se mne zkrátka zbavit."

"Vždyť vám nabízí trůn," řekla smířlivě králov

namatka.

"Co mi na něm záleží? Nechci odjet. Já, francouzský princ, vychovaný v nejjemnějších mravech u své matky, milovaný jednou z nejpůvabnějších

366

žen, já mám jít někam daleko do země sněhu a mrazů zmírat nudou mezi hrubými nevzdělanci, kteří se opíjejí od rána do večera a posuzují schopnost svého krále podle toho, kolik vypije! Ne, matko, nechci odjet, slyšíte, nechci, zahynul bych tam!"

"Synu můj nejdražší," řekla Kateřina a stiskla mu ruce, "je to opravdu váš hlavní důvod?"

DAnjou sklopil oči. Ani své matce se neodvážil přiznat, co tají ve svém srdci.

"Nemáte snad ještě jiný důvod, méně romantický," pokračovala Kateřina, "ale zato rozumový a politický?"

"Nemohu za to, matko, že jste vyslovila myšlenku, která se i mně usadila v duši a čím dál víc mne ovládá. Vy sama jste mi přece řekla, že horoskop krále Karla není příznivý a že zemře mlád."

"Ano, říkala jsem to. I horoskopy se mohou mýlit, já sama také doufám, že se Jejich proroctví nesplní. Ostatně, Karlovi určil"horoskop čtvrtinu století. Týká se to délky jeho života, nebo délky jeho panování? To nevypočetl nikdo."

"Matko,.zařiďte, abych zde zůstal. Karlovi bude za rok pětadvacet, potom se všechno rozhodne."

"Jistě, bylo by to nejlepší," řekla po chvíli přemýšlení Kateřina.

"Matko, uznejte sama, vždyť je to holé šílenství vyměnit francouzskou korunu za polskou. Seděl bych kdesi na konci světa a vyčítal si, že jsem mohl vládnout v Louvrů uprostřed vznešeného a vzdělaného dvora po boku nejlepší matky na světě, jejíž rady by mi ušetřily polovinu námahy. Za panování mého otce nesla polovinu státnického břemene, já bych ji poprosil, aby svolila nésti je i se mnou. Matko, vím to, mohl bych se stát velikým králem."

"Věřím vám, synu," odpověděla Kateřina, neboť i ona by místo Karla nejraději viděla na francouzském trůně vévodu ďAnjou, "nesmíte zoufat. Řekněte mi, nikdy vás nenapadlo, že byste si to všechno mohl zařídit třeba sám?"

"Jistě. Právě proto jsem se vrátil o tři dny dříve, proto jsem řekl Karlovi, že jsem přijel za paní de

367

Condé, proto jsem jel naproti Laskému, nejdůležitějšímu z vyslanců. Představil jsem se mu a potom jsem dělal všechno možné, aby mne začal nenávidět a aby odmítl mou volbu. Snad se mi to podařilo."
"Dítě, to nebylo moudré," řekla Kateřina, "zájmy Francie musí stát nade vším, to si pamatujte."
"Je snad v zájmu Francie, aby na její trůn zasedl vévoda ďAlengon nebo Jindřich Navarrský?"
"Ne! Jindřich nikdy!" okřikla ho královnamatka.
"Tedy František ďAlengon? Myslíte, že vás miluje víc než já?"
"Ještě jste mi neřekl, synu, co vám odpověděl velkovévoda Laski."
"Přemlouval jsem ho, aby si nejdříve vyžádal velkou audienci u dvora, ale váhal. Kdybych tak mohl sám napsat do Polska a tu smlouvu prostě zrušit ."
"To je šílenství, synu. Tvoje volba je schválena polským sněmem, a co schválí sněm, to je pro ně svaté!"
"Opravdu by se nedalo docílit, aby Poláci přijali místo mne mého mladšího bratra?"
"To je téměř nemožné."
"Matko, zkuste promluvit s Karlem, sveďte vše na mou lásku k paní de Condé, řekněte mu, že jsem ztratil hlavu, vždyť mne viděl vycházet z jejího domu. Sveďte to na možné i nemožné, jen když se to nějak oddálí. Vždyť mi pomáhá i de Guise."
"Ano, aby utvořil Ligu,1 o tom zase vím já."
"Já nevím o ničem, ale zatím je na mé straně, a to je hlavní."
"Co vám řekl král, když vás potkal?"
"Snad mi uvěřil, že mne do Paříže přivedla moje láska."
"A neptal se vás, kde jste trávil zbytek noci?"
1 Roku 1576 tedy o dva roky později, než uvádí A. Dumas vytvořil vévoda de Gúise Svatou ligu. Původně byla namířena proti hugenotům, ale postupně nabyla takového vlivu, že i král, aby zachránil svou moc, prohlásil se za vůdce Ligy.
368

"Ano. Pozvali jsme ho s vévodou de Guise k Nantouilletovi, ale on odmítl. Schválně jsem tam vystupoval dosti hlučně, aby si mne lidé všimli a mohli v případě potřeby královi dosvědčit, že jsem tam byl."
"O vaší návštěvě u Laského neví nic?"
"Rozhodně ne."
"Dobrá, tím lépe, synu. Pokusím se s ním promluvit a přimluvit se za vás. Jak víte, je tvrdohlavý a málofedy se dá ovlivnit. Nemohu zaručit úspěch."
"Matko, slibuji, že vás budu milovat ještě více než dosud, jeíi to vůbec možné."
"Když dovolí, abyste zůstal, stejně vás pošle do války, můj milý."
"To nevadí, jen když zůstanu ve Francii."
"Při obléhání vás mohou zabít, synu."
"Drahá máti, neumírá se na zranění, ale na bolest, na nudu. Karel nedovolí, abych zůstal, nenávidí mne."
"Žárlí na vás, na vaši odvahu. Proč jste tak statečný? Ve dvaceti letech jste zvítězil v tolika velikých bitvách. Záviděl by vám i Alexandr Veliký i Caesar, nedivte se. Zatím s nikým o ničem nemluvte, tvařte se, že se vším souhlasíte, a hlavně, buďte ke králi zdvořilý a vlídný. Dnes bude královská rada, budou se číst uvítací projevy. Dělejte, jako byste již byl polským králem, a ostatní přenechte mně . Ještě že jsem si vzpomněla, jak dopadla vaše včerejší výprava?"
"Nepovedla se, matko," odpověděl vévoda dAnjou, "toho chlapíka někdo varoval. Utekl oknem."
Kateřina překvapeně vzhlédla na syna. Z tváře jí zmizel úsměv a nahradil jej temný hněv. "Já si již zjistím," řekla hrozivým hlasem, "kdo má odvahu křížit všechny moje plány. Tuším, kdo to je., ale potom běda mu!"
"Matko, chcete, abych.. .?"
"Ne, můj nejmilovanější," přerušila ho královnamatka, "tuto záležitost si vyřídím sama!" Políbila něžně vévodu ďAnjou na obě oči a vyvedla ho ze svého bytu.
369

Zanedlouho přišli ke Kateřině Medicejské všichni členové královské rodiny. Král Karel byl v dobré náladě, odvážný kousek jeho sestry Margot ho víc potěšil, než rozhněval. Až dosud La Mola vlastně ani neznal, čekal v chodbě na hraběte spíše jako lovec číhající na kořist. Vévoda ďAlengon byl bledý a ustaraný. Zachovával k hraběti jakýsi střízlivý odstup, když se však dozvěděl, že Markéta

mladíka miluje, změnil se jeho vztah k La Molovi v krutou nenávist.
Markéta byla zamyšlená. Zdálo se, že je duchem nepřítomná, její oči byly však připraveny zachytit každou podezřelou maličkost.
Polští vyslanci předložili texty svých projevů. Markéta je pomalu předčítala a kromě Karla se všichni rozhovořili, jak odpovědět. Potom přečetla svou odpověď Markéta. Král Karel ji schválil bez připomínek. Vévodovi ďAlengon doporučil, aby dvě tři místa přepracoval. Když četl svou odpověď vévoda ďAnjou, Karel nesouhlasil ani s jednou větou, soustavně svého bratra opravoval a nakonec si vyžádal, aby celý projev přestylizoval znovu.
Královská porada se končila za napjaté atmosféry. Schylovalo se k výbuchu, ale naštěstí k němu nedošlo.
Vévoda ďAnjou odešel první. Musel celý text přepracovat. Hned po něm opustila radu Markéta. Od včerejšího večera ještě neviděla svého manžela a doufala, že ji dopoledne navštíví.
Vévoda ďAlengon vyčetl z očí svého staršího bratra hněv, zahlédl dokonce výmluvný pohled, který si ďAnjou vyměnil s matkou. Spěšně se rozloučil a vrátil se do svých komnat, aby mohl přemýšlet o nově se rodící rodinné zápletce.
Poslední se zvedl Karel IX., Kateřina ho však zastavila.
"Co ještě chcete? Rada skončila," řekl král.
"Sire, jenom maličkost, i když je velice důležitá. Zapomněli jsme stanovit datum slavnostního obřadu."
"Ano, máte pravdu," souhlasil král a znovu se

posadil, "promluvme si o tom. Který den navrhujete?"
"Myslela jsem si, když jste o tom mlčel, Sire, že jste vše uvážil a jste již pevně rozhodnut."
"Ne. Zatím ne."
"Nebylo by, myslím, správné," odpověděla klidně Kateřina, "kdybychom u Poláků vzbudili dojem, že se bezhlavě hrneme za jejich korunou."
"Právě naopak, matko," namítl král, "Poláci si pospíšili, cestovali z Varšavy do Paříže víceméně bez zastávky., musíme oplatit zdvořilast zdvořilosti, poctu poctou!"
"Sire, v něčem máte pravdu, jako já zase nemám v ostatním nepravdu. Jste tedy přesvědčen, že by měl být slavnostní ceremoniál uspíšen?"
"Jistě, matko. Myslel jsem, že si to přejete i vy."
"Víte dobře, synu, že cokoli dělám, dělám jenom pro vaši slávu. Já bych si ten spěch přece jen trochu rozvážila. Myslíte, že vás nebude nikdo podezírat, že příliš rychle saháte po příležitosti, jež .se vám naskytla, jen abyste zbavil francouzský trůn starostí i nákladů na svého bratra, ačkoli každý přece ví, že právě vévoda ďAnjou je ozdobou královského dvora?"
"Matko, až bude bratr odjíždět, dostane ode mne takové množství darů, že nikoho ani nenapadne vyslovit podezření, jehož se obáváte."
"Již mlčím," odpověděla královnamatka, "máte vždy pohotovou odpověď na moje námitky. Ale. chcete přijmout vyslance bojovného národa, který dokáže posoudit královskou moc jenom podle vnějších znaků. Měl byste jim předvést sílu francouzské armády, ano, trochu se ukázat. Obávám se, že nemáte v Paříži právě dostatečný počet vojska."
"Matko, počítal jsem i s tím. Povolal jsem dva prapory z Normandie, jeden z Guyenne. Včera se vrátila setnina střelců z Bretaně, lehká jízda z Touraine dorazí do Paříže ještě dnes. Mohlo by se zdát, a i vy jste podlehla domněnce, že mám dnes po ruce jenom čtyři pluky. Ve skutečnosti mám zde dvacet tisíc mužů ve zbrani."

"Ach!" zvolala překvapeně Kateřina, "nyní schází již jenom jedno. To jistě zařídíte také."
"Co schází?" zeptal se Karel.
"Peníze. Zdá se, že peníze nemáte."
"Omyl, matko, veliký omyl," usmál se Karel, "v Bastile mám čtrnáct set tisíc tolarů, ve sklepeních Louvrů jsem přednedávnem ukryl osm set tisíc tolarů, a kdybych ještě něco potřeboval, Nantouillet pro mne připravil dalších tři sta tisíc."
Kateřina se zachvěla. Až dosud býval Karel při takových rozhovorech vznětlivý, nikdy nebyl tak klidný, předvídavý a současně také dokonale připravený.
"Jste obdivuhodný, Sire, myslíte na všechno. Když si krejčí, švadleny, vyšívačky a zlatníci pospíší, může být ceremoniál do šesti týdnů," uznale prohodila Kateřina.

"Šest neděl?" zasmál se Karel, "vždyť všichni pracují již ode dne, kdy jsme se dozvěděli o výsledku volby v polském sněmu. Kdyby bylo třeba, budou hotovi ještě dnes! Chci, aby bylo vše, jak se sluší a patří, počkám ještě tři čtyři dny."
"Och," povzdechla si Kateřina, "pospícháte mnohem víc, než jsem si myslela, synu."
"Již jsem vám řekl, matko, zdvořilost za zdvořilost, poctu za poctu," odpověděl král rozhodným hlasem.
"Dobrá. Volba, jíž Poláci poctili náš královský rod, vám zřejmě lichotí."
"To jistě."
"A přejete si, aby syn francouzského krále usedl na polský trůn?"
"Ano."
"Vás tedy zaujal především výsledek volby, a ne osoba, jíž se volba týká?"
"Ne, tak to není, matko. Poláci si zvolili dobře. Je to chytrý a bojovný národ. Jsou především vojáky a vybrali si za krále úspěšného vojevůdce. To je přece jasné, hrome! DAnjou jim vyhovuje. Vítěz od Jarnacu, Moncontouru. Já bych na jejich místě volil stejně. Chcete jim snad poslat vévodu ĎAlen
372

jon? Utekl by při prvním výstřelu. Co by si pomysleli o rodu Valois? Ale Jindřich ĎAnjou je bojovník. Vždy s mečem v ruce, vždy v čele vojsk, na koni nebo pěšky. je odvážný, dovede zaútočit, udeřit, zasáhnout, zabít.! Je vzor statečného muže, hrdina, a povede je od bitvy k bitvě, od vítězství k vítězství. Ve dne i v noci myslí na boj. Jenom v pití jim nebude stačit, ale dovede zato chladnokrevně zabíjet. Vždyť tam bude jako doma, neustále na bojišti, tóny polnic a bubnů se budou mísit s provoláváním slávy statečnému králi! Za rok ho nejméně třikrát prohlásí imperátorem. Nebude to krásné? Sláva francouzského královského domu, sláva rodu Valois se bude šířit daleko za našimi hranicemi. Možná že v boji padne, ale" bude to smrt nádherná, hodná slavného vojevůdce."
Kateřina se znovu zachvěla a v očích se jí zableskl hněv. "Řekněte hned, že chcete vévodu ĎAnjou vyhnat, přiznejte se, že svého bratra nemáte rád!"
"Ale Madame!" zasmál se Karel ztráceje pozvolna svůj klid. "Uhodla jste. Chci ho vyhnat. Uhodla jste, že ho nemám rád. A i kdyby? Proč bych ho měl mít rád.? Nebuďte směšná, matko!" královy bledé tváře rudly, "on mne miluje? A vy, vy mne snad milujete? Kdo mne zde vůbec miluje kromě mých psů, Marie Touchetové a staré chůvy? Ne, stokrát ne! Nemám rád svého bratra. Mám rád jenom sebe, jenom sebe., rozumíte? A nebráním svému bratru, aby dělal totéž, co dělám já!"
"Sire," řekla Kateřina vzrušeně, "otevřel jste mi své srdce. Dovolte, abych i já řekla, co si myslím. Jednáte jako slaboch, jako král, který má špatné rádce. Posíláte pryč vlastního bratra, nejbližšího následníka trůnu, jenž je právem hoden, aby nastoupil po vás, kdyby se s vámi, nedej Bůh, něco stalo. František, opakuji jen vaše slova, je zbabělý a neschopný. Ale za ním se tyčí Navarra, nezapomínejte na to. Kdyby se trůn uprázdnil, zůstane zde již jen Béarňan!"
"Co je mi po tom, co se stane, až tu nebudu?"
373

křičel Karel, "říkáte, že se za mým nejmladším bratrem tyčí Béarňan? Tím lip. Řekl jsem, že nemám nikoho rád. Zmýlil jsem se a odvolávám to. Miluji Jindřicha Navarrského, ano, mám ho rád! Je statečný, upřímný a rovný jako strom. Co tady vidím kolem sebe? Falešné pohledy! Dotýkám se studených, lepkavých rukou. Béarňan není schopen zrady, to vám mohu odpřisáhnout! Rozumíte? Dlužím mu mnoho. Zachránil mi život. Otrávili mu matku, dokonce to byl někdo z mé rodiny. Vím to. Já se cítím zdráv. Kdybych však onemocněl, povolal bych Jindřicha, aby byl stále vedle mne. Bez něho bych nevzal do úst jediné sousto.A kdybych umřel, udělám ho králem Francie a Navarrska . při všech svatých, on by se při mé smrti nesmál, jak by to udělali moji bratři, on by plakal, nebo by se aspoň tvářil, že pláče."
Kdyby Kateřinu zasáhl blesk, neměl by takový ňčinek jako Karlova slova. Zůstala jak přikovaná a zděšeně třeštila na svého syna oči. "Jindřich Navarrský!" vzpamatovala se po chvíli, "Jindřich Navarrský králem Francie na úkor mých dětí! To se ještě uvidí. Proto tedy chcete vyhnat mého syna!"
"Vašeho syna? A co jsem potom já? Syn vlčice jako Romulus?" Karel byl již zlostí bez sebe, "váš syn! Francouzský král Karel Devátý tedy není vaším synem? Francouzský král nemá matku, nemá bratry! Má pouze poddané. Nevadí, má stále ještě pevnou vůli. Nepotřebuje lásku, ale vyžaduje, aby jeho vůle byla zákonem!"
"Sire," uklidňovala ho Kateřina, "špatně jste pochopil má slova. Nazvala jsem svým synem toho, který musí odejít. Miluji ho v tomto okamžiku nejvíc, protože mám strach, že ho ztratím. Obviňujete matku, že si přeje, aby ji žádné z jejích dětí neopustilo."
"A já vám znovu opakuji, že vás opustí! Opustí Francií a půjde do Polska. Za dva

dny, rozumíte? Ještě jedno vaše slovo a půjde již zítra. A neuposlechneteli, nezmizíli z vašich očí hrozba, ještě dnes večer ho zardousím, jako měl být žardoušen
374

milenec vaší dcery. Bylo to přece vaše přání? Mně by bratr neunikl, jako uprchl pan de La Mole!"
Teprve nyní sklonila Kateřina čelo. Ale jen na okamžik. Oči jí znovu vzplanuly hněvem. "Ubohé dítě," řekla, "vlastní bratr tě chce zabít. Neboj se, tvá matka tě bude chránit."
"Jak?" vykřikl král, "stále ještě vzdorujete? Přísahám, zemře! Ne dnes večer, ne za hodinu, ale hned! Dýku., podejte mi dýku!"
Karel se marně rozhlížel kolem. Náhle spatřil malou dýku, kterou nosila Kateřina u pasu. Vrhl se na matku, vyrval jí zbraň z kožené pochvy a vyběžil z pokoje. Po několika krocích se musel zastavit. Vybičované nervy a nadlidsky vypjaté síly přemohly jeho slabé tělo. Král, zavrávoral a rozpřáhl ruce. Ostrá dýka mu vyklouzla ze zaťatých prstů a zabodla se do parket. Karel vykřikl, hlas mu však selhal v hrdle. Klesl na koleno a potom celou vahou svého těla padl bezmocně na podlahu. Současně mu vytryskl z úst a z nosu proud zpěněné krve. "Proboha! Pomozte mi!" křičel nesrozumitelně.
Kateřina rychle vyběhla za Karlem a zahlédla jeho pád. Nyní stála nehybně nad synovým tělem a bezcitně pozorovala průběh záchvatu. S neuvěřitelnou nenávistí zaznamenávala každý záchvěv křeče, každý nový proud krve. Ani jí nenapadlo, aby nemocnému pomohla. Teprve po chvíli, protože se bála, že syn znovu vykřikne, sama zavolala o pomoc: "Rychle! Král omdlel! Lékaře!"
V okamžiku přispěchalo několik dvořanů a důstojníků gardy. První si proklestila cestu ke Karlovu zmítajícímu se tělu žena v prostém, venkovském šatu. Byla to Karlova chůva Madelon.
"Vraždí mne.," šeptal jí král zalitý krví a potem.
"Kdo tě vraždí, můj Karle!" vykřikla chůva a rozhlédla se kolem. Její pronikavý pohled se zastavil na královněmatce. Kateřina Medicejská zděšeně ustoupila.
Karel se pokusil o odpověď, ale hlas mu znovu
375

selhal. Namáhavě sevřel rty a pozbyl nadobro vědomí.
"Běda," ozval se Ambroise Pare, skloněný těsně vedle chůvy, "král velmi vážně onemocněl."
"Nyní bude muset souhlasit s odkladem ceremoniálu." To bylo jediné, o čem v této chvíli uvažovala krutá matka. Potom opustila královu komnatu a odešla za svým druhým synem, který ji úzkostlivě očekával v její modlitebně, aby se dozvěděl výsledek osudného rozhovoru.
XLI
HOROSKOP
Kateřina v krátkosti informovala vévodu ĎAnjou o všem, co se zběhlo, a vrátila se do svých pokojů, kde ji očekával Florenťan René.
Bylo to poprvé, co se královna setkala se svým astrologem od námi popsané návštěvy v jeho krámě. Ještě včera večer mu poslala vzkaz a nyní očekávala jeho odpovědi.
"Navštívil jste ho?" zeptala se královnamatka.
"Ano."
"Jak se mu vede?"
"Spíš lépe než hůře."
"A může již mluvit?"
"Ne, Vaše Veličenstvo. Meč mu projel hrtanem."
"Vzkázala jsem vám přece, aby se aspoň pokusil to jméno napsat!"
"Vaše Veličenstvo, ubezpečuji vás, že jsem udělal všechno, co jste mi nařídila. Snažil jsem se, jeho síly však stačily právě k tomu, aby napsal dvě písmena. Potom hned omdlel, otevřela se mu rána a začal znovu krvácet do hrdla."
"Která písmena napsal?" zeptala se netrpělivě Kateřina.
"Zde jsou," odpověděl René a podal královně list papíru.
"M a O!" vykřikla, "byl to tedy přece jen La Mole
376

a celá ta Markétlna komedie měla odvrátit moje podezření."
"Madame," řekl René, "kdyby mi Vaše Veličenstvo dovolilo vyslovit můj vlastní názor, řekl bych, že pan de La Mole je tak vážně zamilován, že by se sotva zabýval záležitostmi u dvora."
"Myslíte?"

"Jistě. Je zamilován do královny navarrské, nemůže tedy zároveň sloužit navarrskému králi. Neznám lásku bez žárlivosti," odpověděl René.
"Je zamilován, je zamilován. Jak to víte? Byl snad u vás?"
‚Ano, Vaše Veličenstvo."
‚Co chtěl? Nápoj lásky?"
‚Ne. Stačila mu vosková figurka.. ."
‚S probodnutým srdcem?" přerušila ho královnam tká.
"Ano."
"Máte tu figurku? Nezdá se mi, že by vaše kabalistické znaky měly takovou působnost, jakou jim přikládáte, René."
"Madame, figurka zůstala u mne. A její působení? Vaše dcera je tak zamilována, že by bez váhání obětovala i vlastní život. Včera ho sama zachránila, tím přinejmenším riskovala své dobré jméno, neli více. Proč stále pochybujete?"
"Pochybuji? O čem?"
"O vědě, Vaše Veličenstvo."
"René, celá ta vaše věda mne zklamala. Vaše krémy, René, vyčichly! Je ovšem docela možné, že nezklamala věda, ale vědec," dodala posměšně.
"Madame, o čem mluvíte?"
"Máte zázračnou mastičku. Rty paní de Sauve zrovna září."
"Za to nevděčí mému krému, Madame. Baronka je vrtkavá jako všechny krásné ženy a nakonec si na mastičku ani nevzpomněla, a já jí proto žádnou neposlal. Všechny kelímky mám doma, sama jste je viděla. Jeden z nich zmizel. Nikdy jsem se nedozvěděl, kdo mi ho vzal a k čemu ho potřeboval."
"Dobrá, René, nechme krém krémem, dnes chci
377

mluvit o něčem jiném. Co všechno potřebujete, abyste mohl odhadnout délku života nějaké osoby?"
"Především den narození, abych, určil, v jakém znamení zvěrokruhu má ona osoba slunce. Potom, pokud se to ví, i minutu narození. Podle toho se vypočítají ascendent a hroty dvanácti domů. Pokud to není známo, mohu si u dospělé osoby minutu narození sám upřesnit podle důležitých událostí, které dotyčný člověk prožil."
"To je všechno? Víc nepotřebujete?" zeptala se Kateřina.
"Ještě krev a vlasy oné osoby," odpověděl René, neboť pro jistotu spojoval astrologický výpočet s kabalistickým výkladem.
"Dobrá. Když vám řeknu všechno, co potřebujete, a přinesu vám krev i vlasy, zjistíte mi, René, kdy asi ona osoba zemře?"
"Jistě, Madame. Bude to trvat několik dnů. Můžete mi sdělit již nyní nějaký údaj, abych se mohl připravit?"
"Narodil se v pět hodin a dvacet tři minuty odpoledne. Vlasy mám, potřebnou krev budu mít zítra dopoledne," řekla Kateřina.
"Vaše Veličenstvo, kdybyste mohla přijít s krví zítra o páté, mohl bych svůj pokus udělat přesně v hodinu narození oné osoby."
"Dobrá," odpověděla mu Kateřina, "přijdeme k vám."
René se uklonil a odešel. Nezdálo se, že vůbec postřehl ono přijdeme k vám, ačkoli dobře věděl, že královnamatka k němu chodí již po léta jen a jen sama.
Na druhý den hned zrána se vypravila Kateřina za nemocným králem. Předtím ještě vyslechla osobního lékaře a zeptala se, jak se synovi daří. Ambroise Pare ji upozornil, že asi bude nucen pustit Karlovi žilou, nezmírníli se královo nervové rozrušení.
Karel IX. ležel na loži a spal. I ve spánku se chvěl po celém těle a na rtech se mu občas objevila krev. Královna se nenápadně vyptala chůvy, jestli
378

již Pare pustil synovi žilou, jak mu sama v noci přikázala. Chůva jí odpověděla, že králi pouštěli žilou dvakrát a nemocný podvakrát omdlel lékaři v náručí. Stará žena byla přesvědčena, že krve vzali zbytečně mnoho.
Kateřina se jako všechny královny a princezny té doby vyznala v lékařství a chtěla si odebranou krev prohlédnout.
Chůva jí ukázala na misku v kabinetě sousedícím s královou ložnicí. Kateřina rychle naplnila malou lahvičku odebranou krví a ukryla ji do kapsy, stejně jako konečky svých prstů, aby nikdo nepoznal, čeho se právě dopustila. Když procházela kolem krále, nemocný s námahou otevřel oči.
"To jste vy, Madame," řekl pomalu, "vyřiďte svému roztomilému synáčkovi, svému Jindřichovi ĎAnjou, že ceremoniál bude již zítra."
"Drahý Karle," odpověděla mu královna, "jak budete chtít, jenom buďte klidný a spěte."

Karel uposlechl matčiny rady a zavřel oči. Kateřina beze slova odešla. Sotva zmizela, posadil se na postel a zvolal: "Pošlete mi sem kancléře., pečetě a dvořany.!"
Chůva položila Karlovu hlavu znovu na polštář a něžným hlasem ho přemlouvala, aby raději ještě spal.
"Ne, nebudu spát," zlobil se Karel, "chci dopoledne pracovat."
Madelon musela krále uposlechnout. Zavolala tedy všechny hodnostáře, které si král žádal. Přijetí vyslanců bylo stanoveno na pátý den od jeho onemocnění. Karel požadoval, aby bylo připraveno již na zítřek, ale nakonec musel uznat, že to není možné.
Téhož dne odpoledne v pět hodin, jak se dohodla 3 dvorním voňavkářem, spěchala Kateřina Medicejská do domu na mostě SaintMichel.
V tmavé obětní místnosti žhnula na mřížce do červena rozpálená čepel. Na ní se měla zobrazit kresba odhalující osud osoby, o niž jevila Kateřina i její prostřední syn takový zájem.
První vstoupil Jindřich ĎAnjou. Měl paruku a

škraboška zakrývala skoro celý obličej. Jeho postavu zahaloval dlouhý tmavý plášť. Kateřina přišla až po vévodovi. Kdyby předem nevěděla, že se zde setká se svým synem, jistě by ho nepoznala.
Královna vešla k Renému a sundala škrabošku, kdežto vévoda si svou přitáhl ještě těsněji k obličeji.
"Co jste zatím zjistil?" zeptala se královna.
"Madame, hvězdy mne poučily o minulosti. Osoba, která vás zajímá, je narozena ve znamení Raka. Má horoucí srdce a bezmeznou hrdost. Je to člověk mocný, osud na něm nešetřil slávou a bohatstvím ."
"Dobrá, snad máte pravdu," přerušila ho Kateřina, "ale to mluvíte stále o minulosti."
"Vaše Veličenstvo, přinesla jste krev a vlasy?"
Kateřina podala věštci pletenec světlých vlasů a malou lahvičku s krví.
René několikrát lahvičkou zatřepal a část obsahu vylil na rozžhavenou čepel. V okamžiku se krev začala škvařit a zčernala. Na vyleštěné ploše se objevila fantastická kresba.
"Madame," řekl René s dlaní před očima, "vidím muže, jak se svíjí v ukrutných křečích. Křičí bolestí o pomoc. Kolem jeho úmrtního lože se schyluje k velikému zápasu. Jak vidíte, zde jsou meče a zde dýky."
"Jak dlouho to bude trvat?" zeptala se rozčileně Kateřina a rukou bránila vévodovi ĎAnjou, aby .se nenahýbal tak blízko k žhavé čepeli.
René přistoupil ke kamennému oltáři a neslyšně mumlal slova kabaly. Po chvíli se obrátil, připravil si do jedné ruky téměř z" poloviny plnou lahvičku, do druhé ruky vzal pletenec vlasů. Obojí bleskurychle vhodil na rozžhavenou čepel.
Vévoda ĎAnjoa s Kateřinou spatřili na vyhlazené části bílou kresbu. Zřetelně znázorňovala mrtvolu zahalenou do rubáše. Nad tím vším se skláněla nejasná postava ženy.
Vlasy se spekly do jednoho pramínku a zanechaly na čepeli dlouhou bílou stopu, protínající plochu odshora dolů.

"Rok! Jeden rok!" vykřikl René, "ten muž do roka zemře a jediná žena ho bude oplakávat. Ne! Zde je ještě další kontura. Vidím ženu s dítětem v náručí. Dvě ženy.. ., toho muže budou oplakávat dvě ženy. Podle rozdílnosti kresby se zdá, že jedna o druhé neví, že se navzájem neznají," dokončil Florenťan a otřel si potem zalité čelo. Jeho pronikavě tmavé oči ještě stále zíraly do dálky.
Sotva René domluvil, čepel vychladla a kresba zmizela.
Kateřina a muž se škraboškou mlčeli. Tajemství věštby je ohromilo, vždyť René nemohl vědět, na koho se ptají. Jak je tedy možné, že se objevila kresba muže v křečích, mrtvola v rubáši a postavy žen? Královna se odvrátila, aby věštec neviděl, jak se potají pokřižovala.
Florenťan si nyní vylil na dlaň poslední kapku krve, která ještě zůstala v lahvičce, a pozorně ji prohlížel. "Tomu nerozumím," mumlal, "tak čistá krev, plná síly k životu, desítky let zaručuje tomu, z jehož těla vyšla! A přece je jisté, že onen muž do roka zemře. Hle, zde je, Madame, důkaz o nespolehlivosti lékařské vědy. Váš Amtoroise Pare by zůstal klidný, ale já vím, že dříve než za rok tato krev vychladne a zmizí i s tělem v zemi."
"Dříve než za rok, říkáte?" zeptala se Kateřina.
"Jsem o tom přesvědčen, jakože zde stojí tři lidské bytosti, které také jednou budou odpočívat v rakvích."
"Jak to, že krev je tak čistá a slibuje ještě dlouhý život?" pokračovala

Kateřina.
"Madame, lidský život se nevyvíjí vždy přirozenou cestou. Může dojit k nečekané nehodě ."
"Slyšíte?" Kateřina se obrátila k vévodovi ďAnjou, "nehoda.!"
"Další důvod, abych zůstal, Madame," poznamenal syn.
"S tím nepočítejte, to není možné," odpověděla mu královnamatka.
Potom vytáhla z kapsy váček plný zlatých dukátů. "Zde, René, vezměte a my, hrabě, půjdeme."

380

Kateřina schválně oslovila syna titulem hrabě, aby svedla Florenťana na falešnou stopu.
Vyšli. Venku již byla tma a nebe bylo poseto zářícími hvězdami.
"Matko," šeptal ďAnjou, "sama jste to slyšela. Nehoda. A já mám být čtyři sta mil od vás.?"
"Čtyři sta mil je možné ujet za osm dní, synu."
"Jistě, matko, ale kdo ví, jestli mně později dovolí Poláci odjet? Proč nemohu čekat zde?"
"Nehoda," opakovala si Kateřina sama pro sebe, "není to snad již ona nehoda ze včerejška? Král je velmi těžce nemocen. Můj synu, já půjdu branou augustiánského kláštera, očekává mne tam moje družina. Jděte, můj drahý, musíte jít sám. Pošlou chejte mne, varuji vás! Kdybyste se setkal se svým bratrem, dávejte si velký pozor, abyste ho nepopudil!"
XLII
DOVĚRNÉ ZPRÁVY
První, co se vévoda ďAnjou při návratu do Louvrů dověděl, bylo, že se slavnostní přijetí polských vyslanců bude konat již za pět dnů. .
Za princem přišli krejčí a klenotníci s nádhernými šaty a ještě nádhernějšími šperky, které pro něho král objednal. DAnjou se podrobil zkouškám, ale zlost mu vháněla slzy do očí.
Zato Jindřich Navarrský se s radostí obdivoval bohatému smaragdovému náhrdelníku, meči se zla tou rukojetí a drahocennému prstenu. To všechno mu právě dnes dopoledne poslal nemocný král Karel IX.
Vévodovi ďAlengon přišel dopis a on zmizel ve svých komnatách, aby si jej mohl v klidu přečíst.
Hrabě de Coconnas procházel celým Louvrem a hledal svého přítele. Uplynula další noc a La Mole se nevracel. Nebyl ani v hostinci U zlaté hvězdy,
382

ani v ulici ClochePercée. Coconnasův přítel zmizel beze stopy. Nikdo o něm nevěděl.
Coconnas byl neúnavný, na každém kroku zastavoval dvořany, šlechtice, důstojníky stráží a dotazoval se na svého přítele. Občas se mu zdálo, že tázaný neodpovídá dost ochotně, a horlivý mladík uzavřel celou záležitost přesně podle tehdejších zvyků. Soubojem. Na jeho kontě byl již jeden zabitý a jeden těžce zraněný.
Konečně se mu donesly nejasné narážky na večerní číhanou na chodbě. Coconnas zesmutněl. Byl přesvědčen, že král a tři princové jeho přítele zabili a vhodili ho do některé podzemní kobky v Louvrů.
Hrabě se rozhodl. Vévoda ďAlengon se také zúčastnil noční výpravy. Ohlásil se u vévody a bez dlouhých okolků mu položil otázku, kde je La Mole. Vévoda se zarazil a chtěl drzého mladíka jednoduše vyhodit ze dveří, ale Coconnasův hlas měl tak zvláštní tón a jeho oči tak podivně svítily, že si to ďAlengon rychle rozmyslel. Jistě si v duchu vzpomněl i na Coconnasovy souboje, o nichž se u dvora s uznáním vyprávělo. Usmál se vlídně na šlechtice své družiny a řekl: "Můj drahý Coconnasi, král se velice rozhněval, když byl zasažen do hlavy stříbrnou konvicí, vévoda ďAnjou byl dotčen, že mu dopadla na hlavu mísa s pomerančovým džemem. Vévoda de Guise považoval přímý zásah kanci kýtou za urážku. Rozhodli se proto, že pana de La Mole řádně potrestají, ale jakýsi neznámý přítel zavčas vašeho přítele varoval. Výprava skončila neúspěchem. Dávám vám na to slovo královského prince."
"Tak?" vydechl si uklidněné Coconnas, "děkuji vám, Vaše Výsosti. Mordie, tak se mi to líbí. Rád bych onoho neznámého přítele poznal, šel bych mu složit poklonu a vyslovit uznání."
Vévoda mlčel a nepřestával se usmívat, což si Coconnas vyložil po svém. Byl přesvědčen, že neznámým zachráncem byl sám ďAlengon.

"Vaše Výsosti," pokračoval hrabě, "řekl jste mi již tolik, že budete jistě tak laskav a prozradíte mi
383

i zbytek. Chtěli ho potrestat, snad i zabít, ale vy, pravá byla neúspěšná. Co se tedy s mým přítelem stalo? Je uvězněn někde v podzemí Louvrů? Dobře mu tak, příště bude opatrnější. Nikdy nedal na moje dobře míněné rady. Jeli v podzemí Louvrů, mor : die, já ho z toho dostanu!"
Vévoda zavrtěl hlavou a řekl: "Nejhorší na tom je, můj drahý Coconnasi, že tvůj přítel oné noci zmizel a nikdo neví kam."
"Kdyby utekl do pekla!" křikl zlostně hrabě, "já se dozvím, kde je."
"Poslyš, příteli," řekl vévoda, protože i on chtěl vědět, kde se La Mole ukrývá, "dám ti dobrou radu."
"Prosím, Vaše Výsosti."
"Jdi za královnou Markétou. Ona jistě ví, co se s tvým přítelem stalo a kde je."
"Vaše Výsosti," odpověděl Coconnas, "také mne to napadlo, ale neodvažoval jsem se obtěžovat Její Veličenstvo. Obával jsem se také, že královnu naleznu v slzách. Ted, když vím, že La Mole není mrtev a vy, Vaše Výsosti, jste mito sám doporučil, nebudu již váhat a půjdu za královnou Majkétou."
"Jdi, příteli, jen jdi," řekl rychle vévoda, aby si to snad hrabě nerozmyslel, "a až se dozvíš něco nového, řekni mi to, jsem stejně tak znepokojen nad osudem pana de La Mole jako ty. Na jedno nezapomeň, Coconnasi. .."
"Na co?"
"Neprozraď Markétě, že tě posílám já. Je opatrná, nic by ti neřekla."
"Spolehněte se na mne, Vaše Výsosti. Budu mlčet jako ryba."
Markéta již hraběte očekávala, zprávy o jeho obětavém pátrám po La Molovi se dostaly až k ní.
Coconnas byl uveden ke královně. Uklonil se, a když zahlédl její úsměv, okamžitě se uklidnil. "Vaše Veličenstvo," řekl, "vraťte mi mého přítele. Prosím vás o to. Smilujte se nade mnou a aspoň mi naznačte, kde je. Nemohu bez La Mola žít."
Markéta se znovu pousmála, a když ji Coconnas
384

ubezpečil, že nikomu nic neprozradí, vyprávěla mu o útěku hraběte oknem. Víc však neřekla, ať Coconnas naléhal sebevíc. Místo, kde se La Mole zdržuje, neprozradila. Celkem snadno si domylela, že nejen hrabě de Coconnas, ale i vévoda ĎAlengon hoří touhou dopátrat se, kde La Mole je.
"Chceteli za každou cenu vědět něco určitějšího o vašem příteli," řekla Markéta po chvíli rozmýšlení, "jděte se zeptat krále navarrského. Jedině on má právo o tom mluvit. Já vám mohu říci jenom tolik, že váš přítel žije. To mi můžete věřit, pane."
"Madame, věřím vám," odpověděl Coconnas, "sama jste mi bezděky dala spolehlivý důkaz. Poznal jsem, že vaše krásné oči vůbec neplakaly."
Hrabě poděkoval královně, uklonil se a odešel. Cestou mu napadlo, že by měl ještě zajít za vévodkyní deNevers. Co neprozradil rozum královny, mohlo by doplnit srdce zamilované ženy.
Z nečekaných, náhlých zvratů se obvykle rodí prudká bolest, jejíž tíha naštěstí rychle pomine. Hrabě de La Mole se nemohl zpočátku smířit s myšlenkou, že by měl Markétu opustit. Souhlasil s útěkem jenom proto, aby neohrozil její pověst. Ostatně již druhý den večer se vrátil do Paříže a podnikl vše, aby spatřil aspoň siluetu milované ženy.
Markéta jako by tušila, co její milenec zamýšlí, proseděla celý večer u otevřeného okna. Náhody jsou inevypočitateliié jako lidské city. Královna pozorovala tichou hladinu Seiny. Na nábřeží pojednou zahlédla jezdce. Byl to hrabě de La Mole. Oba milence prostoupilo nevyslovitelné štěstí, oba vzplanuli touhou spatřit se zblízka a podat si aspoň ruce. Hrabě věděl, že se. sám do Louvrů nedostane. Jediná možnost, jak se znovu setkat s Markétou, byla spojena s přípravou útěku Jindřicha Navarrského z Paříže. La Mole se bez váhání pustil do odvážného plánu. Nebyl sám, prostřednictvím Orthona poznal, že za Jindřichem stojí početná skupina statečných šlechticů.
Čas milenců se stal milostným časem letmých pohledů a pozdravů do dálky. Královna, než ulehla,
385

zastavila se u otevřeného okna a někde pod stínem stromu nebo v skrytu tmavých vrat jí zamávala mužská ruka na pozdrav. Láska neuznává vzdálenosti vymezené opatrností nebo rozumem. Hrabě se čím dál víc přibližoval k paláci. Nakonec se odvážil až pod samé Markétino okno. Přicházel tiše jako stín. Několikařádková

psaníčka přilétala upevněna na oblázku do královnina pokoje. Markéta mu na oplátku posílala drobné vzácné šperky. Mladík je bleskurychle zvedal ze země, aby na nich aspoň na chvíli ucítil vlahý dotek prstů své nejdražší.
Dlouho do noci sedávala nyní Markéta u otevřeného okna. Odcházela na lože teprve tenkrát, až zaslechla vzdalující se dusot koňských kopyt, odnášející do temné noci jejího miláčka.
Královna věděla, že hrabě je opatrný. Pokud byl mimo palác, neobávala se o jeho osud, ale soustavně odmítala všechny jeho písemné návrhy, jimiž ji žádal o schůzku v městě.
V předvečer slavnostního přijetí polských vyslanců vhodil jí La Mole lísteček s naléhavou prosbou: "Madame, musím nutně mluvit s králem navarrským. Věc spěchá, čekám."
Na rubu vzkazu bylo ještě připsáno: "Paní a královno moje, kéž bych Vám směl dát aspoň jeden skutečný polibek z těch, jež Vám denně po tisících posílám touto cestou."
Sotva Markéta dočetla, vešla do komnaty Gillonna a oznámila jí, že král navarrský prosí, zda by směl vejít.
Královna rychle zavřela okna a sama šla Jindřichovi otevřít.
"Sire, vstupte."
Navarrský král vešel s úsměvem do komnaty. Markéta zavírala okno velice opatrně, ale Jindřich to přece jen slyšel. Žil v paláci, kde ho všichni nenáviděli a naučil se být neustále ve střehu. Není divu, že zaslechl i slabou ozvěnu dusotu jedoucího koně tlumenou zavřeným oknem. Jindřichův úsměv se nezměnil, ani když vyčetl z královniny narůžovele tváře, že dosti dlouho seděla u otevřeného

okna. A kromě toho, král navarrský byl velkorysý, nepatřil k mužům, kteří by bránili své manželce nadýchat se čerstvého vzduchu nebo pokochat se krásou pohledu na hvězdné nebe.
Jindřich Navarrský byl usměvavý a pozorný jako vždy.
"Madame," řekl, "lidé ode dvora si zkoušejí slavnostní šaty. Co kdybychom si nyní promluvili o našich záležitostech? Považujete je stále, jak pevně doufám, za společné?"
"Jistě, Sire. Není přece důvod, aby se mezi námi něco změnilo."
"To rád slyším, Madame. Proto také jsem za vámi přišel. Rád bych slyšel, co říkáte komedii, kterou již několik dní hraje váš bratr vévoda ĎAlengon? Několik dnů se mi vyhýbal, předevčírem dokonce odjel do SaintGermain. Není vyloučeno, že chce uprchnout sám, asi se domnívá, že ho nikdo nehlídá."
"Máte pravdu, Sire, jeho mlčení je podezřelé.
Hodně jsem o tom přemýšlela. Nevěřím, že by chtěl
uprchnout, spíše počítá s tím, že se v posledních
dnech značně změnila situace. Není vyloučeno, že
se proto změnil i on." ,
"Myslíte tím, Madame, Karlovo vážné onemocnění a to, že vévoda ĎAnjou je již vlastně polským králem? František chce tedy zůstat poblíž a hlídá si francouzský trůn, kdyby se něco stalo s králem?"
"Ano, Sire, přesně na to jsem myslila."
"Dobře, ať si zůstane v SaintGermain. Nic lepšího si ani nepřeji. Ovšem tím se zcela mění náš vlastní plán. Mámli uprchnout s vámi sám, musím mít mnohem větší záruky, než jsem potřeboval k útěku s královským princem. Jméno vašeho bratra a jeho přítomnost mne přece jen trochu chránily, to jistě uznáte? Divím se, že nemám dosud žádnou zprávu od hraběte de Mouy. Nevydrží tak dlouho bez nečinnosti. Vy o něm nevíte také nic, Madame?"
"Já, Sire?" řekla udiveně Markéta, "jak bych věděla.?"
"Moje drahá, to je přirozené," usmál se Jindřich, "chtěla jste mi udělat radost a zachránila jste toho

386
387

mladíka, pana de La Mole. Odjel do Mantes, myslel jsem si, když odjel, že se také třeba vrátí."
"Sire, možná že jste mi pomohl odkrýt záhadu, jíž jsem nerozuměla. Měla jsem před chvílí otevřené okno. Když jsem je chtěla zavřít, nalezla jsem na zemi lísteček. Zde je."
Královna ukázala Jindřichovi onu stranu listu, kde byl vzkaz pro krále.
Jindřich list rychle přečetl.
"To je písmo pana de La Mole, viďte, Madame?"

"Nevím. Myslím, že je rukopis záměrně změněn, Sire."
"V každém případě to psal někdo, kdo je zasvěcen do našeho plánu. Zde jasně připomíná, že věc spěchá a že čeká ."
"Co chcete udělat, Sire?"
"Chci, aby pisatel dopisu přišel, musíme si s ním, promluvit."
"Sire!" zalekla se Markéta, "vy si přejete, aby přišel? Muž, kterého chtěl král zabít? Všechny stráže v Louvrůznají jeho popis. To je nemožné. Vchod do Louvrů není přece pro ty ."
"Kteří uprchlí oknem," doplnil ji král, "chtěla jste to říci, ne?"
"Ano.".
"Madame, ten, kdo již jednou poznal cestu oknem, nemusí chodit dveřmi. Nezdá se vám?"
"Vy myslíte, Sire, že ."
"Ano, myslím," přerušil Markétu král.
"Jak to ale zařídit?" zeptala se Markéta, celá vzrušená myšlenkou, že již brzy uvidí hraběte.
"Madame, cesta k vám je totožná s cestou od vás. Nechala jste si přece ten provazový žebřík, co jsem vám poslal?"
"Ano, Sire."
"Přivažte tedy žebřík přesně na to místo, kde již jednou byl upevněn. Možná že pod vaším oknem čeká de Mouy, ano, tuším, že je to on ., ať tedy vystoupí a vy ho přátelsky přivítáte, Madame."
"Proč jenom já? Proč ne i vy, Sire?"
"Můj stín, byť by to byl i stín manželův, mfthl by

vzbudit u našeho posla podezření," řekl Jindřich a pomohl Markétě přivázat žebřík, "nyní se ukažte v okně, já ustoupím stranou." ,
Markéta přistoupila k oknu a nenápadně zamávala rukou.
Král s královnou nečekali dlouho. Za chvíli se objevila v okně mužská ruka a hned nato vskočil do komnaty muž celý poblázněný radostí, že konečně stojí před svou milovanou Markétou.
"Ale," ozval se Jindřich Navarrský s přátelským úsměvem, "vždyť to není de Mouy, ale pan de La Mole. Dobrý večer, jen pojďte dál."
Mladík překvapením oněměl.
"Chtěl jste mluvit s králem navarrským," řekla pohotově Markéta, "zavolala jsem ho, čeká na vás, hrabě."
Jindřich šel vytáhnout žebřík a nehlučně zavřel okno.
"Miluji tě," šeptala Markéta hraběti a pevně mu stiskla ruku.
"A nyní, pane," řekl vracející se Jindřich a nabídl hraběti židli, "posaďte se, pohovoříme si."
"Sire, s panem de Mouy jsem se rozešel u městských hradeb. Rád by věděl, jestli již Maurevel promluvil?"
"Ne, zatím ne," odpověděl Jindřich, "ale předpokládejme, že to nebude dlouho trvat. Potom samozřejmě vyjde najevo, kdo byl doopravdy u mne v ložnici. Měli bychom proto náš plán uspíšit."
"To je také názor pana de Mouy, Sire. Zítra večer chce uprchnout vévoda ďAlengon. U brány SaintMichel bude připraveno sto padesát mužů, ve Fontainebleau jich bude očekávat pět set. Odtud vyjedou přes Blois a Angouleme do Bordeaux."
"Madame," Jindřich se obrátil k Markétě, "do zítřka do večera budu připraven. A vy .?"
Oči pana de La Mole úzkostlivě pozorovaly královnu.
"Sire," odpověděla Markéta, "máte mé slovo. Kamkoli půjdete, půjdu i já. Vévoda ďAlengon musí uprchnout společně s námi. Jinak je vše zby

tečné. Buď je naším spojencem, nebo zrádcem. Budeli váhat, nepojedeme ani my!"
Jindřich pokyvoval souhlasně hlavou.
"Vy, pane de La Mole, nevíte nic bližšího.o plánech pana vévody?"
"Před několika dny mu pan de Mouy poslal do Louvrů dopis."
"To je divné, mně o tom nic neřekl," přiznal se Jindřich.
"Potom musíme být dvojnásob opatrní," poznamenala Markéta.
"Buďte klidná, Madame," usmál se Jindřich, "dám si pozor . Rád bych věděl, jak dáme panu de Mouy konečnou odpověď ."
"Sire," řekl La Mole, "pan de Mouy pamatoval í na to. Zítra bude slavnostní přijetí vyslanců, pan de Mouy se nějak zamíchá mezi dvořany. Je možné, že ho ani neuvidíte, ale bude v blízkosti Vašeho Veličenstva. Stačí jediné nenápadné slovo

v projevu královny a on pochopí. Buď vás bude čekat, nebo uprchne. Kdyby odmítl vévoda ďAlengon, žádá vás o čtrnáct dnů. Chce vaším jménem celý plán přepracovat."
"Hrabě de Mouy je skvělý člověk," řekl nadšeně král, "myslí na všechno, Madame, mohu se spolehnout, že do projevu vsunete potřebnou narážku, aby hrabě pochopil?"
"Není nic snadnějšího, Sire."
"Dobrá," pokračoval Jindřich, "zítra vyhledám vévodu ďAlengon a promluvím s ním. Pan de Mouy bude při ceremoniálu a narážce jistě porozumí."
"Bude blízko vás, Sire," ujistil ho La Mole.
"Výborně. Pane de La Mole, vyřiďte mu moji odpověď. Máte zde někde koně nebo sluhu?" zeptal se Jindřich.
"Vaše Veličenstvo, Orthon na mne čeká na ná
břeží." ,
"Jděte tedy za ním, hrabě. Ale ne oknem," usmál se Jindřich, "to jen v krajních případech. Mohli by vás vidět, a protože nikdo neví, že jste mým poslem, mohl byste kompromitovat královnu."
390

"Ale kudy mám jít, Sire?"
"Jsou lidé, kteří v noci do Louvrů nemohou, ale nikdo jim nezabrání vyjít z Louvrů ven. Půjdu s vámi, znám přece heslo. Půjdeme v pláštích, trochu si přehrnete límec a projdete branou bez obtíží. Kromě toho bych také rád mluvil s Orthonem. Počkejte chvíli zde, podívám se, neníli někdo na chodbě."
Jindřich s naprostým klidem a samozřejmostí vyšel na chodbu. La Mole zůstal s královnou sám.
"Kdy vás zase uvidím?" šeptal hrabě.
"Podle toho, kdy uprchneme. Možná již zítra večer, možná za čtrnáct dnů," odpověděla Markéta.
Král navarrský se vrátil z chodby.
"Pane, můžeme jít, chodba je volná."
Hrabě de La Mole se uctivě uklonil královně.
"Madame," připomenul král, "měla byste nabídnout panu de La Mole ruku k polibku. Vždyť hrabě není jen tak obyčejným poslem."
Královna uposlechla.
"Madame," pokračoval Jindřich, "ten provazový žebřík dobře uschovejte. Pro spiklence je to drahocenná věc. Může se hodit ve chvíli, kdy to nejméně očekávají. Pojďme, pane de La Mole."
XLIII VYSLANCI
Skoro celá Paříž se již od rána tísnila v předměstí SaintAntoine, neboť tady byl očekáván slavnostní vjezd polských vyslanců do města. Dvě řady švýcarské gardy zadržovaly dav a jezdecké oddíly chránily skupinu šlechticů a dvorních dam, jedoucích naproti vzácným hostům.
U kláštera SaintAntoine se konečně objevila řada jezdců v kožešinových čapkách a v červených a žlutých úborech lemovaných opět kožešinou. Jejich dlouhé meče, částečně zahnuté, připomínaly pověstné šavle .pohanských Turků.
V čele průvodu jeli nejvyšší polští důstojníci.
391

Za první skupinou následovala druhá, oblečená s orientální nádherou. Kráčela těsně před čtveřicí vyslanců, nejslavnějších polských šlechticů, jaké tenkrát jejich země měla.
Prvnírti z vyslanců byl biskup krakovský. Polokněžský a poloválečnický šat oslňoval zlatem a drahokamy. Jeho bělouš s dlouhou vlající hřívou klusal lehkým a vznešeným krokem. Nikdo by nevěřil, že právě toto překrásné zvíře vykonalo denně padesát mil na cestách, které nepohoda proměnila v mnoha místech v takřka neschůdné překážky.
Vedle biskupa jel velkovévoda Laski, mocný velmož, stojící nejblíž polské královské koruně. Snad právě proto byl královský nejen jeho majetek, ale i hrdé vystupování.
Potom následovali další dva vévodové vznešeného a starého rodu, za nimi celá družina dalších polských šlechticů. Oděvy jezdců i postroje koní byly plny hedvábí, drahých látek, vzácných kožešin a všude samé zlato a drahokamy.
Pařížané již dlouho takovou nádheru neviděli a hlasitě dávali najevo svůj obdiv. Skutečně, francouzská šlechta, ačkoli i ona byla oděna slavnostně, nemohla se v ničem vyrovnat hostům, jež s pohrdáním nazývala barbary.
Kateřina Medicejská věřila až do poslední chvíle, že ceremoniál bude odložen a že královo rozhodnutí ustoupí před jeho nemocí a celkovou slabostí. Když se

přiblížil stanovený den a královnamatka viděla, že Karel, bledý na smrt, si obléká svůj slavnostní královský plášť, pochopila, že se aspoň navenek musí podřídit jeho vůli. Pomalu již začínala věřit, že pro Jindřicha ĎAnjou bude přece jenom nejlepší ono vznešené vyhnanství, k němuž byl Karlem odsouzen.
Od svého záchvatu král s matkou nepromluvil, nepočítameli těch pár slov, jimiž ji oslovil, když se probouzel na svém loži. Kdekdo v Louvrů věděl, že mezi nimi došlo k prudké hádce, skutečnou příčinu však neznal nikdo. Od té chvíle panovalo .mezi matkou a synem napětí a ledové mlčení. I ti nejstateč
392

nější dvořané se chvěli jako ptáci před hrozivým tichem, předcházejícím strašlivé bouři.
V Louvrů se vše chystalo na přijetí vyslanců. Mlčky a vážně, jako by šlo spíše o nějakou smuteční slavnost, ne o okázalý ceremoniál. Zlý a rozechvělý pohled královnymatky lekal celý dvůr. Připravili největší recepční sál v paláci. Protože přijetí vyslanců se konalo veřejně, dostaly gardy rozkaz, aby do paláce vpustily tolik lidí, kolik jich mohly sály a dvorany pojmout.
Paříž naopak, jako by celá ožila ruchem a zvědavostí, netrpělivě očekávala slavnostní den. Kdyby někdo sledoval pozorněji všechny ty přípravy, jistě by si mezi početným davem měšťanů všiml také nenápadných mužů, zahalených do dlouhých plášťů. Zdravili se navzájem, a když byli dost daleko od sebe, vyměňovali si aspoň pohledy provázené nenápadnými znameními rukou. Mezi sebou mluvili šeptem a jejich věty byly krátké a úsečné jako nějaká předem smluvená hesla. Bylo jasné, že se zajímají především o slavnostní průvod. Klestili si cestu po obou stranách ulice a snažili se udržet s polskými vyslanci krok. Všechno to organizované úsilí řídil starší muž, jehož temně černé oči svítily zvláštní živostí, i když je rámovalo prošedivělé obočí a téměř, již bílé vlasy se stejně prokvetlým vousem. Čím víc se průvod blížil k Louvrů, tím víc se přibližoval k paláci i neznámý stařec. Tak se stalo, že právě on byl mezi prvními, kdo společně s polskými hosty vstoupil do velikého přijímacího sálu. Na okamžik zmizel mezi dvořany, ale záhy se objevil v těsné blízkosti královny Markéty a jejího manžela.
Jindřich věděl, že se hrabě de Mouy určitě zúčastní ceremoniálu, nenápadně se rozhlížel na všechny strany a hledal známou tvář jednoho z vůdců hugenotů. Nakonec se jeho oči setkaly s pohledem starce. Jindřich užasl, přestrojení hraběte bylo tak dokonalé, že bylo předem vyloučeno, aby ho někdo poznal. Ostatně ani král navarrský by nic netušil, kdyby včas nepostřehl zvláštní znamení, jímž ho stařec na sebe upozornil. Členové
393

královské rodiny čekali na příchod Poláků a tiše mezi sebou rozmlouvali. Bez jakéhokoli podezření mohl se proto Jindřich Navarrský naklonit k Markétě a upozornit ji na přestrojeného de Mouye. Markéta opatrně vzhlédla a poznala starce. Její oči bloudily dál po velkém sále. Hledala hraběte de La Mole, ale marně. Hrabě tam nebyl.
Vešlo poselstvo a sál utichl. Na pořadu byly slavnostní projevy.
Velkovévoda Laski se hluboce uklonil a požádal Karla IX. jménem polského sněmu o souhlas, aby koruna polská byla nabídnuta jednomu z princů francouzské královské rodiny.
Odpověď francouzského krále Karla IX. nebyla dlouhá. Vyslovil svůj souhlas a představil polským vyslancům svého bratra Jindřicha ĎAnjou. Vysoce ocenil jeho vojevůdcovské schopnosti, jeho neohroženou odvahu a státnickou moudrost. Karel mluvil francouzsky. Byla to výsada hlavy království, tlumočník překládal jeho projev do latiny. Kdykoli se ujal slova překladatel, král si osušil rty bílým kapesníčkem. Ti, co stáli poblíž, viděli, že bělostná tkanina je zbarvena krví.
Král Karel IX. dokončil svůj projev. Velkovévoda Laski se obrátil k vévodovi ĎAnjou a jménem svého národa ho požádal, aby přijal polskou korunu a trůn. Laski mluvil latinsky, jeho řeč byla plynulá, melodická a nezvykle měkká.
Vévoda ĎAnjou poděkoval latinsky a rozechvělým hlasem oznámil, že návrh přijímá jako projev nejvyššího uznání, jako důkaz pocty francouzské královské rodině.
Po celou dobu vévodova projevu zůstal Karel IX. vzpřímen, rty měl sevřené a nehybným, hrozivým pohledem pozoroval bratra.
Když ĎAnjou domluvil, Laski se znovu hluboce uklonil, uchopil korunu Jagellonců položenou na polštář z rudého sametu, a mezitím co dva polští vyslanci oblékali vévodovi královský plášť, vložil korunu do rukou Karla IX.
Karel pokynul bratrovi, Jindřich ĎAnjou před
394

ním poklekl a Karel IX. mu vlastnoručně vložil korunu na hlavu. DAnjou povstal a oba bratři se obřadně políbili. Nikdo předtím nespatřil tak nenávistný polibek, jaký si právě vyměnili král Francie a nově korunovaný král Polska.
Poté se Laski obrátil k Markétě Navarrské. Projev ÉdouardHenri de France, duc ďAnjou, vient ďetre couronné roi de Pologne! Vive le roi de Pologne!"!
Všichni v sále opakovali ještě jednou: "Ať žije král Polska!"
Poté se Laski obrátil k Markétě Navarrské. Projev mladé královny byl ustanoven na závěr. Její proslov byl skutečným odrazem jejího "spanilého ducha". Všichni přítomní pozorně naslouchali krásné a čisté latině, jíž promlouvala s neobyčejnou lehkostí.
Markéta dospěla až k místům: "Vaše nečekaná přítomnost by naplnila mne i mého manžela radostí, kdyby zároveň nepřivodila veliké neštěstí. Ztrácíme nejen bratra, ale i dobrého přítele ."
Královnin pohled i věty, které pronášela latinsky, patřily hraběti de Mouy. Stařec vděčně pokynul hlavou. Pochopili, že královna nemluví jen o ztrátě vévody ďAnjou.
Karel usilovně vzpomínal, ale nemohl si vybavit, že by tento odstavec byl v projevu, který mu Markéta předložila. Nebyl zrovna nejlepším latiníkem, a tak nezbývalo, než vyslechnout ještě další část jejího proslovu: "Jsme zoufalí, že jsme od vás odděleni, ačkoli bychom nejraději jeli s vámi. Ale osud, jenž velí, abyste bez odkladu opustil Paříž, nám naopak přikazuje, abychom zůstali. Jeďte tedy, příteli, jeďte bez nás. Naše naděje a naše tužby vás budou provázet."
De Mouy slyšel dobře. Pochopil, že vévoda ďAlengon změnil na poslední chvíli svůj plán a královští manželé Jindřich a Markéta budou nuceni zůstat v Paříži.
Hrabě se smutkem pokynul navarrské
1 Alexandr Eduard Jindřich Francouzský, vévoda ďAnjou, byl právě korunován na polského krále! Ať žije král Polska!
395

královně a postavil se za polské šlechtice. Kateřina Medicejská ještě v posledním okamžiku zahlédla jeho oči a zachvěla se.
Podivná tvář, myslela si královnamatka, kdo to jen může být? Proč se tak upřeně díval na Markétu a na Jindřicha? A oni zase na něho?
Zatímco královna Markéta pokračovala ve svém projevu, Kateřina Medicejská si marně lámala hlavu, odkud zná oči onoho záhadného starce a jakou asi mohl mít spojitost s její dcerou a Jindřichem Navarrským. Vrchní ceremoniář přistoupil nenápadně ke královněmatce a podal jí váček z naparfémovaného atlasu. Uvnitř byl uschován načtyřikrát přeložený list. Kateřina vytáhla papír a četla: "Dal jsem panu de Maurevelovi posilující lék, po němž se částečně vzchopil. Konečně se mu podařilo napsat celé jméno muže, který byl tenkrát v ložnici Jindřicha Navarrského. Byl to hrabě do Mouy."
"Mouy ., ano! Že mne to hned nenapadlo . To byl přece on, jeho oči. Ten stařec je de Mouy!"
Kateřina strnula překvapením. Hluboce se nadechla, aby se trochu vzpamatovala, a iaklonila se ke kapitánovi svých stráží: "Pane de Nancey, dívejte se dobře. Neotáčejte hlavou, nesmíte vzbudit podezření. Před vámi je velkovévoda Laski, za ním, po levé straně., vidíte toho starce s šedivým plnovousem? Má na sobě tmavý velurový oblek?"
"Ano, Madame. Vidím ho."
"Dobře. Neztrácejte ho z očí."
"Madame, král navarrský mu dal právě jakési znamení. Je to on?"
"Ano, ten, co se dorozumíval s Jindřichem. Postavte se s deseti muži do brány Louvrů, a až bude odcházet, pozvěte ho jménem krále na oběd. Když přijme a půjde s vámi, zaveďte ho v paláci do některé menší komnaty a tam ho zatkněte. Kdyby nepřijal pozvání, kdyby se bránil, zmocněte se ho živého nebo mrtvého! Ale nyní již jděte, rychle jděte!"
Jindřich Navarrský, jehož Markétin projev již tolik nezajímal, sledoval naštěstí královnumatku po celou dobu slavnostních projevů. Neuniklo mu ani
39P

její překvapení, ani její oči krvelačně upřené na pana de Mouy. Jindřich se zachvěl, když zahlédl, že Kateřina se naklonila ke kapitánovi gard a cosi mu šeptem přikazuje. Okamžitě si domyslel, o čem asi královnamatka hovoří.
Král navarrský dal rychle panu de Mouy znamení, že je prozrazen. To byl právě onen posuněk, o němž mluvil pan de Nancey.
Hrabě de Mouy pokynul nenápadně hlavou, vmísil se mezi dav a rychle se vytratil ze sálu.
Jindřich Navarrský nespouštěl nyní z Kateřiny oči. Uklidnil se teprve tehdy,

když spatřil kapitána de Nancey, jak se vrací ke královně. Podle jejího křečovitého výrazu tváře poznal, že jí kapitán gardy mohl sdělit jen jedno: hrabě de Mouy již mezitím zmizel.
Slavnostní audience skončila. Král Karel IX. se zvedl a podpírán Ambroisem Pare, který ho od nemoci neopouštěl, vrátil se do svých komnat. Markéta vyměnila ještě několik přátelských slov s Laským. Polský velkovévoda byl krásou i ducliaplností královjíy Markéty okouzlen.
Kateřina, bledá vztekem, a vévoda ďAnjou, němý zoufalstvím, následovali krále Karla.
Nový polský král se cítil ztracen a podveden. Jakmile bude jednou za hranicemi, bude pro něho francouzský trůn nedostupný.
Proto nekráčel hned za králem Karlem, jak předpisovala dvorní etiketa, ale počkal si na matku a šel až za ní.
Vévoda ďAlengon byl zmaten. Stál sice po dobu slavnostního obřadu trochu stranou, ale jeho bratr král se po něm ani jednou nepodíval. OAlengon tušil nějaké nebezpečí, nemohl vědět, že královy oči jsou zaměstnány jen a jen vévodou ďAnjou.
Královnamatka se vrátila do svého bytu. Neustále viděla před sebou temné oči hraběte de Mouy a mírný, trochu ironický úsměv Jindřicha Navarrského. Proč by se také ten prokletý Navarra neusmíval? Vždyť sám osud a tvrdohlavost Karla IX. mu připravovaly stále větší místo u francouzského trů
397

nu. Kateřinin nejmilovanější syn musí odjet kamsi daleko na sever. A ďAlengon? S tím přece nikdo nepočítá jako s vážným kandidátem na královskou korunu.
Jindřich ďAnjou zaklepal a vešel do pokoje své matky. Našel ji stejně zamračenou a ustaranou, jako byl sám. Kateřina pohlédla na syna. Na hlavě měl korunu a přes ramena královský plášť. Byl na smrt bledý a mlčky sepjal k matce obě ruce, jako by ji chtěl prosit o záchranu.
Kateřina povstala a šla mu vstříc.
"Ach, matko, drahá matko," šeptal polský král, "jsem odsouzen zemřít ve vyhnanství."
"Můj synu, příliš rychle jste zapomněl na slova Renéhо . Uklidněte se, dlouho tam nezůstanete."
"Matko, zapřísahám vás," zvolal zoufale nový král, "dejte mi okamžitě vědět, jakmile se objeví třeba i ten sebemenší náznak, že by se francouzský trůn mohl uprázdnit. !"
"Buďte klidný, synu," odpověděla Kateřina Medicejská, "až do dne, na nějž oba čekáme, bude v mé stáji neustále osedlán kůí a v pjedsíni bude připravený kurýr, aby mohl bez prodlení odjet do Polska pro vás."
XLIV
SETKANÍ PŘÁTEL
Po odjezdu vévody ďAnjou se zdálo, že k rodinnému krbu francouzské královské rodiny se vrátily štěstí a mír.
Karel IX. zapomněl na svou melancholii a rychle se uzdravoval. Chodíval často s Jindřichem Navarrským na hon, a když náhodou nemohl, aspoň s ním o lovu rozmlouval. Při takových příležitostech Jindřichovi s úsměvem vytýkal jeho nezájem o lov se sokoly.
"Nestačí připravit dobré stavěči a honicí psy. Dobrý král musí umět vycvičit i sokoly," říkával.

Kateřina se znovu tvářila jako dobrá matka, byla něžná ke Karlovi IX. a dAlengonovi, pozorná k Jindřichovi; a Markétě a laskavá k vévodkyni de Nevers a baronce de Sauve. Šla dokonce dvakrát navštívit uzdravujícího se Maurevela, protože, jak si v duchu přiznávala, byl zraněn v jejích službách.
Markéta žila dál svou tajnou láskou. Každý večer otevírala okno ve své ložnici a domlouvala se s hrabětem de La Mole posunky nebo milostnými psaníčky. Mladík nikdy nezapomněl připomenout, že mu Markéta slíbila jako odměnu za jeho nucený pobyt mimo Louvre aspoň kratičké setkání v ulici ClochePercée.
V celém tak nezvykle klidném a mírumilovném paláci žil jediný člověk s pocity osamělosti a smutku. Byl to hrabě de Coconnas. Věděl, že jeho přítel žije, královna Markéta ho o tom ujistila a Coconnas neměl důvody jí nevěřit. Ani jinak, chcemeli, neměl příliš mnoho důvodů naříkat si na nepřízeň osudu. Byl stále milencem krásné vévodkyně de Nevers a chvilky jejich setkání mu přinášely zapomnění. Coconnas toužil po svém příteli a nepřestával o něm mluvit ani při nejšťastnějších okamžicích u krásné vévodkyně.
Paní de Nevers nepatřila mezi nejtrpělivější ženy a ponenáhlu začínala na Coconnasovo přátelství žárlit. Marně jí vysvětloval, že láska k ženě a city k

příteli jsou nesouměřitelné. Vévodkyně měla podezření, že ji hrabě již tolik nemiluje, ba co víc, obávala se, že hrabě co nejdřív ze svého stesku vážně onemocní. Vydala se proto za Markétou a přesvědčovala ji, že je bezpodmínečné nutné, aby se oba přátelé sešli.
Královna navarrská dovedla prosbu své přítelkyně pochopit a, cítila s ní. Kromě toho i ona sama byla neustále vybízena hrabětem de La Mole k dostaveníčku v domě s dvojitým východem. Uvážila tedy s Jindřiškou všechna pro i proti a nakonec rozhodla, že se příští večer sejdou v ulici ClochePercée.
Coconnase nijak zvlášť lístek od vévodkyně nepotěšil. Zvala ho na půl desátou večer do ulice

399
398

Tizon. Nakonec však neodolal a vypravil se na místo schůzky. Vévodkyně de Nevers se velice zlobila. Mladík přišel později než ona a nechal ji čekat.
"Pane," řekla mu na přivítanou, "není to právě nejzdvořilejší nechat čekat. když ne princeznu, tak aspoň dámu."
"Já že jsem vás nechal čekat?" divil se hrabě, "snad jste přišla trochu dřív, ne?"
"To jistě," odsekla vévodkyně.
"Ale ano, ještě není deset."
"Ještě není deset! Ještě není deset! Nenapsala jsem dost jasně o půl desáté?"
"To je možné. Z Louvrů jsem odešel v devět., mimochodem, mám dnes službu u vévody ĎAlengon, za hodinu vás budu muset opustit."
"Zřejmě se na to těšíte?"
"Ani ne, pan vévoda je náladový a přísný. Rozhodně jsem raději, když mne plísní vaše krásné rty než ta jeho vybledlá a pokřivená tvář."
"Vy jste z Louvrů odešel v devět?"
"Ano. Spěchal jsem za vámi, ale na rohu ulice de Grenelle jsem zahlédl muže. Zdálo se mi, že je to La Mole."
"Již zase ten váš La Mole?"
"Ano, zase! Na to si již budete muset zvyknout."
"Jste hrubý, pane. Nezdá se vám?" řekla vévodkyně a pozorně se zadívala na hraběte, "vy máte na šatech krev?"
"Ano. To mne zřejmě postříkal při pádu."
"Opět jste se bil? Pro pana de La Mole?"
"Jistě, Madame, mám se snad bít pro někoho jiného? Pro ženu? Šel jsem prostě za mužem, který se podobal mému příteli. Dohonil jsem ho a podíval jsem se mu do obličeje. La Mole to nebyl, ale nevyplatilo se mu to. Zeptal jsem se, odkud bere tu drzost, jak si vůbec dovoluje podobat se mému příteli. Muž tasil a já pochopitelně také. Při třetím výpadu klesl k zemi a postříkal mne krví."
"Pomohl jste mu aspoň?"
"Chtěl jsem, Madame, ale zrovna kolem mne projížděl jezdec. Tentokrát jsem si byl jist, že je to La
400

Mole. Jeho kůň jel příliš rychle a já jsem mu nestačil. Všichni čumilové, kteří pozorovali můj předcházející souboj, utíkali se mnou. Nemohl jsem příteli způsobit nepříjemnosti, a tak jsem se musel vrátit i s tím nechtěným doprovodem. To mne zdrželo. Měl jsem výšeho již po krk, a tak jsem šel raději sem."
"Všeho po krk ., šel jste . raději sem! Nezdá se vám, že je to dost neslušné, co jste řekl?"
"Má nejdražší přítelkyně," řekl Coconnas a usmál se na vévodkyni, "neustále mi vyčítáte pana de La Mole. To není rozumné. Přátelství mezi muži, víte, to je velice vzácné. Přátelství, to je jako hvězda."
"A láska?"
"Láska je jako svíčka. Dovedu si představit, že mi nyní řeknete, že je víc druhů ."
"Lásky?" přerušila ho vévodkyně.
"Ne, svíček," odpověděl s úsměvem hrabě, "některá hoří víc, některá hoří míň. Každá svíčka dohoří, ale hvězda svítí věčně. Můžete mi namítnout, že se do svícnu může nastrčit nová, když ta stará dohořívá."
"Mluvíte hloupě a drze, příteli," ozvala se uraženě paní de Nevers, "vaše filozofování je mi k smíchu!"
"Madame, takhle nemluvte," odpovídal se stejným úsměvem hrabě, "mohlo by se stát, že budete na mého přítele žárlit ještě víc."

"Vy mne již nemilujete?"
"Jindřiško, nejkrásnější ze všech vévodkyň, věřte, že vás stále miluji. Miluji vás víc než všechny ostatní ženy dohromady. Ale pochopte jedno, moje nekonečná láska k vám mi přítele nenahradí!" .
"To je opravdu výborná odpověď," ozval se nečekaně cizí hlas.
Za těžkým závěsem oddělujícím druhou místnost stál hrabě de La Mole. V té chvíli byla jeho hlava krásnější, aspoň pro Coconnase, než nejdokonalejší mužská podobizna od slavného Tiziana.
"La Mole!" vykřikl jako smyslů zbavený a vrhl se příteli do náruče porážeje vše, co mu stálo v cestě.
401

Coconnas objal La Mola tak kvapně, že si ani
nevšiml přítomnosti královny Markéty v místnosti,
odkud jeho přítel právě vyšel.
"Promiňte mi, Madame," řekl La jdole vévodkyni, "jestliže moje jméno zavinilo mezy vámi nedorozumění. Kdyby to záleželo jenom ria mně, vyhledal bych svého přítele již dříve."
"Vidíš, Jindřiško," ozvala se Markéta, "splnila jsem svůj slib. Zde ho máme."
"Za své štěstí vděčím jenom prosbám paní vévodkyně?" zeptal se La Mole.
"Jenom jí," řekla královna a rychle dodala, "La Mole, dnes vám výjimečně dovoluji, abyste mi nevěřil ani slovo z toho, co říkám."
Coconnas, jako by se nemohl vzpamatovat, neustále svého přítele objímal, prohlížel si jeho oděv a nakonec La Mola obešel se svícnem v ruce.
"Přátelství mužů je to největší štěstí," poznamenala vévodkyně, "já to asi již nepochopím. Doufám aspoň, že vám nyní budu trochu snesitelnější."
"Mordie!" vykřikl radostně Coconnas, "budu vás zbožňovat jako nikdy. Kdybych zde měl pár těctí barbarských Poláků, donutil bych je, aby přiznali, že jste hodná největšího zbožňování ze všech žen!"
"Pomalu, pomalu, příteli," napomínal ho La Mole, "a co královna Markéta?"
"Ne, neodvolám ani slovo," usmíval se Coconnas, "Jindřiška je královna mezi kráskami, paní Markéta je kráska mezi královnami."
"Pojďme, Markéto," navrhla vévodkyně, "nechme ty dva nerozlučné přátele, aby si spolu popovídali. Mají toho jistě mnoho na srdci a my bychom jim překážely. Je to osud žen ustoupit před přátelstvím mužů. Pojďme, jsme obě dost pošetilé, abychom je i nadále milovaly."
Naši přátelé zůstali sami.
Coconnas chtěl znát především všechny podrobnosti onoho záhadného večera, kdy musel hrabě uprchnout oknem. La Mole vyprávěl klidně a nevzrušeně, nezapomínal však na nic, co bylo jen trochu důležité. Coconnas, jak víme, nebyl žádný
402

strašpytel a také ho hned tak nic nedojalo, ale při přítelově vyprávění se začínal chvět a poslední jeho věty vyslechl dokonce s vážnými obavami.
"Proč jsi vlastně neuprchl k našemu pánovi?" zeptal se Coconnas, když La Mole skončil, "proč jsi se neukryl v bytě svého zachránce? Mohli jsme zůstat spolu a já už bych ty dvorské panáky nějak přesvědčil."
"Cože, kdo mne zachránil? Vévoda ďAlengon?"
"Ano. Podle toho, co mi řekl, věřím, že ti zachránil život," odpověděl Coconnas.
"A já zase vím, že za svůj život vděčím králi Jindřichu Navarrskému. Jenom jemu!"
"Víš to tak jistě?"
"Naprosto. Vévoda ďAlengon? K smíchu! Víš, co ten večer dělal? Měl v rukou šňůru a čekal s ostatními, aby mne mohl zardousit."
"Mordie!" vykřikl Coconnas, "to pobledlé princátko, taková chudinka! A on chtěl uškrtit mého nejlepšího přítele. Hned zítra mu to pěkně vytmavím!"
"Coconnasi, ty šílíš! Víš, co by to znamenalo?"
"Pravda, hned zítra by tě začal znovu pronásledovat ., ale tak lehce mu to neprojde, to ti říkám předem."
"Kamaráde, uklidni se a zapomeň na vše, co jsem ti vyprávěl. Měl bys odejít, máš přece službu u vévody," připomněl La Mole;
"Teď zase šílíš ty. Mám se vrátit do služby . ? Mám sloužit člověku, který držel provaz.! Ne. Sám osud nás spojil a nyní nás již nikdo nerozdvojí. Kašlu na službu u vévody, zůstanu zde!"
"Měj rozum, vrat se k vévodovi. Je to tvoje povinnost."
"Dobrá. Ale jen s tebou."
"To přece není možné, víš to."
"Myslíš, že by tě znovu chtěli zabít?"

"Sotva. Jsem docela obyčejný šlechtic. Nejsem tak důležitý, aby na mne znovu vymýšleli nějaký plán. Princové byli ten večer asi v rozjařené náladě, něco vypili a chtěli se pobavit. Ten tak z rozmaru."
403

"Pěkně děkuji za takový rozmar," ušklíbl se Coconnas, "řekni mi, co chceš vlastně dělat?"
"Nic. Budu chodit na procházky ."
"Dobrá," přerušil ho Coconnas, "budu chodit s tebou. Nádherné zaměstnání. Kdyby tě někdo napadl, zaútočíme oba. Aspoň se nebudeme nudit. A kdybychom náhodou narazili na našeho vévodu, bez milosti ho připíchnu ke zdi jako štěnici."
"Tak ho požádej o volno."
"Konečně jeden dobrý nápad," souhlasil nadšeně Coconnas, "hned mu napíšu."
"Ty si chceš dopisovat s královským princem?"
"Proč ne, je to člověk jako my. Kašlu na dvorní etiketu!" ,
La Mole již neodporoval. Jeho přítel si přitáhl židli ke stolu a začal psát:
"Vaše Výsosti,
vím, že s oblibou čtete báje o antických hrdinech. Jistě znáte příběh o Orestovi a Pyladovi, jejichž veliké přátelství bylo provázeno ještě větším neštěstím. Nuže, připusíme, že se aspoň v něčem podobám Pyladovi a že jsem nalezl svého Oresta, hraběte de La Mole. Můj přítel je momentálně velmi zaneprázdněn vážnými starostmi a potřebuje mou pomoc. Jistě uznáte, že ho v takové situaci nemohu opustit. Proto, samozřejmě se souhlasem Vaší Výsosti, beru si krátkou dovolenou, abych mohl sdílet s hrabětem de La Mole jeho osud, at mne již zavede kamkoli. Doufám, Vaše Výsosti, že Vám nemusím připomínat, jak nerad službu u Vás opouštím. Vím předem, že mne pochopíte a že se mi dostane Vašeho laskavého odpuštění. Proto končím s vírou, že přijmete tento dopis jako důkaz mé největší úcty k Vaší královské Výsosti.
Váš nejoddanější a nejpokornější služebník, nerozlučný přítel pana de La Mole, Annibal, hrabě de Coconnas."
"Tak a hotovo," radoval se mladík, "to je moje největší literární dílo, jaké jsem zatím složil. Co tomu říkáš?"
404

"Vévoda se nám oběma vysměje," odpověděl La Mole skepticky.
"Je to pořád příjemnější, než kdyby nás uškrtil. A každého zvlášť."
"Jedno nevylučuje druhé," usmál se La Mole.
"Tím hůř," rozesmál se také Coconnas, "zítra mu dopis odešlu. A kam půjdeme spát, až odtud vypadneme?"
"Ke kmotrovi La Huriére do naší společné světničky. Vzpomínáš si? Chtěl jsi mne tam propíchnout, to jsme ještě nebyli Orestes a Pylades."
"Výborně. Hostinský může doručit dopis."
Královna s vévodkyní právě odhrnuly závěs.
"Tak co, jak daleko jsou naši antičtí rekové Orestes a Pylades?"
"Umírají hladem i láskou," odpověděl za oba Coconnas.
Druhý den ráno vstoupil La Huriére do bran Louvrů. Nesl vévodovi ďAlengon dopis od hraběte de Coconnas.
XLV ORTHON
Navzdory tomu, že vévoda ďAlengon odmítl účastnit se útěku a znemožnil tím vlastně dlouho připravovaný plán, Jindřich Navarrský, dáli se to tak říci, snažil se získat si princovo přátelství ještě intenzivněji než kdykoli předtím. Kateřina si jejich důvěrný vztah vysvětlovala po svém. Byla přesvědčena, že oba připravují společné spiknutí. Pokoušela se vyzvědět něco od Markéty, mladá královna byla však důstojnou dcerou své matky. Bez rozmýšlení odpovídala na všechny matčiny otázky, ale její odpovědi byly tak neurčité, že Kateřina od ní odcházela úplně zmatená a nejistá. Zatím mohla Florenťanka spoléhat jenom na svůj mimořádný instinkt pro dvorní intriky. Domyslila
405

si, že část Jindřichovy síly se opírá o jeho spoje nectví s vévodou ďAlengon. Proto se rozhodla, žel oba prince znepřátelí. Obklopila svého nejmladšího syna celo.u sítí mateřské péče a jako trpělivý rybářj vyčkávala, až se ryba chytne. i
Vévoda ďAlengon byl ješitný. Všiml si mimo1 řádné matčiny laskavosti a začal se k ní chovat, stejným způsobem. Jenom Jindřich Navarrský se" tvářil, jako by nic neviděl. Na svého spojence dávali však ještě větší pozor. Hlídal ho doslova na

každém; kroku.
V Louvrů zavládl mír, z něhož měla vzejít v. něj, bližších dnech nečekaná bouře. První náznaky se přibližovaly. Jednoho podivného i jitra, věštícího krásný, slunný den, vyšel z ulice po, blíž Arsenalu bledý muž. Chůze ho namáhala a při; každém kroku se opíral o hůl. Neznámý zamířili k ulici du PetitMusc, Prošel kolem brány Saintí Antoine, dal se podél Baštily a nakonec došel až do parku Arboléte, kde ho vrátný pozdravil s neobvyk lou uctivostí., .
Neznámý šel krokem člověka, který teprve před několika dny opustil lože po těžké nemoci. Přes ramena měl přehozený dlouhý plášť, který se mu při chůzi občas pootevřel, a odhalil tak neobvyklou výzbroj, pečlivě ukrytou pod záhyby pláště. Dvě bambitky s dlouhými hlavněmi byly zavěšeny na: stříbrných sponách, za pasem při boku široká dýka a na opačné straně dlouhý a těžký meč, který narážel pochvou o dlouhé, hubené nohy. Muž si vyšel, na procházku zřejmě sám, ale na každém kroku se opatrně zastavoval a pátravým zrakem zkoumal každý ker, příkop nebo stín za stromem v aleji. Připusťme, že jsme neviděli jeho zbraně, že jsme nepostřehli ani jeho opatrnost, ale i tak musel celkový dojem z tohoto muže vzbudit u většiny chodců podezření.
Neznámý prošel parkem a usadil se pohodlně v malém altánku odděleném od bulváru dvojitým pásem živého plotu. Vybral si místo zřejmě zde nebyl poprvé odkud mohl celkem bezpečně sle

dovát, co se děje na ulici, aniž se vystavoval nebezpečí, že bude sám někým spatřen. Sotva se posadil, přinesl mu vrátný sklenici s nápojem.
Uplynulo asi deset minut. Muž několikrát upil z majolikového šátku, když pojednou jeho bledá tvář dostala hrozivý výraz. Zahlédl, jak z ulice CroixFaubin vyjíždí jezdec, jak se zastavil těsně vedle hradeb a čeká. Maurevel, čtenář ho jistě dávno poznal, pozoroval upřeně muže v sedle. Za okamžik uviděl mladíka v obleku královských pážat, blížícího se k jezdci. Oba se rozhlédli, jsouli opravdu sami.
Maurevel, ukrytý v altánku, mohl nejen vidět každý jejich pohyb, ale slyšel také každé jejich slovo. A Maurevel dával skutečně pozor, protože v jezdci a v pážeti poznal hraběte de Mouy a Jindřichova sluhu Orthona.
"Pane hrabě," ozval se první Orthon, "můžete klidně mluvit, nikdo zde není."
"Jsi ještě moc mladý a důvěřivý," řekl de Mouy, "ale budiž. Zdá se, že jsme zde opravdu v bezpečí. Půjdeš k paní de Sauve a dáš jí tento dopis. Kdyby nebyla doma, podstrčíš dopis pod její zrcadlo na místo, kam král zpravidla dává dopisy. Počkáš v Louvrů na odpověď a doneseš mi ji na smluvené místo. Kdybys odpověď nedostal, vezmi si pušku a vyhledej mne dnes večer na obvyklém místě. Víš přece, kde budu?"
"Ano, pane hrabě."
"Pospíchám, mám dnes dost práce. Ty se někde zdrž, je zbytečné, abys byl v paláci dřív než ona. Myslím, že dnes dopoledne cvičí se sokoly. Tak jdi, a odvahu. Kdyby náhodou něco nevyšlo, pamatuj si, že jdeš paní de Sauve poděkovat za své uzdravení. A teď už jdi."
Maurevel poslouchal s naježenými vlasy. Vytáhl bambitku a pečlivě zamířil. De Mpuy se při hovoru pohnul a královský zabiják zahlédl jeho těžké brnění. Na takovou vzdálenost by se kulka od hraběte odrazila. Napadnout hraběte mečem nemohl. Byl krátce po nemoci a de Mouy, jak se nedávno přesvědčil v ložnici krále navarrského, byl silný a

nebezpečný soupeř. Plný vzteku sklonil namířenou bambitku.
"Dnes jsi mi unikl," šeptal Maurevel, "ale zítra budu zase ve výhodě já. Kdybych za tebou měl jít až do pekla, půjdu tam. Dnes se aspoň podíváme na tvůj dopis. Ten je v tuto chvíli důležitější než život nějakého hugenota."
Hrabě de Mouy se právě s Orthonem rozcházeli."
Maurevel rychle vstal a spěchal do ulice de Ceřisaie. Nenávist byla silnější než nemocné tě4o, Maurevel nešel, ale běžel. Okamžitě poručil osedlat koně a vyrazil tryskem k hlavní bráně královského paláce.
Za necelých pět minut stál již před Kateřinou Medicejskou a vyprávěl jí, co viděl a slyšel. Krélovnamatka zářila radostí a dala Maurevelovi váček s tisícem zlatých tolarů. Tolik měl Maurevel slíbeno za zatčení Jindřicha Navarrského.
Čtvrt hodiny po Maurevelovi vešel do Louvrů Orthon s naprostou samozřejmostí, jak mu doporučil hrabě de Mouy. Nejdříve prohodil několik slov s přáteli ze

služebnictva, a teprve potom pokračoval do bytu paní de Sauve.
Našel tam jenom Dariolu, Kateřina právě před několika minutami vyzvala baronku, aby k ní přišla přepsat jakési důležité státní listiny.
"Dobře," řekl Orthon, "počkám zde na paní baronku."
Orthon se v bytě dvorní dámy vyznal. Vešel do ložnice a položil dopis pod zrcadlo. Otočil se a chtěl se vrátit za Dariolou.
Proti němu však stála Kateřina Medicejská.
Orthon zbledl. Byl přesvědčen, že královnamatka musela vidět, kam schovává dopis.
"Co tu děláš, chlapče?" zeptala se nápadně vlídně Kateřina, "nehledáš snad paní de Sauve?"
"Ano, Vaše Veličenstvo. Již dlouho jsem ji neviděl, přišel jsem paní de Sauve poděkovat. Nerad bych, aby mne považovala za nevděčníka."
"Ty máš tedy naši Charlottu rád? Sloužíš jí věrně?"

"Z celé duše, Vaše Veličenstvo. Paní baronka se o mne starala s takovou péčí, jakou si snad obyčejný sluha, jako jsem já, ani nezasluhuje."
"Charlotta se o tebe starala? A kdy?" zeptala se Kateřina, předstírajíc, že o jeho zranění nic neví.
"Když jsem byl nemocen, Vaše Veličenstvo."
"A copak ti bylo? Snad jsi nebyl zraněn?"
"Byl, Madame. Večer, když přišli zatknout mého pána, dostal jsem takový strach, že jsem začal křičet o pomoc. Jeden z vojáků mne srazil kordem k zemi a já jsem omdlel."
"Ubohý hochu. Ale nyní jsi již zdráv?"
"Ano, Vaše Veličenstvo."
"Hledáš tedy krále navarrského? Chceš se. vrátit do jeho služeb?"
"Ne, Vaše Veličenstvo. Když se král doslechl, že jsem se odvážil odporovat rozkazům Vašeho Veličenstva, okamžitě mne propustil."
,,Opravdu?" divila se stará královna, "jeli tomu tak, postarám se, aby své rozhodnutí změnil. Ale na paní de Sauve čekáš marně, má nějakou práci, je u mne nahoře v kabinetě."
Kateřina se domnívala, že Orthon ještě neměl čas položit dopis pod zrcadlo, a vrátila se do kabinetu paní de Sauve, aby mu poskytla čas splnit svěřený úkol.
Orthon nevěděl, co dělat. Tušil, že příchod královnymatky není náhodný a že se nějak týká jeho pána. Nad ním na stropě se ozvalo trojí tiché a krátké zaklepání. To byl signál, jímž i on často upozorňoval krále navarrského na nebezpečí. Paní de Sauve byla tedy u královny, ale tušila, že se v jejích pokojích připravuje cosi tajemného.
Orthon bleskurychle skočil k zrcadlu a vzal si dopis, který tam před chvílí položil. Ještě jednou se rozhlédl a schoval list do vnitřní strany kabátce.
"Je tam nějak dlouho," řekla si královaamatka a vrátila se do ložnice.
"Copak? Řekla jsem ti, že se o tvou záležitost postarám. Ty mi snad nevěříš?"

408
409

"Vaše Veličenstvo, chraň Bůh, to bych se přece neodvážil," řekl Orthon, hluboce se uklonil a vyšel 7. pokoje. V předpokoji zahlédl důstojníka královniny gardy. Jeho podezření se zdvojnásobilo.
V téže chvíli přiskočila Kateřina k zrcadlu, aby vytáhla dopis. Marně přejížděla svými prsty všechna možná místa, dopis tam nebyl. Ještě jednou všechno prohledala. List zmizel.
"Nechtěla jsem mu ublížit, ale sám se odsoudil, protože dopis neodevzdal. Pane de Nancey, sem!" Kapitán byl okamžitě u královny. "Viděl jste toho mladíka, co právě před chvílí vycházel? Přiveďte mi ho zpět. Jmenuje se Orthon!"
Kapitán vyběhl ven. Asi v polovině hlavního schodiště zahlédl chlapce a vykřikl. Orthon uslyšel své jméno. V první chvíli chtěl uprchnout, pak si ale uvědomil, že útěkem by jen vše pokazil, a obrátil se: "Kdo mne volá?"
"Já," řekl kapitán de Nancey a seběhl po schodech za chlapcem.
"Já ale hrozně spěchám, pane," odpověděl mu Orthon.
"Posílá mne Její Veličenstvo, královna Kateřina." Mladík si setřel pot z čela a vracel se zpátky s kapitánem.
První, co královnumatku napadlo, bylo zatknout Orthona, prohledat mu oděv a zmocnit se tak vzkazu, o němž předpokládala, že jej má sluha u sebe. Ale i královna musela mít k zatčení nějaký důvod. Kateřina se usmála. Obviní chlapce z krádeže. Pod? zrcadlem ležela diamantová spona. Kateřina ji rychle

schovala do kapsy. Úsměv však vystřídaly starostlivé vrásky. Zatčení Jindřichova sluhy by, mohlo vzbudit v paláci rozruch a Navarra by byl ještě opatrnější. Jistější by bylo zavřít Orthona do žaláře. Ne! Ani to ne. V Louvrů by se podobná věc neutajila a Jindřich by se to stejně dozvěděl. Ten i Navarra? je chytrý, dával by si ode dneška dvojná sobný pozor.
Kateřina Medicejská potřebovala dopis s.tůj t stůj. Vzkaz pana de Mouy obsahuje jistě něco dů

ležitého. Možná že je v něm klíč k celému spiknutí a chlapec jistě věděl, jakou má list cenu.
Královnamatka sáhla do kapsy a vrátila diamantovou sponu na původní místo. "Ne, ne," šeptala si, ,,zařídím to jinak, ve vší tichosti., proč nepoložil dopis tam, kam mu nařídili? Jistě je v něm důležitá zpráva, a já. si ji musím přečíst."
Kapitán právě přiváděl Orthona. Kateřina vypadala asi hrozně, protože mladík se na prahu zastavil. Jeho tvář byla bledá, oči vyděšené. Byl ještě opravdu mladý, jak říkal de Mouy, aby se uměl dokonale ovládat.
"Vaše Veličenstvo," řekl rozechvělým hlasem, "prokázala jste mi velikou čest a zavolala jste mne zpátky. Čím vám mohu, Madame, posloužit?"
Královnin obličej se vyjasnil. "Líbíš se mi, ho
chu," řekla, "chci ti pomoci,, to je vše, A chci to vy
řídit ihned, později bych mohla třeba zapomenout.
Říká se přece o mně, že jsem zapomnětlivá? Není
to pravda, každá královna je zavalena tolika úkoly
a starostmi, že je někdy nucena odložit drobnější,
osobní věci stranou. A to právě ve tvém případě ne
chci. Pojď, půjdeme do mého bytu. Umíš jezdit na
koni?"
"Ano, Vaše Veličenstvo."
"Vidíš, to se hodí. Já vyřídím tvou žádost a ty zase doručíš můj dopis do SaintGermaínu," řekla Kateřina a obrátila se ke kapitánovi, "pane de Nancey, ať mu osedlají koně!"
Královnamatka vyšla, Orthon ji následoval. Jedno věděl bezpečně, do pokojů Kateřiny Medicejské našli. Dali se kolem pokojů krále Karla a vévody ĎAlengon, sestoupili po točitém schodišti do kruhovitě galérie, od níž měla klíč jenom Kateřina a král Karel IX. Královna tiše odemkla, a když oba byli uvnitř, stejně tiše za sebou zamkla. Galérie se táhla téměř v pravidelném kruhu kolem bytů krále a staré královny. Byla umístěna v těsném sousedství hradeb a tvořila jakousi vnější spojovací chodbu s byty nejdůležitějších příslušníků královské rodiny. Byl to zároveň jakýsi úkryt a jediné místo, odkud

411
410

se dalo z Louvrů uprchnout, kdyby v nitru paláce došlo ke vzpouře a spiklenci by obsadili nejen hlavní, ale i postranní východy.
Kateřina s Orthonem poodešli asi dvacet kroků. J Královna se zastavila u malého stolku a nečekaně se otočila. Z jejích očí sršela zloba a nenávist,
"Stůj! Kde máš dopis?" vykřikla.
"Dopis?" koktal Orthon.
"Před hodinou ti pan de Mouy předal list. Kde
je?"
"Vaše Veličenstvo se mýlí, nemám žádný dopis."
"Lžeš! Pan de Mouy ti ho dal naproti parku Arbaléte. Dej mi ten list. Dostaneš plný váček zlaťáků."
"Nevím nic o dopisu, Madame."
"Dám ti tisíc ., dva tisíce tolarů!"
"Vaše Veličenstvo, chcete, abych vám předal něco,! co nemám."
"Deset tisíc .!" královna se již přestávala ovlá
dat. Oči měla podlité krví a hlas se změnil v skřípavý sykot vydrážděného dravce. J
Orthon viděl, že je s ním konec. Zbývala již jen jediná záchrana, rychle papír spolknout. Sáhl si do kapsy. Královna postřehla jeho pohyb a uchopila ho za ruku.
"Ale, ale, chlapečku," řekla s nečekaným úsměj vem, "začínáš se mi doopravdy líbit. Věrné službej nictvo u králů .? Já dovedu věrnost ocenit. Zdej máš tisíc tolarů a list. Běž za svým pánem a oznam, mu, že jsem tě právě přijala do svých služeb. Jdi a neboj se, jsi volný."

Orthon stál na místě a nevěřil, že pominulo ne
bezpečí, které ho až dosud tak pevně svíralo. i
"Jen jdi," opakovala Kateřina, "jsi volný, řekla
jsem ti to přece!"
"Vaše Veličenstvo, vy mne propouštíte?"
"Co víc, dokonce jsem tě odměnila. Jsi spolehliví
a věrný poslíček lásky. Jdi, tvůj pán na tebe ceká.1
Zde tyto dveře nejsou zamčeny." l
"Děkuji vám, Vaše Veličenstvo," řekl Orthon a
vykročil ke dveřím.
412

Neudělal ani tři kroky. Podlaha se pod ním propadla, Orthon vyrazil ze sebe strašlivý výkřik a zřítil se do podzemí Louvrů.
Kateřina Medicejská pozorovala jeho zmizení, a teprve po chvíli pustila tajné pero umístěné na okraji stolku. Propadliště zmizelo, parkety se nehlučně vrátily na své místo.
"Blázen," řekla si královnamatka, "tvrdohlavý blázen, budu muset sejít nejméně po sto padesáti schodech."
Kateřina se vrátila do svého bytu, vyhledala malou lucernu a tajným úzkým schodištěm sestoupila do obávaného sklepení Louvrů. Odemkla malé železné dveře vedoucí do podzemního vězení a sešla dovnitř. V koutě jedné kobky leželo zkrvavené tělo králova sluhy. Kateřina vytáhla z chlapcova kabátce list a nohou odsunula Orthonovu mrtvolu těsně ke zdi. Vyšla z kobky, zastavila se na prahu a otočila zvláštním mechanismem. Kamenná podlaha se ponenáhlu vychýlila a mrtvé tělo sklouzlo do kalných vln Seiny.
Potom se rychle vrátila do svého bytu, vytáhla dopis a četla:
"Dnes večer v ulici de lArbreSec v hostinci U krásné hvězdy. Přijdeteli, nečekám na odpověď. V opačném případě řekněte doručiteli tohoto listu, že nemůžete.
De Mouy de SalntPhale"
Královnamatka si ještě jednou přečetla vzkaz, vyšla do pokojů paní de Sauve a zastrčila list na smluvené místo. Na zpáteční cestě potkala pana de Nancey.
"Vaše Veličenstvo," řekl kapitán gardy, "kůň je podle vašeho rozkazu připraven."
"Drahý barone," odpověděla Kateřina, "rozmyslila jsem si to. Chlapec je ještě příliš mladý a nezkušený pro úkol, který jsem mu chtěla svěřit. Dostal trochu peněz a šel."
413

"Madame, a co vaše poselství? Mám poslat do SaintGermainu někoho ze svých lidí?"
"Ne. Budu vás i vaše lidi dnes večer potřebovat. Mám pro vás velmi důležitou práci," řekla zamyšleně královnamatka a vrátila se do svých komnat.
Svým úspěchem si byla jista. Dnes večer má konečně osud prokletého navarrského krále pevně ve svých rukou. Kateřina Medicejská byla spokojena. Vítězství, jehož dosáhla, stálo jen jediný život neznámého chlapce. Nic víc. Již zítra si na jeho jméno nikdo ani nevzpomene.
XLVI
HOSTINEC U KRÁSNÉ HVĚZDY
Přibližně dvě hodiny po události, kterou jsme právě vyprávěli a která nezanechala na tváři staré královny žádnou stopu, ukončila paní de Sauve u Kateřiny práci a vrátila se do svých pokojů. Krátce po ní se ohlásil i Jindřich. Od Darioly věděl, že Orthon byl v paláci, šel proto rovnou k zrcadlu a vzal si Ifct, jehož obsah známe.
Kateřina Medicejská byla přesvědčena, že Jindřich na schůzku půjde, a nemýlila se. Jindřich se sháněl po Orthonovi a Dariola mu prozradila, že chlapec odešel s královnoumatkou. Ale ani tato přinejmenším neobvyklá zpráva Jindřicha nijak neznepokojila. Dopis přece ležel na smluveném místě a Orthon rozhodně nebyl schopen zradit.
Jindřich Navarrský obědval jako obvykle u společného královského stolu a Karel IX. si ho žertem dobíral pro jeho dopolední nešikovnost při lovu se sokoly. Král navarrský s úsměvem vysvětloval, že v jeho kraji je takový druh lovu naprosto neznámý, a slíbil Karlovi, že se v lovu se sokoly zdokonalí, aby mohl být svému královskému švagru rovnocenným partnerem.
Kateřina Medicejská byla toho dne neobyčejně milá a přívětivá. Před koncem oběda požádala
414

Markétu, aby k ní přišla a dělala jí po celý večer společnici.
V osm hodin večer si Jindřich vzal dva šlechtice a prošel s nimi branou

SaintHonoré, vrátil se velikou oklikou k věži de Bois, na prámu přejel Seinu a v ulici SaintJacques, aby vzbudil podezření, že se chystá na milostné dobrodružství, oba šlechtice propustil. O něco dál na rohu ulice děs Mathurins ho očekával jezdec zahalený do pláště.
"Mantes," ozval se neznámý.
"Pau," odpověděl král smluveným heslem.
Jezdec seskočil z koně, podal králi svůj plášť a zmizel. Jindřich se vyšvihl na koně, zakryl §vůj šat pláštěm a vyrazil ulicí de La Harpe k mostu SaintMichel a znovu velikou oklikou projel až do ulice de lArbreSec. Teprve zde seskočil z koně a zaklepal na dveře hostince U krásné hvězdy.
Uvnitř v jídelně seděl u stolu hrabě de La Mole a psal dlouhý dopis královně Markétě. Coconnas dohlížel v kuchyni na La Huriěra, který opékal na rožni šest koroptviček a vedl s hostinským učenou debatu o práci s rožněm, o jeho, umístění nad ohněm, o velikosti plamene a o tom, jak dlouho nechat koroptve na rožni, aby se řádně propekly a pod křupavým povrchem zůstaly měkké.
Sluha otevřel, novému návštěvníku dveře a odvedl koně do stáje. La Mole, aniž zvedl od listu oči, křikl na hostinského:
"La Huriěre! Je tu nějaký šlechtic a chce s vámi mluvit!"
Hostinský vyšel z kuchyně a postavil se před krále. Těžký plášť poskvrněný na několika místech blátem nevzbuzoval důvěru ani úctu.
"Kdo jste?" zeptal se Jindřicha.
"Vždyť vám zde .pán řekl," odpověděl král a ukázal na hraběte, "že jsem šlechtic. Přijíždím z Gaskoňska představit se u královského dvora."
"Co chcete ode mne?" pokračoval La Huriěre.
"Pokoj a veče.ři."
"Ale? A máte sluhu?" položil La Huriěre svoji obvyklou otázku. .

"Ještě ne, teprve ho hledám. Ale zaplatím za po1 koje pro mne i pro sluhu, hned zítra si nějakého? přivedu," usmál se Jindřich, "váš hostinec mi dot nebe vychválil jeden můj krajan. Pozval jsem ho: sem na večeři. Máte nějaké dobré víno z Arbois?"
"To víte, že ano. Mám dokonce ročník, že ho ani; v celém Navarrsku nenajdete. Vsadím se, že lepší ne! pije ani ten jejich král."
"To je výborné," řekl Jindřich a pohlédl na právě se otevírající dveře, "konečně ., můj přítel je zde."
.Do jídelny vstoupil muž zahalený db šedivého; pláště. Po boku mu visel těžký, široký meč. .:
"To je pán, kterého jste pozval?" zeptal se ho stinský.
"Ano," odpověděl král a šel se s hrabětem de Mouy přivítat, "příteli, překvapil jste mne. Přijíždíte na minutu přesně, člověk by ani nevěřil, že máte; za sebou dvě stě mil." i
"To je prosté, drahý příteli," odpověděl de Mouyj a mrkl na krále, "jsem šlechtic a držím slovo." Po1 tom se obrátil na hostinského: "Dostaneme večeři?"
"Chcete pojíst zde nebo nahoře v pokoji?"
"Jak se vám to hodí."
La Mole nenápadně pozoroval nové návštěvníky a rychle navrhl hostinskému: "Měl byste pánům pro, stříť v pokoji. Jsou zdaleka a jistě by chtěli být saj mi. My nebudeme rušit je a oni zase nebudou rušitj mne a hraběte de Coconnas."
Král navarrský pohlédl na La Mola. Hrabě ho bezpochyby poznal a chtěl Jindřichovi svým návrhem zabezpečit nerušený rozhovor.
"Pánové, jděte laskavě do třetího patra. Donesu vám večeři do pokoje číslo dvě. Můj pomocník vás; tam zavede," prohlásil La Huriěre.
Oba šlechtici vyčkali, až sluha zapálí svícen, a společně s ním vstoupili na schodiště. La Mole je; sledoval očima, než zmizeli ve tmě. Potom se otočil; ke kuchyni a zahlédl udivený Coconnasův pohled. Zvedl se od stolu a šel do kuchyně za přítelem. "Mordie! Viděl jsi?" šeptal Coconnas. "Co jsem měl vidět?"

"Ty dva!"
"No a?"
"Přísahal bych, že je to ."
"Kdo?"
"No.., navarrský král a ten muž v červeném plášti," odpověděl Coconnas.

"Pro mne za mne můžeš třeba přísahat, ale nekřič, prosím tě!" varoval ho La Mole.
"Ty jsi je také poznal?"
"Ovšem."
"Co tu chtějí?"
"Asi nějaká milostná záležitost."
"Myslíš?"
"Jsem si tím jist."
"Mám raději rány mečem než milostné pletky. Před chvílí jsem chtěl přísahat, ted se však mohu vsadit," ozval se Coconnas.
"O co se chceš vsadit?" zeptal se lhostejně La Mole.
"Že jde o spiknutí."
"Blázníš, příteli!" poznamenal La Mole.
"A já ti povídám .," bránil se Coconnas.
"A já ti povídám," prohlásil rozhodně La Mole, "že je to jejich věc, proč sem přišli."
"Máš pravdu," souhlasil Coconnas, "nejsem již ve službách vévody ďAlengon. Ať si dělají, co chtějí, je to jejich věc."
Koroptve právě dostávaly barvu, jakou měl Coconnas rád. Rychle je sejmul z rožně a rozdělil na talíře.
Mezitím se Jindřich a de Mouy usadili v pokoji ve třetím patře.
"Sire," zeptal se hrabě, když sluha prostřel, "setkal jste se s Orthonem?"
"Ne, ale lístek jsem dostal. Chlapec asi dostal strach, toyl právě v pokoji paní de Sauve, když tam přišla Kateřina. Nechtěl na mne čekat, to bylo moudré. Trochu mne to znepokojilo, Dariola mi řekla, že s ním stará královna chvíli hovořila."
"Orthon je věrný a obratný, poznal jsem ho.

416
417

Kateřina Mědícejská by donutila promluvit i němého, ale o Orthona se nebojím."
"Vy sám jste ho od té doby ještě neviděl?" zeptal se Jindřich.
"Ne. Sejdeme se dnes večer, má sem o půlnoci přijít. Jistě nám řekne, co po něm královna chtěla, Sire."
"Co ten muž na ulici děs Mathurins? Je spolehlivý?"
"Je to věrný a poctivý hugenot, Vaše Veličenstvo. Osobně vás nezná, nemá ani tušení, s kým mluvil," vysvětloval de Mouy.
"Dobrá. Můžeme tedy přejít k naší věci, hrabě."
"Jistě, Vaše Veličenstvo. Pan de La Mole ví o naší schůzce a hlídá v přízemí."
"Myslel jsem si to, příteli."
"Sire, co je nového s vévodou ďAlengon?"
"Nechce z Paříže. Řekl to docela otevřeně. Volba vévody ďAnjou za polského krále a Karlovo náhlé onemocnění změnily jeho záměry."
"Tím zmařil náš plán, Sire."
"Ano."
"A zároveň nás zradil?" pokračoval de Mouy.
"Ne. Zatím ne. Ale zradí nás při první vhodné příležitosti."
"Zbabělec! Proč neodpověděl na dopisy, které jsem mu poslal?"
"Chce mít čisté ruce. Vaše dopisy mu poslouží jako alibi. Ale sám nic nenapíše, svědčilo by to proti němu. Obávám se, de Mouy, že tímto odkladem je vše ztraceno."
"Naopak, Vaše Veličenstvo. Úspěch Je jistý. Přidala se k nám i část šlechticů věrných princi de Condé. Nyní je náš tábor jednotný. Všechno jsem zařídil ve dnech přijetí polských vyslanců. Počítal jsem, že vám při útěku s vévodou bude stačit sto mužů, nyní jich mám patnáct set. Rozestavím je podél celé cesty z Paříže do Pau. Do týdne bude vše hotovo. To již nebude útěk, ale slavnostní odjezd. Sire, věřím, že se s takovou armádou budete cítit v bezpečí."
418

"Ty víš, de Mouy," přiznal se s úsměvem Jindřich, "a zatím to smíš vědět jenom ty, že král navarrský není tak bázlivý, jak se domnívají zde u dvora."
"To vím velice dobře, Sire, a doufám, že již hodně brzy to bude vědět celá Francie."
"Příteli, to, co děláme, se musí podařit. Je třeba mít jasný cíl a umět se rychle a přesně rozhodovat. Věřit v úspěch by nestačilo. Musíme být o něm pevně převědčeni."
"Rozumím vám, Sire. Celý náš tábor je pevně přesvědčen o úspěchu a stojí

jednotně za vámi. Můžete mi říci, Vaše Veličenstvo, kdy začnou hony?"
"Opakují se tak po týdnu, po desíti dnech. Nyní jsou na řadě štvanice nebo lovy se sokoly."
"Kdy byl poslední lov, Sire?"
"Právě dnes dopoledne."
"Mohu tedy předpokládat, že za týden až deset dnů bude další?"
"Ano. Možná že tentokrát bude i o něco dřív."
"Sire, zdá se mi, že ještě nikdy nebyla tak příznivá doba jako právě nyní. U dvora je klid. Vévoda ďAnjou odjel do Polska a nikdo si již na něho ani nevzpomene. Král Karel se zotavuje ze své nemoci a pronásledovaní hugenotů téměř ustalo. Nesmíme vzbudit ani stín podezření u královny Kateřiny. A kdyby se vám povedlo, Vaše Veličenstvo, přesvědčit vévodu ďAlengon, že uprchnete jedině s ním, máme vyhráno. Vévoda bude nyní velice opatrný a sotva vám uvěří."
"Buďte klidný, de Mouy, uvěří mi," prohlásil Jindřich.
"Sire, jste si opravdu jist, že vám vévoda důvěřuje?" zeptal se de Mouy.
"Mně ne, ale Markétě věří na slovo."
"A královna jde s námi z přesvědčení?"
"Ano. Již několikrát mi o tom podala neklamný důkaz. Kromě toho je Markéta ctižádostivá a vidina navarrské koruny jí nedá spát."
"Dobrá. Tři dny před začátkem mi pošlete vzkaz, kde se bude hon konat. V Bondy, v SaintGermainu nebo v Rambouillet. Zároveň tam připište, jsteli

připraven. Jakmile vyrazí hrabě de La Mole z lesa, pusťte se za ním. Kdyby se chtěla za vámi královna Kateřina rozjet, uvidí nanejvýš v dálce kopyta vašich koní. Její normandské klisny se nemohou měřit s našimi čistokrevnými arabskými a španělskými hřebci."
"Jsme tedy dohodnuti, de Mouy?"
"Ano, Vaše Veličenstvo. Dovolte mi ještě jednu otázku. Máte dost peněz?" Jindřich naznačil odmítavé gesto, jak to ostatně dělával i později při takových otázkách. "Ne zrovna mnoho," odpověděl, "ale Markéta peníze má."
"Chápu, Sire. A nezlobte se na mne, musel jsem se zeptat. Vezměte s sebou co nejvíc peněz, ať již vašich nebo královniných."
"A co budete dělat mezitím vy, de Mouy?"
"Sire, věnoval Jsem všechen svůj čas vám, dovolíte, doufám, abych si nyní vyřídil své osobní záležitosti?"
"Samozřejmě, de Mouy. Můžeš mi prozradit, o jaké osobní věci ti jde? Třeba íbych ti mohl nějak pomoci."
"Sire, nic před vámi neskrývám. Včera mi Orthon prozradil, že poblíž Arsenalu zahlédl toho lotra Maurevela. René se přičinil o jeho uzdravení a nyní se ten odporný královský zabiják vyhřívá kdesi na sluníčku jako had. Opravdu, je to plaz a nic jiného."
"Máš pravdu, de Mouy," souhlasil Jindřich.
"Sire, již brzy budete králem. Až budete chtít vykonat podobnou pomstu jako já, bude to pomsta panovníka. Já jsem voják, chci se tedy pomstít jako voják. Tři čtyři dny budu potřebovat na přípravu vašeho útěku, dám mu příležitost, aby se po tu dobu zotavoval. Potom se i já vypravím k Arsenalu, a bu duli mít štěstí, potkám ho. Připíchnu ho do trávní ku svým mečem, a teprve pak opustím s lehkým srdcem Paříž." ..
"Dobrá, vyřiď si tuto osobní záležitost, příteli," usmál se král. "S La Molem jsi, doufám, spokojen?" i
"Naprosto, Vaše Veličenstvo. Je statečný a chyt

rý, můžete se na něho spolehnout," odpověděl de Mouy.
"A dovede mlčet. Chci ho vzít s sebou do Navarry, tam ho již nějak odměníme za jeho služby," dodal Jindřich. Sotva dokončil větu, otevřely se dveře a do pokoje vběhl hrabě de La Mole. "Sire!" křičel rozčilením, "dumaje obklíčen!"
"Kým?" zeptal se král a chopil se svého kordu.
"Královskou gardou!"
"Zdá se, že zažijeme boj," poznamenal de Mouy a připravil si bambitky.
"Možná," odpovídal La Mole, "ale k čemu budou naše meče a bambitky. Gardistů je nejméně padesát. Musíte uprchnout."
"La Mole má pravdu," ozval se Jindřich, "kdyby se dalo někudy utéci, bylo by to ."
"Sire," přerušil ho bledý La Mole, "znám cestu. Již jednou jsem sám odtud

upřeni. Kdybyste mne chtěl, Vaše Veličenstvo, následovat, povedu vás."
"A code Mouy?"
"Může jít za námi. Musíme si však pospíšit."
Na schodišti se ozvaly těžké kroky.
"Pozdě," povzdechl si král, "příliš pozdě."
"Stačilo toy zadržet vojáky na pět minut a budete zachráněn, Sire," prohlásil La Mole.
"Výborně, pane. Jděte s králem, já je zde nějak zaměstnám," navrhl de Mouy, "vezmu si gardisty na starost. A vy, Sire, rychle! Jděte, jděte!"
"Co chceš dělat?"
"Sire, nezdržujte se a jděte," řekl de Mouy a začal odstraňovat se stolu vše, co by mohlo vzbudit podezření, že v pokoji večeřely dvě osoby.
"Pojďte, Sire," naléhal La Mole a vedl krále na chodbu.
Jindřich Navarrský se rozloučil s hrabětem de Mouy. Když se zavřely dveře, pojistil je hugenot silnou závorou.
."Statečný muž," řekl tlumeným hlasem král Jindřich, "sám se nechá zatknout, aby nás zachránil. Který ďábel nás asi vyzradil?"

"Pojďte, Sire, již jdou nahoru," varoval ho hrabě de La Mole.
Skutečně, zář pochodní osvětlovala poslední schody, křik a hrozivé řinčení mečů zaplňovalo celou chodbu.
"Sire, za mnou," šeptal La Mole a otevřel dveře pokoje, v němž kdysi bydlel.
"Vaše Veličenstvo, budeme muset uprchnout po střechách. Doufám, že vám to nevadí."
"Mně? A proč? Vyrostl jsem v horách. Když jsem lovil kamzíky, naučil jsem se šplhat skoro jako oni. Jen jděte, hrabě, půjdu těsně za vámi."
La Mole se protáhl oknem, vystoupil na okraj střechy nad okapem a rychle se spustil k místu, kde se střecha sousedního domu spojovala se střechou hostince U krásné hvězdy. Nad ním byl otevřený vikýř vedoucí do prostor prázdné půdy.
"Sire, tady jsme již v bezpečí," šeptal radostně, "odtud se dostaneme nepozorovaně až na ulici."
"To je výborné," řekl Jindřich a otřel si šátkem pot z čela.
"Jednou jsem již tudy utíkal a také potmě," pokračoval hrabě, "věřte mi, byla to strašnější noc než ta dnešní."
La Mole seskočil z okna na půdu, počkal na krále a potom bez velké námahy vyrazil špatně zavřené dveře. Za nimi bylo vidět úzké točité schodiště.
"Jdeme," řekl Jindřich se spokojeným úsměvem.
Král navarrský opatrně sestupoval po neosvětleném schodišti. Levou rukou se opíral o zeď a pravou se dotýkal chatrného zábradlí na několika místech vyspravovaného silným lanem. Po chvíli se zastavil u okna, odkud byl výhled na dvůr La Huriérova domu. Vojáci s pochodněmi pobíhali po dvoře a jejich siluety se míhaly i po schodišti hostince. Uprostřed skupiny gardistů spatřil král hraběte de Mouy. Právě odevzdal jednomu z důstojníků svůj meč a s neobvyklým klidem přicházel na dvůr v doprovodu ozbrojených vojáků.
"Vidíte, hrabě?" ukázal král, "ubohý de Mouy,

tak statečný šlechtic! Jeho odvaze a věrnosti se nevyrovná nikdo."
"Sire, domnívám se, a klid pana de Mouy mne o tom přesvědčuje, že hrabě má připravený nějaký plán. Vždyť se usmívá, a to, aspoň, jak jsem ho poznal, nemíval ve zvyku."
"Nevím, co zamýšlí, ale zdá se, že máte pravdu. A co váš přítel, který zůstal v jídelně?" zeptal se král.
"Pan de Coconnas?"
"Ano, ten. Co se s ním stalo?"
"O svého přítele se nebojím, Vaše Veličenstvo. Když uviděl vojáky, okamžitě poznal, že naše životy jsou v sázce. Sám mne poslal nahoru a ujistil mne, že se z toho nějak dostane. Ten se jistě zachrání ., ledaže by se dal schválně zatknout, aby na sebe přilákal pozornost a nám tím poskytl ještě větší čas k útěku."
"Pak je tedy vše v pořádku. Měli bychom se dostat zpátky do Louvrů," navrhl král.
"To je snadné, Sire. Zahalte se do pláště, aby vás nikdo nepoznal. Ulice je plná lidí, vmísíme se mezi ně. Gardisté nás budou považovat za zvědavé obyvatele z

ulice de lArbreSec."
"Hrome," poznamenal Jindřich, "hraběte de Mouy vedou do Louvrů. V čele jde pan de Nancey, v tom má jistě prsty Kateřina. V bráně si zaznamenají jména všech, kteří se vrátí až po gardistech se zatčeným, a rázem budeme mezi podezřelými."
"Sire, vraťme se do Louvrů jinou cestou. Nemusíme projít branou."
"A kudy?"
"Vaše Veličenstvo, zapomínáte na okno královny navarrské."
"Máte pravdu, příteli, na to jsem si nevzpomněl. Jak ale dáme královně znamení?"
"Vaše Veličenstvo dovede tak dobře házet kameny," odpověděl La Mole a uctivě se uklonil.
423

XLVII
DE MOUY DE SAINTPHALE
Přestože se Jindřich již tolikrát vyvlekl z léčky, kterou mu Kateřina nastražila, tentokrát si byla jista úspěchem. Kolem desáté propustila královnamatka Markétu a odebrala se ke králi požádat ho, aby odložil večerní slyšení.
Karel IX. byl podrážděn jejím vítězoslavným a sebejistým úsměvem a zeptal se, proč má slyšení odložit.
"Vaše Veličenstvo, mohu vám prozradit jenom tolik, že dnes večer budete konečně zbaven svých dvou úhlavních nepřátel."
Král zakroutil pochybovačně hlavou a začal si hrát se svým oblíbeným psem. Věděl, že matka sama neodejde, a tak se rozhodl, že počká na výsledek jejího senzačního odhalení.
Asi po deseti minutách se ozval na nádvoří Louvrů výstřel.
"Co to má znamenat? Někdo střílel!"
"Nic. To je smluvené znamení," odpověděla Kateřina.
"Jaké znamení?" zeptal se podrážděněkrál.
"Synu, právě zatkli vaše dva nepřátele a vedou je do paláce."
"Zase nějaké spiknutí proti králi? Zase někdo proti mně něco chystal? Matko, zapomínáte, že jsem dospělý. Nemusíte mne pořád vodit jako dítě za ruku. Jděte do Polska za svým synem, když tolik toužíte po tom, abyste vládla. Ale tady, říkám vám to otevřeně, tady byste mohla na podobnou hru doplatit!"
"Synu, dnes jsem se opravdu naposled zamíchala do záležitostí krále," prohlásila Kateřina, "na tento den jsem čekala dlouho. Nikdy jste mi nechtěl věřit, považovala jsem proto za nutné dokázat vám, že pravda je přece jenom na mé straně."
Před vchodem do královýchkomnat se zastavilo
424

několik gardistů. Pan de Nancey požádal o dovolení, aby směl předstoupit před krále.
"Ať vejde," řekl zlostně Karel.
Vešel kapitán gardy. Pozdravil krále a obrátil se ke královněmatce: "Madame, podle rozkazu Vašeho Veličenstva je zatčen."
"Jak to zatčen!" vykřikla Kateřina, "vy jste zatkli jen jednoho?"
"Ano, Madame, byl sám," odpověděl de Nancey.
"A bránil se?"
"Ne, Madame. Večeřel klidně v pokoji a při první výzvě vydal svůj meč."
"O kom to mluvíte?" rozkřikl se král.
"Hned uvidíte," řekla Kateřina, "pane de Nancey, přiveďte sem vězně."
Za okamžik se kapitán vrátil s hrabětem de Mouy.
"De Mouy?" divil se král, "co to má znamenat?"
"Vaše Veličenstvo," ozval se klidně hrabě, "když dovolíte, rád bych vám položil stejnou otázku."
"Nemáte právo klást králi otázky, pane!" rozkřikla se Kateřina, "ptát se budeme my. Řekněte nám, kdo byl nedávno v noci u krále navarrského v ložnici? Kdo měl odvahu postavit se proti rozkazu krále a zabít dva naše gardisty a těžce zranit pana de Maurevel? Znáte jméno toho muže?"
"Ano, pane," přidal se král, "znáte ho?"
"Znám, Vaše Veličenstvo. Já jsem to byl."
Kateřina, udivena odvahou mladého šlechtice, přistoupila těsně až k hugenotovi.
"Jak jste se mohl opovážit odporovat mým rozkazům?" zeptal se Karel.
"Především, Sire, nemohl jsem vědět, že je to rozkaz Vašeho Veličenstva. Věděl jsem, vlastně viděl jsem jenom jedno. Ze přede mnou stojí Maurevel, vrah mého otce a vrah pana admirála. Vzpomněl jsem si, jak jste mi právě zde v tomto pokoji slíbil, že vraha mého otce potrestáte. Bylo to čtyřiadvacátého srpna,

Vaše Veličenstvo, jistě jste na to nezapomněl ani vy. Potom se zběhlo mnoho dalších vážných událostí a já jsem si myslel, že jste celou záležitost nechtě odložil. Když jsem v ložnici
425

krále navarrského spatřil Maurevela, napadlo mi, že mi ho posílá samo nebe. Co následovalo potom, to již víte, Sire. Považuji Maurevela za vraha a jako s takovým jsem se s ním bil. A lidé, kteří slouží vrahovi, jsou u mne banditě. Střílel jsem tedy po nich, jako se střílí po banditech."
Karel IX. neodpovídal. Díky přátelskému vztahu k Jindřichovi viděl nyní mnoho věcí jinak, než jak se na ně díval předtím.
"Co jste dělal tak pozdě v noci u krále navarrského?" zeptala se Kateřina Medicejská.
"To je dlouhá historie, Sire. Nechci vás unavovat.
Ale kybyste si přál, Vaše Veličenstvo, kdybyste měl
trpělivost vyslechnout." i
"Jen mluvte, poslouchám," přerušil ho král.
De Mouy se hluboce uklonil. "Sire, přišel jsem za králem navarrským jako vyslanec svých přátel, vašich věrných poddaných protestantského vyznání."
Kateřina se neudržela a významně pohlédla na krále.
"Jenom klid, matko, nebojte se, neunikne mi ani slovo! Pane de Mouy, pokračujte."
"Přišel jsem Jindřichovi Navarrskému oznámit, že svým přestoupením na katolickou víru ztratil důvěru protestantů. Zároveň jsem mu měl říci, že hugenoti chovají velikou úctu k jeho zesnulému otci a obzvlášť hluboký obdiv k jeho statečné matce, a proto mu navrhují, aby se nároku na trůn vzdal sám a dobrovolně."
"Vy mne udivujete, pane," řekl král, "rozdáváte si královské koruny a zapomínáte, že ona štědrost náleží jen mně. Nezdá se vám? "
"Naopak, Sire. Právě hugenoti uznávají vaše práva královské svrchovanosti jako málokdo druhý. Proto také doufají, že dostanou souhlas Vašeho Veličenstva, aby navarrská koruna zdobila hlavu, jež je vám, Sire, drahá."
"Hrome, nerozumím vám ani slovo," zlobil se král, "o jaké hlavě mluvíte?"
"O hlavě pana vévody ĎAlengon, Sire."
426

Na smrt bledá Kateřina vrhala na hraběte nenávistné pohledy.
"Můj bratr o vašem návrhu věděl?"
"Ano, Sire."
"A přijal vaši korunu?"
"Ano. Ovšem za podmínek, že budete, Vaše Veličenstvo, souhlasit."
"Výborný nápad, de Mouy. To je koruna, která by skutečně našemu drahému bratrovi slušela. S takovými nápady budete u mého dvora vždycky vítán, pane," usmíval se Karel IX.
"Sire, chtěl jsem vás již dávno informovat o návrhu hugenotů, ale obával jsem se, že jsem po oné příhodě s Maurevelem upadl v nemilost."
"A Jindřich?" zeptala se nedočkavě královna, "věděl o vašem návrhu? Co tomu říkal?"
"Král navarrský se podrobil přání svých krajanů, Madame, a se zřeknutím souhlasil."
"Doufám, že vám je dal písemně?" otázala se královnamatka.
"Jistě, Madame. Mám je u sebe. Je podepsáno a nese přesné datum."
"Chcete snad říci, že je na listině datum předcházející ještě oné události mezi vámi a panem de Maurevel?" Otázka se Kateřině doslova vydrala z úst.
"Je podepsána asi dva dny předtím," odpověděl de Mouy a podal listinu Karlu IX.
"Ano, vše je v pořádku," řekl král radostně.
"Řekněte nám ještě, co požadoval Jindřich za zřeknutí se trůnu?" naléhala královna.
"Nic, Madame. Řekl nám, že přátelství Jeho Veličenstva je mu vzácnější než trůn a koruna navarrského království."
Kateřina se kousala zlostí do rtů a zatínala své tlusté bílé prsty do dlaní.
"Když jste se již s králem navarrským na všem dohodli, proč jste se s ním dnes večer chtěl sejít?" zeptala se.
"Já, Madame? A s králem navarrským?" divil se de Mouy, "pan de Nancey mne dnes večer zatýkal, ať vám tedy dosvědčí, že jsem byl naprosto sám."
427

"Pane de Nancey!" křikl Karel IX.
Kapitán gard vešel do králova pokoje.

"Pane de Nancey," řekla rychle královnamatka, "byl pan de Mouy v hostinci U krásné hvězdy sám?"
"V pokoji ano, Madame, ale v hostinci ne."
"Ale," zasmála se Kateřina, "a kdo mu dělal společníka?"
"Nemohu tvrdit, že to byl společník pana de Mouy, Vaše Veličenstvo, vím jenom, že zabil mé dva vojáky, když prchal zadními dveřmi."
"A poznal jste ho?1
"Já ne, Madame, moji lidé ho poznali."
"Kdo to zase, hrome, byl?" rozkřikl se král.
"Pan hrabě de Coconnas."
"Coconnas?" opakoval král, "to je ten šlechtic, který se tak vyznamenal při pronásledování hugenotů?"
"Ano. Nyní je ve službách pana vévody ďAlengoh," dodal de Nancey.
"Dobrá, to mi stačí," řekl Karel IX., "a pamatujte si jedno, kapitáne. Jste v mých službách, ode dneška vám nesmí nikdo jiný nic přikazovat!"
Pan de Nancey se zaraženě uklonil a odešel. Hrabě de Mouy pohlédl s ironickým úsměvem královněmatce do očí. Na okamžik nastalo ticho.
"Pane," ozval se král, "byli byste sáhli k násilí?"
"Proti komu, Sire?" tvářil se nechápavě de Mouy.
"Proti Jindřichovi, proti vévodovi ďAlengon nebo proti mně," vysvětloval Karel.
"Proč bychom jednali násilně? Král Jindřich se dobrovolně zřekl trůnu a vévoda s naším návrhem souhlasil. Samozřejmě předpokládal, že budete souhlasit i vy, Sire. Věřili jsme, že souhlas Vašeho Veličenstva dostaneme. Potom však došlo k oné osudné události s Maurevelem, a tak jsme se rozhodli, že nějaký čas vyčkáme."
"Matko, nevidím v tom nic špatného," prohlásil král Karel, "byli v právu, když si chtěli vyhledat krále. Je naprosto správné, aby Navarrsko zůstalo samostatným královstvím, podřízeným králi Francie. A co víc, toto království je jako stvořené pro na
428

seno bratra vévodu ďAlengon. Vždycky toužil po královské koruně, nyní ji může mít a já jsem přesvědčen ., až bude mít korunu na hlavě, nespustí z ní oči ani na chvíli. Stála nám v cestě jediná překážka. Jindřichův nárok na trůn. Teď, když se ho vzdává dobrovolně ."
"Ano, dobrovolně, Sire," potvrdil hrabě de Mouy.
"Pak je to vůle boží. Pane de Mouy, můžete se vrátit ke svým bratřím. Pravda, zacházel jsem s nimi snad trochu tvrdě, ale to si budu muset sám zodpovědět, až přijde čas. Jděte a řekněte jim, že král Francie souhlasí s jejich volbou vévody ďAlengon za panovníka. Od této chvíle je Navarrsko znovu královstvím a jeho král se jmenuje František. Žádám lhůtu osmi dnů, chci vypravit svého bratra s nádherou a bohatstvím, jak se sluší na krále. Jděte, pane de Mouy, jděte. A vy, pane de Nancey, zařiďte volný průchod. Pan de Mouy je svoboden!"
Hrabě de Mouy se hluboce uklonil. Král k němu rychle přistoupil a. podal mu ruku. "Slíbil jsem vám, hrabě," řekl Karel, "že potrestám toho zabijáka Maurevela?"
"Ano, Sire."
"Nevím, kde je, někde se ukrývá, proto nemohu dodržet svůj slib. Ale vy, hrabě, kdybyste ho potkal, vykonejte spravedlnost za mne. Máte předem rné svolení ke všemu, co uděláte. A věřte mi, dávám vám je ze srdce rád."
"Sire," zvolal de Mouy, "zahrnujete mne dobrotou. Nevím, kde se ten darebák schovává, ale ujišťuji Vaše Veličenstvo, že ho najdu."
De Mouy se znovu uklonil, pozdravil krále i královnumatku a odešel z komnaty. Stráže, které ho sem přivedly, se uctivě rozestoupily a nechaly statečného hugenotu svobodně vyjít. De Mouy rychle prošel chodbami královského paláce až na nádvoří a odtud zamířil k hlavní bráně Louvrů. Jakmile byl venku, svobodně si vydechl a spěchal do ulice de lArbreSec. V hostinci U krásné hvězdy měl připraveného koně.
Za necelé tři hodiny projel hrabě de Mouy de
429

SaintPhale branami města Mantes. Teprve tady se cítil v bezpečí. Příliš dobře znal sliby králů, příliš dobře poznal nenávist Kateřiny Medicejské.
Královnamatka se dusila vztekem. Beze slova odešla ze synovy komnaty a vrátila se do svého bytu. Když poznala, že ani samota nezmírní její zlobu, odešla do pokojů královny Markéty. Našla tam Jindřicha. Byl v županu a chystal se právě na lože.
"Satane," mumlala, "pomoz aspoň ty ubohé královně, když Bůh jí odmítá pomoci.!"

XLVIII
DVĚ HLAVY PRO JEDNU KORUNU
"Pošlete pro vévodu ďAlengon, přeji si s ním promluvit," přikázal král, když matka odešla.
Pan de Nancey, jenž se po králově výtce rozhodl, že napříště bude přijímat rozkazy jen a jen od svého panovníka, sám zašel pro Karlova bratra.
Když vyřizoval vévodovi králův vzkaz, mluvil stručně, úsečně, bez příkras etikety a bez šlechtických titulů.
Vévoda ďAlengon se zachvěl. Svého bratra se bál odjakživa, nyní uprostřed příprav na spiknutí byly jeho obavy o to větší.
S nevšední horlivostí spěchal vévoda za bratrem. Král stál uprostřed pokoje a hvízdal si loveckou písničku. Jeho oči zářily podivným úsměvem. Byl to, a vévoda to věděl dobře, neklamný příznak nepřátelství.
"Vaše Veličenstvo," řekl, "vzkázal jste pro mne. Jsem zde, co si přejete?"
"Rád bych vám řekl, drahý bratře, že jsem se právě rozihodl odměnit vás za veliké přátelství, jež ke mně chováte. Chci pro vás učinit to, po čem již dávno toužíte."
"Pro mne, Sire?"
"Ano. Jenom si vzpomeňte, po čem již delší čas
430

tolik toužíte. Jen mi to pěkně řekněte a já vaše přání splním."
"Sire," odpověděl vévoda, "přeji si jenom jediné. Aby můj bratr, král Francie a můj pán, se těšil pevnému zdraví."
"Můžete být spokojen, vévodo. Choroba, která mne postihla v době příjezdu polských vyslanců, už pominula. Díky Jindřichovi jsem unikl divokému kanci, který by mne jistě rozsápal, nebýt švagrovy pomoci. Vede se mi velice dobře a cítím se zdráv jako nikdy. Neostýchejte se, doufám, že uslyším i jiné vaše přání."
"Nemám žádné jiné přání, Sire."
"Ale máte!" odpověděl král netrpělivě, "toužíte ponavarrské koruně, vím to. Dohodl Jste se s Jindřichem a hrabětem de Mouy. Jeden se sám zřekl trůnu, druhý vám jej nabídl. Hrabě byl před chvílí u mne a požádal mne o souhlas. Váš dávný sen o koruně."
"Co je s ní?" přerušil ho ďAlengon.
"Co by bylo? Je vaše, drahý bratře," usmál se Karel IX.
Vévoda zrudl. Zdálo se mu, že se všechna krev z jeho těla žene do hlavy a že mu ji napíná k prasknutí. Nevěřil svým uším. Laskavost, s jakou mu vlastní bratr nabídl korunu, mu připadala podezřelá.
"Sire," řekl vévoda přiškrceným hlasem, "nic jsem si nepřál a o nic takového jsem nežádal."
"To je možné," přiznal Karel, "jste velice jemný a zdrženlivý, bratře. Proto o ni za vás museli požádat jiní."
"Sire, přísahám, že jsem nikdy ."
"Nepřísahejte, rouháte se, ďAlengone!" okřikl ho král.
"Sire, chcete mne poslat do vyhnanství?"
"Nabízím vám království a vy to nazýváte vyhnanstvím? Nejste poněkud vybíravý? Chcete snad něco lepšího?"
Vévoda ďAlengon se zoufale kousal do.rtů.
"Opravdu," pokračoval král zdánlivě žertem, "překvapil jste mne. Netušil jsem, že jste tak obli
431

ben mezi hugenoty, že jste jim tak blízký. Přiznám se, že v tomto případě jsem se mýlil. Vidíte, bratře, ani král nemá vždy ty nejspolehlivější informace. Když je to tak, nemohu si přát nic lepšího. Budu mít na navarrském trůně věrného přítele, vlastního bratra, jenž mne upřímně miluje a není schopen mne zradit. Do čela hugenotů, kteří s námi bojují již třicet let, postavím svého člověka. Staré spory zaniknou, v zemi bude klid a mír. Všichni budeme panovníky, jenom Jindřich zůstane bez koruny. Jemu stačí, abych ho nazýval svým přítelem, není ctižádostivý, spokojí se s přátelstvím, o něž se tak jako tak nikdo neuchází."
"Sire, křivdíte mi!" vykřikl vévoda, "vaše přátelství je mi nadevše, ucházím se o ně již delší čas. Kdo má největší právo být vaším přítelem? Jindřich je jenom vaším švagrem, já jsem vaším bratrem a mám vás rád. Sire, snažně vás prosím, nechtě mne zde ve své blízkosti."
"Ne, vévodo, již jsem rozhodl. Nechci, abyste byl u mého dvora nešťasten."
"Sire, rozmyslete si to. Od dětství jsem vás neopustil, řekněte mi, kde najdete tak věrného přítele, jako jsem já?"

"To vím, a přece jsem si již tolikrát přál, abyste byl někde daleko ode mne."
"Sire, co tím myslíte?"
"Nic ., samozřejmě nic, bratře. Dovedete si vůbec představit, jaké jsou tam hony? Závidím vám. Tady se dá lovit tak nanejvýš kanec, ale na jihu v Pyrenejích žije medvěd. A chodí se na něho s dýkou. Pěkně se počká, až se zvíře rozzuří a postaví se na zadní nohy .., no a lovec okamžitě přiskočí a vrazí mu ocel do srdce. Právě tak, jak to udělal nedávno Jindřich. Je to nebezpečný způsob, ale vy jste, bratře, statečný a nebezpečí bude pro vás pouhou zábavou."
"Vaše Veličenstvo, způsobujete mi dvojnásobnou bolest. Nedovedu si představit, že bych jezdil na hony bez vás."

"Tím lépe," usmál se Karel, "nám oběma se společný hon nedaří."
"Sire, nerozumím vám?"
"Když jste na honě se mnou, jste zřejmě tak rozčilený, že chybíte z dvaceti kroků velikého kance a zasáhnete mého koně. A právě vy! Máte pověst vynikajícího střelce, dokážete prý na sto kroků sestřelit straku jakoukoli zbraní. Dokonce i puškou, kterou jste nikdy předtím neměl v rukou."
"Sire, stále jste mi ještě neodpustil můj chybný zásah. Pochopte, byl jsem velice vzrušený, viděl jsem, v jakém jste nebezpečí," odpověděl vévoda bledý jako stěna.
"Byl jste vzrušený, říkáte? Vím to. A právě pro toto vzrušení a protože jsem vytušil jeho příčiny, právě proto vám říkám, že my dva musíme být na lovu hodně daleko od sebe. Má přítomnost vás zřejmě znervózňuje. Bude vhodnější, když budete lovit sám. Obávám se právem, že při nejbližší štvanici byste opět propadl vzrušení a mohl byste zabít jezdce místo koně. Pro výborného střelce není nic horšího než nejistota a vzrušení. Právě tyto vlastnosti způsobují chvění ruky a neostrý pohled. Víte sám, co může způsobit kulka vystřelená příliš vysoko nebo příliš nízko. Taková špatně mířená rána může změnit dokonce celý královský rod. Jen si vzpomeňte, co se stalo v naší vlastní rodině. Když Montgomery zabil v turnaji našeho otce Jindřicha Druhého také to bylo z rozčilení a náhodou , vynesla tato rána našeho bratra Františka Druhého na trůn a našeho otce do SamtDenis.1 Někdy stačí velice málo a Všemohoucí udělá velice mnoho."
Vévoda ďAlengon cítil, jak mu z čela stéká pot. Král mu dal jasně najevo, že ani na chvíli nepochybuje o tom, kam nedávno mířil.
"Bratře, řekl jsem vám, že jsem se pevně rozhodl, a na tom se již nic nezmění," dodal ještě král, "můžete odejít, vévodo! Chci, aby Navarrsko bylo hrdé,
1 Do katedrály v SaintDenis u Paříže se pochovávali francouzští králové.

že jejich panovníkem bude bratr francouzského krále. Dostane se vám všeho, co .vám náleží jako královskému princi. Bohatství, úcty i moci. Vybavím vás stejně jako vašeho bratra vévodu ďAnjou, když přijímal polskou korunu. Brzy mi budete vděčný za to, co dnes odmítáte. František, král navarrský! To zní přece tak krásně, ne?"
"Sire."
"Smiřte se s tím, bratře. Najdu vám ženu hodnou syna francouzského krále. Založíte slavný rod a jednou, kdo ví, podědíte po své manželce třeba ještě další trůn."
"Vaše Veličenstvo," ozval se vévoda, "zapomínáte na svého přítele Jindřicha."
"Na Jindřicha? Vždyť jsem již říkal, že navarrský trůn nechce, postoupil jej vám. Jindřich je veselý mládenec a ne taková vybledlá tvář jako vy. Chce se do sytosti smát a bavit, a ne pomalu usychat pod královskou korunou, jak je to předurčeno nám."
Vévoda ďAlengon si povzdechl. "Vaše Veličenstvo mi tedy nařizuje," řekl, "abych se začal připravovat. .."
"Ne, ničím se neznepokojujte, zařídím všechno sám. Můžete se na mne spolehnout, jsem přece váš hodný bratr. Tak, a nyní, když jsme se tak pěkně dohodli, můžete jít. Můžete to říci svým přátelům, můžete to zamlčet, jak chcete. Sám se postarám, aby o tom věděl celý dvůr co nejdřív. Jděte, nastávající Veličenstvo, propouštím vás."
Vévoda pochopil, že král již žádnou námitku nepřipustí. Uklonil se a zmítaný bezmocnou zlobou odešel.
Vyděšený ďAlengon zamířil k Jindřichovi, aby mu vypověděl vše, co Karel řekl. V pokojích krále navarrského potkal však Kateřinu, která Béarňana vyhledávala tím víc, čím víc se jí Jindřich vyhýbal.

Když vévoda uviděl královnu, stiskl pevně rty a snažil se překonat rozrušení. Pokusil se o úsměv a šel matce vstříc. Nebyl u ní v takové oblibě jako vévoda ďAnjou, proto nehledal v Kateřině matku, ale spojence.
434

"Madame," řekl zdánlivě lhostejným hlasem, "slyšela jste již poslední novinky?"
"Ano. Chtějí z vás udělat krále."
"Můj bratr je, Madame, neobyčejně laskavý."
Královnamatka neodpovídala.
"Myslím, že to není jenom jeho laskavost, musím být vděčný i vám, Madame. Kdo jiný by mohl Karlovi Devátému poradit, .aby mi svěřil navarrskou korunu? Přiznám se, je mi trochu líto Jindřicha."
"Poslední dobou jste se velice sblížili, viďte?"
"Ano, Madame."
"A myslíte si, že on vás má rád jako vy jeho?"
"Doufám, Madame."
"Přátelství mezi muži je to nejvzácnější, co může být," řekla Kateřina, "zvláště mezi princi. Víte, přátelství uzavřená u dvora nemívají dlouhého trváni."
"Matko, nejsme jen přáteli, jsme skoro bratry."
Kateřina se usmála záhadným úsměvem. "Vy si myslíte, že králové mohou být i bratry?"
"Jindřich a já jsme přece nebyli králi, matko, když jsme se spřátelili. Dokonce jsme ani nevěřili, že se někdy králi staneme, proto byl náš vztah tak bratrský."
"Snad. Ale ted se vše od základů změnilo," poznamenala Kateřina.
"Nevěřím, že by se tolik změnilo, Madame."
"Ale ano. Co když budete oba králi?"
Vévoda zčervenal. Kateřina viděla, že její poznámka zasáhla naplno.
"Jindřich králem?" řekl vévoda, "jaké by on mohl dostat království?"
"Jedno z největších v křesťanském světě, synu!"
"Matko," vykřikl zděšeně ďAlengon, "co mi to tu chcete namluvit?"
"To, co má dobrá matka za povinnost svěřit vlastnímu synovi. Jindřich se připravuje na království, na něž jste sám tak často myslel."
"Já?" divil se vévoda, "na žádné království jsem nikdy nemyslel!"
"Ráda bych vám uvěřila. Nezapomínejte, že váš přítel, váš bratr, jak říkáte, nosí pod maskou

435

upřímnosti ještě jednu tvář. Je vychytralý a obratný. Dovede své tajemství skrývat lépe než vy. Přiznal se vám někdy, že pan de Mouy byl jeho pravou rukou?"
Kateřina Medicejská pohlédla upřeně na svého syna. Ale vévoda měl jednu ctnost, či spíše jednu nectnost. Přetvářku. Proto snesl matčin pohled s klidem.
"Hrabě de Mouy?" opakoval vévoda takovým tónem, jako by toto jméno slyšel vůbec poprvé ve svém životě.
"Ano. Hugenot de Mouy de SaintPhale. Právě ten, který málem zabil statečného pana de Maurevel. Bloudí po Francii a po Paříži v nejrůznějších převlecích, připravuje spiknutí, sbírá vojsko, aby mohl přijít na pomoc vašemu bratrovi proti naší rodině, synu. Tak je to."
Kateřina nemohla vědět, že vévoda ví o hraběti mnohem víc inež ona. Doufala, že toto je dostačující argument, hrdě se otočila a chystala se odejít.
Vévoda ďAlengon ji zadržel. "Ještě okamžik, matko. Zasvětila jste mne do svého tajemství. Vysvětlete mi, jak je možné, že Jindřich, který je u nás pod neustálým dohledem a je bez peněz, může připravovat dalekosáhlá spiknutí a ohrožovat naši královskou rodinu?"
"Bez peněz? Pod dohledem? Vždyť za ním stojí třicet tisíc mužů. Stačí, aby řekl jediné slovo a celá ta armáda se dá na pochod proti nám. A on to ví a čeká jenom na vhodnou příležitost. Nezapomínejte, hugenoti jsou stateční vojáci. A pak, chrání ho ještě někdo. Škoda že jste si právě vy nedovedl jeho ochranu získat pro sebe."
"Jakou ochranu?"
"Jindřich si získal na svou stranu krále Karla a ten, jak víte, žárlí na vévodu ďAnjou, polského krále. Nemá rád ani vás, proto hledá nástupce na královský trůn. Jste snad slepý, že nevidíte, že si Karel vybral na francouzský trůn člověka, který není ani příslušníkem našeho starého rodu?" "Vy myslíte, matko, že král."
436

"Nepostřehl jste, že se o všem radí jen s Jindřichem, že se bez Jindřicha nehne ani na krok?"
"Máte pravdu, všiml jsem si toho. Jindřich se chová vůči mému bratrovi opravdu poníženě."
"Aby si ho zcela získal. Má to dobře vymyšlené."
"Ano, dělá to chytře. Vzpomeňte si, matko, jak se mu včera Karel vysmíval, že nerozumí lovu se sokoly. A víte, co Jindřich udělal? Požádal mne, abych mu opatřil nějakou dobrou knihu o lovu s dravými ptáky. Snaží se Karlovi ve všem vyhovět. .."
"Jindřich shání knihu o lovu se sokoly?" opakovala Kateřina a její oči zajiskřily okamžitým nápadem, "a co jste mu na to odpověděl vy, synu?"
"Ze se podívám do své knihovny."
"Výborně. Chce knihu, tak mu ji dáme," usmála se královna.
"Madame, já ale nic podobného nemám!" "Podívám se sama," rozhodla Kateřina, "myslím, žeo ní vím. Ale knihu mu odevzdáte vy, nemusíte mu říkat, že je ode mne."
"Co tím získáme, Madame?"
"Důvěřujete mi?"
"Samozřejmě, Madame."
"A uděláte všechno, co vám poradím? Vím, že Jindřicha nenávidíte, i když tvrdíte opak."
Vévoda se usmál.
". A já jím opovrhuji," dodala ještě Kateřina.
"Slibuji, matko, že vás poslechnu."
"Pozítří si přijďte ke mně pro knihu, vyhledám ji. Zanesete ji Jindřichovi a ."
"A?"
"Ostatní již přenechte prozřetelnosti a náhodě."
Vévoda znal svou matku dobře, věděl, že má vždy všechno promyšlené předem a nespoléhá ani na prozřetelnost, ani na náhodu. Neodvažoval se klást další otázky, uklonil se a odešel. Z matčina hlasu vycítil, že rozkaz, který právě dostal, musí být splněn za každou cenu.
Mezitím obdržela Markéta prostřednictvím La Mola dopis od hraběte de Mouy. List byl sice adresován Jindřichovi, avšak v otázkách dvorních intrik neměli
437

manželé mezi sebou žádné tajemství. Královna navarrská rozlepila obálku a četla. De Mouyův vzkaz byl zřejmě nanejvýš zajímavý a důležitý, protože mladá královna okamžitě schovala dopis a rychle prošla tajným průchodem. Vystoupila po točitých schodech, opatrně se rozhlédla na všechny strany a jako stín vklouzla do bytu krále Jindřicha.
S překvapením zjistila, že Orthon nesedí v předpokoji, spěch jí však nedovolil zdržovat se nezodpověditelnými otázkami. Tiše otevřela dveře králova pokoje. Šla po špičkách a její krok byl téměř neslyšitelný. Král ji však zaslechl a prudce se obrátil.
"Vy, Madame?" řekl překvapeně.
"Ano, Sire. Rychle čtěte, zde je dopis."
Jindřich si vzal otevřený list a četl:
"Sire, nadešel vhodný okamžik k uskutečnění našeho plánu. Pozítří se chystá na břehu Seiny veliký hon. Je určen dlouhý pás lesa od SaintGermainu až k Maisons. Zúčastněte se honu, i když se sokoly lovíte nerad. Dobře se vyzbrojte. Svrchní oděv si ponechte lovecký. Dejte si osedlat nejlepšího a nejrychlejšího koně. Okolo poledne, když král vypustí sokola a bude ho sledovat, oddělte se od skupiny lovců a prchněte. Sám nebo s královnou, jeli odhodlána uprchnout s Vámi. V pavilónu Františka L bude ukryto padesát našich jezdců. Mám od domku klíč, naši lidé tam přijedou již v noci a nechají okenice uzavřeny. Nikdo nebude mít tušení, že jsou uvnitř.
Jeďte alejí děs Violettes. Budu Vás očekávat na konci aleje. Po pravé straně uvidíte malou mýtinu. Tam budou pánové de La Mole a de Cóconnas s osedlanými a odpočatými koni pro Vaše Veličenstvo a Její Veličenstvo královnu.
Na shledanou, buďte připraven, my. připraveni jsme a čekáme.
De Mouy de SaintPhale"
438

"Sire," Markéta počkala, až Jindřich dočetl, "budete připraven? Myslím, že plán je dobrý. Stačí, když ujedeme určenou cestou. Sire, trůn pro vás i pro mme je na dosah ruky."
"Výborně, Madame," odpověděl jí Jindřich s nepostřehnutelným úsměvem, "jsem rád, že jste se již rozhodla. Měla byste se vrátit, Madame, do svého bytu, nebylo by

dobré, kdyby nás uviděli právě nyní pohromadě."
Markéta souhlasně pokynula hlavou. Jindřich otevřel opatrně dvéře a dal jí znamení, že cesta je volná. Musíme přiznat, že králova opatrnost byla na místě. Sotva královna zmizela za závěsem, zahlédl Béarňan na chodbě stín. Byl to vévoda ĎAlengon.
Král mu naznačil, aby vešel.
"Jsme sami?" zeptal se vévoda šeptem.
"Naprosto. Stalo se něco? Vidím, že jste znepokojen, bratře," odpověděl Jindřich Navarrský.
"Jsme prozrazeni!" bědoval vévoda, "pan de Mouy byl zatčen."
"Vím, že byl zatčen, ale to ještě neznamená, že něco vyzradil."
"De Mouy se králi přiznal, řekl mu všechno."
"Co mu řekl?"
"Že jsem toužil po navarrské koruně a že jsem připravoval spiknutí, abych se jí zmocnil."
"Proboha, bratře," divil se Jindřich, "jste tedy v nebezpečí. Jak to, že vás Karel nedal zatknout?"
"Také si to nedovedu vysvětlit. Král se mi vysmíval a nakonec mi sám navarrskou korunu nabídl. Zřejmě předpokládal, že se ke všemu přiznám, ale nic jsem mu neřekl."
"To jste udělal po čertech dobře, bratře," uklidňoval ho Jindřich, "musíme si teď navzájem pomáhat, jde přece o život nás obou."
"Ano," souhlasil ĎAlengon, "jsme oba v choulostivé situaci, proto jsem za vámi přišel požádat vás o radu, bratře. Co myslíte, máme uprchnout nebo zůstat?"
"Mluvil jste přece s králem, musel jste z jeho řeči
439

vycítit, co si o všem myslí. Měl byste se podle toho zařídit."
"Nejraději bych zůstal zde," přiznal se vévoda.
Jindřich se dovedl ovládat, vévoda však postřehl záblesk radosti v jeho očích.
"Pak tedy zůstaňte," navrhoval král navarrský.
"A co vy? Co bude s vámi?"
"Chceteli zůstat," odpověděl Jindřich, "nemám žádný důvod, abych odcházel. Chtěli jsme uprchnout společně, nemohu vás tedy opustit."
"Ano, ale s našimi plány je konec. Myslím, že není správné, abyste se vzdával bez boje hned při prvním náznaku nebezpečí," prohlásil vévoda.
"Když zůstanu, tak to ještě neznamená, že se vzdávám. Ostatně znáte mne, mám již takovou povahu, cítím se všude jako doma."
"Dobrá, již o tom nemluvme. Chtěl bych od vás jen jedno. Jakmile se rozhodnete pro nějaké nové řešení, dejte rni vědět. Počítám s vámi."
Vévoda se mírně uklonil a odešel. Cestou pohlédl nenápadně k závěsu. Zdálo se mu, že se látka nepatrně pohnula.
A nemýlil se. Jakmile za sebou zavřel dveře, závěs se znovu pohnul a do komnaty vstoupila Markéta.
"Podivná návštěva, viďte?" zeptal se Jindřich.
"Jistě. Zřejmě se stalo něco důležitého, o čem nevíme, a vévoda se rozhodl, že zůstane."
"Madame, nenapadá vás, co by to mohlo být?"
"Nevím nic, ale zjistím to, Sire."
,,Co tedy navrhujete, Madame?"
"Nezapomeňte zítra večer ke mně přijít, Sire."
"Na to nezapomenu," odpověděl král a políbil své manželce dvorně ruku.
S touž opatrností, s jakou přišla, vrátila se Markéta do svého apartmá.
440

XLIX
KNIHA O MYSLIVOSTI
Uplynulo třicet šest hodin. Svítalo a v Louvrů, jako vždy před honem, bylo již vše na nohou. Vévoda ĎAlengon byl právě na cestě ke královněmatce. Šel si, jak víme, pro knihu o lovu se sokoly.
Kateřina nebyla ve své ložnici. Vzkázala proto synovi, aby chvíli počkal, že za okamžik přijde.
Po chvíli vyšla ze svého tajného kabinetu. Do této místnosti neměl kromě ní nikdo jiný přístup. Královna zde prováděla alchymistické pokusy a studovala knihy o kouzlech a magii. Když otevřela dveře, ucítil vévoda podivnou ostrou vůni, smíšenou s pachem spálené látky. Kateřina bleskurychle zavřela dveře, aby vévoda neviděl hustý bílý dým za jejími zády. DAlengon byl lepším pozorovatelem, než bychom si mohli myslet, a Kateřina nebyla dost rychlá, aby nezahlédl bílé

proužky kouře. Jeho zvědavý pohled ho prozradil. "Ano," řekla královnamatka, "spálila jsem nějaké .staré papíry. Šel z nich tak nepříjemný zápach, že jsem musela rozlít trochu voňavky."
Vévoda se uklonil a mlčel.
"Synu," pokračovala Kateřina skrývajíc do širokého županu své ruce zabarvené červenými a oranžovými skvrnami, "je od včerejška něco nového?"
"Ne, matko."
..Byl jste za Jindřichem?" , "Ano."
"O útěku již nemluví?"
"Ne."
"Stejně uprchne."
"Matko, tvrdil mi."
"Nevěřte mu ani slovo. Říkám vám, že uprchne."
"A vy ho necháte odejít?" divil se vévoda.
"Nechám. Dokonce mi velice záleží na tom, aby uprchl," přiznala se královnam.atka.
"Nerozumím vám!"
441

"Poslouchejte mne dobře. Mám důvěrné zprávy od lékaře, je to týž, který mi dal knihu o lovech, že Jindřich onemocněl těžkou chorobou, při níž se pozvolna umírá. Je to jedna z nevyléčitelných nemocí a lékařská věda nemá proti ní lék. TeJ snad pochopíte, že bude lepší, když zemře někde jinde než v Louvrů. Je to strašná smrt a ještě strašnější je vidět, jak nemocný umírá. Proto chci, aby byl hodně daleko od našeho dvora."
"Skutečně," souhlasil vévoda, "bylo by to pro nás bolestné stát se svědky jeho smrti."
"Bude to dobré i pro vašeho bratra Karla," pokračovala Kateřina, "až Jindřich po útěku zemře, král snad pochopí, že ho Béarňan zradil, a přijme to jako varování osudu."
"Jste si, Madame, jista, že Jindřich uprchne?"
"Všechno je již zařízeno, synu," vysvětlovala Kateřina, "padesát hugenotů ho bude čekat v lese u SaintGermain, ve Fontainebleau se k němu přidá dalších pět set jezdců."
"A co naše sestra Margot?" zeptal se vévoda rozechvělým hlasem, "uprchne s ním?"
"Ano. Domluvili to tak. Po Jindřichově smrti se vrátí jako vdova k našemu dvoru a bude volná."
"Madame, a co když Jindřich nezemře?"
"Zemře, vím to jistě. Lékař mi to potvrdil." , "Kde máte tu knihu, Madame?"
Královna odešla do svého tajemného kabinetu a po chvíli se vrátila s tlustým, v kůži vázaným svazkem v ruce. "Zde je," řekla.
Vévoda se s hrůzou zadíval na starou knihu. "Madame, je to opravdu ta, íkterou Jindřich hledá?"
"Samozřejmě, synu. Je to velice slavné dílo o výcviku sokolů a krahulíků, napsané učencem urozeného rodu, Castrucciem Castracanim."
"A co s tím mám udělat?" zeptal se vévoda.
"Neříkal jste mi, že vás Jindřich požádal o knihu o sokolnictví? Tak mu ji doneste. Dnes je hon, jistě si přečte aspoň pár stránek, aby dokázal králi, že dbá na jeho rady a že se vzdělává. Dejte mu tu knihu, jenom jemu. Nic jiného nechci."
442

"Madame, obávám se .," koktal vévoda.
"Čeho? Vždyť je jako každá jiná. Nikdo ji delší dobu nestudoval, a tak se trochu slepily jednotlivé listy. Vévodo, vy ji nečtěte! Stránky jdou těžce od sebe, musel byste si často slinit prsty a to by byla zbytečnájiámaha a ztráta času! Rozumíte?"
"Chcete říci, Madame, že člověk, který chce knihu prostudovat, musí být nejen náruživým lovcem, ale také trpělivým čtenářem?"
"Přesně tak. Vidím, že jste mne pochopil."
"Vidíte!" zvolal vévoda, když jeho oči zabloudily k oknu. "Jindřich je již na nádvoří. Dejte mi tu knihu, využiji jeho nepřítomnosti a dám mu jí do bytu. Až se vrátí, bude překvapen, že jsem splnil svůj slib."
"Vždyť jsem vám řekla, abyste jí odevzdal do rukou přímo jemu. Bude to jistější. Věřte mi!"
"Madame, bojím se toho."
"Tak jděte a položte knihu na nápadné místo, aby ji nepřehlédl. A opatrně ji rozevřete, jsou tam krásné rytiny."

Vévoda převzal knihu třesoucíma se rukama.
"Jen se nebojte," uklidňovala ho Kateřina, "vždyť jsem se jí sama také dotýkala. A vy, jak vidím, máte rukavice."
DAlengon se matčiným ujištěním nespokojil. Opatrně zabalil svazek do cípu svého pláště.
"Pospěšte si," nařizovala královnamatka, "Jindřich se může každým okamžikem vrátit. Jděte!"
"Ano, Madame. Již jdu."
Potom se tiše vplížil do bytu krále navarrského. Stěny Jindřichových komnat byly svědky strašných krveprolití, složitých intrik i slastných hodin lásky a vášně, ještě nikdy však nespatřily tak bledou a vystrašenou tvář, jako byla vévodova. Na stole ležel připravený meč, několik nepoužitých přezek z železné košile, široká dýka a dvě nabité pistole. V krbu ještě doutnal spálený papír a na římse byl váček napěchovaný zlaťáky. Vévoda pochopil, že se Jindřich připravuje na útěk. Vyzvedl si své peníze a potvrzení od královského pokladníka spálil, aby
443

se zbavil Všeho, co by mohlo svědčit o přípravách k útěku.
"Matka mluvila pravdu," šeptal si vévoda, "chtěl mne oklamat, zrádce!"
Plný zloby pozbyl konečně svůj strach, nadzvedl závěsy, aby se přesvědčil, že všechny dveře jsou zavřeny a že je sám. Opatrně vyprostil knihu ze záhybů pláště a položil ji na malý vyřezávaný stolek z dubového dřeva. Pozorně si prohlédl rukavice a opatrně rozevřel knihu na stránce, kde byla rytina s loveckým výjevem. Potom přistoupil ke krbu, prohrábl rozžhavené uhlíky a odhodil mezi ně svoje rukavice. Jemná kůže zasyčela, zkroutila se a nakonec chytla jasným plamenem.
DAlengon počkal, až rukavice shoří, svinul plášť, v němž přinesl knihu, hodil si jej přes rameno a rychle se vrátil do svých pokojů.
Za chvíli zaslechl kroky z chodby. Jindřich se pravděpodobně vracel pro své zbraně. Vévoda se posadil za stůl a rozevřel knihu popisující slavná válečná tažení. Pokoušel se soustředit na čtení, ale marně. Místo toho se mu před očima zjevovaly strašlivé výjevy. Zdálo se mu, že vidí, jak Jindřich přichází do svého pokoje. Již zahlédl knihu, již se nad ní zastavil. Stránky jsou slepené, Jindřich je nervózně rozděluje, několikrát si nasliní prst, aby mohl pokračovat v zajímavém čtení. Vévoda seděl, jak jsme již řekli, na židli u stolu, přesto se mu však zdálo, že se s ním celá komnata točí, že vrávorá a dotýká se oběma rukama knihy, která se pojednou nalézala v jeho pokoji, na jeho stole. Hrůzou mu vyvstal pot na čele, chtěl si jej setřít, ale namísto toho se dotkl třesoucí se rukou otevřených očí. Pocítil pálivou bolest, oči zrudly. Všechno kolem dostávalo nejasné obrysy, oči bolely čím dál víc, pokoj tonul v neprostupné mlze. Vévoda si myslel, že oslepl.
"Ne!" vykřikl. Prudce trhl hlavou a začal se bez cíle procházet po pokoji, aby se zbavil stísňující vidiny. Nakonec se zastavil u okna a nepřítomným pohledem pozoroval přípravy lovců na nádvoří.
444

"Zase nová vidina?" šeptal si ĎAlengon, "to není možné!" a otřel si pečlivě šátkem oči.
Jindřich Navarrský dohlížel, jak mu nakládají lovecké zásoby. Tolik zavazadel na jeden hon? Vévodovi napadlo, že jsou to peníze, šperky a obleky, s nimiž chce král navarrský uprchnout.
Kdo to tedy mohl být? Čí kroky slyšel na chodbě? Vévoda to již nevydržel, všechno se mu zdálo pojednou nějak těsné, všechno ho tížilo, nemohl ani volně vydechnout. Otevřel dveře a vyšel ze svých pokojů. Jít k Jindřichovi se neodvažoval, a tak jeho kroky vedly k pokojům krále Karla IX.
Stráž u dveří ho vpustila beze slova dovnitř. Ve dnech honů se předpisy dvorní etikety tolik nedodržovaly.
DAlengon prošel předpokojem, potom kabinetem, nahlédl i do ložnice, ale bratra nenašel. Napadlo ho, že bude asi ve zbrojnici, kde si vybírá zbraně. Vzal opatrně za kliku a nahlédl do Karlovy zbrojnice.
Král seděl u stolu obrácen k vévodovi zády. Byl plně zaujat jakýmsi pozorováním a ani se nehýbal. Vévoda přistoupil na špičkách o několik kroků. Král seděl nad knihou a četl.
"Hrome," divil se hlasitě král, "co je to za knihu? Slyšel jsem, že něco takového existuje ., ale netušil jsem, že je zde v Louvrů."
Vévoda postoupil ještě o jeden krok vpřed.
"Obdivuhodná kniha," pokračoval Karel v samomluvě á zvedl prst ke rtům, "hrome, vždyť každá stránka je slepená! Zřejmě chtěl někdo zatajit, že něco podobného

má."
ĎAlengon nahlédl bratrovi přes rameno. Poznal knihu, kterou Karel prohlížel. Právě před chvílí ji sám položil v Jindřichově bytě na vyřezávaný stolek. Vévoda smrtelně zbledl a z jeho úst unikl tlumený výkřik.
"To jste vy, bratře," řekl král a otočil se, "podívejte se, toto je nejlepší kniha o myslivosti, jakou jsem kdy viděl."
445

V prvním okamžiku chtěl vévoda vytrhnout bratrovi knihu z rukou, potom se ho však zmocnila přímo ďábelská představa a přimrazila ho k místu, kde stál. Po tváři mu přelétl temný a zlý úšklebek. Rty se mu horečně chvěly. Musel se opřít o Karlovu židli, musel si zastřít oči jako člověk, jenž v temr notách vydobyl nečekané vítězství a z ničeho nic se ocitl v prudkém slunci.
To všechno trvalo jen zlomek vteřiny. Vévoda se rychle vzpamatoval, jenom nohy měl stále jako přikované. "Sire," zeptal se ĎAlengon, "jak to, že máte tuto knihu?"
"Na tom není nic záhadného, bratře. Zrána jsem šel k Jindřichovi přesvědčit se, jeli připraven. Nebyl doma, místo něho jsem však našel tento pór klad. Vzal jsem si knihu sem dolů, abych si ji mohl pohodlně prohlédnout." Karel si znovu naslinil prsty a opatrně odděloval dva slepené listy.
"Sire," ozval se vévoda a hrůzou se mu ježily vlasy, "přišel jsem vám říci."
"Počkejte chvíli, nechtě mne dočíst aspoň tuto stránku," řekl netrpělivě Karel, "potom mi řeknete, co máte na srdci. Přečetl jsem již padesát stránek. Co říkám, že přečetl! Já je přímo hltám."
A pětadvacetkrát jsi zhltl jed, pomyslil si vévoda ĎAlengon. Můj bratr, král Francie, zemře. A tu ho napadlo, že opravdu existuje Bůh na nebi a že to vše nebyla jen náhoda .
Vévoda si otřel čelo zbrocené ledovým potem a mlčky čekal, až bratr dočte. Plnil přece královo přání, nic víc.
LOV SE SOKOLY
Král četl a četl. Znovu a znovu si musel naslinit prsty, aby od sebe oddělil slepené stránky.
Vévoda sledoval s vytřeštěným zrakem strašné drama, jehož rozuzlení znal jen on sám.
446

"Co všechno se stane?" šeptal si vévoda, "proč bych prchal právě nyní? Proč se ucházet o nejistý trůn? Co by udělal na mém místě Jindřich, kdyby věděl, že se Karel sám odsoudil k smrti? Ukryl by se v některém dobře opevněném městě a čekal by jako dravec na kořist. Zůstal by jistě hodně blízko, aby mohl být co nejrychleji zpátky v hlavním městě! Byl by připraven, aby mohl zasednout na trůn spíš, než se vrátí vévoda ĎAnjou z Polska. Naše královská rodina by byla ztracena. Ne, to není možné, to nesmím připustit. Já jediný mám právo na tento trůn!"
Proud nejprotichůdnějších myšlenek vířil vévodovi hlavou. Měl strach, že není dost silný, aby se mohl zmocnit trůnu. Jindřich, a toho se obával nejvíc, rozpozná královu chorobu a ještě víc se přimkne ke Karlovi. Bude nutné přimět obávaného Béarňana, aby odjel. Ne, jenom ať zůstane. Ve Vincennes nebo v Bastile bude méně nebezpečný než jako král v čele navarrského vojska, čítajícího třicet tisíc statečných a ke všemu odhodlaných mužů.
Konečně dočetl král kapitolu a zvedl hlavu.
"Bratře," řekl mu vévoda, "čekal jsem, poněvadž mi to Vaše Veličenstvo poručilo. Vaše přání jsem splnil jen velmi nerad, chtěl jsein vám svěřit něco velice důležitého."
"Přicházíš mi znovu vyprávět o téže věci," řekl král, rozhněvaný, že ho vévoda vyrušil z tak poutavé četby, "opakuji ti to naposledy, pojedeš! Pojedeš, jako jel do Polska tvůj bratr. Toho jsem se ztoavil a s tebou to udělám také tak. Nechci již o ničem slyšet ani slovo!"
"Sire, nepřišel jsem s vámi mluvit o svém odjezdu, nýbrž o cestě někoho jiného. Vaše Veličenstvo, nevěříte svému vlastnímu bratrovi, nevěříte mé oddanosti a věrnosti, ale já vám chci podat důkaz, že nejsem zrádcem."
"Tak mluv," řekl Karel a pohodlně se opřel Q křeslo, "co mi chceš? Zase nějaké nové klepy? Na koho mi chceš hned po ránu žalovat?"
447

"Sire, to, co mne sem přivedlo, nejsou klepy, ale jistota. Nechci žalovat, chci vám odhalit spiknutí:"
"Spiknutí?" divil se král, "hleďme, můj bratříček mluví o spiknutí."

"Sire, nevěříte mi, přesvědčte se tedy sám. Mezitím, co Vaše Veličenstvo bude lovit u Seiny, Jindřich uprchne. Čeká ho padesát jezdců v loveckém pavilónu Františka Prvního."
"Ze mne to nenapadlo hned! Zase někdo pomlouvá Jindřicha. Kdy už s tím konečně dáte pokoj?"
"Vaše Veličenstvo, můžete se přece přesvědčit sám. Uvidíte, jsouli to pomluvy nebo pravda," trval na svém vévoda.
"Ale, ale ."
"Dnes večer bude již Jindřich mezi svými v Navarrsku, ručím za to."
Král se zamyslel a hluboce si povzdechl. "Tentokrát tě ještě vyslechnu, bratře. Dobrá, přesvědčím se. Ale potom běda tobě i tvé matce, jsem již unaven vašimi věčnými intrikami!"
Karel zrudl hněvem. "Zavolám sem krále navarrského a vy mi řeknete svá odhalení před ním. Tak to bude nejlepší. Nezdá se vám, ĎAlengone?"
"Sire, to není správné. Jindřich všechno popře a ještě bude mít čas varovat své spojence. Ti se rozutekou a já a naše matka budeme vypadat ve vašich očích jako viníci."
"Co bych měl tedy podle tebe dělat!" vykřikl král a zlostně odsunul křeslo.
"Vyslechněte mne a neukvapujte se, Sire. Sám se přesvědčíte, kdo je vaším věrným spojencem."
Karel, celý rudý, otevřel okno. Rozrušením nemohl ani dýchat. "Tak mluv!" křikl znovu na vévodu.
"Na vašem místě bych o všem pomlčel. Teprve při lovu nařiďte třem oddílům jízdy, aby obklíčily pavilón. Až po jedenácté, protože Jindřichova schůzka je určena na dvanáct. Zařiďte to tak, aby vám byl Jindřich stále po boku. Teprve před polednem se tvařte, že sledujete svého sokola. Ručím za to, že se Jindřich vytratí a pojede přímo k pavilónu, kde

ho mohou vaši jezdci zatknout. A vy budete mít pěkně pohromadě zrádce i jeho společníky."
"Nevěřím, že byste vymyslel takový plán vy sám, bratře, ale budiž. Zavolejte mi kapitána stráží!"
ĎAlengon vyšel z kabinetu a vzápětí se vrátil s důstojníkem gardy. Karel k němu přistoupil a dal mu šeptem několik rozkazů. Vévoda s pocity vítěze sledoval bratra skloněného ke kapitánovi.
Mezitím začal Karlův chrt Akteon trhat cosi bílého a dovádivě poskakoval po králově zbrojnici.
Karel se obrátil a strašlivě zaklel. Kořist, s níž si Akteon hrál, byl právě list z drahocenné knihy o myslivosti. Král se chopil karabáče a vší silou psa přetáhl. Akteon zavyl bolestí a zmizel ve vedlejším pokoji. Král si vzal knihu, od níž existovaly na celém světě jenom tři výtisky, a prohlédl ji. Chrt naštěstí vytrhl jen stránku s rytinou, vzácný text zůstal tedy neporušen. Karel se rozhlédl po komnatě a umístil zachráněný svazek na polici tak, aby k němu pes nemohl.
V Louvrů odbíjela šestá. Byl nejvyšší čas. Král se rychle oblékl, zamkl zbrojnici a zamířil k nádvoří.
Vévoda sledoval každý bratrův pohyb a dobře si všiml, jak Karel ukládá klíček do kapsy loveckého pláště.
Oba bratři sestupovali společně po schodišti. Vévodovy nohy se chvěly a v jednu chvíli málem klopýtl. Také králova chůze byla dosti nejistá.
"Umoří mne svou nenávistí a věčnými zprávami o spiknutí," říkal si Karel a otíral si čelo.
Jakmile sestoupil na nádvoří, svěží ranní vzduch a výkřiky lovců mu vrátily dobrou náladu a pocit síly a zdraví. Dýchal volně a radostně. Návaly krve do hlavy, které před chvílí pocítil, jako zázrakem pominuly.
Jeho první pohled patřil Jindřichovi. Navarrský král stál vedle Markéty a rozprávěl s ní jako nejzamilovanější manžel.
Když Jindřich zahlédl krále, pobodl svého koně a vyjel mu naproti.

449
448

"Proč jste si vzal tak rychlého koně?" zeptal se Karel, "dnes nelovíme přece vysokou?!l
Dříve než mohl Jindřich odpovědět, obrátil se král na lovce: "Pánové, vyrazíme! Přeji si, abychom byli v devět hodin na místě!"
Béarňan překvapeně pohlédl na Karla IX. Zdálo se mu, že králův hlas nezní jako

obvykle a že je v něm náznak zloby.
Skupina lovců vyjela z Louvrů sledována zkoumavým pohledem Kateřiny Medicejské. Nadzvednutá záclona odhalovala její bledou tvář kontrastující s černým šatem.
"Co říkal král?" zeptala se Markéta Jindřicha.
"Divil se, proč jsem si vzal tak rychlého koně."
"Nic víc neřekl?"
"Ne."
"To znamená, že něco tuší," prohlásila Markéta.
"Obávám se, že máte pravdu," poznamenal Jindřich.
"Musíme být opatrní."
Jindřich se usmál, měl však nejistý pocit, jako by ho někdo sledoval.
"Buďte klidná, má drahá," řekl něžným hlasem.
Když průvod zmizel za branami Louvrů, Kateřina odstoupila od okna. Jedno jí neušlo. Nápadná Jindřichova bledost, jeho nejisté pohyby při rozhovoru s Markétou.
Královnamatka se spokojeně usmála. "Tentokrát má dost," šeptala si, "konečně se mi to povedlo, náš drahý Jindřišku."
Král navarrský byl bledý a neklidný, ale ze zcela jiných důvodů, než se královna domýšlela. Přípravy na útěk mu zabraly celou noc, podivné Karlovo chování ho zneklidnilo. Ještě včera s ním král hovořil naprosto přátelsky. Jindřich si nedovedl tuto změnu nijak vysvětlit.
Naposledy pohlédla Kateřina za odjíždějícími lovci, a když se přesvědčila, že se nikdo z nich nevrací, vyšla ze svých pokojů a vlastním klíčem si otevřela byt Jindřicha Navarrského. S planoucím zrakem pohlédla na stůl, na police, zašla i do lož
450

nice,, prohlédla všechny možné zásuvky, ale knihu o myslivosti nenašla.
DVUengon ji asi odnesl, řekla si v duchu, chytrý .nápad! A vrátila se do svých komnat s vědomím, že se tentokrát její plán zdařil.
Královská družina zatím cválala k lesu u SaintGermainu. Za půldruhé hodiny rychlé jízdy projeli branami městečka. Dámy již začínaly pociťovat únavu, král však nepovolil ani kratičkou zastávku. Průvod zamířil k řece, přešel starý dřevěný most a brzy se zastavil na nádherné louce. Před naší loveckou družinou se otevřel překrásný pohled připomínající svou barevností vyšívané goblény. Dlouhé pruhy zeleně byly protkány bělostnou kresbou říčních ramen a na jejich okrajích zářila jako stříbrná nit zčeřená voda omývající členitý břeh. Jasná modř na nebi se odrážela od hladiny. Ranní slunce, až dosud zahalené v oparu nad obzorem, ozářilo tento pestrobarevný koberec jasně žlutými paprsky.
Současně, jako by i ona čekala na východ slunce, vzlétla z rákosí volavka. Její vyděšený křik se rozléhal nad krajinou.
"Chyť!" vykřikl král Karel, sňal čepičku ze sokolovy hlavy a poslal jej za vyplašeným ptákem.
Sokol, na chvíli oslněný světlem, vyletěl opačným směrem, aby si jeho malé oči přivykly na slunce, potom opsal vzduchem veliký kruh, zahlédl volavku a vrhl se za kořistí.
Volavka se vznášela vysoko nad řekou, její mocná křídla ji vynášela stále výš a za chvíli se změnila v téměř neviditelný, bod. Potom, když zpozorovala nebezpečí, nečekaně změnila dráhu letu směrem k lesu.
Lovci na koních povzbuzovali sokola křikem.
Dravec se neúprosně blížil ke své kořisti. Konečně byl těsně nad volavkou.
"Výborně!" volal král, "Jindřichu, vidíš? Již je nad ní. A ted zaútočí ! Není to nádherné?"
"Sire, máte zřejmě lepší oči," odpověděl Jindřich, "přiznám se, že vůbec nic nevidím."
"Já také ne," dodala Markéta.
451

"Neslyšíte, jak volavka naříká, jak prosí o milost?" radoval se Karel IX.
Skutečně, odněkud z výšky se ozvaly dva tři bolestné skřeky, ale byly tak vzdálené, že je mohlo zachytnout jen cvičené ucho.
"Jindřichu! Slyšíš?" volal král zaujatý lovem, "za chvíli je uvidíš, sokol ji srazí k zemi."
Na nebi se znovu ukázali oba ptáci jako dvě vzdálené, nezřetelné tečky.
Volavka se obratně vyhnula útoku, a když se sokol dostal pod úroveň jejích křídel, tvrdě ho sekla dlouhým zobákem. Znovu se potvrdilo, že nejmocnější zbraní je strach a pud sebezáchovy. Zasažený dravec se třikrát bezmocně obrátil a začal se snášet k zemi, rychle se však vzpamatoval a podobný raněnému

válečníkovi vrhl se s ještě větší útočností na soupeře. Veliká křídla pronásledovaného ptáka se pokusila nabrat výšku. Bylo již pozdě, oba body splynuly téměř v jeden. Volavka složila křídla a jako kámen padala k zemi. Sokol se nedal zmýlit jejím posledním pokusem o záchranu. Prudce dopadl na kořist a dorazil ji jedinou ranou ostrého zobáku. Zraněný pták klesal nyní bez vlády vzduchem. V okamžiku, kdy dopadla volavka na zem. sokol se na ni znovu vrhl a jeho vítězný křik přehlušil bolestný sten poraženého soupeře.
"K sokolu! Rychle za sokolem!" vykřikl král a hnal svého koně k místu, kam oba ptáci dopadli.
Pojednou se Karel nečekaně zastavil a bolestně vykřikl. Uzda mu vypadla z rukou. Levou rukou se nachytil koňské hřívy a pravou si tiskl žaludek. Dvořané ho okamžitě obstoupili.
"Nic ., to nic není," mumlal král, "jenom taková divná bolest, jako by mne někdo bodl rozžhavenou dýkou do žaludku.
Karlova tvář byla rozpálená do červena a vytřeštěné oči měl podlité krví. "Ne ., to nic není," ozval se opět a jen s námahou se vzpřímil v sedle, "pokračujme v lovu, pánové!" Podruhé pobídl svého koně a vyrazil za sokolem.
Vévoda ĎAlengon zbledl.

"Co se stalo?" zeptal se Jindřich Markéty.
"Nevím. Všiml jste. si barvy jeho tváře? A ty oči!"
"Jistě, Madame. Podobný záchvat jsem ještě u vašeho bratra neviděl."
Mezitím dojeli k místu posledního zápasu obou ptáků. Karel IX. seskočil z koně, aby mohl zblízka sledovat pohyby svého oblíbeného dravce. Když se dotkl nohama země, znovu zakolísal. Musel se přidržet sedla, aby neztratil rovnováhu. V hlavě cítil prudkou bolest a celým tělem mu projela podivná malátnost a ospalost.
"Co je vám, bratře?" vykřikla Markéta.
"Mám pocit, že jsem polkl žhavé uhlí, všechno je ve mně jako v plamenech."
Hlavní lovci chytil sokola a přetáhl mu přes hlavu čepičku. Ostatní se shromáždili kolem krále.
"Co je?" rozzlobil se Karel, "již to přešlo, budeme pokračovat. Je zde celé hejno divokých kachen. Vypusťte všechny ptáky, všechny!"
Lovci vypustili šest sokolů najednou a celá družina s králem v čele postupovala k břehu Seiny.
"Madame, co tomu říkáte?" zeptal se Jindřich.
"Ze se přiblížila ta nejvhodnější chvíle, Sire," odpověděla Markéta, "jestliže se král zdrží lovem u břehu, můžeme se odtud dostat snadno až k lesu."
Jindřich zavolal sokolníka, který nesl v kožené rukavici vítězného sokola i mrtvou kořist. Kjálovský průvod se s hlasitými výkřiky blížil k řece. Jindřich zůstal pozadu a prohlížel si bílé, husté peří zabité volavky.
LI
PAVILON FRANTIŠKA PRVNlHO
Nalevo od aleje děs Violettes, dlouhého loubí listnatých stromů, se rozprostírá malá mýtina. Její velmi výhodně zvolená poloha byla vzdálena od cesty tak, aby na ni z aleje nikdo neviděl, zatímco z mýtiny mohl kdokoli celkem pohodlně sledovat,

co se děje na cestě mezi vzrostlými stromy. Jistě bychom se o tom ani nezmiňovali, kdyby právě v této chvíli neleželi na onqm místě dva muži, kteří si byli vědomi bezpečného úkrytu a stejně bezpečného výhledu.
Oba šlechtici odpočívali na rozprostřených pláštích, po jejich boku ležely v trávě dva meče a na dosah ruky měli ukryty dvě muškety s rozšířenými hlavněmi.
"Blíží se lovci," řekl muž s hlavou opřenou v dlaních, "je slyšet jejich křik na sokoly."
"Nic neslyším," ozval se druhý, "asi se vzdálili. Nevybrali jsme si právě nejlepší místo. Nás sice nikdo neuvidí, ale my vidíme jenom na alej a to je trochu málo."
"Příteli, tak mi tedy prozraď, kam bychom mohli ukrýt naše dva koně spolu s těmi, co jsme přivezli! Já si naopak myslím, že nic lepšího jsme si ani nemohli přát. Vážím si pana hraběte de Mouy, zařídil všechno naprosto přesně, má všechny ctnosti zkušeného a nebojácného spiklence."
"Konečně!" řekl druhý šlechtic, v němž čtenář jistě poznal Coconnase, "čekal jsem, až ti to slovíčko vyklouzne z úst. Proč jsi mi to neřekl hned? Tušil jsem, že jsi mne zapletl do spiknuti."
"Jaképak spiknutí," bránil se La Mole, "sloužíme králi a královně, to je vše."
"Ale král s královnou připravují spiknutí! To není nic? Pro mne je to jedno a

totéž."
"Do ničeho tě nenutím. Já jsem se rozhodl a půjdu s nimi, je to otázka mého citu i svědomí. Máš ještě čas, vrať se, chcešli."
"Mordie, tvrdím snad, že mne nutíš? Mohu si přece dělat, co chci. Mám tě nechat odejít a zůstat sám? To bych byl pěkný přítel! Již jednou jsem ti řekl, že půjdu za tebou, i kdybys měl namířeno do horoucích pekel. Tentokrát se tam opravdu řítíš jako slepý a hluchý."
"Tiše," sykl La Mole, "slyším zvuk kopyt."
"Jen lež!" zívl Coconnas, "to ti jenom tak tluče srdce."

"Co se jim mohlo stát? Vždyť je skoro poledne."
"Co by se jim stalo? Nic, protože ještě zdaleka není dvanáct."
Hrabě de La Mole se uklidnil a lehl si vedle Coconnase. Po chvíli se zvedl znovu.
"Tiše, tentokrát se nemýlím."
"Jistě, ale místo královnina bělouše slyšíš daňka. Podívej se, tamhle je," šeptal Coconnas.
La Mole se podíval naznačeným směrem. Statný daněk se klidně pásl na pokraji lesa. Pojednou zvedl hlavu ozdobenou nádherným parožím a soustředěně naslouchal. Z lesa se ozval téměř neslyšitelný hluk. Daněk vyskočil a dlouhými skoky zmizel v nejbližší houštině.
"Ted1 jedou doopravdy," šeptal Coconnas, "takové zvíře má lepší sluch než lidé."
Oba přátelé se opatrně nadzvedli na loktech a dávali pozor, kdy se v aleji ukáže první jezdec.
Konečně zahlédli mezi stromy bělouše s dámou v sedle. Kůň doslova proletěl alejí. Když dáma míjela mýtinku, udělala rukou jakési znamení a vzápětí zmizela na opačné straně lesa.
"Královna," šeptal dojatě La Mole.
"To jsem poznal také, ale co měl znamenat ten pohyb ruky?"
"Proboha, málem bych zapomněl," skoro vykřikl La Mole, "to znamenalo: zachraňte se! Příteli, uteč! Já zůstanu, musím se dozvědět, co se vlastně stalo."
Coconnas pokrčil lhostejně rameny a lehl si pohodlně na plášť vedle hraběte. Zavřel oči pevně rozhodnut, že se trochu prospí.
Zanedlouho je vyrušil nový hluk. Alejí se přehnala družina jezdců. La Mole některé z nich poznal. Byli to hugenoti, věrní stoupenci krále navarrského.
"Začíná to být zajímavé," přiznal se Coconnas, "tvoji hugenoti se projíždějí v královském revíru. Neměli bychom zajet k loveckému pavilónu? Ti pánové tam měli namířeno, nemyslíš?"
"Ne, tam nepojedu. Jestliže někdo vyzradil náš plán, ví tedy i to, že jsine se měli setkat právě v pavilónu."

"Mluvíš docela rozumně," usmál se Coconnas, "tentokrát máš asi pravdu, příteli."
Znovu se ozvaly údery koňských kopyt. Ve stromořadí se objevil jezdec na zpěněném koni. Přeskočil příkop a hnal se na mýtinku.
"Pan de Mouy!" vykřikl Coconnas, "pan de Mouy prchá. To znamená, že se všichni dali na útěk."
De Mouy dorazil k oběma přátelům.
"Rychle pryč! Plán je vyzrazen, rychle pryč!" zvolal a okamžitě pokračoval v trysku.
"A královna?" vykřikl zoufale La Mole.
Hugenot ho již nemohl slyšet, byl příliš daleko.
Zoufalý La Mole hleděl nepřítomně před sebe. Všechny sny, které si tak barvitě maloval, všechno náhle zmizelo spolu s výkřikem hraběte de Mouy. La Mole stál na mýtince a nemohl uvěřit, že je vše ztraceno.
"Pojďme," pobídl ho vždy duchapřítomný Coconnas, "pan de Mouy nám radil dobře, musíme uprchnout."
"Jdi, já zůstanu," prohlásil La Mole, "musím chránit královnu."
"A kde?"
"To nevím, budu tedy hledat krále."
"Ty víš, kde ho nalezneš?"
"To také nevím, ale musím s ním mluvit. Jdi sám, příteli, já pojsdu za králem navarrským."
"Výborný nápad," zasmál se Coconnas, "jsem dnes docela rád, že jsme se spřátelili s katem."
"To je ohavné, Coconnasi, takhle nemluv."
"Prosím, budu tedy mluvit jinak. Vyhledáme krále a královnu a sami dva provedeme

to, co se nepovedlo padesáti jezdcům. Souhlasíš?"
"Proč ne?" zeptal se La Mole, "ty bys to přece dokázal!"
"Příteli, spoléháš na mou ješitnost., dobrá, proč ne! Na koně a jedeme."
Mladí přátelé si přivedli koně a chystali se právě do sedel, když se z aleje ozval velitelský hlas:
"Stůjte! Vzdejte se!"
Pánové de La Mole a de Coconnas se otočili. Kra
456

lova jízdní stráž byla rozestavena mezi stromy a mířila na ně mušketami.
"Vidíš, co jsem ti říkal?" ušklíbl se Coconnas.
Hrabě de La Mole neodpovídal.
"Příteli, ještě máme čas uprchnout," šeptal Coconnas nespouštěje oči z velitele hlídky. "Pánové, nestřílejte, mohli byste zasáhnout přátele!" vykřikl směrem k jezdcům a znovu pokračoval šeptem, "mezi stromy nemohou střílet, nezasáhnou nás."
"A co koně a mezci? Poznají, že patří králi a Markétě. Pokusím se je zadržet a ty upcchni."
"Pánové," vykřikl hlasitě Coconnas, "odhazuji
mušketu, vzdávám se!"
Pušky jezdců se sklonily k zemi.
"Z jakého zločinu jsme obžalováni?" zeptal se Coconnas.
"Na to vám odpoví pan vévoda ďAlengon," prohlásil velitel hlídky.
Přátelé na sebe významně pohlédli. Spiknutí tedy vyzradil vévoda.
Ani jeden, ani druhý nekladli při zatýkám odpor. Důstojník vyzval několik jezdců, aby obklopili vězně, a celá skupina se postupně vydala po úzké lesní cestě.
"Máme štěstí," žertoval Coconnas, když zahlédl siluetu gotické stavby, "chtěl jsem vidět pavilón Františka Prvního. Je před námi, vedou nás tam."
Vedle překrásného pavilónu postaveného Ludvíkem XII. stála ještě další stavba, celá ze dřeva. František I. ji dal zbudovat pro ustájení koní, když sem pravidelně jezdíval na hony se svým jezdeckým doprovodem. A právě do této dřevěné boudy, obložené nyní mušketami, meči a halapartnami, zavřeli zajaté hugenoty.
Vrátíme se trochu nazpět, abychom mohli čtenáři vysvětlit, proč se oba naši přátelé ocitli v tak hrozivé a nezáviděníhodné situaci.
V pavilónu se sešlo, jak bylo ujednáno, padesát protestantských šlechticů. Čekali, až přijede hrabě de Mouy s králem Jindřichem. Hugenoti si byli jisti svou početní převahou, přesto však rozestavili po
457

lese několik hlídek označených červenými šerpami. Horlivý kapitán de Nancey vystopoval jednu z předsunutých stráží a nařídil královské jízdě, aby si okamžitě připevnila šerpy stejné barvy. Tak se stalo, že hlídky hugenotů byly pochytány bez .jediného výstřelu. Teprve potom přikázal de Nancey obklíčit pavilón.
Hrabě de Mouy čekal na konci aleje děs Violettes na krále a jeho manželku. Byl ukryt v hustém křovisku a na několika místech svázal větve tak, aby měl, výhled na všechny strany. Klidný a bezstarostný pohyb jezdců s červenou šerpou se mu zdál podezřeiý. Vyjel opatrně ze svého úkrytu a zpovzdáli sledoval celý manévr. V širokém okruhu postupovala za nepravými hugenoty královská jízda s šerpami bílé barvy. Současně zahlédl na konci stromořadí Karla IX. a na opačné straně Jindřicha Navarrského. Oba panovníci směřovali k pavilónu. Hrabě de Mouy vyjel na cestu a několikrát zamával kloboukem na znamení, že je vše ztraceno.
Král Jindřich okamžitě otočil koně a zmizel mezi stromy.
Potom prolétl de Mouy podél mýtinky s La Molem a Coconnasem a oba šlechtice zavčas varoval. Na záchranu ostatních bylo již pozdě.
Karel IX. brzy zjistil, že Jindřich s Markétou zmizeli. Zavolal na vévodu ďAlengon a vyrazili k pavilónu. Král se necítil dobře, svíravé bolesti žaludku nepovolovaly. Pobízel proto ostatní k rychlejší jízdě: "Pánové, pospěšme si, musím se vrátit do Louvrů. Chci vidět zajatce! Dnes je svatého Blažeje, bratrance svatého Bartoloměje!"
Stráž vyvedla zajaté hlídky i ty, které překvapila přímo v pavilónu.
Karel IX. zůstal na koni. Po jeho boku se sebevědomě usmíval vévoda ďAlengon.
Postupně byli vyvedeni všichni. Jindřich, Markéta a hrabě de Mouy však mezi zatčenými nebyli.
"Kde je Jindřich a Margot?" zeptal se král vévody, "slíbil jstemi je, bratře? Tak kde je máte? Budete se po nich muset poohlédnout sám, vévodo!"

Kapitán de Nancey zaslechl králova slova. "Vaše Veličenstvo," řekl, "král a královna navarrská .? Ty jsme ani nespatřili!"
"Koho hledáte?" tvářila se nechápavě vévodkyně de Nevers, "král i královna jsou přece zde."
Jindřich s Markétou právě přijížděli alejí zabráni do důvěrného rozhovoru. Oba byli klidní a usmívali se. Zamilované pohledy, které si navzájem vyměňovali, činily z nich šťastnou dvojici ještě šťastnějších manželů.
Vévoda ďAlengon byl vzteky bez sebe. Již se chtěl otočit a odjet, když zahlédl jezdce přivádějící oba šlechtice svého dvora. I oni byli naprosto klidní. Jenom barva jejich tváří prozrazovala, že prožívají nedobrovolnou pouť každý po svém. La Mole byl příliš bledý a Coconnas naopak příliš brunátný.
Lil
VYŠETŘOVÁNI
Karel IX. pozorně sledoval řadu zatčených hugenotů. S napětím očekával, kdy vyvedou z boudy Jindřicha, Markétu a hraběte de Mouy. Když ho vévodkyně de Nevers upozornila na společný příchod navarrských královských manželů, rozlil se mu tělem hřejivý pocit uspokojení. Musíme přiznat, že Karel IX. po celou dobu toužil po tom, aby se prokázala jejich nevina a aby mohl tvrdě potrestat vévodu ďAlengon.
"Zase z toho vyklouzl," mumlal králův nejmladší bratr.
Právě v této chvíli dostal Karel nový záchvat, vykřikl bolestí a uzda mu vypadla z rukou.
Jindřich okamžitě vyrazil ke králi. Dělila je vzdálenost asi sta metrů a ta stačila, aby se král znovu vzpamatoval.
"Odkud přijíždíte, pane?" vykřikl Karel hrubým hlasem, až se Markéta zděšeně zachvěla.

458
459

"Z lovu, Vaše Veličenstvo," odpověděla Markéta místo svého manžela.
"Vždyť se nelovilo v lese, ale u řeky!"
"Sire," pokračovala Markéta, "můj sokol začal pronásledovat bažanta právě v okamžiku, kdy jsme si chtěli prohlédnout volavku."
"A bažant vám uletěl, viďte!" vykřikl Karel.
"Ne, Sire. Zde je," ozval se konečně Jindřich a s nevinným úsměvem ukázal králi překrásně zbarveného bažantího kohouta.
"Proč jste se potom nepřidali k nám?" zeptal se král a se zájmem si prohlížel Jindřichův úlovek.
"Kohout zaletěl až k parku, Sire. Jakmile jsme jej našli, vyjeli jsme za vámi. Byli jsme pozváni na lov vámi, Vaše Veličenstvo, a nechtěli jsme se připravit o potěšení zůstat ve vaší blízkosti."
"A tito šlechtici?" zeptal se Karel, "ti byli také pozváni na lov?"
"Jací šlechtici?" odpověděl Jindřich a nechápavě se rozhlížel kolem.
"Vaši hugenoti, hrome!" vykřikl král, "jistě je někdo pozval, já jsem to však nebyl!"
"Sire, já jsem nikoho nezval. Možná že pan vévoda ďAlengon."
"Co? Ten?" divil se Karel.
"Já?" koktal vévoda.
"Bratře, byl jste to vy, kdo jiný. Nerozhlásil jste včera, že budete navarrským králem? Tito pánové vás požádali, abyste přijal jejich korunu, a nyní vám přišli poděkovat. Jistě chtěli složit hold vám, že jste trůn přijal, a mně, že jsem vám dal souhlas. Pánové, nemám snad pravdu?"
"Ano!" zvolalo současně asi dvacet hlasů, "ať žije Jeho Veličenstvo král Karel Devátý! Ať žije Jeho Výsost vévoda ďAlengon!"
"Nejsem králem hugenotů!" křikl zoufale vévoda, vrhaje zlostné pohledy na Karla. A šeptem dodal, "a doufám, že jím nikdy nebudu."
Král Karel si vévodovy poznámky ani nevšiml a obrátil se k Jindřichovi: "Bratře, něco zde nesouhlasí, všechno se mi to zdá velice podivné!"
460

"Sire," řekl Jindřich, "mám pocit, nehněvejte se na mne, jako byste mne vyslýchal."
"No a i kdybych vás vyslýchal? Co byste mi potom odpověděl?"
"Že jsem králem jako vy, Sire," prohlásil hrdě Jindřich, "krále nedělá králem koruna, ale jeho rod. Řekl bych vám, že odpovím svému bratru a svému příteli,

ale nikdy svému soudci!"
"Chtěl bych se už konečně dovědět, na čem jsem," šeptal si Karel IX. a přikázal jasným hlasem, "přiveďte mi pana hraběte de Mouy!"
Jindřich s obavami pohlédl na Markétu.
"Pan de Mouy mezi zajatci není," hlásil kapitán de Nancey, "někteří jezdci tvrdí, že ho zahlédli, ale nikdo neví nic určitého."
"Sire," řekla Markéta ukazujíc na La Mola a Coconnase, "zde jsou šlechtici z družiny pana vévody ĎAlengon, zeptejte se jich, jistě vám budou moci odpovědět."
Vévoda vycítil sestřin útok a rychle se ohradil: "Dal jsem je zatknout právě proto, abych dokázal, že již nepatří mezi mé šlechtice."
Král se podíval na mladé zajatce, a když poznal La Mola, neznatelně se zachvěl.
"Zase ten mladíček," vyklouzlo mu ze rtů.
Hrabě de La Mole stál jako přikovaný, zato Coconnas se uklonil s obřadnou důstojností.
"Co jste dělali před zatčením?" otázal se král.
"Sire," ujal se slova Coconnas, "rozprávěli jsme o milostných záležitostech."
"Na koni a po zuby ozbrojeni! Chtěli uprchnout," poznamenal vévoda ĎAlengon.
"To rozhodně ne, Vaše Veličenstvo," pokračoval Coconnas, "to není správná informace. Leželi isme ve stínu buku, sub tegmine fagi,1 jak říká básník."
"Tak vy jste leželi jen tak, pod bukem?" usmál se král.
"Ano, Vaše Veličenstvo. Mohli jsme klidně uprch
1 Latinsky sub tegmine fagi = ve stínu buku. Konec prvního a posledního verše Vergiliových Zpěvů pastýřských.

nout, ale nebyl k tomu žádný důvod a rozhodně jsme nechtěli vzbudit hněv Vašeho Veličenstva. Ať pánové, kteří nás zatkli, prohlásí na čestné slovo, že jsme mohli celkem snadno uprchnout."
"Pravda," přiznal jeden z jezdců, "nesnažili se utéci, neučinili jediný pohyb proti královskému rozkazu."
"Protože jejich koně byli daleko!" vykřikl vévoda.
"S dovolením, pane vévodo, opět se mýlíte. Můj kůň stál těsně vedle mne a hrabě de La Mole držel svého za uzdu," odpověděl Coconnas.
"Bylo to tak, pánové?" zeptal se král stráží.
"Ano, Sire, přesně tak. Když nás pan de Coconnas spatřil, zůstal klidně stát, ačkoli se právě chystal nasednout."
Coconnas s uspokojením pohlédl vévodovi ĎAlengon do očí.
"Co vaši koně a mezci se zavazadly?" vévodovi přeskakoval vzrušením hlas.
‚ÍPan vévoda si nás zřejmě plete se sluhy. Zavolejte si pacholka, který hlídal mezky," navrhl s klidnou tváří Coconnas.
"Nikdo u nich nebyl!" křičel vztekle ĎAlengon.
"Zřejmě dostal strach a utekl," pokračoval Coconnas.
"Stále stejné vytáčky," prohlásil vévoda, "naštěstí jsem vám oznámil již před několika dny, Sire, že tito pánové nejsou v mých službách."
"O tom nic nevím," divil se Coconnas, "nikdo mi neřekl, že jsem byl zbaven štěstí náležet k vašemu dvoru."
"Víte, co říkáte? Sám jste mi napsal velice drzý dopis s žádostí, abych vás propustil. Váš list mám náhodou u sebe."
"Vaše Výsosti," řekl Coconnas a kroutil překvapeně hlavou, "ani ve snu mne nenapadlo, že byste bral vážně dopis napsaný v návalu špatné nálady. Což jste nepochopil, proč jsem dopis napsal? Doslechl jsem se, že jste chtěl na chodbě Louvrů uškrtit mého nejlepšího přítele, pana de La Mole."
"O čem to mluvíte?" zeptal se Karel IX.

"Sire," řekl konečně La Mole, "můj přítel si myslí, že tam byl pan vévoda sám. Když se mi doneslo, že za ním stáli ještě tři další šlechtici."
"Ticho! Vím, co jsem chtěl vědět, pro dnešek to stačí!" rozkřikl se král a obrátil se na Béarňana, "Jindřichu, dáte mi své slovo, že se nepokusíte o útěk."
"Rád, Sire."
"Vrátíte se okamžitě v doprovodu pana de Nancey do Paříže. Než se vše vysvětlí, budete mít domácí vězení," nařídil Karel IX. Jindřichovi. Potom vyzval oba mladé přátele: "A vy, pánové, pojedete s ostatními zatčenými. Odevzdejte zbývající zbraně!"
Hrabě de La Mole pohlédl na Markétu a zachytil její úsměv. Uvolnil si meč a odevzdal ho poručíkovi. Zároveň ukázal pohybem hlavy na dvě bambitky zavěšené na bočních stranách sedla. Coconnas učinil totéž.
"A pan de Mouy, ještě ho nenašli?" zeptal se Karel.

"Ne, Sire," řekl de Nancey, "buď v lese vůbec nebyl, anebo zavčas uprchl."
"Tím hůř," poznamenal král, "vraťme se, zdá se mi, že mám zimnici."
"Sire, to bude patrně z rozčilení," řekl vévoda ĎAlengon.
"Možná. Dělají se mi mžitky před očima. Kde jsou zajatci? Nevidím je. Proboha ., snad jsem neoslepl. .. ! Pomozte mi, vždyť celý hořím. !" Nešťastný král pustil uzdu, rozhodil obě ruce a v bezvědomí padl do náruče dvořanů tísnících se kolem panovníka.
DAlengon odvrátil hlavu. On jediný znal příčinu nemoci, která v křečovitém záchvatu zmítala tělem francouzského krále. Jindřich Navarrský, nyní již pod dohledem kapitána gardy, s hrůzou sledoval průběh neznámého záchvatu. Otočil hlavu a podíval se na Markétu. Její zděšené oči těkaly z nemocného bratra na zatčeného manžela.
Tentokrát se Karel z bezvědomí neprohrál. Položili ho na nosítka a přikryli pláštěm. Němý průvod

se dal na zpáteční cestu do Paříže. V čele nesli na smrt nemocného krále a hned za ním kráčela skupina zajatých hugenotů.
Markéta projížděla podél průvodu. Když míjela La Mola, pošeptala mu dvě slova:
"Mé déide."
"Co to říkala?" zeptal se Coconnas.
"To bylo řecky. Neboj se."
"Tím hůř," poznamenal skepticky Coconnas, "zřejmě nás nečeká nic dobrého. Možná že v latině nebo řečtině to zní vznešeně, ale ve francouzštině to má jediný výklad. Dej si pozor. Vždy, když mne někdo povzbuzoval takovými učenými slovy, vždycky jsem čekal kulku do hlavy nebo zásah mečem. Naposledy, jak víš, jsem dostal květináčem."
"Pánové, kupředu! Jedeme," pobídl je poručík.
"Mohu se zeptat, vznešený pane," řekl Coconnas, "kam nás vlastně vedete?"
"Asi do Vincennes."
"Já osobně bych si vybral jiný cíl cesty," usmál se Coconnas, "člověk, pravda, nemůže jít vždy tam, kam by sám chtěl."
Král se cestou probral z bezvědomí, v Nanterre chtěl dokonce vsednout na koně, ale dvořané mu v tom zabránili.
"Zavolejte okamžitě Ambroise Parého," přikázal Karel před Louvrem a vyšel po schodišti opíraje se o rámě pana de Tavannes.
Královo onemocnění, a o tom byli přesvědčeni všichni, bylo vážné. Cestou do Louvrů s nikým nepromluvil, jediným slovem se nezeptal ani po Jindřichovi, ani po spiklencích. Bylo zřejmé, že myslí na nemoc, která ho tak nečekaně přepadla. Někteří dvořané si vzpomněli na záhadnou chorobu a náhlou smrt Františka II., Karlova bratra. Všechny příznaky se nápadně shodovaly.
Když králův komorník oznamoval, že k panovníkovi kromě lékaře nikdo nesmí, nevyvolalo toto rozhodnutí sebemenší překvapení.
Karel IX. došel do své ložnice, posadil se na pohovku a opřel si hlavu o čalouněné opěradlo. Napadlo mu, že Pare není možná doma, že přijde

později. Aby neztrácel zbytečně čas, přikázal strážným, aby mu přivedli Jindřicha Navarrského.
Král zvrátil hlavu a čekal. Bolesti se zmírnily, v ústech však cítil "palčivou žízeň, kterou neuhasil ani několika sklenicemi ledové vody. Oči měl zavřeny a usilovně se bránil pocitu malátnosti, zachvacujícímu postupně celé jeho tělo.
Konečně se objevil Jindřich v doprovodu pana de Nancey. "Sire, poslal jste pro mne."
Král se bezděčně zachvěl a pokusil se podat Jindřichovi ruku.
"Sire," řekl Jindřich a nechal své ruce vedle těla, "Vaše Veličenstvo zapomíná, že již nejsem vaším bratrem, ale vězněm."
"Ano, ano, díky, že jste mi to připomenul. Pokud si vzpomínám, slíbil jste mi, Jindřichu, že mi popravdě odpovíte na mé otázky."
"Jsem připraven svůj slib splnit, Sire. Ptejte se."
Král si nalil na šátek trochu studené vody a přiložil si jej na čelo. "Obvinil jste vévodu ĎAlengon. Co je z toho pravdivé?"
"Jenom polovina, Sire. Uprchnout chtěl vévoda, já jsem ho měl pouze doprovázet."
"Proč jste ho chtěl doprovázet? Nelíbí se vám snad u mého dvora?" zeptal se Karel.
"Právě naopak, Sire. Bůh je mi svědkem, jakou chovám lásku k svému bratru a králi."
"Proč jste tedy chtěl uprchnout od toho, kterého máte rád a který má rád i vás?"

"Vaše Veličenstvo, neutíkal jsem před tím, kdo mne má rád, ale před těmi, kdo mne nenávidí. Dovolíte mi. Sire, abych mluvil naprosto otevřeně?" . "Mluvte."
"Královnamatka a ĎAlengon mne nenávidí," vysvětloval Jindřich.
"Můj bratr, budiž, netvrdím, že ne," odpověděl Karel, "ale moje matka vás zahrnuje pozornostmi."
"Právě proto jí nedůvěřuji, Sire. Prozřetelnost mi dvakrát zachránila život. V tom druhém případě měla podobu Vašeho Veličenstva."
"A v prvním případě? Čí to byla podoba?"
465

"Sire," řekl Jindřich, "byla to tvář člověka, který by se jistě divil, že o něm vůbec mluvím. Byl to René. Vy jste mne zachránil před smrtí .mečem, René před jedem."
"Hrome, to tedy byl skutečný zázrak, Jindřichu," přiznal král pokoušeje se o úsměv, "záchrana života nepatří mezi ctnosti Florenťanova řemesla."
"Ano, Sire, dvakrát jsem zázrakem vyvázl. Bojím se, že potřetí by se to již neopakovalo. I nebe se jednou unaví neustálým konáním zázraků," řekl starostlivě Jindřich.
"Proč jsi mi to neřekl dřív?"
"Sire, ještě včera bych mohl být považován za udavače."
"A dnes?"
"Jsem obviněn, bráním se."
"To je přirozené, chápu tě," řekl král a jeho tvář se stáhla bolestí. Sevřel si rukou žaludek a pokra čoval, "každý chce uniknout smrti."
"Sire, jste spokojen? Řekl jsem vám vše."
"Jsem, Jindřichu. Řekl jsi mi, že se může unavit i nebe. Co když jsou unaveni ti, kteří tě nenávidí? Myslíš, že budou opakovat svůj pokus znovu?"
"Jsem o tom přesvědčen, Sire. Večer co večer se divím, že jsem doposud živ."
"Rádi by se tě zbavili. Víš proč? Protože tě mám rád. Ale ted1 je s tím konec. Potrestám každého, kdo by se o něco takového pokusil. Můžeš jít, jsi svobodný."
"Sire, jsem natolik svobodný, abych mohl opustit Paříž?" zeptal se Jindřich.
"Ne, to ne, víš, že to zatím není možné. A potom, chci tě mít vedle sebe. Král má snad právo požadovat, aby mu zůstal jeho jediný přítel nablízku."
Jindřich se na chvíli zamyslel.
"Sire, chceteli, abych vám zůstal nablízku, udělejte mi malou laskavost."
"Jakou?"
,;Abych vám směl zůstat nablízku ne jako váš přítel, ale jako vězeň. Vaše přátelství ke mně vyvolává u těch druhých nenávist."

"Co? Ty chceš, abych tě nenáviděl?"
"Ano, Sire. Jen naoko, zdánlivě. Pokud si budou myslet, že jsem v nemilosti, nebudou tolik toužit po .mé smrti, nebudou ji chtít uspíšit."
"Jindřichu, nevím, jaký cíl tím sleduješ, ale jak tě znám, tak víš dobře, co ode mne chceš."
"Sire, mohu tedy počítat s vaší přísností?"
"Ano."
"Děkuji vám, Vaše Veličenstvo. Ani netušíte, jak jste mne uklidnil. Jaký je nyní váš rozkaz, Sire?"
"Vrať se do svého bytu, Jindřichu. Není mi dobře, půjdu se podívat na psy a potom si lehnu."
"Sire, měl byste si zavolat lékaře, vaše dnešní onemocnění může být mnohem nebezpečnější, než si myslíte."
"Zavolal jsem Ambroise Parého, musí zde být každým okamžikem."
"Potom tedy mohu odejít bez obav."
"Jindřichu," přiznal se král, "vsadil bych se, že z celé mé rodiny jsi jediný, kdo mne má opravdu rád."
"Je to opravdu váš názor, Sire?"
"Dávám ti své královské slovo."
"Potom mi tedy dovolte, Vaše Veličenstvo, abych svou původní prosbu ještě rozšířil," řekl Jindřich a významně mrkl na Karla IX., "předejte mne panu kapitánovi de Nancey jako vězně, jemuž ve svém královském hněvu nedáváte větší naději než na jeden měsíc života."
"Pane de Nancey!" zvolal král a počkal, až kapitán vejde, "odevzdávám do vašich rukou největšího provinilce z celého francouzského království. Ručíte mi za něj svou vlastní hlavou. Z mého rozkazu ho uvězníte do Vincennes. A zároveň mi zavolejte pana Beaulieua!"
Jindřichovi se mihl ve tváři spokojený úsměv. Potom nasadil masku nespravedlivě

trestaného člověka a vyšel s kapitánem de Nancey z královy komnaty.

466
467

LIII
AK TÉ ON
Karel osaměl. Ke svému údivu zjistil, že se až dosud neobjevil jeho nejoblíbenější pes Akteon, ačkoli dveře pokojů zůstaly dokořán otevřeny.
Pes se možná zlobí, pomyslil si, ráno jsem ho přetáhl karabáčem .
Karel IX. vzal svícen a chtěl se podívat do zbrojnice. Prudký nápor bolesti, podobný těm, které cítil již dopoledne, znovu zachvátil jeho žaludek. Byly to strašlivé křeče, jako by mu někdo v útrobách ryl dočervena rozžhaveným železem. Neuhasitelná žízeň mu spalovala hrdlo a ústa. Král zahlédl na svém stole pohár mléka a naráz jej vypil. Okamžitě pocítil částečné uklidnění.
Napřímil se, nabral dech a vstoupil do kabinetu. Volal, pískal, ale pes nikde. Nakonec zvedl svícen do výšky, aby světlo dosahovalo až do rohů místnosti. V jednom koutě ležel Akteon.
Král znovu zavolal, pes se však nehýbal. Rychle k němu skočil a pohladil ho po srsti. Ubohé zvíře bylo chladné a ztuhlé. Z tlamy, znetvořené bolestí, vyteklo několik kapek žluče smíchané s krvavými slinami. Akteonova hlava spočívala na baretu z modrého aksamitu. Ušlechtilé zvíře si vyhledalo aspoň část králova oděvu, aby i ve smrtelném zápase dokázalo věrnost ke svému pánovi.
Při tak strašném pohledu zapomněl král na vlastní bolesti a do svalů se mu vracela síla. Krev mu prudce pulsovala v žilách. Chtěl vykřiknout, nejasné tušení ho však nabádalo k opatrnosti. Karel si ještě jednou prohlédl uhynulého psa. Oči měl skleněné, rudý jazyk byl posetý drobnými puchýři.
Král si oblékl kožené rukavice a vrátil se k chrtovi. Opatrně mu nadzvedl pysky. Mezi ostrými špičáky zůstalo několik útržků potištěného papíru. Akteonovy dásně byly naběhlé a tam, kde zůstal papír, byla kůže rozleptaná.
Karel IX. se pozorně rozhlédl po podlaze. Na ze
468

mi leželo několik kousků papíru, na jednom z nich bylo zřetelně vidět část staré rytiny. Král s hrůzou rozeznal kresbu lidské ruky nesoucí na chráněných prstech cvičeného sokola.
"Proboha!" vykřikl zděšeně, "kniha byla otrávená! A já jsem v ní listoval holými prsty! Při každém obracení jsem se dotýkal rtů.! Proto byly listy slepené! Proto ona mdloba, bolesti žaludku, zvracení .. . ! Jsem ztracen!"
Karel zůstal chvíli bez hnutí, potom s nelidským křikem vyběhl k hlavnímu vchodu. "Rychle! Rychle, zavolejte mi Florenťana . René .. . Most SaintMichel., rychle, skočte do sedla! Kdyby přišel Ambroise Pare, ať zatím počká . !"
Poručík gardy pohlédl na zděšeného krále a okamžitě vyběhl ke stájím.
"Budu mučit třeba celou svou rodinu, dokud se nedozvím, kdo tu knihu přinesl do Jindřichova pokoje."
Mrtvolně bledý, s čelem skropeným ledovým potem vrátil se do zbrojnice a mlčky pozoroval zdechlinu věrného Akteona"!
Potom se v naprostém tichu ozvalo zaklepám na dveře. Karel již dávno ztratil představu o čase. Poručík ohlásil Florehťana.
"Ať vejde," přikázal Karel.
"Vaše Veličenstvo mne povolalo," řekl nejistě René.
"Jste dobrý chemik, vidte? Prý znáte víc než ti nejlepší lékaři!"
"Vaše Veličenstvo mne přeceňuje," bránil se udiveně Florenťan.
"Ne, nepřeceňuji. Řekla mi to moje matka a ta se v takových otázkách nemýlí. Také já vám důvěřuji a chtěl bych vás požádat o radu," řekl král a ukázal do rohu na psa, "podívejte se, prosím, co má chrt mezi zuby a na co vlastně zhynul."
René poklekl k psovi, vytáhl z kapsy malý ostrý nožík a uvolnil kousíček papíru z psí tlamy. Přiblížil útržek ke svícnu a pečlivě jej prohlížel. Karel zůstal stát a s upřeným pohledem sledoval Floren
469

ťanovy pohyby. S, pochopitelnou nedočkavostí očekával jeho výrok, jenž měl být buď odsouzením k smrti, anebo zárukou jeho záchrany.
"Sire," řekl konečně René, "jsou to velmi vážné příznaky."
Karlovi zamrazilo po celém těle a ledový chlad dolehl na jeho prudce bušící srdce. "Pes. byl otráven?"

"Obávám se, že ano, Sire."
"Jaký to byl jed?"
"Mohl bych s určitostí odpovědět Vašemu Veličenstvu až po pitvě. Bylo by třeba někoho přivolat, aby mně pomáhal, Sire."
"Nikoho nevolejte, pomohu vám sám," rozhodl král. "Dejte se do práce!"
René obratným řezem otevřel chrtovu hruď. Král psa jednou rukou přidržoval, druhou svítil Florenťanovi do zvířecích útrob.
"Je to jed, Sire. Minerální."
"A jak by působil na člověka, kdyby ho omylem požil?"
"Bolení hlavy, prudké rezavé bolesti v žaludku a později v celém těle, malátnost, ospalost a neuhasitelná žízeň, Sire."
"A je na takový jed nějaký lék?" naléhal král.
"Sire, nechápu, proč se na to ptáte."
"Pozval jsem vás, abyste odpovídal na mé otázky!"
"Sire, ptejte se," řekl René a hluboce se uklonil.
"Je nějaký lék proti tomuto jedu?"
René se na chvíli zamyslil. "Je několik druhů minerálních jedů. Než Vašemu Veličenstvu odpovím, rád bych věděl, co pes sežral. Sire, nevíte aspoň přibližně."
"Akteon trhal list z jedné st are knihy," řekl Karel.
"List z.knihy? A máte ji, Sire?"
Král vzal knihu z police a podával ji Florenťanovi. René sebou překvapením trhl a v očích se mu objevil strach. Karel jeho zděšení zpozoroval, ale tvářil se, jako by nic neviděl.
"Snědl list z této knihy?" koktal René.
"Ano, zde je ještě zbytek roztrhané stránky."

"Sire, dovolíte, potřeboval bych jeden list."
"Jistě."
René vytrhl list a přiblížil jej k plameni svíce.
Papír se vzňal a prudká vůně připomínající česnek naplnila kabinet.
"Sire, pes byl otráven směsí z arzénu."
"Jste si tím jist, René?"
"Naprosto. Jako kdybych směs sám namíchal."
"A protijed?"
René potřásl záporně hlavou.
"Jakže!" vykřikl král chraplavým hlasem, "neznáte lék.?"
"Nejlepší je sníh z bílků rozšlehaný v mléce, ovšem.. ."
"Co. ovšem?"
"Musí být podaný ihned, jinak."
"Jinak?"
"Sire, je to strašný jed," prohlásil René.
"A má okamžitý účinek?" zeptal se Karel.
"To ne. Nepůsobí, hned, ale výsledek je jistý, I když smrt bývá zpravidla pomalá. Právě proto se užívá tohoto druhu směsi."
Karel se opřel o mramorový stůl. "René, znáte tuto knihu?" zeptal se a uchopil Florenťana za paži.
"Já, Sire?" šeptal René, v tu chvíli bělejší než stránky otrávené knihy.
"Ano, vyj Váš pohled vás prozradil," řekl tvrdě panovník.
"Sire, přísahám."
"Nepřísahejte! A dobře mne poslouchejte. Otrávil jste navarrskou královnu rukavičkami, otrávil jste prince de Porcian kouřem lampy, prince de Condé jste chtěl otrávit voňavým jablkem. René, dám vám zaživa strhávat kůži z těla žhavými kleštěmi, kousek po kousku, dokud mi neřeknete, komu ta kniha patří!"
Florenťan viděl, že králův hněv se nezastaví před ničím. Zvolil proto jediný možný způsob, jak si zachránit život:
"Sire, když vám řeknu pravdu, kdo mi zaručí, že

nebudu ještě krutěji potrestán, než kdybych mlčel?"
"Já vám to zaručuji slovem krále," řekl Karel.
"Je to moje kniha, Sire."
"Vaše?" král bezděky ustoupil a díval se travičovi upřeně do očí.
"Ano, moje."
"A jak se dostala sem do Louvrů?"
"Její Veličenstvo královnamatka si ji půjčila. Pan vévoda ďAlengon prý slíbil

Jindřichu Navarrskému odbornou knihu o sokolnictví."
"Ano, již tomu rozumím," řekl král hlasem, o němž se nedalo říci, byloli v něm více zloby než zoufalství, "kniha byla opravdu v Jindřichově pokoji. Je to osud. a já jsem podlehl."
Současně zachvátil krále dávivý kašel. Prudká žaludeční křeč mu vyrazila dech a král se bolestí zhroutil do křesla. Několikrát slabě vykřikl a ledový pot se rozlil po celém těle.
"Sire, co je vám?" ozval se zděšeně René.
"Nic. Mám strašnou žízeň, dejte mi pít."
René naplnil třesoucí se rukou sklenici a podal ji králi. Ten ji vyprázdnil jediným douškem.
"A nyní," řekl král a přitáhl si pero a inkoust, "napíšete do knihy slovo od slova, která vám budu diktovat."
"Sire.," namítl René, ale král mu nedovolil pokračovat.
"Dal jsem vám své slovo! Pište, diktuji: Tuto knihu o sokolnictví jsem dal královněmatce, Kateřině Mediceiské."
René vzal pero a psal.
"A teď se podepište!" nařídil Karel IX. Florenťan připojil k prohlášení svůj podpis.
"Sire, mám vaše slovo, ale co královnamatka?" zeptal se René.
"Ta mne nezajímá. Kdyby vás obvinila, braňte sej"
"Sire, mohl bych opustit Francii, kdyby se mi zdálo, že je můj život v nebezpečí?"
"Na to vám odpovím do čtrnácti dnů, René."
"Ale mezitím. ..?"

Karel se zamračil a položil prsty před ústa.
"Sire, buďte ubezpečen, že dovedu mlčet," řekl René. A šťastný, že tak lacino vyvázl, uklonil se a odešel.
Skoro současně s Florenťanovým odchodem vstoupila do královy komnaty chůva. "Co je ti, Karle? Jsi bledý."
"Asi jsem prostydl na lovu, není mi dobře. Pojď, Madelon, pomoz mi, musím si lehnout."
Chůva odvedla krále do ložnice. "Zavolám Ambroise Parého, chceš?"
"Již jsem pro něj poslal." "Co mu mám říci, až přijde?" "Ze je mně lip a že ho již nepotřebuji." "Mám ti připravit čaj? Chceš něco užívat?" "Ano, docela obyčejný lék," odpověděl Karel, "bílky ušlehané v mléce. .. Vidíš, málem bych zapomněl. .., Akteon pošel. Zítra ho pochovám někde v zahradě poblíž paláce. A dám mu postavit náhrobek. .., ovšem buduli mít čas."
LIV
VĚZEN! VE VINCENNES
Podle rozkazu krále Karla IX. byl Jindřich Navarrský odveden do zámku ve Vincennes. Původně zde stál starý hrad, ale dnes již jen rozvaliny a zbytky mohutných stěn dávaly neurčitou představu o jeho bývalé velikosti.
Jindřicha nesli v nosítkách, na každé straně šli čtyři gardisté. Vpředu jel kapitán de Nancey s písemným rozkazem o uvěznění.
Před bránou hradní věže se eskorta zastavila. De Nancey seskočil z koně, otevřel vrata a požádal Béarňana, aby ho následoval. Jindřich ho s úsměvem uposlechl. Každý pokoj, každá cela se mu zdála bezpečnější než honosné apartmá v Louvrů. Deset těžkých dveří, které se zde za ním zamkly, zname

nalo zároveň deset bezpečných dveří mezi ním a Kateřinou.
Králův vězeň přešel po padacím mostě, potom třemi branami věže a třemi dveřmi zvýšeného poschodí. Když kapitán de Nancey viděl, že Jindřich chce vystoupit ještě na další schodiště, zastavil ho.
"Sire, zacházíme s vámi jako s korunovanou hlavou. Ve vyšších patrech jsou jen příslušníci šlechty a ne princové."
"Škoda," mumlal si Jindřich, "mně by druhé nebo třetí patro nijak neponížilo. Zde budu ubytován až příliš,pěkně. Jenom aby něco nevytušila."
"Sire, račte za mnou," ozval se znovu kapitán de Nancey. Vstoupili do dlouhé chodby. Na konci byla větší místnost s pochmurnými, tmavými stěnami. Jindřich se znepokojeně rozhlížel kolem.
"Jsme v mučíme, Sire," vysvětlil de Nancey.
Bylo zde všechno možné. Konve a nádrže na mučení vodou, skřipce, klíny, španělské boty s ostrými hřeby, olověné vesty se šrouby na stahování a kamenné stoličky pro ty, kteří měli nejdříve mučení přihlížet. Nad stoličkami a jinde

zase přímo na stoličkách byly železné kruhy a límce podle toho, bylli vězeň připoután za trup nebo za hrdlo. Z kruhů trčely veliké šrouby, aby se mohlo tělo mučeného .libovolně utahovat nebo natahovat. Vedle vyhaslé kovářské pece visely železné tyče. Některé z nich měly ostré hroty, jiné širokou plochu, způsob mučení byl však týž. Doběla rozžhavené konce se přikládaly na odhalené části lidského těla.
Jindřich se otřásl hnusem a spěchal za kapitánem. V šeru mučírny náhle o cosi zakopl. "Co je to?" zeptal se.
"Žlab, Sire. Odtok."
"Na vodu?"
"Ne, ha lidskou krev, Sire."
"Pane de Nancey, pospěšme si, chtěl bych být již ve svém pokoji," prohlásil král navarrský.
"Sire, ještě pár kroků a budete na místě," ozval se kdosi z chodby za mučírnou. Jindřichovi připadal
474

hlas známý a zrychlil krok. Konečně viděl novému muži do tváře.
"To jste vy, Beaulieu?" podivil se, "co zde děláte?"
"Byl jsem právě jmenován guvernérem zámku, Vaše Veličenstvo."
De Beaulieu se potom pozdravil s panem de Nancey. Kapitán odevzdal guvernérovi zapečetěnou obálku, uklonil se a odešel.
"To není špatné," zasmál se Jindřich, když osaměli, "první vězeň a hned král! To je vlastně pro vás vyznamenání."
"Sire, odpusťte mi, nemohu za to, že jste zde. Po pravdě řečeno nejste prvním vězněm. Před vámi sem přivedli dva šlechtice," řekl novopečený guvernér Beaulieu.
"A které?" podivil se Jindřich. "Promiňte, zapomněl jsem, že jako vězeň nemám právo klást otáz
i u
ky.
"Sire, nikdo mi nezakázal mluvit, mohu vám klidně sdělit jejich jména. Jsou to pánové de La Mole a de Coconnas."
"To je náhoda! Byl jsem u toho, když je zatýkali. Jsou to dobří mládenci. Doufám, že si příliš nenaříkají na osud?"
"Sire," řekl guvernér, "jeden z nich je veselý a zpívá si, druhý naříká a vzdychá."
"Kdo je ten vzdychající nešťastník?"
"Pan de La Mole, Sire."
"Ano., ano. Já, přiznám se, dovedu spíše pochopit toho, který naříká. V žádném vězení není nic k smíchu..,, ani zde to není jiné. Leda že by byli umístěni."
"Ti pánové jsou až úplně nahoře ve čtvrtém poschodí."
Král navarrský si povzdechl, i on by nejraději by co nejvýše. Čtvrté patro je rozhodně bezpečnější než místo vyhrazené pro krále a prince.
"Pane de Beaulieu, zaveďte mne do cely, rád bych se někde posadil, cítím se dnes dosti unaven."
475

"Zde," řekl guvernér a ukázal na dveře označené číslem dvě.
"Proťpak mi dáváte dvojku?" zeptal se Jindřich, "proč ne číslo jedna? Na tomto patře přece nikdo není. Myslel jsem, že zde budu sám."
"Pokoj je zadán, Vaše Veličenstvo," odpověděl Beaulieu.
"Očekáváte vězně? Že by zatkli ještě někoho urozenějšího?" kroutil nechápavě hlavou Jindřich Navarrský.
"Sire, neočekávám vězně. Řekl jsem pouze, že pokoj je zadán."
"A kdo je to tedy?"
"Sire, prosím, nenaléhejte na mě, jsem zavázán
mlčením a nechci se prohřešit proti povinnostem
guvernéra zámku."
"To je něco jiného, pane," odpověděl Jindřich a zmlkl. Beze slova vešel do své cely. Místnost se záhadným návštěvníkem nemohl pustit z hlavy.
Guvernér, plný zdvořilosti, se předem omlouval za možné nedostatky královského vězení a neustále opakoval, že zařídí vše, co si bude jeho vznešený vězeň přát. Potom umístil před dveře Jindřichovy cely dva vojáky a obřadně se rozloučil.
Teprve později se Jindřich dozvěděl, že jeho sousedem byl sám guvernér. Karel IX. přikázal, aby de Beaulieu byl neustále vedle krále navarrského osobně na stráži, aniž směl vězeň něco tušit.
"A nyní," řekl de Beaulieu důstojníkovi stráží, "půjdeme ještě nahoru. Chci se

podívat na ty dva nové přírůstky."
Guvernér v doprovodu důstojníka vystoupil o tři patra. Hned proti schodišti byly těžké kovové dveře opatřené dvěma zámky a třemi obrovskými závorami. Žalářník odemkl zámky a uvolnil závory.
"Mordie! Otevřete přece!" ozval se z nitra veselý hlas. "Kamna jsou strašně horká, udusím se. Jen pojďte dál, musí se to tady trochu vyvětrat."
"Okamžik, pane," řekl důstojník, když otevřel, "ustupte ode dveří! Nepřišel jsem větrat, přivedl jsem pana guvernéra."

"Sám pan guvernér?" smál se Coconnas, "a co mi nese?"
"Přišel vás navštívit, pane."
"Pan guvernér mi prokazuje velikou čest. Že prosím, ať vejde."
De Beaulieu vstoupil do cely s ledovou zdvořilostí. Jeho přísný pohled zmrazil Coconnasův úsměv.
"Máte u sebe peníze?" zeptal se guvernér.
"Ne," odpověděl hrabě.
"A šperky?"
"Jenom jeden prsten."
"Dovolíte, vezmu si jej."
"Mordie!" Coconnas zrudl vztekem, "máte štěstí, že jste guvernérem věznice a já vaším vězněm!"
"Služba králi, pane, musíte se podvolit."
"Pane, v duchu se omlouvám darebákům, kteří mne nedávno chtěli obrat na PontNeuf. Třeba jednali z rozkazu krále a já jsem je urazil, když jsem si myslel, že to jsou zloději," zasmál se Coconnas a stáhl prsten.
"Děkuji vám, pane," řekl stroze guvernér, vzal prsten a vyšel z cely, "pane důstojníku, zamkněte za vězněm dveře. Půjdeme ještě k tomu druhému!"
Guvernér s žalářníkem pokračovali v cestě. Až na samém konci chodby byla cela zabezpečena týmž způsobem jako Coconnasova. Znovu se opakovalo odemykání zámků a uvolňování závor.
První, co guvernér zaslechl, když bylo vše otevřeno, byl dlouhý, bolestný povzdech.
Musíme přiznat, že tato cela byla mnohem temnější, pochmurnější než ta, kterou guvernér právě opustil. Čtyři malá zamřížovaná okénka byla tak úzká, že do cely nevnikalo skoro žádné světlo. Nadto byla umístěna tak vysoko, že vězni, na rozdíl od předcházejícího, neposkytovala žádný výhled.
Hrabě de La Mole seděl v temném koutě, hlavu opřenou do dlaní. Zdálo se, že příchod guvernéra s důstojníkem vůbec nevnímá. "Pan de La Mole?" ozval se de Beaulieu.
"Ano," odpověděl tiše mladík a nepatrně nadzvedl hlavu.

477
476

"Musím vás prohlédnout, pane," prohlásil guvernér.
"To je úplně zbytečné," řekl La Mole, "všechno vám odevzdám. Mám u sebe tři sta tolarů, nějaké šperky a zde tyto prsteny."
"Dejte mi to, pane."
"Zde," odpověděl La Mole a podával guvernérovi peníze, drahocennou sponu z kabátce a jednu menší z klobouku. Potom si stáhl prsteny a přiložil je k hromádce peněz.
"Víc nemáte, pane?"
"Pokud vím, tak ne," řekl mladík a obrátil všechny své kapsy.
"Na krku máte zlatý řetízek. Co na něm visí?" ptal se de Beaulieu.
"To není šperk, ale posvátná památka."
"Dejte mi to." ,
"Jakže, vy byste požadoval.?"
"Mám rozkaz ponechat vám jenom oděv a odebrat vám všechny šperky. Tu relikvii vám musím také zabavit."
La Mole utrhl medailónek a nenávistně pohlédl na guvernéra. Potom se však uklidnil a lhostejným hlasem řekl: "Pane, ukáži vám, co po mně žádáte."
La Mole otevřel zlatý ovál, v němž byla uložena miniaturní podobizna ženy. Tvářil se, že chce ušetřit guvernérovi práci, a postoupil k místu, kde bylo přece jenom trochu světla, aby mohl snadněji vyprostit maličký obrázek z těsného zlatého pouzdra. De Beaulieu stál u dveří a pozoroval každý La Molův pohyb. Mladík bleskurychle přiložil podobiznu ke rtům, několikrát ji políbil, potom jí mrštil o zem a rozdupal podpatkem jezdecké boty.

"Pane!" vykřikl guvernér. Přiskočil k hraběti a rychle se shýbl k zemi. Miniatura byla však rozdupána na prach.
"Král chtěl šperky, zde jsou," řekl klidně La Mole, "nemá však právo žádat podobiznu. Vezměte si ten medailónek, pane, je z čistého zlata."
"Budu si na vás stěžovat Jeho Veličenstvu, pane!" vykřikl guvernér a vyšel z cely.

Důstojník vytáhl klíče a chystal se pečlivě uzamknout celu nešťastného hraběte. Když zaslechl ze schodiště ozvěnu guvernérových kroků, vrátil se rychle zpátky do cely.
"Ještě že jste mi dal těch sto tolarů předem," usmíval se žalářník, "jinak by vás obrali o všechno a já bych nemohl zařídit slíbenou schůzku s vaším přítelem. To víte, předpisy jsou předpisy a pan guvernér nastoupil právě dnes. Zaplatil jste mi předem, splním svůj slib. Možná že zítra by již bylo pozdě. Pojďte."
La Mole vyšel z cely, proběhl chodbou a již stál u dveří, za nimiž Coconnas trávil svůj čas rozjímáním o budoucnosti.
Žalářník odemkl dveře a oba přátelé si padli do náruče. Důstojník nechal dveře pootevřeny a vyšel hlídat na chodbu, aby oba šlechtice nikdo nepřekvapil anebo, a to je pravděpodobnější, aby ho nikdo nepřekvapil při hrubém porušení vězeňských předpisů.
"Příteli," šeptal radostně Coconnas, ale jeho šepot se podobal spíše řevu, "také byl u tebe guvernér?"
"Ano."
"A obral tě o všechno?"
"Jako tebe," smál se La Mole.
"Já jsem měl jenom prsten od vévodkyně, nic víc."
"A peníze?"
"Ty jsem dal našemu hodnému dozorci, aby nám umožnil tuto návštěvu," přiznal se hrabě de Coconnas.
"To je dobré," šeptal La Mole, "já jsem mu dal také. Zdá se, že bere oběma rukama."
"Co? Ty jsi mu dal také! A kolik?" zeptal se Coconnas.
"Sto tolarů."
"Tím lépe. Zřejmě potřebuje peníze a udělá, co budeme chtt. Jenže.. .teď už jsme bez peněz, snad s tím aspoň pár dnů vystačí."
"Pochopil jsi, proč jsme vlastně ve vězení?" zeptal se La Mole. "

478
479

"Jistě, někdo nás prozradil., anebo zradil," odpověděl Coconnas.
"Kdo Jiný než vévoda ĎAlengon."
"Škoda, měl jsem tenkrát pravdu. Chtěl jsem mu zakroutit krkem, to ty jsi mi v tom zabránil," zlobil se Coconnas.
"A co myslíš? Je to s námi vážné?" ozval se sklíčeně La Mole.
"Obávám se, že tentokrát je to horší, než si myslíme," řekl Coconnas.
"Že by šli tak daleko . a chtěli nás mučit?"
"Také mě to napadlo."
"Budeš mluvit?" zeptal se La Mole.
"A ty?"
"Ze mne nedostanou ani slovo," ujistil svého přítele La Mole a po tváři se mu rozlil ruměnec, "doufám, že budu dost silný."
"No, já ti zase slibuji," prohlásil Coconnas, "kdyby došlo k tomu nejhoršímu, já mluvit budu. A řeknu jim toho hodně."
Hrabě de La Mole zděšeně pohlédl na přítele.
"Neboj se," usmál se Coconnas, "budu mluvit tak, aby z toho měl pan vévoda ĎAlengon zatraceně těžkou hlavu. Mordie, nebude se mu dobře spát."
La Mole již nemohl odpovědět. Přiběhl žalářník, zaslechl nějaký podezřelý zvuk a rychle zavřel kaž.dého vězně do vykázané cely.
LV
VOSKOVÁ FIGURKA
Již osmý den byl Karel IX. upoután na lože. Vysilující horečku přerušovaly jenom prudké záchvaty, připomínající epilepsii. Při oněch záchvatech dral se nemocnému z hrdla nelidský řev, nesoucí se spolu s hrozivou ozvěnou starými chodbami Louvrů. Gardisté v blízkosti králova bytu jen s největším přemáháním pokračovali

ve službě. Kdo mohl, opouštěl křídlo i patro, kde nešťastný panovník bydlel. Když záchva
480

ty pominuly, král aspoň na chvíli vstával z lože a opřen o chůvu procházel se celý zesláblý po ložnici. Jeho oči byly bez lesku, vyhaslé, jeho mlčení bylo hrozné. Byla v něm nenávist, zloba, pohrdání i touha po pomstě, byla v něm beznaděj vyvolaná marným zápasem, zoufalství z blížícího se konce.
Opravdu nelze popsat Karlovo mlčení. Každý si je vykládal po svém. Kateřina Medicejská a vévoda ĎAlengon se králi vyhýbali, Markéta bezvýsledně hledala slova útěchy pro zoufalého bratra. Nakonec, když jí král nedovolil navštívit Jindřicha, stáhla se i ona do svých pokojů a nikam nevycházela.
Král navarrský zůstával ve Vincennes a na výslovný rozkaz Karla IX. mu byly zakázány jakékoli návštěvy. Opravdu, všichni se domnívali, že Jindřich upadl v naprostou nemilost. Královnamatka a vévoda si s klidem vydechli, byli přesvědčeni, že obávaný Béarňan je definitivně ztracen. Jindřich zase klidně vdechoval svobodný vzduch ve Vincennes, klidně jedl a pil, s klidem uléhal na vězeňské lože, které, protože bylo v prvním poschodí, v ničem známé vězení ani nepřipomínalo.
U dvora nikdo skutečnou příčinu králova onemocnění neznal. Ambroise Pare a jeho kolega Mazille rozpoznali zánět žaludku a to bylo vše. Léky, které Karlovi IX. předepsali, vyléval král do zvláštní nádoby a stará chůva je potají vynášela z paláce. Namísto toho podávala nemocnému třikrát denně lék, jak jej předepsal René. Bílky rozšlehané v čerstvém mléce.
Devátý den ráno se král probudil s pocitem zřetelné úlevy. Přikázal strážím, aby k němu zavolaly dvořany. Poprvé se otevřely dveře královy ložnice, konečně spatřili dvořané nemocného panovníka. Byl to krutý pohled a první návštěvnici se bezděky zastavili ve dveřích. Králův obličej byl nápadně bledý a téměř průhledný. Jeho čelo mělo podivný nádech ostré žluti, oči zalité krví vystupovaly z černých očních důlků a s námahou se soustřeďovaly na jediné místo. Tak strašné následky zanechala na čtyřiadvacetiletém králi ona neznámá choroba, která ho zákeřně přepadla na lovu se sokoly.
481

Konečně se Karlův přijímací pokoj zaplnil dvořany. Také Kateřině, vévodovi ĎAlengon a Markétě oznámili, že král přijímá. Všichni tři vešli, jeden po druhém, v krátkých časových intervalech. Kateřina zůstávala klidná, ĎAlengon se usmíval, Markéta byla zdrcena.
Královnamatka se posadila na okraj synovy postele, nevšímajíc si pohledu, kterým ji nemocný přivítal. Vévoda zůstal stát u lože, Markéta se opřela o malý stolek, a když zahlédla bratrovu bledost a ztrhané rysy, nemohla se ubránit slzám. Karlovi nic neušlo, viděl Markétin smutek i slzy a pokynul jí nenápadně hlavou. Byl to nepatrný pohyb a byl určen jenom Markétě. Sestra okamžitě pochopila a její tvář se rozjasnila.
Obávala se o svého manžela, chvěla se o milence, Karel to zřejmě pochopil a dal jí znamení, aby byla klidná.
"Drahý synu," promluvila jako první Kateřina Meditejská, "jak se vám daří?"
"Lépe, matko, jak vidíte."
"Co vám říkají lékaři?"
"Lékaři?" Karel IX. se s námahou usmál, "ti mají největší radost, když mohou vést učenou při o mé nemoci, jinak na ně příliš nespoléhám. Madelon, podej ml můj nápoj."
"Co vám předepsali, synu?" pokračovala Kateřina.
"Matko, kdopak se vyzná v jejich lécích," odpověděl král a rychle vypil šálek známého obsahu.
"Sire, vám by pomohla procházka na slunci a lov," řekl ĎAlengon.
"listě," odpověděl Karel s úsměvem, jehož smysl nemohl vévoda neuhodnout, "poslední lov mi však dosti uškodil."
Karel vyslovil svou odpověd1 s takovým důrazem, že rozhovor mezi dvořany rázem utichl. Potom král pohnul hlavou a přítomní pochopili, že slyšení je u konce. DAlengon přistoupil k loži, jako by chtěl králi
stisknout ruku, v poslední chvíli se však rozhodl ji
nak. Pozdravil a odešel s ostatními dvořany. ?

Markéta poklekla k loži. Něžně uchopila bratrovu vyhublou ruku a vroucně ji políbila. Potom, aby neviděl její nové slzy, rychle se otočila a odešla.
"Drahá, dobrá Margot," šeptal král na rozloučenou.
V ložnici zůstala již jen Kateřina. Pozvolna se přibližovala ke Karlovi. Nemocný

pohlédl do jejích bezcitných očí a s hrůzou se odsunul až na sám okraj lože, jako by se vyhýbal jedovatému hadu. Králi se vryla Reného slova do paměti a ani na chvíli o Florenťanově výpovědi nezapochyboval.
"Vy tu zůstáváte, Madame?" zeptal se posměšně.
"Ano, synu. Chtěla bych si s vámi pohovořit o velice důležitých věcech," odpověděla královnamatka, "před chvílí jste mluvil o svých lékařích. Řeknu vám jedno, že vaší nemoci nerozumějí."
"Madame."
"Ano, nerozumějí. Zkoumají výsledek, ale neptají se po příčině. Léčí příznaky, a ne samu nemoc."
"Matko," řekl udiveně král, "máte asi pravdu. Co mám tedy podle vás dělat?"
"Vaše dlouhá nemoc by mohla oslabit sílu našeho království. Jako milující matka mám na zřeteli dobro státu. Když jste stonal, radila jsem se s největšísai učenci."
"S lékaři, matko?" přerušil ji král.
"Ano. S těmi, kdo dovedou léčit tělo, a s těmi, kdo dovedou vyléčit duši, drahý synu."
"Ty druhé neznám a ani po nich netoužím. Není to právě příjemné, když někdo čte v duši, a teprve potom duši léčí. A k jakému závěru jste dospěla, matko?"
"Přináším vám lék, který má uzdravit l vaše tělo l vaší duší."
Karel se znovu zachvěl. Napadlo ho, že je Kateřina překvapena, jak dlouho odolává jejímu jedu, a že se nyní rozhodla vše skoncovat.
"Kde je ten lék?" zeptal se konečně a mírně se nadzvedl v loktech,
"Synu, vyslechněte mne aspoň na chvíli. Máte mocné a skryté nepřátele, jejichž pomsta vraždi třeba i na dálku."

482
483

"Mečem nebo jedem?" zeptal se Karel nespouštěje z matky oči.
"Ne. Mají prostředky mnohem jistější, a proto hroznější," pokračovala Kateřina.
"Matko, mluvte jasně a bez oklik!"
"Vím, že nevěříte tajným vědám a magii, ale kořeny svého onemocnění musíte hledat právě zde. Někdo, kdo vás nenávidí a nemá odvahu se proti vám postavit jako muž proti muži, spojil se s nejhoršími kouzly a z temnot, z dálky kuje proti vám pikle. Pracoval proti vám bez pomahačů, proto byl nepolapitelný, proto za sebou nenechával žádné stopy, proto byl tak mocný."
"Matko, to je snad příliš!" rozzlobil se Karel IX.
"Ne. Jen si dobře vzpomeňte na nedávné přípravy k útěku. Vše bylo tak dobře vymyšleno, že měla být zabezpečena beztrestnost i vrahovi."
"Vrahovi!" vykřikl Karel, "kdo se pokusil mne zavraždit?"
Konečně byla Kateřina spokojena. Dostala syna tam, kam chtěla. "Vy o tom pochybujete, synu, ale já mám jistotu."
"Jak mne tedy chtěli zabít? Mluvte, matko!"
"Zde, podívejte se, touto soškou," řekla Kateřina a vyňala z pláště voskovou figurku z dílny Florenťana Reného.
"Váš bratr vévoda ĎAlengon to odhalil," dodala královnamatka.
"Můj bratr?" opakoval král, překvapen samozřejmostí, s jakou se matka dovedla přetvařovat. "Co je to za figurku?"
"Podívejte se, synu. Soška je oblečena do královského pláště ."
"No a . To má být důkaz?" zeptal se Karel, čím dál víc roztrpčen intrikami vlastní matky.
"Na hlavě má královskou korunu," pokračovala Kateřina, "v srdci je zabodnuta jehla. Sire, poznáváte se?"
"Já? Ta soška se mi má podobat?"
"Ano. Má váš plášť, vaši korunu."
484

"Kdo ji udělal? Vím, řekněte mi, že to byl Jindřich, viďte?"
"Ne, Sire."
"Pak už tedy vůbec ničemu nerozumím!"
"Sire, Jindřich ji nevyrobil, máli být moje odpověď přesná. JNTašli ji v bytě mladého šlechtice, který měl v den lovu se sokoly připraveného pro Navarru čerstvého koně a mezka s nákladem. Sošku nalezl pan generální prokurátor Laguesle."
"Tak to tedy byl La Mole!"
"Ano, Sire, právě tento mladíček měl sošku s vaší podobou. Jen se podívejte

pozorněji. Jehla protíná přesně srdce a na sošce je velké písmeno M, počátek slova mrtev. To je smrt, vaše smrt, synu."
"Podle vašeho názoru usiluje La Mole o můj život. Je to tak?"
"Ano, Sire. Jako dýka, která ohrožuje srdce. Ale nezapomínejte, za dýkou je ruka .!"
"Tak zde je příčina mé nemoci?"
"Ano, Sire."
Karel se usmál.
"Vy mi nevěříte, synu?" tvářila se dotčeně královnamatka.
"Nevyznám se v těch vědách jako vy, matko. Studovala jste je celý život. Rozumíte i chemii."
"Synu, věříte mi aspoň nyní?"
"Jistě, Madame."
"Neříkáte to jen ze slušnosti, Sire?"
"Ne, věřím vám."
"Sám Bůh mi pomohl, synu. Dám sloužit mši, abych poděkovala Prozřetelnosti," radovala se Kateřina Medicejská.
"Ano. Vám pomohl Bůh, pomůže i mně? Konečně znám původce své nemoci a vím, koho potrestat," povzdechl si Karel.
"Koho potrestáme . ?"
"La Mola přece. Sama jste řekla, že je vinen."
"Ne, to jsem neřekla, La Mole byl jenom nástrojem, ale rukou."
"Dobrá," přerušil ji Karel, "potrestáme nejdříve nástroj a uvidíme. Chápu, že pro mé záchvaty hledáte
485

vysvětlení v magii, uvidíme, jak to pomůže. Až vyjde pravda na světlo, potrestám i další viníky. Ten mladík se nám hodí, začneme tedy jím. A máli spoluviníky, tak jistě promluví, to mí věřte, Madame."
Ano, myslela si královnamatka, promluví. Kdyby nechtěl, máme již spolehlivé prostředky, ty mu rozváží jazyk, a dodala nahlas: "Sire, dovolíte, aby se začalo vyšetřovat?"
"Přeji si to, Madame," odpověděl král, "čím dřív, tím lépe."
Kateřina stiskla synovi ruku a vyšla z ložnice příliš rychlým krokem, takže nezaslechla potutelný smích, jímž ji Karel vyprovázel.
Král se zamyslel. Zdálo se mu nebezpečné nechat odejít ženu, která by v několika hodinách mohla vykonat tolik zla, že by nebylo možné cokoli zachránit. Právě ve chvíli, kdy chtěl zavolat velitele stráže, pohnul se závěs u dveří vedoucích k chůvě.
Do ložnice vstoupila Markéta. Byla na smrt bledá a oči měla rozšířené hrůzou. Podívala se na bratra a vrhla se k jeho loži. "Och, Sire, vy přece víte, že každé její slovo je lež. Tušila jsem, co se bude dít, a proto jsem se vrátila. Zapřísahám vás při svém vlastním životě, ona lže!"
"Myslíš, Margot?"
"Jsem si tím jista, Sire. Vím, je to strašné, obviňovat vlastní matku, ale je to tak. Znáte její zlobu, nenávist, její věčné podezřívání! Rozhodla se, že je bude pronásledovat až do konce, a nic ji před tím nezastaví."
"Pronásledovat. ? Koho chce pronásledovat?" ptal se král šeptem.
Karel i Markéta, snad si to ani neuvědomovali, obávali se promluvit nahlas. Děsil je zvuk vlastních slov nad ložem nemocného.
"Především Jindřicha. Ano, toho Jindřicha, který vás upřímně a bratrsky miluje a je vám oddán tělem i duší."
"Margot, věřím ti. Sám jsem se o tom přesvědčil," ujistil ji král Karel.
"Sire, nechápu vás! Mluvíte o Jindřichově odda
486

nosti, věříte mu, a přece Jste ho dal zatknout a odvést do Vincennes."
"Margot, něco ti prozradím. Jindřich mne o to sám požádal."
"On sám? To snad ."
"Ale ano, Margot. Víš přece, jaké má někdy prapodivné nápady. Možná že se tentokrát mýlí, možná že má pravdu. Bude se cítit ve zdech a zamřížovaných oknech Vincennes bezpečněji než zde v Louvrů. A já zase mám předstírat, jak jsem mu slíbil, že u mne upadl v nemilost."
"Již chápu," usmála se Markéta, "je tedy v bezpečí?"
"Spolehni se! Beaulieu mi za Jindřicha ručí vlastní hlavou. Proto jsem ho jmenoval guvernérem ve Vincennes."
"Děkuji vám, bratře. O svého manžela se tedy nemusím obávat, ale., Sire, nevím, jak bych."

"Co tě ještě trápí, Margot?"
"Sire, je ještě jeden muž., jistě není správné, že se o něho zajímám, ale vám se mohu přiznat, jste můj bratr," odpověděla Markéta.
"O kom to mluvíš, Margot?"
"Sire, ušetřte mne . Nemám odvahu vyslovit před vámi jeho jméno."
"Pan deLa Mole, viď?"
"Běda mi," řekla Markéta hlasem plným zoufalství, "již jednou jste ho chtěl zabít, Sire. Jenom zázrakem unikl vaší královské pomstě."
"Tenkrát měl na svědomí zločin jeden, dnes má však ."
"Sire, vždyť jsem vám řekla, že je nevinen!"
"Margot, slyšela jsi matku? Slyšela jsi o voskové figurce s královským pláštěm, korunkou a srdcem probodnutým jehlou?"
"Vím o tom, Sire. Bylo to kouzlo, které mělo vzbudit lásku u ženy jeho srdce. Proto ta jehla."
"A co to písmeno M?"
"To je začáteční písmeno ženy, již pan de La Mole miluje, a rozhodně neznamená smrt, jak si to vymyslela matka."

"jak se jmenuje ona žena?"
"Sire, jmenuje se Markéta," řekla královna navarrská a vrhla se před svým bratrem na kolena. Uchopila královy ruce a skryla v jeho dlaních svůj obličej zalitý slzami.
"Ticho, sestro. Ticho," šeptal Karel a opatrně se rozhlížel kolem, "neboť tak, jako jste před chvílí slyšela vy, tak by někdo mohl slyšet i vás."
"Ať, co na tom záleží!" řekla Markéta a pozvedla své krásné oči, "každý mne může slyšet, dokázala bych prohlásit před celým dvorem, že je hanebné zneužít lásky mladého šlechtice a poskvrnit jeho čisté jméno nařčením z vraždy!"
"Margot, co kdybych ti řekl, že i já znám pravdu? Kdybych ti řekl, že La Mole je nevinen?"
"Bratře! Vy to víte?"
"Ano. Znám skutečného viníka."
"Skutečného viníka?" opakovala Markéta, "pak tedy byl spáchán zločin, Sire!"
"Ano. Možná úmyslně, možná neúmyslně, ale spáchán byl," řekl král Karel IX.
"A na vás, Sire?"
"Ano."
"To přece není možné."
"Není možné.? Jen se na mne podívej, Margot."
Mladá žena pohlédla na svého bratra a zachvěla se.. Bílá, skoro průhledná pleť a ztrhané rysy ve tváři nebyly tedy příznakem náhodného onemocnění.
"Margot, nejsou mi dopřány ani tři měsíce života," dodal král.
"Vám, bratře?" šeptala bolestně Markéta, "tobě, můj drahý Karle?"
"Margot, otrávili mne."
Králova sestra vykřikla hrůzou.
"Tiše," domlouval jí Karel, ,,právě proto je nutné,
aby si mysleli, že umírám na magické čáry a kouz
la." : :
"Ale proč? Proč? Vždyť jste sám říkal, že skutečného viníka znáte!" namítla Markéta, "není to La

Mole, není to ani můj manžel! Ach Bože, je to snad.?"
"Kdo?" zeptal, se Karel.
"Můj bratr ., vévoda ďAlengon .?"
"Snad."
"Anebo naše matka?"
Král neodpověděl.
Markéta se mu znovu podívala do tváře a z jeho očí vyčetla vše, co Karel nechtěl vyslovit. Znovu padla na kolena a bolestný pláč otřásal celým jejím tělem. "Ne ., to přece není možné .!" šeptala, "řekni mi, můj Bože, že to není možné."
"A přece je to tak, Margot," řekl král nutě se do smíchu, "škoda, že zde není René. Vysvětlil by ti, jak se to stalo."
"René?"
"Ano, právě on. Řekl by ti, jak ho navštívila žena, které se až dosud neodvážil nic odepřít, jak si od něho odnesla knihu o sokolnictví. Každou stránku této knihy napustila prudkým jedem, který se přenesl do těla někoho, komu ani nebyl určen. Možná že to byla jen náhoda. Ale co když to byl trest boží? René zde není, chcešli, mohu ti onu knihu ukázat, Margot. Mám ji vedle. A René tam vepsal

vlastní rukou, že knihu, která by ještě mohla otrávit nejméně dvacet lidí, sám předal své krajance. Tvé matce, Margot!"
"Tiše, Karle, proboha, mluv tišeji," šeptala zděšená Markéta.
"Již chápeš, proč je naprosto nutné, aby si mysleli, že umírám na čáry a kouzla magie?"
"Strašné! To je příšerné, Karle. Ale proč má být odsouzen nevinný člověk? Sire, dejte hraběti milost, prosím vás o to."
"Margot, vím, že je nevinný. Je. však nezbytně třeba, aby ho pokládali za viníka. Musíš oželet smrt svého milence, jde o záchranu královského domu, o čest našeho rodu. Já musím zemřít, aby toto hrozné tajemství zemřelo se mnou."
Markéta sklonila hlavu. Věděla, že u bratra již ničeho nedosáhne. Naposledy políbila Karlovi ruku
489

a vyšla z ložnice. Po tváři jí volně stékaly slzy. Markéta se již nesnažila zabránit pláči. Zbývala jí nyní jediná naděje, její vlastní síla a statečnost. Královnamatka, jak to Karel IX. předvídal, neztrácela čas. Napsala generálnímu prokurátorovi Lagueslovi dopis. Tento list se podivnou hrou osudu zachoval a slovo od slova svědčí ještě i dnes o krvavém příběhu z dob panování Kateřiny Medicejské.
"Pane prokurátore, dnes večer mi potvrdili, že hrabě de La Mole se dopustil svatokrádeže. V jeho pařížském bytě bylo nalezeno množství zlověstných věcí, jako knihy a písemnosti: Prosím Vás, abyste urychleně povolal předsedu soudu a vyřetřil co nejrychleji případ s voskovou figurkou, jíž zasadili do srdce ránu, a to proti králi.
Kateřina"!
LVI
NEVIDITELNÉ ŠTÍTY
Den po odeslání dopisu, který čtenář právě dočetl, vstoupil guvernér zámku do cely hraběte de Goconnas s úctyhodným doprovodem dvou ozbrojených dozorců a čtyř soudců v černých talárech. Beaulieu vyzval vězně, aby ho následoval do sálu,.kde již čekali generální prokurátor Laguesle a další dva soudcové.
Coconnas trávil ve vězení již osmý den a po celou tu dobu přemýšlel o situaci, v níž se ocitl. Dík důstojníkovi, kterého oba přátelé podplatili, mohl se denně aspoň na chvíli sejít s hrabětem de La Mole, aby se domluvili přesně na tom, jak odpovídat u výslechu. Coconnas byl přesvědčen, že s trochou šikovnosti a štěstí všechno dobře dopadne. Důkazy proti nim byly nedostačující a nebyly o nic horší a o nic lepší než u ostatních hugenotů zatčených před pavilónem Františka I.
i
1 A. Dumas připomíná, že znění dopisu je doslovné. 490

Jindřich 9 Markétou nebyli přistiženi při útěku a bylí, aspoň jak se Coconnas domníval, stále na svobodě. Celá aféra se týkala především královského dvora a nikdo nebude chtít, aby byli Jindřich se svou manželkou kompromitováni, zvláště když Markétu, a to přece věděl každý, měl král Karel IX. ze svých sourozenců nejraději. Kromě toho uklidňovala Coconnase ještě Jedna věc. Od nástupu nového guvernéra byli bez peněz a neměli, čím by žalářníka podplatili. Tento muž jim však i nadále a s naprostou samozřejmostí umožňoval vzájemná setkání. Je možné, že se spokojil s penězi, které mu oba přátelé dali hned po zatčení, stejně pravděpodobné však bylo, že někdo velice mocný a vlivný držel nad našimi přáteli ochrannou ruku. A tak si Coconnas zvykl nazývat neznámého dobrodince heslem skládajícím se ze dvou slov: Neviditelné štíty, i když La Mole měl o této teorii jisté pochybnosti.
Až dosud se všechny výslechy týkaly krále navarrského, příprav útěku a spoluúčasti, kterou oba mladí šlechtici vytrvale zapírali. Coconnasovy odpovědi byly stejně neurčité jako obratné. Měl předem rozmyšleno vše, co říkal, a jeho záměr se mu dařil. Také tentokrát chtěl pokračovat stejným způsobem, ale již při druhé otázce poznal, že se vyslýchající začínají nápadně zajímat o něco úplně jiného.
Na Coconnase se hrnuly dotazy ze všech stran. Jejich rychlost ho zpočátku mátla. Soudcové, hned před ním, hned vedle, hned za jeho zády, mluvili o překot, hrabě nevěděl, na kterého z nich dříve pohlédnout, kterému odpovědět. A znovu a znovu tytéž otázky. Kdy s kým byl u dvorního voňavkáře Reného, co ví o voskové figurce a na čí příkaz byla zhotovena? Kdo ji objednal? Hrabě de La Mole nebo on sám? Coconnas se však brzy vzpamatoval. Můžeme dokonce říci, že se i uklidnil. Byl přesvědčen, že se výslech dostal do slepé koleje. Až do včerejška byl obviňován ze spiknutí, z napomáhání při útěku, dnešní dotazy mu připadaly malicherné a chvílemi

i směšné. Obrovské podezření ze zrady krále se smrsklo do malé, ani ne dvaceticentimetrové figurky z vosku. Odpověděl proto s úsměvem, že ani on, ani jeho přítel si již dávno nehrají s panenkami, a s radostí si všiml, že se soudcové jeho výrokům několikrát srdečně zasmáli.
Nakonec Coconnas opouštěl síň s pocitem vítěze as přesvědčením, že tento výslech byl již poslední. Cestou do své cely si vesele prozpěvoval a dělal takový hluk, že zoufalý La Mole, protože všechno slyšel, musel dospět k závěru, že den jejich propuštění se blíží.
Potom předvedli před soudce druhého obžalovaného. La Molle, stejně jako Coconnas, okamžitě ke svému údivu zjistil, že vyšetřování je vedeno novým směrem. Ptali se ho na jeho návštěvy u Florenťana. Odpověděl, že tam byl jenom jednou. Ptali se ho, kdo tenkrát objednal voskovou figurku. Odpověděl, že mu René ukázal sošku již hotovou. Ptali se ho, koho měla soška představovat. Odpověděl, že ženu. Ptali se ho, proč měla kouzla způsobit smrt muže, kterého představovala. Odpověděl jim, že soška měla vzbudit lásku ženy, kterou miloval. A znovu se na něho sypaly otázky, znovu se soudci ptali na muže, jenž se měl stát obětí těchto kouzel. Hrabě de La Mole opakoval vytrvale stále totéž. Soška představovala ženu a kouzla měla přivolat lásku oné ženy.
Jeho odpovědi soudce zviklaly. Další výslech se jim zdál zbytečný. Mladý hrabě odpovídal s jistotou, ani jednou nezaváhal, ani jednou se nepodřekl. Soudcové se právě chystali přerušit výslech, když do síně vešel zvláštní posel a předal generálnímu prokurátorovi list s jedinou větou:
"Budeli obžalovaný zapírat, použijte útrpného
práva. "
Laguesle schoval list, usmál se na La Mola a vyšetřování ukončil. Mladík se vrátil do své cely tér měř se stejnou radostí jako před ním Coconnas.
492

Asi za hodinu zaslechl na chodbě tlumené kroky, které se zastavily u dveří jeho cely. La Mole vyskočil v domnění, že přichází Coconnas. Zámek se nepohnul, ale ve škvíře mezi dveřmi a podlahou zahlédl hrabě bělostný lístek. Rychle se shýbl k zemi a zvedl ho. Bylo na něm napsáno známým rukopisem: "Odvahu, bdím!"
S mladíkem se radostí zatočil celý svět, zdálo se mu, že umírá radostí. Potom pokryl kratičký dopis horoucími polibky a znovu a znovu si předčítal ona dvě slova napsaná rukou nejmilovanější ženy. "Jsem zachráněn," šeptal si radostně, "nezapomněla na mne."
Opustíme nyní na chvíli celu, abychom nerušili bezmezné štěstí mladého hraběte, a vstoupíme s čtenářem do domku v ulici Tizon, abychom blíže osvětlili to, co Coconnas nazýval Neviditelnými štíty.
Zoufalá Markéta opustila Louvre a uchýlila se do pokojů, kde ještě přednedávnem prožívala nejsladší chvíle lásky a něhy. Nesmírná bolest drásala srdce mladé ženy, úzkost ji svírala ledovýma rukama a strach opanoval všechny její myšlenky.
"Být mocnou a bohatou královnou, být mladou krásnou ženou a trpět tak, jak právě trpím," šeptala si, "to je nesnesitelné."
Uprostřed mučivé samoty se náhle pohnul závěs oddělující část domu od pokojů otočených směrem k ulici ClochePercée a do místnosti vstoupila vévodkyně de Nevers.
"To jsi ty? Konečně," ozvala se plačící Markéta, "čekám zde již tak dlouho. Víš něco nového?"
"Nic dobrého, Markéto," odpověděla vévodkyně, "sama královna Kateřina dohlíží na vyšetřování. Právě nyní je ve Vincennes."
"A René?"
"Zatkli ho dřív, než jsem s ním mohla promluvit."
"A naši uvěznění? Máš o nich zprávy?"
"Ano, od důstojníka stráží. Denně spolu rozmlouvají. Guvernér u nich udělal osobní prohlídku, La Mole raději rozšlapal tvou podobiznu, než by ji vydal správě věznice."
493

"Můj drahý La Mole," šeptala Markéta s dojetím.
"Coconnas se vysmíval vyšetřujícím soudcům do oči," dodala vévodkyně.
"Jak je statečný. A co dál, co po nich chtěli při výslechu?"
"Králův, útěk, vzpoura v Navarrsku, jejich spoluvina, ale oba neřekli ani slovo."
"Věděla jsem, že budou mlčet. Jejich mlčeni je pro ně stejně nebezpečné, jako kdyby promluvili, to chápeš?"

"Markéto, zachráníme je," řekla vévodkyně, "uzavřela jsem s Beaulieuem smlouvu. Je to špinavec a nepřístupný člověk, ještě štěstí, že má rád peníze. Bude to stát tři sta tisíc tolarů a život jednoho muže z pevnosti."
"Co to říkáš, Jindřiško? Nepřístupný, špinavý a lakomý.? A za tři sta tisíc tolarů? To přece není mnoho."
"Markéto, všechny moje i tvoje šperky nebudou na takovou částku stačit, uvědomuješ si to?"
"To nevadí. Jindřich mi peníze neodepře a můj bratr Karel mi dá, kolík budu chtít," vysvětlila Markéta.
"Mluvíš jako šílená. Chceš se jim přiznat, k čemu peníze potřebuješ? Já . já ty peníze mám!"
"Ty? Jak jsi je sehnala?"
"To je moje tajemství, Markéto."
"Proboha, snad jsi je někomu nevzala?" zeptala se Markéta uprostřed slz.
"Je to tajemství, ale tobě je prozradím. Dal mi je Nantouillet. Pamatuješ si na něho?"
"Takový lichvář? To je strašné."
"A co jsem měla dělat? Ten odporný boháč jednou potkal mladou ženu. Měla světlé vlasy a na nich zářila spona s třemi rubíny. Nantouillet samozřejmě netušil, že mluví s vévodkyní, a učinil jí nehoráznou nabídku. Byl ochoten za tři polibky vyměnit ony rubíny za tři veliké diamanty, každý v ceně jednoho sta tisíc tolarů."
"A co dál.?" zeptala se Markéta.
"Má drahá, prostě jsem vyměnila rubíny za día

manty a včera jsem je prodala," usmívala se vévodkyně de Nevers.
"Proboha!" vykřikla překvapeně královna.
"Co jsem měla dělat? Miluji svého hraběte a chci ho zachránit. Mám výkupné v ruce a toho člověka jsem našla také," odpověděla vévodkyně.
"Jakého člověka?"
"Řekla jsem ti přece, že guvernér vyžaduje tři sta tisíc tolarů a smrt jednoho člověka."
"Proboha, co je zase tohle?" užasla Markéta.
"Otek obou vězňů nesmí vzbudit ani stín podezření. Coconnas přepadne dozorce a zneškodní ho dýkou. Neboj se, je to starý muž, o všem ví a souhlasí s tím. Ode mne dostane pět set tolarů, a když vše dobře dopadne, bude mu ještě královská pokladna vyplácet odškodné, protože byl zraněn při výkonu služby."
"Jindřiško, to je děsné! Ten člověk se nechá za pět set tolarů probodnout dýkou! Co když zemře ."
"Nezemře," odpověděla s neuvěřitelným klidem vévodkyně.
"Snad máš pravdu," poznamenala Markéta a překvapeně pohlédla do tváře své přítelkyně, "Coconnas třikrát zranil La Mola a nezemřel, doufejme, že ani ten ubožák .""
"Markéto, já tě nepoznávám," řekla nazlobeně vévodkyně, "chceš je zachránit, nebo ne? Začínám litovat, že jsem ti prozradila svůj plán! Měla jsem mlčet a počkat, až co vymyslíš ty sama."
"Ne, ne, má drahá!" bránila se Markéta, "jen mi všechno pověz. Řekni mi, jak je chceš zachránit."
"V celé pevnosti je jediné místo, kam mohou vsto"upit ženy, které nejsou vězněny. Je to kaple. My se ukryjeme za oltář, nachystáme pro oba dýky a počkáme, až je dozorce přivede k modlitbě. Potom probodne Coconnas žalářníka, my rychle zahalíme naše hrdiny do plášťů a uprchneme s nimi sakristií. Znám heslo, z boční brány nás beze všeho propustí."
"A až vyjdeme?" v "Budou mít připraveny osedlané koně a uprchnou

načas do Lotrinska. Potom se tajně vrátí do Paříže," vysvětlovala vévodkyně a. z jejích slov bylo znát, že si je již předem jista naprostým úspěchem.
"Jindřiško," řekla radostně Markéta, "vracíš mi jedinou naději, vracíš mi život. Ty tedy věříš, že je zachráníme?"
"Naprosto. Mohu se za jejich záchranu zaručit předem."
"Ještě jsi mi rieřekla, kdy se s nimi setkáme."
"Asi za tři čtyři dny. Beaulieu mne předem upozorní."
"Ale co když nás poznají, až půjdeme do zámku?" namítla Markéta.
"Jak by mohli? Vejdeme tam v přestrojení za jeptišky, budou nám vidět jenom oči a špičku nosu," usmála se vévodkyně.
"Ano, to je správné, musíme jednat s největší opatrností," souhlasila královna

navarrská.
"Vždyť to také tak dělám, mordie, jak by řekl můj statečný hrabě."
"A mluvila jsi s guvernérem také o Jindřichovi?"
"Jistě. Daří se mu výborně. Nikdy prý neměl tak dobrou náladu jako právě tam. Směje se, prozpěvuje si, dostává dobré jídlo. a má jenom jednu starost. Aby byl dobře hlídán," odpověděla vévodkyně.
"To je správné," souhlasila Markéta, "a co dělá naše matka?"
"Je velice netrpělivá, popohání soudce, aby urychlili proces."
"O nás dvou neví nic?"
"Jak by mohla? Všichni, kdo se podílejí na našem plánu, vědí velice dobře, že je v jejich vlastním zájmu zachovat naprosté mlčení. Počkej, něco jsem zapomněla . Kateřina přikázala pařížským soudcům, aby byli připraveni."
"Musíme si pospíšit. Kdyby naše vězně náhodou převezli do jiného vězení, byly bychom zase tam, kde jsme byly předtím."
"Buď klidná, Markéto. Přeji si stejně jako ty, aby oba naši šlechtici byli co nejdřív na svobodě."

"Vím to, má drahá. Jsem ti za tolik zavázána! Jak se ti odměním za všechno, co jsi udělala?" řekla Markéta a tiskla své přítelkyni obě ruce.
"Budu již muset jít, čeká na mne ještě mnoho práce. Sbohem, Markéto, a bud statečná. Již brzy uvidíš svého miláčka."
"Věřím ti a modlím se, aby se ti všechno povedlo. Opravdu si myslíš, že je Beaulieu spolehlivý?"
"Doufám, že ano."
"A ten dozorce?"
"Slíbil mi to."
"A koně .?"
"Ty nejlepší ze stájí vévody de Nevers," smála se vévodkyně.
"Obdivuji se ti, Jindřiško!" Markéta objala svou přítelkyni a po tváři jí stékaly slzy radosti. Před svým odchodem požádala vévodkyně královnu navarrskou, aby se zde zase zítra a po všechny následující dny pravidelně scházely a mohly se navzájem informovat o všech novinkách týkajících se útěku z Vincennes. Hrabě de Coconnas se nemýlil. Vévodkyně de Nevers a královna navarrská byly vskutku oněmi oddanými bytostmi, které právem nazýval Neviditelnými štíty.
LVU SOUDCOVÉ
"Tak co, příteli?" řekl Coconnas La Molovi, když se prostřednictvím dozorce znovu sešli, "zdá se, že si naši soudcové nevědí rady a že nás ponechají osudu. Ještě že jsou to právníci a ne lékaři. Ti také ponechávají člověka osudu, ale jen v případech kdy již nemohou nemocného zachránit. U soudců je to naopak, když nemohou obviněného usvědčit a odsoudit, přenechají ho osudu, což znamená, že ho propustí na svobodu! Chápeš to?"

496
497

"Souhlasím s tebou, jejich dnešní zdvořilost a konečně i ochota dozorců ti přece jenom dává za pravdu s tvrzením o Neviditelných štítech. Udivuje mne jenom jedno. Slyšel jsem o panu de Beaulieu hodně, ale jeho chování rozhodně neodpovídá tomu, co se o něm říká."
"Ne, je přesně takový, jak ti ho popsali. Dal si zřejmě dobře zaplatit. Nezapomeň, jedna královna a jedna vévodkyně, obě jsou dost bohaté, aby si mohly koupit i jeho laskavost. Nyní si raději zopakujme naše úlohy. Přivedou nás do kaple, kde zůstaneme pod dohledem jediného dozorce. Na dohodnutém místě najdeme dýky a já našemu laskavému průvodci udělám díru do břicha ."
"Do břicha ne," namítl La Mole, "přišel by o odměnu pěti set tolarů. Bodni ho do ramene."
"To tak, abychom se všichni prozradili, my i on. Každý by přece poznal, že je to rána ze zdvořilosti. Víš, co by to znamenalo? Bodnu ho do pravého boku pěkně podle žeber, to bude věrohodnější a jemu se nic nestane . .. No, pár týdnů si poleží, nic víc."
"Dobrá. A potom .?"
"Ty zatarasíš hlavní dveře lavicemi, naše krásné flámy nám podají pláště a vyběhneme sakristií ven. Konečně zase uvidím Jindřišku .. .!"
"A já Markétu," dodal La Mole. "Na kraji lesa budou připraveni dva koně. Potom dostaneme polibek na rozloučenou. Jistě nám dodá dost síly, abychom bez překážek dojeli až do Lotrinska. Již vidím, jak poletíme na zpěněných koních, v ruce meč a v srdci sladký pocit strachu z širokých plání, kde nás může kdokoli

přepadnout."
"Jistě, ale je to pořád lepší než hořký pocit strachu mezi čtyřmi stěnami vězení. V Lotrinsku si to všechno vynahradíme, příteli," usmíval se Coconnas.
"Přiznám se, raději bych jel do Navarrska, Nancy Je překrásné město."
"Co je ti, příteli? Proč jsi tak náhle zbledl?" divil se Coconnas a nechápavě hleděl na La Mola.
"Ale nic .., jen mne něco napadlo ."
"A co?"

"Ty víš, proč nás povedou do kaple?"
"Na modlitby, pro co jiného."
"Slyšel jsem, že do kaple se vodí vězni odsouzení k smrti," řekl LaMole,
Nyní zbledl i Coconnas. "Vidíš, o tom bychom měli přemýšlet. Zeptáme se dozorce, ten nám to jistě prozradí," navrhl a křikl do chodby, "hej, příteli!"
Žalářník okamžitě přiběhl. "Tiše, pánové, ne tak hlasitě."
"Je dohodnuto, že uprchneme z kaple?" otázal se Coconnas.
"Jistě. Pánové, prosím vás, tiše," odpověděl dozorce a díval se vylekaně kolem.
"Jen klid, nikdo nás neslyší," uklidňoval ho Coconnas, "povedou nás do kaple, že?"
"Ano, pane. To je už takový zvyk."
"Jaký zvyk?" rozkřikl se Coconnas,
"Odsouzený k smrti má právo trávit poslední noc v kapli."
"Vy myslíte, že my oba budeme odsouzeni k smrti?"
"Rozhodně, pane. Přece jste s tím počítali také?" divil se dozorce.
"My? A proč?"
"Když jste se připravovali na útěk, byl jsem přesvědčen, že víte, jaký bude rozsudek."
"No, na tom něco je, co povídá," přiznal se Coconnas svému příteli.
"Ovšem," dodal La Mole, "ale pro nás to znamená, že hrajeme nesmírně vysokou a odvážnou hru. Jde nám o všechno."
"Vznešení pánové," ozval se dozorce, "nezapomínejte na mne. Mně jde o život, ať to již dopadne jakkoli. Buď mne smrtelně zraní zde pan de Coconnas, anebo mne zatknou pro spoluúčast na vašem útěku."
"Buďte bez starosti, příteli," řekl Coconnas s laskavým úsměvem, já mám jistou ruku. Závidím vám, chtěl bych být na vašem místě a poznat jenom tuto moji ruku a jenom tu zbraň, kterou budete tak mistrně zraněn."

499
498

"Odsouzeni na smrt.," opakoval si La Mole, "vždyť je to nemožné!"
"Nemožné?" zeptal se prostomyslně dozorce, "a proč?"
"Tiše," sykl Coconnas, "někdo otevírá hlavní vrata chodby."
"Ano, máte pravdu. Pánové, rychle do svých cel," varoval je dozorce.
"A kdy myslíte, že bude vynesen rozsudek?" zeptal se spěšně La Mole.
"Nejpozději zítra. Osoby, které mají o tom dostat zprávu, budou vyrozuměny včas, to vám zaručuji," dodal ještě dozorce.
Oba mladí šlechtici se objali a zmizeli ve svých celách. Coconnas byl plný optimismu, La Mole naopak přestával věřit na šťastné hvězdy v podobě Neviditelných štítů.
Až do sedmé hodiny večerní se neudalo nic zvláštního. Černá noc zahalila pevnost těžkými mraky, několikrát se zablýsklo a prudký déšť smazal poslední nejasné obrysy mlčící věznice. Coconnas stál u okna a pozoroval proudy vody padající z hrozivé, neprostupné tmy. Pravá noc k útěku, napadlo ho.
V obvyklou hodinu přinesli Coconnasovi večeři. Pojedl, jako vždycky, s chutí. V duchu si představoval, jaké to asi bude, až promokne na kůži a kůň ho bude unášet do míst znamenajících svobodu, volnost a nakonec i nové setkání s vévodkyní. Právě se chystal na chvíli se natáhnout, když zaslechl, že dozorce otevřel celu u La Mola. Byl přesvědčen, že za chvíli přijde řada i na něho, ale nic se ani nepohnulo. Chodba ztichla.
"To je zvláštní," řekl si, "La Molovi otevřeli celu a mně ne. Ze by ho volali znovu k výslechu? Nebo snad onemocněl? Co to asi znamená?"
Uvězněnému se zdá všechno podezřelé, každá, třeba, i nepatrná změna ho znepokojuje. A naopak, sebemenší maličkost může zase vzbudit naději. Coconnas si nedovedl návštěvu u přítele nijak vysvětlit, a upadal proto do stavu podezření a vnitřního znepokojení.
500

Konečně zašramotily klíče i v zámku jeho dveří.
"To nás povedou do kaple bez rozsudku? Mordie, tma je jako v pytli a prší nepřetržitě! V takové noci jako dnes bude radost uprchnout. Jenom aby koně viděli na cestu."
Pln radosti chtěl promluvit s dozorcem, ale zavčas se zarazil. Žalářníkův prst na ústech a vystrašené oči byly dosti výmluvným varováním. Za dozorcem stáli dva vojáci v helmách a v ruce drželi čadící svíce.
"Co je? Kam mne vedete?" zeptal se vězeň.
"Půjdete s námi," ozval se z chodby odměřený hlas, v němž hrabě poznal soudního zapisovatele.
"A kde je pan de La Mole? Co se s ním stalo?"
"Půjdete s námi," opakoval zapisovatel.
Coconnas musel uposlechnout. Vyšel z cely a v doprovodu vojáků sestoupil po schodech do prvního patra. Stráže ho zastavily u jedněch dveří a otevřely je. Hrabě zahlédl soudce a vedle nich silného muže s vykasanými rukávy. Coconnas se zachvěl a na čele mu vyrazil pot.
Před soudci na malé lavičce seděl na smrt bledý hrabě de La Mole.
Nyní byl předveden před soudní dvůr i Coconnas. S úsměvem pozdravil svého přítele posadil se na volnou židli a čekal.
"Jak se jmenujete, pane?" zeptal" se ho po chvíli hlavní soudce.
"De Coconnas, hrabě z Montpantier, Cheneaux a tak dále a tak dále. Naše tituly přece znáte?"
"Kde jste se narodil?" pokračoval soudce.
"V SaintColomban u Suze."
"Vaše stáří?"
"Dvacet sedm let a tři měsíce," odpovídal hrabě, nejpřívětivějším hlasem, jakého byl vůbec schopen.
"Dobře."
Zřejmě mu to dělá radost, napadlo Coconnasovi.
"A nyní," řekl předsedající, když písař zapsal mladíkovy odpovědi, "nyní nám řekněte, jaké jste měl plány, když jste opustil dvůr Jeho Výsosti vévody ďAlengon?"
501

"Chtěl jsem vyhledat svého nejlepšího přítele hraběte de La Mole, který odešel od pana vévody několik dnů přede mnou."
"Byli jste zatčeni při lovu. Co jste tam dělal?"
"Co bych tam dělal., lovil jsem."
"Je vám známo, že právě na tomto lovu pocítil král první příznaky nemoci, která ho stihla?"
"Nebyl jsem v blízkosti Jeho Veličenstva, dokonce ani nevím, že je nemocen."
Soudcové si navzájem vyměnili ironické pohledy.
"Tvrdíte, že jste o králově nemoci nevěděl?" opakoval předsedající.
"Nevěděl, pane, a lituji toho. Musím se přiznat, že k němu cítím hlubokou náklonnost."
"Opravdu?"
"Mé slovo šlechtice, pane. O panu vévodovi ďAlengon bych totéž říci nemohl, protože ."
"Nejde nám o pana vévodu," přerušil ho soudce, "nýbrž o Jeho Veličenstvo!"
"Opakuji znovu, že cítím k Jeho Veličenstvu hlubokou náklonnost. Jsem jeho nejponíženějším služebníkem," odpověděl důrazně hrabě.
"Jsteli opravdu nejponíženějším služebníkem Jeho Veličenstva, jak zde tvrdíte, pak nám tedy po pravdě řekněte, co víte o kouzelné sošce vyrobené z vosku?"
"To budeme znovu mluvit o té figurce?" divil se Coconnas.
"Jistě, pane. Váni se to snad nelíbí?"
"Právě naopak. Jen se ptejte."
"Vysvětlete nám, proč byla ona soška u pana de La Mole?"
"U pana de La Mole? Chcete snad říci, že byla u Florenťana Renébo."
"Přiznáváte tedy, že taková soška skátečně exis tuje?"
"Ano, ale nejdříve mi ji musíte ukázat."
"Zde je. Poznáváte ji?"
"Ano."
"Zapisovateli," ozval se radostně předseda, "za
502

pište, že obžalovaný se přiznává, že uvedenou sošku viděl u pana de La Mole."
"Ne, to jsem neřekl!" bránil se Coconnas, "mne nespletete, mordie! Tu sošku jsme

viděli u Reného."
"U Reného. Budiž! A kdy?"
"Byli jsme u Florenťana jen jednou. Toho dne jseni ji také uviděl."
"Přiznáváte tedy, že jste byl u dvorního voňavkáře s panem de La Mole?" zeptal se rychle předseda.
"Nezdá se mi, že bych to někdy popíral."
"Zapisovateli, pište! Obžalovaný doznává, že byl u Florenťana za účelem zaklínání," diktoval soudce.
"Pane předsedo," namítal hrabě, "nic podobného jsem neřekl. Žádám, aby byl zápis přesný."
"Popíráte, že jste byl u Reného kvůli zaklínání?"
"Ano, to popírám. K zaklínání došlo náhodou, rozhodně ne úmyslně."
"Ale došlo k němu?"
"Nemohu popřít, že se tam cosi dělo, co se snad mohlo podobat zaklínání. Nejsem zběhlý v těchto věcech."
"Zapíšeme tedy, že doznáváte, že se u Florenťana dělala kouzla a zaklínání proti životu krále Karla Devátého."
"Jak to proti životu krále? To je hanebná lež! Nikdo nic proti životu Jeho Veličenstva nedělal!" trval na svém hrabě.
"Tady to vidíte, pánové!" vykřikl nadšeně La Mole.
"Ticho!" okřikl ho předsedající a obrátil se k zapisovateli, "proti životu krále Karla Devátého. Máte to zapsáno?"
"Ne! Ne!" zvolal Coconnas, "ta soška přece představuje ženu a ne muže!"
"Tak prosím, pánové! Co jsem vám povídal?" poznamenal znovu La Mole.
"Pane de La Mole, můžete mluvit, až budete tázán Je nepřípustné rušit výslech druhých," ohradil se předsedající a vrátil se ke Coconnasovi, "vy tedy tvrdíte, že soška znázorňuje ženu?"
503

"Ano, tvrdím to! Dokonce již několikátý den."
"Tak mi tedy vysvětlete, proč má královský plášť a korunu?"
"To je přece prosté," odpověděl hrabě, "vždyť je to." La Mole prudce povstal a významně si položil prst na ústa.
"Správně," pokračoval Coconnas, "nebudu nikoho jmenovat, to se vás, pánové, netýká."
"Trváte na tom, že soška měla představovat ženu?"
"Ano, trvám na tom!"
"Ale odpíráte říci její jméno?"
"Je to dáma z mého kraje," prohlásil La Mole, "miloval jsem ji a přál jsem si, aby ona milovala rané."
"Pane, mlčte, nikdo se vás na nic neptal! Jinak dostanete roubík," napomenul ho soudce.
"Mordie! Roubík?" zahřměl Coconnas, "odkdypak se ve Francii dávají šlechticům roubíky, páni soudcové?"
"Předveďte Florenťana Reného," nařídil generální prokurátor Laguesle.
René vešel. Byl bledý a zestárlý, oba přátelé ho málem nepoznali. Váha zločinu, kterého se měl dopustit, ho tísnila mnohem víc než součet všech zločinů, které až doposud spáchal.
"Mistře René," oslovil ho soudce, "poznáváte oba obžalované?"
"Ano, pane," odpověděl René hlasem prozrazujícím vzrušení.
"Kde jste je viděl?"
"Na nejrůznějších místech. U dvora, u mne."
"Kolikrát byli u vás?"
"Jen jednou."
Coconnas pozorně naslouchal Reného slovům a jeho tvář se rozjasňovala. La Mole naopak zůstával vážný, jako by tušil něco zlého.
"A za jakým účelem k vám přišli?"
"Aby si u mne objednali voskovou figurku," odpověděl Florenťan.
504

"Mistře René," ozval se Coconnas překvapený odpovědí, "promiňte mi, ale vy se mýlíte!"
"Tiše!" okřikl hraběte předsedající soudce, "mistře René, podívejte se, poznáváte tu sošku?"
"Ano, pane."
"Představuje muže nebo ženu?" zeptal se soudce.
"Muže," odpověděl René,
Coconnas vyskočil ze svého místa, jako by jím projela elektrická jiskra.

"Muže!" vykřikl.
"Ano, muže," opakoval René tak tichým hlasem, že předsedající jen stěží zaslechl jeho odpovědi.
"A proč má ona soška na ramenou královský plášť a na hlavě královskou korunu?" otázal se soudce a na tváři sa mu objevil samolibý úsměv.
"Soška měla představovat Jeho Veličenstvo krále," šeptal René.
"To je drzá lež!" křičel rozčilením Coconnas.
"Příteli," ozval se.klidný a rozvážný hlas hraběte de La Mole, "nech ho mluvit, každý má právo zatratit svou duši."
"Ale ne těla jiných, mordie," řekl ještě Coconnas a znovu se posadil na stoličku.
"Mistře René," pokračoval soudce ve výslechu, "vysvětlete nám, co měla znamenat ona jehla v srdci sošky? A proč tam bylo připsáno písleno M? Mluvte, mistře René."
"Jehla představovala meč anebo dýku, velké písmeno M znamenalo mrtev ."
Coconnas vyrazil proti Florenťanovi s napřaženýma rukama. Byl by ho jistě na místě zardousil, ale čtyři nejsilnější muži ze stráže mu v tom zabránili.
"To stačí," prohlásil generální prokurátor, "soudní tribunál má již dost informací. Odveďte vězně do čekárny."
"Já protestuji!" vykřikl Coconnas, "nemůžete nás soudit na základě křivého svědectví. Máme právo se odvolat!"
"Jistě, pane, odvolejte se, nikdo vám v tom nebude bránit," řekl prokurátor s chladným úsměvem a obrátil se k vojákům, "stráže, odveďte vězně!"
505

Vojáci vyvedli obžalované, každého jinými dveřmi. Teprve potom se obrátil generální prokurátor k muži, kterého Coconnas zahlédl při vstupu do místnosti, a řekl: "A vy, pane, neodcházejte. Budete mít dnes v noci práci."
"Ano," řekl neznámý a uctivě se uklonil, "u kte rého mám začít?"
"Tamu toho, " odpověděl pan Laguesle a ukáza na dveře, jimiž vyšel hrabě de La Mole.
Potom přistoupil generální prokurátor k Renému. Florenťan se třásl po celém těle a čekal, až ho odvedou do Châtelet, kde byl vězněn.
"Buďte klidný, mistře. Budu informovat královnu i krále, že jenom díky vám jsme se dozvěděli pravdu."
Prokurátorův slib Reného neuklidnil. Spíše naopak. Florenťan zůstal chvíli jako omráčeny a nakonec odpověděl jenom hlubokým povzdechem.
LVIII
MUČIDLA
Když Coconnase odvedli do nové cely a když se za ním zavřely dveře, pozvolna se uklidnil a začal přemýšlet o všem, co se právě stalo.
Všechno se obrátilo proti nám, řekl si, měli bychom se co nejrychleji dostat do kaple. Budeme odsouzeni k smrti, to je jisté. Vždyť si vybrali ty nejhorší soudce, toho nejstrašnějšího prokurátora. SOud přímo ve vězení a bez možnosti hájit se! Nyní již nemůžeme spoléhat na nic. Jenom na vězeňskou kapli.
Mladíkova slova, pronášená spíše šeptem než polohlasem, se odrážela v naprostém tichu jen tu a tam přerušovaném temnou a tupou ozvěnou jakéhosi skřeku bolesti a utrpení. V první chvíli byl hrabě přesvědčen, že se mu to jen zdá a že to ani nemůže být lidský hlas. Ale postupně si přivykal na záhad
506

ný zvuk, zachytil jeho nejjemnější proměny pronikající silnou kamennou zdí.
Ano, bylo to lidské volání, výkřiky stále silnější a hrozivější. Coconnas si ani neuvědomoval, že je v cele, a vyrazil ke dveřím, jako by chtěl přispěchat na pomoc ubohé oběti. Náraz na železné dveře ho vzpamatoval. Nyní již nebylo pochyb, odkud tyto strašlivé výkřiky vycházejí.
"Oni ho zabijí!" křičel Coconnas, "to je strašné. A já mu nemohu ani pomoci, jsem beze zbraně."
Hrabě tápal kolem sebe holýma rukama. Konečně nahmatal jakýsi železný kruh zapuštěný do zdi a. několikrát jím prudce trhl. Část omítky se uvolnila. Dříve než mohl dokončit svůj záměr, zarachotily ve dveřích klíče a cela se otevřela.
"Pojďte, pane," zaslechl známý hlas zapisovatele, "soudní tribunál vás očekává."
"Doufám, že mi bude přečten rozsudek," prohlásil hrabě a pustil kruh.
"Jistě, pane."
"To rád slyším. Půjdeme," řekl Coconnas a vyšel z cely následován dvěma vojáky a soudním úředníkem v černém obleku.
Hrabě se opatrně rozhlížel kolem sebe, ale ochotného žalářníka neviděl. Konečně vešel do sálu. Soudcové pravděpodobně odešli na poradu, protože v místnosti

zůstal jenom generální prokurátor. Stál před závěsem částečně zakrývajícím vchod do další síně. Coconnas pohlédl do druhé místnosti a hrůzou se mu podlomila kolena. "Proboha!" vykřikl.
Závěs odděloval soudní síň od mučírny. Hrabě zahlédl skřipec s provazy a kladkami, v železném koši žhnulo žhavé uhlí. Muž s vykasanými rukávy stál vzpřímeně u kamenného sloupu a udržoval oheň. Zdálo se, že odpočívá po namáhavé práci.
"Na kolena, pane de Coconnas!" ozval se hlas ze soudní síně, "na kolena! Bude vám přečten rozsudek!"
Hrabě odmítl uposlechnout, ale čtveřice silných paží ho přitiskla k zemi.
"Pane de Coconnas," pokračoval hlas, "byl jste
507

usvědčen ze zločinu urážky Jeho Veličenstva, z pokusu kouzel proti životu krále, ze zločinu spiknutí proti státu. Dále je prokázáno, že jste svými ničemnými radami přivedl prince z královské krve ke vzpouře. Tak rozhodl soud v pevnosti Vincennes."
Hrabě při každém slovu obvinění zavrtěl vzpurně hlavou.
"Jmenovaný Coconnas," pokračoval hlas, "bude odveden z vězení na náměstí SaintJeanenGrěve, kde bude sťat. Majetek odsouzeného bude zabaven, lesy vykáceny, zámky a statky pobořeny a na Jejich místě bude postaven sloup s kovovou deskou oznamující výčet všech zločinů i výměr trestu."
"Prosím," usmál se Coconnas, "hlavu si mohou uřezat, tady ve Francii byla neustále jen v nebezpečí, ale pokud jde o můj majetek, lesy, zámky a statky, mohu se vsadit, že nenaleznete jedinou pilu, sekyru nebo krumpáč, které by se jich dotkly."
"Ticho!" vykřikl generální prokurátor a pokračoval, "kromě toho bude řečený Coconnas."
"Cože?" podivil se hrabě, "co chcete kromě toho dělat? Chcete mne popravit a potom ještě zneuctít mé tělo?"
"Ne, pane. Ne potom.," řekl prokurátor, "kromě toho bude odsouzený ještě před popravou přivázán na skřipec a podroben mučení desátého stupně, aby prozradil všechny své spoluviníky, aby se v celém rozsahu přiznal k účasti na spiknutí, k intrikám proti královskému dvoru a k pokusu usmrtit Jeho Veličenstvo krále Karla Devátého."
"Mordie! To je hanebnost.," vykřikl Coconnas a chtěl se vrhnout holýma rukama na prokurátora.
Vojáci povalili hraběte na zem, spoutali ho na rukou i na nohou a přenesli na skřipec. Za okamžik byl připoután koženými řemeny na strašné mučidlo.
"Bídáci!" křičel mladík a bezmocně se zmítal v pevných poutech, "mučte mne, roztrhejte mne na kusy, ale neuslyšíte z mých úst ani jediné slovo. To vám přísahám!. Jsem šlechtic, na mrie neplatí ani váš skřipec, ani vaše železné cejchy. Táhněte k čertu, hnusíte se mi!"
508

"Písaři, připravte se," lhostejně přikázal prokurátor.
"Ano, připrav se, písaři," opakoval posměšně hrabě, "když se ti podaří napsat všechno, co řeknu svým katanům, pořádně se při tom zapotíš!"
"Chcete se přiznat, Coconnasi?" zeptal se soudce týmž lhostejným hlasem.
"Ne! K čemu?"
"Dobrá, poskytnu vám čas, abyste si mohl své odpovědi rozmyslet," usmál se generální prokurátor, "mistře, připravte pánovi španělské boty!"
Muž stojící nehybně u sloupu se uklonil a přešel pomalým krokem ke skřipci. Coconnas obrátil hlavu, aby mohl neznámému pohlédnout do tváře a počastovat ho nadávkami.
Byl to Caboche, pařížský kat. Coconnas zmlkl a zůstal nehybně ležet. Poznal katovu tvář a v duchu se mu vybavilo jejich setkání v katovně.
Caboche nehnul ani brvou, jako kdyby předtím mladého hraběte nikdy ani neviděl. Podle příkazu generálního prokurátora přistoupil ke Coconnasovi a sepnul mu z vnější i vnitřní strany obě chodidla silnými deskami. Byly to pověstné španělské boty. Do připravených úzkých otvorů se pozvolna vráželo deset železných hřebů, které pronikaly oběti do nohou. Postupným utahováním šroubu svíraly desky obě nohy a tak kromě probodeného živého masa byly obětem drceny i kosti.
"Chcete se přiznat?" zeptal se ještě jednou generální prokurátor.
"Ne," zněla odpověď statečného šlechtice.
"Tak začněte," nařídil prokurátor, "první klín."
Kat zasunul hřeb "do otvoru a přirazil jej dřevěnou palicí. Deska zaduněla a celý skřipec se otřásl. Coconnas jenom sevřel rty a mlčel. Generální prokurátor

nechápavě zakroutil hlavou. I ti nejotrlejší zločinci křičeli již při prvním úderu.
"Proč jste se ukrývali v lese?" zeptal se.
"Odpočívali jsme ve stínu stromů," řekl Coconnas posměšně.
"Mistře, druhý klín!"
509

Caboche přiložil železný hřeb a rozmáchl se palicí. Prudká rána dopadla na určené místo. Coconnas nevykřikl a s úžasem se díval katovi do tváře. Již druhý klín pronikl dřevěnou deskou, ale hrabě nepocítil ani sebemenší náznak bolesti.
"Tvrdohlavý chlap," šeptal si prokurátor a obrátil se na kata, "mistře, dal jste tam oba klíny pořádně?"
Caboche se sehnul, aby se přesvědčil, jak hluboko pronikl klín do nohy mučeného, a přitom pošeptal Coconnasovi: "Křičte přece, naříkejte." Potom se vzpřímil a řekl generálnímu prokurátorovi: "Klín je tam celý, pane,"
Cabochova slova stačila. Coconnas pochopil, že kat mu prokazuje tu největší službu, jakou je možné prokázat příteli. Klíny byly zhotoveny z tuhé, ale pružné kůže. Jenom jejich hlavice byly železné, ty však stačily proniknout do dřevené desky, obnažené nohy se ani netknuly. Kat ho zřejmě chtěl ušetřit potupy vynuceného přiznání, a zachránit tak čest šlechtice.
"Dobře," ozval se generální prokurátor, "dejte tam třetí klín."
Všechno se opakovalo jako předtím. Katův úder byl strašný, výsledek se dostavil. Coconnas nekřičel, ale doslova řval jako mučené zvíře: "Mordie! Dejte přece pozor, rozdrtíte mi kosti!"
"Hleďme," řekl s úsměvem prokurátor, "konečně to zabralo. Snad nám nyní řeknete, co jste děla v lese?"
"Vždyť jsem vám to říkal, byli jsme se nadýchat čerstvého vzduchu," odpovídal Coconnas a koulel očima jako člověk, který jižjiž chce bolestí vypustit duši.
"Přiznejte se k něčemu," šeptal Caboche, "řekněte jim, co vás napadne." A nasadil druhou ránu, která zaduněla stejně jako předcházející.
"Bože, to je bolest!" křičel mladík, "co chcete vědět, pane? Na Čí rozkaz jsme byli v lese?"
"Ano," odpověděl nedočkavě prokurátor.
"Bylo to z rozkazu pana vévody ďAlengon!"
510

"Pište," nařídil generální prokurátor zapisovateli.
"Jestliže jsem se dopustil zločinu tím, že jsem chystal past na krále navarrského, byl jsem jen pouhým nástrojem, pane. Poslouchal jsem svého velitele, nic víc," pokračoval Coconnas.
Písař pohotově zapisoval každé odsouzencovo slovo.
"To ty jsi nás udal, bledulko," šeptal si Coconnas, "jen počkej, vévodo, já ti to osladím."
A začal vyprávět o návštěvách vévody ďAlengon u krále navarrského, zmínil se i o vévodových schůzkách s hrabětem de Mouy, nezapomněl ani na příhodu s třešňově červeným pláštěm. Svoji výpověď přerušoval mocným řvaním, kdykoli se mistr Caboche přiblížil se svou palicí k španělským botám. Není třeba ani podotýkat, že z Coconnasových chytře volených slov vycházel Jindřich jako oběť vévodových plánů zmocnit se trůnu. Vyslýchaný přitom prozradil tolik podrobností, že ani generální prokurátor nebyl s to oddělit pravdu od výmyslů.
Pan Laguesle byl navýsost spokojen a čas od času kontroloval zapisovatele, máli vše řádně zapsáno.
Coconnasova výpověď byla dokonalá. A čím, víc přibývalo v zápisu jednotlivých řádků, tím víc vzrůstal i prokurátorův strach, že musí vyslechnout tolik skutečností svědčících proti princi ze vznešeného královského rodu.
To si dám líbit, říkal si pařížský kat, to je správný šlechtic. Stačilo jenom trochu napovědět a písař mu skoro ani nestačí. Ještě že jsem si přichystal ty kožené klíny!
Mladíkovo přiznání bylo vyčerpávající a generální prokurátor upustil od dalšího mučení. Sebral protokol a v doprovodu zapisovatele opustil mučírnu.
"Jak se vám daří, urozený pane?" zeptal se kat, když se za představitelem královského práva zavřely dveře.
"Příteli," šeptal radostně hrabě, "můj milý Cabochi, po celý život ti budu vděčný za vše, co jsi pro mne dnes vykonal."
"To rád věřím, vznešený pane. Kdyby byl pan
511

prokurátor tušil, jak jsem to zařídil, tak bych byl na skřipci namísto vás já. A

pochybuji, že by mne někdo tak šetřil, jako jsem to udělal ve vašem případě já."
"Jak jsi vlastně přišel na tak báječný nápad?"
"Když jsem se dozvěděl, že jste zatčen," vysvětloval mistr Caboche a opatrně snímal španělské boty z neporušených nohou, "bylo mí hned jasné, že vás budou mučit, protože královna Kateřina si prý přeje vaši smrt. Připravil jsem si proto falešné klíny., no a zbytek již znáte."
"Víš, příteli, co jsi tím riskoval?"
"Pane, jste jediný šlechtic, který mi kdy podal ruku, a na to se nezapomíná. Každý člověk má paměť, tedy i kat. Však se o tom přesvědčíte. Zítra provedu svou práci naprosto dokonale."
"Zítra?" zeptal se Coconnas.
"Ano, zítra. Četli vám přece rozsudek?"
"Ach, ano., rozsudek. Málem jsem na to zapomněl," přiznal se hrabě.
Coconnas samozřejmě na svůj rozsudek nezapomněl, prostě na něj nemyslel. V duchu již viděl vězeňskou kapli, dýku ukrytou za oltářem, královnu Markétu s jindřiškou, otevřené dveře sakristie, dva osedlané koně na pokraji lesa. Skoro již vdechoval vůni svobody ze sedla koně letícího širou krajinou.
"Musím vás přemístit ze. skřipce na nosítka," pokračoval kat, "nezapomínejte, že máte rozmačkané nohy, že každý pohyb znamená pro vás nekonečné utrpení! Musíte sténat bolestí. I před mými pomocníky, nikdo nesmí poznat, že jste v pořádku!"
"Ach, to je strašné!" křičel mladík, když kat přivolal své pacholky, aby mu pomohli odvázat zmučeného vězně.
"Vzchopte se, pane," nabádal ho naoko Caboche, "když křičíte již nyní, co budete dělat za chvíli?"
"Pane, pane," sténal Coconnas, "já to již déle nevydržím. K čemu ještě potřebujete pomocníky, stačí, co jste mi udělal sám. Ne, ať se mne nedotýkají, prosím vás o to!"
"Postavte nosítka ke skřipci," rozkázal kat.
512

Pacholci poslechli. Mistr Caboche vzal hraběte do náruče jako malé dítě a sám ho položil na nosítka. Přes všechnu jeho opatrnost vyrážel ze sebe vězeň bolestné, nelidské skřeky.
Dto. místnopti vešel žalářník s lampou v ruce. "Přeneste vězně do kaple," řekl.
V nestřeženém okamžiku podal hrabě de Coconnas mistru Cabochovi přátelsky ruku. Bylo to, jak víme, podruhé, kdy se ruka šlechticova dotkla ruky katovy. Hned nato zvedli pacholci nosítka a vydali se za dozorcem.
LIX
KAPLE
Pochmurný průvod přešel v hlubokém tichu oběma padacími mosty pevnosti. Za temným, neosvětleným nádvořím stála neveliká kaple, kam byli pravidelně odváděni vězni odsouzení k trestu smrti. Vnitřek prosté kaple osvětlovalo matné světlo, jehož slabý odlesk zbarvoval dvě okna se sinalými tvářemi apoštolů v červených rouchách.
Hrabě de Coconnas lačně vdechoval vlhký noční vzduch. Mraky byly ještě plny deště. Vězeň hleděl do hluboké tmy a v duchu se radoval, že podmínky k útěku jsou dnešní noci více než příznivé. Musel nyní soustředit všechnu svou vůli a sebeovládání, aby neseskočil, předčasně z nosítek, když hned vedle oltáře zahlédl další nosítka přikrytá pláštěm.
Byl to hrabě de La Mole.
Vojáci se zastavili a bezradně pohlédli na vězeňského dozorce. Coconnas okamžitě využil jejich rozpaků: "Protože nám byla poskytnuta ta nejvyšší milost, že se můžeme naposledy setkat, doneste mne k mému příteli."
Nosiči poslední prosbu odsouzencovu splnili. Potom jim dal dozorce znamení a oba vojáci opustili vězeňskou kapli.
Coconnas sledoval úzkostlivě každý jejich krok.
513

Nebyl však sám. Sotva vojáci obešli, vybělev
z úkrytu za oltářem dvě jeptišky j
Markéta se vrhla k hraběti de La Mole, vévód
kyne de Nevers ke Coconnasovi. í
Královna navarrská sevřela svého miláčka do náruče. La Mole vyrazil ze sebe strašný Výkřik, jeden z těch, který pronikl kamennými zdmi věznice až k hraběti de Coconnas.
"Proboha! Co je?" vykřikla Markéta s hrůzou.
La Mole zasténal a zakryl si rukama oči, jako by ani nechtěl vidět svou nejdražší královnu.

"Vždyť je plný krve!" vykřikla Markéta a podívala se rozpačitě na Coconnase, který již dávno vyskočil, zmocnil se ukryté dýky a držel se s vévodkyní za obě ruce.
"Vstaň, drahý," šeptala Markéta, "všechno je připraveno, musíš uprchnout."
Mladík zvedl své kalné oči a v jeho tváři se objevil úsměv tak smutný, že se okamžitě změnil v zoufalství a bolest.
"Drahá královno," odpověděl s námahou La Mole, "zařídila jste všechno tak dobře, ale na jedno jste zapomněla. Nepočítala jste s Kateřinou, nepočítala jste se zločinem. Ano, mučili mne, rozdrtili mi kosti, celé tělo mám pokryto ranami. Chtěl bych přitisknout své rty na vaše čelo, ale tento pohyb je bolestivější než sama smrt."
Markéta sklonila svou hlavu a La Mole ji s vypětím posledních sil políbil.
"Mučen?" vykřikl Coconnas, "mne také mučili. Copak ti kat nepomohl?" a ve stručnosti vysvětlil královně i vévodkyni, jak s ním mistr Caboche při mučení zacházel.
"Mně ne," šeptal La Mole, "ty jsi mu tenkrát podal ruku, já jsem se ho štítil, opovrhoval jsem íím. Nyní pykám za svoji pýchu. Bůh mne potrestal a je to tak spravedlivé."
Coconnas a obě ženy vyměnili mezi sebou pohled nevýslovné hrůzy.
,Rychle, rychle," ozval se dozorce stojící u dveří, "neztrácejte čas. Pane de Coconnas, vezměte dýku
514

a bodnete. jste šlechtic, věřím vám, že uděláte přesně to, co jste mi slíbil. Rychle, mohou přijít každou chvíli, po půlnoci mi končí služba."
Markéta klečela vedle nosítek s hrabětem de La Mole a zoufalý pláč zachvíval celým jejím tělem.
"Rychle, příteli," řekl Coconnas, "vzpamatuj se trochu. Odnesu tě a vysadím na koně. Budešli chtít, pojedeme na jednom a budu tě držet před sebou. Ale pojďme, vždyť jde o život."
"Ano, jde o život," šeptal La Mole a pokusil se povstat.
Coconnas uchopil utýraného hraběte pod pažemi a pomalu ho nadzvedl. La Mole se přemáhal, jak nejlépe dovedl, ale strašlivé výkřiky bolesti nebylo možné zadržet. Coconnas chtěl pomoci otevřít dveře a v okamžiku, kdy ponechal přítelovo tělo oběma ženám, skácel se La Mole bezvládně na podlahu. "Nechtě mne," šeptal, "rozlučme se a jděte. Neřekl jsem ani slovo, má královno, vaše tajemství zemře s mou láskou. Sbohem, má drahá, jděte, zachraňte se."
Markéta nebyla schopna promluvit. Nový záchvat pláče byl jedinou odpovědí.
"Příteli," pokračoval La Mole, "prchni. Jsi mlád a zdráv, prchni. Popřej mi radost, abych umíral s vědomím, že ty jsi na svobodě."
"Pánové, rychle, pospěšte si," napomínal je dozorce.
"Příteli, slyšíš, prchni," opakoval La Mole, "nedovol, aby se naši nepřátelé radovali ze smrtí dvou nevinných."
Vévodkyně de Nevers se pokusila odtáhnout Coconnase od přítele, ten ji však jemně zadržel a řekl: "Paní, dejte nejdříve pět set. tolarů zde tomuto muži."
Vévodkyně podala žalářníkovi váček se slíbenou odměnou. Potom se Coconnas, bledý a nezvykle vážný, obrátil k hraběti de La Mole: "Drahý příteli, křivdíš mi, když navrhuješ, abych tě opustil. Přísahal jsem, že budeme bud společně žít, nebo společně umírat. Vím, jak trpíš, proto ti odpouštím." A
515

ulehl si znovu na lehátko vedle drahého La Mgla. Pohladil ho po čele a upravil mu plášť pod hlaybu, aby se raněnému pohodlněji leželo.
Coconnasova slova i pohyby byly klidné a áeoKázalé, přesto však připomínaly ty nejkrásnější příběhy o slavných dvojicích mužského hrdinství a přátelství.
Markétiny krásné oči bloudily od jednoho k druhému. Nakonec zahlédla dýku, kterou Coconnas odhodil, a vztáhla po ní ruku.
"Ne, má nejdražší, milovaná královno," ozval se La Mole, "rozhodl jsem se zemřít, abych zničil všechny stopy, všechna podezření o naší lásce."
"Co mám tedy dělat, když s teBou nesmím ani zemřít?" šeptala Markéta.
"Ty musíš žít, má drahá, abys mohla splnit svůj slib."
Královna navarrská se zachvěla.
"Markéto, přísahala jsi mi., pamatuješ se?"
"Ano ., ano .," přiznala se na smrt bledá královna.
"Přísahej mi znovu, že svůj slib splníš."
Markéta přistoupila k oltáři a zvedla dva prsty k přísaze. Promluvit však nemohla. La Mole ji sledoval očima, na okamžik se mu zaleskl v očích paprsek radosti a zhluboka si vydechl.

"již přicházejí!" vykřikl zděšeně žalářník.
Markéta naposledy políbila La Mola na čelo. Vévodkyně de Nevers objala Coconnase a řekla: "Chápu tě, můj statečný hrabě, a jsem na tebe hrdá. Mohl jsi utéci, ale raději volíš smrt s přítelem. Tvoje vlastní hrdinství tě zabíjí, ale já tě mám právě pro ně ráda. Přísahám ti před Bohem, že budu milovat stále jen tebe. Nevím, co Markéta slíbila tvému příteli, ale věř mi, že udělám totéž i pro tebe."
"Děkuji vám za krásná slova, Jindřiško," odpověděl Coconnas a políbil vévodkyni.
"Má lásko," ozval se ještě La Mole, "než odejdete,
prosím vás, věnujte mi něco, co bych mohl napo
sledy políbit, až budu zítra vystupovat na popra
viště." .
516

Královna navarrská sňala ze svého krku řetízek, na němž byl zavěšen zlatý medailónek zdobený diamanty.
"Věnuji ti tuto posvátnou památku, nosím ji od svého dětství. Dala mi ji matka, když jsem byla ještě docela malá a matka mne ještě milovala. Vzácnou rodinkou památku nám věnoval náš strýc papež Kliment a uvnitř jsou prý ostatky svatých. Zde je, vezmi si ji, můj nejdražší."
Markéta několikrát políbila drahocennou relikvii a vložila ji do La Molovy otevřené dlaně. Mladík okamžitě přitiskl vzácný dar ke rtům.
"Již jsou zde!" vykřikl dozorce.
Královna s vévodkyni se rychle skryly za oltářem.
Do kaple vešel kněz.
LX
NÁMĚSTÍ SAINTJEANENGRÉVE
Již od samého rána čekal hlučící dav na náměstích, v ulicích i na nábřeží. Přesně v deset vyjela z Vincennes kára s oběma odsouzenci a pomalu se kodrcala k popravišti.
Kateřina Medicejská se rozhodla poskytnout Pařížanům opět velkolepou podívanou. V hlavním městě se přece již tak dlouho nepopravovalo.
Na prostém dřevěném vozíku byl to týž, který již jednou přivezl do Louvrů zraněného a vysíleného Coconnase s La Molem leželi dva mladí muži. Byli oba v černém a bez klobouků. Hrabě de Coconnas podpíral svým tělem přítele, jemuž každý pohyb, poskočení kola na kamenité dlažbě způsobovaly nesmírné bolesti.
Když míjela kára s odsouzenci diváky, všichni zvědavci zmlkli. Rozneslo se, že hrabě de La Mole se ani na mučidlech nepřiznal k ničemu, co mu bylo kladeno za vinu, zatímco Coconnas, protože nevydržel bolesti, řekl všechno, co věděl.
517

Z mlčící hradby těl se ozvaly ojedinělé výkřiky, k nimž se postupně přidávaly i další hlasy. Všechny provolávaly slávu hraběti de La Mole, na hlavu hraběte de Coconnas padaly en potupné nadávky a krutý výsměch.
Oba přátelé slyšeli každé slovo, které provázelo jejich poslední cestu. Hrabě de La Mole ještě pevněji sevřel přítelovu ruku, hrabě de Coconnas pozoroval zíanatizovaný dav pohledem plným hlubokého opovržení.
"Jak dlouho ještě pojedeme?" šeptal La Mole, "nevydržím to, obávám se, že omdlím."
"Drž se, příteli, za okamžik budeme míjet ulici Tizon a ClochePercée, podívej se
."
"Nadzvedni mne trochu, chci ještě naposledy spatřit dům našeho štěstí," poprosil La Mole.
Coconnas natáhl ruku a dotkl se kata sedícího vpředu na kozlíku. "Mistře," řekl, "prokaž nám službu a zastav na chvíli naproti ulici Tizon."
Caboche pokynul hlavou, a když dojeli k ulici, zastavil. Hrabě de La Mole se s přítelovou pomocí nadzvedl a s očima plnýma slz pohlédl na domek se zavřenými okenicemi. Opuštěný dům mu nyní připomínal temnou, mlčící hrobku.
"Sbohem, sbohem, má mladosti, má lásko, můj živote," šeptal La Mole a hlava mu bezmocně klesla na přítelovo rameno.
"Vydrž, neopustím tě," chlácholil ho Coconnas.
Kat švihl bičíkem a pokračoval v cestě. Zaslechl Coconnasova slova a potají mu podal bělostný šátek napuštěný ostře vonící tekutinou. Ten jej přiložil La Molovi k ústům a potřel mu spánky.
Hraběti se vrátilo vědomí. "Již je mi lépe," řekl a políbil Markétin medailónek.
Konečně projeli nábřežím a dojeli k popravišti postavenému za vlády Jindřicha II. Vysoko nad hlavami diváků čnělo dřevěné lešení.
"Chtěl bych zemřít první," šeptal La Mole.

Coconnas se podruhé dotkl katova ramene. "Příteli, mám ještě jednu prosbu, poslední. Tento šlechtic vytrpěl mnohem víc než já, nemá již sil. chce
518

zemřít první. Půjdu vedle něho až ke špalku, nikdo nesmí poznat, že má ochromené nohy."
"Ano, pane, zařídím to," odpověděl tiše Caboche, "udělám vše, jak si přejete."
Coconnasovi se zdálo, že zahlédl v očích kata slzu. "Ať dlouho netrpí, setněte ho jedinou ranou."
"Ano ., jedinou."
Kára se zastavila. La Mole zaslechl šepot okolostojících a chtěl povstat, Coconnas s katem ho museli rychle podepřít.
Když lidé spatřili krásného mladíka, jak se s námahou snaží povstat, pochopili, že jeho kosti i klouby jsou polámány. Šum podobný hukotu moře se rozlil po náměstí. Ženy poklekly v pláči na dláždění a v mužích se bouřil hněv a odpor k hroznému mučení.
"Vždyť je to šlechtic, šlechtic od královského dvora," reptali ti odvážnější, "nesluší se, aby umíral zde na náměstí SaintJeanen Grěve!"
"Jak je krásný a jak statečný," říkaly.si dámy v prvních řadách, "neprozradil ani slovo."
Coconnas vzal svého přítele do náručí a vystoupil s ním po dřevěných schodech k popravčímu špalku.
"Podívej se kolem sebe. Nevidíš je?" šeptal La Mole.
Hrabě de Coconnas se rozhlédl po náměstí, kde se tísnilo, hlava vedle hlavy, na stovky diváků. Také okna v domech byla dokořán otevřena a přeplněna senzacechtivými Pařížany. Konečně zahlédl v jednom ze vzdálenějších domů dvě ženské postavy oblečené v černých šatech.
"Podívej se tam do toho vikýře," řekl příteli a ukázal rukou směrem k ženám v černém.
"Ano, vidím ji. Teď už mohu klidně zemřít."
"Obejmi mne, drahý příteli," řekl Coconnas, "je to naposledy. Smrt není těžká, nebudeš trpět ani tolik, kolik jsi již musel vytrpět."
Potom vystoupil na lešení kněz a zvedl k hraběti kříž s růžencem. La Mole se usmál a ukázal mu svůj medailónek s ostatky svatých.
519

"Synu," znělo mlčícím náměstím, "proste o sílu toho, který vytrpěl to, co nyní očekává vás."
Hrábě de La Mole políbil kříž a zabloudil zrakem ke vzdálenému oknu.
"Příteli," šeptal Coconnas, "pospěš si,,zdá se mi, že slábnu."
"Jsem připraven," řekl La Mole a obrátil se ke katovi.
"Pane," řekl Caboche, "držte hlavu klidně."
"Ano, a vy, mistře popravčí, nezapomeňte odevzdat po mé smrti tento medailónek."
Hrabě de La Mole sklonil hlavu ke špalku.
"Sbohem, Markéto, sbohem, má." Svou větu již nedokončil. Ostří meče se zalesklo a pařížský kat jedinou ranou ukončil život mladého šlechtice.
Ozval se strašlivý výkřik. Mezi všemi slyšel hrabě de Coconnas jen dva. Ty ze vzdáleného okna, protože byly nejbolestnější.
Nyní předstoupil kněz před Cocoňnase. "Synu, chcete něco svěřit Bohu?"
"Na mou věru ne, otče. Vše, co jsem mu chtěl říci, řekl jsem vám již včera," odpověděl hrabě a obrátil se ke Cabochovi, "nuže, kate, můj poslední příteli, prokaž mi ještě naposledy službu."
Než poklekl ke špalku, rozhlédl se ještě jednou po náměstí. Jeho klidný a usměvavý pohled vyrazil všem divákům dech. S úžasem zírali na statečného šlechtice, jehož zrak mířil k oknu vzdáleného domu. Obě dámy .v černém tam dosud ještě stály se skloněnými hlavami.
Hrabě de Coconnas poklekl. "Kate,nyní je řada
na mně."
Znovu se zablýskl vzduchem meč a mistr Caboehe jediným úderem oddělil živou hlavu od živého těla.
Nejvyšší čas, že to skončilo, řekl si v duchu kat, byl to statečný muž.
Opatrně stáhl z La Molovy mrtvoly zlatý medailónek, přikryl obě sťaté hlavy svým pláštěm a naložil je na káru.
Krvavé divadlo bylo u konce, dav se pomalu začal
rozcházet.
520

LXI

DOMEK VEDLE PRANÝŘE

Na město, které se celé chvělo vyprávěním o popravě, se snesla noc, aby konečně zahalila vše, co ještě zbylo z tak strašného dopoledne.
Paříž mlčela a zraky jejích obyvatel byly naplněny smutkem. Zato v Louvrů bylo hlučno a veselo, okna, osvětlená desítkami světel, zářila do noci. V paláci byla slavnost, kterou nařídil král Karel IX. na týž den, v němž se, také podle králova příkazu, konala poprava.
Ještě předtím vzkázal král Markétě, aby se určitě dostavila na oslavu. V naději, že La Mole a Coconnas budou zachráněni, že se jfejich útěk podaří, odpověděla Markéta bratrovi, že s radostí přijímá jeho pozvání.
Po události v kapli, která pro ni znamenala nečekanou ztrátu naděje, po popravě, které společně s vévodkyní de Nevers přihlížela, rozhodla se, že ani prosby, ani hrozby ji nedonutí, aby byla přítomna večerní slavnosti právě v den, kdy na náměstí SaintJeanenGrěve naposledy vydechl její milovaný hrabě de La Mole.
Karel IX. v ten den dokázal, že jeho silná vůle může aspoň načas zvítězit nad smrtelným onemocněním. Přestože byl zesláblý a sinalý, vstal kolem páté hodiny a oblékl si nejkrásnější šaty. Tajemství, že při tomto oblékání třikrát omdlel, znala jenom Karlova chůva Madelon.
Kolem osmé hodiny večer se zeptal král, oo dělá jeho sestra Margot. Jeden z dvořanů mu prozradil, že se královna vrátila po poledni do paláce, zamkla se do svých pokojů a od té doby z nich již nevyšla.
Karel IX. přivolal pana de Nancey, opřel se o jeho rameno a zamířil do Markétina bytu. Věděl, co jeho sestru postihlo, a předem se připravil na smutné setkání. Když otevřel její dveře, pochopil, že jeho představy byly jen nepatrnou částečkou toho, co před sebou právě viděl.
521

Polomrtvá Markéta ležela bez hnutí na pohovce s hlavou skrytou mezi poduškami. Neplakala, nemodlila se, bolest ji zbavila vědomí. Na koberci v koutě ložnice ležela v mdlobách Jindřiška de Nevers. Zděšená Gillonna chodila od královny k vévodkyni a omývala je šátkem namáčeným v ledové vodě.
Král nechal kapitána na chodbě a zavřel za sebou dveře. Potom pokynul Gillonně, aby odešla do vedlejší komnaty.
Karel se sklonil k Markétě a zadíval se na ni laskavým pohledem. "Margot! Sestřičko moje!"
Mladá žena se zachvěla a otevřela oči. "Vy, Vaše Veličenstvo?"
"Margot, drahá Margot, vzchop se." . Markéta povstala.
"Dovedu s představit, jak ti je, ale poslechni mne. Slíbila jsi, že přijdeš na ples."
,ja?"
"Ano. A jsi očekávána. Kdybys nepřišla ."
"Omluvte mne, Sire," přerušila ho Markéta, "vidíte přece, jak trpím, vidíte, že nemohu."
"Musíš se vzpamatovat, Margot."
Zdálo se, že Markéta v sobě hledá sílu i odvahu, ale náhle, zachvácena znovu nesmírným bolem, klesla zpátky do podušek. "Ne, ne, nepůjdu.," šeptala.
Karel ji vzal za ruku, přisedl si k ní a řekl: "Vím, Margot, ztratila jsi právě přítele, ale podívej se na mne. Ztrácím všechny přátele, ztratil jsem dokonce i vlastní matku. Ty se můžeš ze své bolesti vyplakat, já se však v hodinách těch největších bolestí musím usmívat. Ty trpíš, ale já umírám! Margot, pochop to a buď statečná. Ty přece dovedeš být statečná."
"Ach, Sire, můj bratře," vzdychala zoufalá královna.
"Margot, věř mi, snad jenom já jediný tě dovedu pochopit, ale pochop i ty mne. Každý z nás musí přinášet oběti, ať jsou sebekrutější. Musíme, Margot, rozumíš mi? Musíme. Ty naše jsou oběti cti a života. Nechci ti připomínat, která z obou je větší.

Ale nezdá se ti, že i já mám právo na smutek? Vždyť musím zemřít v nejkrásnějších letech svého života na nejkrásnějším trůně na světě! Dnes oplakáváš svého přítele a za měsíc, možná za týden budeš oplakávat svého bratra."
"Ach, Karle!" vykřikla královna a objala krále kolem krku.
"Pojď a obleč se," řekl jí po chvíli Karel IX., "uprav se, očekávám tě na plese. Přikázal jsem, aby ti přinesli nejkrásnější šperky a drahokamy."
"Šperky . ? K čemu mi budou všechny šperky a drahokamy?"
"Život je dlouhý, Markéto . Aspoň ten tvůj." Královi se na okamžik zaleskla slza v oku, ale žár horečky ji rychle vysušil. Karel políbil sestru na čelo a povstal. Přistoupil k vévodkyni a hlasitě si vzdychl: "Ubohá žena." Potom vyšel

z Markétiny ložnice.
Krátce po králově odchodu přišla pážata se šperky. Královna navarrská jim ukázala, kam mají vše položit. Mladí sluhové opatrně uložili skříňky se šperky a odešli.
Markéta zavolala Gillonnu. "Připrav mi slavnostní toaletu!"
Komorná nechápavě pohlédla na královnu.
"Ano, obléknu se. Musím jít na ples, čekají mne tam.,. Pospěš si, musím dokončit svůj dnešní den. Dopoledne na náměstí Grěve, večer na slavnosti v Louvrů."
"A paní vévodkyně?" zeptala se Gillonna.
"Je šťastná, že může zůstat zde. Není dcerou krále, není manželkou krále a není sestrou krále . Rychle, pomoz mi, Gillonno!"
Konečně se Markéta oblékla a ozdobila šperky. Ještě nikdy nebyla tak krásná jako právě nyní. Pohlédla na sebe smutně do zrcadla, když vtom někdo nečekaně zaklepal na dveře.
Gillonna odběhla a za okamžik se vrátila. "Madame, je zde jakýsi muž a chce s vámi mluvit."
"Kdo to je?"

523
522

"Nevím, ale vypadá hrozně. Jako by mu z očí hleděla smrt."
"Jdi a zeptej se, Jak se Jmenuje," přikázala Markéta.
"Madame, nechtěl mi prozradit své jméno," řekla po návratu Gillonna, "a požádal mne, abych vám odevzdala tento předmět."
Komorná podávala královně zlatý medailónek věnovaný hraběti de La Mole ve vězeňské kapli.
"Uveď ho, rychle ho uveď," řekla Markéta a zbledla.
Ve vedlejší komnatě bylo slyšet těžké kroky, potom se rozhrnul závěs a na prahu stanul muž hrozivého zevnějšku.
"Vy jste . ?" šeptala královna.
"Ten, jehož jste již jednou potkala u Montfauconu, Madame. Tenkrát jsem dovezl do Louvrů dva zraněné šlechtice."
"Ano, již vás poznávám. Jste mistr Caboche."
"Kat pařížský, Vaše Veličenstvo."
"Proč jste mne vyhledal?"
"Madame, mám vám připomenout slib daný mladému šlechtici. Uložil mi, abych vám současně vrátil tuto relikvii. Ostatní mám pro vás připraveno, Vaše Veličenstvo."
Markéta se zachvěla po celém těle a musela se posadit do křesla."A kde., kde ji. máte?" zeptala se rozechvělým hlasem.
"U mne. V domě pařížského kata, Vaše Veličenstvo."
"A proč jste . ji. nepřinesl sem?"
"Madame, kdyby mne zastavily stráže a přinutily nadzvednout plášť, sotva bych jim dovedl vysvětlit, proč přináším do královského paláce lidskou hlavu."
"Dobrá, ponechte ji u sebe, zítra za vámi přijdu."
"Madame, zítra již bude pozdě. Královna Kateřina mi nařídila, abych pro Její pokusy schoval první dvě hlavy, které setnu."
"Proboha, to přece není možné!" vykřikla Markéta a běžela k vévodkyni, která si již delší dobu ne
524

návistně prohlížela kata, "Jindřiško, slyšíš, co říkal tento muž?"
"Ano. Ale co můžeme dělat?"
"Musíme jít s ním," řekla Markéta a přehodila si přes nádherný šat tmavý plášť, "pojď, uvidíme je ještě jednou." Markéta přikázala, aby k tajnému východu přistavili nosítka bez erbu a pečlivě uzamkli všechny dveře jejího bytu. Potom se s Jindřiškou zahalily do černých plášťů a opustily Louvre.
Nosítka se rychle vydala na cestu. Vpředu kráčel mistr Caboche s lucernou v ruce. Netrvalo dlouho a tajemná skupina dostihla svého cíle.
"Dámy, můžete vystoupit," ozval se kat.
Temná silueta pranýře hrozivě strměla do výše, slabý měsíční svit pronikal chvílemi mezi mraky a ozařoval hrůzostrašnou konstrukci s otáčivou věží.
Mistr Caboche odvedl obě ženy do malé místnosti, uprostřed níž byl stůl prostřený pro tři osoby. V jednom rohu se leskl veliký meč a na stěně byla pověšena pergamenová listina potvrzující katovské výsadní právo pro hlavní město francouzského království.

"Vaše Veličenstvo," řekl mistr Caboche a hluboce se uklonil, "omluvte mne, ž jsem přišel do Louvrů, ale bylo to poslední přání popraveného a já jsem mu slíbil, že vás zavedu až sem."
"Jen se neomlouvejte, mistře," řekla Markéta, "udělal jste dobře. Zde je odměna za vaši službu."
Caboche se podíval s lítostí na měšec naplněný zlatými tolary.
"Zlato, vždycky jenom zlato," mumlal zaraženě, "Madame, jak rád bych tímto zlatem vyplatil právě onu krev, kterou jsem dnes musel prolít!"
"Mistře," řekla Markéta tlumeným hlasem a její oči bloudily po světnici, jako by něco hledaly, "půjdeme asi někam jinam, viďte? Nevidím jejich."
"Vaše Veličenstvo, jsou zde ve sklepě zabaleny do mého pláště. Chtěl jsem vás ušetřit tak strašného pohledu, Madame."
"Půjdeme. Ukažte nám cestu," řekla Markéta.
525

"Ne, ne., já nemohu," přiznala se Jindřiška, "nemám sílu ..
"Když někoho milujeme, milujeme ho i ve smrti," prohlásila energicky královna a čekala, až mistr Caboche znovu rozžehne lucernu.
Královna s vévodkyní sestoupily do sklepa. Byl to opravdu zvláštní obraz. Dvě ženy zářící mladostí, krásou a nádherou šatů se skláněly pod špinavou, plísní zachvácenou klenbou. Kat postavil lucernu a ukázal na dvě lidské postavy přikryté černým sametem.
"Zde, Vaše Veličenstvo," řekl Caboche a nadzvedl cíp těžké látky.
Strašný pohled! Oba přátelé leželi těsně vedle sebe a jejich ruce se i ve smrti dotýkaly. Hlavy, přiložené k trupu, byly odděleny od těl jenom tenounkým červeným pruhem.
Markéta poklekla ke svému milenci a rukama, ozdobenýma zářícími drahokamy, pohladila hlavu, kterou tak milovala. "Můj příteli, má jediná lásko .," šeptala.
Vévodkyně de Nevers se musela opřít o mistra Caboche a strnule hleděla do mrtvé, usmívající se tváře hraběte de Coconnas. I ona se chystala oslovit svého miláčka, ale proud slz vytryskl jí z očí a sevřel hrdlo.
Přiznejme ještě, že i mistr Caboche musel odvrátit pohled od mrtvých těl dvou tak statečných šlechticů.
Ušetřme čtenářův jemnocit dalších podrobností, protože výjev, jehož se chtě nechtě stal svědkem, je ve své děsivé skutečnosti téměř nepopsatelný. Nemůžeme však opustit katův dům, aniž se aspoň nezmíníme o tom, jak královna navarrská opatrně zvedla La Molovu hlavu a vložila ji do obalu napuštěného nejjemnějšími oleji, kterých se tenkrát používalo k balzamování těl mrtvých králů. Po Markétě udělala totéž i vévodkyně de Nevers.
"Musíme rychle zpátky do paláce," řekla Markéta a vyběhla ze sklepa.
"Zde máte peníze," šeptala vévodkyně podávajíc
526

katovi plný váček, "dejte sloužit mši a zařiďte oběma křesťanský pohřeb."
Nosítka se zastavila u tajného vchodu. Královna i vévodkyně, nikým nezpozorovány, proklouzly do Louvrů. Markéta uložila drahocennou památku do svého kabinetu, poprosila vévodkyni, aby ještě zůstala v jejím bytě, a potom, kolem desáté, vstoupila do velkého slavnostního sálu, v němž se zhruba před dvěma a půl roky začínala první kapitola této knihy.
Bledá, ale krásnější než kdykoli předtím, upoutala na sebe mladá královna okamžitě pozornost všech bratrových hostů.
Karel IX. zahlédl Markétu a spěchal k ní nejistým krokem. "Sestro," řekl hlasitě, "děkuji vám!" A naklonil se k ní a pošeptal: "Pozor, máte na rameni krvavou skvrnu."
"Co na tom, Sire," odpověděla Markéta, "hlavní je, že mám úsměv na rtech."
LXII KRVAVÝ POT
Celý dvůr byl již několikátý den ve Vincennes. Královi se na slavnostním plese v Louvrů velmi přitížilo a lékaři mu doporučili delší pobyt na venkovském čistém vzduchu. Procházky rozlehlým parkem a spánek u otevřeného okna měly zastavit blížící se konec, o němž kromě krále a Markéty nikdo nevěděl.
Třicátého května roku 1574 v osm hodin ráno zazněl z předpokoje královy ložnice pronikavý výkřik. Karlova chůva s očima zaplavenýma slzami stanula ve dveřích a zoufale volala: "Pomoc! Pomozte králi!"
"Co se stalo Jeho Veličenstvu?" zeptal se kapitán de Nancey, který již delší čas věnoval všechen svůj čas výhradně službě králi.
"Krvácí, strašně krvácí!" volala chůva, "rychle přivolejte lékaře."
527

Mazille a Pare se střídali u lože nemocného. Dnes měl službu Ambroise Pare. Když zjistil, že král klidně usnul, využil příležitosti a na chvíli se vzdálil. U lože nemocného se místo lékaře posadila Madelon a s hrůzou zjistila,, že Karlovi vyvstal na celém těle krvavý pot.
Všichni se rozběhli vyhledat lékaře, kteří museli být někde nablízku. Předpokoj králova bytu se vyprázdnil a v ložnici zůstala s nemocným jenom stará chůva. Pojednou se otevřely dveře. Nebyli to lékaři, ale Kateřina, spěchající do synovy ložnice. Karel IX. ležel na loži, zakalený zrak nepřítomně bloudil po stropě. Jeho rychlý a sípavý dech prozrazoval vysokou horečku.
"Promiňte, Madame," řekl jí král, "chtěl bych zemřít v klidu."
"Zemřít? Máte záchvat, a ten zase přejde. Proč mluvíte o smrti? Chcete mi snad způsobit bolest, synu?"
"Madame, umírám. Vím to docela bezpečně."
"Sire, trpíte nebezpečnými představami. Ted, když byli popraveni ti dva kouzelníci, kteří usilovali o váš život, poznáte, že se vám brzy uleví. Vaše tělo je již uzdraveno, nyní musíte léčit duši. Kdybyste mi dovolil, abyoh s vámi aspoň na pár minut promluvila, uviděl byste."
"Madelon," král přerušil matku uprostřed věty, "jdi ke dveřím a dávej pozor, aby sem nikdo nevstoupil. Královna Kateřina Medicejská chce mluvit se svým milovaným synem Karlem Devátým!"
Chůva odešla ke dveřím.
"Máte pravdu," pokračoval král, "naše rozmluva je nanejvýš nutná a čím dříve ji uskutečníme, tím lépe. Ano, pohovořme si dnes, zítra by již mohlo být pozdě. Ovšem, mám jednu podmínku. Budeme mluvit před třetí osobou, před svědkem."
"A proč?"
"Opakuji vám znovu, smrt již přichází, každou chvílí se může objevit jako vy, bledá, němá, a také bez ohlášení. Své osobní věci jsem dal do pořádku,

je třeba, abych uspořádal i záležitosti týkající se království."
"A koho třetího si přejete?" zeptala se Kateřina.
"Zavolejte mého bratra, Madame."
"Sire, jsem opravdu ráda, že jste neuvěřil všem těm pomluvám a že si přejete, aby byl přítomen rozhovoru," řekla Kateřina a obrátila se k chůvě, "zavolejte vévodu ďAlengon, přeje si to král!"
Karel se prudce nadzvedl. "Madame, řekl jsem, že chci svého bratra! Chci mluvit se svým bratrem Jindřichem Navarrským! Jedině on je mým bratrem, a ne ten, kdo sahal po mé koruně. Stejně není mým bratrem ani ten druhý tam kdesi daleko. Můj bratr je uvězněn, Madame, ale jenom jemu svěřím svou poslední vůli."
"A já!" vykřikla nenávistně Kateřina, "já nedovolím, abyste jednal s kdejakým vetřelcem. Nevzdám se ani práva královny, ani práva matky. Nikdy, rozumíte, nikdy!"
"Madame, ještě jsem králem, ještě zde rozkazuji já. Kdybyste odmítla splnit mé přání, mám stále dost síly, abych si sám zašel pro Jindřicha," odpověděl jí král a vyskočil z postele.
Na okamžik zahlédla Kateřina jeho tělo zalité krví. "Sire, křivdíte nám, vždycky jste nám křivdil. Ale jak chcete, já zůstanu!"
"Jakým právem zde chcete zůstat?"
"Právem matky."
"Nejste již mou matkou!"
"Sire, blouzníte. Odkdypak žena, která dala život, aení již matkou toho, kdo od ní život dostal?"
"Od onoho okamžiku, Madame, kdy zvrhlá matka bere to, co kdysi sama dala," odpověděl král a z úst mu prýštila zpěněná krev.
"Co tím chcete říci, synu? Nerozumím vám."
"Hned mi porozumíte, Madame," řekl král a vytáni malý klíček ukrytý pod polštářem. "Vezměte tento klíč a otevřete mou cestovní skříňku. Jsou tam jisté papíry, ty budou mluvit za mne."
Kateřina vstala a jako omámená přistoupila ke skříňce. Beze slova ji otevřela a nahlédla dovnitř.

529
528

Oči se jí rozšířily hrůzou. Jako kdyby zahlédla jedovatého hada, zmateně ustoupila o krok zpět.
"Čeho jste se tak vyděsila?" zeptal se klidně král.
"Ničeho," odsekla Kateřina.

"Tak dohře. Uvnitř je kniha, vidte? Podejte mi ji4 Madame."
Kateřina na chvíli zaváhala. Potom vzala knihu do rukou a zašeptala: "To je osud."
"Ano, Madame, můj osud. Vy víte, jak vášnivě miluji lov., s chutí jsem si v této knize četl., dlouze četl. Chápete již.?"
Královnamatka zasténala.
"Byla to moje slabost, vím," pokračoval Karel IX. "Madame, spalte tu knihu, není třeba, aby lidé znali slabosti králů."
Kateřina se přiblížila k hořícímu krbu, vhodila knihu o sokolnictví do ohně a vyčkala, až modravé plameny pohltí listy napuštěné prudkým jedem.
Když kniha dohořela, zaplnil místnost ostrý pach připomínající zápach česneku.
"A nyní, Madame, zavolejte mého bratra!" řekl Karel se svrchovaností hodnou velkých králů.
Kateřina, ohromena vysvětlením skutečné příčiny královy nemoci, udělala krok k loži s umírajícím synem a chystala se promluvit. Jako matka pocítila výčitky svědomí, jako královna prožívala hrůzu a strach, ale nakonec v ní zvítězila travička a nenávistně vykřikla: "Proklínám ho, proklínám ho! Zase vyhrál!" A s obličejem pokřiveným zlobou vyběhla z ložnice.
Ve stejném okamžiku vešel ke králi Ambroise Pare. Zastavil se na prahu, aby se vyhnul královněmatce a zkoumavě nasál zápach prosycující celou komnatu. "Sire, kdo tu pálil otrušík?" zeptal se.
"Já," odpověděl Karel IX.

LXIII
TERASA NA BAŠTĚ VE VINCENNES

Jindřich Navarrský se zadumaně procházel po terase vincenneské věznice. Věděl, že celý královský dvůr je již několik dnů v zámku. Ačkoliv ho od dvořanů dělila silná zeď pevnosti, uhodl, že král Karel umírá..
Jindřich se opíral o hradby. Den byl překrásný, nebe bez mráčků zářilo čistou modří, slunce osvětlovalo vzdálené planiny poseté jasnými pruhy jarní zeleně. Blízké koruny stromů se pyšnily bohatstvím prvních listů, dokonce.i šedé zdi pevnosti odrážely třpytivé tóny sklenuté pod jasným obloukem nebes.
Král navarrský však onu hru barev nevnímal. Jeho oči se upíraly jediným směrem.
"Paříž.," šeptal si, "Paříž radosti, štěstí a slávy. Město vítězství a moci. Paříž a Louvre, hlavní město francouzského trůnu. Jenom holé kameny nás od sebe oddělují., Paříži, moje vytoužené město."
Jindřich si bolestně povzdechl, vždyť místo svého věznění si vybral sám. Potom odvrátil svůj zrak od Paříže a pohlédl do blízkého údolíčka, kudy vedla stará cesta lemovaná rozkvetlými mandloněmi. Podivný záblesk upoutal Jindřichovu pozornost. Spa.třil muže v lesklé zbroji. Neznámý byl v sedle a opodál stál další osedlaný kůň bez jezdce. Koně nepokojně přešlapovali na místě a odvraceli hlavy od prudkého slunečního světla. Jezdec vytáhl meč, na hrot nabodl bílý šátek a několikrát jím zamával. Vzápětí se na protilehlé stráni opakovalo totéž znamení a po chvíli bylo celé okolí pevnosti i zámku poseto bělostnými signály.
Jindřich si zaclonil oči a pozorně pohlédl na jezdce. Konečně ho poznal. Byl to hrabě de Mouy, provázený svými věrnými hugenoty. "Mouy!" vykřikl radostně a zamával z terasy svým kloboukem, ozdobeným bílou šerpou.
A znovu se objsvil bezpočet bílých šátků. Jejich mávání bylo nyní prudší, rychlejší, radostnější. Byla

to pocta uvězněnému vůdci, jehož mávající klobouk bylo nyní vidět i zdálky.
"Očekávají mne," šeptal si král navarrský, "ti nejvěrnější přišli pro mne . Je pozdě. Proč jsem neuprchl dřív.?"
A pozdravil je zoufalým posuňkem, na nějž de Mouy odpověděl znamením, o jehož smyslu nemohl Jindřich pochybovat.
"Budu čekat!" signalizoval hrabě na dálku.
Král navarrský zaslechl na kamenné dlažbě kroky a rychle odstoupil z hradby. Hugenoti zřejmě pochopili příčinu jeho pohybu, meče se vrátily do pochev a bílé šátky okamžitě zmizely.
Na terasu vystupovala žena, její rychlý dech prozrazoval, že spěchá. Jindřich, ne bez pocitu hrůzy, poznal, že je to Kateřina Medicejská. Za ní šli dva vojáci a zastavili se na posledních schodech.
Muselo se stát něco vážného, napadlo králi, když se sama královnamatka obtěžuje až na baštu zdejšího vězení.
Kateřina se posadila na kamennou lavičku u hradeb, aby si vydechla. Jindřich k ní přistoupil s tím nejroztomilejším úsměvem: "Jsem to snad já, koho hledá má

dobrotivá matinka?"
"Ano, vás," odpověděla udýchaně Kateřina, "chci vám dát poslední důkaz své náklonnosti, pane. Přiblížila se rozhodující chvíle. Král umírá a chce s vámi mluvit."
"Se mnou?" zvolal Jindřich chvěje se radostí.
"Ano. Namluvili mu, že naříkáte nejen nad trůnem Navárska, ale děláte si prý naděje i na francouzský trůn."
"Ale!"
"Já vím, že to není pravda," pokračovala Kateřina, "ale král tomu zřejmě věří. Proto jsem za vámi při
šla. Chce s vámi mluvit, ale dejte si pozor, je to pře
dem připravená léčka."
"Léčka? A na mne?"
"Jistě. Než Karel zemře, chce vědět, na čem je. Máli se vás bát nebo ne. Rozmyslete si velmi dobře své odpovědi. Král vám možná ledacos nabídne a
532

podle toho, jak odpovíte, podle toho rozhodne o vaší budoucnosti. To znamená váš život nebo smrt."
"Co by mi tak mohl král nabídnout?"
"Jak to mám vědět.? Zřejmě nějaké nemožnosti," odpověděla královna.
"Madam, netušíte, co by to asi mohlo být?"
"Nevím. Předpokládám, že vám."
Kateřina se odmlčela.
"Co?" ozval se Jindřich.
"Předpokládám, že vám nabídne třeba i vládu. Chce vás vlákat do pasti, rozumíte? Dozvěděl by se, a bez mučení, o vašich plánech. Pomluvili vás u krále, chce získat důkazy proti vám, a to přímo od vás samotného. To je přece jasné."
Jindřichovi se objevil ve tváři dobrácký, nechápavý úsměv, srdce mu však svíral hněv. Ne Karel, ale Kateřina mu chystala past.
"Madame, pochybuji, že by můj bratr něco podobného udělal, to by bylo příliš průhledné, nezdá se vám? Proč by mi nabízel vládu, když jste zde ještě vy a vévoda ĎAlengon?"
Kateřina se kousala zlostně do rtů. "Vy se tedy vladařství vzdáváte?" zeptala se nedočkavě.
"Madame, nejdříve musím vyslechnout krále. Chce se mnou mluvit, jak tvrdíte. To ostatní jsou jenom vaše vlastní dohady."
"Jistě. Ovšem, můžeme si přece promluvit předem i o tom, jak byste se v takovém případě zachoval."
"Madame, nemohu se předem vyslovovat k otázkám, které mi třeba ani nepoloží. Sama říkáte, že bude záležet na mých odpovědích, musíme tedy počkat na skutečnost."
"Pane," řekla nasupeně královnamatka, "nemáme mnoho času na plané řeči a chytračení. Přijmeteli království, znamená to vaši smrt. Říkám vám to jako královna!"
"Madame," odpověděl Jindřich, "život lidí i králů řídí osud. On také rozhodne, jak odpovím. Můžete říci strážím, že jsem připraven předstoupit před krále Karla Devátého."
"Rozmyslete si to, pane."
533

"Přes dva roky žiji jako psanec, měsíc jsem vězněm," odpověděl Jindřich vážně, "měl jsem na rozmýšlení času víc než dost a všechno jsem dobře uvážil. Bučíte tak lasfcava, Madame, jděte ke králi a vyřiďte mu, že přijdu hned za vámi. Stráže, které jste si přivedla, již dají pozor, abych neuprchl. Ujišťuji vás předem, že na útěk vůbec nepomýšlím."
Jindřichův hlas byl pevný a rozhodný, Kateřina poznala, že všechno další přemlouvání by bylo marné, a beze slova odešla.
Jakmile zmizela, skočil Jindřich k hradební zdi a dal hraběti znamení, jež znamenalo:
"Přibližte se a buďte připraveni na všechno."
De Mouy pobídl koně a popojel k pevnosti na dvojnásobný dostřel muškety.
Jindřich mu posunkem poděkoval a sestoupil z terasy. Na schodišti ho již očekávali oba vojáci.
Zesílená stráž Švýcarů a lehké jízdy hlídaly vchod na nádvoří. Každý, kdo chtěl vejít do zámku nebo ze zámku vyjít, musel projít mezi živou hradbou kordů, mušket a halaparten.
V hlavním vchodu čekala Kateřina. Naposledy zastavila krále navarrského a řekla:

"Nádvoří má dva východy, paiie. Zde je první, druhý je za komnatami krále Karla. Když mne uposlechnete, čeká vás tam osedlaný kůň a svoboda. Necháteli se však strhnout svou pýchou a ctižádostivostí, vidíte, co vás zde čeká. Co mi tedy odpovíte?"
"Madame, svěřili mi král vládu, budu těmto vojákům rozkazovat já, a ne vy. A ještě něco. Až večer vyjdu ze zámku, všechny tyto .muškety a halapartny se přede mnou uctivě skloní."
"Šílence," šeptala královnamatka, "poslechni mne a nepouštěj se s Kateřinou Medicejskou do hry na život a na smrt!"
"A proč ne?" řekl Jindřich a díval se upřeně Kateřině do očí, "proč ne právě s vámi, když jsem až dodneška vyhrával?"
"Jděte tedy ke králi, pane, když mi nevěříte," řekla Kateřina a jednou rukou ukázala na schodiště, zatímco druhou rukou si pohrávala s jedním
534

z otrávených nožů, které nosila v pověstném černém pouzdře neustále při sobě.
"Jděte napřed, Madame," řekl s úsměvem Jindřich, "ještě nejsem králem, zatím náleží přednost vám." Kateřina poznala, že Jindřich prohlédl její plán s otráveným nožem, vzdala se dalšího zápasu a vešla jako první do královy ložnice.
LXIV
REGENTS TVÍ
Karel již začínal být netrpělivý. Dal, si zavolat pana de Nancey a přikázal mu, aby zašel pro Jindřicha, právě v okamžiku, kdy král navarrský vstupoval.
Král zahlédl svého švagra a vykřikl radostí. Jindřich zůstal stát jako ochromený. Naposledy viděl Karla asi před měsícem, nyní se mu zdálo, že stojí tváří v tvář mrtvole.
Karel pochopil Jindřichovo překvapení a smutně se usmál. "Pojď, bratře," řekl a podával Jindřichovi ruku, "pojď, velmi mne bolelo, že tě tak dlouho nevidím. Často jsem ti způsobil bolest, teď si to vyčítám, ale věř mi, ani král není vždycky pánem nad tím, co se děje. Stále nade mnou leželo cosi tísnivého, čeho se zbavuji teprve nyní, když umírám. Byla to tíha vlády, pouta státních zájmů."
"Sire," šeptal Jindřich rozechvělým hlasem, "pamatuji se jenom na bratrskou lásku, kterou jsem u vás nacházel, pamatuji se jenom na úctu, kterou jsem vám jako královskému bratrovi upřímně prokazoval."
"Jindřichu, jsem rád, že to říkáš. Ve skutečnosti jsi vytrpěl pod mou vládou mnoho. Za mého panování zemřela tvá matka. Ty jsi věděl, k čemu mne tak často.dohnali, a velkoryse jsi mlčel. Občas jsem našel sílu a vzepřel se, většinou však, zcela uštvaný, jsem jim podlehl. Nemluvme již o tom, co bylo. Mám starosti o přítomnost, děsím se budoucnosti."
535

Karel se na chvíli odmlčel, aby si odpočinul a nabral nových sil. "Musím zachránit stát," pokračoval šeptem, "nesmím dovolit, aby se dostal do, rukou fanatiků nebo žen."
Král, jak jsme již řekli, pronášel ona slova šeptem, přesto však zaslechl Jindřich tlumený výkřik zlosti vycházející z výklenku za postelí. Možná že nějakým otvorem provrtaným do zdi bez králova vědomí odposlouchávala nyní Kateřina tento poslední rozhovor.
"Do rukou žen?" zeptal se překvapeně král navarrský.
"Ano, matka chce vykonávat vládu, než by se vrátil můj "bratr z Polska. Poslouchej dobře, co ti nyní řeknu. On se nevrátí."
"Jakže?"
"Nevrátí se, jeho poddaní mu nedovolí odjet."
"Bratře," šeptal Jindřich, "myslím, že mu královnamatka psala."
"To vím. Kapitán de Nancey jejího posla zatkl a přinesl mi matčino psaní zpátky. Psala mu v dopise, že brzy zemřu. Ale neboj se, já jsem také poslal do Polska list. Budou ho tam hlídat a francouzský trůn bude brzy volný, Jindřichu."
Tentokrát zaslechl Béarňan nový, mnohem jaafnější výkřik.
"Umírám, aniž jsem dal Francii následníka trůnu," pokračoval Karel IX. a náhle se zachvěl, "Jindřichu, vzpomínáš na naši procházku. Vzpomínáš na spícího chlapce v kolébce? Bojím se, že ho zabijí.!"
"Sire, přísahám, že nad ním budu bdít jako nad vlastním synem."
"Děkuji ti, Jindřichu," odpověděl král s nezvyklou vřelostí, "spoléhám na tebe. A nesnaž se, aby byl králem, není zrozen pro trůn, ale pro lidské štěstí. Odkázal jsem mu nějaké jmění, kéž by zdědil jemnost a vznešenost po své matce. Nejlepší by bylo zasvětit ho dráze církevní, měl by rozhodně méně nepřátel. Zemřel bych když už ne šťasten, tak
536

aspoň spokojen, kdybych ho mohl pohladit a rozloučit se s jeho matkou."
"Sire, přikažte, aby je sem zavolali," radil Jindřich.
"Ne, to neudělám, nikdy by odtud živi neodešli. Stačí mi tvůj slib, že se o něj postaráš."
"Můj králi, slíbil jsem vám to, pravda, ale budu mít vůbec možnost svůj slib dodržet?"
"Co tím myslíš?"
"Sám jsem štvancem, nad hlavou mi stále visí hrozba stejně jako jemu. Já jsem mužem a mám kolem sebe mocné nepřátele, on je ještě dítětem."
"Mýlíš se, bratře," řekl Karel, "až zemřu, staneš se tím nejmocnějším mužem v království. Zde tento list ti dává moc i vládu."
Při těch slovech vytáhl umírající ze záhlaví svého lože pergamenovou listinu a podával ji Jindřichovi. "Čti."
Jindřich prolétl zrakem listinu opatřenou královskou pečetí.
"Vládu? Mně, Sire?" zeptal se Jindřich.
"Ano, vládu, než se vrátí vévoda ĎAnjou. Ale on se nevrátí, proto ti tento list zaručuje vladařství a zároveň trůn."
"Trůn.?"
"Jedině ty jsi ooden, jedině ty dokážeš vládnout nad těmito zhýralči, riad děvkami přestrojenými do nádherných rouch, žijícími jenom z krve a slz. Můj bratr ĎAlengon je zrádce, zradí každého. Nech ho tedy zde v pevnosti. Matka udělá všechno, aby tě připravila o život. Vypověz ji ze země. Vévoda ĎAnjou opustí za tři až za čtyři měsíce Varšavu a požádá tě, abys mu vrátil trůn. Ty mu, Jindřichu, odpovíš papežským listem. Již jsem to zařídil. Vévoda de Nevers ti pošle papežské breve co nevidět."
"Můj králi."
"Jediné věci se chraň, Jindřichu. Nepřipusť občanskou válku. Hugenoti jsou stále ještě dost mocní, postav se do jejich čela a sjednoť je. Jinak bys měl v princi de Condé nebezpečného protivníka. Postav se do čela hugenotů, ale zůstaň katolíkem.
537

Francie je země katolíků a francouzský král musí být králem většiny. O mně se říká, že mám výčitky svědomí za svatobartolomějskou noc. Ne, nemám výčitky., pochybnosti, to ano. Říkají, že moje onemocnění je trest boží. Prý mými póry uniká .prolitá krev hugenotů. Nevěř tomu, já vím, proč krvácím. Jeto otrava otrušíkem!"
"Sire, co to říkáte?"
"Pravdu, bratře. Moje smrt si žádá pomstu, ne však z rukou smrtelníků, proto již o tom nebudeme mluvit. Odkazuji ti dobrý sněm a zkušené vojsko, opírej se o parlament a o armádu. Bude to jediná a pevná záruka proti tvým nepřátelům. Jedině oni tě ochrání před mou matkou a před mými bratry."
V té chvíli byly slyšet z vedlejších místností vojenské povely.
To je můj konec, napadlo Jindřichovi.
"Bojíš se? Váháš?" zeptal se král, který pro svou nemoc nic z těchto zvuků neslyšel.
"áire," odpověděl Jindřich, "ne, nebojím se. Váš návrh přijímám."
Karel IX. mu pevně stiskl ruku a zavolal chůvu.
"Jdi a pozvi matku. Řekni jí, aby s sebou přivedla také vévodu ĎAlengon."
LXV
KRÁL JE MRTEV! AŤ ŽIJE KRÁL!
Po chvíli vstoupili do královy ložnice Kateřina a vévoda ĎAlengon, chvějíce se hrůzou a bezmocným vztekem. Jindřich hádal dobře, královnamatka vyslechla jejich rozhovor a stačila již vévodu o všem informovat. Učinili ještě několik kroků a uprostřed komnaty se zastavili.
Král navarřský zůstal u Karlova lože.
"Madame," řekl umírající, "kdybych měl syna, stala byste se regentkou vy. Kdyby nebylo vás, stal by se jím polský král. A kdyby ani on nemohl, stal
538

by se regentem můj nejmladší bratr. Nemám syna a po mně má nastoupit vévoda Jindřich ĎAnjou. Jistě bude uplatňovat své právo na trůn, proto nechci, aby na tomto místě našel člověka, jenž by mu mohl skoro stejným právem upírat nároky a jenž by proto zavedl království do války o následnictví trůnu. Nejmenuji vás regentkou, musela byste později volit mezi svými dvěma syny, a to by bylo pro srdce matky jistě velice bolestné rozhodování. Proč jsem neurčil ani vás, bratře? Mohl byste právem říci svému staršímu bratru, že měl trůn, který přece

nemusel opouštět. Proto jsem zvolil vladaře, který převezme korunu a uchová ji ve svých rukou, a ne na své hlavě. Zde je onen vladař. Pokloňte se mu, Madame. Pokloňte se mu, bratře. Je jím Jindřich, král navarřský!" A s posunkem nejvyššího rozkazu pozdravil Karel Jindřicha Navarrského.
Kateřina a vévoda učinili pohyb, jenž byl jakýmsi kompromisem mezi nesouhlasem a poklonou.
"Hle, Vaše regentská Výsosti," řekl Karel IX., "zde je list ověřený královskou pečetí. Až do návratu polského krále svěřuji vám vrchní velitelství, klíče od státní pokladny a právo i moc královskou."
Kateřina probodávala Jindřicha očima, vévoda se třásl a sotva se držel na nohou. Slabost jednoho a nenávist druhého ukázaly Jindřichovi nebezpečí, jež je nablízku, číhá a hrozí.
Jindřich sebral všechnu svou sílu a převzal svitek pergamenu z rukou králových. Vztyčil se ve své velikosti skutečného vládce a upřel na Kateřinu pohled, který pravil: Mějte se na pozoru! Pánem jsem zde já!
Kateíina porozuměla.
"Ne, ne, nikdy!" vykřikla, "nikdy nebude vládcem Francie nějaký Bourbon, dokud zůstane naživu aspoň jediný muž z rodu Valois!"
"Matko!" vykřikl Karel IX. a vzpřímil se na zakrváceném loži jako strašlivý přízrak, "mějte se na pozoru! Ještě jsem králem, ještě mohu dát rozkaz, aby byli potrestáni vrahové a trávicí!"
"Jen přikazujte, máteli k tomu odvahu, já jdu
539

dát svoje rozkazy! Pojďte, ďAlengůne, pojďte!" A vyběhla z ložnice vlekouc za sebou vévodu.
"Nancey!" křičel Karel, "rychle sem! Zatkněte mou matku i mého bratra, zatkněte ."
Nával krve přerušil jeho slova právě v okamžiku, kdy kapitán otevíral dveře. De Nancey zaslechl jenom svoje jméno, rozkazy, které následovaly, zanikly v chropotu prudkého záchvatu.
"Střežte dveře a nikoho sem nepouštějte!" přikázal Jindřich.
Kapitán de Nancey pozdravil a odešel. Jindřich, se podíval na bezduché tělo královo. "Nastal rozhodný okamžik," vyslovil hlasitě vlastní myšlenku, "mám žít, nebo vládnout?"
Současně se nadzvedl závěs za královým ložem a objevila se pobledlá tvář. Rozechvělý hlas přerušil mrtvé ticho: "Žijte!"
"Ty, René?" zvolal Jindřich.
"Ano, Sire."
"Tvoje předpověď byla mylná, nebudu králem."
"Budete, Sire, ale dosud nenadešla vhodná doba."
"Jak to víš? Mluv!"
"Královnamatka mi přikázala, abych vás zde zadržel, ale já vám chci raději pomoci, protože věřím vašemu horoskopu."
"A přikázala ti, abys mi řekl i toto?" přerušil ho Jindřich plný pochyb a úzkosti.
"Ne, přísahám, že ne. Přišel jsem odhalit vám veliké tajemství, které znám jenom já. Řeknu vám všechno, ale musíte nejdříve zde nad umírajícím odpřisáhnout, že mi odpouštíte smrt vaší matky."
"Slíbil jsem ti to již jednou."
"Slíbil, ale nepřísahal," řekl René a s hrťteou pozoroval Jindřichovu brunátnou tvář.
"Přísahám," křikl král navarrský a zvedl pravici.
"Sire," řekl rychle Florenťan, "polský král přijíž dí."
"To není možné, královnin posel byl zatčen!"
"Král Karel zatkl jen jednoho, ale Kateřina ve své vychytralosti vyslala jezdce tři, každého jinou cestou."
540

"Běda mi!" povzdechl si Jindřich.
"Kurýr z Varšavy přijel dnes ráno, král .vyjel hned za ním a nikdo mu v jeho odjezdu nebránil. Ve Varšavě ještě nevěděli nic o nemoci Jeho Veličenstva. Vévoda ďAnjou tady může být za několik hodin."
"Potřeboval bych aspoň osm dnů," řekl Jindřich.
"Ano, ale nemáte ani osm hodin, Sire. Slyšel jste před chvílí to řinčení zbraní?"

"Ano."
"Přijdou vás zabít až sem, až do královy ložnice."
"Vždyť Karel ještě není mrtev."
René se upřeně podíval na umírajícího. "Za deset minut bude konec. Zemře. Potom zemřete i vy, Vaše Veličenstvo."
"Co mám tedy dělat?"
"Uprchnout!"
"Kudy .? V předpokoji mne zabijí."
"Riskuji pro vás život, Sire, nikdy na to nezapomeňte. Dovedu vás tajným průchodem až k zadní brance. Potom, abych pro vás získal čas, vrátím se do ložnice. Vy zde již nebudete a já oznámím Kateřině, že jste sám našel tajný východ a uprchl. Rychle, následujte mne, Sire."
Jindřich se sklonil ke Karlovi a políbil ho na čelo. "Sbohem, bratře," řekl, "nikdy ti nezapomenu, že jsi mne vybral za svého nástupce, že jsi chtěl, abych byl králem. Zemři v pokoji. Jménem našich bratří ti odpouštím prolitou krev." ,
"Rychle, Sire," šeptal René, "král se probírá z mdloby. Uprchněte dřív, než otevře oči."
Jindřich se shýbl pro meč umírajícího krále, zastrčil si za kabátec pergamen, který ho učinil vladařem, a zmizel v otvoru tajných dveří, které se za ním okamžitě zavřely.
"Chůvo," volal Karel stále silnějším hlasem, "chůvo!"
Stařena přiběhla.
"Madelon," řekl král s očima široce otevřenýma vstříc blížící se smrti, "stalo se něco, zatímco jsem spal? Vidím veliké světlo . Volá mne ., Bože,

bučí mi milostiv., zapomeň, že jsem byl králem, neboť předstupuji před tebe bez žezla a bez koruny. Zapomeň na zločiny krále a mysli na utrpení člověka." A Karel, pronášeje tato slova, zvedal se z podušek vstříc hlasu, který ho volal. Potom vyrazil poslední vzdech a klesl zpět, nehybný a ledový, do náruče staré chůvy.
Mezitím vojáci na rozkaz Kateřiny vnikli do tajné chodby a spěchali za králem navarrským. Jindřich se dostal včas k malé brance, vyskočil do sedla a vyrazil k místu, kde se ukrýval hrabě de Mouy.
Několik vojáků zaslechlo dusot koňských kopyt. "Prchá! Prchá!" křičeli.
"Palte," rozkázala Kateřina, "střílejte po něm!"
Stráže zamířily na jezdce, ale Jindřich byl již příliš daleko.
"Prchá," šeptala si Kateřina Medicejská, "je tedy poražen."
Prchá, myslel si vévoda ďAlengon, králem Francie budu já!
Jako již tolikrát předtím, mýlil se vévoda i tentokrát. Na padací most udeřila kopyta pádícího koně. Zapraskalo dřevo a hned potom se ozval třesk ztoraní. Vévoda vyhlédl překvapeně z okna. Na nádvoří vjížděl jezdec a divoce mával kloboukem. Těsně za ním projeli čtyři šlechtici pokrytí potem, prachem a blátem.
"Francie!" vykřikl první jezdec.
"Můj synu!" volala královnamatka z okna.
"Matko!" odpověděl jí jezdec a seskočil z koně.
"Můj bratr ďAnjou!" vykřikl zoufale ďAlengon. "Je snad pozdě?" zeptal se Jindřich ďAnjou, když vběhl do komnaty.
"Ne. Právě naopak. Ani sám Bůh by pro tebe nemohl zvolit vhodnější čas," odpověděla mu matka s otevřenou náručí.
Kapitán de Nancey, velitel královské gardy, vycházel právě na balkón před Karlovou ložnicí.
Všechny pohledy se obrátily ke kapitánovi. "Král Karel Devátý je mrtev! Král Karel Devátý je mrtev!"
"Ať žije král Jindřich Třetí!" vykřikla Kateřina

znamenajíc se radostně křížem, "ať žije král Jindřich Třetí!" a k jejímu hlasu se postupně přidávaly další.
Jenom vévoda ďAlengon zůstal bez hnutí a mlčel. "Podvedla mne!" řekl zoufale a nehty si drásalkřídově bílou tvář.
"Zvítězila jsem!" volala radostně Kateřina, "nenáviděný Navarra nebude vládnout na francouzském trůnu! Zvítězila jsem .!"
LXVI EPILOG
Od smrti Karla IX. uplynul rok. Král Jindřich III. šťastně vládl z milosti boží a z milosti své matky Kateřiny Medicejské. Jindřich Navarrský žil v Navarrsku a zajímal se, jak se proslýchalo, o krásnou dívku z rodu Montmorencyů. Říkal jí "La Fosseuse", dívka s dolíčky na tváři. Markéta, smutná a opuštěná, hledala

zmírnění své nekonečné bolesti v kráse blízkých hor.
Kateřina, skutečná královna Francie, protože Jindřich III. neudělal bez ní sebemenší rozhodnutí, trávila svůj volný čas studiem astrologie, alchymie a tajných věd.
Jednoho dne, právě když se s Florenťanem zabývala postavením hvězd o Reného pomoci při Jindřichově útěku se nikdy nedozvěděla, oznámili jí, že jakýsi muž s nanejvýš důležitou zprávou čeká v její modlitebně
Sešla rychle dolů a nalezla tam pana de Maurevel. "Madame, on je zde!", vyhrkl zabiják s takovou naléhavostí, že zapomněl na všechny předpisy dvorní etikety.
"Kdo on! O kom mluvíte?"
"Madame, kdo jiný než král navarrský!"
"Jindřich .! V Paříži.?" řekla udiveně královnamatka, "co tu chce .?"
"Kdybych ho dobře neznal, uvěřil bych, že přišel
543

navštívit paní de Sauve. Jsem si. však jist, že ctížstá
nějaké spiknutí proti králi a proti vám." "
"Jak to víte?"
"Vaše Veličenstvo, včera jsem ho zahlédl, když vcházel do jednoho domu. Chvíli po něm tam vstoupila i paní de Sauve."
"Víte jistě, že to byl on?"
"Madame, čekal jsem tam skoro celou noc. Vyšel až kolem třetí hodiny ráno a doprovodil paní de Sauve k bráně Louvrů ."
"A kam šel potom?"
"Do hostince U krásné hvězdy v ulici de 1ArbreSec, kde dříve bydleli ti dva šlechtici, které dalo Vaše Veličenstvo popravit. Netušil, že ho sleduji, celou cestu si bezstarostně prozpěvoval, jako by byl někde na svém panství."
"Proč jste nepřišel za mnou již včera?"
"Madame, nejdříve jsem chtěl mít naprostou jistotu."
"No a.?"
"Tentokrát jsem ho poznal docela bezpečně. Ukryl jsem se naproti domku a čekal. Jindřich se objevil znovu, a když paní de Sauve dlouho nepřicházela, otevřel okno v prvním poschodí a několikrát vyhlédl na ulici. Viděl jsem dosti dlouho jeho tvář. Ostatně po chvíli vklouzla do domu i paní baronka."
"Myslíte, že tam zůstanou zase do tří jako včera, pane de Maurevel?"
"Doufám, Vaše Veličenstvo."
"Kde je ten dům?"
"U CroixdesPetitsChamps směrem k ulici SaintHonoré."
Kateřina se na chvíli zamyslela.
"Zná pan de Sauve váš rukopis?" zeptala se.
"Ne, nezná."
"Tak si sedněte ke stolu a pište!"
Maurevel uposlechl a královnamá tká začala diktovat:
"Mezitímco baron de Sauve má v LOWJU službu, baronka je s milencem v domku blízko CroixdesPe
544

titsChamps. Pan baron pozná onen dům podle červeného kříže, jímž bude označena zeď"
"Mfite to?"
"Arip, Vaše Veličenstvo."
"Nyhí napište dopis ještě jednou."
Maurevel se podíval nechápavě na královnu.
"Pište! A stejným písmem."
Maurevel opsal list a čekal naAlalší pokyny.
"Podívejte se, jeden dopis předáte baronovi a druhý pohodíte na chodbě Louvrů, aby se zdálo, že tam někomu náhodou vypadl. Najděte si k tomu nějakého šikovného pomocníka, vás nesmí nikdo Viděť!"
"Vaše Veličenstvo mi jistě promine, ale já tomu nerozumím."
Kateřina pokrčila rameny. "Nechápete, co se stane, až podváděný manžel dostane tento dopis?"
"Madame, dříve věděl pan baron také o všem."
"Ano, ale co musel prominout králi, neodpustí neznámému záletníkovi. Vy si vezměte šest mužů a zjistěte, jsouli naše hrdličky v klícce. Potom jménem barona vyrazíte dveře a milence pobijete. Ten druhý lístek, ztracený v paláci, dosvědčí, že se žárlivý manžel pomstil. Bude to náhoda, až se zjistí, že milencem byl král navarrský. Každý přece ví, že Béarňan již přes rok neopustil Pau."

Maurevelovy oči se zaleskly obdivem, hluboce se uklonil a odešel.
Zpočátku se odehrálo vše tak, jak královna předpokládala. Jindřich očekával paní de Sauve u pootevřených dveří. Když zaslechl ze schodiště její kroky, běžel jí vstříc. "Nesledoval vás nikdo, má drahá Charlotto?"
"Pokud vím, tak nesledoval."
"To je divné. Vsadil bych se, že mne včera i dnes někdo špehoval," vysvětlil Jindřich baronce.
"Sire, děsíte mne," přiznala se paní de Sauve, "musela bych si do smrti vyčítat, kdyby mělo být pro vás osudným to, že jste si na mne tak nečekaně a mile vzpomněl."
545

"Budíte klidná, dnes nás hlídají tři meče."
"To není zrovna mnoho, Sire."
"I když majitelé těch mečů jsou de Mouy,Saucourt a Barthélemy?"
"De Mouy je s vámi v Paříži?"
"Ovšem."
"To zde má také ženu jako vy? Jinak by se do Paříže neodvážil."
"Má tu nepřítele a přísahal mu smrt. Jen nenávist, má drahá, je schopna provádět tytéž ztřeštěnosti jako láska. Nechci však mluvit o příteli, nemáme času nazbyt."
"Snad neodjíždíte?"
"Ano, dnes v noci."
"To znamená, že záležitosti, které jste si přijel vyřídit do Paříže, jsou již ukončeny?"
"Přijel jsem do Paříže jenom kvůli vám, má drahá," odpověděl jí s úsměvem Jindřich.
"Přeháníte jako pravý Gaskoněc, Sire."
"Věřte mi, mluvím pravdu," bránil se Jindřich, "zbývají nám jenom dvě tři hodiny a potom se musíme rozloučit navěky."
"Sire, věky přetrvá jenom moje láska k vám."
Přátelé krále navarrského čekali zatím v úkrytech kolem domku. Dohodli se, že Jindřich opustí s baronkou dům již o půlnoci, doprovodí ji do Louvrů a potom se všichni čtyři vrátí do ulice de la Cerisaie, kde, jak zjistil hrabě de Mouy, bydlel Maurevel.
Asi po hodině čekání zahlédli muže a za ním, ve vzdálenosti několika kroků, postupovalo pět dalších. Neznámý se přikradl k vratům domku, vytáhl svazek klíčů a pokoušel se odemknout zámek.
De Mouy, přitisknutý do výklenku sousedních vrat, jediným skokem vyrazil na neznámého a uchopil ho za rameno. "Okamžik," řekl, "zde není žádný vchod!"
Muž uskočil dozadu. Prudkým pohybem mu slétl klobouk z hlavy.
"Maurevel!" vykřikl de Mouy, "sám jsi mi přišel do rány!"
546

"De ,Mouy de SaintPhale!" šeptal zděšeně královský zabiják.
Hugenot dlouze hvízdl, aby varoval Jindřicha, a vyrazil proti Maurevelovi. Ten měl mezitím čas vytáhnout bambitku a namířil na hraběte. "Tentokrát jsi synem smrti!" zařval a stiskl spoušť.
Hrabě uskočil a kule mu proletěla ani ne dva palce vedle hlavy. "Teď je řada na mně!" vykřikl de Mouy a zasadil Maurevelovi prudkou ránu mečem. Byl to smrtelný úder, ale ostří meče se smeklo po kovové sponě opasku. Přesto však pronikl hrot do boku a způsobil zabijákovi nebezpečné zranění.
Maurevel zavyl bolestí. Vojáci se domnívali, že je jejich velitel vážně zasažen, a dali se na útěk. Maurevel, jako většina vrahů, byl zbabělý. Zabíjel zezadu a vrhal se do bitek jenom tenkrát, když byl v přesile. Tentokrát zůstal sám proti nejobávanějšímu nepříteli. Nečekal již na další výpad, otočil se a vyběhl za vojáky.
De Mouy, Saucourt a Barthélemy vyrazili za prchajícími. Na rohu ulice de Grenelle se otevřelo okno a z prvního poschodí vyskočil muž s mečem v ruce. Byl to Jindřich.
Signál hraběte ďe Mouy a výstřel z bambitky přivolaly ho na pomoc přátelům právě ve chvíli, kdy prchající Maurevel poznal, že jeden z pronásledovatelů je již těsně za jeho zády. Rychle se obrátil a obratně uhnul nové ráně. Hned nato přešel sám do protiútoku. Hrabě naštěstí jeho ránu odrazil a bleskurychle ho zasáhl do téhož místa jako před chvílí. Ani tentokrát nebylo zranění smrtelné. Dvojitý proud krve vytryskl z dvojnásobné rány v boku. "Dostal ji," zvolal Jindřich jen několik kroků od hraběte, "jen tak dál!"
Hraběte de Mouy nebylo třeba pobízet. Chtěl znovu udeřit na Maurevela, ale

zabiják se dal opět do zoufalého běhu.
"Rychle, skoncuj to!" křičel Jindřich, "tamhle Jsou tři vojáci!"
547

"Střílejte, střílejte!" vybízel je Maurevel, "jsou jen dva! Palte do nich!"
Saucourt a Barthélemy pronásledovali druhou skupinu vqjáků do ulice děs Poulies, a tak de Mouy s Jindřichem Navarrským stáli nyní proti čtyřem mužům.
"Palte," vykřikl Maurevel, protože zahlédl, jak jeden z vojáků míří mušketou.
"Ano, ale nejdřív zemřeš ty, prokletý vrahu!" sykl mu do tváře de Mouy.
Levicí vyrval Maurevelovi jeho pověstný meč, pravou rukou vrazil mu svůj vlastní meč do prsou s takovou silou, že ho doslova přihodí k zemi. Smrtící zbraň zůstala vězet v těle placeného vraha.
"Pozor!" křikl Jindřich a y poslední chvíli srazil vojáka jižjiž připraveného vystřelit. Zasažený padl bez hlesu těsně vedle Maurevela. Zbývající se dali na útěk.
"Pojď, de Mouy. Nesmíme ztrácet čas. Kdyby nás poznali, jsme ztraceni. Za chvíli zde může být hlídka," vyzval ho Jindřich.
"Počkejte, Sire, okamžik, přece zde nenechám jedinou zbraň."
De Mouy již sahal na rukojeť svého meče. Maurevel si mezitím nepozorovaně přitáhl nabitou mušketu, která vypadla vojákovi z rukou, zvedl se a z největší blízkosti střelil hraběte de Mouy do prsou.
Mladý hugenot padl bez jediného výkřiku. Byl na místě mrtev.
Jindřich se vrhl na Maurevela a proklál ho mečem. Králova zbraň zasáhla již jenom zabijákovo bezduché tělo.
Byl nejvyšší čas zmizet. Střelba a hluk souboje přilákaly do ulice obyvatele z okolních domů. Jindřich zahlédl mezi zvědavci známou tvář a radostně vykřikl:
"La Huriére! Rychle, odnes hraběte de Mouy k sobě a nešetři ničím, jeli ještě živ. Zde máš peníze. Toho druhého nech, kde je, ať zhyne jako pes!"
"A vy?" zeptal se hostinský.
548

"Musím se ještě s někým rozloučit. Za deset minut jsem zpátky. Zatím mi připrav koně!"
Jindřich se rozběhl k domku v CroixdesPetitsChamps, ale brzy se zděšením zastavil. Před známým vchodem se tísnil shluk lidí.
"Co se děje?" zeptal se král první osoby, která mu přišla do cesty.
"Stalo se strašné neštěstí, pane. Krásná mladá dáma byla ubodána žárlivým manželem. Prý mu někdo poslal list, že jeho žena je v domě s milencem."
"A manžel?"
"Hned potom uprchl."
"Ta krásná dáma .?"
"Je nahoře v prvním patře."
"Mrtva?"
"Ještě ne, ale sám Bůh ji brzy vysvobodí z utrpení, pane."
"Jsem proklet!" vykřikl Jindřich. Zoufalství ho zbavilo rozvahy. Již nemyslel na to, že nesmí být poznán, a prodíral se mezi lidmi k loži nešťastné baronky. "Má drahá! Má nejdražší!" volal král navarrský a padl před milovanou ženou na kolena.
"Věděla jsem," šeptala, "že nezemřu, dokud tě neuvidím." A jako by čekala jen na tento okamžik, přitiskla své rty na Jindřichovo čelo, upřímně mu pohlédla do očí a s nadlidským sebezapřením zašeptala:
"Miluji tě ., navěky ."
Potom pohasla poslední jiskřička života v jejích očích, bolestný úsměv znehybněl a i ve smrti krásná padla zpátky na lože.
Jindřich vyšel středem vzlykajících, kteří ani netušili, že oplakávají neštěstí tak vznešených osob.
"Všechno mne opouští!" zvolal zoufale Jindřich, "v jediném okamžiku ztrácím přítele i lásku ."
"Ano, Sire," odpověděl mu tichý hlas, který se oddělil od skupiny lidí u dveří, "ale máte ještě trůn!"
"Ach, René. Ty?" řekl Jindřich zlomeným hlasem.
"Ano, Vaše Veličenstvo, René, jenž nad vámi bdí. Než Maurevel vypustil svou špinavou duši, stačil ještě vyslovit vaše jméno. Královna ví, že jste
549

v Paříži, hlídky vás hledají po celém městě. Uprchněte, Sire, uprchněte!"
"A stále ještě tvrdíš, že budu králem, René? Já, věčný uprchlík .!"
"Podívejte se, Vaše Veličenstvo," odpověděl Florenťan a ukázal na hvězdu, Jejíž

záře se vyprošťovala z objetí černého mraku, "to neříkám já, ale ana. Tam nahoře."
Jindřich Navarrský si vzdychl a zmizel ve tmě.

OBSAH

I Latina vévody de Guise 11
II Komnata královny navarrské 25
III Král básník 37
IV Večer 24. srpna 1572 50
V O Louvrů trochu obšírněji a o ctnosti jen obecně 57
VI Splacený dluh 63
VII Noc 24. srpna 1572 78
VIII Masakr 92
IX Vrahové 101
X Smrt, mše nebo vězení 115
XI Hloh na hřbitově Neviňátek 128
XII Důvěrná sdělení 139
XIII O klíčích otevírajících dveře, k nimž nebyly zhotoveny 146
XIV Druhá svatební noc 156
XV Co žena chce, Bůh chce 164
XVI Tělo mrtvého nepřítele voní 177
XVII Kolega mistra Ambroise Paréhо 186
XVIII Přízraky 192
XIX Dům mistra Reného, dvorního voňavkáře královy nymatky 200
XX Černé slepice 211
XXI Apartmá paní de Sauve 218
XXII Sire, budete králem 226
XXIII Nový konvertita 231
XXIV Ulice Tizon a ulice ClochePercée 242
XXV Plášť třešňové barvy 253
XXVI Markéta 262

XXVII Ruka boží

269 8 LXI Domek vedle pranýře 531

XXVIII Dopis z Říma

273 B LXII Krvavý pot . 527

XXIX Odjezd

279 JB LXIII Terasa na baště ve Vincennes 531

XXX Maurevel

285 LXIV Regemtství 535

XXXI Naháňka

289 LXV Král je mrtev! Ať žije král! 533

XXXII Bratrství

295 ,Bj LXVI Epilog 543

XXXIII Vděčnost krále Karla Devátého

303 B

XXXIV A osud mění
310 B
XXXV Noc králů
322
XXXVI Tajemství krále Karla Devátého
329 B
XXXVII Návrat do Louvrů
334 B
XXXVIII Šňůra královnymatky
345
XXXIX Plán pomsty
354 B
.
XL Dva bratři
365
XLI Horoskop
376
XLII Důvěrné zprávy
382
XLIII Vyslanci
391
XLIV Setkání přátel
398 j

XLV Orthon
405

XLVI Hostinec U krásné hvězdy
414

XLVII De Mouy de SaintPhale
424 J

XLVIII Dvě hlavy pro jednu korunu

430 1

XLIX Kniha o myslivosti
441 j

L Lov se sokoly
446

LI Pavilón Františka Prvního
453

HI Vyšetřování
459

LIII Akteon
468

LIV Vězení ve Vincennes
473

LV Vosková figurka
480

LVI Neviditelné štíty
490

LVU Soudcové
497

LVIII Mučidla
50b

LIX Kaple
513

LX Náměstí SaintIeanenGrěve

517
"í

ALEXANDRE DUMAS KRÁLOVNA MARGOT

OMNIA
Z francouzského originálu
La Reine Margot I a II,
vydaného nakladatelstvím CalmannLevý
v Paříži, přeložila Jarmila Fialová.
Předmluvu napsal prof. Josef Polišenský.
Obálku a vazbu navrhl Karel Teissig.
Vydání první. Praha 1976.
Vydalo Nakladatelství Svoboda
jako svou 3895. publikaci.
Odpovědná redaktorka Ilja Hajná.
Technický redaktor Ladislav Svášek.
Vytisklo Rudé právo, tiskařské závody,
Praha.
Cena brož. výt. AA 30,13, VA 30,91.
39,40 Kčs, Náklad 59600 výtisků.
váz. výt. 47,Kčs Tematická skupina 1332.
25 021 76 73605 22 8.5